CHARLES DICKENS

PRIETENUL NOSTRU

'V.

I .V-

i: *''Ml.*

) vi';-:».'

Coperta de *Val Munteanu*

CHARLES D1CKENS OUR MUTUAL FRIEND
London, Oxford University Press, 1967
THE OXFORD ILLUSTRATED DICKENS

CHARLES D1CKENS

PRIETENUL NOSTRU COMUN

*★

Traducere, cuvînt înainte şi
note de
NICULAI POPESCU

EDITURA CARTEA ROMANEASCĂ

CARTEA A TIIKIA

CALE LUNGĂ

Capitolul I

OAMENI STRÎMŞ1 CU UŞA

Era o zi cu ceaţă la Londra, o ceaţă densă şi întunecoasă, i.ondra vie, cu ochi congestionaţi şi respiraţie şuierătoare, clipea, gîfîia şi se sufoca ; Londra neînsufleţită părea un spectru de funingine, cînd vizibil, cînd invizibil, dar nu pe de-a-ntre- gul, şi într-un caz şi-n altul. în prăvălii, lămpile de gaz pîlpî- iau buimace şi amărîte, ştiind că sînt creaturi nocturne şi că n-au ce căuta afară, la soare. Cît despre soarele însuşi, cînd se arăta vag pentru cîteva minute prin perdelele norilor ai fi zis că s-a stins şi că se prăvalc searbăd şi rece.

Chiar şi în regiunea din preajmă era o zi cu ceaţă, dar acolo ceaţa se vedea cenuşie, pe cîtă vreme la Londra, pînă prin dreptul barierei era galben-închis, iar cu cît înaintai spre inima oraşului, din ce în ce mai brună, pînă ce în centru
— care se numeşte Saint Mary Axe — ajungea să 1 ie ruginie spre negru. Din orice punct de pe şiragul de coline dinspre nord, se putea desluşi cum cele mai semeţe clădiri se străduiau să-şi salte capetele deasupra oceanului de ceaţă şi mai cu seamă cum turla vastă a bisericii Saint Paul îşi dădea parcă sufletul anevoie ; dar nimic din toate astea nu se zărea de pe străzile de la picioarele lor, unde întreaga metropolă era o îngrămădeală de aburi împovăraţi de uruitul înfundat al roţilor şi vălătucind un guturai uriaş.

La ora nouă, într-o asemenea dimineaţă, casa de afaceri *Pubsey* & *Comp.* — fereastra birourilor cu lampa ei de gaz sughiţînd în primejdie ca suvoiul de ceaţă care se furisa

să n-o sugrume — nu era locul ccl mai însufleţit, mai cu scamă în Saint Mary Axe, care şi aşa nu-i un cartier prea animat. Deodată însă, lumina se stinse, uşa principală fu deschisă, şi Iliah apăru cu o boccea sub braţ.

De cum trecu pragul, Riah intră în ceaţă şi se făcu nevăzut ochilor Sfintei Maria Axe. Dar ochii acestei povestiri îl poc urmări spre soare-apunc, pe Cornhill, Cheapside, Fleet Street şi pe Ştrand, către Piccadilly şi Albany. Ajuns acolo, cu bastonul în mînă şi redingota pînă la călcîic, el mergea cu un pas grav şi măsurat ; şi nu numai un cap sc întorcea sa privească îndărăt figura lui venerabilă, pierdută în pîclă, luată drept un om ca toţi oamenii, învăluit în neguri, pe care închipuirea şi ceaţa îl prefăcuseră în arătarea aceea mergînd fără să se oprească.

Cînd se văzu în dreptul casei unde, la etajul doi, locuia stă- pînul lui, Riah urcă scările şi zăbovi la uşa Fascinantului I'ledgeby. Neîngăduindu-şi libertatea de a folosi nici clopotul, nici ciocănaşul, el lovea în uşă cu capătul bastonului, şi după ce trase cu urechea se aşeză pe prag. Supus şi resemnat ca de obicei, el se cuibări pe palierul rece şi întunecos la fel cum mulţi poate dintre strămoşii lui sc cuibăriseră prin temniţe.

După o vreme, cînd se făcuse atît de frig îneît trebui să-şi sul le în degete, se ridică şi bătu din nou cu bastonul, din nou trase cu urechea şi apoi din nou se aşeză să aştepte. De trei ori repetă acest lanţ de mişcări pînă ce urechile să prindă glasul lui Fledgeby, care striga din pat :

— Opreşte ciocănitul !... Vin numaidecît să deschid uşa !

Dar în loc sa vină numaidecît, se întoarse pe partea cealaltă şi mai trase un puişor de somn, încă vreun sfert de oră, iar de-a lungul acestui interval sporit de timp, Riah aştepta cu o răbdare de înger, aşezat mai departe pe scară.

într-un tîrziu, uşa se deschise, după care domnul Fledgeby, în îmbrăcăminte de noapte, dispăru repede din nou în pat. Venind în urma lui la distanţa cuvenită, Riah intră în odaia de dormit, unde un loc aprins de cîtva timp ardea cu flacără.

— Pai, cît să fie ceasul, e încă noapte ? — întrebă

— F ceaţă marc, domle.

— O fi şi frig ?

— Un frig amarnic — spuse Riali, scoţîndu-şi batista şi ştergîndu-şi umezeala din barbă şi de pe părul lung şi cărunt ; stătea pe marginea covorului, cu ochii la focul înviorător.

Fledgeby se cufundă şi mai tihnit sub pătură, cu vădită plăcere.

— E şi zăpadă, zloată, ori polei, sau ccva asemănător ? —• mai întrebă.

— Nu, domnule, nu. Nu-i chiar aşa rău. E destul de curat pe strada.

— Lasă, nu te mai lauda cu asta — îi întoarse vorba Fled- geby, dezamăgit în dorinţa de a mări contrastul dintre pat şi stradă. — Totdeauna te lauzi cu cîte ceva. Acolo ai adus registrele ?

— Aici sînt, domle.

-— Bun. O să depăn un minut, două lucrurile în minte, iar între timp poţi goli sacul şi să te pregăteşti.

Din nou înfăşurîndu-se bine, domnul Fledgeby adormi iarăşi. Bătrînul, după ce dădu ascultare poruncii, se aşează pe marginea unui scaun şi, împreunîndu-şi mîinile în faţă, cedă treptat-treptat influenţei căldurii şi aţipi. îl trezi domnul Fled- gcbv, care apăru la picioarele patului, în papuci turceşti, pantaloni turceşti de culoare trandafirie (căpătaţi aproape pe nimic de la cineva, care păcălise la rîtidu-i pe altcineva), cu halat şi tichie asortată.

— Hei, moşule — strigă Fascinantul, făcînd puţin haz — ce matrapazlîc mai pui la cale, stînd acolo cu ochii închişi ? Te pomeneşti că dormi ! Cine a mai văzut nevăstuică şi evreu să doarmă !

— Chiar aşa, domle, mi se pare c-am moţăit — spuse bătrînul.

— Ţi-ai găsit şi cine ! — răspunse Fledgeby, privindu-1 cu şiretenie. — Ţi-o fi mergînd cu alţii, dar cu mine să ştii că n-ai nimerit-o, eu sînt cu ochii-n patru. Nu te-ai gîndit rău, ai vrut să pari nepăsător la încheierea unui tîrg. Ah, ce vulpe vicleană mai eşti!

Bătrînul clătină din cap, vrînd să se împotrivească, delicat, învinuirii aduse, şi îşi stăpîni un oftat; se apropie de masă, unde Fledgeby tocmai atunci îşi turna o ceaşcă

care ieşeau aburi şi o aromă îmbietoare, dinir-un vas pregătit anume şi pus lîngă foc. Era un spectacol instructiv — tînarul în fotoliu sorbindu-şi cafeaua, iar bătrînul cu capul plecat asistînd, în picioare, la desfătarea lui.

— Ia să vedem ! — zise Fledgeby. — Vino încoace cu bilanţul şi dovedeşte-mi prin cifre cum iaci de nu ies mai mulţi bani. Dar mai întîi de toate, aprinde lumînarea aceca.

Riah se supuse, apoi scoase un săculeţ de la piept şi numără banii pe masă, în funcţie de sumele de care răspundea, însemnate în registru. Fledgeby numără încă o dată cu mare grijă şi controla fiecare piesă de aur după sunet.

— Cred — spuse el, luînd una din piese şi privind-o îndeaproape — că n-ai uşurat nici un ban din cei de-aici... voi vă pricepeţi bine la aşa ceva. *Dumneata* ştii ce înseamnă să „storci vlaga dintr-o liră“, nu ?

— La fel de bine ca şi dumneavoastră, domle — răspunse
bătrînul, cu mîinile vîrîtc una in manşeta celeilalte, stînd în picioare lîngă masă, cu privirile aţintite, respectuos, pe chipul stăpînului. — îmi daţi voie să spun ceva ?

— Spune — Fledgeby catadicsi să-i îngăduie.

— Nu vi se-niîmplă, domle... fără voie, fireşte, Iară voie...
să amestecaţi uneori poziţia pe care-o ocup de fapt în slujba
dumneavoastră cu rolul pe care socotiţi dumneavoastră că ar trebui să-l joc ?

— Nu merită să despic firul în patru — replică Fascinantul, cu răceală.

— Nici chiar din respect pentru corectitudine ?

-— Corectitudine, aiurea ! — exclamă Fledgeby.

— Nici din mărinimie ?

— Evreu şi mărinimos! — se miră Fledgeby. — Bine-ai mai brodit-o ! Adu-mi mai bine actele încoace şi nu mai îndruga palavre de la Ierusalim.

Acesta aduse actele, şi în următoarea jumătate de oră domnul Fledgeby îşi concentra sublima lui atenţie asupra

— O listă lungă, clomic — replică Riali, scoţînd un pot'tofc' de unde extrase o hîrtie împăturită, care despăturită era (• coală de hîrtie acoperită cu un scris mărunt.

— Hiu ! — fluieră Fledgcby cînd luă hîrtia în mînă. — Arc balta peşte, nimic de zis ! Va trebui să vindem totul, aştia toţ. sînt faliţi, separat, nu-i aşa ?

— Se va vinde fie separat, după cum stă scris aici — re plică bătrînul. privind peste umărul stăpînului său — fie cu toptanul.

— Cu toptanul — reluă Fledgcby — jumătate o să fi lucruri fără valoare, se ştie asta dinainte. Ai putea obţine totul la preţ de lucruri fără valoare ? Aici e problema.

Riah clătină din cap, şi Fledgcby îşi aruncă ochii lui mici pc listă, citind-o mai departe. Ochii începură acum să-i scîn- teieze, şi de îndată cc-şi dădu scama de acest lucru întoarse privirile peste umăr la chipul grav de lingă el şi sc duse spre foc. Făcînd din cămin un fel de pupitru, rămase acolo cu spa telc spre bătrîn ; îşi încălzea genunchii şi citea lista pe înde lctc revenind adesea la unele rînduri, de parcă ar fi prezentai cinc ştie ce interes deosebit. Totodată, furişa priviri în oglinda căminului, ca să vadă cu ce ochi se uită bătrînul la el. Da: acesta nici nu sc sinchisea, ccl puţin în aparenţă ; conştiem însă că era suspectat de patron, stătea cu privirile pironite în pămînt.

Pe cînd Fledgcby era astfel angajat în acea treabă plăcută se auziră paşi la uşa de afară şi chiar cum cineva o deschide grăbit.

— Ascultă ! Asta-i opera dumiiale, podoabă izraelită !
— zise Fledgcby. — Ai lăsat uşa descuiată.

Paşii se auziră apoi înăuntru, şi Alfrcd Lammle strigă în gura marc :

— Eşti undeva pc-aici. Fledgcby <

La care Fledgcby, după ce îl făcu atent pe Riali să ia lucrurile aşa cum i lc prezenta el, răspunse :

— Aici sînt! — şi deschise uşa odăii de dormit. — Poftii'*
— îl îmbie Fledgcby. — Dumnealui c de la firma <S-
Comp., din Saint Mary Axe ; încerc să pun la punct cu el

parc că-mi pierd vremea degeaba. N-aş putea obţine din partea dumitale, domnule Riali, o amînare pentru prietenul meu ?

— Eu mi fac decît să reprezint pe altcineva, domle — replică evreul, cu glas scăzut. — Fac şi eu ce-mi cere şeful meu. Capitalul investit în afaceri nu-mi aparţine. Profitul care iese de-aici la fel nu-mi aparţine.

— Ha-ha ! — risc Fledgeby. — Ce zici, Lammle ?

— Fla-ha ! — rîse Lammle. — Da, desigur. Se ştie asta.

— Al naibii de bine, ce zici, Lammle ? întrebă Fiedgeby, care se amuza pe înfundate de gluma lui tăinuită.

— Acelaşi lucru totdeauna, acelaşi lucru totdeauna ! — exclamă Lammle. Domnul... ?

—- Riali, *Pubsey Sc Comp.,* Saint Mary Axe — interveni Fledgeby, ştergîndu-şi lacrimile în care-i erau scăldaţi ochii,

. atît de copios se amuza de gluma lui ţinută în secret.

— Domnul Riali — continuă Lammle — trebuie să respecte negreşit formele, făcute anume şi prevăzute pentru asemenea cazuri.

— El este doar reprezentantul altcuiva ! — strigă Fledgeby. — Face ceea ce-i spune şeful lui ! Nu-i al lui capitalul investit 111 afaceri. Oh, asta-i straşnică ! Ha-ha-ha-ha !

Domnul Lammle îi ţinu isonul la rîs şi afişă o expresie plină de şiretenie, dar cu cît mai abitir le face pe amîndouă, tu atît mai desfătătoare devine gluma tăinuită a lui Fledgeby.

— Oricum... dacă o să continuăm în felul ăsta — rosti Fascinantul domn, din nou ştergîndu-se la ochi — vom da aproape impresia că rîdem de domnul Riah, sau de *Pubsey & Comp.,* Saint Mary Axe, sau de altcineva, ceea ce nici pe departe nu e intenţia noastră. Domnule Riah, te-aş ruga să ai amabilitatea de a trece Î11 odaia de alături pentru cîteva clipe pînă discut cu aici cu domnul Lammle; înainte de ■plecare, am să încerc din nou să ne punem de acord.

Bătrînul, care nu ridicase niciodată ochii tot timpul cît a durat gluma de afaceri a domnului Fledgeby, se înclină tăcut şi ieşi pe uşa deschisă pentru el. După ce o închise în urma lui, Fledgeby se întoarse la Lammle, aflat în picioare,

— Cum să nu ştiu, te mai întrebi r n": spun se . icugu<\, şi replicile lor aveau o cadenţă neimcnţi'rv.t'i. Se citeşte pe chipul dumitale.

— Ei bine, atunci — spuse Lammle — afla că aşa este ; da, e ceva care nu merge bine. Toată povestea merge aiurea.

— Mi-am închipuit eu ! —■ rosti foarte lem Fascinantul, pe un ton dojenitor ; se aşează, îşi puse mîinile pe genunchi şi se uită atent la prietenul lui încruntat, care stătea cu spatele la foc.

— Da, Fledgeby... toată povestea merge aiurea — repetă Lammle, descriind o curbă cu braţul drept. — Jocul a luat sfîrşit.

— Ce joc a luat sfîrşit ? — întrebă Fledgeby, la fel de lent ca mai înainte, dar mai răspicat.

— Jocul. Jocul nostru. Citeşte asta.

Fledgeby luă hîrtia pe care acesta i-o înmînă şi citi cu glas tare :

Domniei-sale domnului Aljrcd Lammle.

Domnule,

Va rog să-i îngăduiţi doamnei Podsnap şi mie să ne exprimăm gratitudinea pentru amabilele atenţii ale doamnei Lammle fi ale dumneavoastră faţă de fiica noastră Georgiana. De asemenea, îngăduiţi-ne ca pe viitor să le înlăturăm, comumcîndu-vă dorinţa noastră definitivă, şi anume ca familiile noastre să devină absolut străine una faţă de cealaltă.

Am onoarea de. a fi- domnule, preasupustd şi umilul dumneavoastră servitor.

JOHN PODSNAP

Fledgeby cercetă din priviri spaţiile goale de pe hîrtie, la fel de îndelung şi de serios ca şi partea scrisă, apoi se uită la Lammle, care făcu din nou o curbă cu braţul drept, (ară să spună nimic.

— A cui operă a fost asta ? — rosti Fledgeby.

— Habar n-am — răspunse Lammle.

— Poate — sugeră Fledgeby, după ce reflectă, luînd o înfăţişare foarte nemulţumită — tc-a vorbit cineva de rău.

— Ori pe dumneata — /isc Lammle şi mai încruntat.

Domnul Fledgeby, pare-se, avea pe limbă cine ştie ce expresii incendiare cînd, întîmplător, îşi atinse nasul cu

Cum însă o anumită amintire legată de această parte a feţei îl preveni la timp, el işi prinse bărbia între degetul mare ■>i arătător şi căzu pe gînduri ; în timpul ăsta, Lammie se uita la el pe luriş.

— Mda ! — făcu Fledgcby. — Stînd de vorbă, nu schimbăm nimic în bine. Dac-am alia cine ne-a tras clapa, atunci am avea noi grija de persoana aceea. Nu mai e nimic de adăugat, în afară doar că ai întreprins ceva în dezacord cu împrejurările.

— Şi că împrejurările ar fi fost favorabile daca ai li profitat la timp de ele — spuse Lammle printre dinţi.

— Ha ! Asta-i părerea dumitalc — rosti Fledgcby, cu mîi- nile în buzunarele şalvarilor.

— Domnule Fledgeby — zise Lammle răstii —- îmi dai cumva de înţeles că nu eşti mulţumit, într-un fel sau altul, de conduita mea în această chestiune ?

— Nu — tăgădui Medgeby — cu condiţia să fi adus nota provizorie semnată de mine şi sa mi-o fi înmînat.

Lammle scoase din buzunar hirtia şi i-o dădu, nu fără împotrivire. l'ledgeby se uită la ea, o identifică, o mototoli ţi o aruncă în foc. Amîndoi se uitau cum se aprinde, cum e mistuită de flăcări, zburînd pe hogeac în funigei de cenuşă.

— Şi *acum,* domnule Fledgcby — spuse Lammle ca mai înainte — îmi dai cumva de înţeles că nu eşti mulţumit, într-un fel sau altul, de conduita mea în această chestiune ?

— Nu — zise Fledgcby.

— Răspunsul acesta e definitiv şi fără nici un fel de rezerve ?

— Da.

— Ţine mîna mea, Fledgcby.

Domnul Fledgeby îi lua mîna, spunînd :

— Şi dacă aflam cine ne-a făcut pocinogul, vom şti cu cine să ne răfuim. Dă-mi voie să adaug, în modul cel mai prietenesc : nu cunosc situaţia dumitalc financiară şi nici nu-ţi pun întrebări în acest sens. Faptul că afacerea nu şi-a urmat cursul a însemnat pentru dumneata un prejudiciu. Mulţi oameni ajung să aibă dificultăţi băneşti uneori, şi s-ar putea să ai şi dumneata... poate da, poate nu. Dar orice s-ar întîmpla, Lammle, nu care cumva... nu, te rog, nu care cumva... să încapi pe mîinile lui *Pubsey & Comp.,* din odaia

pentru ca ăştia nu tc lasă pînă au tc aduc la sapă dc lemn.
Pur şi simplu iau pielea de pe om şi-l aduc la sapă dc lemn, draga I.ammle — repetă Fledgebv cu o deosebită plăcere — şi pe dumneata or sa te jupoaie pe îndelete, din vîrful capului şi pînă-n tălpile picioarelor, şi-or să-ţi macine pielea bucăţică cu bucăţică, pîn-or face-o praf pentru frecat dinţii. Ai văzut cine e domnul Riali. Să nu-i cazi, Lammlc, niciodată în mîitii, te rog, ca un prieten.

Vădit alarmat de solemnitatea acestor rugăminţi stăruitoare şi afectuoase, domnul I.ammle întrebă de ce naiba să cadă pe manile lui *Pnbsey* & *Comp.*

— Iţi spun drept — rosti Fledgeby, cu cancloarc — nu
prea mi-a plăcut felul în care bătrînul ăsta s-a uitat la dum
neata cînd ţi-a auzit numele. Privirea lui mi-a displăcut. Desigur, s-ar putea să fie teama închipuită a prietenului, care clin afecţiune se alarmează prea repede. Fireşte, dacă eşti sigur că nu te-ai angajat în afaceri de pe urma cărora să râmîi cu datorii, rcspectîndu-ţi cuvîntul, şi să nu încapi pe mîna lui, atunci au fost temeri închipuite din partea mea. Şi totuşi, privirea lui mi-a displăcut.

Lammlc, dus pe gînduri, cu nişte pete albe care se iveau şi dispăreau pe nasul lui în tremur, parcă ar fi fost chinuit dc un demon care-1 ciupea. Fledgeby urmărindu-1 din ochi, cu chipul lui josnic, schimonosit de un fel de zîmbet, semăna foarte mult cu demonul care-l chinuia.

— Dar să nu-1 ţin s-aştepte prea mult — spuse Fledgeby —- căci atunci se răzbună pe nefericitul meu prieten. Ce mai face inteligenta şi agreabila dumitalc soţie ? Ştie că a căzut baltă planul nostru ?

— I-am arătat scrisoarea.

— A fost foarte surprinsă ? — întrebă Fledgeby.

— Cred c-ar fi fost şi mai surprinsă — răspunse I.ammle — dacă *te* purtai mai energic !

— Aha !... Atunci e de părere că vina-i a mea ?

— Domnule Fledgeby, nu permit să mi se răstălmăcească vorbele.

— Nu-ţi pierde cumpătul, Lammle — stărui Fledgeby, plin de supunere — pentru că nu-i cazul. Am pus o între-

■— Nu, domnule.

— Foarte bine — spuse Fledgeby, deşi în sinea lui era convins de contrariul. — Complimentele mele doamnei. Fa revedere !

îşi dădură mîna, după care Lammle pleca, cufundat în gînduri. Fledgeby îl văzu pierzîndu-se în ceaţă ; cînd se întoarse la foc, se aşează cu faţa spre cămin, îşi întinse picioarele, în şalvarii de culoare trandafirie, răşchirîndu-le mult; şi, meditînd, îndoi genunchii de parcă ar fi vrut să se lase pe ei.

„Ai nişte favoriţi, Lammle, care nu mi au plăcut niciodată — murmură Fledgeby — şi care 1111 fac nici doua parale ; te umfli în pene cu manierele şi darul tău de a întreţine o conversaţie ; ai vrut să mă duci de nas şi m-ai vîrît într-o treabă dinainte sortită eşecului, iar nevastă-ta zice că eu sînt de vină. Am să te fac una cu pămîntul. Aşa va fi, deşi 11-am favoriţi — în clipa asta se frecă pe locul unde ar fi trebuit să aibă — nici maniere, nici darul de-a întreţine o conversaţie !‘‘

După ce-şi vărsă astfel focul, uşurîndu-şi mintea sa nobilă, îşi adună picioarele înveşmîntate în şalvari, şi le îndrepta din gcnunchi şi-l strigă pe Riah din odaia vecină :

— Hei, domnule ! — Văzîndu-l pe bătrîn că intră cu o gentileţe în contrast izbitor cu firea pe care i-o atribuia el, domnul Fledgeby găsea totul atît de hazliu, îneît exclamă, rîzînd : — li bună ! E grozav de bună ! Pe legea mea, e nemaipomenit de bună !... ei, moşneagule — adăugă el cînd isprăvi de rîs — ai să-mi cumperi toate loturile pe care le însemn eu cu creionul... ăsta, ăsta, ăsta., şi-acum pun rămăşag că o să continui să-i storci pe creştinii ăştia, ca un ade- vărat evreu ce eşti. Bineînţeles, ai să-mi ceri şi un cec... ori ai să spui ca vrei 1111 cec, deşi deţii capital destul undeva, cine ştie unde, dar mai curînd te-ai laşa dat cu piper şi cu sare şi pus la fript pe grătar decît să spui... ei da, am să-ţi scriu un cec.

Descuie un sertar şi luă o cheie de acolo ca să deschidă alt sertar, unde era altă cheie, cu care descuie un alt sertar, unde era o alta cheie cu care descuie un alt sertar, unde era carnetul ele cecuri; şi după ce scrise cecul şi apoi reluă în sens invers procesul, punîndu-şi carnetul de

în siguranţă, făcu semn bătrînului cu cecul împăturit să vina să şi-l ia.

■—- Moşule — spuse Fledgeby îndată ce bătrînul îl aşează în portofel, şi pe acesta în buzunarul de la piept al redingotei — ne oprim aici deocamdată cu afacerile mele. Acum, să-ţi mai suflu o vorbă despre treburi care nu-s ale mele... Unde e ea ?

Riah nu-şi retrăsese încă mîna de la piept unde vîrîse portofelul — tresări şi ramase nemişcat.

— Aha ! — exclamă Fledgeby. — Nu te-ai aşteptat. Unde-ai ascuns-o ?

Văzînd că e luat prin surprindere, bătrînul se uită la jupînul lui oarecum tulburat, şi jupînului nu-i scăpă acest lucru şi se înveseli straşnic.

— O fi în casa de pe Saint Mary Axe, pentru care plătesc impozite şi chirie ? — întrebă Fledgeby

— Nu, domlc.

— O fi în grădina dumitale de pe acoperişul casei aceleia, ca să-şi pună capăt zilelor sau mai ştiu şi eu...

— Nu, domle.

— Atunci, unde-i ?

Riah coborî ochii în pămînt, întrebîndu-se, pare-se, daca putea răspunde fără să-şi calce cuvîntul, apoi şi-i înălţă, fixîn- du-i pe chipul lui Fledgeby, ca şi cum n-ar fi putut.

— Hai ! — zise Fledgeby. — Nu vreau să te presez. Dar vreau să aflu asta — şi am să ai lu, ţine minte. Ce urmăreşti ?

Bătrînul, făcînd o mişcare din cap şi din mîini ca şi cum şi-ar fi cerut scuze că 1111 pricepe ce vrea sa spună srăpînul său, îi adresă o privire mută, iscoditoare.

— Eşti un şmecher fără pereche — spuse Fledgeby. — Dar vai de capul dumitale, ştii... cunoşti versul acela... „şi tre- murînd din toate mădularele, el se ducea..." ecetera. Dumneata eşti un patriarh, un hodorog bătrîn care abia se mai ţine pe picioare, aşa că nu se poate să te fi îndrăgostit de Lizzie asta !

— Oh, domle ! — exclamă, pe 1111 ton de dojana. — Vai de mine şi de mine, domle !

— Atunci — replică Fledgeby, rosind usor — de ce nu

— Domlc, ani să vă spun adevărul adevărat Dar (îmi cer iertare pentru condiţia asta) să ramînă numai >i numai îmre jioi, pe cuvînt de cinste.

— Auzi, cinste ! — strigă Hedgcby, în zeflemea. — Evreu şi cinste ! Bun. Dă-i drumul.

— Aţi spus pe cuvînt de cinste, domle — preciza celălalt cu o fermitate respectuoasa.

— Aa, desigur. Pe cinstea cea mai curată — spuse Fled-

gcljy\, ,

Bătrînul, care nu lusese îmbiat niciodată să ia loc, stătea serios, cu o mînă pe speteaza jilţului unde se afla tînărul. Tînărul se uită la foc, atent şi curios, gata oricînd să-l pună la punct dacă-1 prindea că o ia razna.

— Dă-i drumul — stărui Fledgeby. — Spune motivul.

— Domle, n-am avut nici 1111 motiv, ci doar am vrut să dau o mînă de ajutor cuiva fără sprijin.

Domnul Fledgeby nu-şi putea exprima altfel simţăinîntul izvorît din această declaraţie de necrezut decît printr-un smior- căit batjocoritor şi grozav de prelung.

— Cum de-am ajuns s-o cunosc pe domnişoara asta. s-o stimez şi s-o preţuiesc din ce în ce mai mult — rosti evreul — v-arn spus atunci cînd aţi văzut-o în biata mea grădină dc pe acoperişul casei.

— Mi-ai spus ? — se miră Fledgeby, neîncrezător. — Bun, să zicem, deşi...

— Cu cît o cunoşteam mai bine, cu atît simţeam ca mă preocupă soarta ei. Dar a avut loc o ciocnire. Am găsit-o copleşită de mîhnire din pricina unui frate nerecunoscător, din pricina unui pretendent pe care nu-1 voia, din pricina cursei întinse de un altul mai puternic, copleşită de rengliitnilc jucate de propria ci inimă chiar.

— Atunci, s-a îndrăgostit de unul din cei doi inşi.

— Domle, era cît se poate de firesc să încline spre el, căci prezenta multe avantaje frumoase. Fl însă 1111 era de acceaşi condiţie cu ea şi nu se gîndea la însurătoare. Primejdii o înconjurau din toate părţile, şi cercul se strîngca tot mai mult, cînd... eu fiind, după cum ziceţi, domle, prea bătrîn şi dărîmat ca să fiu bănuit că aş avea alte simtăminte decît acelea de tată... am intervenit si am

cea mai grea hotărîre plină de virtute este să fugi, cînd curajul cel mai eroic esie fuga". Ea mi-a răspuns că se >J gîmlise la asta ; dar că nu ştia unde să lugă, tară nici un sprijin, >: că n-avea cui cere ajutor, l-am arătat că există cineva s-o ajute, şi acel cineva sînt eu. Acum e plecată.

— C'e-ai făcut cu ea ? — întrebă Medgcby, pipăindu->i obrajii.

— Am trimis-o departe... — spuse bătrînul, descriind grav şi domol o curbă mare către spate, cu amîndouă mîinile, atît cît îi îngăduia lungimea braţelor — ...departe, la nişte oameni din neamul meu, unde are să trăiască din muncă sîrguincioasă, pe care s-o poată depune în nădejdea că nu-i si în jenită în vreun fel.

Ochii lui Mcdgeby părăsiră focul ca să urmărească gestul mîinilor lui cînd spunea ,,departe". Medgcby încerca acum (dar absolut fără succes) sa imite gestul >i, clătinînd din cap, spuse :

— Ai trimis-o în direcţia asta, nu-i aşa ? Aii, diavol împie- liţat !

j 'inînd o mînă de-a curmezişul pieptului şi cealaltă pe fotoliu, Riah. fără să aducă vreo justificare, aştepta să i se mai pună şi alte întrebări. Dar Mcdgeby, cu ochii lui mici, prea apropiaţi unul de celălalt, îşi dădea pe deplin seama că ar fi fost inutil să-l mai întrebe ceva asupra acestui punct anume.

•—■ Lizzie... — spuse Mcdgeby, privind din nou în foc, ţi apoi uitîndu-se în sus — ...Hm... Lizzie... Nu mi-ai spus ălălalt nume al ci în grădina dumitale de pe acoperiş. Am să fiu mai comunicativ cu dumneata. A lălăit nume este Hexam.

Riah încuviinţă din cap.

•— Uite ce, domnule — continua Flcdgeby. Mi se pare mie că ştiu cîte ceva despre cumătrul ăsta seducător, despre cel la care are ea cîrlig. Nu cumva e om de lege ?

—- După nume, cred că asta-i este meseria.

— Mi-am închipuit eu. 11 cheamă parcă Lightwood ?

•— Nu, domle, nici vorbă.

■— Hai, moşneagule — spuse Medgcby, făcîndu-i cu ochiul S-— spune-mi numele.

— Wrayburn.

— Pe Dumnezeul meu ! — strigă Mcdgeby. — Asta c ? Eu P credeam că-i celălalt, nici prin gînd nu mi-a trecut

ăsta. N-aş avea nimic împotrivă daca ai pune beţe-n roate vreunu'a din ei, vulpoi batrîn. căci amîndoi sînt îngîmfaţi berechet. Asta dc care zici e însă un muşteriu obraznic cum altul nu iri-a rrai fost dat să-ntîlnesc. Şi unde mai pui, are şi barbă, şi cinc-i ca el ? E bine făcut, moşule ! Dă-i drumul şi noroc !

înveselit de această laudă neaşteptată, Riali îl întrebă dacă mai are să-i cea vreo dispoziţie.

- Nu •— spuse Fledgeby — acum poţi s-o iei din loc, Iuda, şi caută să faci tiptil-tiptil ce ţi-am poruncit.

Lăsîndu-l să plece cu aceste cuvinte plăcute, bătrînul îşi luă pălăria cu gardini largi şi bastonul şi îşi părăsi augustul jupîn : parcă ar fi fost mai mult cine ştie ce mutră simandicoasă, binccuvintmdu-1 benevolent pe domnul Fledgeby, decît ce era. un biet om dependent pe care acesta îl ţinea sub călcîi. Rămas singur, domnul Fledgeby încuie uşa care dădea afară şi se întoarse la foc.

„Bine ai mai jucat, măi ! îşi spuse Fascinantul. încet poate, dar sigur !"

Repetă aceste cuvinte de două sau de trei ori cu multă satisfacţie. în vreme ce-şi răşchira picioarele înveşmîntate în şalvari, îndoindu-le din genunchi.

„Straşnica lovitură, mi-aduc singur laude ! — continuă el să vorbească de unul singur. Am prins de nas şi-un evreu cu ocazia asta ! Cîr.d am auzit pomenindu-se de întreaga poveste la Lammle, nu m-?m repezit pînă la Riah. Nu, nici vorbă... am ajuns la el pe îndelete."

Aici avea perfectă dreptate ; nu obişnuia să ia lucrurile cu otuzbiru, să se repeadă, să dea buzna, să se năpustească, oricare ar fi fost situaţia în viaţă, ci totdeauna se furişa ca un şarpe.

„L-am înhăţat continuă Fledgeby, pipăindu-şi barba, nu care cumva îi crescuse încetul cu încetul. — Dacă aceşti Lammle sau Lightwood ai voştri ar fi dat cine ştie cum de Riah, i-ar fi pus întrebarea daca nu avea nimic de-a face cu dispariţia fetei. Cunosc eu o cale mai bună de a-mi atinge ţinta. Mă duc după tufiş şi-l trag la lumină ; îl iau la ochi şi-l dobor dintr-o lovitură. Oh ! Nu contează prea mult că el e evreu cînd mă are adversar pe *mine* /"

O altă strîmbătură în loc de zîmbet îi schimonosi chipul

„Cît despre voi ceilalţi — adaugă Iledgeby — fiţi cu băgare de seamă, mai ales cînd sînteţi la ananghie ! Acum, că am cale libera, o sa fie cu cîntec. Pe voi, care vă credeţi vicleni nevoie-mare, am să vă strîng cu uşa şi habar n-o s-avc*ţi, îneît aproape că o să merite banii băgaţi în treaba asta. Dar cînd e vorba să mai storci şi ceva profit de pe urma voastră, aşa afacere mai zic şi eu !“

Cu această apostrofare, domnul Fledgeby — după cum era şi cazul — se apucă să se dezbrace de veşmintele turceşti şi să-şi pună pe el un costum de creştin. îndeplini accastă operaţie, dar 1111 înainte de a face baia de dimineaţă şi de a se unge cu cea mai nouă alifie infailibilă pentru creşterea luxuriantă şi strălucitoare a bărbii pe chipul omenesc (şarlatanii fiind singurii înţelepţi în care avea el încredere, alături de zarafi). Dacă negura sumbră carc-1 învăluia îl strîngea în îmbrăţişarea ci de funingine şi nu-i mai dădea drumul în vecii vecilor, lumea n-ar li avut o pierdere ireparabilă, ci l-ar fi putut lesne înlocui din

Capitolul II

UN PRIETEN .RESPECTAT INTR-O LUMINA NOUA

în scara aceleiaşi zile ceţoase, dud storurile galbene de la *Pubsey* & *Comp.* fuseseră trase peste truda cotidiană, Riah ieşi din nou din Saint Marv Axe. De astă dată nu avea însă nici
0 traistă cu el şi 1111 se mai ocupa de afaccrilc stăpînului său. Trecu Podul Londrei şi reveni la malul Tamisei înspre Mid- dlesex după cc străbătu Podul Westminster, şi ajunse astfel, tot luptîndu-se cu ceaţa, la uşa croitoresei de păpuşi.

Domnişoara Wren îl aştepta. O putea vedea pe fereastră, la lumina focului slab — stăvilit grijuliu cu cenuşă umedă, ca să dureze mai îndelung şi să consume mai puţin cît timp lipsea — cu pălăria pe cap, aştcptîndu-1 nerăbdătoare. Bătaia lui uşoară în geam o trezi, singură şi cufundată în gînduri cum stătea ; dădu fuga la uşă să-i dcschidă, ajutîndu-sc de bastonul ei micuţ în formă de cîrjă.

— Buna seara, naşă ! — îl întîmpină domnişoara Jcnny \Y ren.

Bătrînul începu să rîdă şi-i oferi braţul drept sprijin.

— N-ai vrea să intri să te-ncălzeşti puţin, năşico ? — întrebă domnişoara Jcnny Wren.

— Dacă eşti gata, nu. draga mea Cenuşăreasa.

— Bine ! — exclamă domnişoara Wren, îneîntată. — Acum
1 ŞTI un flăcău bătrîn şi deştept! Dacă am da premii în casa asta (dar noi n-avem decît bilete albe necîştigătoare), dumneata ai obţine medalia de argint, că m-ai luat aşa repede.

guiaiiţă, îşi petrecu o mînă pe după braţul bătrînului, şi cu cealaltă se pregătea să folosească bastonul în formă de cîrjă. Dar cheia era un instrument de proporţii uriaşe, încît înainte de a porni la drum, Riah propuse s-o ducă el.

— Nu, nu, nu ! O duc singură — se împotrivi domnişoara Wren. Sînt îngrozitor de strîmbă, ştii, şi plasată în buzunar îmi restabileşte echilibrul. Am să-ţi spun un secret, naşă. De aceea port eu buzunarul în partea de sus.

Şi astfel porniră ei la drum, încet-încet, prin ceaţă.

— Da, a fost într-adevăr foarte iscusit din partea dumhale c:: m-ai înţeles, năşico — reluă domnişoara W ren pe un ton de deplină aprobare. — Dumneata semeni aşa de mult cu /'inele bune din cărticelele frumoase de basme ! Dumneata *eşti* aşa de deosebit faţă de ceilalţi oameni ; parcă te-ai li schimbat şi ai luat formă chiar acum, şi asta ca să faci o faptă bună. Bau ! — strigă fata, apropiindu-şi obrazul de al bătrînului. — îţi recunosc chipul şi sub barbă, zînă bună.

— Fantezia ta merge atît de departe încît să pot schimba şi alte obiecte, Jenny ?

— Aa ! Sigur că da ! Dacă te-ai folosi de bastonul meu şi ai bate în trotuar... pe piatra asta murdară unde calc acum... ar apărea numaidecît o trăsură cu şase telegari. Da, Da ! Hai sa ne-nchipuim că-i aşa !

— Din toată inima — răspunse bătrînul, binevoitor.

— Şi-am să-ţi spun ce-ţi mai cer să faci negreşit, zînă bună. îţi cer neapărat să fii aşa de bună şi să-l atingi pe copilul meu şi să-l schimbi întru totul. Oh, copilul meu a devenit atît de rau, rău de tot în ultima vreme ! îmi vine aproape sa-mi iau cîmpii : zilele astea zece din urmă n-a mişcat un deget. Mai are şi vedenii urîte, a visat că patru oameni cu piele arămie, îmbrăcaţi în roşu, au vrut să-1 arunce într-un cuptor încins.

— Dar asta-i periculos, Jenny.

— Periculos, zînă bună ? Copilul meu celrău totdeauna e periculos, mai mult sau mai puţin. Chiar şi în clipa asta ar fi în stare — aici, mica făptură îşi înălţă ochii spre cer, privind peste umăr — să pună foc la casă. Nu ştiu cum de-

porunci şi să-ţi cinsteşti părinţii r“ — i-am spus eu mereu. Dar nu făcea decît să geamă şi să se holbeze la mine.

— Ce se mai poate schimba în cazul lui ? — întrebă Riali, cu un glas glumeţ care trăda mila.

— Pe cuvîntul meu, zînă bună, mi-e teamă c-o să ţi se pară că sînt egoistă dacă am să te rog să-mi îndrepţi spatele şi picioarele. Nu-i marc lucru pentru puterea dumitalc, zînă bună, dar pentru mine, o biată fiinţă slabă şi suferindă, c foarte important.

Cuvintele ei n-aveau nimic plîngărcţ, dar nici nu erau mai puţin înduioşătoare din această pricină.

— Şi pe urmă ?

— Pe urmă... ştii *dumneata*, zînă bună... sărim, urcăm în trăsura cu şase telegari şi ne ducem la Lizzie. Asta-mi aduce aminte, zînă bună, să-ţi pun o întrebare serioasă. Dumneata eşti cît se poate de înţelept (dat fiind că ai primit învăţătura de la zîne) şi ai putea sa-mi spui : este mai bine să fii în posesia unui lucru şi să-l pierzi, sau să nu-1 fi avut niciodată ?

— Cum adică, fata mea ?

— Mă simt mult mai singură şi mai neajutorată acum, fără Lizzie, decît eram înainte s-o fi cunoscut. (Spunînd aceasta, ochii i se umplură de lacrimi.)

— Aproape nu există om care să nu piardă ceva scump în viaţă, draga mea — spuse Riah. Eu mi-am pierdut soţia, o fiică frumoasă şi un fecior care promitea mult... dar fericit tot ain fost.

— Ah ! — cxclamă domnişoara Wren gînditoare, cîtuşi de puţin convinsă, în felul ei abrupt şi tăios. — Atunci, am să-ţi arăt cu ce schimbare ar fi mai bine să-ncepi, zînă bună. Schimbă mai bine prezentul în trecut şi trecutul în prezent şi lasă lucrurile să rămînă astfel.

— Ţi-ar sluji asta la ceva ? Atunci n-ai mai avea mereu dureri ? — întrebă duios bătrînul.

— Ai dreptate ! — exclamă domnişoara Wren, pe acelaşi ton abrupt. — Ai făcut din mine o fată mai înţeleaptă, zînă bună... Pentru asta — adăugă ca, cu mişcarea aceea ciudată din ochi şi bărbie — nu-i nevoie să fii zîna bună din basme.

Tot vorbind, trecură Podul Westminster şi străbăteau [illegible] drum pe care Riah îl mai făcuse nu de mult

Tamisa, o luară în jos pe lîngă fluviu şl o tot ţinură aşa prin locuri şi mai ceţoase.

Dar pînă să ajungă acolo, Jenny îl trase la o parte pe venerabilul ei prieten în faţa vitrinei splendid luminate a unei prăvălii de jucării, şi-i spuse :

— Uite-aici ! Toate sînt opera mea !

Aceste cuvinte se refereau la un minunat semicerc alcătuit clin păpuşi de toate culorile curcubeului, în toalete de prezentare la curte, de mers la bal, de călătorie, de călărie, de plimbare pe jos, în rochii de mireasă, de nuntă, la măritişul altor păpuşi — pentru tot felul de evenimente vesele.

— Drăguţe, drăguţe, drăguţe ! — rosti bătrînul, bătînd din palme. — Făcute cu mult gust.

— Mă bucur că-ţi plac — replică domnişoara Wren, cu mîndrie. — Dar hazul cel marc a fost cînd le-am făcut pe doamnele astea simandicoase să probeze toaletele. E partea cea mai grea a trcbii ăsteia şi ar li aşa, chiar dacă n-aş suferi de spate şi n-aş avea picioarele betege.

Se uita la ea ca şi cum n-ar fi priceput ce spune.

— Dumnezeu să te binecuvînteze. zînă bună — continuă domnişoara Wren. —- Trebuie să umblu prin oraş tot timpul. Dac-aş sta la băncuţa mea de lucru numai să croiesc şi să cos, ar fi o treabă destul de uşoară, dar proba cu doamnele simandicoase, asta mă istoveşte.

— Cum adică proba ? întrebă Riah.

— Vai de mine, ce zînă prostuţă mai eşti ! — replică domnişoara Wren. — Păi uite cum. E o zi de recepţie la curte sau o festivitate în parc, sau o expoziţie de flori, sau o serbare, ori ce vrei dumneata. Foarte bine. Mă strecor prin lume şi mă uit în jurul meu. Cînd văd cîte-o doamnă simandicoasă care se potriveşte cu treburile mele, spun : „Las’pc mine, draga mea !“ şi fac o schiţă ; apoi mă duc acasă, croiesc modelul după ea şi-l însăilez. Apoi, în altă zi mă întorc ca să fac proba, şi iarăşi notez totul cu băgare de seamă. Uneori parcă o aud zicînd „Cum se uită creatura asta micuţă !“ şi cîteodată îi place, alteori nu, dar mult mai adesea da decît nu. Tot timpul nu-mi spun altceva decît : „Aici trebuie să răscroiesc puţin, dincolo trebuie să dau drumul", şi pînă la urmă fac din ea o adevărată sclavă, tot probînd rochiile păpuşilor mele. Seratele sînt o treabă mai grea pentru mine, pentru că nu există decît o intrare

te faci cînd şchiopătezi printre roţile trăsurilor şi printre picioarele cailor... mare minune să nu dea peste mine într-o noapte. Totuşi, le văd, şi mai mult nici nu vreau. Cînd trec în paşi mărunţi de la trăsură spre vestibul şi ma zăresc pe mine aşa micuţă >i înghesuită pe după mantaua de ploaie a vreunui poliţist, mi se pare că-şi spun că mă minunez şi le admir cu ochii şi cu inima, dar nu prea cred că-şi închipuie ca lucrează pentru păpuşile mele ! O dată am văzut-o pc lady Belinda \\ hitrose. Mi-a fost de ajutor de două ori în această seară. Cînd s-a dat jos din trăsură am spus: pe mine,
draga ntfca !“ Mă duc întins acasă, croiesc rochia şi-o însăilez. Mă întorc şi aştept dinapoia celor care chemau trăsura. Ce mai noapte apriga, pe deasupra. Pînă la urmă, „Trăsura doamnei Belinda W hitrose ! Lady Belinda \\ hitrose coboară scările !“ Iar eu fac proba... oh ! Şi cu cîtă trudă... pînă să se aşeze! Uite-o colo pe lady Belinda, atîrnată de talie, mult prea aproape de lampa pentru o păpuşă din ceară... cea cu picioarele întoarse înăuntru.

Cînd merseră un timp de-a lungul fluviului, împreună, Riah întrebă de drumul spre un anume birt care se cheamă La cei şase hamali veseli. Urmînd direcţia indicata, ajunseră
— după ce se mai opriră de două sau trei ori, ca să se consulte şi să se mai uite nesiguri jur împrejur — la uşa domeniilor domnişoarei Abbey Potterson. O ocheadă prin partea cu geam a uşii le dezvălui splendorile barului şi pe domnişoara Abbev în persoană, care trona în ungherul ei tihnit, citind ziarul. Li i se prezentară, cuviincioşi.

Ridicînd ochii clin ziar ori facînd o pauză în lectură, cu o expresie de încordare întipărită pe chip ca şi cum ar fi trebuit să-şi termine paragraful înainte de a trece la oricare altă treabă, domnişoara Abbey întrebă, cu puţină asprime parcă :

— Dumneavoastră ce doriţi ?

— Am putea vorbi cu domnişoara Potterson ? — întrebă Riah, luîndu-şi pălăria de pe cap.

— Nu numai că aţi putea, ci puteţi, căci asta şi faceţi — răspunse stăpîna birtului.

— Ne îngăduiţi să stăm puţin de vorbă, doamnă ?

pane ziarul, se ridică în picioare şi priv i prin uşiţa barului. Bastonul-cîrjă părea să ceară voie ca stăpîna lui să vină înăuntru şi sa se odihnească lîngă foc : domnişoara Abbey dcschise uşiţa şi spuse, răspunzînd parcă bastonului-cîrjă *i*

— Da, vino înăuntru şi odihneşte-te lîngă foc.

— Numele meu este Riah — spuse bătrînul, cuviincios —

şi am slujbă în centrul comcrcial al Londrei. Dînsa mă însoţite- ... . ,

— Stai puţin — interveni domnişoara W ren. — Am sa-i dau doamnei cartea mea de vizită.

Scoase din buzunar un cartonaş, după ce se luptă cu cheia uriaşă de la uşa camerei, aşezată chiar peste el. Domnişoara Abbey, dînd semne evidente de mirare, lua

D-ra JENNY Vf'REM

Croitoreasa de

.?<• *deplasează şi Ia domiciliul păpuşilor*

— Sfinte Dumnezeule ! — exclamă domnişoara Potterson, mirată, şi lăsă să-i cadă cartea de vizită.

— Ne-am îngăduit să venim, doamnă — spuse Riah — tînăra mea însoţitoare şi cu mine, în legătură cu Liz/ie Hexani.

Domnişoara Potterson se apleca să deznoade şnururile de la pălăriuţa fetei. Se uită în jur cam supărată şi spuse :

— Lizzie Hexani c o fată foarte mîndră.

— Era atît de mîndră de buna dumneavoastră părere despre ca — rosti Riah cu abilitate — îneît înainte de a părăsi Londra ca să se ducă...

— Unde să se ducă, spre Capul Bunei Speranţe ? — îl întrerupse domnişoara Potterson, crezînd ca emigrase.

— La ţară — răspunse acesta precaut. — Nc-a cerut sa-i făgăduim că vom veni să vă arătăm o hîrtie, lăsată în grija noastră anume pentru asta. Sînt un prieten

ci ; am cunoscut-o după cc a plecat din cartierul ăsta. \ locuit un timp cu tînăra mea însoţitoare... i-a fost o prietenă de nădejde, care a sărit totdeauna pentru ea la nevoie. l)e lin mare ajutor, doamnă — adăugă el, cu un glas mai scăzut.

— Credeţi-mă... dac-aţi şti totul... de mare ajutor.

— îmi închipui — spuse domnişoara Abbey, cu o privire mai bănuitoare către micuţa creatură.

— Şi dacă mîndric înseamnă să ai o inimă care niciodată nu se-năspreşte, o răbdare care niciodată nu cedează şi o mînă care niciodată nu răneşte — interveni domnişoara Wren, îmbujorîndu-se — atunci ca e mîndră, iar dacă nici ea nu-i mîndră, nici ca mai există mîndric pe lume !

Felul ci deschis şi direct în care o înfruntă pe domnişoara Abbey, nici pe departe s-o supere pe această teribilă autoritate, ci dimpotrivă, o făcu să-i zîmbească delicat.

— Ai dreptate, copila mea — spuse domnişoara Abbey — să-i vorbeşti de bine pe cei care merită.

— Dreptate sau nedreptate — murmură domnişoara Wren nedesluşit, smucind vizibil bărbia — ţin neapărat sa fac acest lucru. Puteţi fi sigură de *asta,* doamnă.

— Iată hîrtia, doamnă — spuse evreul, înmînînd domnişoarei Potterson documentul original, întocmit de Rokesmith şi semnat de Riderhood. — Vreţi să citiţi ?

— Dar mai înainte — spuse domnişoara Abbey — ai gustat pînă acum *shrub* [a], fetiţo ?

Domnişoara Wren clătină din cap.

— Ţi-ar plăcea să bei ?

— Da, dacă-i bun — replica domnişoara Wren.

— Să guşti. Şi dacă ţi se pare o băutură bună, îţi fac un amestec cu apă fierbinte. Aşază-ţi picioruşele în cenuşar. F, o seară rece, rece de tot, şi umezeala te pătrunde pînă la oase... — în timp ce domnişoara Abbey o ajuta să-şi întoarcă scaunul, pălăriuţa pe care i-o dezlegase căzu pe duşumea. — Aa, ce păr minunat! — strigă domnişoara Abbey. — Şi destul de bogat ca să facă peruci pentru toate păpuşile din lume... Ce mult păr ai!

— Vi se pare mult ? — replică domnişoara Wren. — Fia ! Dar ce-o să spuneţi de restul ?

Pe cînd vorbea, îşi cksfâcu o bentiţă, şi şuvoiul auriu sc resfiră peste umeri şi peste scaun, revărsîndu-sc pînă la pămînt. Admiraţia domnişoarei Abbey părea mai mare decît uimirea. Cînd aduse sticla cu shrub dintr-o nişă îi făcu semn lui Riah să vină lîngă ea şi-l întrebă în şoaptă :

— E copil, sau fată în toată firea ?

— Copil ca vîrstă — a fost răspunsul — dar matură ca seriozitate şi prin cîte a trecut.

„Vorbiţi despre mine, oameni buni... — gîndi domnişoara Jenny, instalîndu-se în umbrarul ei de aur ca să-şi încălzească picioarele. — Nu pot auzi ce spuneţi, dar cunosc *eu* trucurile şi apucăturile voastre !“

Deoarece băutura gustată cu o linguriţă era întru totul pe placul domnişoarei Jenny, stăpîna birtului îi pregăti îndemînatică un amestec, într-o cantitate apreciabilă, din care şi Riah avu partea sa. După aceste preliminarii, domnişoara Abbey începu să citească documentul ; şi de cîte ori ridica din sprîncene, domnişoara Jenny, care o urmărea din ochi, sorbea zdravăn tot de atîtea ori din amestecul cu apă.

— Din cele scrise aici — rosti domnişoara Potterson după ce citi hîrtia de mai multe ori, chibzuind — reiese (şi nu era nevoie de prea multe dovezi ca să fie aşa) că Rogue Rider- hood e un ticălos. Mă îndoiesc însă că el ar fi săvîrşit singur ticăloşia asta, dar deocamdată nu mă aştept ca aceste îndoieli să mi se confirme. S-ar putea să fi fost nedreapta cu tatăl lui Lizzie, niciodată însă cu Lizzie în persoană, pentru că atunci cînd lucrurile sc agravaseră am avut perfectă încredere în ca, am încercat s-o conving să-şi caute adăpost la mine. îmi pare rău dacă am făcut rău unui om, mai ales cînd acest rău nu mai poate fi reparat. Fii aşa de bun şi transmite lui Lizzie cele spuse de mine ; nu uita să-i spui că dacă va veni cumva la Cei şase hamali... ce-a fost a trecut... are să găsească aici un cămin şi prieteni. Ea mă cunoaşte de mult, aminteşte-i că ştie despre ce cămin şi despre ce prieteni este vorba şi ce fel de viaţă ar duce. în general mă port cam iute, dar sînt bună... sau îs iute şi rea, după împrejurări, părerile sînt împărţite... — adaugă domnişoara Abbey — ...asta-i cam tot ce-am avut de spus, şi-i destul.

Dar înainte ca băutura amestecată cu apă să fi fost sorbită pînă la fund, domnişoara Abbey se gîndi că nu era rău

— Nn c marc, domnule — îi spuse ea lui Riah — >i poate că n-aveţi nimic împotrivă să mi-o transcrieţi.

Bătrînul se grăbi să-?i pună ochelarii şi, aşezat la pupitrul scund dintr-un colţ unde domnişoara Abbev î?i ţinea chitanţele şi sticluţele de probă (conturile pentru clienţi erau interzise de administraţia birtului), copie textul cu un scris frumos şi rotund. Semăna cu un scrib din vechime cum stătea acolo, aplecat asupra lucrului pe care-1 îndeplinea metodic ; şi micuţa croitoreasă de păpuşi, instalată în umbrarul ci de aur din faţa focului... domnişoara Abbey nu era sigură dacă nu visează cumva că vede cele două făpturi în barul birtului. La şase hamali veseli... ? Oare căzîndu-i capul în piept n-avea să se deştepte în clipa următoare, iar ei nicăieri ?

Domnişoara Abbey închise şi deschise ochii în două rînduri în chip de experiment, dar de fiecare dată îi regăsi acolo, cînd în salonul birtului auzi, ca prin vis, zarvă mare. Ea tresări şi toţi trei se uitară unul la altul — desluşea o larmă de glasuri gălăgioase şi tirşîit de paşi ; apoi se auzi cum toate ferestrele fură larg deschise, iar zgomotul de zbierete şi ţipete venind dinspre fluviu năvălea în casă. Nu trecu mult şi apăru Bob Gliddery, clămpănindu-şi pe culoar cuiele din talpa cizmelor, toate laolaltă şi fiecare în parte.

•— Ce este ? — întrebă domnişoara Abbey.

— O nenorocire, coană — răspunse Bob. — S-a dus mulţi la fluviu.

— Spune oamenilor să pună ceaunele cu apă la foc ! — strigă domnişoara Abbey. — Ai grijă sa fie plin vasul cu apă caldă. Pregăteşte cada pentru baie. încălzeşte iute pături la foc şi nişte ploşti de piatră. Şi voi, fetelor de acolo (se adresa celor două slujnice), nu vă pierdeţi mintea, puneţi-o la contribuţie.

în vreme ce domnişoara Abbey adresa aceste porunci, parte lui Bob, pe care-1 apucase de păr şi-l zgîlţîia, lovindu-1 cu capul de perele ca să-l facă să fie cu ochii-n patru şi să aibă prezenţă de spirit, parte celor din bucătărie, lumea din salonul birtului, înghesuindu-se, dădu buzna afara, la dig ; afară, larma sporea din ce în ce.

— Veniţi să vedeţi — spuse domnişoara Abbey

Se grăbiră să se ducă împreună în salonul birtului şi sc apropiara de una clin ferestrele verandei de lemn, cu vedere la fluviu.

— Hei, cei de jos, ştie cineva ce s-a întîmplat ? — întrebă domnişoara Abbey, cu glasul ei autoritar.

— E un vapor, domşoară Abbey — răspunse cineva care abia sc zărea prin ceaţă.

— Dc ficcare dată e cîtc-un vapor, domşoară Abbey — strigă cineva.

— Luminile alea, domşoară Abbey, care clipeşte colo-n depărtare — mai spuse un altul.

— Scoate abur afară, domnişoară Abbey, şi de-aia ceaţa se-nteţeşte, da şi zgomotu înţelegeţi ?! — exclamă cineva

Bărcile se puseră în mişcare, sc aprindeau torţe, lumea se năpustea vociferînd la ţărm. Cîţiva căzură bîldîbîc în apa şi erau scoşi în hohote de rîs. Fură aduse drage. Cineva strigă să sc arunce un colac dc salvare, şi strigătul trecu din gură-n gură.

Cu neputinţă dc aflat ce se petrecea pe fluviu, pentru că fiecare barcă venind dinspre mal se pierdea în ceaţă. Nu se mai vedea la o depărtare mai marc dccît lungimea unei bărci. Nimic nu era clar, doar că vaporul cu pricina fusese asaltat cu reproşuri clin toate părţile. Era numit „Ucigaşul" în drum spre „Golful spînzuraţilor“, „Criminalul" în drum spre „Locul de cxccuţie" ; căpitanul vasului se cuvenea să fie pedepsit cu moartea ; că echipajul răsturna cu plăcere oamenii din bărcilc cu visle ; că vaporul îi zdrobea cu paletele pe încărcătorii dc pe Tamisa ; că dădea foc la casc cu scîntcilc care ieşeau pe coş ; că totdeauna a fost şi va fi totdeauna pentru cineva sau pentru ceva o adevărată pacoste, căci asta-i era felul.

Ceaţa, în toată imensitatea ci, vuia de astfel de mustrări, rostite în general pe tonuri joase şi răguşite. Cînd şi cînd, luminile dc pc vas se mişcau puţin, fantomatic, aşa cum stătea ancorat, aşteptînd rezultatul unui accident care avusese loc. Deodată, începură să sc vadă licăriri albastre, care făceau în jurul vasului o pata luminoasă, de parcă ar li dat foc ceţii, iar pc pata aceea strigătele căpătată un alt ton, din ce în ce mai violente, mai tulburi — umbre de oameni, de bărci sc vedeau

— Colo !
— Ba dincolo !
— Mai dă două-trei vîslc !
— Uraa !
— Ia seama !
— Ţine-o aşa înainte !
— Trage la mal !...

Şi aşa mai departe. în cele din urmă, ţîşniră cîteva mănunchiuri de lumini albastre, după care bezna acoperi din nou totul, roţile vapoarelor se auzeau rostogolindu-sc, iar luminile lor lunecau domol înspre marc.

Domnişoarei Abbey şi celor doi musafiri ai săi li se părea că trecuse o bucată bună de vreme. Acum, oamenii veneau înapoi buluc, aşa cum porniseră mai înainte de acolo, şi abia cînd a tras la mal prima barcă s-a aflat ce se întîmplase.

— Dacă-i Tom Tootle — tună domnişoara Abbey, pe tonul ei cel mai poruncitor — sa se prezinte numaidecît!

Supus, Tom se înfiinţa imediat, însoţit de gloată.

— Ce s-a-ntîmplat, Tootle ? — întrebă domnişoara Abbey.

— Un vapor străin, domşoară, a răsturnat o luntre.

— Cîţi erau în luntre ?

— Unu singur, domşoară.

■— L-au găsit ?

— Da. A stat multă vreme sub apa, domşoară, dar am dat de cadavru.

— Să-l aducă aici... Ascultă, Bob Gliddery, închide uşa dc-afară, stai acolo şi nu lăsa pe nimeni înăuntru... nu cumva să deschizi pînă nu-ţi spun cu. A venit şi poliţia ?

— Sînt aici, domşoară Abbey — se auzi glasul oficialităţii.

— După ce-or aduce cadavrul, te rog să ţii lumea afară ! Şi să-l ajuţi pe Bob Gliddery să nu intre cineva.

— în ordine, domşoară Abbey !

Autocratica stăpînă a birtului se retrase în casă împreună cu Riah şi domnişoara Jenny şi desfăşură aceste forţe de o parte şi de alta a ei, înăuntrul uşiţei de la bar, ca îndărătul unui parapet.

— Să staţi aici — spuse domnişoara Abbey — şi n-o să păţiţi nimic ; veţi vedea cînd arc să-l aducă. Bob, tu rămîi lingă uşă.

Santinela se supuse, după ce îşi mai răsuci o dată mmecile sumese pînă aproape de umăr.

Zgomot de glasuri care se apropie, zgomot de paşi care se apropie. Tropăit şi sporovăială afară. O pauză vremelnică. Două bătăi ciudate pe înfundate, ca nişte buşituri, ca şi cum mortul, întins pe spate, lovea în uşa cu tălpile picioarelor lui înţepenite.

— Asta-i brancarda, sau oblonul folosit ca targa, una din doua — spuse domnişoara Abbcy, avînd o ureche încercată. — Deschide, măi Bob !

Uşa se deschide. Paşi grei de oameni împovăraţi. Sc opresc. îmbulzeală. Trece şi îmbulzeala. Uşa se închide. Stft- găte furioase ale celor rămaşi afară.

— Haideţi, oameni buni! — zise domnişoara Abbey ; căci atîta autoritate avea asupra supuşilor, îneît pînă şi în aceste împrejurări, cei care purtau targa aşteptau o încuviinţare din partea ci. — I.a primul cat.

Intrarea şi treptele fiind joase, ridicară povara, pe care o puseseră pe duşumea, nu prea sus, ca să poată trece. Cel dc pe targa, cînd îl aduseră, ajungea aproape pînă la înălţimea uşiţei.

Dînd cu ochii de el, domnişoara Abbey se retrase cîţiva paşi înapoi.

— Păi, Dumnezeule ! — exclama, întoreîndu-se către cei doi oaspeţi. — Asta-i tocmai omul cu declaraţia pe care am avut-o chiar acum în mînă. Asta-i Riderhood !

Capitolul III

ACI 1.AŞI PKII-TEX KI.SPI CTAT ŞI ÎN AI . I I 1POS1A/E

Aşadar, este Riderliood şi nu altcineva, sau mai degrabă carcasa, cochilia lui Riderhood şi nu a altcuiva e adusa în dormitorul domnişoarei Abbey de la catul întîi. Oricît de mlădios în mişcări ar fi Rogue, acum e destul de ţeapăn : ei ajung sus nu fără multă trudă şi nesiguranţă pe picioare din partea celor care-1 purtau pe targa, cînd încoace, cînd încolo, ameninţaţi la tot pasul să alunece ţ.i să-l scape peste balustradă.

— Chemaţi un doctor —zise domnişoara Abbey. Şi apoi :

— Chemaţi-o pe fiică-sa.

Pentru îndeplinirea acestor două porunci, porniră numai- decît soli. Cel plecat după doctor dă de doctor la jumătatea drumului, venind într-acolo escortat de un poliţist. Doctorul examinează corpul umed şi rece şi se pronunţă, nu cu prea multe speranţe, că merită să se facă încercări de reanimare. Cele mai bune mijloace sînt îndată puse în acţiune, şi fiecare dintre oamenii de faţă dă o mîna de ajutor cu multă însufleţire. Nimeni nu are consideraţie pentru acest om ; toţi fugiseră de el scîrbiţi, pentru toţi fusese un subiect de suspiciune, dar seînteia de viaţă din el se detaşează curios acum de fiinţa lui, <>i sînt profund interesaţi, *fiind* vorba de viaţă, iar ei tiăiesc şi cîndva vor trebui sa moară.

La întrebarea doctorului despre cum s-au petrecut lucrurile şi dacă e de vină cineva, Tom Tootlc hotărăşte că accidentul a fost inevitabil şi că nimeni nu se face vinovat, în afară de victimă.

deodată, vine taman de-a curmezişu în prora vaporului, şi dcspicătura a lost în doua.

Domnul Tootle vorbeşte la figurat despre dcspicătura ; cl se gîndeşte la barcă, nu la cm. De altfel, omul zace întreg înaintea lor.

Căpitanul Joey, unul dintre clienţii obişnuiţi, cu nas bor- canat, care poarta pălărie lăcuită, face parte din multres- pectata şcoala veche (s-a strecurat în camera facînd importantul servici de a aduce legătura de gît a înecatului) şi-l onorează pe doctor cu un sfat ingenios, de pe vremuri, şi anume : să atîrnc corpul cu capul în jos.

— Aşa cum atîrnaţi berbecii la măcelărie — adaugă el.

Apoi nu mai rămînea decît să i se facă unele manevre pentru a-i înlesni respiraţia, adică să fie rostogolit pe butoaie. Aceste crîmpeic de înţelepciune ancestrala ale căpitanului sînt primite cu o indignare mută de către domnişoara Abbey, şi, tăra un cuvînt măcar, ea îl înşfacă de guler, şi pînă ce ci să se dezmeticească, il şi aruncă pe uşă afară.

Ca să-i ajute pe doctor şi pe Tom, râm'în acolo. în slîr>it, numai clienţii obişnuiţi : Bob Glamour, William Williams şi Jonathan (numele de familie al acestuia din urmă, dacă avea cumva, era necunoscut lumii), destul de mulţi. După ce mai aruncă o privire înăuntru ca să fie sigură că nu lipseşte nimic, coboară în bar şi aşteaptă acolo rezultatul, împreuna cu evreul binevoitor şi domnişoara Jenny Wren.

Dacă nu te-ai curăţat de-a binelea, domnule Riderhood, ar li ceva să ştim unde te ascunzi în clipa de faţă. Mormanul ăsta inert de mortăciune cu care ne batem capul atît de răbdători şi de perseverenţi nu dă nici un semn despre tine. Dacă te-ai curăţat de-a binelea, Rogue, atunci momentul e solemn ; dar dacă vii înapoi, nu e de loc totuna. Da, în incer- titudinea şi misterul acestei a doua întrebări, şi anume : unde te-oi fi găsind acum, există, ca un adaos la cea in legătură cu moartea, o solemnitate, care ne lace pe noi cei de aici să ne fie teamă să te privim sau să întoarcem privirile de la tine, iar pe cei care rămăseseră jos — să tresară la cel mai slab scîrţîit al duşumelei.

„Uite ! Nu cumva i-a tremurat pleoapa aceea ?“

Astfel sc întrebă doctorul, ţinîndu şi respiraţia şi siînd

„Nu.“

„Dar nara aceea n-a zvîcnit ?“

„Nu.“u

„După ce am încetat respiraţia artificiala, mi se pare, sau se simte o palpitaţie slabă cînd pun mîna pe pieptul lui ?“

”Nu!“

„Mereu şi mereu nu, nu. Dar încearcă totuşi fără întrerupere/

„lata. Dă semne de viaţă ! Semne neîndoielnice de viaţă !“

„Scînteia asta s-ar putea să sclipească şi sa se stingă, ori s-ar putea să se înteţcască şi să ardă cu flăcări, dar uitaţi-vă !“

Cele patru ajutoare ale doctorului, oameni robuşti, se uită şi li se umplu ochii de lacrimi. Nici Riderhood din lumea asta, nici Riderhood din lumea cealaltă n-ar fi putut sa le smulgă lacrimi, dar un suflet de om care se zbate între viaţă şi moarte poate face lesne acest lucru.

Se luptă să vină înapoi. Acum, aproape ca-i aici, acum din nou e departe. Acum se luptă mai aprig să vină înapoi. Şi totuşi, ca fiecare dintre noi cînd leşinăm, ca mai toţi cînd ne trezim dimineaţă de dimineaţă, se împotriveşte, instinctiv, să revină la trezia acestei existenţe şi ar dori să fie lăsat să doarmă mai departe, dacă s-ar putea.

Bob Gliddery se întoarce cu Pleasant Riderhood, care nu era acasă cînd fusese căutată şi a fost greu de găsit. Are 1111 şal pe cap, iar primul lucru pe care-1 face cînd şi-l dă la o parte, plîngînd, şi după ce o salută pe domnişoara Abbey, este să-şi aranjeze părul.

— Mulţumesc, domnişoară Abbey, că l-aţi adus pe tata aici.

— Trebuie să-ţi spun, fetiţo, n-am ştiut cine era — răspunse domnişoara Abbey — dar cred că la fel aş fi procedai dacă ştiam.

Biata Pleasant, după ce se mai întări puţin cu o duşcă de rachiu, este condusă în odaia de la primul cat. Dacă i s-ar fi cerut să spună cîteva cuvinte la înmormîntarea lui, n-ar fi putut exprima cine ştie ce recunoştinţă, dar e înduioşată mai mult ca orieînd. Plînge cu amărăciune cînd vede că tatăl ei zace inconştient şi i se adresează doctorului, frîngîndu-şi mîinile :

La cârc doctorul, într-un genunchi lîngă pat, preocupat şi tot timpul cu ochii asupra lui, ii răspunde fără să se întoarcă :

— Uite ce, fetiţo dragă, dacă nu ai atîta stăpînire de sine ca să stai absolut liniştită, atunci nu-ţi pot îngădui să mai rămîi în odaia asta.

în consecinţă, Pleasant îşi şterge ochii cu o viţă de păr adus din spate ; acum, părul din nou arc nevoie să fie aranjat, şi după ce şi-l si.rînge, urmăreşte din priviri, îngrozită, toi ce se petrece. Cu priceperea ei înnăscută, curînd sare să dea o mînă de ajutor. Anticipînd că doctonil voia cutare sau cutare lucru, ea i le pune liniştită la îndemînă, şi astfel, încetul cu încetul, i se încredinţează sarcina de a susţine pe braţ capul tatălui.

Pentru Pleasant este ceva atît de nou să-l vadă pe tatăl ei înconjurat cu simpatie şi interes, să descopere că există cineva pe lumea asta care să-i tolereze prezenţa, ca să nu spunem că-1 imploră stăruitor, cu duioşie, să rămînă aici, înеît acest lucru îi dă o senzaţie nemaicunoscută pînă atunci. L!n gînd imprecis îi umbla prin minte, şi anume: de cumva si tuaţia aceasta s-ar prelungi astfel pentru multă vreme, atunci s-ar petrece o schimbare binevenită. Gîndul vag, de asemeni, că vechea lui meteahnă s-ar fi înecat în adîncuri şi că dacă din fericire ar reveni să ocupe iarăşi învelişul acesta gol în care zace pe pat, spiritul lui n-ar mai fi acelaşi. în starea asta sufletească, ca îi sărută buzele înţepenite şi crede cu tărie că mîna inertă pe care o freacă într-ale ei va recăpău viaţă şi va fi bună, dacă îi va fi dat cîndva să reînvie.

Dulce amăgire pentru Pleasant Riderhood ! Dar ei îl îngrijesc cu un interes nemaipomenit, temerile lor sînt atît d-‘ puternice, atenţia lor atît de mare, bucuria lor atît de vie cîm! semnele de viaţă se înteţesc înеît cum să reziste, biata fată r Acum, el începe să respire normal, se mişcă, şi doctorul declară că a revenit din acea călătorie inexplicabilă pe a cărei cale întunecată s-a oprit ca să fie aici.

Tom Tootle, care se afla cel mai aproape de doctor cîn l spune aceste lucruri, îl apucă de mînă şi-l strînge cu tărie. Bob Glamour, William Williams şi Jonathan fără nume de familie, toti dau mîna unii cu altii, si apoi cu doctorul. Bob

renunţa la modul ăsta dc a-şi da Iriu liber emoţiei. Plcasant varsă lacrimi de bucuric, şi dulcea ei amăgire atinge culmea.

Ochii lui se limpezesc. Vrea să pună o întrebare. întreal»» unde se află. I se spune :

— Tată, ai fost răsturnat în fluviu, şi acum eşti în casa domnişoarei Abbey Potterson.

Se holbează la fiică-sa, se holbează peste tot jur împrejur, închide ochii, şi aţipeşte cu capul pe braţul ci.

Scurta amăgire începe să păleascâ. Chipul josnic, rău, nepăsător iese la suprafaţă din adîncul fluviului sau cine ştie clin ce alte adîncuri. in timp ce el se încălzeşte, pe doctor, pe cei patru bărbaţi îi ia cu frig. în timp ce trăsăturile i se destind, rccăpătînd viaţă, chipurile şi mîinilc lor se împietresc în faţa lui.

— Are să-şi revină — zice doctorul, spălîndu-şi mîinile şt uitîndu-sc la pacient cu tot mai mare antipatie.

— Altu mai bun ca el — intervine Tom Tootle pe un ton moralizator şi scuturînd capul amărît — n-ar fi avut bafta lui.

— Să sperăm c-o să-şi întrebuinţeze viaţa mai cu rost — spune Bob Glamour — decît mă aştept cu.

— Sau decît mai înainte ! — adaugă William Williams.

— Da de unde... asta nu, nici vorbă ! — exclamă Jonathan cel fără nume de familie, încheind cvartetul.

Vorbeau încet, din pricina fiică-si, dar fata îşi dă scama că s-au retras într-un grup, la celălalt capăt al odăii, ferindu-se de el. Ar li prea de tot să-i suspectăm că le-ar părea acum rău că n-a murit, după ce se zbătuseră atîta să trăiască, dar cert este că ar li preferat să aibă pe cineva mai bun pentru care să-şi fi dat osteneala. I-ar trimite vorbă domnişoarei Abbey în bar, care apare din nou în scenă şi priveşte dc la distanţă, discuiînd pc şoptite cu doctorul. Atîta vreme cît seînteia vieţii licărea nesigură, stîruise un interes profund, dar acum, cînd viaţa punea iarăşi stăpînire pe domnul Ri- derhood. dorinţa generală pare a li că asta mai bine se întîmpla oricui altcineva decît lui.

— în orice caz — spune domnişoara Abbey, dîndu-le curaj — v-aţi îndeplinit datoria ca nişte oameni buni şi adevăraţi ; acum faceti bine si coborîti ca să luati ceva pe cheltuiala

Ceea ce cu toţii şi fac, lăsînd-o pe lată să-şi vegheze tatăl. în lipsa lor, se prezintă Bob Gliddery.

— Arată cam rău, nu-i aşa ? — spune Bob după ce inspectează pacientul.

Pleasant dă uşor din cap.

— Şi o s-arate şi mai rău cînd s-o trezi, nu-i aşa ? — continuă Bob.

Pleasant speră să nu fie aşa. De ce ?

— Cînd s-o pomeni aici, ştiţi... explică Bob. — ...Finea domşoara Abbey i-a interzis să mai calce în casa asta şi i-a poruncit să-şi ia tălpăşiţa. Cînd colo, a fost sortit să vină din nou. Aici c-aici... nu-i aşa ?

— N-ar fi venit de bunăvoie — îi spune biata Pleasant. făcînd un efort să fie cît de cît mîndra.

— Nu — zice Bob — nici nu era lăsat să pună piciorul aici, chiar dacă-ncerca.

Scurta amăgire se iroseşte complet. Aşa cum îşi dă pe deplin seama că bătrînul său tata zace acum pe braţul ei, într-o stare de loc ameliorată, la fel de bine înţelege Pleasant că toţi îl vor ocoli cînd are să-şi revină.

„O să-l iau de-aici cît de repede pot" — îşi spune Pleasant în gînd, cu un oftat. Acasă are să se simtă cel mai bine.'*

Se întorc cu toţii, şi actlm aşteaptă să-şi recapete cunoştinţa, bucuroşi că or să scape de el. îi sînt aduse alte haine pe care sa le îmbrace (ale lui erau leoarcă de apă), în momentul de faţă el fiind înfăşurat în pături.

Simţindu-se din ce în ce mai rău — ca şi cum aversiunea generală îl descoperise undeva în somn şi-i dezvăluia repulsia inspirată de el — pacientul deschide larg ochii în cele din urmă, şi fiica lui îl ajută să se aşeze în capul oaselor pe pat.

—• Eh, Ridcrhood ! — exclamă doctorul. — Cum te mai simţi ?

— Nu cine ştie ce ! — răspunde el, ursuz. -

Revenea la viaţa, de fapt, neobişnuit de morocănos.

— Nu vreau să te dăscălesc — continuă doctorul, grav, clătinînd capul — dar, Ridcrhood, sper ca salvarea asta să aibă un efect bun asupra dumitale.

Mormăiala de nemulţumire a pacientului, drept răspuns, este nedeslusită ; totuşi, fiica lui ar putea-o

Domnul Riilerhood cerc apoi o cămaşă, pe care şi-o trage peste cap (cu ajutorul fiică-si) întocmai ca şi cum s-ar fi încăierat cu cineva.

— Nu cumva a fost un vapor ? — întreabă ci, oprindu-se o clipa din îmbrăcat.

— Ba da, tată.

— Am să-l dau în judecată, naiba să-l ia ! Şi-o să-l fac să plătească pentru asta.

Pe urmă îşi încheie cămaşa, bosumflat, de doua sau trei ori se întrerupe ca să se uite cuatenţie la braţe şi la mîini, vrînd parcă să vada cu ce se alesese din încăierare. Apoi cere, posac, restul lucrurilor, pe care le îmbracă agale, cu un aer de mare duşmănie adresată acestui din urmă potrivnic şi tuturor celor care existau. I se pare că-i curge sînge din nas, şi de cîteva ori se controlează cu dosul palmei ca să se încredinţeze, iar gestul pe care-1 face ca un pugilist subliniază substanţial această asemănare absurdă.

— LJndc-mi e căciula ? — întreabă el răstit, după ce cu chiu, cu vai termină îmbrăcatul.

— în fluviu — răspunde cineva.

— Şi nu s-a găsit nici un omcinstit s-o scoată ?... Ba bine ca nu, şi pormă a şters-o cu ea. Ce marfă bună-mi mai sînteţi, cu toţii...

Spunîrid aceste cuvinte, domnul Riderhood apucă repezit o şapcă de împrumut din mîinile fiică-si şi mormăie ceva în timp ce şi-o trage peste urechi. Se ridică nesigur pe picioare, sprijinindu-se greoi pe ea, şi bombăne :

— Tine-mă bine, cc, nu poti ? Parcă văd că acu-acu te-

Capitolul IV

LA MULŢI ANI FERICIŢI

Domnul şi doamna Wilfer trăiseră cu un sfert de veac bătut pe muchie mai multe aniversări ale căsătoriei lor decît domnul şi doamna Lammle, dar ei tot mai sărbătoreau această zi în sînul familiei. Nu care cumva să se creadă că sărbătorile astea fuseseră ceva deosebit de agreabil sau că familia a fost vreodată dezamăgită de faptul că fericita zi era aşteptată cu prea mare bucurie. Era prăznuită mai mult prin post decît prin fast, prilej pentru doamna Wilfer să dezvăluie o măreţie sumbră, prin care această femeie sensibilă îşi putea da în vileag culorile favorite.

Atitudinea nobilei doamne în aceste minunate ocazii era un amestec de resemnare eroică şi de eroică toleranţă. Ideea unei căsătorii mai bune pe care ar fi putut-o face sfîrteca bezna groaznică a întregii ei fiinţe cu nişte luciri palide, arătîndu-1 pe heruvim, cînd şi cînd, în postura unui mic monstru nespus de favorizat de soartă, care a căpătat o binecuvîntare pentru care mulţi pretendenţi superiori lui s-au luptat în zadar. Poziţia lui faţă de comoara asta era atît de temeinic consolidată, că ziua aniversării îl găsea totdeauna cerîndu-şi scuze. Nu-i exclus ca în modestia lui plină de căinţă să fi mers atît de departe îneît să-şi reproşeze cu severitate că şi-a îngăduit libertatea de a face dintr-o asemenea personalitate sublimă soţia sa.

Cît despre copiii născuţi din această unire, experienţa aniversărilor ăstora a fost destul de neplăcută ca să-i fi îndemnat să dorească an de an — cînd au mai crescut — ori ca marna să se fi măritat cu altcineva decît cu preacicălitul tata, ori ca tata să fi ales pe altcineva în locul

vremea să rămînă acasă numai cele două surori, Bella, în cu- ezanţa ei, uimită la culme, se întreba, îndată după ce avea oc evenimentul, înciudată, dar nu fără oarecare haz : „Ce Dumnezeu o fi văzut tata la mama ca să-i sucească în aşa aal capul îneît s-o ceară în căsătorie ?“

Timpul trecuse, şi la ziua cuvenită Bella veni cu trăsura Ieftinilor ca să ia parte la sărbătorire. Obiceiul casei era ca n ziua cu pricina să se jertfească o pereche de lighioane pa iltarul lui Hymeneu *, şi Bella trimise un bileţel dinainte ca >ă-şi anunţe părinţii că ea va aduce ofranda hărăzită. Aşadar, îella şi lighioanele au fost depuse la uşa casei părinteşti prin iorţa unită a doi cai, doi bărbaţi, patru roţi şi a unui cîine ca o budincă de prune cu un guler incomod, de parcă era îeorge IV. Acolo au tost primite de doamna Wilfer în persoană, ,i cărei demnitate acum, ca în toate ocaziile mai speciale, era •porită de o tainică durere de măsele.

— Deseară n-am nevoie de trăsură — spuse Bella. Mă ntorc pe jos.

Servitorul doamnei Bol 1 in duse mîna la pălărie, şi în monomul plecării primi din partea doamnei Willer o căutătură naiestuoasă, cu scopul de a sădi în sufletu-i dîrz asigurarea că, iricare ar li lost bănuielile din sinea lui, servitorii în livrea iu constituiau o raritate pe acolo.

— Bine te-am găsit, mamă — o întîmpină Bella. — Ce nai taci ?

— Mă simt bine, Bella — răspunse doamna Wilfer — atît ît e de aşteptat.

— Vai de mine, mamă — reluă Bella — vorbeşti de parcă icum chiar ai ti născut un copil !

— întocmai aşa e de azi-dimineaţă — interveni Lavvy, idresîndu-se peste umărul maică-si. — îţi vine să rîzi, Bella, Jar ar fi cu neputinţă de închipuit ceva mai exasperant.

Doamna Wilfer, cu o privire prea maiestuoasă ca să mai ie însoţită de vreun cuvînt, veni în urma fiicelor ei la bu- .ătărie, unde trebuia pregătită jertfa.

— Domnul Rokesmith — spuse ea, resemnată — a avut amabilitatea să ne pună astăzi la dispoziţie salonul său. De aceea, Bella, în umila locuinţă a părinţilor tăi, aşa de deose-

bilă faţă de modul tău de viaţă din prezent, pentru primirea ta va fi un salon şi o sufragerie. Tatăl tău l-a invitat pe domnui Rokesmith să ia parte la modesta noastră masă. Scu- zîndu-se că arc o anumită obligaţie de îndeplinii, şi-a oferit apartamentul spre folosire.

întîmplător, Bella ştia ca n-avea nici un tel de obligaţie de îndeplinit şi că de fapt rămînca în biroul său din casa domnului Boffin ; ci însă îi convenea lipsa lui.

„Am fi fost foarte încurcaţi unul iaţă de celălalt -- gîndi ea ; asta se întîmplă destul de des şi aşa."

Era totuşi îndeajuns de curioasă să-i vadă camera, să alerge neîmîrziat pînă acolo şi să facă o inspecţie amănunţită a conţinutului. Avea un mobilier ales cu gust, deşi economicos şi foarte frumos aranjat. Peste tot rafturi şi etajere cu cărţi englezeşti, franţuzeşti şi italiene, iar într-o mapă de pe masa de scris se aflau teancuri de liîrtii cu însemnări şi calcule, evident, în legătură cu averea lui Bolfin. Pe aceeaşi masa, lipit cu grijă pe pînză, lustruit, montat şi rulat ca o hartă, era afişul conţinînd descrierea uciderii unui om venit de departe ca să-i fie soţ. Se cutremură de această surpri/ă fantomatică şi o trecură fiori reci în timp ce înfăşură alişul şi-l prindea la loc. Răscolind în stînga şi-n dreapta, dădu de o gravură, capul gingaş al unei femei drăgălaşe, înrămat elegant, atîrnînd intr-un colţ, lîngă fotoliu.

„Aa, de ăştia-mi eşti, domnule! — spuse Bella. după ce se opri sa cliibzuiască. — Aa, de-ăştia-mi eşti, domnule ! îmi închipui că ghicesc cu *cine* crezi că seamănă. Dar am să-ţi spun cu cine seamănă mai bine... Cu neobrăzarea dumitale !“

Cu aceste cuvinte, ca plecă ; nu numai pentru că se simţea ofensată, ci şi pentru că nu mai avea la ce să se uite.

— Mamă — zise Bella apărînd din nou în bucătărie cu urme de roşeaţă pe obraz. — dumneata şi l.avvy totdeauna v-aţ; închipuit că nu-s bună de absolut nimic, dar acum vreau sa vă dovedesc contrariul. Astăzi vreau să fac bucătărie.

— Imposibil ! — sări maiestuoasa ei mamă. — Nu pot permite una ca asta. Să faci bucătărie într-o asii el de rochie !

— Rochia. mamă — replică Bella. scotocind veselă intr-

— Da, mamă — rosti Bella — aşa e cum spui dumneata.

Îşi prinse un şorţ alb, iar cu nişte şnururi şi ace adăugă şi partea de sus, care-i ajungea chiar sub bărbie, de parcă ar
li luat-o pe după gît s-o sărute. Ce putea fi mai încîntător decît sa-i priveşti gropiţele din bărbie şi din obraji, întreaga ei figură drăgălaşă ?

— Acum, mamă — rosti Bella îndreptîndu-şi cu amîndouă mi inii e părul spre spate. — Cc fac mai întîi ?

— Mai întîi — îi explică doamna Wilfer, solemn — dacă stărui în ceea ce eu n-aş putea privi altfel decît o purtare absolut incompatibilă cu echipajul în cârc ai venit...

— Stărui, mamă.

— Bun, atunci mai întîi pui păsările la foc.

— Bine-în-ţe-les ! — strigă Bella. — Trebuie date prin făină, întoarse şi gata ! — Le răsucea cu multă iuţeală. — Şi apoi ce urmează, mamă ?

— Apoi — îi explică doamna Wilfer, fluturînd mănuşile, ca şi cum voia să spună că abdică de la tronul culinar, dar protestează — aş recomanda să controlezi cu ajutorul unei furculiţe dacă slaninuţa şi cartofii din cuptor s-au făcut. Pe urmă va fi necesar să te ocupi şi de legume daca persişti în această purtare nelalocul ei.

— Ceea cc fireşte voi face, mamă.

Dat fiind că stăruia, Bella îşi concentră atenţia asupra unui lucru şi uită de un altul, se concentră asupra altuia şi uită de un al treilea, şi amintindu-şi ele al treilea era atrasă de al patrulea, şi ori de cîte ori făcea ceva pe dos, încerca să repare lucrurile şi mai învîrtea o data păsările de la frigare, fapt care atrăgea după sine ca şansele de reuşită ale fripturii sa fie extrem de îndoielnice. Dar era şi un fel hazliu de a face bucătărie. între timp, domnişoara Lavinia pendula între bucătărie şi odaia opusă unde punea masa. Această treabă (totdeauna se ocupa de gospodărie în grabă şi fără tragere de inima) o făcea cu tot soiul de gesturi surprinzătoare, bruşte şi pline de stîngăcie ; aşeza faţa de masă ca şi cum s-ar fi iscat
o furtună, punea paharele şi solniţele de parcă bătea cineva la uşa, zăngănea cuţitele şi furculiţele de-ai fi zis că are loc
o lupta cu floreta.

la fript. — Să fii şi cel mai ascultător copil din lume (fireşte, în mare, sperăm, e şi cazul nostru), şi tot îţi vine s-o iei cu
o joardă cînd o vezi cum stă, ţeapănă, în ungherul acela.

— Şi acum, închipuie-ţi — rosti Bella — că bietul tata ar sta şi el, ţeapăn, într-un alt ungher.

— Draga mea, el n-ar putea face asta — spuse Lavvy. — El s-ar tolăni numaidecît. Dar, zău, nu cred să mai existe vreo fiinţa pe lume care să poată sta aşa ţeapănă ca mama, ori să-ţi cadă în spinare ca dînsa ! Ce s-a-ntîmplat, mamă, nu te simţi bine ?

— Mă simt fireşte foarte bine — răspunse doamna Wilfer, îndreptîndu-şi ochii spre mezină, energic şi cu dispreţ. — Ce-aş putea să am ?

— Nu pari prea fîşneaţă, mamă — zise Lavvy cea impertinentă.

—- Fîşneaţă ? — repetă mama. — Fîşneaţă ? De unde-ai mai scos şi expresia asta vulgară, Lavinia ?... Dacă cu nu mă plîng, dacă-nii îndur saarta fără să crîcnesc, familia mea ar trebui să fie mulţumită.

— Ei, man ă — reluă Lavvy, — fiindcă mă sileşti, îmi voi îngădui cu tot respectul să-ţi spun ca familia trebuie sa-ţi fie desigur loarte recunoscătoare pentru durerea dumitalc anuală de dinţi din ziua nunţii, un lucru cît se poate de dezinteresat din partea dumitale, şi pentru noi o adevărată fericire. De aceea, în mare, chiar şi isprava asta ar putea fi un motiv de lăudăroşenie.

— Cum îndrăzneşti, neruşinato — rosti doamna Wilfer — să-mi vorbeşti in fel.l acesta ? Şi din toate zilele anului, tocmai astăzi ţi-ai găsit ? Ştii, mă rog, ce s-ar fi ales de tine dacă în ziua accea nu-i acordam mîna lui R.W., tatăl tău ?

— Nu, mamă — răspunse Lavvy — habar n-am, intr-adevăr, şi, cu tot respectul pe care-I datorez priceperii şi cunoştinţelor dumitale, tare mă îndoiesc că ai şti pînă şi dumneata.

Dacă acest atac viguros, îndreptat asupra unui punct slab din platoşa de apărare a doamnei Wilfer, ar fi putut s-o deruteze sau nu pe eroica femeie în momentul de faţă, faptul rămîne incert, dstă fiind apariţia unei flamuri a

transfere de la Bella la Lavinia şi pe care Lavinia îl ţinea numai în împunsături.

— Vă felicit, doamnă Wilfer — spuse domnul Georgc Sampson, care îşi pregătise graţiosul discurs pe drum, venind încoace — cu prilejul acestei zile.

Doamna Wilfer îi mulţumi cu un oftat mărinimos şi din nou căzu fără împotrivire pradă acelei cumplite dureri de dinţi.

— Sînt surprins — adăugă domnul Sampson abia îngăimat — că domnişoara Bella binevoieşte să facă bucătărie.

Aici, domnişoara Lavinia se năpusti asupra nefericitului domn cu o replică zdrobitoare, că asta în orice caz nu era treaba lui. Această punere la punct îl făcu pe domnul Sampson să se refugieze într-o dispoziţie melancolică pînă la sosirea heruvimului, uimit la culme de îndeletnicirea minunatei femeiuşti.

Totuşi, ea stăruia nu numai să pregătească masa, ci s-o şi servească. Apoi îşi lepădă şorţul şi şervetul de la gît şi se aşeză să ia parte la ospăţ, ca un oaspete ilustru, după ce, mai întîi, doamna Wilfer spuse în încheierea rugăciunii rostite cu veselie de soţul ci : — „Pentru cele ce le vom primi..un „Amin" sepulcral, calculat să domolească pînă şi cea mai vîr-
toasă poftă de mîncare.

— Ia uite — zise Bella în timp ce urmărea din ochi tranşarea fripturii de pasăre — înăuntru carnea e roz. Ce-o fi, tată, aşa-i rasa lor ?

— Nu, nu cred că din cauza rasei, draga mea — răspunse tatăl. — Cred mai degrabă că nu-s făcute.

— Ar trebui să fie — zise Bella.

— Ştiu, sînt convins că ar trebui să tie, draga mea, dar nu-s.

Grătarul a fost pus în funcţiune, şi binevoitorul heruvim, care adesea era folosit în familie la treburi neserafice, mai ceva ca la stăpîn, sc apucă să frigă lighioanele.

La drept vorbind, în afară de a se uita în juru-i (o parte din serviciul public la care este supus heruvimul pictat), heruvimul gospodar sc ocupa cu multe îndeletniciri

strumente uriaşe de suflat sau viole şi ca se grăbea să ducă pînă la capăt, vesel, treburile în scopuri utile în loc să rămînă suspendat în văzduh, absolut inutil.

Bella îl ajuta în timp ce el bucătărea suplimentar, făcîndu-1 să se simtă foarte fericit, dar l-au trecut şi fiori reci de moarte întrebîndu-1, cînd îşi reluară locurile, cum crede el că erau fripţi puii la Grccnwich, şi că dacă îşi închipuie că acolo se lua masa chiar aşa de bine după cum pretinde lumea. Drept răspuns, semnele din cap şi din ochi, în secret, ca să-i atragă atenţia, o făcură pe ştrengăriţa de Bella să rida în hohote, apoi Lavinia a fost nevoită să-i dea o palmă peste spate, dar ea se porni pe rîs şi mai şi.

Mama ci însă, la celălalt capăt al mesei, păstra un excelent echilibru ; din cînd în cînd, tatăl ei se adresa cu nevinovăţia bunătăţii lui :

— Draga mea, mă tem că nu te prea distrezi.

— Cum aşa, R.W. ? — răspunse, cu un glas sonor.

— Pentru că, draga mea, se pare că nu prea eşti în apele tale.

— Ba de loc — răspunse, pe acelaşi ton ca mai înainte.

— Ai vrea sa iei o bucată de piept, draga mea ?

— Mulţumesc, o să iau ce-ţi face ţie plăcere, R.W".

— Mda, draga mea, dar îţi place ?

— N-am nici o preferinţă, R.W.

Atunci, maiestuoasa doamnă, ca şi cum se jertfea în chip meritoriu pentru binele obştesc, continuă masa de parcă din motive superioare de ordin public ar fi hrănit pe altcineva.

Bella adusese, de asemenea, desert şi două sticle de vin, din care pricină sindrofia căpătă o splendoare fără precedent. Doamna Wilfer făcu onorurile de a închina primul pahar, cu cuvintele :

— R.W., beau în sănătatea ta.

— Mulţumcsc, draga mea. Iar cu beau în sănătatea ta.

— Pentru tata şi mama ! — zise Bella.

— Dă-mi voie — interveni doamna Wilfer, cu mănuşa întinsă. — Nu, nu crcd că-i bine astfel. Eu am închinat în sănătatea tatălui vostru. Dacă insişti totuşi să mă înglobezi şi pe mine, n-am să mă împotrivesc, din recunoştinţă.

— Păi, Doamne sfinte, mamă — se amestecă şi Lavvy cea impertinentă — nu-i oare asta ziua cînd voi doi v-aţi unit ? Simt ca-mi pierd răbdarea.

— Oricare-ar l'i faptul care marchează această zi. nu-i în orice caz cea în care voi permite, Lavinia, ca unul dintre copiii mei să se răstească la mine. Te rog... ba nu, îţi poruncesc !... Să nu te mai răsteşti. R.W., ar fi momentul să amintesc că tu eşti cel care porunceşte, iar eu cea care se supune, *li* casa ta şi eşti stăpîn la masa ta. In sănătatea amîndurora !

închină, bînd cu o îngrozitoare rigiditate.

— Drept să-ţi spun, mi-e puţin teamă, draga mea — se au/.i glasul heruvimului abia rostit — că nu eşti în apele tale.

— Dimpotrivă — replică doamna Wilfer — mă simt perfect. Şi de ce nu m-aş simţi ?

— Mă gîndeam, draga mea, că poate pe faţa ta...

— Pe faţa mea s-ar putea citi martiriul ; ei, şi ce importanţă are, sau cine şi-ar da seama de asta dacă zîmbesc eu ?

Şi într-adevăr zîmbea, făcînd pur şi simplu să-i îngheţe domnului Sampson sîngele în vine. Căci în clipa în care tînă- rul văzu cum îi zîmbesc ochii, a fost atît de înspăimîntat de expresia lor, îneît se chinuia în gînd să afle ce anume făcuse ca să atragă privirile ei asupra Iul.

— într-o zi ca aceasta — reluă doamna Wilfer — fără voie mintea cade într-un soi de... să spun visare, ori, să spun, se cufundă în amintirile trecutului ?

Lavvy, stînd dispreţuitoare cu braţele încrucişate, răspunse (dar nu cu glas tare) :

„Pentru numele lui Dumnezeu, spune una din două, mamă, care-ţi place mai mult, şi isprăveşte odată !*

— Mintea — continuă doamna Wilfer pe un ton declamator — se îndreaptă fără voie la tata şi mama... aici mă refer la părinţii mei... într-o epocă anterioară zilei pe care o prăz- nuim acum. Treceam drept înaltă ? Poate că şi eram. Tata şi mama erau în orice caz înalţi. Rar am văzut o femeie mai frumoasă decît mama, însă ca tata, niciodată.

Neînduplecata Lavvy spuse cu glas tart :

— Oricum ar fi fost bunicul, femeie nu era.

— Bunicul tău — îi întoarse vorba doamna Wilfer, fulge- rînd-o din priviri, şi pe un ton impunător — a fost aşa cum l-am descris cu şi ar fi făcut una cu pămîntul pe oricare dintre strănepoţii care ar fi îndrăznit să se

slăbiciune, dar dacă-i aşa, atunci aceasta era si slăbiciunea regelui Frederic col Mare al Prusiei. — Deoarece aceste observaţii erau adresate domnului George Sampson, care nu se încumeta să pornească o luptă dreaptă, ci se făcea mic de tot, cu pieptul cufundat sub masă şi ochii aruncaţi în pămînt, doamna Wilfer continuă pe un ton din ce în ce mai serios şi mai răspicat, ca să-l determine pe cel care se cschiva să depună armele : — S-ar părea că mama a presimţit vag cele ce aveau să se întîmple mai tîrziu, căci deseori îmi spunea : „Să 1111 iei 1111 bărbat scund. Promite-mi, copila mea, să nu iei 1111 bărbat scund !“ Pe de altă parte, şi tata mă tot dăscălea (avea un haz extraordinar) : „O familie dc balene nu face niciodată casă bună cu sardelele". Toată lumea se bătea după el, se înţelege de la sine, şi anume oamenii de spirit din vremea aceea, iar casa noastră era Î11 mod frecvent locui lor de întîlnire. Am cunoscut acolo 1111 mai puţin de trei gravori schimbînd între ei replici de duh dintre cele mai îneîntătoare. (Aici, domnul Sampson se predă, şi spuse, mişeîndu-se stînjenit în scaun, că trei era 1111 număr mare, şi că întîlnirile lor trebuie să fi fost foarte amuzante.) Printre membrii cei mai proeminenţi din acest cerc distins, se afla şi un domn măsurînd şase picioare şi patru degete înălţime. *El* nu *era* gravor...

— Desigur că nu — interveni domnul Sampson, fără nici 1111 fel de logică.

— ...Acest domn era atît de amabil, îneît mă onora cu atenţii, pe care nu se putea să nu le iau în seamă. (Aici, domnul Sampson murmură că de vreme ce se ajunsese pînă acolo, era lesne de înţeles.) Eu numaidecît i-am anunţat pe aniîndoi părinţii că atenţiile aceluia sînt deplasate şi că nu pot răspunde solicitudinii lui. Am fost întrebată dacă e cumva prea înalt. Am răspuns că nu statura, ci intelectul e prea înalt... în casa noastră, spuneam, dăinuia un ton prea strălucit, 1111 spirit prea avîntat ca eu, o simplă femeie, să-l pot menţine în viaţa de toate bilele. îmi aduc bine aminte cum mama şi-a împreunat mîinile, exclamînd : „Asta va sfîrşi cu un om scund“. (Aici, domnul Sampson aruncă o privire spre amfitrioană şi clătină abătut din cap.) Ea a mers după aceea atît de departe, îneît să prevadă că va sfîrşi cu un om scund, a cărui minte avea să fie submediocră, dar asta era, aş spune, culmea dezamăgirii ei

strigoi — după o lună l-am văzut pentru prima oară pe R.W., soţul meu. După un an m-am măritat cu el. E firesc ca într-o zi ca cea în care ne aflăm să-ţi aminteşti de asemenea coincidenţe sumbre.

Domnul Sampson, eliberat în sfîrşit din privirea stăruitoare a doamnei Wilfer, răsuflă acum adînc şi făcu observaţia originală şi surprinzătoare că asemenea presimţiri sînt inexplicabile. R.W. se scărpină în creştetul capului şi îşi roti ochii în jurul mesei, ccrîndu-şi parcă scuze, pînă ce ajunse la nevas- tă-sa, pe care văzînd-o înfăşurată oarecum într-un văl şi mai întunecat ca înainte zise din nou :

— Draga mea, tare mi-e teamă că nu te bucuri cu adevărat !

— Dimpotrivă, R.W. Mă bucur grozav.

Poziţia nefericitului domn Sampson la această sindrofie agreabilă era într-adevăr demnă de milă. Căci 1111 numai că se afla expus fără apărare hărţuielilor doamnei Wilfer, ci pe deasupra mai trebuia să îndure şi cele mai teribile înţepături de la Lavinia, în parte deoarece voia să-i arate Bellci că ea (Lavinia) putea lace ce-i plăcea cu el, şi în parte tratîndu-1 ca pe-un cîinc ca să se răzbune pentru admiraţia lui încă evidentă faţă de frumuseţea Bellci. Plasat între elocvenţa maiestuoasă a doamnei Wilfer, care îl scălda în lumină, şi altminteri umbrit de răfuielile şi fruntea mereu încreţită a tinerei domnişoare căreia el se devotase, părăsit cum era, asistînd la chinurile acestui tînăr domn ţi se rupea inima. Că mintea i se încovoia în momentele acelea, copleşită dc povara lor, nu-i de mirare, cu atît mai mult cu cit el totdeauna fusese slab de înger, iar mintea lui nu se prea ţinea bine pe picioare de la natură ; i se tăia de la genunchi.

Astfel se perindau ceasuri trandafirii, pînă cînd veni timpul ca Bella să fie condusă înapoi de tatăl ci. Gropiţele o dată prinse între panglicile pălăriuţei, după cuviinţă, iar cuvintele de rămas bun schimbate, au ieşit Ia aer, şi heruvimul răsuflă adînc, să sc mai învioreze.

— Ei bine, dragă tată — rosti Bella -— aniversarea s-ar putea spune că s-a terminat.

— Da, draga mea — replică heruvimul a mai trecut una.

— Mulţumesc, draga mea — spuse el, ca şi cum faia i-ar fi vorbit. — Mă simt bine, draga mea. Dar tu, Bella, cum o duci ?

— în cazul meu, nu s-a schimbat nimic în bine, tată.

— Serios ?

! — Nu, tată. Dimpotrivă, în rău.

— Dumnezeule ! — exclamă heruvimul.

— E mai rău, tată. Fac atîtea calcule ca să ştiu cît de mult trebuie să am pe an cînd mă căsătoresc şi care ar îi cea mai mică sumă cu carc m-aş putea descurca, îneît au început să-mi apară creţuri pe nas. Le vezi, tată ?

Pentru că tata se porni pe rîs, Bella îl zgîlţîi de două sau trei ori.

— N-o să-ţi mai ardă de rîs, domnule, cînd ai să vezi cum femeiuşcă minunată se sluţeşte. îţi spun eu : ai face mai bine .să te pregăteşti din vreme. N-am să mai fiu mult în stare să-mi apăr ochii ca să nu se citească în ci pofta de bani, iar cînd dumneata o să-ţi dai seama de asta, arc să-ţi pară rău, şi aşa-ţi trebuie, pentru că n-ai vrut să te laşi prevenit. Ei, şi fiindcă am ajuns la confidenţe, ai ceva să-mi împărtăşeşti ?

— Eu credeam că tu, scumpa mea, ai avea ceva să-mi împărtăşeşti.

— Oh ! într-adevăr, domnule ? Atunci, de ce nu m-ai întrebat de cum am ieşit ? Confidenţele unei femeiuşii minunate nu trebuie luate în şagă. Eh, de astă dată te iert totuşi, dar uite, tată — Bella puse degetul arătător înmănuşat al mîinii drepte pe buze şi apoi pe buzele tatălui ei — un sărut pentru dumneata. Şi acum am să-ţi spun cu seriozitate... ia să văd cîte... patru sccretc. Bagă de seamă ! Nişte secrete serioase, grave, copleşitoare, care trebuie să rămînă cu stricteţe numai între noi doi !

— Numărul unu, draga mea ? — rosti tatăl ei, aşezîndu-i braţul mai bine, în chip mai confidenţial.

— Numărul unu — zise Bella — are să te uimească, tată. Cine crezi că mi-a cerut mîna ?

Era puţin încurcată, cu toată veselia de la început.

Tatăl ei o privi în faţă, coborî ochii, din nou o privi în faţă şi declară că n-ar putea ghici nicidecum.

— Domnul Rokesmith.

— Nu mai spune, draga mea !

— Dom-nul Roke-smith, tată — repetă Bella, despărţind cuvintele în silabe ca să accentueze şi mai mult. — Ce zici dc *asta ?*

Tatăl ci răspunse liniştit cu o întrebare :

— Cc-ai zis *tu* de asta, scumpa mea ?

— Am zis nu — răspunse Bella, tăios. — Bineînţeles.

— Da, bineînţeles — încuviinţă tatăl ci, dus pe gînduri.

— I-am spus şi de ce am socotit asta un abuz de încredere din partea lui, şi pentru mine un afront — adăugă Bella.

— Da. Desigur. Sînt mirat, pe drept cuvînt. Mă-ntreb cum
de s-a trădat înainte de a vedea ce şanse are.
Acum, cînd mă
gîndesc la asta, mi se pare că totdeauna te-a admirat, draga mea.

— Şi un birjar poate sa mă admire — remarcă Bella, cu un grăunte din trufia maică-si.

— Tot ce se poate, scumpa mea... Numărul doi, draga mea ?

— Numărul doi, tată, este aproape despre acelaşi lucru, deşi nu la fel de absurd. Domnul Lightwood mi-ar face o propunere daca i-aş da voie.

— După cum înţeleg, draga mea, n-ai de gînd să-i dai voie !

Bella din nou spuse, răspicat, ca mai înainte :

— Păi, fireşte că nu !

— Fireşte că nu ! — se simţi tatăl ei încWwat să repete, ca un ecou.

— Nu-mi place — adăugă Bella.

— Asta-i de-ajuns — interveni tatăl ei.

— Nu, tată, *nu-i* de-ajuns — replică Bella, din nou zgfl-ţîindu-1 o dată sau dc două ori. — Nu ţi-am spus eu în ce hal dc avidă după bani am devenit ? E de-ajuns numai că n-are bani, nici clientelă, nici perspective... nimic altceva decît datorii.

— Ha ! — făcu heruvimul, puţin necăjit. — Numărul trei, draga mea ?

— Numărul trei, tată, e un lucru mai plăcut. Ceva generos, nobil, ceva îneîntător. Doamna Boffin ni-a spus chiar ea, în taină, cu gura ei... şi nu există om mai sincer pe lurroa asta, sînt sigură, că vor să mă vadă căsătorită

Spunînd aceste cuvinte, plină de recunoştinţă, lata izbucni într-un plîns în hohote.

•— Nu plînge, drăguţa mea — spuse tatăl, ducînd mîna la ochi -- pentru minc-i scuzabil să fiu puţin emoţionat aflînd că leliţa mea favorită şi dragă, după atîtea dezamăgiri, va fi astfel ferită de griji şi sc va impune astfel în lume... clar *nu* plînge, *nu* plînge. Sînt foarte recunoscător. Te felicit din toată mima, draga mea.

Acest om micuţ şi cumsecade se şterse iarăşi la ochi şi aruncîndu-şi braţele pe după gîtul lui, Bella îl sărută cu duioşie în plină stradă. îi spuse, înflăcărată, că e cel mai bun iată, cel mai bun dintre toţi prietenii şi că în ziua nunţii ei are să îngenuncheze dinaintea lui şi o să-l roage s-o ierte dacă l a necăjit vreodată sau dacă a fost insensibilă faţă de cali tăţile unui tată aşa de răbdător, de generos, de blînd, cu o inimă atît de tînără şi de vioaie. La fiecare epitet, ea dubla sărutările, şi pînă la urmă, de atîta sărutat, îi trînti pălăria pe jos ; apoi se prăpădi de rîs cînd vîntul îi luă pălăria, iar el fugea să o prindă.

După ce îşi recăpătă pălăria şi răsuflarea, pornind din nou la drum, el îi spuse :

— Numărul patru, draga mea ?

Chipul Bellei se întunecă în toiul veseliei.

— La urma urmelor, tată, ar fi mai bine sărenunţ la numărul patru. Dă-mi voie, chiar dacă numai pentru scurtă vreme, să sper că nu asta e realitatea.

Schimbarea petrecută cu ea îi stîrni şi mai mult curiozitatea heruvimului pentru numărul patru.

— Nu asta e realitatea, draga mea ? — întrebă el, liniştit. .— Cum adică, draga mea ?

Bella se uită la el gînditoare şi clătină din cap.

— Şi totuşi, ştiu foarte bine, tată, că aşa este. Ştiu prea bine.

— Scumpa mea — replică tatăl ei — mă faci să mă simt lare prost Ai mai spus şi altcuiva nu, draga mea ?

— Nu, tată.

— Atunci, ai spune cuiva da ? — sugera el, ridicînd din sprîncene.

— Nu, tată.

— Mai există cineva, draga mea, care ar dori să-şi înşeareo parcul între da şi nu, dacă i ai îngădui ?

— Nu, iată. După cîtc ştiu eu.

— N-o li oare cineva care nu îndrăzneşte să-şi încerce norocul pînă nu-i îngădui tu ? — întrebă heruvimul, epuizînd şi ultima resursă.

— Ah, bineînţeles că nu, tată — răspunse Bella, şi-l mai zgîlţîi o dată sau de două ori.

— Nu, bineînţeles că nu... — repetă cl. — Bella, draga mea, cred ca n-o să pot închide ochii toată noaptea clacă nu-mi destăinui şi numărul patru.

—- Oh, tată, numărul patru n-are nimic plăcut ! îmi pare rău, nu-mi vine de loc să cred, am încercat din răsputeri să trec cu vederea, îneît mi-efoarte greu să vorbesc despre asta, chiar şi cu dumneata... Domnul Boffin însă sc schimbă pe *y.i* ce trece, averea l-a stricat.

— Dragă Bella, sper şiam credinţa că nu e aşa.

— Şi eu am sperat, şicu am avut această credinţă, tată, dar cu fiecare zi sc schimbă din rău în mai rău. Nu faţă de mine... cu mine se poartă totdeauna la fel, dar cu ceilalţi din preajma lui. 11 văd cu ochii cum devine din ce în ce mai bănuitor, mai capricios, mai aspru, mai nedrept. Dacă a existat vreodată un om bun care să fi fost mişcat de avere, atunci acesta este binefăcătorul meu. Şi totuşi, tată, gîndeşte-te puţin cc teribilă trebuie să fie fascinaţia bunului ! Eu văd acest lucru, îl detest şi mi-e teamă şi nu ştiu dacă banul nu m-ar schimba pe mine încă şi mai rău... Cu toate astea, gîndurile mele, dorinţele mele se leagă

Capitolul V

GUNOIERUL DE AUR ÎNCAPE PE MfINI RELE

Oare Bella cu perspicacitatea ei se înşela sau cumva Gunoierul de aur trecînd prin cuptorul ele probă rămăsese numai zgură ? Veştile proaste circulă iute. Vom afla curînd.

Chiar în scara cînd se întoarse de la sindrofia aniversară se întîmplă ceva la care Bella asistă, ceva văzut şi auzit cu ochii şi urechile ei proprii. în reşedinţa domnului Boffin exista o încăpere cunoscută drept camera domnului Boffin. Cu mult mai mică decît restul casei, era în schimb infinit mai confortabilă pentru că aici domnea o anumită tihnă, efectul simplităţii, de unde despotismul tapiţerului fusese izgonit — nu fără împotriviri acerbe, la stăruinţele domnului Boffin de îndurare — spre deosebire de toate celelalte odăi. Aşadar, deşi modestă ca aşezare, căci ferestrele dădeau în străduţa la colţul căreia, odinioară, era instalat Silas Wegg, lipsită cu desăvîrşire de pretenţii la catifea, atlaz sau aurire, această încăpere cîştigase în casă o poziţie analogă celei pe care o are un capot comod sau o pereche de papuci ; şi ori ~de cîte ori familia dorea să se bucure de o seară deosebit de plăcută la gura focului, camera domnului Boffin îndeplinea întru totul această dorinţă, de parcă numai aşa trebuia să fie.

La întoarcerea Bellei în seara aceea, i se spuse că domnul şi doamna Boffin se aflau în odaia asta. Intrînd acolo, dădu cu ochii şi de secretar, ocupat pare-se cu treburi oficiale, căci era în picioare, cu nişte hîrtii în mînă, la o mastl unde ardeau nişte lumînări cu apărătoare, dinaintea căreia domnul Boffin stătea rezemat pe spate în jilţul său.

Sînteţi ocupat, domnule — spuse Bella, din uşă

— Cîtuşi dc puţin, draga mea, cîtuşi de puţin. Faci parte dintre ai noştri. Nu te-am socotit niciodată musatir. Poftim înăuntru, poftim înăuntru. Bătrînica mea stă-n ungheru ci obişnuit.

Deoarecc doamna Boffin adăugă la cuvintele domnului Boffin un semn din cap şi un zîmbet de bun venit, Bella îşi luă cartea şi se aşează pe un scaun lîngă foc, în dreptul mesei dc lucru a doamnei Boffin. Domnul Boffin se afla de partea cealaltă.

— Ia să vedem, Rokcsmith — rosti Gunoierul de aur, şi bătu atît dc puternic în masă ca să-l facă atent, îneît Bella, care răsfoia cartea, tresări — unde am rămas ?

— Tocmai spuneaţi, domnule — replică secretarul cu oarecare împotrivire şi aruneînd o privire spre cei care erau de faţă — spuneaţi că a venit timpul să-mi fixaţi un salariu.

— Zi-i şi mneata onorar, omule — îl apostrofă domnul Boffin, iritat. — Ce naiba ? Eu nu vorbeam niciodată despre *salar* cînd eram în servici.

— Onorariu, spuse secretarul, corectîndu-se.

— Rokesmith, sper că nu umbli cu nasu pe sus ? — îl întrebă domnul Boffin privindu-1 pieziş.

— Sper că nu, domnule.

— Fincă eu n-am umblat niciodată cînd eram sărac — mai spuse domnul Boffin. — Sărăcia şi orgoliu nu se potriveşte împreună. Ţine minte asta. Cum să se potrivească împreună ? Păi e clar ca lumina zilei. Un om sărac n-are nimic cu ce se mîndri. Asta-i o neghiobie.

Cu o uşoară înclinare din cap şi puţin surprins, secretarul păru să fie de acord, modelînd din buze silabele cuvîntului „neghiobie".

— Ei, şi-acu să vedem ce-i şi cu onoraru — continuă domnul Boffin. — Ia loc.

Secretarul luă loc.

— Dc ce n-ai stat jos înainte ? — întrebă domnul Boffin, neîncrezător. — Nu cumva din mîndrie ?... Da în legătură cu onoraru. Am chibzuit bine chestiunea şi zic două sute de lire sterline pe an. Ce părere ai ? Crezi că-i destul ?

— Vă mulţumesc. E o propunere frumoasă.

— Ştii, eu nu zic — explică domnul Boffin — că-i mai mult decît de ajuns. Şi am să ti spun de ce, Rokesmith. Un

V om bogat ca mine trebe să ţină seama de preţu picţii. La-ri- pceput nu m-am ocupat de asta cum s-ar li cuvenit... da de-a- . tun ti am făcut cunoştinţă şi cu alţi oameni bogaţi şi-am aflat îndatoririle pe care le impune averea. Eu n-am dreptu să ridic preţu pieţii dacă din întîmplare la mine banu nu joacă nici un rol. O oaie valorează atît pe piaţă, iar cu atît trebe să plătesc, nu mai mult. Un secretar valorează atît pe piaţă, iar eu atît trebe să plătesc, nu mai mult. Totuşi, în căzu mncatale nu mă dau în lături să ofer ceva în plus.

— Domnule Boffin, sînteţi foarte bun — replică secretarul, cu 1111 efort.

— Atunci, stabilim suma — preciză domnul Boffin — la două sute de lire pe an. Aşa că ne-am învoit. Acu să ne-nţelegem : ce cumpăr eu pentru două sute de lire pe an ? Dacă achit costul unei oi, o cumpăr pe dc-a-ntregu. Tot aşa, dacă achit costu unui secretar, *îl* cumpăr pe de-a-ntregu.

— Cu alte cuvinte, dumneavoastră cumpăraţi tot timpul meu ?

— întocmai, fireşte. Uite ce — adăugă domnul Boffin — nu că aş vrea să te ţin ocupat tot timpu ; poţi lua o carte pentru un minut, două cînd n-ai altceva mai bun de făcut, deşi cred că o să găseşti totdeauna ceva folositor să faci. Da, vreau să te am la-ndemînă. Pentru mine-i comod să te am în casă oricînd la dispoziţie. Dc-aia, între gustarea de dimineaţă şi cină... aş vrea să fii tot timpu în casă.

Secretarul se înclină.

— Pe vremuri, cînd aveam şi eu ser viei — reluă domnul Boffin — nu puteam umbla după bunu meu plac, şi mneata să nu te-aştepţi c-ai să poţi umbla după bunu-ţi plac. în ultima vreme te-ai cam obişnuit aşa ; da poate că asta a fost din cauză că nu lămurisem lucrurile între noi. Acuma ne-am lămurit, şi să fie aşa. Cîncl vrei să pleci undeva, îmi ceri voie.

Secretarul se înclină din nou. Era stînjcnit şi surprins şi avea 1111 sentiment de umilinţă.

— O să-mi pun un clopoţel — mai spuse domnul Boffin — care să lege camera asta de cea a mneatale, şi cînd am nevoie de mneata, te sun. Deocamdată, cred că nu mai am nimic de adăugat.

Secretarul se ridică. îşi strînse hîrtiile şi ieşi din

domnului Bolfin, care stătea, pliu de sine, răsturnat în jilţ, pe urmă se cufundă în lectura cărţii.

— L-am lăsat pe băiatu ăsta — spuse domnul Boffin, pornind să se plimbe prin odaie în sus şi-n jos, cu pasul lui mărunt — pe tînăru meu, să cam sară peste cal. Da nu merge-aşa. Trebe să-l aduc la matcă. Un om bogat are îndatoriri faţă de cei deopotrivă cu el şi trebe să-şi ţină bine-11 frîu subalternii.

Bella simţi că doamna Boffin era stînjenită şi că binevoitoarea fiinţă căuta, avînd ochii iixaţi pe chipul fetei, în ce măsură ascultase convorbirea şi ce impresie făcuse asupra ei. Din tare pricină, Bella se concentra şi mai mult, întorcînd *t* paginile ca şi cum ar fi fost extrem de absorbită de lectură. ! — Noddy... — rosti doamna Boffin, făcînd o pauză în lu
crul ei, gînditoare.

— Da, draga mea — răspunse Gunoierul de aur, oprindu-se scurt din plimbare.

— Scuză-mă că mă amestec in treburile tale, Noddy, da zău, n-ai fost în seara asta puţin prea sever cu domnul Rokes- mith ? N-ai fost oleacă... doar olecuţă... altfel decît eşti de obicei ?

— Pai, sper asta, cocoană — rosti domnul Boffin, vesel, dacă nu chiar umflîndu-se în pene.

— Speri, dragu meu ?

— Ce-a fost a fost, cocoană. încă nu ţi-ai dat seama ? Felu nostru vechi de-a fi nu mai slujeşte acu la nimic, decît poate să te trezeşti înşelat şi furat. Altădată nu eram bogaţi ; atu sîntem, şi-i o mare deosebire.

— Ah ! — făcu doamna Boffin, oprindu-se iarăşi din lucru, încetişor, ca să-şi tragă răsuflarea şi să se uite la foc. — Mare deosebire...

— De-aia noi trebe să facem faţă deosebirii ăşteia — continuă el — trebe să fim în pas cu schimbarea... asta trebe să facem noi. Acu trebe să fim cu ochii-n patru la avutu nostru, să-l apărăm împotriva tuturor (căci mîinile tuturor sînt întinse, gata-gata să fie vîrîte-n buzunarele noastre), şi să ne-amintim că banii fac bani, aşa după cum fac şi oţice altceva.

— Pentru că ai adus vorba de amintit — rosti doamna Boffin. lăsînd lucrul la o parte, cu ochii la foc şi cu bărbia

Sprijinită în muta — îţi mai aminteşti, Notltly, cum i-ai spus pomnului Rokesmith cînd nc-a vizitat prima oară la Boschet şi cînd l-ai angajat... cum îi spuseseşi că daca s-ar îndura Jfcerii să-l trimită pe John Harmon şi să 1 pună în posesia % Verii, teafăr, ne-am putea mulţumi cu o singură movilă, tea care ne-a fost lăsată moştenire, şi că 1111 ne pasa de resi ?

1 — Da, da, îmi amintesc, cocoană. Da pe-atunci, noi nici nu ştiam ce-nseamna să ai restu. Pantofii cei noi ajunseseră acasă, da noi nici nu-i pusesem încă. Acuma-i purtăm, îi purtăm iac-aşa, şi trebe să ne potrivim mereu după ei.

Doamna Boffin reluă lucrul şi cosea mai departe, în tăcere. B — Cîi despre tînăru ăsta al meu, Rokesmith —- spuse domnul Boffin, coborînd glasul şi întoreînd ochii spre uşă, de partă se temea să nu lie auzit de cineva care trăgea cu urechea pe acolo — e la fel ca şi cu servitorii, mi-am dat seama că trebe să-i ţii la respect. Altminteri te ţin ei pe line. Daca 1111 eşti sever cu ci nu te socot cu nimic mai bun ca ei şi te vîră-11 ciorba lor, că se iau după vorbe (cele mai mulie, minciuni) auzite despre începuturile noastre. Şi-atunci, ori ie faci scorţos, ori dacă nu, te trezeşti aruncat cît colo, poţi li sigură de asta, cocoană, ascultă ce-ţi spun.

Bell a se încumetă sa se uite la el pe furiş, pe sub gene, şi descoperi chipul acela altădată atît de deschis, acum umbrit de un nor de suspiciune, lăcomie şi îngîmfare.

I — în orice caz — rosti el — toate astea n-au nimic amuârant pentru domnişoara Bclla. Nu-i aşa ?

Era o adevărată prefăcătorie să se uite la el tu atei aer ■absent şi preocupat, ca şi cum gîndurile i-ar li lost numai la foarte şi n-ar fi auzit nici un singur cuvînt !

— Mai binc-ai lăcut că n-ai fost atentă — spuse domnul ■Boffin. — Aşa e, aşa e. Mai cu seamă, draga mea, că nu-i «nevoie să te-nveţe nimeni cît de mult preţuieşti.

— Sper, domnule, că nu mă credeţi vanitoasă -— zise Bel la, froşind puţin în urma acestui compliment.

— De loc, draga mea — rosti domnul Boffin. — Eu cred •doar că-i foarte lăudabil din partea ta, la vîrsta asta, să Iii ■în pas cu lumea şi sa ştii încotro s-o apuci. Ai dreptate. Fă |din bani un scop în viaţă, scumpa mea. Banii

tău, ai să-ţi duci viaţa în bogăţie şi tot astfel o să sfîrşeşti zilele. Aşa trebuie să trăieşti şi să mori ! — adăugă domnul Boffin cu căldură. — în bo-gă-ţie !

Chipul doamnei Boffin exprima tristeţe. După ce îl ascultă pe soţul ei, se întoarse spre fiica lor adoptivă şi spuse:

— Nu-1 lua în serios, Bella, draga mea !

— Cum ? — strigă domnul Boffin. — Ce-i aia nu-1 lua în serios ?

— Am vrut să zic — explică doamna Buffin, îngrijorată — am vrut să zic, nu-1 lua altfel decît ca pe-un om bun şi generos, Bella, pentru ca-i pîinea lu Dumnezeu. Da măcar atî'.a, şi tot trebe să spun, Noddy. Totdeauna eşti pîinea Iu Dumnezeu.

Făcuse această declaraţie ca şi cum el ar li încercat să i se împotrivească, şi bineînţeles nu era cazul.

— Cît despre tine, draga mea Bella — continuă doamna Bolfin, încă trista — e aşa legat de tine, orice-ar spune, că propriu-ţi tată nu-ţi poartă mai mult de grijă şi nu ştiu dacă ţine mai mult la tine decît el.

— Auzi ! — strigă domnul Boffin. — Orice-ar spune ! Păi, taman asta spun, şi încă deschis... Sărută-mă, copila mea, noapte bună şi lasă-mă să repet ce-a zis cocoana mea. I in loarte mult la tine, draga mea, şi gîndesc întru totu ca tine, şi-o să am grija să fii bogată. Frumuseţea asta a ta (de care ai avea oarecum dreptu să fii mîndră, draga mea, deşi nu eşti, după cum se pare) valorează bani şi va trebui să faci bani din ea. Banii pe care-o sa-i ai o să fie o sumă bună, şi va trebui să faci bani şi din suma asta. Ai la picioarele tale un bulgăre de aur. Noapte bună, draga mea.

I ară să-şi dea seama de ce, Bella nu se simţea prea bucuroasa, cum s-ar fi cuvenit, de asigurările şi perspectiva pe care o avea în faţă. Cînd o îmbrăţişă pe doamna Boffin şi-i spuse noapte bună, ea încercă sentimentul lipsei de demnitate sugerat de chipul înnourat al acestei femei binevoitoare, care căutase în mod vădit să-şi scuze soţul.

„De ce e nevoie să-l mai scuzi ? — gîndi Bella, aşezîndu-se într-un jilţ din camera ei. Ce spunea el era într-adevăr foarte logic ţi foarte cinstit, sînt sigură. Şi-atunci, tot nu mi place ? Nu, nu mi place şi, deşi el o

trebarea aceasta cu asprime, în oglindă, cum făcea adesea — asta ce mai înseamnă, fiinţă nestatornică ce eşti ?“

Deoarece oglinda rugată astfel stăruitor sa-i dea explicaţii păstra o tăcere ministerială discretă, Bella se duse la culcare obosită, o oboseală care era mai mult decît nevoia de somn. A doua zi dimineaţă, din nou vru să vadă dacă norul de pe chipul Gunoierului de aur se mai întunecase încă.

Pe atunci începuse să-l însoţească adesea în hoinăreala lui matinală pe străzi şi tot pe atunci o făcuse să ia parte la o îndeletnicire ciudată. Dat fiind că el toată viaţa muncise din greu într-un loc plicticos, se bucura ca un copil privind vitrinele prăvăliilor. Asta fusese una din primele curiozităţi şi plăceri datorate libertăţii lui, o desfătare şi pentru nevas- tă-sa deopotrivă. Ani în şir, singurele lor plimbări aveau loc numai duminica, atunci cînd prăvăliile erau închise. Cînd însă fiecare zi din săptămînă devenise o sărbătoare pentru ei, varietatea, frumuseţea, fantezia cu care erau expuse lucrurile în vitrine le prilejuiau o bucurie de-a dreptul inepuizabilă. Ca şi cum străzile principale ar fi fost un teatru uriaş, iar piesele jucate, copilăros de noi pentru ci — domnul şi doamna Boffin, de cînd Bella făcea parte din casa lor, ocupau totdeauna primul rînd, îneîntaţi de tot ce vedeau şi aplaudînd din răsputeri. Acum însă interesul domnului Boffin se concentra asupra prăvăliilor de cărţi, şi mai mult decît atît — pentru că asta n-ar fi fost mare lucru — asupra unui gen deosebit de cărţi.

— Uită-te aici, draga mea — spunea domnul Boffin în faţa unei vitrine de cărţi, prinzînd-o de braţ — tu poţi citi de departe ; ai nişte ochi pe cît de ageri, pe atît de luminoşi. Ei, uita-te bine peste tot, draga mea, şi spune-mi cînd dai cu ochii de vreo carte despre zgîrciţi.

Dacă Bella vedea o asemenea carte, domnul Boffin numai- decît dădea buzna în prăvălie şi o cumpăra. Şi cînd nu găseau într-un loc, treceau pe la altă librărie, iar domnul Boffin spunea :

— Acu... ia uită-te bine în juru tău, draga mea, caută viaţa unui zgîrcit sau orice carte de soiu ăsta ; oricare carte despre viaţa unor oar eni ciudaţi care să fi fost zgîrciţi.

Astfel condusa, Bella cerceta vitrinele cu cea mai mare

intitulată l *ieţile oamenilor excentrici, Istorisiri despre persoane ciudate*, *Date despre figuri remarcabile,* sau orice carte pe aceasta tema, chipul domnului Bol fin se lumina şi imediat se năpustea înăuntru ca s-o cumpere. Preţul şi aspectul exterior nu jucau nici un rol. Orice carte care părea să promită o idee măcar despre viaţa vreunui avar, domnul Bol fin o cumpăra fără nici un minut de zăbavă şi o ducea acasă. Informat din întîmplare de către un librar că o parte din *Anuar* era consacrată amănuntelor biografice, domnul Bol lin cumpără numaidecît o serie întreagă din aceasta lucrare inferioară, pe care o ducea acasă bucată cu bucată, încredinţînd un volum Bellei, şi alte trei le lua el. Pentru această treabă le-au lost necesare cam două săptămîni, după care, pofta domnului Boffin pentru avari accenutîndu-sc în loc să se potolească, porni din nou cercetările.

l'oarte curînd, n-a mai lost necesar să-i spună Bellei ce să caute; între ea şi domnul Boftin se stabilise o înţelegere, potrivit căreia lata trebuia să fie cu ochii-n patru după vieţile avarilor. Dimineaţă de dimineaţa hoinăreau împreună prin oraş în urmărirea acestui unic scop. Deoarece literatura despre avari nu era prea numeroasă, proporţia eşecurilor faţa de succese poate să li lost de o sută la unu ; lotuşi, domnul Bot- fin nepregetînd să tot caute, rămăsese la fel de zgîrcit cu avarii precum fusese la începutul începu'ului Dar, lucru curios : Bell a nu văzuse niciodată cărţile astea pe acasă şi nici nu-1 auzise pe domnul Boffin pomenind un cuvînt despre conţinutul lor. Părea să-şi pună deoparte cărţile despre avari aşa cum aceştia îşi puneau deoparte banii. Păstrîndu-le în taină, ascunzîndu-le cu aceeaşi lăcomie cu care ei păstrau banii în taină şi-i doseau. Dar un tapt nu se putea trece cu vederea, lără îndoială, şi a fost observai foarte limpede de Bella, anume că pe vremea cînd umbla după volumele acelea odioase cu întlăcărarea lui Don Qujjote pentru cărţile lui cavalereşti, el începuse să tacă economie la bani, nu mai era mînă spartă. Adesea, ieşind dintr-o librărie cu vreo lucrare nouă despre zănaticii aceia afurisiţi, ea tresărea de chi- cotitul lui sec, şiret, cînd o lua iarăşi de braţ şi plecau.

Doamna Boffin nu ştia, pare se, nimic d spre această predilecţie a lui, la care el nu lăcca aluzie decît în plimbările lor matinale. cînd rămînea totdeauna numai cu

tr-ascuns această încredere şi parte amintindu-şi de chipul îngrijorat al doamnei Boffin din seara aceea.

Tocmai pe atunci, doamna Lammle făcea descoperirea că Bella arc o puternică înrîurire asupra ei. Soţii Lammle, prezentaţi iniţial de către dragii de Venceringi, i-au vizitat pe Boffini în toate ocaziile însemnate, dar doamna Lammle nu făcuse această descoperire înainte, ci abia acum, şi cu totul pe neaşteptate. A fost un adevărat eveniment (îi spunea ca doamnei Boffin) ; era extrem de susceptibilă la foiţa frumuseţii ; dar nu numai atît, totdeauna fusese atrasă de graţia firească ; dar nu numai atît, mai mult chiar, nu găsea cuvinte să descrie în ce măsură se simţea vrăjită de această fată încîntătoarc.

Doamna Boffin, care nu era doar mîndra de Bella văz.înd-o atît de admirată, dar ar li făcut orice pe lume ca să-i fie agreabilă, îi repetă aceste cuvinte, iar încîntatoarca fată recunoscu, bineînţeles, în doamna Lammle o femeie pătrunzătoare şi cu gust. Ea răspunse sentimentelor doamnei Lammle fă- cîndu-i o primire cit se poate de prietenească, oferindu-i prilejul să-şi arate însuşirile, a>a încîi preţuirea ajunse să fie reciprocă, deşi Bella părea totdeauna mai sobră, faţa de So- phronia atît de entuziastă. Astfel, ele erau aşa de mult împreună, că un timp trăsura familiei Boffin o transporta mai des pe doamna Lammle deeft pe doamna Boffin —- preferinţă faţă de care această respectabilă doamnă nu era cîtuşi de puţin invidioasă, ci doar remarca liniştită :

— Doamna Lammle e mai tînără ca mine, mai aproape de vîrsta ei, şi, Doamne, mai în pas cu moda.

Dar între Bella Wilfer şi Georgiana Podsnap exista deosebirea, alături de multe altele, că Bella nu era în primejdie să fie cucerită de Allred. N-avea încredere în omul ăsta şi i displăcea. Datorită perspicacităţii ei aiît de prompte, spiritului de observaţie atit de pătrunzător, pîna la urmă nici ne- vastă-sa nu-i inspira încredere, deşi, tulburată de vanitate şi cu multă voinţă, ca îşi alungă neîncrederea într-un colţişor al minţii şi o ferecă acolo.

Doamna Lammle se interesa cu se poate de afectuos ca Bella să Iaca o partidă bună. Doamna I ammle spunea, într-un fel glumet, că într-adexar trebuie să i arate frumoasei

Bella toţi inşii bogaţi pc care ea şi Alfrcd îi aveau Ia îndemînă şi care i-ar fi căzut Ja picioare ca un singur om, înrobiţi. De îndată ce s-a oferit ocazia potrivită, doamna Lammle în consecinţă scoase la iveală pc cei mai acceptabili dintre domnii aceia pasionaţi, lăudăroşi, nespus de liberi, care îşi făceau veacul prin centrul oraşului pentru chestiuni de bursă, se ocupau de acţiuni greceşti, spaniole, indiene şi mcxicane, de preţuri nominale şi cu dobîndă, de rabat în valoare de trei pătrimi şi şapte optimi. Aceştia, în felul lor agreabil, îi adresau omagii Bellei ca şi cum ea ar fi fost o combinaţie între o fată frumoasă, un cal pursînge, o caleaşcă bine construită şi o lulea pc cinste — dar fără nici un efect, chiar şi cînd erau aruncate în balanţă atracţiile domnului Fledgeby.

— Mă tem, dragă Bclla — îi spuse doamna Lammle într-o zi în trăsură — că va fi foarte greu să-ţi placă cineva.

— Nici nu aştept, draga mea, să-mi placă vreunul — rosti Bella, privind-o nepăsătoare.

— Zău, scumpa mea — replică Sophronia, clătinînd din cap şi zîmbind cît putea ca de frumos — n-o să fie prea uşor să găseşti un bărbat demn de farmecul tău.

— Aici nu e vorba de bărbat, draga mea — spuse Bella cu răceală — ci de căpătuire.

— Scumpa mea ! — exclamă doamna Lammle mirată — înţelepciunea ta mă uimeşte... unde ai *studiat* viaţa atît de bine ?... da, ai dreptate ! In situaţia ta, important este să te căpătuieşti convenabil. Din casa lui Boffin nu poţi coborî într-una mai prejos, şi chiar dacă numai frumuseţea n-ar fi de-ajuns, se presupune că domnul şi doamna Boffin vor...

— Oh ! Au şi făcut acest lucru — o întrerupse Bella.

;— Nu mai spune ! Chiar au făcut-o ?

Puţin vexată de impresia ca vorbise prea iute şi totodată sfidînd întrucîtva propria ei supărare, Bella hotărî să nu se dea bătută.

— Adică — explică ea — mi-au spus că vor să pună pe numele meu o parte din avere, fiind copilul lor adoj tiv, dacă la asta te referi. Dar nu vorbeşti cu nimeni...

— Să vorbesc ! — exclamă doamna Lammle, oarecum revoltată la ideea unei asemenea imposibilităţi. — Să vorbesc !

— Nu mă dau în lături să-ţi destăinui, doamnă

— Scumpa mea, spune-mi Sophronia, altfel nu-ţi mai spun nici eu Bella.

Cu un „Oh !“ scurt şi iritat, Bella se supuse.

— Oh !... Sophronia atunci... nu mă dau în lături să-ţî destăinui convingerea că sînt lipsită de inimă, cum zice lumea ; şi aş adăuga că-i o prostie să ai inimă, după părerea mea.

— Admirabilă fată ! — murmură doamna Lammle.

— Aşadar — continuă Bella — eu nu caut pe cineva care să-mi placă, nu ; decît în sensul în care ţi-am vorbit. Altminteri, sînt Indiferentă.

— Dar tu trebuie să placi altora, Bella, n-ai încotro —• rosti doamna Lammle, privind-o cu maliţiozitate şi zimbindu-i cît putea ea de frumos — n-ai încotro, ce poţi face dacă soţul tău va fi mîndru de tine şi te va admira ? S-ar putea să-ţi fie totuna că-i placi sau nu, dar nu eşti liberă în privinţa asta ; placi pentru că nu se poate altfel, în ciuda voinţei tale, draga mea ; şi atunci, n-ar fi mai bine, dacă poţi, să te împaci cu gîndul ăsta ?

Cuvintele acestea cu tot dinadinsul măgulitoare erau o dovadă pentru Bella că de fapt plăcea cuiva împotriva propriei voinţe. îşi dădu scama că nu proceda bine — şi cu toate că avea vaga presimţire că lucrurile n-ar putea să iasă prost, nu se prea gîndea la consecinţele care eventual ar decurge de aici şi continuă să-i facă unele mărturisiri.

— Să nu mai aud, draga mea, despre a plăcea cuiva împotriva propriei voinţe — spuse Bella. — îmi ajunge !

— Cum ? — strigă doamna Lammle. — Ai şi început să fii de acord cu mine ?

— Lasă, Sophronia, să nu mai vorbim despre asia. Nu-mi mai pune întrebări în acest sens.

Deoarece asta însemna „Pune-mi întrebări în acest sens", doamna Lammle făcu aşa cum i se cerea.

— Spune-mi, Bella... Hai, draga mea. Ce scaiete nepoftit s-a agăţat stînjenitor de poalele fustei tale adorabile şi de care abia te-ai putut lepăda ?

— Nepoftit, bine zis ! — sublinie Bella. — Şi unde mai pui, un scaiete puţin măgulitor ! Dar nu mă mai întreba.

— îmi dai voie să ghicesc ?

— N-ai să ghiceşti niciodată. Ce-ai zice dac-ar fi secretarul nostru ?

— Draga mea ! Pustnicui ăla care se furişează pe scara de din dos, şi nu-1 vezi niciodată ?

— Despre furişatuî lui pe scara din dos — spuse Bella cam în zeflemea — ştiu doar atît : că el nu face una ca asta; cit despre „nu-1 vezi niciodată", m-aş bucura să nu-1 fi văzut niciodată, deşi poate fi văzut la fel de mult ca şi dumneata. Eu însă *t-arn* plăcut (spre ispăşirea păcatelor mele) şi a avut îndrăzneala să-mi spună acest lucru.

— Omul ăsta nu ţi-a făcut niciodată declaraţii de dragoste. draga mea ?

— Eşti sigură de aşa ceva» Sophronia ? — întrebă Bella.

— *Eu* una nu sînt. Dimpotrivă.

— Omul ăsta parcă n-ar fi în toate minţile — rosti doamna Lammle, cu un aer resemnat.

— Părea să fie în toate minţile — replică Bella, smucind capul — ba chiar se apăra în fel şi chip ; eu i-atn spus ce cred despre declaraţia şi despre purtarea lui şi l-am poftit să plece. Desigur, toate astea au fost foarte neplăcute pentru mine, cît se poate de dezagreabile. Lucrurile au rămas un secret, totuşi... Cuvîntul acesta îmi atrage atenţia, Sophronia, ca fără să vreau ţi-am mărturisit secretul şi că mă bizui pe tine că n-o să vorbeşti cu nimeni.

— Să v orbesc f — repetă doamna f ammle cu acelaşi sim- ţămînt ca mai înainte. — Să vor-besc [1]

De astă dată, Sophronia nu glumea de loc, aşa că socoti necesar să se aplece în trăsură şi să o sărute pe Bella. Sărutul lui Iuda, căci îşi spunea sieşi după aceea, cînd încă mai ţmea mîna Bellei într-a ei: „După cum mi te-ai dezvăluit, fiinţă vanitoasă şi lipsită de inimă, ridicată în slăvi prin nesăbuinţa îndrăcită a unui gunoier, o să mă port cu *tine* fără milă. Dacă soţul meu, care mă trimite aici, va plănui să *te* prindă în cursă, desigur n-am să mă mai împotrivesc."

Chiar în clipele acelea, Bella îşi spunea în sinea ei [1] „De ce trebuie totdeauna să am remuşcări ? De ce i-am spus, de parcă aş fi fost silită, ceea ce ştiam tot timpul că trebuia să ţin numai pentru mine ? De ce mă împrietenesc cu femeia asta de Ungă mine, deşi în inima mea aud tot felul de şoapte împotriva ei ?“

Ca de obicei, nu căpătă nici un răspuns de Ia oglinda, cînd o dată ajunsă acasă, îşi puse aceste întrebări. Poate

un oracol mai bun, rezultatul ar fi fost mai satisfăcător ; dar n-a făcut asta, şi lucrurile şi-au urmat cursul lor.

Era foarte curioasă asupra unui punct în legătură cu studierea domnului Boffin, şi anume, fşi punea întrebarea dacă şi secretarul îl ţinea sub observaţie, ca şi ea, urmărind transformarea sigură şi continuă care se petrecea cu 3ce«f om. Relaţiile ei cu domnul Rokesmith nu-i îngăduiau să se convingă ; ele se limitau acum doar la cîteva fraze banale schimbai e de formă, aflată în prezenţa domnului şi a doamnei Boffin, iar cînd Bella şi secretarul rămîneau din întîmphre singuri, el se retrăgea numaidecît. Bella îi privea cu atenţie chipul de fiecare dată cînd putea face asta fără ca el să observe, în timp ce ea lucra sau citea, însă nimic nu putea descoperi. Părea deprimat, dar cîştigase totuşi o mare putere de stăpînire, şi ori de cîte ori domnul Boffin vorbea cu el cînd Bella era de faţă sau orice destăinuire ar fi făcut domnul Boffin despre sine, trăsăturile secretarului rămîneau la fel de neschimbate ca un zid. O frunte uşor încreţită, care nu exprima nimic altceva decît o atenţie aproape mecanică, iar buzele strînse, o pavăză poate împotriva unui zîmbet dispreţuitor — iată ce vedea Bella de dimineaţă pînă seara, zi do zi, săptămînă de săptămînă, pe chipul lui monoton, neschimbat, fix ca o stană de piatră.

Dar, culmca, în felul acesta, pe nesimţite — şi Bella se plîngea de asta sieşi,. într-un mod năvalnic, ca de obicei — iscodirea din priviri asupra domnului Boffin ajunse să se răs- fiîngă tot timpul şi asupra domnului Rokesmith.

„Asta o să-l facă oare să se uite ?... E cu putinţă să nu-i stîrnească nici o impresie ?“

Acestea erau întrebările pe care şi le punea mereu, mereu. Cu neputinţă de aflat. Totdeauna aceeaşi faţă împietrită.

„Să fi fost cl oare aiît de nedemn îneît să-şi vîndă întreaga lui natură pe două sute de lire anual ?“ gîndea Bella. Şi apoi) ,,De ce nu ? Chiar şi pentru alţii, asta nu-i decît pur şi simplu o chestiune de preţ. Cred că şi eu mi-aş vinde firea dacă aş capata destui bani în schimb." Astfel ajungea ca să se războiască iarăşi cu sine.

Chiar şi chipul domnului Boffin devenise întrucîtva indescifrabil — dar într-un fel deosebit. Vechea lui simplitate de expresie era acum marcată de o anumită

perea pînă şi buna lui dispoziţie. Avea un zîmbet viclean, studiat parcă după portretele avarilor lui. Cu exccpţia cîtorva accese de nerăbdare uneori, sau a clipelor cînd îşi dădea aere de stăpîn, îi rămăsese buna dispoziţie, dar îmbibată cu constanţa sordidă a neîncrederii. Chiar şi cînd ochii îi seîn- teiau şi rîdea cu toată faţa, el se prindea în propriile-şi braţe şi mereu trebuia să se retragă pizmaş într-o poziţie defensivă.

Tot urmărind aceste două chipuri şi conştientă că preocuparea asta tainică avea să-şi întipărească stigmatul pe trăsăturile ci, Bella ajunse curînd să-şi spună că dintre ei toţi, singura figură- deschisă şi plina de naturaleţe ramînea doamna Boffin — deşi cu mult mai puţin radioasa ca odinioară, dar oglindind totdeauna cu fidelitate în nelinişţea şi tristeţea ei ficcare schimbare, oricît de mică, de pe chipul Gunoierului de aur.

— Rokesmith — spuse domnul Boffin într-o scară, aflaţi cu toţii din nou în camera lui, iai el şi secretarul ocupaţi să verifice nişte conturi — cheltuiesc prea mulţi bani. Sau cel puţin, mneata cheltuieşti prea mulţi bani în numele meu.

— Sînteţi un om bogat, domnule.

— Ba nu — răspunse domnul Boffin.

Prin tonul tăios al acestei replici voia aproape sa spună că secretarul minţea. Dar nu se produse nici o schimbare în trăsăturile feţei lui împietrite.

— îţi spun că nu sînt bogat — repetă domnul Boffin — şi nici nu vreau să fiu.

— Dumneavoastră nu sînteţi bogat, domnule ? — repetă sccretarul, în cuvinte măsurate.

— Ei, şi ? ! — exclamă domnul Boffin. — Chiar dac-aş fi, asta-i treaba mea. N-o să cheltuiesc cu banii în halu ăsta numai ca să-ţi fac mneatale plăcere sau altcuiva. Dac-ar fi banii mneatale, la fel nu ţi-ar plăcea.

— Chiar în cazul acesta, care e o imposibilitate, domnule...

— Tacă-ţi gura ! — strigă domnul Boffin. — Nu ţi-ar conveni nicidecum. Poftim ! N-am vrut să fiu aspru, da m-ai scos din sărite, şi apoi, eu sînt stăpîn aici. N-aş fi vrut să-ţi spun să-ţi ţii gura. Te rog să mă scuzi. Nu-ţi ţine gura. Da nu mă mai contrazice. Ai citit cumva povestea vieţii domnu-

— Avarul ?

— Ah ! Lumea-i zice avar. Todeauna lumea dă altora fel de fel de nume. Ai citit ceva despre cl ?

— Gred că da.

— El niciodată n-a recunoscut că-i bogat, şi totuşi avea de două ori mai mulţi bani ca mine. Ai auzit vreodată despre Daniel Dancer ?

— Un alt avar ? Da.

— Era un om de treabă — spuse domnul Boffin — şi avea
o soră demnă de el. Nici ei nu zicea niciodată că ar fi bogaţi. Dac-ar *fi zis* vreodată că-s bogaţi, atunci pesemne că nici nu erau.

•— Au trăit şi-au murit în mizerie, nu-i aşa, domnule ?

— Nu, nu ştiu să fi fost aşa — răspunse domnul Boflin, scurt.

— Atunci, nu-s avarii la care mă refer eu. Nenorociţii ăia abjecţi...

— Eără cuvinte de ocară, Rokesmith — interveni domnul Boffin.

— ...Cele două exemplare de care vorbesc eu, frate şi soră, au trăit şi au murit în cea mai jalnică şi mai neagră degradare.

— Aşa le plăcea lor — spuse domnul Boffin — şi poate că nu s-ar fi simţit mai bine dacă îşi iroseau banii. în orice caz, eu n-am de gînd să-i arunc pe fereastră. Micşorează cheltuielile. Fapt e că mneata, Rokesmith, nu prea eşti de găsit pe-aici. Trebe supravegheate fără-ntrerupere pînă şi lucrurile cele mai mărunte. Mîine-poimîine te trezeşti că mori în azil.

— Aşa credeau şi cei despre care am vorbit, domnule — remarcă secretarul — dacă nu mă-nşel.

— Asta le făcea cinste — zise domnul Boffin. — Un fel foarte descuiat de a gîndi ! Da să-i mai lăsăm deocamdată. Ai anunţat că părăseşti locuinţa ?

— Da, la ordinul dumneavoastră, domnule !

— Atunci, o să-ţi spun ceva — continuă domnul Boffin — plăteşte chiria pe trei luni... plăteşte chiria pe trei luni, cel mai convenabil lucru pînă la urmă... şi mută-te aici numai-decît, ca să fii tot tirnpu prezent, zi şi noapte, şi micşorează cheltuielile. Să-mi socoteşti mie cele trei luni de chirie şi trebe să-ncercăm să scoatem banii din altă parte

— Mobil a din odaia mea îmi aparţine.

—- Atunci, «no sa fie nevoie să-ţi mai cumpăr aida. în caz că te gîndeşti — adăugă domnul Boffirt cu o mină deosebit dc şireată — că ar fi cinstit din partea mneatale să-mi -laşi mic *mobili* asta, drept garanţie pentru cele trei luni de chirie plătită, să nu te dai în lături, fă lucru ăsta, Eu uîna nu-ţi cer, da n-o să-ţi stau în cale dacă te-ai gîndt ca-i nimerit să faci aşa ceva,. Cît despre odaia, mneatalc, caută-ţ-i una liberă la etaj.

— Oricare odaie liberă e bună pentru mine—spuse secretarul.

— Poţi s-alegi — zise domnul Bo'ffin — „şi-o să ai opt pîn-la zece şilingi pe săptămînă adăugaţi la venitu mneatale. N-o sa ţi-i socotesc ; mă gîndesc doar că ai să-i scoţi berechet micşorînd cheltuielile. Ei, şi-acu, dacă iei o luminare, o să vin în camera mneatale de lueru, ca să-n tocmim o scrisoare, două.

Cît timp dură dialogul, pe figura sinceră;, generoasă a doam nei Boffin, Bel la desluşi semne de mare nelinişte ; rămase singure, nici nu avea curaj să ridice ochii. Prefăcîndu-se că e absorbită de broderia ei, continuă să lucreze cu hărnicie, pînă cîitd fu oprită de doamna Boffin, care-şi aşează uşor o mînă peste a ei. La această atingere, întrerupse lucrul şi simţi cum acest suflet bun îi duce mîna la buze şi cum o lacrimă îi cade pe degete, v

— Oh, iubîtu meu soţ ! — exclama doamna Boffin. — Ce greu e să vezi şi s-auzi toate astea ! Da crede-ma, dragă Bella, în ciuda schimbării care s-a petrecut cu el, e cel mai bun om,

Tocmai cînd Bella îi luase mîna într-ale ei, ca s-o mai consoleze, reveni şi domnul Boffin în încăpere,

— Eh ! — făcu el, cu un aer bănuitor, din uşa. — Ce-ţi spunea ?

— Nu face decît să vă laude, domnule — rosti Bella,

— Să mă laude ? Eşti sigură ? Nu cumva mă ocărăştc fntcă mă apăr contra unei şleahte de pungaşi, care-ar vrea să mă stoarcă de vlagă strop cu strop ? Nu cumva mă ocărăştc fincă încerc să strîng o mică avere ?

Se apropie, şi doamna Boffin îşi încrucişa braţele pe «merit lui şi clătină din cap, înainte de a-şi lăsa obrazul pe mîint.

— Da nu pot suporta să te văd îi» felu ăsta, dragu meu.

— Copilării ! Bagă de seamă, noi nu mai sîntem ca înainte. Nu uita : trebuie să strivim dacă nu vrem să fim striviţi. Nu uita: trebuie să ne apărăm avutu. Nu uita: banii face bani. Nu te nelinişti, Belîa, fetiţa mea ; să nu-ţi fie teamă. Cu cît agonisesc mai mult, cu atît o să ai şi tu mai mult.

Bella se gîndi că era bine pentru doamna Boflin că stătea cu faţa ei afectuoasă pe umărul lui; căci, în vreme ce rostise toate astea, în ochii lui licărea o rază de viclenie care parcă făcea şi mai neplăcut vizibilă schimbarea petrecută cu el, punînd-o într-o lumină şi mai urîtă din punct de vedere moral.

Capitolul VI

Cl AOli.RUL DI AUK CADI DIX LAC ÎN PUT

Lucrurilc au decurs în aşa fel încît în ultima vreme domnul Silas Wegg rareori se înimpla sa-1 viziteze la el acasă pe răsfăţatul soartei, pe viermele de un ceas ; primise instrucţiuni ca în general sa-1 aştepte în anumite orc la Boschet. Domnul Wegg nu privea de loc cu ochi buni acest aranjament, deoarece orele cu pricina erau la timpul scrii, considerate de cl preţioase pentru propăşirea descoperirilor sale. Nici nu se putea altfel... — remarcase el cu amărăciune, adresîndu-se domnului Venus — ca parvenitul care călcase în picioare nişte fiinţe eminente ca domnişoara Elizabeth, domnişorul George, mătuşa Jane şi nenea Parker să nu-1 persecute şi pe literat.

Dat fiind că Imperiul Roman ajunsese la ruina finală, domnul Boffin apăru într-o birjă cu *Istoria antică* de Rollin, operă valoroasă, pe care, descoperind că avea însuşiri sopori fice, a abandonat-o cam pe vremea cînd grosul armatei lui Alexandru Macedon (numărînd pe atunci vreo patruzeci de mii de viteji) izbucnise în lacrimi ca un singur om, văzînd că pe acesta îl apucase tremuriciul după baie. Răbzoaiele iudeilor de asemenea lîncezind sub comanda domnului Wegg. domnul Boffin sosi într-o altă birjă cu *Vieţile* lui Plutarh, pe carele găsi în consecinţa extrem de amuzante, deşi, spera, Plutarh nu-şi închipuia cumva că el avea să le creadă pe toate. Ce să creadă era pentru domnul Boffin cea mai spinoasă dificultate literară în timpul lecturii, căci uneori şovăia între jumătate, tot sau nimic ; în cele din urmă, cînd se hotărî, ca un om cumpătat, să se rezume la jumătate, rămînea totuşi întrebarea : care jumătate ? Si acest bolovan niciodată nu l-a urnit din cale

intr-o scara, după ce se obişnuise să-şi vadă stupi nul sosind într-o brişcă însoţit de cine ştie ce istoric păgîn, încărcat cu tot soiul dc nume, cu neputinţă de pronunţat, ale «nor popoare necunoscute, cu origini fabuloase, care purtau războaie de-a lungul unui număr nesfîrşit de ani şi silabe şi aduceau cu cea mai marc uşurinţă nenumăraţi ostatcci şi bogăţii fără seamăn, călcînd peste oricc graniţe geografice — într-o scară, trecuse dc orele fixate şi nici picior de stăpîn. După ce mai aşteptă o jumătate de ora, domnul Wegg se îndreptă spre poartă şi ajuns acolo dădu un fluierat, doar-doar l-o auzi domnul Venus, dacă se întâmpla să fie prin preajma, semn că e acasă şi că n-are nici o treabă. Numaidecît, domnul Venus îşi şi făcu apariţia, dincolo de zidul vecin.

— Fraţi dc arme, salut — îl întîmpină domnul Wegg, într-o excelentă dispoziţie.

Drept răspuns, domnul Venus îi dădu un bună scara scurt.

—- Poftim înăuntru, frate — mai spuse Silas, bătîndu-1 pe umăr — vino şi ia-ţi locu lingă foc... cum zice cîntecu :

Aici nu-i vrăjrnăşig dc cure să te toni, domlt,
Nici vorbe-ascunse de care să-ţi fie frică,
Ci adevăru care mă desfată, dom Venus,
Şi-am să uit să mă mai pling, Ia o adică.
I i tudl di ern di
Şi conduşi vom fi
Spre colţu meu de lingă joc.
Spre colţu meu de litigă foc.

După această recitare (a cărei frumuseţe consta mai mulc în atmosfera ei decît in cuvintc), domnul Wegg îşi conduse oaspetele aproape de foc.

— Şi mncatale, frate — relua domnul Wegg cu o caldă ospitalitate — mneatale semeni cu nu ştiu ce... ca două picături de apă... de czact... cu nimbu ăsta de jur împrejur.

— Ce fel dc nimb ? — întrebă domnul Venus.

— Speranţa, domle ! — răspunse Silas. — Asta-i nimbu *mneatale.*

Domnul Venus nu prea părea convins de acest lucru şi sc

— O sâ-nchinăm seara asia, frate — rosti Wegg — pentru a pune-n aplicare planu nostru pretinesc. Şi după aia ciocnim un pahar... adică mă gîndesc ia nişte rom îndoit cu apă,.. în sănătatea amîndurora. Ştii cum zice poetul ?

Nu e nevoie, domn Venus, să-ţi mai aduci sticla cea neagră doar'â,
Căci am să vin cu-a mea.
Noi un pahar c-o feliuţă de lămîie precum îţi place-om bea, Ca-n vremile de-odinioară.

Acest val de recitări şi ospitalitate din partea lui Wegg era semn că Venus nu-i părea tocmai în apele sale.

— Păi, în privinţa planului pretinesc — zise oaspetele, fre- eîndu-şi ursuz genunchii — una din obecţiile mele este că *nu* merge.

— Roma, frate — replică Wegg — un oraş care (faptul s-ar putea să nu fie cunoscut de toată lumea) îşi are originea în doi gemeni şi o lupoaică şi a sfîrşit cu o marmură imperiala, n-a fost clădită într-o singură zi.

— Da ce, am zis eu asta ? — întrebă Venus.

— Nu, n-ai zis, frate. Ai dreptate.

— Da acu-ţi spun — continuă Venus — că am fost luat de la trofeele mele de anatomie şi pus să-mi schimb pesele melc omeneşti pe nişte cenuşă de tot soiu pur şi simplu, şi tot nimic nu iese de-aici. Cred că trebuie să las totu baltă.

— Nu, domle ! — se împotrivi Wegg, aprins. — Nn, do mie !

încearcă, Chester, încearcă !
Dă-i zor, domn Venus, dă-i zor.

— - Să nu mai spui niciodată aşa ceva. Un om ca mneata !

— Nu că spun, da nu mai vreau să fac — replică domnul Venus. — Şi fiinţă am început! şi ştiu cum e nu-mi pot îngădui să pierd timpu şi să tot scormonesc dc-a surda prin cenuşă.

— Da gmdeşte-te, domnie, la urma urmelor, ce puţin timp ai jertfit pentru planu ăsta pretinesc. Adună serile pe care le-am petrecut împreună şi-o să vezi ce puţin facc ! Şi mneata, care-ai mers todcauna mînă-n mînă cu mine în păreri, vederi si simtire... mneata, care-ai avut răbdare să-

sîrmă întreg grindişu socetaţii... vreau să zic scheletu omenesc... tocmai mneata să laşi acu totu baltă ? !

— Nu-mi place treaba asta — spuse domnul Venus supărat, şi îşi aşează capul între genunchi şi începu să-şi resfire părul prafos. — Şi pormă, la ce bun, dacă nimic nu-mi dă ghes ?

— Nici chiar movilele alea nu-ţi dă ghes ? — întrebă mirat domnul Wegg, întinzînd mîna dreaptă, ca la o judecată solemnă, — Nici chiar movilele alea care se uită acum spre noi, în jos ?

— Alea-s prea mari — mormăi Venus. — Zgîrii ici, scormoneşti colo, iei o lopată din locu ăla, sapi dincoace, ei şi ? De-aî tminteri, ce-am găsit noi ?

— *Ce-am* găsit noi ? — strigă Wegg, încîntat că puteau fi de acord — Ah ! Aici mă-nchin, camarade. Nimic. Da din contra., nu-ntrebi, camarade, *ce-o* să găsim ? Atunci o să tenchtni mneata : toate celea.

— Nu, nu-mi place treaba asta — repetă Venus, la fel de supărat ca mai înainte. — M-am vîrît şi eu fără să fi chibzuit de-ajuos. Şi de-altminteri, iarăşi, ce, domn Boffin al mneata! e nu cunoaşte el bine movilele ? Nu-1 cunoaşte el bine de tot pe răposat şi apucăturile lui ? A dat el cîndva de-nţeles că speră să găsească ceva ?

în clipa aceea se auzi un uruit de roţi.

— Eh, aş fi avut remuşcări — spuse domnul Wegg, cu un aer jignit şi plin de toleranţă — ponegrtndu-1 într-atît îneît să cred că-i în stare să vină aşa de tîrziu... Şi pîn' la urmă, tot el e.

Se auzi clopoţelul de la poarta curţii.

— *El* e — zise Wegg, e-n stare să facă una ca asta ! îmi pare rău, aş fi vrut să păstrez o fărîmă de stimă pentru el.

De Ia poartă, domnul Boffin se auzea strigînd în gura mare :

— Aaloo, Wegg ! Aaloo !

— Stai pe loc, domn Venus — zise Wegg — S-ar putea să nu rămînă — Apoi răspunse, strigînd: — Aaloo, domle - Aaloo! Acu, acu vin, domn Boffin! Iritr-o juma de minut. Vin, domle, cît de repede m-o aduce picioru !

Astfel, şchiopată pe uşă-afară, cu o luminare în mîna, vesel, în graba mare, spre poartă ; acolo. îl zări prin portiera

trăsurii pe domnul Boffin, înconjurai din toate părţile de cărţi, că nici nu putea coborî.

— Aici ! Dă-mi o mînă de ajutor, Wegg— strigă domnul Bofiin nervos — nu pot ieşi de-aici pînă nu se face puţin loc. Asta-i *Registru ano al*, Wegg, o trăsură plină de volume, îl ştii ?

— Dacă ştiu *Registru animal,* domlc ? — replică impostorul, care prinsese greşit titlul. — Pun rămăşag, domn Bofiin, că pot găsi orice animal dintr-însu şi cu ochii închişi.

— Şi ăsta-i *Muzeu minunilor* de Kirby — continuă domnul Boffin — şi *Caracterele* lu Caulfield şi-a lu Wilson. Ce mai caractere, Wegg, ce mai caractere ! Trebuie să-mi citeşti una sau două din povestirile astea cele mai bune, chiar acu... E nemaipomenit în ce locuri ascundeau gologanii de aur, înfăşuraţi în zdrenţe... fine bine teancu ala de volume, Wegg, să nu se răstoarne şi să cadă în noroi. Mai e cineva pe-aici, să ne dea o mînă de-ajutor ?

— Mai e un pretin de-al meu, domlc, cu carc-aveam de gînd sa-mi petrec seara cînd am văzut că nu mai veniţi... spre marea mea părere de rău... astăzi.

— Cheamă-1 încoace să ne-ajute — strigă domnul Boffin, zorit. — Sa nu scapi cartea aia de sub braţ. E Dancer. El şi cu soră-sa au făcut plăcinte dintr-o oaie moartă găsită cînd se plimbau. Unde ţi-e pretinu ? Aa, uite-1. Ai vrea să fii atît de bun să-l ajuţi pe W'egg şi pe mine la cărţile astea ? Da nu-1 lua pe Jemmy Taylor din Southwark, nici pe Jemmy Wood din Gloucester. Aştia-s ăi doi Jemmy. li duc singur.

Domnul Bofiin îi tot dădea zor, sporovăitul ; conducea foarte agitat transportul şi aranjarea cărţilor şi nu se potoli decît cînd toate au fost date jos, şi birja lăsata să plece.

— Aşa ! — exclamă domnul Boffin, sorbindu-le din priviri. — Ia te uită, sînt ca cei douăşpatru de scripcari — toţi într-un rînd. Pune-ţi ochelarii, Wegg. Ştiu eu unde le găsim pe ale mai bune şi-o să facem o probă numaidecît din ce avem aici. Cum îl cheamă pe pretinu mneatale ?

Domnul Wegg îşi prezentă prietenul ca fiind domnul Venus.

— Aha ! — strigă domnul Boffin, auzind numele. Din Glcrkenwell ?

—- Din Clerkemvell, domlc răspunse domnul Venus.

auzit de mneata pe vremea cînd trăia bătrînu. L-ai cunoscut. Ai cumpărat vreodată ceva dc la cl ?

Pusese această întrebare curios la culme.

— Nu, domle — răspunse Venus.

— Da ţi-a arătat unele lucruri, nu-i aşa ?

Domnul Venus, aruneînd o privire spre prietenul său, răspunse afirmativ.

— Ce ţi-a arătat ? — întrebă domnul Boffin, punîndu-şi mîinile la spate şi ciulind urechile, nerăbdător. — Ţi-a arătat cutii, dulapaşc, cărţi de buzunar, pachcte, cîte ceva încuiat şi sigilat, cîte ceva legat cu sfoară ?

Domnul Venus clătină din cap.

— Te pricepi la porţelan ?

Domnul Venus iarăşi clătina din cap.

— Fincă dacă ţi-a arătat un ceainic aş fi bucuros să aflu asta — zise domnul Boffin. Apoi, cu mîna dreaptă la buze, repetă dus pe gînduri : — Un ceainic, un ceainic — şi se uita la cărţile de pe jos, ca şi cum ar fi ştiut că prin ele exista ceva interesant în legătură cu un ceainic.

Domnul Wegg şi domnul Venus se priviră miraţi unul pe altul, iar după ce domnul Wegg îşi potrivi ochelarii pe nas, deschise ochii larg pe deasupra ramelor şi se lovi uşor pe o nara, vrînd să-l facă atent pe Venus nu care cumva să nu stea tot timpul treaz.

— Un ceainic — repetă domnul Boffin, continuînd să supravegheze cărţile, gînditor. — Un ceainic, un ceainic. Eşti gata, Wegg ?

— La ordinele mneavoastră, domle —■ răspunse Silas, luînd locul lui obişnuit pe bancă şi vîrîndu-şi piciorul de lemn sub masa care se afla dinainte.

— Domn Venus, n-ai vrea să fii şi mneata de folos cu ceva ? Trage un scaun lîngă mine, domle, şi ai grijă de lumînări.

Venus se conformă invitaţiei chiar înainte dc a fi fost rostită în întregime ; Silas îl atinse cu piciorul de lemn ca să-l facă atent la domnul Boffin, care stătea pe gînduri în faţa focului, în spaţiul dintre cele două bănci.

— Fim! Ahm ! — îşi drese domnul Wegg glasul ca să-i atragă atenţia stăpînului său. — Aţi dori să-ncep cu un animal, domle... din *Registru i*

— Nu — răspunse domnul Boffin — nu, Wegg, — Sce&sc apoi o carte din buzunarul de la piept, i-o înmînă cu mare grijă literatului şi întrebă : — Cum ii zici mneata ăsteia, Wegg ?

— Asta, domîe... — răspunse Sâlas, aşezînidu-işi ochelarii mai bine şi citind titlul — ... este *Despre avari... biografii şi anecdote,* de Merryweather. Domle Venus, n-ai vrea să fii ţi mneata de folos, cu ceva ? Adu luminările alea puţintel mai aproape.

în felul acesta putea să-l vadă mai bine pe camaradul său.

— Care din ei îi. ai acolo ? — întrebă domnul Boffin. — Ai putea să-mi spui fără multă bătaie de cap ?

— Păi, domle... — răspunse Silas, întorcînd paginile la tabla de materii şi răsfoind domol cartea... — eu aş spune că sînt cam uoate aici, domle; e-o culegere bogată, domle... iată, mi-a căzut sub ochi John Gvers, domle, John Liitle, domle, Dick Jarrel, John Elwes, sl'inţia-sa domn Jones de Blewbury, Vul- ture Hopkins, Daniel Dancer...

— Dă la Dancer, Wegg — stărui domnul Boffin.

După ce se mai uită o dată la camaradul său, Silas căută şi găsi locul.

— E 3a pagina o sută nouă, domn Boffin. Capitolu opt. Sumaru capitolului: „Naşterea şi familia. Veşminte şi ficsonomie. Domnişoara Dancer şi farmecu ei feminin. Reşedinţa avarului. Descoperirea unei comori. întîmplarca cu plăcinta de Qaie. Un avar se gîndeşte la moarte. Bob, căţelu avarului. Griffith şi jupînu lui. Cum se cîştigă banu. în loc de foc. Avantajele unei tabachere cu tutun de prizat. Avaru moare fără cămaşă pe el. Comoara dintr-o movilă de gunoi“...

— Cum ? Ce-ai zis ? — întrebă domnul Boffin.

— Comoara, domle... — repetă Silas, citind foarte desluşit

— ... dintr-o movilă de gunoi. — Domn Venus, domle, da-mi te rog cleştele pentru lumînărl.

Asta ca să-i atragă atenţia la cuvîntul „movile", rostit numai din buze.

Domnul Boffin trase un jilţ în locul unde se afla şi spuse, aşezîndu-se şi freeîndu-şi şiret mîinile :

_— Dă la Dancer.

cum : moartea domnişoarei Danccr din pricina unui regim alcătuit din găluşti reci ; obiceiul Iui Danccr de a-$i aduna ?/drenţele pe corp cu o funie de fin» de a-şi încălzi mîncarea a$ezîridu-se pe ea, pînă în .momentul ci rid a murit împăcat, gol pujcâ, înfăşurat într-un sac. După care citi cele ce urmează :

— „Casa, sau mai bine zis tnormanu dt ruine unde a trăit domnul Danccr şi care Ia moartea lui a rămas căpitanului Ilohrtes, era o coşmelie păcătoasa şi dărăpănată, căci nu fusese reparată de mai bine de juma de veac-“

(Aici, domnul Wegg aruncă o ocheada spre camaradul lui şi jur împrejur, în odaia unde se aflau, de multă vreme nereparată.)

— „Dar deşi sărăcăcioasă pe din afara, coşmelîa era foarte bogata înăuntru. Au trecut multe săptămîni de scotocit peste tot pînă să vadă ce conţine, iar căpitanu Holmes considera o treabă foarte plăcută să cotrobăiască după comorile- ascunse aj£ avarului."

(Aici, domnul Wegg repeta „comorile ascunse", şi clin nou îl făcu atent cu piciorul de lemn pe camaradul său.)

— „Una din cele mai bogate ascunzători a fost găsită într-un morman de gunoi din staulu vacilor. Suma de aproape două mii cinci sute de lire se afla dosita în bălegar, iar într o haină veche, prinsă zdravăn în cuie îu fundu ieslei — mai mult de cinci sute de lire in bancnote şi monezi de aur.“

(Aici, piciorul de lemn al domnului Wegg înainta sub masă .şi se ridică uşor în timpul lecturii.)

— „S-a găsit mai multe vase pline cu monezi de aur, şi în cîteva rînduri, căutînd prin cotloanele casei, au dat de diferite pachete de bancnote. Unele era vîrîte în crăpăturile pereţilor,"

(Aici, domnul Venus se uită pe pereţi.)

— „Prin perne şi pe sub husele fotoliilor era ascunse teancuri de bancnote."

(Aici, domnul Venus se uită sub el. pe banchetă.)

— „Teancuri de bani zăcea frumuşel la fundu sertarelor, iar altele, ajungînd pînă la şase sute de lire, s-a dat de ele, binişor împăturite, înăuntru unui ceainic. în grajd, căpitanu a mai găsit ulcioare pline cu dolari vechi şi

s-a găsit anumite sume de bani, ajungînd în total la mai mult de două sute de lire.“

în calea spre acest punct culminant, piciorul de lemn al domnului Wegg se ridica din ce în ce mai mult; el îl înghiontea pe domnul Venus cu cotul, din partea opusă, tot mai abitir, pînă cînd, în cele din urmă, păstrarea echilibrului ajunse incompatibilă cu cele două mişcări şi căzu într-o rînă peste acest domn, apăsîndu-1 de marginea banchetei. Nici unul, nici celălalt, timp de cîteva secunde, nu făcu vreun efort ca să se ridice ; amîndoi rămăseseră într-un soi de extaz pecuniar.

Cînd îl văzu însă pe domnul Boffin cum stătea în jilţ, cu braţele strînse la piept şi cu ochii spre foc, aceasta îl făcu să-şi revină. Prefăcîndu-se că strănută ca să-şi mascheze mişcările, domnul Wegg, cu un „hapciu" spasmodic, se ridică pe sine şi apoi pe domnul Venus cu un gest magistral.

— încă ceva, te rog — spuse domnul Boffin avid.

— Următoarea povestire este John Elwes, domle. V-ar face plăccre ?

— Ah ! — exclamă domnul Boffin. —■ Hai, s-auzim ce-a mai făcut şi John Elwes.

Acesta nu părea să fi ascuns ceva, aşa că lectura era cam plicticoasă. Dar o doamnă, un exemplu de femeie, pe nume Wilcocks, dosise aur şi argint într-un borcan de murături pus în cutia unui orologiu, într-o cutie de tablă pentru ccai o comoară, ascunsă intr-o gaură sub scară, şi o sumă mare de bani ascunsă într-o capcană de şobolani — toate acestea le stîrniră din nou interesul.

Urmă o altă doamnă, oare se dădea drept cerşetoare, a cărei avere a fost găsită înfăşurată în petece de hîrtie şi zdrenţe vechi. Apoi o altă doamnă, vînzătoare de mere, care strînsese o avere de zece mii de lire sterline, bani ascunşi „ici-colo, prin crăpăturile zidurilor şi prin unghere, pe după cărămizi şi sub duşumea". Veni la rind un francez, care îndesase în hogeac o valiză de piele — şi bineînţeles stînjenea soba la tras — „con- ţinînd douăzeci de mii dc franci, în monezi de aur, şi o mare cantitate dc pietre preţioase", descoperită de un homar după moartea francezului. Astfel ajunse domnul Wegg la acest ultim exemplu de coţofănie omenească :

— „Cu mulţi ani în urmă, trăia la Cambridge o pereche de avari bătrîni numiti Jardine, cu doi copii. Tatăl era un

desăvîrşit, şi la moartea iui s-au găsit o mie de gologani de aur ascunşi în pat. Cei doi fii au crescut la fel de zgîrciţi ca şi părintele lor. Cam pe la douăzeci şi cinci de ani au început să facă n'egoţ la Cambridge ca vînzători de textile şi au continuat aşa pînă la sfîrşitu vieţii. Prăvălia domnilor Jardine era cea mai murdară dugheană din tot oraşu Cambridge. Rareori intra acolo vreun client ca să cumpere ceva, poate din curiozitate numai. Cei doi fraţi arătau ca vai de capu. lor, căci, deşi înconjuraţi de tot soiu de stofe plăcute la vedere, ei erau îmbrăcaţi în cele mai jalnice zdrenţe. Se spune că n-aveau nici pat, şi ca să economisească bani dormeau pe un morman de cîrpe cu care fuseseră împachetate baloturile, sub tejghea. în gospodăria lor domnea o sărăcie cu lustru. De douăzeci de ani, pe masa lor nu apăruse o bucată de carne. Cînd primu dintre fraţi îşi dădu duhu, celălalt, spre marea lui surprindere, găsi sume importante de bani, ascunse chiar şi de el.“

— Poftim ! — strigă domnul Boffin. — Chiar şi de el, vedeţi ? Erau numai ei doi, şi cu toate astea, unu s-ascundea de alălalt.

Domnului Venus, care din momentul cînd îi fusese prezentat francezul se aplecase să privească în hogeac, i-a fost atrasă atenţia de ultima frază şi-şi îngădui libertatea s-o repete.

— îţi place ? — întreba domnul Boffin, întorcîndu-se brusc.

— Ce-aţi spus, vă rog, domnule ?

— îţi place ce-a citit Wegg ?

Domnul Venus îi răspunse că i se parc extrem de interesant.

— Atunci, mai vino — îl îmbie domnul Boffin — să mai auzi şi altele. Vino cînd ai plăcere ; vino poimîinc, juma de oră mai devreme. Mai sînt o mulţime, niciodată nu se isprăveşte.

Domnul Venus mulţumi şi acceptă invitaţia.

— l'ste nemaipomenit ce s-a mai putut ascunde cînd şi cînd — zise domnul Boflin, dus pe gînduri — zău, nemaipomenit !

— Bani vreţi sa spuneţi, domle ? — interveni Wegg, cu bunăvoinţă, ca sa-1 tragă de limbă, şi făcînd din nou semn

Domnul Wegg, Intr-o stare de toropeala, căzu ia A>i « este domnul Venus, -şi tevenindii-şi iţi masca ei. oţia cu un iiimut

— Hapciut A.ţi mai spus hîrtii, domle? Că au tost as>.un*e, domle ?

— Ascunse ji uitate — încuviinţă domnul Boffin. — Păi, liUiaru care mi-a vîndut *Muzeu minunilor...* da unde-i *Muze» minunilor 'i*

Niirwaidecît se lăsă în genunchi pe duşumea, bîjbîmd - laccu» printre cărţi.

— Pot să v-ajut, domle ? — întrebă Wegg.

— Nu, am gasit-o ; uite, aici e — spuse domnul Boffin, ştcrgînd cartea de praf cu mî'neca hainei. — Volumu patru. Şriu că era voîumu patru din care mi-a citit libraru. Ia u.-ta-tc, Wegg,

Sil as luă cartea şi o răsfoi.

— *Rcrnarcabila împietrire.,* domle ?

— Nu, nu-i asta — spuse Boffin — nici sa 41-2ud de împietrire.

Memoriile generalului John Reid, domle, îndeobşte cunoscut sub numele de Opaiţ ambulant ? Are şi potretu.

— Nu, încă nu — se împotrivi domnul Boffin.

— Căzu ciudat al unuia care a-nghiţit un gologan, domle ?

— Ga să-l ascundă ? — întrebă domnul Boffin,

— Aa. nu, domle — răspunse Wegg, cercetînd textul — se •parc că din întîmplare. Oo ! Următoarea povestire trebe să fie *'Descoperirea estraordinara a unui. testament, pierdut, două- ş-wm de ani.*

— ft.sta-i ? — strigă domnul Boffin. — Citeşte asta

— „Un ca7 estraordinar — citi tare Silas Wegg — s-3 judecat recent la tribunalu din Maryborough, în Irlanda, lată pc scurt despre ce este vorba. In martie 1782, Robert Baldwin şi-a făcut tescamentu prin care îşi împărţea pămînturile, acuma în litigiu, copiilor fiului său mai mic ; curînd după aceea şi -a pierdut facultăţile mintale, devenise foarte copilăros, şi a murit în vîrstă de peste optzeci de ani. Reclamantu, fiu cel mai mare, puţin mai apoi pretindea că tatăl lui ar fi distrus testatnentu, şi deoarece nu mai ezista testament, intră în posesia pămînturilor în litigiu. Şi astfel a rămas lucrurile vreme de douăzeci de ani, în toată această perioadă familia crezînd că bătrînu murise fără să lase un testament. Dar după

tteuăzeci de ani, murind soţia reclamantului, iar ef numaidecît după aceea, Ia vîrsta de şaptezeci şi opt de ani, însurîndu sc cu o femeie foarte tînără, cei doi fii ai săi fură neliniştiţi, Aceştia şi-a esprimat sentimentele într-un mod violent, fapt care l-a ezasperat pe tatăl lor, încît în furia iui întocmi un testament prin care îl dezmoştenea pe fiu mai mare, în cttimea mîniei, arătă docomentu celui de-al doilea fiu, care îndată se gîndi să pună mîna pe el şi să-l distrugă, pentru ta propetatea să rămî'nă pe numele fratelui Iui. Zis şi făcut, descuie cu forţa birou tatălui său, unde găsi nu testamentu tatălui, pe care-1 căuta, ci testamentu bunicului, pe atunci complet uitat de toată familia.*

— Poftim ! — exclamă domnul Boffin. — Vedeţi cum. oamenii ascund şi uită, cu intenţia de a distruge, şi pur' la urmă nu izbutesc ! — Apoi adăugă pe un ton scăzut ; — Lfimi-tor !

Deoarece el dădu ocol din priviri odăii, Wegg şj Venus dădură de asemenea ocol din priviri odăii. Apoi, numai Wegg îţi pironi ochii pe domnul Boffin, care din nou se uita la foc, de parcă ar fi vrut să tabere asupra, lui şi să-i ceară gîndurile — sau viaţa.

— Eh, ajunge pentru seara asta — rosti domnul Boffin, fkiturînd din mînă după o clipă de tăcere. — Poimîine, mai mult. Aşază cărţile pc prichici, Wegg. Poate că domn Venus are să fie atît de bun să te-ajute.

In timp ce vorbea, îşi vîrî o mînă în buzunarul de la piept al pardesiului şi se căznea să scoată un obiect prea mare ca să poată fi lesne scos. Ce s-au mai mirat cei doi prieteni asociaţi cînd obiectul, în sfîrşit dat la iveală, se dovedi a fi un felinar cu pavăză, hîrbuit!

Fără să observe cît de puţin efectul produs de acest mic instrument, domnul Boffin puse felinarul pe genunchi şi, scoţînd o cutie de chibrituri, aprinse tacticos feştila felinarului, suflă în chibritul care ardea şi aruncă în foc ce mai rămăsese.

— Am plecat, Wegg — îl vesti el apoi — vreau să dau o raită prin curte. N-am nevoie de mneata. Eu şi cu felinar o ăsta de colea am făcut împreună sute... mii... de asemenea ocoluri, pe vremuri.

— Da n-aş putea să vă las; domle... în nici un cai, nu, n-aş putea... — stărui Wegg politicos, dar domnul Boffin,

care sc riclicasc în picioare şi se îndreptă spre uşă, îl întrerupse :

— Ţi-am spus o dată. Wegg, n-am nevoie de mneata !

Wegg era preocupai de un gînd care parcă îi veni în minte
pe neaşteptate, stîrnit de această împrejurare. N-avea ce facc, trebui să-l lase să plece şi închise uşa în urma lui. Dar în clipa cînd acesta ieşi, Wegg îl apucă pe Venus cu amîndouă mîinile şi-i spuse în şoapta, întretăiat, parcă sugrumat :

— Domn Venus, trebe urmărit, trebe să-l pîndim, nu trebe pierdut din ochi nici o clipă !

— Da de ce nu ? — întrebă Venus, gîtuit şi el.

— Păi, n-ai văzut, camarade, că eram puţin întors cînd ai venit astă-seară ? Am găsit ceva !

— Ce-ai găsit ? —- întrebă Venus, apucîndu-1 cu amîndouă mîinile, aşa că stăteau încleştaţi ca doi gladiatori bezmetici.

— Acu nu-i momentu să-ţi spun. Cred că s-a dus să scotocească. Trebe să stăm tot timpu cu ochii pe el.

F.libcrîndu-se unul pe altul, se strecurară spre uşă, o deschiseră binişor, uitîndu-se afară. Era o noapte cu cerul acoperit de nori. iar umbra neagră a movilelor făcea curtea cufundată în întuneric şi mai întunecoasă.

— Auzi, ce escroc pînă-n măduva oaselor ! — zise în şoaptă W'egg. — S-aducă el un felinar cu pavăza ! Dacă lua unu obişnuit îl puteam vedea. încet, p-aici.

Cei doi se furişară după el, cu grijă, dc-a lungul potecii, care era mărginită de cioburi de faianţă îngropate în cenuşă, îi puteau auzi tropăitul lui special, sfărîmînd sub picioare cărbunii arşi, întîlniţi răzleţ in cale.

— Cunoaşte locu cu ochii închişi — bolborosi Silas — nici nu mai are nevoie de felinar, naiba să-l ia !

Dar aproape în clipa aceea ridică felinarul şi lăsă să-i cadă lumina pe prima movilă.

— Âsta-i locu ? — întrebă Venus în şoaptă.

— E aproape — spuse Silas pe acelaşi ton. — E foarte aproape. Chiar acolo. Cred că pentru, asta a şi Aenit. Da ce mai are în mînă ?

— O lopată — răspunse Venus. — Şi se pricepe s-o folosească, nu uita, de cinzeci de ori mai bine ca noi.

— Mai întîi de toate să vedem ce face el spuse Venus.

Un sfat bun, pentru că el îşi acoperi din nou felinarul, ia» movila rămase cufundată în întuneric.

După cîteva clipe, deodată făcu iarăşi lumină, şi rămaso în picioare, la poalele celei de-a doua movile, ridicînd treptao- treptat felinarul <atît cît îi permitea braţul întins, de parcă examina situaţia întregii suprafeţe.

— S-ar putea să fie aici locu — spuse Venus.

— Nu — zise Wegg — nici vorba.

— Poate că vrea să afle — mai spuse Venus in şoaptă — dacă a mai umblat cineva pe-aici.

— Sst — făcu Wegg — se-ndepărtează din ce în ce !... Acu a luat-o razna !

Scoase această exclamaţie după ce domnul lioffin lăcusq lumină şi acoperise felinarul în repetate dueluri, aşa îneîr îl văzuse stînd la piciorul movilei a treia.

— Uite că se urcă acolo ! glasui Venus.

— Cu lopată cu tot! — preciză Wegg.

Porni într-un tropăit mai sprinten, ca şi cum lopata purtată pe umăr îl înviora, adueîndu-i aminte de trecut ; domnul lioffin urca poteca în serpentină, în susul movilei despre care îi povestise lui Silas la începutul căderii Imperiului Roman. Tot înaintînd, îşi acoperi felinarul. Cei doi îl urmăreau, apleeîndu-se, ca nu cumva siluetele lor să se profileze pe cer în cazul cînd el avea să lumineze din nou cu Idinarul. Domnul Venus mergea înainte, trăgîndu-1 pe domnul Wegg în urma lui, pentru ţa pîrclalnicul de picior să poată fi numaidecît scos din vreo groapă săpată chiar de el. Tocmai atunci şi-au dat seama că Gunoierul de aur se oprise ca să-şi tragă răsuflarea. Desigur, şi ei s-au oprit imediat.

— Asta-i movila lui propic — rosti Wegg în şoaptă, luînd aer în piept. — Asta de ici.

— Ei cum, toate trei îs ale lui ? replică Venus.

— Aşa crede el, da pe asta are el obicei s-o numească a lui, fincă-i prima pe care i-a lăsat-o ; numai p-asta i-a dat-o moştenire prin testament.

— Cînd o face iar lumină — spuse Venus, stînd tot timpul cu ochii ţintă la silueta întunecată — apleacă-te mai mult şi vino mai aproape.

fioffin porni din nou, iar ei din nou îl urmăreau. Ajungînd în *vîrful* movilei, făcu lumina — dar numai parţial — şi puse felinarul jos.

O simplă prăjină hîită într-o parte, bătută de vînt $i ploaie fusese înfiptă în mijlocul movilei de gunoi, de ani şi ani de zile. îşi aşează felinarul chiar iîngă acest par, Iuminînd o bucală din partea de jos şi jur împrejur puţin din suprafaţa dc cenuşă — lăsînd o dîră mică de lumina, inutilă, în văzdun.

■— N-o să poată smulge prăjina nicicum* — rosti în şoaptă Vcnus, ghemuindu-se mai muit şi ţinîndu-se pe-aproape.

— Poate că-i goala şi -i umplută cu ceva — şopti Wegg.

Oricare ar fi fost scopul, el avea de gînd să sa.pc, căci îşi suflecă mînecile, îşi scuipă în palme şi se porni pe Iuc.ru, ca vechi săpător ce era. Nu voia să urnească parul din loc, doar că înainte de a începe măsură lungimea unei îopeţi de la bază ; nu intenţiona nici să sape prea admc. Cîteva duzini dc lopeţî de expert îi fură suficiente, Apoi se opri, se uita în groapa făcută, sc aplecă şi scoase ceva de forma unei sticle obişnuite cu patru colţuri ; una din sticlele acelea îndesate., cu umeri înalţi şi gît scurt, din care, sc zice, olandezul bea ca să prindă curaj. De îndată ce făcu acest lucru, acoperi felinarul *;* se auzea cum aruncă înapoi gunoiul, pe întuneric, umplînd din nou groapa săpată. Deoarece el muncea cu îndemînare, cei care spionau se grăbiră să-şi ia tălpăşiţa la timp. Aşa că domnul Venus se lăsă să alunece înaintea domnului Wegg şi-l trase în jos după el. Dar coborîrea domnului Wegg a decurs nu fără unele neajunsuri personale, căci piciorul iui răzvrătit se înfundă în cenuşă cam pînă la jumătate,

Domnul Venus îşi îngădui atunci iibertatea sa-i smulgă cu violenţă, să-l tîrîie dc guler ca de un pripon, şi astfel acesta făcu restul drumului Iunecînd pe spate, cu capul înfăşurat în pulpanele hainei sale, iar piciorul de lemn venind la urmă, ca o grapă. Atît de buimăcit a fost domnul Wegg de acest mod de a coborî panta, îneît atunci cînd ajunse pe teren neted, ri- dieîndu-se la verticală, nu ştia pe ce lume se află, habar n-a- vea încotro îi era locuinţa, dacă domnul Venus nu-i trăgea într-acolo. Chiar şi atunci se tot clătina, roti»du-se în loc, se holba în jur neajutorat, pînă cînd domnul Venus, cu o perie aspră, îl readuse ta simţire, periindu-l pe d şi praful de pe el.

Domnul Boffin coborî pe îndelete, în care timp periatul fusese îndeplinit, domnul Venus avînd vreme să răsufle el

puţin înainte să fi reapărut. Că avea sticla undeva asupra lui, <te asta nu mai încăpea nici o îndoială ; unde anume, nu era clar. Purta o haină largă şi groasa, încheiata pîna sus, şi putea ti intr-umil din cele şase buzunare.

— Ce s-a-ntîmplat, Wegg? — îl întrebă domnul Bol fin. Eşti galben la faţă ca luminarea.

Domnul Wegg îi răspunse eu o meticuloasă exactitate că se simte ca şi cum ar ii avut o criză.

— Ficaţi» — spuse domnul Boffin ; suflă în felinar şi-l stinse, puse apărătoarea la loc şi-t vîrî iarăşi în buzunarul de la pieptul hainei ca mai înainte. — Suferi de ficat, Wegg ?

Domnul Wegg răspunse din nou, fără să abdice de la ade văr, că nu crede să mai fi resimţit vreodată aşa ceva la cap, în orice caz nu atît de puternic.

— Ia mîine niscai leacuri, Wegg — zise domnul Bolim — ca să fii în formă seara. A a, bine că mi-am adus aminte i canieru are să sufere o pierdere, Wegg.

— O pierdere, domle ?

— Are să piardă movilele.

Cei doi prieteni asociaţi lăeeau eforturi atît de vizibile ca nu cumva să se uite unul la altul, îneît mai bine s-ar fi privit nestînjeniţi.

— Le-aţi vîndut, domn Boffin ? — întrebă Silas.

— Da... se duc. Movila mea e ca şi dusă.

— Vreţi să spuneţi a mai mică din trei, cu prăjina n vîrf, domle ?

— Da — răspunse domnul Boffin, freeîndu-şi urechea cum făcea pe vremuri, dar şi mai şiret ca odinioară. — Şi-a găsit un muşteriu. Mîine începe căratu.

— Aţi fost afară să vă luaţi rămas bun de la vechea mnea- veastră pretină ? întrebă Silas, în gluma.

— Nu — tăgădui domnul Boffin. — Cine naiba ţi- a mai vîrît şi asta-n cap ?

Se răstise atît de rău, că Wegg, care îi tot clădea tîrcoale apropiindu-se din ce în ce mai mult de pulpanele hainei iui, bîjbîind cu dosul palmei, ca un explorator într-o expediţie, doar-doar o nimeri în suprafaţa sticlei, făcu doi-trei paşi înapoi.

— Nu vă fie cu supărare, domle — spuse Wegg umil. — Nu vă fie cu supărare.

Domnul Boffin sc uita la cl cum s-ar uita un cîine la un altul carc vrea să-i ia ciolanul : şi chiar îi răspunse, cum ar fi făcut şi dinele, cu un mîrîit gros.

— Noapte bună — spuse el, după ce sc cufunda într-o tăcere posomorită, cu manile strînse la spate şi plimbîndu-şi ochii, bănuitor, asupra lui Wegg. — ...Nu ! Stai aici, cunosc drumu şi n-am nevoie de lumină.

Avariţia şi poveştile citite seara despre zgîrie-brînză, precum şi efectul biciuitor al celor văzute de el şi poate valul de singe rău năvălit la cap 111 timpul coborîşului stîrnină în Silas Wegg asemenea poftă nestăvilită, îneît cînd uşa sc închise dădu buzna spre ca, trăgîndu-1 şi pe Venus după sine.

— Nu trebe să plece ! — strigă cl. — Nu trebe să-l lăsăm să plece ! A luat sticla ceia cu cl. Trebe sa punem mîna pe sticlă.

— Ei, doar n-o să i-o iei cu forţa ! — spuse Venus, reţinîndu-1.

— N-o să i-o iau < Ba am să i-o iau. Am să i-o iau cu forţa.

O să pun mîna pe ca cu orice preţ. Eşti aşa de speriat cle-un moşneag, laşule, îneît să-i dai voie să plece ?

— Sînt speriat de mneata, îneît 11-0 să *le* las să pleci — murmură Venus, apucîndu-1 cu braţele, neînduplecat.

— Păi nu l-ai auzit ? — sc împotrivi Wegg. Nu l-ai auzit spunînd că-i hotărît să ne spulbere speranţele ? Nu l-ai auzit spunînd, jigăritule, că o să cureţe locu de movile, şi atunci fără-ndoială, o să sc scotocească peste tot ? Dacă nu eşti în stare să-ţi aperi drepturile nici cît un şoarece, eu sînt; dă-mi voie să mă duc după el.

Deoarece sc /bătea furios, domnul Venus găsi nimerit să-l înşface, să-l doboare şi să cadă cu el, ştiind prea bine că, o dată la pămînt, nu va putea să se ridice de jos lesne, cu piciorul lui de lemn. Aşa că sc rostogoliră împreună pe dusumea, iar în timpul acesta, domnul Boffin ieşea,

Capitolul VII

PRIETENII ASOCIAŢI, TARI PI' POZIŢIE

Dupa ce domnul Bofrin trînti poarta şi plccă, cei doi prieteni asociaţi se aşezară in capul oaselor pe jos, gîfiind şi ui- tindu-se pieziş unul la celălalt. în ochii vlăguiţi ai lui Venus, în fiecare viţă ruginie şi prăfoasă din chica lui de păr se desluşea limpede neîncrederea faţă de Wegg şi pornirea vie de a sc arunca asupra lui, la cel mai neînsemnat prilej. Faţa aspră a lui Wegg, trupul butucănos şi ţeapăn (arata ca o păpuşă germană de lemn) exprimau o dorinţă de împăcare calculată, fără nimic spontan. Din pricina încăierării, amîndoi erau înficr- bîntaţi, nervoşi, cu îmbrăcămintea mototolită ; iar Wegg cînd se prăvălise la pămînt se alesese cu o lovitură zdravănă în partea dindărăt a braţului său arămiu, din care cauză se mai freca încă, de parcă ar fi fost grozav — dar neplăcut — de nedumerit. Şi unul, şi altul păstră un timp tăcerea, lăsîndu-1 ficcarc pe celălalt să deschidă vorba.

— Frate — rosti Wegg, destrămînd în slirşit tăccrej — mneata ai avut dreptate, iar eu am greşit. Mi-am pierdut capu.

Domnul Venus îşi zbirii, şiret, ciuful de păr, gîndind, pare-se, că domnul Wegg fusese el însuşi şi îşi dăduse arama pe faţă. ^ . . . . . .

— Da, camarade — continua Wegg — nu ţi-a lost dat sa- i cunoşti pe domşoara Elizabeth, pe domşoru Georgc, pe tanti Janc, pe nea Parker... şi pace.

Domnul Venus încuviinţă că nu cunoscuse aceşti oameni

— Nu spune asta, camarade... — replică Wegg — ... nu, rrn spune asta, finea fără să-i fi cunoscut, niciodată n-ai să poţi şti pe deplin ce-nseamnă să-ţi ieşi din minţi numai văzîndu 1 pe uzurpator.

Oferindu-i aceste scuze, ca şi cum i-ar fi făcut mare cinste, domnul Wegg se tîrî pe raîini pînă la un scaun dintr-un ungher al odăii, unde, după mai multe încercări stîngace, care stîrneau rîsul, izbuti să se ridice de jos. Domnul Venus făcu acelaşi lucru.

— Camarade — spuse Wegg — ia loc. Camarade, ce chip espresiv ai !

Fără să vrea, domnul Venus îşi trecu mîna peste obraz, şî îşi privi mina, ca să vadă, parcă, dacă nu i se luase pe degete vreuna din însuşirile lui expresive.

— Căci, vezi mneata, eu ştiu sigur — continuă Wegg, subliniind cuvintele cu degetul — ştiu sigur ce întrebare-mt pune trăsăturile mneatale espresive.

— Ce-ntrebare ? — se miră Venus.

— întrebarea — răspunse Wegg, cu un soi de veselie prietenoasă — de ce n-am pomenit mai demult c~am găsit ceva. Iată ce-mi spune chipu mneatale espresiv : „De ce nu m ai înştiinţat despre asta cînd am venit aici în prima seară ? Dc ce-ai păstrat într-ascuns pînă ce-ai crezut că domnu Boffin a venit pentru lucru ăla ?“ Chipu mneatale espresiv — adăugă Wegg — mă face să pricep mai abitir ca vorbele, ei, ş-acu, nu poţi citi pe faţa mea răspunsu pe care-1 dau ?

— Nu, nu pot — mărturisi Venus.

— Ştiam eu ! Şi de ce nu ? — se burzului Wegg, cu aceeaşi candoare jovială. — Finea eu nu pretind că am un chip espresiv. Fincă eu-mi cunosc prea bine metehnele. Nu toţi oamenii-s la fel de-nzestraţi. Da eu pot să-ţi răspund în cuvinte. Şi în ce cuvinte ? în astea : am vrut să-ţi prcgătcsc o minunată sup-pri-lZĂ !

După ce lungi şi sublinie astfel cuvîntul surpriză, domnul Wegg strînse amîndouă mîinile prietenului şi fratelui său, apoi îl bătu pe amîndoi genunchii ca un protector afectuos care te roagă să nu mai spui nimic despre un serviciu mărunt, făcut datorită fericitei sale poziţii pri^îlegiate

s

— Deoarece cliipu tnncatate espresiv — rosti Wegg — a căpătat un răspuns mulţumitor, atunci mai întreabă doar atîta s

„Ce-ai găsit ?“ Păi, urechile mele parcă-1 aude vorbind :

—■ Ei ? — exclamă Venus, pus pe harţă, după ce aşteptă în radar. — Daca auzi cum vorbeşte, de ce mi-ntrebi ?

—- Asctrită-mă pin'!a capăt ! Omule, frate, părtaş la simţăminte ca şi la treburi şi acţiuni... am găsit o casetă de bani,.

— Unde ?.

— Asculta-mă pîn'la capăt1... — repetă Wegg. încerca sa se dea după deget pe cît posibil şi ori de eîte ori era silit sa dezvăluie ceva împotriva voinţei lui, apela la un nou „Ascuhă-mă pîri'ia capăt”, rostit cu mult entuziasm.) — ...Intr-o bună zi, dornle...

— Cînd ? —îl întrerupse Venus, fără menajamente.

— N-nu — replică Wegg. scuturînd capul deodată, iscoditor, dus pe, gîndari, glumeţ. — Nu, domle 1 Asta nu-i chipu «meatale espresiv care pune întrebarea asta. Ăsta-i glasu mneatale, propîu mneatale glas. Mai departe... Intr-o bună zi, domle, se brodise să fac o plimbare pîn curte... dădeam raita mea de unu singur... cum ar zice un pretin al propiei mele famelii, autoru lu *Totu-i bine*, care a arenjat un duet :

Părăsit — am. o să-ţi aminteşti, domn Venus —
de luna ce păleşte,
Cînd stelele — asta o ştii înainte să ţi-o mat spun en —
al nopţii trist miez vesteşte, în turn, in port, pe un teren
de corturi plin, ytrăjeru-şi face rondu singur şi cu chin,
Străjcru-şi face rondu.[u]

..iu îmtprejurărilc-astea, domle, se brodise să-mi fac plimbarea prin curte într-o după-masă, devreme, şi se-ntîmpla să am în mînă o rangă de fier, cu care-aveam uneori obiceiu să alung monotonia, cînd o lovesc de un obiect care nu mai e nevoie să te necăjesc spunîndu-ţi că se cheamă...

— Ba e nevoie. Ce obiect ? — întrebă Venus pe un ton' mînios.

— Ascultă-mă pîn'îa capăt ! — rosti Wegg — Pompă... Cînd am lovit cu ranga în pompă, am descoperit nu numai că partea de sus era desfăcută şi capacu deschis, ci şi că

foşnea ceva. Acest ceva, camarade, am văzut că era o casetă de bani lunguiaţă şi teşită. Trcbc să-ţi mai spun că era al naibii, supărător de uşoară ?

— Acolo erau hîrtii ? — întrebă Venus.

— Acum vorbeşte cu adevărat chipu mneatale espresiv ! strigă Wegg. — O hîrtie. Caseta era încuiată, legată şi sigilată, iar pe din afară se afla o ctichetă de pergament pe care stătea scris :

TESTAMENTUL MEU, JOIIN HARMON, DEPUS AICI VREMELNIC.

— Trebe să cunoaştem conţinutu — spuse Venus.

— Ascultă-mă pîn'la capăt ! — strigă Wegg. — Şi eu am zis aşi jderi şi-am spart caseta.

— Fără să ii venit la mine ! — exclamă Venus.

— Ezact aşa cum spun! — replică Wegg, prietenos şi cu vioiciune. — Văd că-mi dai dreptate. Bravo, bravo, bravo ! Plotărît, după cum pricepi numaidecît cu deşteptăciunca mnea- talc pătrunzătoare, că dacă era să-ţi fac o sup-pri-IZĂ, atunci să fie una desăvîrşită ! Ei bine, domle... Aşa că, după cum m-ai onorat spunînd dinainte, am cercetat docomentu. E foarte scurt, întocmit după tipic, semnat legal. Deoarece el nu şi-a făcut niciodată pretini, şi că avea o famelic todeauna răzvrătită împotriva lui, el, John Harmon, îi dă lu Nicodemus Boffin movila cea mai mică, destul pentru el, lăsînd toată averea ce mai rămînea Coroanei.

— Trebe să vedem dinainte data — remarcă Venus. — Nu cumva să fie mai încoace decît a ăstuia.

— Ascultă-mă pîn'la capăt ! — strigă Wegg. — Aşa am zis şi eu. Am plătit un şiling (să nu-ţi pară râu că dai jumate din sumă) ca să pot vedea testamentu ăla. Testamentu ăla e datat cu luni de zile înaintea ăstuia... Şi-acu — adăugă Wegg cu blîndcţe, luîndu-i din nou amin două mîinile şi lovindu-1 poşte amîndoi genunchii iarăşi — mneata, ca semen de-al meu, ca părtaş la o înţelegere pretinească, spune, oare mi-am îndeplinit eu sarcina pretineşte întru mulţumirea mneatale şi eşti sup-pri-INS ?

Domnul Venus îşi privi ţintă semenul şi părtaşul, cu nişte ochi bănuitori, şi apoi spuse pe un ton acru :

— Astca-s noutăţi mari, adevărat, domn Wegg. Nu mai încape tăgadă. Da aş fi vrut să-mi fi spus înainte de sperie-tura mneatale de astă-scară, şi ca asociat al mneatale aş fi

vrut să mă fi întrebat şi pc mine cum să facem, las'că era şi o datorie să împărţi cu mine răspunderea.

— Ascultă-mă pîn'la capăt ! — strigă W'egg. — Ştiam c-ai să spui aşa. Singur rn-am chinuit cu grija asta, singur trag ponoasele !

Rostise aceste cuvinte cu supremă abnegaţie.

— Acu — spuse Venus — hai să vedem testamentu ăsta şi caseta.

— Am înţeles eu bine, frate — zise Wegg, elinei clin colţ in colţ — vrei să vezi testamentu şi... ?

Domnul Venus lovi cu mina în masă.

— Stai binişor ! — exclamă Wegg. — Stai binişor ! Mă duc să le-aduc.

După un răstimp de observaţii, ca şi cum în lăcomia lui cu greu putea lua hotărîrea de a-şi arăta asociatului său comoara, se întoarse cu o cutie veche de pălării făcută din piele, în care pusese caseta ca să salveze aparenţele şi să înlăture orice bănuieli.

— Da nu prea-mi vine s-o deschid aici — spuse Silas, cu glas scăzut şi privind în jur — ar putea să se-ntoarcă, poate că nici n-a plecat, cu ăsta 1111 ştii la ce tc mai poţi aştepta, după cele întîmplate.

— Asta cam aşa c — încuviinţă Venus. — Vino la mine-acasă.

Wegg şovăia, neîndurîndu-se să dea din mînă caseta şi totodată fiindu-i teamă s-o deschidă în împrejurările acelea.

— Hai, vino-ţi spun — repetă Venus, înfierbîntîndu-se — vino la mine-acasă.

Neştiiud prea bine cum să facă să-l refuze, domnul Wegg izbucni :

— Stai, stai puţin... desigur.

Aşadar, încuie Boschetul şi plecară, domnul Venus luîndu-I de braţ şi tîrîndu-1 zdravăn de tot.

Găsiră aceeaşi lumînare firavă care pîlpîia la vitrina prăvăliei domnului Venus, dezvăluind neclar publicului obişnuita pereche de broaşte împăiate, care, cu sabia în mînă, încă nu-şi dăduseră satisfacţie. Domnul Venus încuiase uşa la plecare, şi acum o descuie şi o încuie la loc, o dată aflaţi înăuntru, dar nu înainte de a trage şi fereca obloanele de la vitrină.

— Nu se vede nimic dc-afară — spuse el apoi — nicăieri nu putem sta mai 111 tihnă ca aici

Aşa că strînse cenuşa, caldă încă, în cenuşarul ruginit, făcu focul şi curăţă mucul luminării de pe tejghea. Cînd focul' începu să lumineze puţin cîte puţin pereţii Întunecaţi şi slinoşi, copilul hindus, copilul african, copilul engîez înjghebat din. bucăţele, colecţia de cranii şi restul obiectelor expuse se iviră succesiv, parcă toate fuseseră plecate ca şi stăpînuî îor, şi acum veniseră punctuale la întîlnirea generală, ca să asiste la dezvăluirea tainei. Gentilomul francez crescuse considerabil de cînd il văzuse domnul Wegg ultima oară, fiind acum înzestrat cu o pereche de picioare şi un corp, doar cu braţele ră- mînînd în perspectivă. Oare cui aparţinuse îa origine ? Silas Wegg socotea că i s-ar fi făcut un hatîr dacă nu-şi mai arăta chiar aşa de mulţi dinţi.

Silas luă locul Iui în tăcere pe fada dinaintea focului, iai Venus se trînti pe un taburet, scoase de printre scheletelc de mîini tava cu ceştile de ceai şi puse ceainicul fa fiert, f.n sinea lui, Silas aproba aceste pregătiri, în nădejdea că ver mai potoli mintea înfierbîntată a domnului Venus.

— Acu, domle — rosti Venus — totu e sigur şi tihnit. J lai să vedem descoperirea.

încă şovăind şi nu fără să-şi arunce în cîteva rînduri ochii spre scheletele de mîini, nesigur parcă dacă nu cumva vreo două dintre ele n-aveau să sară şi să înşface documentul, Wegg deschise cutia de pălării şi scoase la iveală caseta, deschise caseta şi dădu la iveală testamentul. El îl ţinea bine de un colţ, în vreme ce Venus, apucînd de celălalt colţ, îl citi atent, punct cu punct.

— Ţi-am relatat corect conţinu tu, camarade ? — întrebă Wegg în cele din urmă.

— Da, camarade, aşa este — răspunse domnul Venus.

Domnul Wegg făcu atunci o mişcare simplă, plină de graţie, ca şi cum ar fi vrut să împăturească documentul ; domnul Venus însă continua să-l ţină die colţul lui.

— Nu, domle — spuse domnul Venus, clipind din ochii lui osteniţi şi clătinînd capul. — Nu, camarade. Acu se pune chestiunea : cine să aibă grijă de ac tu ăsta. Şi ştii cine o să aibă grijă de el, camarade ?

— Eu, zise Wegg.

— Vai de mine, nu, camarade — replică Venus. — Greşeală. *Eu* o să am grijă. Uite ce, domn Wegg. Nu vreau să am discuţii cu mneata şi cu atît mai puţin pe chestii

— Cum adică ? — întrebă repede Wegg.

— Adică — răspunse Venus, agale — eu nu prea crcd sX eziste om pe lumea asta mai însufleţit dc simţăminte pretenеşti faţă de un aitu, ca mine faţă de mneata în prezent. Şi mai sînt! aici şi pe teren propfu., înconjurat de trofeele artei mele, iar uneltele-mi c îa-ndemîriă.

— Cum adică, domn Venus ? — întrebă Wegg din nou.

— Sînt îngrijorat, după cum spuneam — continuă domriui Venus, indiferent — de trofeele artei mele. Sînt numcroase> stocu meu de diferite oase omeneşti e marc, prăvălia geme da ete, şt de aia nu mai am nevoie de trofee noi. Da să ştii că-mi iubesc meseria şi ştiu -s-o fac.

— Mat bine ca oricine — încuviinţă domnul Wegg, puţin tulburat.

— în lada pe care stai — spuse domnul Venus — poate ca nici n-o să-ţi vină să crezi, c bucăţi de la diferite specimenc omeneşti. Bucăţi de Ia diferite specimene omeneşti e în mon- taju dc după uşă... — făcînd un semn către gentilomul francez —... iar el mai are nevoie şi de braţe. *Nu* vreau să zic ca m-aş grăbi cumva.

— Ai. cam luat-o razna, camarade — îi dojeni Silas.

— Acuză-mă dacă am luat-o razna —- rosti Venus. — Uneori mă apucă aşa... îmi iubesc meseria şi ştiu s-o fac şi vreau sa păstrez eu docomentu ăla,

— Da ce legătură are asta, camarade, cu meseria mneatale ? — întrebă Wegg, cu subînţeles.

Domnul Venus clipi deodată din amîndoi ochii, care sufereau de oboseală cronică, şi potrivind ceainicul pe foc rostî ca pentru sine, cu o voce surdă :

— Fierbe-n două minute.

Siias Wegg se uită ia ceainic, se uită la rafturi, se uită la gentilomul francez din dosul uşii şi se dădu puţin înapoi c'md se uită şi la doimui Venus, care clipea din ochii lui injectaţi, iar cu mîna liberă, umbla în buzunarul de la jiletcă, după lanţetă parcă. Ei şi Venus erau foarte aproape unul do celălalt, bineînţeles, pentru că fiecare ţinea de cîte-un colţ documentai!, o simplă bucată de hîrtie de altminteri.

— Camarade — spuse Wegg şi mai cu subînţeles ca îna - inte — propun să-l tăiem în două, şi fiecare să păstreze cîţe-o jumate.

Venus işi scutură iar cliica de păr cînd răspunse :

— N-are rost să-l eiopîrţîm, camarade. Tc pomeneşti că se-anuleaza.

Camarade — reluă Wegg după cîteva clipe de tăcere, în care timp se uitau unul la altul — chipu mneatale espresiv nu te-ndeamnă să găseşti o cale de mijloc ?

Venus îşi scutură din nou chica de păr cînd răspunse :

— Camarade, ai ascuns o dată hîrtia asta de mine. De-acu încolo n-ai s-o mai ascunzi niciodată de mine. îţi ofer cutia şi eticheta să ai grijă de ele, însă eu o să am grijă de act.

Silas se mai codi puţin, şi apoi, dînd brusc drumul colţului pe care-1 avea în mînă şi rcluînd atitudinea vioaie şi binevoitoare de mai înainte, exclamă :

— Ce-ar ii viaţa fără încredere ? Ce se face onut fără onoare ? Păstrează-1 sănătos, camarade, cu cinste şi încredere.

Cominuînd să clipească din amîndoi ochii injectaţi deodată

— ca pentru sine şi fără să manifeste nici cel mai mic semn de i/.hînda — domnul Venus împături hîrtia cu care rămăsese acum în mînă, o încuie într-un sertar aflat îndărătul lui şi vîrî cheia în buzunar. Apoi îl îmbie :

— O ceaşcă de ceai, camarade ?

Ta care domnul Wegg răspunse :

— Mulţumesc, camarade.

< >eaiul lu îndată pregătit şi turnat.

Formă — zise Venus, suilînd în ceaiul din farfurioară, peste care îşi privea prietenul fidel — vine chestia : cum fa-cem mai departe ?

l a acest punct, Silas Wegg avea multe de zis. El spuse că ar vrea sa-l roage pe camaradul, pe fratele, pe tovarăşul lui să-şi amintească de pasajele emoţionante citite de ei în seara aceea ; de paralela clară din mintea domnului Boffin dintre ele şi răposatul proprietar al Boschetului şi situaţia actuală a Boschetului, în sfîrşit, de sticlă şi de casetă. Cum că fericirea fratelui şi camaradului său şi a lui însuşi era evident deplină, în aşa fel îneît nu le mai rămînea altceva de făcut decît să fixeze un preţ asupri documentelor, care preţ să-l primească tic la răsfăţatul soartei şi îmbogăţitul peste noapte, acum mai puţin răsfăţat de soartă parcă şi mai mult îmbogăţit peste noapte decît a ar fi putut crede vreodată

o singură problemă : cînd să ceară „juma-juma* ? Cum că cl avea un plan de acţiune de propus, cu o clauză precisă. Cum că planul de acţiune era : răbdare şi să îngăduie ca movilele să tie rînd pe rînd cărate, lor rămînîndu-lc acum doar prilejul să asiste la acest proces — prin care, după cît îşi dădea el scama, cazna şi cheltuiala săpatului şi scormonitului în timpul zilei cădea în spinarea altcuiva, iar ci noaptea puteau scotoci nestînjeniţi gunoaiele, în scopul propriilor lor investigaţii particulare ; şi o dată movilele transportate, o dată posibilităţile — numai în propriul lor folos laolaltă — speculate, abia atunci, şi nu înainte, aveau să-l arunce în aer pe răsfăţat şi pe îmbogăţit. A urmat apoi clauza, iar pentru aceasta el l-a rugat pe camaradul, fratele şi tovarăşul lui să-i acorde o atenţie specială. Nu trebuia să admită ca răsfăţatul şi îmbogăţitul să caro vreuna din proprietăţile acelea, privite acum drept propriul lor avut. Cînd ci, domnul Wegg, l-a văzut pe răslăţat luîndu-şi tălpăşiţa pe furiş cu sticla aceea al cărei conţinut preţios îi era necunoscut, el l-a considerat pur şi simplu hoţ şi ca atare l-ar fi deposedat de un bun însuşit ilegal dacă nu intervenea în chip judicios camaradul, fratele şi tovarăşul lui. De aceea, clauza propusă de el era : dacă răsfăţatul se mai întorcea într-ascuns ca ultima dată şi dacă urmărit îndeaproape şi-ar fi însuşit vreun obiect, n-arc importanţă ce anume, i s-ar fi arătat numaidecît sabia ascuţită care atîrna deasupra capului lui şi trebuia examinat cu stricteţe în legătură cu ce ştia sau bănuia, trebuia întrebat cu severitate de către ei, stăpînii lui, şi ar fi trebuit ţinut într-o stare înjositoare de robie morală, pînă cînd vor socoti ei nimerit să-i dea voie să-şi răscumpere libertatea la preţul de jumătate din averea lui. Dacă cl — spuse domnul W egg în toiul peroraţiei — se înşela cerînd numai „jumate", avea încredere în camaradul, fratele şi tovarăşul lui să nu şovăie şi să pună lucrurile la punct, atrăgîndu-i atenţia asupra slăbiciunii sale. Poate că ar fi mai drept să spună două treimi, poate că ar li-mai drept să spună trei pătrimi. în privinţa asta, era oricînd gata să se corecteze.

Domnul Yenus, a cărui atenţie de-a lungul acestui discurs fusese stimulata prin trei farfurioare de ceai băute una după aha, îşi manifestă încuviinţarea faţă de punctele de vedere prezentate. Astfel încurajat, domnul Wegg întinse mîna dreaptă şi declară că e o mînă care niciodată — Fără a

în amănunte, domnul Venus, absorbit de ceai, îşi exprimă credinţa, în forma de politeţe cuvenită, că *era* o mînă care niciodată... Dar se mulţumi să o privească şi nu şi-o duse la piept.

— Frate — rosti Wegg după ce această înţelegere fericită fusese stabilită — aş dori să te-ntreb ceva. îţi mai aminteşti de scara cînd m-am făcut pentru întîia oară aici şi te-am găsit înecîndu-ţi mintea viguroasă în ceai ?

încă sorbind cu nesaţ din ceai, domnul Venus aprobă din cap.

— Acolo stăteai, domle — continuă Wegg, cu un aer de admiraţie contemplativă — de parcă n-ai mai fi părăsit de-atunci locu ăsta ! Acolo stăteai, domle, de parca aveai o capacitate nemărginită de-a asimila acest lichid aromat! Acolo stăteai, domle, în mijlocii operelor mneatale, şi dădeai impre sia că cineva ţi-ar fi cerut să cînţi într-o societate *Patru Dulce Patrie !*

Izgonit din patrie, zadarnic ceru lucește ;
O, *daţi-mi înapoi ce-atît mă înrobește.*
Păsările nu-ţi mai ascultă chemarea aşa de gingaş împăiate O, daţi-mi-le, o dată cu pacea sufletească mai scumpă decît toate.
Patrie, patrie, patrie, dulce patrie.

...Şi-oricum ar fi — adăugă domnul Wegg în proză, uitîndu-se prin prăvălie — oricît de-nspăimîntător ar fi cu toate lucrurile astea de-aici, nicăieri nu-i ca acasă.

— Spuneai c-ai vrea să mă-ntrebi ceva, da nu m-ai întrebat — observă domnul Venus, într-un fel foarte puţin îmbietor.

— Pacea mneatale sufletească — zise Wegg, pe un ton compătimitor — pacea mneatale sufletească era cam zdruncinată în seara asta. *Cum* mai merge ! *S-a* mai restabilit cit de cît ?

— Ea nu vrea — răspunse domnul Venus, cu un amestec hazliu de indignare, îndărătnicie şi tristeţe duioasă — ea' nu vrea să se privească şi nici să fie privită din punctu ăsta anume de vedere. Şi nu mai e nimic de adăugat.

— Vai de mine şi de mine ! — exclamă Wegg cu un oftat, dar uitîndu-se la el, în timp ce se prefăcea că-i ţine

în a se uita la foc — asta-i femeia ! Şi-mi aduc aminie ca mi-ai spus în seara aceea, stăteai colo, iar eu stăteam aici... mi-ai spus, în momentu cînd pacea dumitale sufletească a fost serios zdruncinată, că te interesează treburile astea. Cc co-incidenţă !

— Tat-su e amestecat şi el — reluă Venus, şi apoi se opri să mai bea ceva ceai.

— Mi se pare că nu-i pomeniseşi numele, domle — observă Vegg, gînditor. — Nu, nu, în seara aia nu-i i-am pomenit nunele.

— Pleasant Riderhood.

— Nu mai spune ! — strigă Wegg. — Pleasant Riderhood. Tumele ăsta are ceva care te mişcă. Pleasant. Vai de mine ! ire să esprime tocmai ce ar fi fost dacă nu făcea observaţia a neplăcută... şi ceea ce nu este, tocmai pentru că a făcut-o.)are n-ar fi să-ţi torn balsam peste rană, domn Venus, între- 'îndu-te cum ai cunoscut-o ?

— Asta s-a-ntîmplat la ţărmu apei... — povesti Venus, şi nai trase o duşcă de ceai, clipind posomorit, cu ochii la foc — tmblam după papagali... — mai trase o duşcă şi se opri.

Domnul Wegg interveni, ca să-l smulgă din visare :

— Nu prea poţi vîna papagali în clima asta britanică, nu-î aşa, domle ?

— Nu, nu, nu ! — se împotrivi Venus, supărat'. — Mă aflam la ţărmu apei şi umblam după papagali aduşi aici de marinari. Voiam să cumpăr pentru împăiat.

— Aşa, aşa, domle !

— ...Căutam şi o pereche frumoasă de şerpi cu clopoţei, ca să-i pregătesc pentru un muzeu... cînd mi-a fost dat să-mi ia- să-n cale şi să mă lîrgiti cu ea. Era tocmai în momentu cînd tat-su făcuse descoperirea în fluviu cu trupu ăla tras la mal. Am profitat de hărmălaia iscată ca să mă întorc la ea s-o cunosc mai bine, şi de-atunci n-am mai fost niciodată omu dinainte. Chiar şi oasele mi s-au muiat tot gîndindu-mă şi răz- gîndindu-mă. Dacă mi s-ar fi adus bucată cu bucată, să Ie înjghebez, nu prea aş fi avut curaju să zic că erau ale mele. în halu ăsta mă dădusem la fund.

Domnul Wegg, mai puţin curios ca mai înainte, sc uita la un anumit raft cufundat în întuncric.

— Păi, îmi aduc aminte, domn Venus — spuse el pe un ton de compătimire prietenească (fincă nu uit nici o vorbuliţă din cele rostite de mneata) — îmi aduc aminte cum spuneai în seara aia că aveai acolo sus... da apoi a urmat cuvintelc „să lăsăm asta..."

— ...Papagalii cumpărat de la ea — preciză Venus, ridicînd trist ochii şi pe urmă lăsîndu-i în jos. — Da, acolo zace, în partea aia, uscat; în afar' de pene, la fel ca şi mine. Nu m-a tras inima să-l prepar, şi nici n-o să mă tragă vreodată.

Dezamăgit, Silas expedie papagalul acesta în regiuni mai mult decît tropicale şi, deocamdată neavînd parcă forţa să împărtăşească necazurile domnului Venus, îşi legă bine piciorul de lemn — semn că se pregătea de plecare — care avusese tare mult de suferit de pe urma exerciţiilor de gimnastică din seara aceea.

Cînd Silas părăsi dugheana cu cutia de pălării în mînă, lăsîndu-1 pe domnul Venus să caute uitarea în fundul ceainicului, îl rodea amarnic gîndul în general că se asociase cu artistul ăsta ; că exagerase la început agăţîndu-se de Venus, care pînă la urmă s-a arătat a fi doar un fir de pai. Tot chibzuind la modul, mijloacele prin care să rupă această legătură fără să irosească bani, reproşîndu-şi că se înşelase încredin- ţîndu-i o taină şi felicitîndu-se grozav pentru norocul care-i ieşise în cale pur şi simplu întîmplător, el străbătuse fără să-şi dea seama distanţa dintre Clerkenwell şi reşedinţa *Gunoierului* de aur.

Pentru că Silas Wegg simţea că i-ar fi fost absolut cu neputinţă să pună tihnit capul pe pernă fără ca mai întîi să dea tîrcoale casei domnului Boifin, învăluită in geniul răului. Puterea (doar dacă nu-i vorba de puterea intelectului şi a virtuţii) totdeauna are cea mai mare atracţie în cazul fiinţelor celor mai josnice. Simpla ameninţare a zidurilor mute de la faţada casei, că el ar avea puterea să smulgă acoperişul sub care se adăpostea familia, aşa cum ai smulge acoperişul unei case făcute din cărţi de joc, era o bucurie plină de farmec pentru Silas Wegg.

Tot dînd vesel tîrcoale pe partea cealaltă a străzii, trăsura opri la scară.

— încă puţin, şi s-a zis cu tine — rosti Wegg, amenințînd vehiculul ai cutia de pălării. — Spoiala ta se duce.

Doamna Boffin coborî şi intră în casă.

— Te-aşteaptă prăbuşirea, coană gunoier — adăugă Wegg.

Bella cobori iute şi alergă înăuntru după ea.

— Ce sprintenă sîntem ! — mai spuse Wegg. — Spre casa ta veche şi dărăpănată n-alergi aşa de veselă, fctiţo, şi cu toate astea o să te-ntorci acolo.

După o clipă apăru şi secretarul.

— Din cauza ta am rămas eu pe din afară. Da n-ar strica, tinere, să-ţi cauţi un alt rost.

Umbra domnului Boffin trecu peste perdelele celor trei ferestre largi, în timp ce mergea cu paşi mărunţi dintr-un capăt în celălalt al încăperii.

— Ia te uită ! — strigă Wegg. — Aici mi-erai, va să zică ? Unde-i sticla ? O să-mi dai sticla în schimbu cutiei, gunoierule !

Acum, că-şi descărcase sufletul, se putea întoarce acasă să tragă un pui de somn. Atît de lacom era individul ăsta, înеîţ mintea îi zburase dincolo de jumătate, două treimi, trei pătrimi, direct spre prădarea în totalitate.

„Da asta nu prea merge — gîndi el, răcorindu-se pe măsură ce se îndepărta. — Asta o să i se îmtîmple dacă nu ne cumpără cu bani grei. N-o să ne-alegem cu nimic pînă la urma."

Sîntem înclinaţi să-i judecăm pe alţii după noi înşine, aşa înеît lui Silas Wegg nu-i venise în minte că Boffin n-o să-i cumpere cu bani grei şi că poate se dovedea a fi cinstit şi prefera să rămînă sărac. Gindul ăsta îl făcu să tresară uşor, dar foarte uşor, căci repede se şi risipi.

„Prea ţine mult la bani ca să facă asta — îşi spuse Wegg — prea ţine mult la bani ca sa facă asta."

Vorbele acestea se prefăcură într-uirrefren melodios în timp ce şchiopăta pe caldarîm. Tot drumul spre casă îl repetă în ritmul pasului care răsuna pe străzi, *piano* pe un picior şi *forte* pe piciorul de lemn. „PREA ŢINE MULT LA BANI CA SA FACĂ ASTA.'[1]

intre şirul de care şi cai ce veniseră pentru transportatul movilei mici. Toată ziulica, urmărind fără întrerupere munca do- moală care promitea să dureze multe zile şi săptămîni, îşi croi o potecuţă în acest scop (ca să nu-1 înece praful), ferită, unde putea patrula, şi fără sa-i piardă din ochi pe săpători, repeta refrenul într-una :

„PREA ŢINE MULT LA BANI CA SA FACA ASTA, PREA ŢINE MULT LA BANI..."

Capitolul VIII

SFÎRŞITUL UNEI LUNGI CALATORII

Caravana de căruţe şi cai venea şi pleca zilnic din zori şi pînă la căderea întunericului, şi cu toate că la capătul zilei urmele lăsate în mormanul de gunoaie erau mici sau chiar imperceptibile, totuşi, pe măsură ce trecea timpul, se vedea cum movila scădea treptat. Lorzi, gentlemeni şi onoraţi ministeriabili, cînd şi dumneavoastră, în cursul curăţirii colbului şi a cenuşii, aţi adunat un munte de resturi pretenţioase, pentru transportarea lor trebuie să vă lepădaţi de hainele dumneavoastră onorabile şi să vă apucaţi de treabă, cu puterea tuturor cailor reginei şi ai tuturor supuşilor reginei, ori dacă nu, se vor surpa şi ne-or îngropa de vii.

Da, într-adevăr, lorzi, gentlemeni şi onoraţi ministeriabili, aplicaţi-vă catehismul şi, cu ajutorul lui Dumnezeu, porniţi negreşit la treabă. Cînd lucrurile ajung atît de departe îneît avînd o avere uriaşă la dispoziţie pentru a-i oblădui pe săraci, vedem cum cei mai buni dintre ei detestă mila noastră, îşi ascund capetele de noi şi ne dezonorează murind printre noi de foame, iata o situaţie de propăşire imposibilă, imposibil să dureze. Poate că lucrurile astea nu stau scrise în Biblia pod- snapismului ; s-ar putea să nu „găsiţi aceste cuvinte" în textul de predică, în Rapoartele Ministerului de Comerţ, dar ele reprezintă adevărul de la începuturile universului şi vor reprezenta adevărul pînă cînd Ziditorul va zdruncina acest univers din temelii. Lucrarea asta ieşită din mîinile noastre, de care sîntem atît de mîndri, nu trezeşte nici un grăunte de spaimă în cerşetorul de profesie şi nici în spărgătorul îndărătnic sau în bătăuşul sălbatic, îl loveşte cu cruzime pe cel ce suferă cumplit si-l înjoseste pe cel demn de stima noastră si

fericit. Trebuie să îndreptăm starea asta de lucruri, lorzi, gentlemeni şi onoraţi ministeriabili, ori daca nu, într-un ceas rău vom fi cu toţii făcuţi una cu pămîntul.

Bătrîna Betty îşi vedea de pelerinajul ei, aşa cum se întîmpla cu multe fiinţe absolut cinstite, femei şi bărbaţi, care umblau pe făgaşul lor trudnic de pe căile vieţii. Năzuinţa pă- mînteasc㠠cea mai aprigă era să-şi cîştige răbdătoare o pîinc amară şi să moară în tihnă, neatinsă de mîinilc azilului.

De cînd plecase, nu sc mai auzea nimic despre ca în casa domnului Boffin. Vremea fusese aspră, şi drumurile anevoioase, dar nu-şi pierduse curajul. Un suflet mai puţin dîrz ar fi fost îngenuncheat dînd piept cu atîtea influenţe potrivnice ; darJncă nu restituise suma împrumutată ca să-şi înjghebeze un mic negoţ, pentru că i-a mers mai rău decît prevăzuse, şi acum trebuia să se dezvinovăţească şi să-şi păstreze independenţa.

Ce fiinţă cinstită ! Cînd i-a vorbit secretarului despre „amorţeala" pe care o simţea uneori, a avut tăria să facă din asta o nimica toată. Dar senzaţia de sfîrşeală ajunsese din ce în ce mai frecventă, tot mai apăsătoare şi întunecată, ca umbra morţii care se apropia. Aceasta umbră deasă chiar de la început, ca umbra unei prezenţe aievea, era supusă legilor lumii fizice, fiindcă orice rază de lumină care cădea asupra hătrînei Betty Higden venea de pe tărîmul morţii.

Sărmana lemeie pornise pe malul Tamisei în sus — în general aceasta era direcţia ei. într-acolo locuise ultima dată — regiunea pe care o iubea şi o cunoscuse cel mai bine. A întîr- ziat scurtă vreme prin preajma casei părinteşti, a vîndut cîte ceva, a tricotat, a vîndut şi a plecat mai departe. în plăcutele oraşe Chertsey, Walton, Kingston şi Staincs, ligura ei ajunsese bine cunoscută timp de cîteva săptămîni — puţine la număr
— apoi din nou şi-a văzut de drum. în zilele de tîrg sc instala ia locul ei în piaţă, acolo unde existau pieţe ; uneori se aşeza în punctele cele mai umblate (care rareori erau foarte umblate) Je^ pe Strada Mare, mică şi liniştită ; alteori, bătea şoselele mărginaşe în căutare de case spaţioase şi cerea voie la poartă să intre cu coşul, dar nu totdeauna i se îngăduia. Doamnele care treceau cu trăsura însă deseori cumpărau cîte ceva din lucruşoarele ei şi erau

bine — sc putea spune chiar ca era bogată, pentru o femeie în situaţia ei. Deoarece persoana în chestiune este pusă la adăpost, fără să coste nimic pe nimeni, genul asta de zvon a dăinuit multă vreme.

în orăşelele acelea plăcute de pe Tamisa se poate auzi căderea apei peste stăvilare, sau chiar, pe vreme liniştită, foşnet de păpuriş, iar de pe pod se vede tînărul fluviu, cu gropiţe, ca un copilaş, lunecînd jucăuş printre copaci, neîntinat de impurităţile care-1 aşteaptă în cale, departe totuşi de mugetul mării. Nimeni n-ar putea pretinde că Betty ar fi avut asemenea gînduri ; nu, dar auzea molcom fluviul şoptind multora ca ea : „Vino la mine, vino la mine ! Dacă ruşinea cumplită şi spaima de care atît ai fugit te vor copleşi, vino la mine ! Eu sînt un liman al celor nenorociţi, împuternicit cu zapis veşnic să-mi duc munca, altminteri nu mai sînt preţuit dacă n-o fac. Pieptul meu e mai dulce ca sînul unei doice de sărac, în braţele mele moartea e mai senină decît la azil. Vino la mine !“

în mintea ei nepervertită ar fi destul loc şi pentru închipuiri mai delicate. Oamenii aceia înstăriţi şi copiii lor, dinăuntrul caselor ălora frumoase, îşi puteau oare imagina cînd se uitau afară la ea ce înseamnă să-ţi fie într-adevăr foame şi frig ? Făceau şi ei uncie presupuneri despre ea, aşa cum făcea ea despre ei ? Binecuvîntaţi fie-le copiii ! Ce veseli şi drăguţi erau ! Dacă-1 puteau vedea pe Johnny bolnav în braţele ei, ar fi plîns oare de milă ? Dacă-1 puteau vedea pe Johnny mort pe pătuţul acela, ar fi înţeles ei oare ? în orice caz, binecuvîntaţi fie-le copiii lor dragi, în memoria lui !

La fel gîndea şi despre casele mai umile de pe străzile înguste, unde focul dinăuntru lumina geamurile pe măsură ce afară amurgul se înteţea. Cînd cei din familie se adunau pentru noapte, ce nebunie din partea ei să-i pară rău în clipa în care închideau obloanele, iar flacăra focului se întuneca !

Deopotrivă cu vitrinele luminate, sc întreba dacă stăpînul şi stăpîna aşezaţi într-un salonaş retras să ia ceaiul — nu prea departe, îneît aroma dc ceai şi pîine prăjită să iasă afară, în stradă, amestecată cu văpaia de lumină — mîncau şi beau, sau purtau lucrurile vîndute tot de ci cu mai multă desfătare, numai pentru că se aflau în ambianţa aceea.

Trecînd pe lîngă cimitirul de pe o ramificaţie a drumului

„Vai de mine ! Parcă numai morţii şi cu mine ne-am afla singuri-singurei pe întunericul şi pe vremea asta! Cu aut mai bine pentru toţi cei care stau acasă la căldură." Biata femeie nu invidia pe nimeni cu amărăciune şi nimănui nu lua nimic în nume de rău.

Dar vechea ei oroare faţă de cerşit sporea pe măsură ce puterile îi slăbeau şi avea nevoie de mai multă hrană decît în peregrinările ei. Ea întîlnea chipul, spectrul ruşinos al unei fiinţe părăsite — sau vreun grup nenorocit de bărbaţi sau femei, ori de bărbaţi şi femei, în zdrenţe, printre ei cu copii înghesuiţi unii într-alţii ca vermina, căutînd să se încălzească — sund mereu-rnereu pe treptele de la intrarea în vreo casa, în timp ce funcţionarul delăsător de la ajutorul public îţi face meseria murdară de-a le chinui răbdarea şi astfel de a se_ debarasa de ei. Ba nimerea la vreo persoană cumsecade ca şi ea, pornită într-un pelerinaj de multe mile anevoioase, să vadă cine ştie cc rudă prăpădită sau prieten, prinşi cu arcanul din milă şi ţinuţi într-o casă de muncă, atît de departe de cămin precum temniţa districtuală (a cărei depărtare este totdeauna cea mai grea pedeapsă pentru micii infractori de la ţară), iar ca hrană, ca locuinţă, îngrijire a bolnavilor, este un penitenciar mult mai ceva decît celelalte. Uneori auzea citin- du-se un ziar şi afla raportul grefierului general despre numărul celor care au murit ultima săptămînă de lipsuri şi frig : acest înger păzitor părea să aibă locul lui special, ca şi cum ar fi fost vorba de banii lui proprii. Ea auzea discutîndu-se toate aceste lucruri, pe care noi, lorzii mei, gentlemeni şi onoraţi ministeriabili, în sublima noastră grandoare niciodată nu le-am auzit, şi peste toate asemenea lucruri ea zbura pe aripile unei disperări înfiorătoare.

Acestea nu trebuie luate drept o figură de stil. Bătrîna Bcity Higden, oricît de obosită, oricît de mari dureri ar fi avut în picioare, tot pleca mai departe, hăituită de spaima care se trezea într-însa că ar putea să cadă în ghearele milosteniei. Un progres creştinesc remarcabil este acela de a fi făcut din bunul samaritean o furie a persecuţiei; dar aşa era în cazul acesta, şi tipic pentru multe, multe altele.

Două incidente veniră să sporească această teamă veche şi ilogică — am spus mai înainte că e ilogică deoarece

ăştia sînt totdeauna lipsiţi de logică şi în mod onorabil şi-au statornicit o lege din a scoate fum fără să facă foc.

într-o bună zi, bătrîna stătea pe o bancă afară, în faţa unui han din piaţă, cu lucrurile ei de vînzare, cînd amorţeala cu care lupta o cuprinse atît de puternic, încît totul îi dispăru dinaintea ochilor. Cînd îşi mai reveni puţin, se trezi că era întinsă pe pămînt, cu capul sprijinit de o precupeaţă cumsecade, înconjurată de cîţiva curioşi.

— Te simţi mai bine, măicuţă ? — întrebă una dintre femei. — Crezi că ţi-ai revenit acu ?

— Va să zică am fost bolnavă... — vru sa afle bătrîna Betty.

— Ai avut un leşin — răspunse cineva — sau o criză. Lanceput te-ai zbătut, măicuţă, pormă ai devenit ţeapănă şi ai amorţit.

— Ah ! — făcu Betty, recăpătîndu-şi memoria, — Amorţeala ! Da. Ma cuprinde cînd şi cînd.

— Şi ţi-a trecut ? — o întrebau femeile.

— Acu mi-a trecut — spuse Betty. — O să fiu mai tare ca înainte. Mii de mulţumiri, dragele mele, şi cînd o s-ajungeţi la vîrsta mea să v-ajute şi pe dumneavoastră alţii, ca pe mine !

O ajutară să se ridice, dar încă nu se putea ţine pe picioarc şi o sprijiniră să se aşeze din nou pe bancă.

— Capu mi-e ceva mai uşor, da picioarele-s cam grele — mai spuse bătrîna Betty, lăsîndu-şi obrazul pe pieptul femeii care vorbise mai înainte. — Da amîndouă o să se-nzdrăvenească într-o clipă. Şi n-o să mai am nimic.

— întreab-o — interveniră cîţiva fermieri care-şi lăsaseră mîncarea şi ieşiseră din han — dacă are rude.

— Ai familie, măicuţă ? — spuse femeia,

— Da, desigur — răspunse Betty. — L-am auzit pe domnu întrebînd, da n-am avut putere să-i răspund destul de repede. Am o d-oaie de rude. Nu vă faceţi griji din pricina mea, draga mea.

— Da sînt vreunele pe-aici prin preajmă ? — se auziră vocile bărbaţilor ; glasurile de femei intervenirăă repetînd

— Foarte aproape — spuse Betty, ridieîndu-se dc jos. — Nu vă faceţi griji pentru mine, oameni buni.

— Da nu eşti 111 stare să porneşti la drum. încotro mergi ?
— se auzi din nou corul glasurilor compătimitoare.

— Merg la Londra, după ce vînd tot — rosti Betiy, abia ridieîndu-se. — Am prieteni buni la Londra. Nu duc lipsă de nimic. N-o să mi se întîmple nici 1111 rău. Mulţumesc. Nu vă fie teamă din pricina mea.

Un bărbat binevoitor, cu jambiere galbene şi stacojiu la chip, spuse răguşit peste legătura roşie dc la gît, cînd ea se ridică 111 picioare, că „n-ar trebui lăsată să plece".

— Pentru numele lui Dumnezeu, nu-mi staţi în cale!
— strigă bătrîna Betty, copleşită, de griji. — Mă simt destul dc bine acu, şi trebuie să plec în clipa asta.

în timp ce vorbea, îşi luă coşul şi dădu să plece, cu paşi nesiguri, dar acelaşi bărbat o opri şi, punîndu-i mîna pe braţ, stărui să vină împreună cu el la medicul parohiei. Adunîndu-şi puterile într-un ultim efort de voinţă, biata făptură, tremurînd, îl dădu la o parte, aproape furioasă, şi plecă în fugă. Nu se simţi în siguranţă pînă nu făcu o milă sau două pe un drum lăturalnic, departe de tîrg ; în cele din urmă se furişă într-un crîng, ca un animal hăituit, unde se ascunse ca să-şi tragă răsuflarea. Abia atunci se încumeta să-şi aducă aminte că privise peste umăr înapoi, înainte dc a ieşi din oraş, şi că văzuse firma La leul alb care atîrna deasupra, pe stradă, apoi tarabele din piaţa răscolită de vînt, biserica veche, cenuşie şi grupul acela restrîns de oameni care se uitau după ca, dar n-au urmărit-o.

Al doilea incident care o băgase în sperieţi a fost acesta.
1 s-a mai făcut o data tot aşa de rau şi de cîteva zile îi era mai bine şi mergea pe partea drumului care dădea spre lluviu, unde se revărsaseră apele, ca de obicei în anotimpul ploios, încîi fusese nevoie să se bată nişte ţăruşi albi, înalţi, pentru a se marca drumul. O barcă luneca greu spre mal, şi bătrîna se aşeză pe ţărm ca să se odihnească şi să sc uite la ea. Deoarece otgonul de remorcă se desfăcuse la un cot al fluviului şi se cufundă în apă, în clipa aceea mintea i se tulbură Avea impresia că vede chipurile copiilor şi ale strănepoţilor ei morţi umplînd barca şi că-i făceau cu mîna

lemn. Apoi, cînd otgonul sc întinse şi se ridică la suprafaţă, lăsînd să cadă ploaie de diamante, i sc păru că se despică în două frînghii paralele, care o loveau cu un zbîrnîit, deşi era departe. Cînd deschise ochii din nou, barca nu se mai afla acolo, nici fluviul, se întunecase, şi un bărbat pe care nu-1 mai văzuse niciodată pînă atunci ţinea o luminare aprinsă chiar lingă obrazul ei.

— Ei, şi-acu, coana — spuse el — de unde vii şi un'-te duci ?

Biata bătrînă, buimăcită, răspunse cu o întrebare, vrînd să ştie unde anume se afla.

— Eu sînt paznicu stăvilarului — spuse acesta.

— Paznic ?

— Adicătelea ţin locu pazniculuí, şi asia-i baraca lui. Paznic sau înlocuitor de paznic e totuna, fincă omu asta-i în spital. Din ce parohie eşti ?

— Parohie !...

Se ridică numaidecît de pe patul improvizat, bîjbîind înnebunită după coş şi privindu-1 speriată.

— O să te-ntrebe asta acolo, în oraş — mai spuse necunoscutul. — N-o să te lase cu una, cu două. O să te-ntrebe unde locuieşti, coană, cît ai bate din palme. în halu-n care eşti n-o să te lase să umbli dintr-o parohie într-alta.

— Iar am amorţit ! — murmură Betty l Iigden, ţinînd mîna la cap.

— Ai amorţit, nu mai încape îndoială — replică acesta.

— Da eu mă gîndesc că amorţit e-un cuvînt prea slab pemru aşa ceva dacă mi-ar fi fost spus cînd te-am adus aici. Ai pretini, coană ?

Pretinii ăi mai buni, jupîne.

— Eu unu ţi-aş spune să-i cauţi dacă crezi c-ar putea să te-ajute — îi propuse locţiitorul de paznic. — Ai ceva bani ?

— Am, domle, ceva, acolo.

— Vrei să ţi-i păstrezi ?

— Bineînţeles că da !

— Păi, ştii.... — spuse locţiitorul de paznic, ridicînd din umeri, cu mîinile în buzunare şi clătinînd capul cu un aer prevestitor de rău — autorităţile de la parohie din oraş o să ţi-i ia dacă ajungi pe mîna lor, pot să jur asta.

— Atunci, o să caut să nu ajung pe mîna lor.

— O să ie pună să plăteşti pîn' la ulcimu gologan — continuă locţiitorul — ca să-ţi dea drumul să pleci în parohia mneatale.

— Mulţumesc frumos, jupîne, că m-ai prevenit, mulţumesc de adăpost ţi noapte bună.

— Stai puţin — spuse locţiitorul, şi se aşează între ea şi uşă.

— De ce tremuri şi de ce te grăbeşti aşa ?

— Oh, jupîne, jupîne — răspunse Betty Higden. — Todeauna m-am ferit de parohie şi am fugit de ea, de cînd mă ştiu, şi vreau să mor fără să am de-a face cu ea !

— Nu ştiu dac-ar trebui să te las să pleci — zise locţiitorul de paznic. — Eu-s cinstit şi-mi cîştig pîinea din sudoarea frunţii, s-ar putea să am încurcături dacă te las să pleci. Am mai avut eu încurcături şi-nainte, pe Dumnezeu meu, şi ştiu ce-nseamnă asta, de aia-s cu ochii-n patru. Te pomeneşti că te-apucă iar amorţeala, după vo juma de milă sau mai ştiu cu... după vo juma de sfert de milă... şi pormă mă-ntreabă pe mine. De ce-a lăsat-o să plece ăl de ţine locu paznicului şi n-a predat-o teafără la parohie ? Aşa face un om cumsecade, are să zică ei — adăugă locţiitorul de paznic, căutînd să profite că bătrînei îi era teamă — o predă teafără la parohie. Aşa se cuvine să facă un om cu meritele lui.

în vreme ce el stătea în uşă, sărmana bătrînă, chinuită de griji şi de oboseală, izbucni în plîns şi, împreunîndu-şi mîi- nile, îl ruga de parcă ar fi fost în pragul morţii.

— După cum ţi-am mai spus, jupîne, am ăi mai buni pretini. Scrisoarea asta o să-ţi arate că spun adevăru şi o să fie recunoscători pentru ce se va face spre binele meu.

Locţiitorul de paznic despături scrisoarea cu o expresie gravă întipărită pe faţă, dar care nu se schimbă în timp ce privea rîndurile scrise. Desigur, ar fi fost surprins dacă ar fi putut să le citească.

— Cît mărunţiş, coană — spuse el cu un aer absent, după ce stătu puţin pe gînduri — numeşti mneata ceva bani ?

Golindu-şi iute buzunarele, bătrîna Betty puse pe masă un şiling, două piese de şase *penny* şi cîţiva *pence.*

— Dac-ar fi să-ţi dau drumu să pleci în loc să te predau

— Ia-i, jupi ne, ia-i, ţi-j las bucuroasă şi cu recunoştinţă !

— Eu-s un om — explică locţiitorul de paznic, dîndu-i scrisoarea înapoi şi vlrînd monezile în buzunar, una cîte una — care-şi cîşţigă pîinea cu sudoarea frunţii — spunînd aceste ■cuvinte, îşi trecu mîna peste frunte, ca şi cum părticica asta de cîştig umil ar fa fost pur şi simplu jisz,uitatul unei munci trudnice, al unei virtuoase hărnicii — şi n-am -să-ţi stau în cale. Du-te încotro ţi-o place.

Ea plecă din casa paznicului de la stăvilar de îndată *ce* acesta îi dădu voie-; astfel, femeia se afla din nou pe drum, mergînd cu un pas nesigur. Dar pentru că îi era teamă să se întoarcă şi-i era teamă s-o ia înainte, căci vedea ceea ce *o* făcuse să fugă în reflexul luminilor pe cer al orăşelului din faţa ei şi simţind în urmă-i pretutindeni pe unde trecea o spaimă tulbure, de parcă fiecare piatră din fiecare piaţă ar fi însemnat o ameninţare pentru ea, porni pe căi lăturalnice, pe unde se rătăci şi nu mai ştiu încotro s-o apuce. In noaptea aceea ea se xefugie de samaritean şi de ultima lui formă recunoscută de milostenie sub o căpiţă de fîn a unui fermier, şi dacă samariteanul — poate merită să ne gîndim la asta, creştinii mei — trecea în noaptea aceea tristă, pe partea cealaltă, ar fi mulţumit cerului din toată inima că a scăpat de el.

Dimineaţa o găsi iarăşi pe drum, dar cu mintea tulbure, deşi neclintită în hotărîrea ei. Simţind că o părăscsc puterile şi că lupta ei cu viaţa ajunsese aproape la capăt, ea nu numai că nu ştia cum să facă să se întoarcă la protectorii ei, dar nici gîndurile nu şi le putea aduna.

în mintea ei întunecată nu mai avea decît două impresii desluşite : teama cumplită şi hotărîrea dîrză, izvorîtă de aici, de a muri neîntinată. Susţinută numai de conştiinţa că trebuia să învingă în lupta cu viaţa, ea porni mai departe.

Venise şi ceasul cînd nevoile vieţii ăsteia scurte pentru ea nu mai existau. Putea să nu mai mănînce nimic, chiar dacă s-ar fi întins o masă pentru ea anume, pe cîmpul din preajmă. Vremea era rece şi umedă, dar ea nu prea îşi dădea seama de acest lucru. Se furişa, sărmana, ca un răufăcător căruia îi era frică să nu fie prins, iar altă senzaţie nu mai avea în afară de aceea de spaima ca nu

fie găsită încă în viaţă. Nu-şi făcu grijă că o sa mai supravie-ţuiască încă o noapte.

Banii pentru înmormîntare îi avea neatinşi, cusuţi la pieptul rochiei. Dacă o mai putea duce şi ziua aceea, .şi apoi să se întindă avînd ca pavăză întunericul, ar fi murit independentă. Dacă o prindeau înainte, banii îi erau luaţi ca unei cerşetoare care nu arc dreptul la ei şi ar fi fost dusă la blestematul de azil. Dîndu-şi sfîrşitul, scrisoarea urma să fie găsită la piept, împreună cu banii, iar cînd le va fi restituită, oamenii aceia cumsecade vor spune : „A preţuit-o, bătrîna Betty Higden a fost credincioasă, şi cît a trăit n-a lăsat-o să cadă în mîinile celor pe care i-a urît.“

Cît se poate de nesăbuit, de inconsecvent, de încîlcit, totuşi călătorii din valea unde străjuie umbra morţii dau semne de confuzie ; apoi, bătrînii vlăguiţi, din lumea de jos, au obiceiul să judece lucrurile cu aceeaşi nepăsare în care îşi duc viaţa şi, fără îndoială, ar aprecia legea pentru săraci mai filozofic dacă ar avea un venit anual de zece mii lire sterline.

Aşadar, ţinîndu-se prin locuri dosnice, bătrîna aceasta chinuită se ascundea ferindu-se să se apropie de oameni şi îşi ţîra paşii de-a lungul zilei mohorîte. Ea se asemăna atît de puţin însă cu vagabonzii în general, care umblau pe furiş, îneît uneori, pe măsură ce ziua se perinda, ochii ei deveneau mai aprinşi, şi inima slăbită îi bă tea mai iute, ca şi cum şi-ar
ii zis bucuroasă : „Domnul e cu mine !“

Ce mîini de vis o conduceau în timpul acestei călătorii ca să scape de samaritean ? Ce gînduri amuţite păreau să-i vorbească din mormînt ?... Cum îşi închipuia că poartă din nou în braţe copilul stins din viaţă, şi de cîte ori nu-şi potrivea şalul ca să-l acopere ; ce uriaşă varietate de forme luau copacii, de turle, de acoperişuri, de clopotniţe... ce mulţi călăreţi furioşi dădeau pinteni cailor în urma ei, urlînd: „Iat-o acolo ! Stai ! Stai, Betty Higden ! şi cînd să vină aproape se făceau nevăzuţi... dar mai bine să rămînă pradă uitării aceste lucruri. Mergea mai departe şi iar se ascundea, se ascundea şi pornea mai departe, sărmana făptură inofensivă, de parcă ar fi fost o ucigaşă, şi întreaga ţară era pe urmele ei... şi aşa trecea ziua, şi noaptea venea.

Zăvoi scăldat de apă sau ceva asemănător — murmura

capul şi îşi dădea scama de obiectele reale în juru-i. Deodată, răsări în întuneric o clădire masivă, cu sumedenie de ferestre luminate. Fumul ieşea dintr-un hogcac semeţ, aşezat în partea dindărăt, iar dc undeva lateral se auzea zgomotul unei roţi de apă. între ea şi clădire se afla un petec de apă, în care se oglindeau ferestrele luminate, iar din marginea cea mai apropiată se întindea o livadă de pomi.

— îţi mulţumesc umil, ţie, putere şi glorie — spuse Betty Higden, ridicîndu-şi mîinile uscate — că am ajuns la capătul călătoriei !

Se tîrî pe sub copaci pînă la un trunchi de copac, de unde putea vedea, printre ramuri, ferestrele luminate şi oglindirea lor în apă. îşi puse coşuleţul curat deoparte şi se lăsă să cadă pe pămînt, sprijinindu-se dc copac. Asta îi aduse aminte de piciorul crucii şi se încredinţa Celui care murise pe cruce. Mai avu atîta putere să-şi aranjeze în aşa fel scrisoarea Ia piept încît să se vadă numaidecît că e o hîrtie acolo. După ce făcu asta, puterile o părăsiră.

„Aici sînt la adăpost — a fost ultimul ci gînd, ca prin ceaţă. M-or găsi neînsufleţită la piciorul crucii nişte oameni de teapa mea, nişte oameni care muncesc acolo unde se văd luminile. Acu nu mai pot vedea ferestrele luminate, da/ tot acolo sînt. Mulţumesc pentru tot!“

*
* . *

întunericul se risipise, şi un obraz se aplecă deasupra ei.

— N-o fi oare fata momoasă ?

— Nu înţeleg ce spui. Lasă-mă să-ţi umezesc puţin buzele cu acest rachiu. M-am dus anume să-l aduc. Crezi c-arn intimat prea mult ?

Pare chipul unei femei, umbrit de un păr bogat, negru. Fste chipul serios al unei femei tinere >i frumoase.

— ...Dar totu s-a sfîrşit cu mine pe pămînt... trebuie să fie un înger. Oare de mult am murit ?

— Nu înţeleg ce spui. Lasă-mă să-ţi mai umezesc o data buzele. M-am grăbit cît am putut de mult, şi n-am adus pe nimeni cu mine, ca să nu mori de teama străinilor.

— Da n-am murit ?

— Nu înţeleg ce spui. Vorbeşti aşa ele încct şi de întretăiat, ca nu te pot auzi. Dumneata mă auzi *?*

— Da.

— Vrei să spui, da ?

— Da.

— Chiar acum am ieşit de la atelier, mă-ntorceam pe o 6trăduţă lăturalnică (ieri am lucrat în tură de noapte) şi am auzit un geamăt, iar pe dumneata te-am găsit zăcînd aici.

— Şi unde lucrezi, drăguţă ?

— M-ai întrebat unde lucrez ? într-o fabrică de hîrtie.

— Unde anume ?

— Eşti cu faţa îndreptată spre cer şi n-ai cum s-o vezi. E pe-aproape. Poţi să-mi vezi chipul aici, între dumneata şi cer ?

— Da.

— Pot să te ridic ?

— încă nu.

— Nici măcar capul, să-l pun pe briţul meu ? Am să fac acest lucru uşor de tot. Nici n-ai sa simţi aproape.

— Nu încă. Hîrtie... Scrisoare.

— Hîrtia de la pieptul dumitale ?

— Fii binecuvîntată !

— Lasă-mă sa-ţi mai umezesc buzele. Pot să deschid scrisoarea ? S-o citesc ?

— Fii binecuvîntată !

Ea o citi mirată şi se uită în jos, cu o nouă expresie şt mai mare curiozitate, la chipul neclintit în apropierea căruia stătea îngenuncheată.

— Cunosc numele astea. Le-am auzit deseori pomenite.

— Vrei s-o expediezi, draga mea ?

— Nu pot înţelege. Lasă-mă să-ţi umezesc iarăşi buzele şi fruntea. Aşa. O, sărmană, sărmană! — Rostea aceste cuvinte printre lacrimile care-i curgeau şiroaie. — Ce m-ai întrebat ? Aşteaptă să vin cu urechea mai aproape.

— Ai s-o expediezi, draga mea ?

— S-o expediez celor care-au scris-o ? Asta doreşti ? Da, desigur.

— N-ai s-o dai nimănui altcuiva decît lor.

— Nu.

— Tot aşa de sigur precum e de sigur că într-o *zi* aî să» naintezi în vîrstă şi-o să mori, draga mea, n-o vei da altcuiva ?

— Nu, promit solemn !

— N-o vei da în orice caz parohiei ? — spuse, cuun suprem
efort.

— Nu. Promit solemn !

— Şi nici n-ai să-i laşi pe cei de la parohie să mă atingă, nici măcar să se uite la mine ? — din nou cu un efort.

— Nu. Iţi jur.

O expresie triumfătoare şi plină de recunoştinţă lumină faţa chinuită a bătrînei. Ochii întunecaţi care erau ţintiţi spre cer se întoarseră cu afecţiune către chipul înduioşat de pe care se prelingeau lacrimile ; un surîs miji pe buzele ofilita cînd întrebă ;

— Cum te cheamă, draga nea ?

— Mă cheamă Lizzie Hexam.

— Trebuie că-s desfigurată rău de tot. Ţi-e teamă să mă săruţi ?

Drept răspuns, fata îşi lipi buzele de gura rece, dar zîmbi- toare.

— Fii binecuvîntată ! *Acum* ridică-mă, scumpo !

Lizzie Hexam înălţă uşurel capul alb, pentru care vremea

Capitolul IX

CINEVA AJUNGE SUBIECTUL UNEI PREZICERI

„NOI IŢI MULŢUMIM DIN INIMA CA TE-AI ÎNDURAI' SA O ELIBEREZI PE SORA ACEASTA A NOASTRA DIN MIZERIA LUMII ĂSTEI A PĂCĂTOASE Astfel citea reverendul Frank Milvey, cu o voce nu lipsita dc emoţie, căci inima lui îi spunea că între noi şi sora noastră nu fusese totul aşa cum ar fi trebuit să fie şi că uneori aceste cuvinte pronunţate la mormîntul semenilor noştri au un înţeles sumbru.

Cît despre Sloppy — căruia nobila defunctă niciodată nu-i întorsese spatele pînă în momentul cînd se retrăsese de lînga el, dîndu-şi seama că altfel băiatul nu s-ar fi putut despărţi de ea — Sloppy nu izbutea să găsească în conştiinţa lui recunoştinţa sinceră care se aştepta din partea sa. Era o dovada dc egoism scuzabil la Sloppy, să nădăjduim cu toata umilinţa, căci sora noastră fusese pentru el mai mult decît o mamă.

Cuvintele erau citite la rămăşiţele pămînteşti ale lui Bctty Higden, într-un ungher al cimitirului, lîngă fluviu, într-un cimitir atît de modest, unde altceva nu se vedea decît muşuroaie acoperite de iarbă — nici măcar o singură piatră de mormînt. Poate că într-o epocă în care totul se înregistrează n-ar fi o grijă prea mare în plus pentru groparii şi cioplitorii în piatră dacă am prevedea şi numele pe mormintele făcute de ei, la preţul obişnuit, pentru ca generaţiile viitoare să ştie măcar cine este îngropat în cutare sau cutare parte — aşa îneît soldatul, marinarul, emigrantul venind acasă să fie în stare să identifice locul de odihnă veşnică al tatălui, mamei, prietenului din copilărie sau al logodnicei. Căci noi spunem, îndreptînd ochii spre

dar mai bine ne-arn coboiî ochii şi am aplica spusele noastre şi la cei vii din lumea asta. Ni se pare sentimental, poate ? Dar credeţi oare, lorzi, gentlemeni şi onoraţii mei ministeriabili, că dacă am cerceta cu atenţie lumea din jur n-am găsi suficient loc liber şi pentru puţin sentiment ?

Lînga reverendul Frank Milvey, în timp ce citea, se aflau micuţa lui soţie, secretarul John Rokesmith şi Bella Wilfer. Aceştia, în afară de Sloppy, alcătuiau cortegiul funebru la mor- mîntul modest. Nu se mai adăugase nici o leţcaie în afara banilor cusuţi la rochia ei,aşa încît, ceea ce de multă vreme plănuise în cugetul ei cinstit i-a fost îndeplinit.

— Mi-a intrat în cap — spuse Sloppy, neconsolat, cu fruntea sprijinită de uşa bisericii, după ce se termină slujba — mi-a intrat în capu ăsta nenorocit că trebuia sa fi dat mai cu hărnicie la manivela calandrului pentru ea... mi se rupe inima cînd mă gîndcsc acu.

Reverendul Frank Milvey, vrînd să-l tnîngîie, căuta să-l facă a înţelege că pînă şi cei mai buni dintre noi sîntem uneori nepăsători cînd e vorba de manivelele noastre res pective — unii dintre noi, chiar foarte nepăsători — că toţi sîntem o turmă de oameni şovăitori, supuşi greşelii, slabi şi nestatornici.

— *Ea* n-a lost aşa, domle — /isc Sloppy, privind cu ochi destul de răi această mîngîiere spirituală la adresa binefăcătoarei lui răposate. — Asta se aplică numai la noi. Ea şi-a făcut datoria faţă de mine, şi-a făcut datoria 1 aţă de copiii luaţi în grijă, şi-a făcut datoria faţă de ea însăşi, şi-a făcut datoria faţă de toate celea. Oh, coană Higdcn, coană Higden, ai fost pentru mine o mamă şi o stăpînă de calandru cum alta nu mai găseşti într-un milion de milioane.

După ce rosti aceste cuvinte i/vorîte din adîncul inimii, Sloppy îşi ridică fruntea lipită de uşa bisericii, se duse din nou la mormîntul dintr-un capăt al cimitirului şi, aşe/îndu-şi capul pe mormînt, începu să plîngă.

— Acesta nu-i un mormînt sărăcăcios — spuse reverendul Frank Milvey, ştergîndu-se la ochi — cred că statuile din Westminster Abbey au mai puţin preţ alături de cea care se vede acum acolo.

II lăsară, Iară să-l stînjenească, şi ieşiră pe portiţă. Roata de apă ele la fabrica de hîrtie se auzea uruind surd şi părea să îndulcească întrucîtva privelistea aspră de iarnă.

Sosiseră cu puţin înainte, şi acum Lizzie Hexam le povesti puţinul ce-1 mai putea adăuga faţă dc scrisoarea pusă alături de cea a domnului Rokesmith şi în care cerea unele indicaţii. Ea povesti cum auzise un geamăt şi cele petrecute mai apoi, cum obţinuse îngăduinţa să depună corpul neînsufleţit în depozitul acela gol, curat, luminos al fabricii de unde tocmai o însoţiseră la cimitir şi cum ultima ei dorinţă fusese respectată cu sfinţenie.

— Singură n-aş fi putut face totul sau aproape totul — spuse Lizzie. — Nu pentru că n-aş fi vrut, ci pentru că nu aveam putere, dacă nu era directorul nostru.

— Desigur, nu evreul care ne-a întîmpinat — rosti doamna Milvey.

(— Dc ce nu, draga mea ? — spuse soţul ei între paranteze.)

— Intr-adevăr, directorul este evreu — preciza Lizzie — iar soţia lui evreică şi tot un evreu m-a recomandat. Şi nu cred să existe oameni mai cumsecade ca ei pe lume.

— Dar să presupunem că ar încerca să te convertească ! — îşi dădu părerea doamna Milvey, burzuluindu-se în felul ei binevoitor, ca soţie dc pastor.

— Ce să facă, doamnă ? — întrebă Lizzie, zîmbind cu modestie.

— Să te facă să-ţi schimbi religia — spuse doamna Milvey.

Lizzie clătină din cap, zîmbind încă.

— Niciodată nu m-au întrebat ce religie am. Mi-au cerut numai să le povestesc viaţa mea, şi le-am povestit-o. Mi-au cerut să fiu vrednică şi cinstită, şi le-am făgăduit că voi fi astfel. Ei îşi fac datoria cît se poate de binevoitor şi de prietenos faţă de noi toţi care muncim aici, iar noi încercăm să ne-o facem pe a noastră faţă de ei. Ei fac, la drept vorbind, cu mult mai mult decît sînt datori, căci în multe privinţe se poartă cu noi grozav de cumsecade.

— Se vede bine că te protejează, draga mea — spuse micuţa doamnă Milvey, nu prea mulţumită.

— Ar fi o mare lipsă de recunoştinţă din partea mea dacă aş tăgădui acest lucru — replică Lizzie — pentru că m-au ridicat într-un post de încredere. Dar asta nu-i, opreşte ca ei să-şi vadă de religia lor, iar pe noi să ne lase cu a noastră. Nu ne-au vorbit niciodată despre religia lor şi nici

altfel. Niciodată ini m au întrebat ce religie avea sărmana bătrlnă.

— Dragul meu — spuse doamna Milvev, luîndti-1 deoparte pe reverendul Frank — aş vrea să stai de vorbă cu ea.

— Draga mea — răspunse reverendul Frank, adresîndu-se, deoparte, micuţei şi bunei lui soţii — cred că voi lăsa asta în grija altcuiva. Acum nu prea este momentul. Sint o sumedenie de astfel de oameni care mişună pe-aici, draga mea, şi curînd o să găsească ea pe cineva.

în timpul acestei convorbiri, Bella şi secretarul o priveau pe Lizzie Fîexam cu mare atenţie. Adus pentru întîia oară faţă în faţă cu fiica presupusului său ucigaş, era natural ca John Plarmon să fi avut motivele lui tainice pentru a i cerceta cu grijă chipul şi gesturile. Bella ştia că tatăl lui Lizzie fusese pe nedrept învinut de crima care avusese o atît de mare înriurire asupra vieţii şi destinului ei, iarcuriozitatea fetei, deşi fără resorturi secrete ca aceea a secretarului, era deopotrivă de firească. Amîndoi aşteptau să vadă ceva cu totul diferit decît adevărata Lizzie Fîexam, şi astfel, din întîmplare, fata ajunse fără să-şi dea seama un mijloc de a-i face să se apropie.

Căci atunci cînd ei se îndreptau împreună cu ca spre casţa din satul curat de lîngă fabrica de nîrtie, unde locuia Lizzie, la o familie de oameni mai vîrstnici, lucrători în această întreprindere, şi cînd doamna Milvey şi Bella se duseră sus să-i vadă camera şi apoi coborîră, se auzi bătînd clopotul fabricii, şi Lizzie trebui să plece. Secretarul şi Bella rămaseră în picioare ţintuiţi locului, pe străduţa aceea, destul de stînjeniţi ; doamna Milvey era ocupată să-i urmărească pe copiii din sat şi totodată făcea investigaţii dacă nu cumva se aflau în primejdie de a ajunge fii' ai Izraelului, iar reverendul Frank avea grijă — pentru a spune adevărul — vrînd să scape de această datorie apostolică, să se îndepărteze pe furiş.

în cele din urmă, Bella zise :

— N-ar fi mai bine, domnule Rokesmith, să vorbim cLspre sarcina pe care trebuie s-o ducem la bun sfîrşit ?

— Neapărat — încuviinţă secretarul.

— Presupun — îngăimă Bella — că *avem* amîndoi aceeasi

— Cirul am propus să vin cu domnul şi doamna Milvey — spuse Bclla — doamna Boffin a insistat să fac acest lucru, ca s-o pot ţine la curent prin relatările mele asupra lui Lizzie Hexam... care n-au cine ştie ce valoare, domnule Rokesmith, doar atît, că vin din partea unei femei... un motiv în plus pentru dumneata să nu aibă nici o valoare...

— Pentru acelaşi scop — zise secretarul — m-a trimis şi pe mine doamna Boffin.

în timp ce vorbeau, părăsiră străduţa şi ajunseră în păduricea de pe malul fluviului.

— Ai o părere bună despre Lizzie Hexam, domnule Rokesmith ? — adăugă Bella, conştientă că făcea primii paşi.

— Am o părere excelentă despre fata asta.

— îmi pare aşa de bine că spui acest lucru ! Frumuseţea ei are atîta nobleţe, nu-i aşa ?

— Te izbeşte apariţia ei.

— Are o nuanţă de tristeţe care e de-a dreptul emoţionantă. Cel puţin asta-i impresia pe care mi-o face mie... nu vreau să-mi impun părerile, ştii, domnule Rokesmith — se scuză Bella, explicîndu-se într-un mod drăgălaş şi cu sfială — aş dori să cunosc părerea dumital®.

— Am observat şi eu această tristeţe — spuse secretarul, coborînd glasul. — Sper să nu fie din pricina falsei învinuiri, care a fost retractată.

Făcuse cîţiva paşi fără să vorbească ; după ce se uită o dată sau de două ori la secretar, într-ascuns, Bella spuse brusc :

— Oh, domnule Rokesmith, nu fi aspru cu mine, uu fi grav cu mine ; fii generos ! Aş vrea să stau de vorbă cu dumneata de la egal la egal.

Tot atît de brusc, secretarul se lumină la faţă şi-i răspunse :

— Nu mă gîndeam decît la dumneata, pe cuvînt de onoare.

M-am silit să iau atitudinea asta severă de teamă să nu interpretezi greşit felul meu mai natural de a fi.

— Mulţumesc — rosti Bella, şi-i întinse mina ei micuţă, arta-ma !

— Nu ! — exclamă secretarul, cu căldură. — Dumneata să mă ierţi pe *mine !*

F?rta avea lacrimi în ochi, care pentru el erau mai fru->

— V oiai să-mi vorbeşti despre Lizzie Hexam — zise secretarul după alţi cîţiva paşi, destrămînd norul care stăruia atît de mult asupra lui. — Şi eu aş fi vrut asta, dar nu ştiam cum să încep.

— Acum, că ai ştiut cum să începi, domnule — replică Bella, cu o expresie prin care parcă sublinia cuvîntul „ştiut-1 cu una din gropiţele ei — ce voiai să spui ?

— îţi aminteşti,* desigur, că în scrisoarea ei scurtă adresată doamnei Boffin... scurtă, dar cuprinzînd esenţialul... pomenea de faptul că doreşte să ţină cu strictеţe în secret faţă de noi atît numele ei cît şi domiciliul.

Bella încuviinţă din cap.

— Este de datoria mea să aflu motivul acestei dorinţe. Doamna Boffin mi-a cerut să descopăr acest lucru şi vreau şi eu foarte mult să aflu dacă învinuirea aceasta, deşi retractată, nu mai apasă totuşi în vreun fel asupra ei. Prin urmare, dacă nu cumva o pune într-o poziţie dezavantajoasă l'aţă de cineva, chiar şi faţă de ea însăşi.

— Da —- spuse Bella, dînd din cap, gînditoare — înţeleg. Mi se pare înţelept şi foarte nimerit.

— S-ar putea să nu fi observat, domnişoară Wilfer, că manifestă acelaşi interes faţă de dumneata pe care-1 ai şi dumneata faţă de ea. La fel cum dumneata te simţi atrasă de frum... de aspectul exterior şi de manierele ei, tot aşa şi ea este atrasă de dumneata.

— Fireşte, *n-am* observat — replică Bella, din nou subliniind cuvîntul cu o gropiţă — dar credeam că are...

Secretarul, zîmbind, ridică mîna ca s-o împiedice să adauge „mai mult gust", îneît Bella roşi de această cochetărie neînsemnată de la care a fost împiedicată.

— Aşa că — reluă secretarul — dacă ai sta de vorbă cu ea înainte de a pleca de-aici, sînt sigm că se va stabili între dumneavoastră relaţii bazate pe încredere. Natura], nu ţi se va cere s-o trădezi şi sînt sigur că n-ai face asta, nici chiar dacă ţi s-ar cere. Dar dacă n-ai avea nimic împotrivă să-i pui această întrebare... să ne lămurim care e poziţia ei în situaţia cu pricina... dumneata ai putea face asta cu rezultate mult mai bune decît mine sau oricine altul. Domnul Boffin stă ca pe jăratec în privinţa aceasta. La fel şi eu — adăugă secretarul după o clipă — din anumite motive, da, da, stă ca pe jăratec.

— M-aş simţi fericită, domnule Rokesmith — replica Bella
— să fiu cît de cit utilă, căci am impresia, după scena gravă de astăzi, că sînt destul de inutilă pe lumea asta.

— Nu spune una ca asta — o rugă secretarul.

— Oh, dar asta-i părerea mea — zise Bella, ridicînd din sprîncene.

— Nimeni nu-i inutil pe lumea asta — ii întoarse vorba secretarul — nimeni care înlesneşte povara altuia în viaţă.

— Dar te asigur, domnule Rokesmith, eu *nu* fac acest lucru — rosti Bella, aproape plîngînd.

— Nici chiar pentru tatăl dumitale ?

— Bunul meu tată, generos şi modest ! Aa, da ! El aşa crede.

— Este de-ajuns ca numai el să creadă — mai spuse secretarul. — Iartă-mă că te-am întrerupt, dar nu-mi place să te-aud dispreţuindu-te.

„Dar cîndva şi *dumneata,* domnule, *m-ai* dispreţuit — gîndi Bella bosumflată — şi-acum sper că eşti mulţumit de consecinţele atrase asupră-ţi!“

Totuşi, ea nu spuse nimic în această chestiune, ci adăugă ceva în cu totul altă ordine de idei.

— Domnule Rokesmith, mi se pare că a trecut aşa mult timp de cînd n-am mai discutat nestînjeniţi, îneît îmi vine greu să aduc vorba despre altceva. Domnul Boffin. Ştii bine cît de recunoscătoare îi sînt, nu-i aşa ? Ştii, nu-i aşa, că-i port sincer respect şi că mă simt ataşata de el prin legăturile trainice ale generozităţii lui.

— Fără îndoială. De asemenea, că eşti favorita lui în societate.

— Tocmai de aceea — spuse Bella — mi-e greu să vorbesc despre el. Dar... se poartă frumos cu dumneata ?

— Păi, ai văzut foarte bine cum mă tratează — răspunje secretarul pe un ton potolit, dar cu accent de mîndrie în glas.

— Da, şi văd cu durere — spuse Bella foarte energic.

Secretarul îi aruncă o privire atît de radioasă, îneît dacă î-ar fi mulţumit de o sută de ori, vorbele n-ar fi putut spune deopotrivă de mult cît spunea această privire.

— Văd cu durere — repetă Bella — şi adesea mă simt nefericită. Nefericită pentru că nu pot suporta să se creadă

pentru că nu pot suporta să fiu silită sa aclmit în sinea mea ca averea îl strică pe domnul Boffin.

— Domnişoară Wilfer — rosti secretarul cu însufleţire — dacă ai putea şti cu ce plăcere am făcut constatarea că averea pe dumneata nu *te* strică, ţi-ai da seama că aceasta depăşeşte neplăcerile care mi s-ar pricinui din oricare alte părţi.

— Oh, nu vorbi despre *mine* — spuse Bella, lovindu-se uşor, nervoasă, cu mănuşa. — Nu mă cunoşti la fel de bine precum...

— Precum te cunoşti dumneata însăţi ? — completă secretarul, cînd ea se oprise. — *Dumneata* te cunoşti ?

— Mă cunosc destul de bine — zise Bella, cu aerul îneîntă- tor că nu vrea să facă de loc caz de persoana ci — şi n-am cîştigat mare lucru din asta. Dar să revenim la domnul Boffin.

— Trebuie să admitem — rosti secretarul — că atitudinea lui faţă de mine, sau consideraţia lui în ce mă priveşte, nu mai este aceeaşi ca odinioară. Iată ceva prea evident ca să mai poată fi tăgăduit.

— Ai fi dispus să tăgăduieşti, domnule Rokesmith ? — întrebă Bella, privindu-1 mirată.

— Crezi că n-aş face-o bucuros dacă ar fi posibil, şi dacă ar depinde numai de voinţa mea ?

— într-adevăr — replică Bella — asta trebuie să fie pen- tru dumneata o foarte grea încercare şi... promite-mi, te rog, domnule Rokesmith, că n-ai să-mi iei în nume de rău ceea ce îţi voi spune.

— Iţi promit din toată inima.

— ... Şi cred că uneori — spuse Bella, şovăind — acest lucru te face să scazi în propriii dumitale ochi ?

încuviinţînd cu o mişcare din cap, deşi nu arăta de loc să fie aşa, secretarul răspunse :

— Am motive foarte puternice, domnişoară Wilfer, să mă supun neajunsurilor care decurg din poziţia mea în casa unde amîndoi locuim. Crede-mă, nu toţi sînt ahtiaţi după bani ; cît desnre mine, din pricina unui lanţ întreg de întîmplări ciudate şi nefaste, m-am îndepărtat de la locul meu din viaţă. Şi dacă cele remarcate de dumneata cu atîta bunăvoinţă şi simpatie au avut rostul să-mi aţîţe orgoliul, mai sînt şi alte considerații (și pe acestea dumneata nu le

mă îndeamnă să rabd totul cu calm. Accstea din urmă sînt cu mult mai puternice.

— Cred că am băgat de seamă, domnule Rokesmith — spuse Bella, privindu-1 plină de curiozitate, ca şi cum nu l-ar fi înţeles pe deplin — că-ţi impui, că te sileşti să adopţi o atitudine pasivă.

— Ai dreptate. îmi impun, mă silesc să adopt o atitudine pasivă. Şi nu din tembelism mă supun. Am un anumit scop.

— Şi, să sperăm, unul bun — zise Bella.

— Şi, să sperăm, unul bun — răspunse el, uitîndu-se ţintă fa ea.

— M-am gîndit uneori, domnule — rosti Bella, întoreînd ochii în altă parte — că marea dumitale consideraţie pe care o ai pentru doamna Boffin înseamnă pentru dumneata un motiv foarte puternic.

— Şi aici ai dreptate, aşa este. Aş face orice pentru ea, aş îndura orice pentru ea. Nu găsesc cuvinte să exprim cît de mult o stimez pe această femeie deosebit de bună.

— La fel şi cu mine ! Pot să te mai întreb încă ceva, domnule Rokesmith ?

— Orice doreşti.

— Ai observat, desigur, ce mult şuieră văzîndu-1 pe domnul Boffin cum se schimbă ?

— Zilnic observ acest lucru, după cum şi dumneata îl observi ; îmi parc sincer rău că o fac să sufere atît.

— Că o faci să sufere atît ? — Bella repetă iute aceste cuvinte.

— în general, eu sînt cauza nefericită a suferinţelor ei.

— Pare că-ţi spune şi dumitale, aşa cum adesea îmi spune şi mie, ca e omul cel mai cumsecade, cu toate astea.

— în devoţiunea ei onestă şi frumoasă pentru el, deseori o aud spunîndu-ţi acest lucru — replică secretarul, cu aceeaşi căutătură fixă — dar n-aş putea afirma că mi-a spus şi mie vreodată aşa ceva.

Bella răspunse căutăturii Iixe a secretarului printr-o privire scurtă, melancolică, visătoare, tipică pentru ea, şi apoi — dînd din căpşorttl ei frumos de mai multe ori, ca un filozof cu gropiţe în obraji (şi încă din cea mai bună şcoală), care împărţea sfaturi moralizatoare despre viaţă — scoase un oftat micuţ şi lasă lucrurile în plata Domnului, aşa cum procedase mai înainte cînd fusese vorba de ea.

Făcuseră însă o plimbare foarte plăcută. Copacii erau desfrunziţi, iar fluviul era lipsit de nuferi, dar cerul nu-şi pierduse frumuseţea albastră, oglindită în apă ; un vînt plăcut zbura pe luciul apei, unduindu-i suprafaţa. Poate că nu exista oglindă, făcută de mîna omului, pe a cărei suprafaţă dacă s-ar putea perinda din nou toate imaginile refleetate în timp să nu dezvăluie vreo scenă sumbră, de groază. Dar oglinda mare şi senină a fluviului parcă reproducea tot cc reflectase vreodată între malurile acelea placide şi nu aducea altceva la lumină decît ceea cc era paşnic, pastoral şi încărcat de floare.

S-au tot plimbat aşa, vorbind despre mormîntul proaspăt acoperit, despre Johnnv şi despre multe lucruri. La întoarcere, se întîlniră cu vioaia doamnă Milvey, care venise în căutarea lor. Aşa că reveniră în sat tocmai cînd Li/zic Hexam ieşea de la fabrica de hîrtie ; Bella se despărţi de ceilalţi ca să stea de vorbă cu Lizzie, acasă la ea.

— Mă tem că o să ţi se pară o odaie sărăcăcioasă — spuse Lizzie, cu un zîmbet de bun sosit, oferindu-i locul de cinste lîngă foc.

— Nu aşa de sărăcăcioasă cum crezi, draga mea... — o asigură Bella — ...dacă le-ai cunoaşte pe toate...

într-adevăr, deşi se ajungea acolo pe o scară grozav de îngustă şi întortocheată, care părea lucrată într-un hogeac alb şi curat, cu toate că odaia avea un tavan foarte jos şi podeaua foarte accidentată şi părea cam zbanghie în privinţa ferestrei cu zăbrele, era totuşi mai plăcută decît încăperea urîcioasă de acasă, unde Bella a deplîns la început nenorocirea de a fi fost siliţi să ia chiriaşi.

Ziua era pe sfîrşite cînd cele două fete se uitau una la alta în preajma focului. Camera cufundată în întuneric nu primea altă lumină decît cea de la foc. Soba trebuie că era vechiul godin, iar jăratecul se afla, probabil, în scorbura de lîngă flacăra care abia pîlpîia, de odinioară.

— Este ceva cu totul nou pentru mine — mărturisi Lizzie — să fiu vizitată de o domnişoară din înalta societate, atît de apropiată de mine ca vîrstă şi atît de frumoasă ca dumneata. Pentru mine e o adevărată plăcere să te privesc.

— Nu mai am cu ce începe — rosti Bella, roşind — fiindcă voiam să-ţi spun că c o plăcere pentru mine să mă uit la

dumneata, Lizzie. Dar am putea începe şi fără început, nu-i aşa ?

Lizzie luă mîna mică şi dclicată întinsă spre ea cu o cordialitate Ia fel de delicată.

;— Ei, şi-acum, dragă — spuse Bella, tragîndu-şi scaunul puţin mai aproape şi luînd-o pe Lizzie de braţ, de parcă ar fi plecat la plimbare — mi s-a dat însărcinarea să-ţi spun ceva şi mi-e teamă că o să-ţi spun greşit acel ceva. Dar am să caut să nu fie aşa. E în legătură cu scrisoarea dumitale adresată domnului şi doamnei Boffin... asta este. Ia să văd. Da, da ! Asta este.

Cu această introducere, Bella ajunse la rugămintea lui Lizzie de a se păstra totul în taină şi vorbi cu tact despre falsa învinuire şi despre retractarea ei; apoi o întrebă dacă-i dă voie să se informeze de cumva aceasta a avut vreo înrîurire, mai mult sau mai puţin, asupra rugăminţii în sine.

— Am impresia, draga mea — continuă Bella, de-a dreptul uimită de felul oficial în care discuta — că acest subiect trebuie să-ţi fie penibil, dar sînt şi eu amestecată ; căci... nu ştiu dacă eşti la curent cu asta sau dacă măcar bănuieşti... că cu sînt cea desemnată în testament să se mărite cu tînărul acela nefericit, dacă el era de acord. Aşa că m-am văzut tîrîtă în această afacere fără voia mea, iar dumneata ai fi fost de asemenea tîrîtă fără voia dumitale, astfel noi sîntem cam în aceeaşi situaţie.

— Desigur — spuse Lizzie — dumneata eşti domnişoara Wilfer, despre care auzeam pomenindu-se de atîtea ori. Ai putea să-mi spui care-i prietenul meu necunoscut ?

— Prietenul necunoscut, draga mea ? — se miră Bella.

—- Cel care a obţinut retractarea învinuirii împotriva bietului tata şi care mi-a trimis înştiinţarea aceasta în scris.

Bella habar nu avea despre un asemenea om. Nici nu aflase despre aşa ceva.

— Aş fi fost bucuroasă să-i pot mulţumi — adăugă Lizzie. A făcut foarte mult în sprijinul meu. Sper ca într-o zi să-i pot mulţumi. M-ai întrebat dacă există vreo legătură...

— între învinuire sau retractarea în sine... — interveni Bella.

— Da. Dacă există vreo legătură între acestea şi dorinţa mea de a trăi aici retrasă şi în taină ? Nu, nu există.

Pe cînd Lizzie Hexam clătina din cap dînd acest răspuns şi se uita la fac, în felul ei de a ţine mîinile încrucişate era o hotărîre liniştită care nu scăpă ochilor luminoşi ai Bellei.

— Ai stat multă vreme singură ? — întrebă Bella.

— Da. Asta nu-i ceva nou pentru mine. Cînd trăia bietul tata, eram de obicei singură ore în şir, zi şi noapte.

— Ai un frate, după cum mi s-a spus ?

— Am un frate,dar nu se poartă frumos cu mine. Totuşi, e un băiat foarte bun şi s-a ridicat prin propriile lui strădanii. Nu vreau să mă plîng de el.

Spunînd aceste cuvinte, cu ochii la jarul din sobă, o umbră fugară de tristeţe trecu peste chipul ei. Bella folosi prilejul şi-i atinse mîna.

— Lizzie, aş vrea să-mi spui dacă ai vreo prietenă de vîrsta dumitale.

•— Am dus totdeauna o viaţă atît de singură, încît n-am avut nici o prietenă de cînd mă ştiu — a fost răspunsul.

— Nici eu n-am avut — se destăinui Bella. — Nu pentru că aş fi dus o viaţă singuratică... uneori doream să fiu mai singură, în loc s-o văd pe mama purtîndu-şi paşii maiestuoasă, pe la colţuri, ca o muză tragică, schimonosită de durere, şi să suport toanele lui Lavvy... deşi, bineînţeles, ţin foarte mult la amîndouă. Aş vrea să fiu prietena dumitale, Lizzie. Crezi că ar fi posibil ? N-am mai mult caracttr, draga mea, decît un canar, cum se zice... Dar ştiu că se poate avea încredere în mine.

Fiinţa asta nestatornică, veselă dar cu suflet, zăpăcită din pricină a-i lipsea un ţel călăuzitor şi capricioasă pentru că se ţinea totdeauna numai de fleacuri, era totuşi fermecătoare, în ochii lui Lizzie avea atîta prospeţime, atîta drăgălăşenie, o îmbinare de feminitate şi candoare de copil, încît îi cîştigă întreaga i simpatie. Iar cînd Bella repetă :

— Crezi că ar fi posii'il, Lizzie ? — cu sprîncenele ridicate, cu capu! lăsat într-o parte, exprimînd nedumerire şi cu o ciudată îndoiala în suflet. Li77'e îi arătă, într-un fel fără echivoc, că socotea posibil. — Spune-mi, draga mea — adăugă Bella — cum stau lucrurile şi de ce trăieşti astfel ?

Lizzie începu cu o int roducere.

— Dumneata trebuie să ai mulţi admiratori...

Dar Bella o întrerupse, cu un strigăt scurt de mirare :

— Draga mea, n-am nici unul !

— Nici unul ?

— Eh, poate unul — zise Bella ! Sigur nu şan. Am *avut* unul, dar cum s-ar purta astăzi, n-aş putea spune. Hai sa spunem, o jumătate de admirator (fireşte, nu-1 pun la socoteală pe nătărăul acela, George Sampson), Dar să lăsăm astea, nu de mine-i vorba. Aş vrea să aflu cîte ceva despre dumneata.

— Există un bărbat — rosti Lizzie — un om pătimaş şi violent, care spune că mă iubeşte şi trebuie să-1 cred. E prieten cu fratele meu. Cînd frate-mai l-a adus prima oară la mine, am simţit repulsie Faţă de omul ăsta, dar ultima dată cînd l-am întîlnit nu-ţi pot spune ce frică mi-a fost de el. .

Se opri.

— Ai venit aici ca să scapi de el, Lizzie ?

— Am venit aici îndată după ce m-a speriat aşa de rau.

— Aici îţi mai e teamă de el ?

— în general nu sînt timidă, dar dc el mi-e totdeauna teamă. Mă tem să-mi arunc ochii intr-un ziar sau să ascult povestindu-se întîmplări de la Londra, ca nu cumva să aflu că a săvîrşit cine ştie ce act de violenţă.

— Atunci, nu pentru dumneata, dragă, ţi-e teamă de el ? !

— exclamă Bella, după ce chibzuise asupra cuvintelor rostite.

— Chiar şi pentru mine mi-ar fi teamă, dacă l-aş întîlni pe aici. Mă uit mereu in jur cînd umblu noaptea, nu care cumva să apară de undeva.

—- Ţi-e teamă, draga mea, că ar putea să-şi pricinuiască sieşi vreun rău, la Londra ?

Nu. E destul de aprig, ca sa-şi facă lui vreun rau, dar nici nu mă gîndesc la asta.

— Dragă, atunci s-ar părea — spuse Bella, ageră — că trebuie să mai fie un altul.

înainte de a răspunde, Lizzie îşi ascunse o clipă faţa în mîini.

— Am tot timpul cuvintele lui în auz şi nu-mi iese din minte telul cum a dat cu pumnul într-un perete de piatră cînd le-a rostit. M-am străduit deseori să-mi spun că nu merită să-mi mai amintesc de toate astea, dar 1111 pot lua

Bella tresări ; îşi petrecu miinile pe după talia lui Lizzie, împreunîndu-le, ţi apoi întrebă liniştită, cu glas molcom, în timp ce amîndouă priveau focul:

— Să-l ucidă ! E chiar aşa de gelos omul ăsta ?

— Pe un domn... — zise Lizzie — ...nici nu ştiu cum să-ţi spun... pe un domn cu mult mai presus ca mine şi modul meu de viaţă, care mi-a adus vestea morţii tatălui meu şi care de atunci mi-a arătat interes.

— Te iubeşte ?

Lizzie clătină din cap.

— Are admiraţie pentru dumneata ?

Lizzie încetă să mai clatine capul şi apăsă mîna care o încingea ca o centură.

— Datorită lui ai venit aici ?

— Aa, nu ! Pentru nimic în lume n-aş vrea să afle, şi nici n-aş vrea să-i dau vreun indiciu despre unde m-ar putea găsi.

— Lizzie dragă ! De ce ? — întrebă Bella, uimită de ieşirea ci. Dar apoi, repede, adăugă, văzînd chipul fetei : — Nu, nu spune de ce. Ce întrebare stupidă am pus şi eu ! Inii dau seama...

Se aşternu tăcerea. Lizzie, cu capul aplecat, se uita la jarul din sobă, care-i hrănise primele închipuiri, un refugiu din viaţa chinuită de unde-1 smulsese pe fratele ei, deşi prevăzuse răsplata ce avea s-o primească.

— Acum ştii lot — reluă, privind-o în ochi pe Bella. — N-a rămas nimic nespus. Asta-i cauza pentru care trăicsc aici, în taină, ajutată de un bătrîn cumsecade, care-mi este adevărat prieten. De-a lungul unei scurte perioade din viaţa mea acasă, cu tata, s-au petrecut unele lucruri — nu mă-ntreba ce anume — cărora m-am împotrivit şi-am încercat să le pun capăt. Nu cred că aş fi putut face mult mai mult atunci fără a-mi pierde influenţa asupra tatei ; dar acele lucruri îmi împovărează conştiinţa. Sper să mă despovărez dacă voi acţiona avînd în faţă numai binele.

Despovărează-tc, Lizzie — spuse Bella, binevoitoare — şi de meteahna de a avea slăbiciune pentru un om care nu merită.

— Nu. asta nu — răspunse repede. — Nu vreau să cred şi nici nu cred că el nu merită. N-aş avea nimic de cîştigat şi nici de pierdut prin asta !

Sprintenele subţiri şi expresive ale Bellei făcură mustrări focului, pentru scurt timp, înainte de a relua discuţia.

— Să nu-ţi închipui cumva, Lizzie, că aş vrea să te silesc, dar n-ai avea oare de cîştigat ca linişte, speranţe şi chiar ca libertate ? N-ar fi mai bine să nu mai duci o viaţă secretă, ascunsă şi să fii astfel ruptă de perspectivele dumitale dc viitor, fireşti şi temeinice ? Iartă-mă că te-ntreb, n-ai avea de cîştigat ?

— Oare o inimă de femeie care... care are o asemenea slăbiciune — rcplică Lizzie — mai caută să cîştige ceva ?

întrebarea era atît de diametral opusă principiilor de viaţă ale Bellei, aşa cum fuseseră expuse tatălui ei, încît îşi spuse în gînd : „Ascultă bine ce spune, mic monstru al lăcomiei după bani ! Ai auzit ? Nu ţi-e ruşine de tine însăţi ?“

îşi desfăcu braţele petrecute în jurul mijlocului lui Lizzie, anume ca să-şi dea singură, drept pedeapsă, un ghiont în coaste.

— Dar parcă ziceai, Lizzie — continuă Bella, revenind la subiect, după ce-şi administrase sancţiunea — că eşti dispusă să pierzi, la urma urmelor. N-ai vrea să-mi spui, Lizzie, la ce te gîndeai că o să pierzi ?

— Aş pierde o parte din cele mai plăcute amintiri, îndemnurile şi scopurile cele mai dragi, pe care le port cu mine zi de zi în viaţă. Aş pierde credinţa că dacă eram deopotrivă cu el, iar el mă iubea, aş fi încercat din toate puterile să-l fac mai bun, mai fericit, aşa cum şi el m-ar fi făcut pe mine. Aş pierde aproape toată preţuirea întemeiată pe bura mea de învăţătură datorată numai lui, învingînd piedicile din cale ca nu cumva să creadă că a făcut un sacrificiu inutil. Aş pierde un fel de icoană a lui sau a ceea ce putea fi dacă eu eram o fată din lumea bună, iar el m-ar fi iubit — icoană pe care o am tot timpul înaintea ochilor şi faţă de care n-aş face nimic urît ori nedrept. Aş înceta să mai apreciez amintirea că nu mi-a făcut decît bine de cînd l-am cunoscut şi că a prilejuit o schimbare în mine ca... ca schimbarea din pielea acestor mîini care erau grosolane, crăpate, aspre şi arse de soare cînd dădeam la vîsle pe

Mîinile ii tremurau cind i le arătă, dar nu de slăbiciune.

— înţelege-mă, draga mea — continuă ea. — Niciodată n-am visat că el ar putea fi pentru mine pe lumea asta altceva decît acea imagine pe care ştiu ca nu ţi-aş putea-o explica, dacă această explicaţie nu se află dinainte în inima ta. Nici n-am mai visat că aş putea să-i fiu soţie, aşa cum nici el n-a visat... ce cuvinte ar putea exprima aceste lucruri cu mai multă forţă ? Şi totuşi, îl iubesc. îl iubesc atît de mult, atît de profund, iar cînd ma gîndesc uneori că viaţa mea n-ar putea li altfel decît tristă şi searbădă, sînt mîndră şi mă bucur. Sînt mîndră şi mă bucur că suiăr pentru el, chiar dacă lui nu-i ajută Ia nimic, şi că n-o să ştie niciodată sau că n-are să se sinchisească de asta.

Bella rămase îneîntată de pasiunea profundă şi dezinteresată a fetei acesteia de aceeaşi vîrstă cu ea, care i se destăi- nuise, curajoasă, avînd încredere în puterea ei de înţelegere intuitivă a întregului adevăr. Şi totuşi, ea nu trăise niciodată ceva asemănător, nici nu se gîndise că ar ti cu putinţă ceva asemănător.

— Era tîrziu, într-o seară îngrozitoare — continuă Lizzie — cînd m-a văzut pentru prima dată, în locuinţa noastră de pe malul fluviului, foarte deosebită de aceasta. N-are să mă mai vadă poate niciodată. Aş dori... sper să nu mă mai vadă niciodată. Dar n-aş vrea sa fiu lipsită în viaţă de lumina ochilor lui, nu, pentru nimic în lume. Acum ţi-am spus tot, draga mea. Şi nu regret că rn-am destăinuit, chiar dacă mi s;-a părut puţin ciudat. O clipă înainte de a veni aici, nu voiam să împărtăşesc nici un cuvînt din toate astea, dar ai venit înăuntru şi m-am răzgîndit.

Bella o sărută pe obraz şi-i mulţumi călduros pentru încrederea ei.

— Atît aş vrea doar — spuse Bella — s-o ti meritat mai din plin.

— S-o li meritat mai din plin ? — repetă 1 iz/ie, cu un zîmbet de nedumerire.

— Nu mă refeream la păstrarea secretului — ii explică Bella — căci de m-ar tăia bucăţele, şi tot n-aş spune un cuvînt din cele auzite... deşi nu-i mare lucru, pentru că sînt încăpăţînată din fire ca un catîr. Mă gîndeam, I.i/zie, ca eu sînt o simplă egoistă impertinentă, îneît mă faci să-mi tie ruşine.

Li//ie ridică părul frumos, castaniu, despletit din pricina energiei cu care Bella îşi sinucise capul, dojenind-o cu un :

— Vai, draga mea !

— E foarte bine că-mi spui draga mea — rosti Bella, cu un scîncet afectat — şi mă bucur că-mi spui aşa, deşi nu prea merit. EU SÎNT atît de urîcioasă !

— Draga mea ! — o dojeni Li/,zic din nou.

— De superficială, rece, interesată, mărginită, o mică brută ! — exclamă Bclla, rostind epitetele în aşa fel îneît ultimul să culmineze ca forţă.

— Crezi că nu ştiu cu mai bine ? — întrebă Lizzic, cu un surîs liniştit, părul fiind pus acum la adăpost.

— Serios, *ştii* mai bine ? — se miră Bella. — Crezi într-adevăr că ştii mai bine ? Oo, m-aş bucura să ştii mai bine, tare mi- e teamă însă că tot cu ştiu cel mai bine !

Lizzie o întrebă, rîzînd dinainte, dacă şi-a văzut vreodată chipul şi dacă şi-a auzit glasul.

— Cred şi eu — răspunse Bella — nu fac altceva dccît să mă uit în oglindă şi să piui ca o coţofană.

— Mie în orice caz mi-a fost (le-ajuns să-ţi văd chipul şi să-ţi aud glasul ca să-ţi spun — şi sînt sigură că n-am făcut o greşeală — ceea ce nu mi-aş fi închipuit vreodată că aş putea spune cuiva. Ai cumva impresia că n-am procedat bine ?

— Nu, sper că nu — răspunse Bclla bosumflată, rîzînd mînzeşte.

— Altădată aveam obiceiul să văd imagini în foc — zise Lizzie, veselă — ca să-l distrez pe fratele meu. Să-ţi spun ce văd acolo, unde flacăra e mai mare ?

Se ridicară şi stăteau în picioare lîngă sobă — venise timpul să se despartă. îşi petrccură braţele una în jurul celeilalte ca să-şi ia rămas bun.

— Să-ţi spun ce văd acolo ? — întrebă Lizzie.

„O brută mică şi mărginită" — îşi spuse Bella, înălţînd din sprîncene.

— O inimă care merită să fie cîştigată şi chiar este cîştigată. O inimă care, o dată cîştigată, trece prin foc şi apă pentru cel care a cîştigat-o, şi carc niciodată nu se schimbă şi nici nu se va descuraja cîndva.

— O inimă de fată ? — întrebă Bella. cu acelaşi joc al sprîncenelor.

Lizzie încuviintă din cap

— Şi f igura căreia aparţine...

— liste a dumitale — sugeră Bella.

— Nu. A dumitale, absolut desluşit şi sigur.

Astfel, întîlnirea lor luă sfîrşit cu amabilităţi de amîndouă părţile.

— Nu uita că sîntem prietene — îi spuse Bella.

Rămăsese stabilit să se mai întîlncască în acelaşi loc, nu ,iupă mult timp. Lizzie se întoarse la îndeletnicirile ei, iar Bella alergă peste drum la micuţul han, dueîndu-se la cei carc o însoţiseră aici.

— Ce eşti aşa serioasă, domnişoară Wilfer ? — întrebă secretarul de cum dădu cu ochii de ea.

— Eu sînt serioasă din fire — îi întoarse vorba domnişoara Wilfer.

Nu avea altceva să-i spună decît că destăinuirile lui Lizzie Hexam n-aveau nici o legătură cu învinuirea cumplită şi nici cu retractarea în sine.

— Aa, ba da totuşi ! — îşi amintise Bella. — Mai trebuie să menţionez ceva, anume că Lizzie doreşte foarte mult să •mulţumească prietenului necunoscut care obţinuse retracta- rC(i trimisă ei.

— Serios ?

— A, nu ştii cine-ar putea fi prietenul necunoscut ? — întrebă Bella.

El n-avea însă nici cca mai vagă idee.

Se aflau la bariera regiunii Oxfordshire — aiît de departe pribegise biata bătrînă Betty Higden.. Urmau să revină cu trenul, şi deoarece gara era la cîţiva paşi, reverendul Frank Mil- vey, doamna Milvey, Sloppy, Bella şi secretarul porniră într- acolo. Potecile săteşti atît de late îneît să încapă toţi cinci erau puţine la număr, aşa că Bella şi secretarul rămaseră îndărăt.

— Nu ştiu dacă mă crezi, domnule Rokesmith — spuse Bella — dar mi se parc că au trecut ani întregi de cînd am fost în căsuţa lui Lizzie Hexam.

— Am avut o zi foarte încărcată — rosti el — iar la cimi- tir erai foarte mişcată. Trebuie să fii extrem de obosită.

— Nu, nu sînt de loc obosită. Nu m-am exprimat prea bine. N-am vrut să spun că a trecut o perioadă lungă de timp, ci că am impresia că s-au perindat o sumedenie de întîmplări... în ce mă priveşte, bineînţeles.

— Plăcute, sper...

— Sper şi eu.

— Ţi-e frig, ani simţit că tremuri. Te rog. lasă-mă să-ţi pun pledul ăsta al meu. Pot să ţi-l aşez pe umeri fără să-ţi boţesc rochia ? Acum o să-ţi fie prea greu şi e cam lung. îngăduie-mi să duc capătul ăsta pe mînă, pentru că nu-mi poţi da braţul.

Totuşi, avea un braţ liber ; cum l-o fi scos, înfofolită cum era, Dumnezeu ştie — fapt este că l-a scos cumva... iată-l... şi şi-l petrecu pe după braţul secretarului.

— Am avut o convorbire îndelungată şi interesantă cu Lizzie, domnule Rokesmith, şi mi-a acordat întreaga ei încredere.

— Nici nu s-ar li putut altfel — rosti secretarul.

— Mă întreb cum se face că mi-ai spus — se miră Bclla, oprindu-sc locului şi privindu-l — acelaşi lucru pe care mi l-a spus şi ea !

— Trebuie să fie din pricină că simt exact ce a simţit şi ea în direcţia asta.

— Şi ce anume simţi, mă rog ? — întrebă Bella, mergînd mai departe.

— Dacă voiai să-i cîştigi încrederea... a ci sau a oricui... puteai fi sigură că vei izbuti.

Pentru că tocmai atunci calea ferată închidea, vicleană, un ochi verde şi deschidea altul roşu, a trebuit să o ia la fugă. Deoarece Bella nu putea fugi lesne, înfăşurată cum era, secretarul o ajută.

Cînd luă loc în faţa lui, într-un colţ al vagonului, obrazul îmbujorat al Bcllei era atît de fermecător, îneît tot să-l priveşti — de aceca la exclamaţia ei : „Ce frumoase-s stelele şi ce noapte minunată !“, secretarul răspunse :

— Da...

însă prefera să privească noaptea şi stelele prin chipul ei fermecător decît să se uite pe fereastră.

„O, momoaso... eşti o fată nemaipomenit de momoasă ! De-aş fi eu executorul testamentar legal al celor lăsate cu limbă de moarte de către Johnny ! De-aş avea eu dreptul să plătesc această împuternicire şi să capăt în schimb recipisa !...

Asemenea gînd se pierdea desigur în vuietul trenului gonind prin gările care toate, viclene, închidcau cîte-un ochi verde şi deschideau altul roşu atunci cînd se pregăteau s-o lase pe fata cea momoasă să treacă.

Capitolul X

ISCOADA

— Aşadar, domnişoară Wren — spuse domnul Eugene Wrayburn — nu te pot convinge să-mi îmbraci o păpuşă ?

— Nu, dacă vrei aşa ceva — răspunse domnişoara Wren, pusă pe harţă — n-ai decît să-ţi cumperi una de la prăvălie.

— Şi drăgălaşa mea fină din Hertfordshire... — se plînse domnul Wrayburn.

(„Din *Fleacshire,* mi se pare că vrei să spui" — îl întrerupse în gînd domnişoara Wren.)

— ...va fi nevoită să facă la lei ca lumea de ritul şi nu se va bucura de nici un haiîr din partea cunoştinţei mele, croitoreasa de la curte ?

— Dacă e să i se facă vreun hatîr linei dumitale drăgălaşe, şi, măi, ce mai naş i-a fost dat să aibă ! — replică domnişoara Wren, împungînd aerul cu acul înspre el — atunci să i se aducă la cunoştinţă că croitoreasa curţii îţi ştie toate trucurile şi apucăturile... poţi să-i spui asta prin poştă, împreuna cu complimentele de la mine.

Domnişoara Wren cosea de zor la lumina luminării, iar domnul Wrayburn, jumătate amuzat, jumătate jignit, stătea în picioare lîngă băncuţa ei, inutil, fără să-i poată fi de vreun folos, şi o privea lucrînd. Copilul domnişoarei Wren, pornit pe căi greşite, se afla în dizgraţie într-un ungher al odăii, ca vai de capul lui, pleoştit şi tremurînd ca varga din pricina băuturii.

— Uh, urîciosule ! — exclamă domnişoara Wren cînd îl auzi clănţănind din dinţi. Aş vrea să-ţi cadă toate măselele pe beregată-n jos şi să-ţi joace zaruri în burtă ! Buh. copil afuri- risit ! Beee, oaie răpănoasă !

Pentru că fata însoţea fiecare dojana cu cîte-o lovitură de ameninţare din picior în duşumea, nenorocitul protestă văi- cărindu-se.

— Zău. am să cheltuiesc cinci şilingi pe pielea ta ! — continuă domnişoara Wren. — Cîte orc crezi că muncesc ca să cîştig cinci şilingi, băiat parşiv ce eşti ? Nu te mai văita aşa, altfel arunc cu o păpuşă în tine. Zău, am să dau cinci şilingi pe tine. Cred că n-aş avea decît de cîştigat ! O să-i dau cinci şilingi gunoierului să te ducă de aici în cotiga de gunoi.

— Nu, nu — se ruga creatura aceea ajunsă de rîsul lumii.

— Te rog !

— Băiatul ăsta ar putea frînge inima maică-si — spuse domnişoara Wren, adresîndu-se oarecum şi lui Eugene. — Mai bine nu l-aş fi crescut. Ar fi fost mai ascuţit ca un dinte de şarpe dacă nu era aşa prost ca noaptea. Uită-te la el ; halal mutră pentru un ochi de mamă !

Desigur, în starea lui mai jalnică decît a unui porc (pentru că porcii cel puţin pun osînză pe ei de atâta îndopat şi sînt buni la gust), merita să fie privit de oricine.

— Bătrîn ajuns în mintea copiilor, beţivan scîrbos ! — îl ocărî domnişoara Wren cu multă asprime. — Nu este bun dc nimic, doar să fie ţinut în rachiul care-1 distruge şi pus într-un borcan marc la vedere pentru alţi beţivani de teapa lui... dacă n-are pic de grijă pentru ficatul lui, atunci n-are nici pentru maică-sa ?

— Da... g... rija, ah, laşa ! — strigă cel căruia i se adresau aceste mustrări furioase.

— Ah lasă, ah lasă ! — îl îngînă domnişoara Wren. — Atîta ştii să spui, şi pormă o iei iar de la capăt !

— Altă dată nu mai fac. Zău, nu mai fac. Te rog !

— Aşa ! — spuse domnişoara Wren, acoperindu-şi ochii cu mîna. — îmi faci silă cînd te privesc. Du-te sus şi adu-mi pălăria şi şalul. Fă-tc util într-un fel, copil rău ce eşti, şi lasă-mă să răsuflu cîteva clipe fără să te am în preajmă.

Se supuse şi ieşi clătinîndu-se pe picioare ; Eugene W ray- burn desluşi lacrimi carc se prelingeau printre degetele micuţei creaturi în timp ce ţinea mîna la ochi. îi părea rău, dar mila aceasta nu izbuti să-i îndemne nepăsarea către altceva decît spre păreri dc rău.

— Mă duc la Opera italiană să-mi probez rochiile —

zeflemitor ca să ascundă că plînsese. — Dar înainte de a pleca, aş vrea să te văd că închizi uşa pe din afară, domnule Wray- burn. în primul rînd, dă-mi voie să-ţi spun, o dată pentru totdeauna, că n-are rost să mai vii pe-aici. N-ai să capeţi ceea cc vrei de la mine, nu, nici chiar dac-ai aduce un cleşte cu dumneata să smulgi taina, de aflat tot n-ai să afli.

— Eşti chiar atît de îndărătnică în privinţa rochiei pentru păpuşa finei mele ?

— Ah ! —• făcu domnişoara Wren, smucindu-şi bărbia. — Chiar atît de îndărătnică sînt. în orice caz, cînd e vorba de îmbrăcămintea unei păpuşi... sau de o adresă... şi una, şi alta. Haide, lasă-te păgubaş.

Amărîtul ci de tată se întorsese ; stătea în picioare, cu pălăria şi şalul dinapoia fetei.

— Dă-mi-lc şi du-tc iarăşi în colţul tău, virîţenia pămîntului ! — exclamă domnişoara Wren, întoreîndu-se spre el şi urmărindu-1. — Nu, nu, n-am nevoie de ajutorul tău. Du-te în colţul tău, chiar în clipa asta.

Nenorocitul, freeîndu-şi molîu dosul mîinilor carc-i tremurau, mai jos de încheietură, îşi tîrşîi picioarele către locul de osîndă, dar nu fără să se uite nedumerit la Eugene cînd trecu pe lîngă cl, căutătură însoţită şi de un soi de gest făcut din cot, dacă vreunul dintre membrele sau încheieturile lui mai răspundea cumva impulsurilor. Eugene nu-1 luă 111 seamă, doar atît: se retrase instinctiv, ferindu-se de această atingere neplăcută şi cu o plecăciune lcnevoasă către domnişoara Wren, ceru voie să-şi aprindă ţigara de foi, şi apoi plecă.

— Ei, şi-acum, fiu risipitor cc eşti — spuse Jenny scuturînd capul şi degetul arătător cu energie spre pacostea asta de om — să stai acolo pîn' mă-ntorc. Dacă ai să te mişti din colţul acela numai pentru o clipă cît îs cu plecată, o să ai de furcă cu mine !

După această muştruluială, suflă în luminările pe care lc folosise la lucru, lăsîndu-1 numai cu lumina focului, şi după ce-şi luă în buzunar cheia uriaşă de la intrare şi bastonul-cîrjă ieşi pe uşă afară.

Eugene pornise agale spre Temple, fumîndu-şi ţigarca de foi, dar n-o mai văzu pe croitoreasa de păpuşi, pentru că

El îşi purta încet paşii ; se opri la Charing Cross, ca să privească mulţimea de oameni, cît se poate de nepăsător, porni iarăşi, încet, cînd o apariţie cu totul neaşteptată îi atrase privirea. Această apariţie nu era altcineva decît urîciosul de băiat al domnişoarei Wrcn, care nu izbutea să-şi ia inima-n dinţi ca să treacă strada.

Nici că se putea un spectacol mai caraghios şi mai demn de milă decît cel în care nenorocitul acela, abia ţinîndu-se pe picioare, se trudea, clătinîndu-se, să pornească, şi din nou se întorcea, poticnit, alungat înapoi de teama de vehiculele venind din toate părţile şi de nicăieri. Mereu-mereu, cînd strada era absolut liberă, pornea, făcea drumul cam pînă la jumătate, apoi, descriind o curbă, se întorcea din nou, şi de fapt ar fi putut să treacă şi să răstreacă de cîteva ori pînă atunci. Pe urmă stătea la marginea trotuarului tremurînd : se uita în susul străzii, se uita în josul ei, iar zeci şi zeci de oameni îl înghionteau în stînga şi-n dreapta, treceau strada şi-şi vedeau de drum. îndemnat, cu timpul, la vederea atîtora care izbuteau să traverseze, mai pornea o dată, făcea din nou
o curbă, ajungea aproape să pună piciorul pe celălalt trotuar, vedea sau i se năzărea că se întîmplă ceva şi se întorcea iarăşi, împleticindu-se, de unde plecase. Acolo făcea pregătiri spasmodice pentru un mare salt, şi pînă la urmă se hotăra să pornească tocmai cînd nu trebuia ; atunci, vizitiii zbierau la el şi din nou bătea în retragere şi revenea, clătinîndu-se, la vechiul punct, şi lua totul de la capăt.

„Mi se pare mie — îşi spuse Eugene cu răceală, după ce-1 urmări din priviri cîteva minute — mi se pare mie că prietenul meu o să cam întîrzie dacă are vreo întîlnire."

După această observaţie, îşi văzu de drum şi nu se mai gîndi la el.

Cînd sosi la locuinţa lui, dădu cu ochii de Lightwood, care cinase singur acasă. Eugene trase un jilţ lîngă foc, unde prietenul lui citea ziarul de seară, la un pahar de vin, şi îşi turna şi el ca să-i ţină tovărăşie.

— Dragă Mortimer, tu întruchipezi imaginea desăvîrşită a unei hărnicii neistovite, odihnindu-te (şi pe bună dreptate) după truda virtuoasă a zilei.

—• Dragă Eugene, tu întruchipezi imaginea desăvîrşită a unei lenevii neistovite, şi nu te odihneşti de loc. Unde ai fost

— Am fost... — răspunse Wrayburn — ...prin oraş. Acî, m-am întors cu intenţia să mă consult cu preainteligentul şi multrespectatul meu avocat despre cum merg treburile mele.

— Preainteligentul şi mult respectatul tău avocat este de părere că treburile talc merg prost, Eugene.

— Deşi rămîne o chestiune deschisă — spuse Eugene, dus pe gînduri — dacă acesta este un răspuns inteligent dat despre afacerile unui client care n-are nimic de pierdut şi care nu poate fi făcut nicidecum să plătească...

— Ai încăput pe mîna unor păgîni, Eugene.

— Dragă băiete — îi întoarse vorba, foarte calm, debitorul, ridicînd paharul — deoarece înainte am încăput pe mîna unor creştini, acum pot rezista cu stoicism.

— Eugene, astăzi am avut o convorbire cu un evreu, care parc hotărît să facă puternice presiuni asupra noastră. Un adevărat Shylock [1] şi în acelaşi timp un patriarh. Un evreu bătrîn plin de pitoresc, cu păr cărunt şi barbă sură, care poartă pălărie cu gardini largi şi anteriu.

— Nu — se împotrivi Eugene, oprindu-se ca să pună jos paharul — desigur, nu poate fi vorba de venerabilul meu prieten, domnul Aaron !

— El îşi spune domnul Riali.

— Apropo — rosti Eugene — acum mi-aduc aminte că *eu* i-arn dat numele de Aaron, fără îndoială din dorinţa instinctivă de a-1 primi în sînul bisericii noastre.

— Eugene, Eugene — replică Lightwood — eşti mai caraghios ca niciodată. Lămureşte ce vrei să spui.

— Pur şi simplu, băiete dragă, că am avut cinstea şi plăcerea să fac cunoştinţă şi să vorbesc cu un astfel de patriarh, cum îi zici tu, şi că m-am adresat lui cu „domnule Aaron“, deoarece mi se pare un nume ebraic, expresiv, potrivit şi măgulitor. Dar independent de aceste motive puternice, totuşi 1111 ăsta-i numele lui.

— Am impresia că eşti omul cel mai absurd de pe faţa pămîntului — îl dojeni Lightwood, rîzînd.

—- Ba de loc, te asigur. A pomenit ceva că mă cunoaşte ?

— Nu. A spus doar că aşteaptă nişte bani de la tine.

[1] Personajul principal clin comedia shakespeariană *Neguţătorul din Vetiefia,* prototipul zarafului rapace şi al creditorului neînduplecat.

— Ceea ce pare să însemne — remarcă Eugene, cu multă gravitate — că *nici* nu m-ar cunoaşte. Eu sper să nu fie venerabilul meu prieten, domnul Aaron, deoarece, drept să-ţi spun, Mortimer, mă-ndoiesc că ar putea avea ceva cu mine. Tare mi-e teamă însă că e mîna lui în dispariţia lui Lizzie !

— Faci ce faci — replică Lightwood, nerăbdător — pare-se, şi ca prin minune ajungi tot la Lizzie. „Prin oraş", cum spuneai acum, înseamnă pe la Lizzie, aşadar, Eugene.

— Avocatul meu, trebuie să ştiţi — zise Eugene, întoreîn- du-se spre mobile — este un om cum nu se poate mai ager la minte.

— Am dreptate, Eugene ?

— Da, ai, Mortimer.

- Şi totuşi, Eugene, ştii foarte bine că 11-0 iubeşti cu adevărat.

Eugene Wrayburn se ridică, vîrî mîinile în buzunare şi, cu un picior în cenuşar, îşi legăna nepăsător trupul, privind focul. După o pauză îndelungată, răspunse :

— Asta nu ştiu. Te-aş ruga să nu mai vorbeşti despre acest lucru ca despre ceva de la sine înţeles.

— Păi dac-ai iubi-o, atunci cu atît mai mulţ ai lăsa-o în pace.

După o pauză ca mai înainte, Eugene reluă :

— Nu ştiu nici asta. Dar ia spune-mi : M-ai mai văzut tu peipelindu-mă vreodată atît de mult ca pentru dispariţia ci ? ‘I'c-ntrcb, cu titlu informativ.

— Dragul meu Eugene, tare-aş fi vrut, credc-mă !

— Uite că n-a fost aşa. întocmai. Tu confirmi impresia pe care o am cu. Nu cumva parc că cu ţineam Ia ca ? Te-ntreb, cu titlu de informaţie.

— Eu *le-am* întrebat cu titlu de informaţie, Eugene — îi atrase atenţia Mortimer, pe un ton dojenitor.

— Dragă băiete, ştiu, dar nu-ţi pot da un răspuns. Sînt avid de informaţii. Şi asta ce dovedeşte ? Faptul că mă perpelesc atît să dau de ea nu înseamnă că ţin la ea... ce altceva înseamnă ?

Deşi rostise aceste cuvinte cu o nuanţă de veselie, strecurase totodată o notă de uimire şi de profundă curiozitate, ca şi cum n-ar fi ştiut de fapt ce să se facă.

— Gîndeşte-tc la ce va urma... — îi atrase atenţia l.iglit-vood, clar celălalt îl întrerupse spunînd :

— Ah! Vezi! Iată tocmai ceea ce n-aş putea facc. Ce iscusit eşti, Mortimcr, în a-mi descoperi părţile slabe ! Cînd eram împreună la şcoală, îmi învăţam lecţia în ultima clipă — dc pe o zi pe alta, rînd cu rînd, iar acum, că ne aflăm amîndoi în viaţă, *fac* la fel. în situaţia de faţă, habar n-am ce urmează... Sînt hotărît s-o găsesc pe I.izzie, trebuie s-o găsesc şi voi folosi toate mijloacele carc mi se oferă — cinstitc sau necinstite, mi-c totuna. Te-ntrcb... cu titlu informativ... ce înseamnă asta ? După ce o voi găsi am să-ntreb... tot cu titlu informativ... ce urmăresc ? Dar deocamdată va fi prematur, şi ele felul meu nu procedez aşa.

Atitudinea prin carc înfăţişa cl lucrurile îl făcu pe Liglit-wood să clatine din cap — o atitudine ciudat de deschisă şi dc logică, înlăturînd aproape cu totul impresia dc superficialitate pe carc o avusese mai înainte — cînd sc auzi zgomot de paşi la uşa dc afară şi apoi un ciocănit nesigur, ca şi cum cineva bîjbîia după ciocănaş.

— Tînărul şi zvăpăiatul nostru vecin — spuse Eugene — pc carc l-aş azvîrli bucuros de la această înălţime în cimitirul de jos, fără alte ceremonii intermediare, a stins probabil lampa. Astăzi sînt eu de servici şi am să mă duc la uşă.

Prietenul lui abia avu timpul să-şi amintească dc nemai-pomenitul licăr de hotărîrc cu carc acesta vorbise despre re-găsirea fetei şi care se stinsese o dată cu rostirea acelor cu-vinte, cînd Eugene sc şi întoarse, lăsînd să intre spectrul cît sc poate de dizgraţios al unui bărbat care sc bîţîia din cap pînă-n picioare, îmbrăcat în nişte gioarse slinoase, ca vai de ele.

— Accst domn interesant — spuse Eugene — este fiul... cîteodată sîcîitor, pentru că arc şi cl metehnele lui... unei cunoştinţe dc-a mea. Dragă Mortimcr... domnul Păpuşă.

Eugene habar n-avea carc poate fi numele lui, ştiind^ că cel al micuţei croitorese dc păpuşi c fantezist, şi atunci îl prezentă cu marc încredere, numaidecît, printr-o asociaţie de idei.

— Dragă Mortimcr — continuă Eugene, în vreme ce Light- wood se uita mirat la oaspetele lor, care arăta într-un hal fără de hal — după cîte înţeleg, domnul Păpuşă, din atitudinea lui... destul dc greu dc deslusit în momentul dc

vrea să-mi facă o comunicare, l-am spus domnului Păpuşă că între noi doi nu există taine şi i-am cerut să-şi dezvăluie aici gîndurile.

Deoarece nenorocitul acela învîrtea încurcat rămăşiţa pă- mîntească a pălăriei lui, Eugene o aruncă nepăsător spre uşă, iar pe el îl aşează pe un scaun.

— O să fie nevoie, cred — observă el — să-l întoarcem pe domnul Păpuşă ca pe-un ceasornic dacă vrem să scoatem de la el ceva cu noimă. Domnule Păpuşă, conîac sau...

— De trei parale rom — spuse domnul Păpuşă.

I se dădu o cantitate destul de mică de alcool, într-un pahar de vin, pe care el căuta să-l ducă la gură cu tot felul de tremurături şi rotocoale pe drum.

— Nervii domnului Păpuşă — remarcă Eugene, adresîn- du-se lui Lightwood — sînt extrem de zdruncinaţi şi mi s-ar părea foarte nimerit dacă l-am afuma puţin pe dorinul Păpuşă.

Luă vătraiul de cenuşă din grătar, împrăştie cîţiva căr- buni aprinşi, iar dintr-o cutie de pe prichiciul căminului scoase două-trei pastile, pe care le aruncă peste jăratic ; apoi, cu mult sînge rece, începu să agite vătraiul dinaintea domnului Păpuşă, ca să-I ţină cît mai la distanţă de ei.

— Zău, Eugene — strigă Lightwood, rîzînd din nou — mare trăsnit mai eşti! De ce-o fi venit la tine mutra asta?

— Vom vedea — spuse Wrayburn, foarte atent totodată la chipul acestuia. — Hei, haide. Vorbeşte. Nu-ţi fie teamă. Dă cărţile pe faţă, Păpuşă !

— Domn Wrayburn !... — începu musafirul, cu un glas gros, răguşit — ...mnealui e domn Wrayburn, nu-i aşa ?

Se holba la ei, hăbăuc.

— Sigur că da. Uită-te încoace. Ce doreşti ?

Domnul Păpuşă se cufundă în scaun şi murmură, abia auzit :

— Dc trei parale rom.

— Dragă Mortimcr, vrei să-mi faci plăcerea să-l mai în- torci pe domnul Păpuşă ? — spuse Eugene. — Eu sînt ocupat cu afumatul.

li turnă o cantitate asemănătoare ; acesta duse paharul la buze în acelaşi mod complicat. După ce bău domnul Pă- puşă — se vedea bine, de teamă ca nu cumva să scape ce

avea tic spus dacă se stingea eiecuil alcoolului — începu să explice :

— Domn Wrayburn. Am vrut să vă fac semn cu cotu, da nu v-aţi prins. Vă trebe adresa aia. Nu ştiţi un'locuieşte. *Aşa* e, domn Wrayburn ?

Uitîndu-se la prietenul său, Eugene răspunse, sever, la întrebare :

— Da, aşa este.

— Eu-s omu — continuă domnul Păpuşă, care, încercînd să se bată cu pumnul în piept, ajunse cu mîna în apropierea ochiului — eu-s omu de vă face rost de ca. Da, eu-s.

— Dumneata eşti omul care ce face ? — întrebă Eugene, încă sever.

— Vă dă adresa aia.

— O ai la dumneata ?

Domnul Păpuşă, străduindu-se din răsputeri să adopte un aer mîndru şi demn, răsuci capul de cîteva ori ca să stîrnească aşteptările cele mai înfrigurate, apoi, de parcă ar fi fost răspunsul cel mai rîvnit cu putinţă, zise :

— Nu.

— Şi atunci ?...

După acest triumf intelectual, domnul Păpuşă sc t ul unda din nou în scaun, moţăind, şi răspunse :

— De trei parale rom.

— întoarce-i din nou mecanismul, dragă Mortimer — spuse Wrayburn — întoarce-i din nou mecanismul.

— Eugene, Eugene — stărui Lightwood cu glas scăzut, exe- cutîndu-se — te poţi înjosi într-atît ca să foloseşti o asemenea maşinărie ?

— Ţi-am spus — a fost răspunsul, luminat de licărul aceleiaşi hotărîri — că am s-o găsesc prin orice mijloace, cinstite sau necinstite. Acestea sînt necinstite şi mă voi sluji de ele... dacă n-o să fiu ispitit să-i sparg mai intii capul domnului Păpuşă cu vătraiul ăsta... Ei, ştii adresa ? Vorbeşte ! Dacă pentru asta ai venit, spune cît ceri.

— Zece şilingi... trei parale de rom... — zise domnul Păpuşă.

— Ai să-i capeţi.

— Cinşpe şilingi... trei parale de rom... — adăugă domnul Păpuşă, făcînd eforturi să ţină la preţ.

— Ai să-i capeţi. Opreşte- te aici. De unde o să ai adresa despre care vorbeşti ?

— Las'pă mine — zise domnul Păpu,â, cu trufie — o s- o am eu, domlc.

— De unde o s-o ai ? te întreb.

— Eu-s un biet văduv... — se plînse domnul Păpuşă —■ ... cicălit din zori şi pînă-n noapte. Ce-mi mai zice ! Face bani, domle, cu duiumu, dar nu-mi dă niciodată de trei parale rom.

— Mai departe — îl îndemnă Eugene, lovindu-1 uşor cu vătraiul în capul lui amorţit cînd văzu că-i cade în piept. — Ce mai urmează ?

Făcînd o sforţare meritorie de a se ţine drept, dar, pare-se, ca să spunem aşa, împrăştiindu-se bucăţele cînd de fapt încerca să sc adune, domnul Păpuşă îşi legăna capul cînd într-o parte, cînd într-alta ; se uita la cel carc pusese întrebarea cu o expresie care se presupune că era plină de dispreţ şi cu un zîmbet de sus parcă.

— Mă ia drept un semplu copil, domle, da eu nu-s un semplu copil, domle. Eu-s bărbat. Bărbat cu talent... îşi scrie scrisori amîndouă. Scrisori date prin poştă. Lesne pentru bărbat talent afle adresa, că scrie pă ea.

— Atunci, află adresa... spuse Eugene, adăugînd pe un ton scăzut, dar din inimă — brută ce eşti ! Află adresa şi adu mi-o aici, şi-ai să cîştigi de şaizeci de ori trei parale de rom şi-o să-l bei pe tot odată, unul după altul, pîn-ai să crăpi cît mai iute cu putinţă...

Ultimele propoziţii conţinînd aceste instrucţiuni speciale, le adresase căminului, pe cînd azvîrlea cărbunii pe care-i lua e din foc şi aşează vătraiul la loc.

Domnul Păpuşă făcu descoperirea, cu totul pe neaşteptate, că fusese insultat de Lightwood şi îşi exprimă dorinţa „s-o termine cu el" pe loc şi-l provocă să se apropie, făcînd un rămăşag în termeni largi de un galben contra unei parale. Apoi, domnul Păpuşă se porni pe plîns şi dădea semne că o să adoarmă. împotriva acestei ultime manifestări, cea mai alarmantă şi mai alarmantă dintre toate, deoarece ascundea ameninţarea de a-şi prelungi şederea, trebui să ia măsuri energice. Eugene culese cu cleştele pălăria jerpelită de pe jos, i-o tulii pe cap şi, înşfăcîndu-1 de guler — la distanţa braţului întins — îl trase pe scări în jos, afară, în strada Fleet. Acolo îl răsuci cu forţa

Cînd se întoarse, Eightwood starea in picioare, dus pe gîn- iltiri şi destul de abătut, sprijinit dc cămin.

— Mă duc să mă spăl pe mîini... fizic... de domnul Păpuşă... — spuse Eugene —... şi revin numaidecît, Mortimer.

— Eugene, aş prefera mult de tot — replică Mortimer — să-ţi speli mîinile moralmente dc domnul Păpuşă.

— vVşa am să şi fac — rosti Eugene — dar vezi tu, dragul meu, fără el nu pot merge mai departe.

După cîteva minute îşi reluă locul în fotoliu, nepăsător ca de obicei, şi rîse de prietenul său că era cît pe-aci să intre pe mîinile vînjoase ale oaspetelui, care ar fi făcut prăpăd.

— Eu unul nu mă pot amuza pe chestia asta — spuse Mortimer, neliniştit. — Fă haz despre orice vrei în legătură cu mine, Eugene, dar nu pe chestia asta.

— Ei, da ! — exclamă Eugene — mi-e puţin ruşine de toată povestea în sine şi de aceea hai să schimbăm subiectul.

— E îngrozitor de necinstit — îl mustră Mortimer. — E atît dc nedemn din partea ta, auzi, să te foloseşti de asemenea om mîrşav drept iscoadă !

— Voiam să schimbăm subiectul ! — sări Eugene, uşurat.

— Am găsit unul nou în cuvîntul iscoadă. Nu lua aerul unei statuete, întruchipînd răbdarea, de pe prichiciul căminului, care se uită încruntat la păpuşi, ci ia loc şi-am să-ţi spun ceva cu-adevărat hazliu pentru tine. Aprinde un trabuc. Uită-te aici, eu îmi aprind unul... pufăi o dată, dau fumul afara iată aşa... e Păpuşa... s-a dus, şi dacă s-a d îs, eşti iarăşi om.

— Subiectul tău — zise Mortimer după ce-şi aprinse un trabuc, delectîndu-se cu un fum, două — era despre iscoade, Eugene.

— întocmai. Nu ţi se pare ciudat că nu-i t hip să ies după căderea întunericului ca să nu mă trezesc totdeauna urmărit de vreo iscoadă şi adesea de cîte două ?

Lightwood îşi luă trabucul dintre dinţi şi se uită la prietenul lui, de parcă ar fi avut bănuiala nedezvăluită cum că vorbele acestuia ascundeau vreo şotie sau cine ştie ce tîlc tăinuit.

ţi Ic spun. Nu-i chip sa ies după căderea întunericului şi sa nu mă trezesc în situaţia caraghioasă că sînt totdeauna urmărit şi observat de la distanţă de vreo iscoadă, şi adesea de cîte două.

— Eşti sigur, Eugene ?

— Sigur ? Dragul meu, e vorba totdeauna de aceleaşi persoane.

— Dar n-ai lost dat în judecată. Evreul ăsta te ameninţă doar. N-a trecut la acţiune. Şi apoi, ştie unde să te găsească, iar eu te reprezint. Do ce şi-ar mai bate capul ?

— Lite omul legii ! — remarcă Eugene, îmorcîndu-se din nou spre mobile, cu un aer de încîntare şi indolenţă. — Iată şi mîna vopsitorului, luînd culoarea lucrului pe care-1 face sau pe care *l-ar* face, daca s-ar găsi cineva să-i dea ce. Stimate domnule avocat, nu e el. Aici e mîna belferului.

— A belferului ?

— Da ! Uneori dascălul şi elevul laolaltă. Ce lesne te dai tu la fund fără mine ! Lot nu pricepi ? Tipii ăia care-au fost aici într-o seară. Ei sînt iscoadele despre care-ţi spuneam că-mi fac cinstea să mă urmărească după căderea întunericului.

— Şi de cînd asta ? — întrebă Lightwood, întîmpinînd cu o faţă serioasă rîsul prietenului său.

— Păi, presupun ca de cînd a dispărut o anumită persoană. S-ar putea să fi fost cu puţin înainte ca eu să-mi fi dat <eama, şi asta ar fi cam tot pe atunci.

— Crezi cumva că ei te-ar bănui că tu ai ademenii o să plece ?

— Dragă Mortimer, ştii foarte bine cît de mult sînt ab sorbit de meseria mea... zău, nici n-am avut vreme să mă ţ,în- desc la acest lucru.

— I-ai întrebat ce vor ? le-ai împotrivit ?

— De ce sa-i li întrebat ce vor, dragă prietene, dacă mie puţin îmi pasă ? De ce să mă fi împotrivit dacă n-am avut nici un motiv ?

— Mai multă nepăsare nici că s-ar putea. Dar chiar tu ai socotit poziţia ta mai adineauri ca fiind caraghioasă ; ceî mai mulţi oameni s-ar opune la aşa ceva. pînă şi cei care-ar ti nepăsători in orice alte cazuri.

— Mă îneîntă, Mortimer, felul tău de a-mi desluşi meteh nele. (Fiindcă veni vorba, cuvîntul ăsta, *desluşi*, în sens cri

tic, totdeauna mă încintă. MocJul de a desluşi din partea unei actriţe rolul cameristei, din partea unei dansatoare desluşirea paşilor pentru un dans marinăresc săltat, desluşirea melodiei de către un cîntărcţ, desluşirea mării de către un pictor de marine, desluşirea unui fragment muzical de către un tim- panist sînt chipuri de a vorbi, care rămîn mereu tinere şi încîntătoare.) Pomeneam despre iscusinţa ta de a-mi vedea metehnele. Recunosc slăbiciunea de a mă împotrivi să ocup o poziţie caraghioasă şi de aceea pun faptul acesta pe seama iscoadelor.

— Aş dori, dragă Eugene, să Iii puţin mai cumpătat şi mai clar în vorbă, dacă ar ii şi numai din consideraţie pentru mine, care am mai puţin chef de glumă ca tine.

— Atunci, cumpătat şi clar, Mortimer, o să-l împing pe belfer pînă la nebunie. O să-l fac pe belfer să fie atît de ridicol şi în acelaşi timp să simtă acest lucru cu toată tăria, încît îl şi văd, cînd ne vom întîlni, spumegînd de mînie din toţi porii. Această ocupaţie plăcută a ajuns să fie o mîngîiere în viaţa mea, de cînd am fost amăgit într-un chip de care nu-i nevoie să mai amintesc. în asta mi-am aflat o consolare nemărginită. Iată cum : ies la plimbare după căderea întunericului, mai întîi prin preajmă, mă uit în vreo vitrină şi umblu cu privirile pe furiş, în stînga şi-n dreapta, după belfer. Mai curînd sau mai tîrziu îl văd cum stă la pîndă ; uneori însoţit de învăţăcelul lui, în care şi-a pus atîtea nădejdi, dar mai adesea singur. După ce sînt încredinţat că mă pîndeşte, îl port pe urma paşilor mei prin toată Londra. într-o noapte o apuc spre soare-răsare, într-alta spre miazănoapte, cîteva nopţi dau ocol jur împrejur. De multe ori merg pe jos, cîte- odată iau o birjă şi-i golesc buzunarele bellerului, care atunci mă urmăreşte şi el într-o birjă. în timpul zilei studiez fundăturile cele mai dosnice şi învăţ pe dinafară încotro se ailă. Noaptea, caut fundăturile acelea tiptil şi în taină, mă furişe/ într-acolo, trecînd prin curţi întunecoase, îl fac pe belfer sa mă urmeze, dau colţul subit şi-l surprind înainte de a se mai putea retrage. Apoi ne întîlnim nas în nas şi trec pe lingă el ca şi cum nici n-aş şti de existenţa lui, iar el se iramîntă ca muşcat de şarpe, lot aşa, mă plimb cu paşi mari pe vreo străduţă, dau colţul iute, şi de îndată ce m-a pierdut din ochi mă întorc în acelaşi loc, la fel de iute. îl prind cum vine după mine, din nou trec pe lingă el ca si cum habar n-as avea de

existenţa lui şi iarăşi se chinuie ca muşcat de şarpe. Noapte de noapte trăieşte cele mai cumplite dezamăgiri, dar speranţa rămîne veşnic neistovită în pieptul profesorului ; a doua zi, din nou c pe urmele mele. Astfel mă bucur eu de plăccrile hăituirii şi trag numai foloase din accst exerciţiu fizic sănătos. Cînd nu mă bucur de plăcerile hăituirii, el e în stare, după cum ştiu, să pîndească toată noaptea la Poarta Temple.

— Nemaipomenit ! —- exclamă Lightwood, care ascultase întreaga istorisire cu multă atenţie. — Nu-mi place.

— Nu pune şi tu toate la inimă, dragă băiete — zise Eugene. — De altfel, nici nu mă miră, duci o viaţă prea sedentară. Haide, vino şi tu să te bucuri de plăcerea hăituirii.

— Vrei să spui că într-adevăr crezi că el stă la pîndă acum ?

— Da, n-am nici cea mai mică îndoială.

— L-ai văzut astă-scară ?

— Am pierdut din vedere să mă uit după el pe stradă fiind — replică Eugene, cu o absolută nepăsare — dar era probabil acolo. Haide ! Poartă-te ca un adevărat sportiv britanic şi bucură-te de plăcerca hăituirii. N-o să-ţi strice.

Lightwood stătea pe gînduri; dar se dădu bătut, din curiozitate, şi se ridică de pe scaun.

— Bravo !... — strigă Eugene, sărind şi el în sus. — Sau, dacă ţi se parc mai potrivit noroc la vînătoare, atunci consi deră că ţi-am spus aşa. Păzeşte-ţi picioarele, o să-ţi pui încălţările la grea încercare. Dacă tu eşti gata, sînt şi eu... mai e nevoie să mai spun hei-hei, la drum, înainte ?

— Nu vrei să fii de loc serios ! — îl dojeni Mortimer, rîzînd, în ciuda atitudinii lui grave.

— Eu-s totdeauna serios, doar că acum faptul minunat că bate un vînt de la miazăzi, că cerul este înnorat, promiţînd o bună vînătoare în seara asta, mă emoţionează. Eşti gata ? Aşa. Stingem lampa, închidem uşa şi o pornim la drum.

Cînd cei doi prieteni au ieşit din Temple şi au dat într-o stradă largă, Eugene îl întrebă, aparent protector şi plin de cuviinţă, în ce direcţie are de gînd Mortimer să se îndrepte.

— Bethnal Green e o regiune destul de anevoioasă — spuse Eugene — şi pe-acolo n-am mai fost în ultima vreme. Ce-ai zice să mergem spre Bethnal Green ? — Mortimer se

— După ce ajungem la cimiiirul Sf. Paul — continuă Eugene - o sa hoinărim pe neobservate şi apoi ţi-1 arăt pe belfer.

Dar îl văzură chiar înainte de a sosi acolo ! era singur, şi se furişa în urma lor la umbra clădirilor, de partea cealaltă a drumului.

— Trage aer adine în piept — spuse Eugene — căci o luăm numaidecît la sănătoasa. Dacă durează mult aşa, băieţii din vesela Anglie or să-nceapă să rămînă în urmă ca educaţie ! Belferul n-o să poată să mă urmărească pe mine şi în acelaşi timp elevii. Ai tras aer în piept ? Am pornit!

Cu ce iuţeală a luat-o la picior ca să-l obosească pe dascăl ! Şi cît a mai hoinărit apoi şi cum şi-a mai pierdut vremea ca să-l pună răbdarea în alt chip la încercare ! Pe ce străzi absurde a apucat-o, numai şi numai în scopul de a-1 amăgi şi drept pedeapsă ! Şi cum l-a obosit prin toate aceste ingeniozităţi născocite de mintea lui cxcentrică ! Nimic nu rămăsese neobservat de Lightwood, cu sentimentul de uimire că un om atît de nepăsător putea fi aşa chibzuit, că un om atît de leneş putea să-şi dea aşa mare osteneală. Pînă la urma, după mai bine de trei orc de desfătare vînătorcască, în care limp îşi adusese biata pradă din nou în centrul oraşului, Mor- timer se fofila pe nişte străduţe întunecoase, urmărindu-1 într-o curte pătrată, îl purtă iarăşi în goană, jur împrejur, aşa îneît aproape că se ciocniră nas în nas.

— Vezi, Mortimer, ţi-am spus eu ? — remarcă Eugene cu glas tare, fără să-i pese cîtuşi de puţin, de parcă nimeni altcineva nu i-ar mai fi putut auzi. — Ve'zi, ţi-am spus eu... se chinuie ca în gură de şarpe.

Cuvintele acestea nu erau prea tari în situaţia de faţă. Luase aspectul hăituitului, şi nu al hăituitorului, derutat, istovit, pe chip întipărită expresia speranţelor irosite în deşert, de ură mistuitoare şi mînie, cu buzele livide, ochii holbaţi, cu părul năclăit de sudoare şi praf, schimonosit de gelozie şi furie şi torturat de convingerea că el se trădase. Spre marea lor bucurie, trecu pe lîngă ei prin întuneric, aidoma unui cap de strigoi plutind în văzduh — în aşa măsură forţa lui de expresie făcea să se şteargă restul trupului.

Mortimer Lightwood nu era un om nemaipomenit de sensibil, dar acest chip îl impresiona. Aminti despre asta nu numai o dată, în drum spre casă, nu numai o dată vorbi des

Sc aflau în pat, fiecare în odaia lui, de două-trci ore. cînd Eugene deschise un ochi. auzind paşi prin preajmă, şi ss trezi de-a binelea vă/îndu-1 pe I.îghtwood la marginea patului, în capul oaselor.

— S-a întîmplat ceva, Mortimer ?

— Nu.

— Atunci, ce te-a apucat să te plimbi în toiul nopţii ?

— Nu pot dormi de loc.

— Cum vine asta ? mă-ntreb.

-— Eugene, nu pot scăpa de chipul omului ăstuia din minte.

— Ciudat ! — spuse Eugene, chicotind. — *Eu* unul pot. Se întoarse pe partea cealaltă şi adormi din nou

Capitolul XI

PF. INTUNI-.RIC

Bradley Headstone n-a fost chip să închidă im ochi toată noaptea în care Eugene Wrayburn s-a întors aut de lesne pe partea cealaltă ; nici micuţa domnişoara Peecher n-a fost chip să doarmă. Bradley consumă ceasurile singuratice şi se consumă pe sine dînd tîrcoale de zor locului unde rivalul lui trăgea un somn colorat de vise ; pentru micuţa domnişoară Peecher, orele s-au perindat fiind numai urechi Ia întoarcerea acasă a stăpînului inimii sale şi presimţind îngrijorată că multe mergeau anapoda cu el. Totuşi, lucrurile mergeau şi mai anapoda cu el decît îşi putea închipui domnişoara Peecher în micuţa sa cutiuţă de gînduri rînduite cu simplitate, unde nu existau unghere ascunse, tenebroase. Căci starea lui de spirit era aceea a unui om capabil să ucidă.

Starea lui de spirit era aceea a unui om capabil să ucidă, şi el ştia asta. Mai mult chiar : se întărită, cu plăcerea perversă pe care uneori o are un bolnav în a-şi zgîndâri o rană de pe trup.

Silit toată dimineaţa să se stăpînească, să lie disciplinat, subjugat de preocupările lui rutiniere de educare, în mijlocul unei mulţimi guralive, seara o zbughea în libertate ca un animal sălbatic pe care nimic nu l-a putut îmblînzi. Faptul de a se gîndi puţin şi la ceea ce avea să devină seara, la libertatea pe care şi-o va putea îngădui, era un soi de compensare, şi nu o caznă faţă de constrîngerile din timpul zilei. Dacă marii criminali ar spune adevărul — ceea ce nu fac, tocmai pentru că sînt mari criminali — rareori ar vorbi despre lupta lor împotriva pornirii de a ucide. Strădaniile lor sînt îndreptate către această pornire. Ei se luptă cu valurile potrivnice ca să ajungă pe tărmul sîngeros, nu să se

Omul acesta înţelegea perfect ca-şî ma rivalul clin răsputeri, şi că dacă l-ar fi urmărit pînă la Lizzie Ilexam nu i-ar fi fost de nici un folos lui în raport cu ea, şi nicî ei nu i-ar fi slujii la nimic. Toate eforturile lui erau făcute în scopul de a-şi aţîţa mînia atunci cînd ar vedea figura aceea detestabilă în prezenţa şi graţiile ci, în locul unde se ascunsesc. Şi el ştia, deopotrivă, ce ar fi decurs din această întîlnire, tot aşa de bine precum ştia că maică-sa îl născuse. Să-i acordăm aiîia credit, cum ca poate n-ar fi socotit necesar să pome- nească în sinea lui anume despre unul ,sau altul dintre aceste adevăruri cunoscute.

O dată ajuns jucăria nocturnă a lui Eugene, nesăbuitul şi insolentul acela, cl ştia de asemenea că-şi hrănea în acelaşi timp mînia şi ura acumulînd destule argumente agresive, dar şi justificatoare. Deoarece cunoştea toate astea, şi încă mer- gînd mai departe, răbdînd cu infinită perseverenţă chinurile, putea el oare în adîncurile tenebroase ale sufletului lui să mai şovăie încotro s-o apuce ?

Hărţuit, exasperat, istovit, el întîrzic prin preajma porţii de la Temple, închisă în urma lui Wrayburn şi Lighi'wood. întrebîndu-se dacă de astă dată să plece acasă, sau să mai stea la pîndă. Stăpînit în gelozia lui de ideea fixă că Wrayburn ştia secretul, dacă nu cumva chiar el pusese totul la cale, Bradlcy avea credinţa că-şi va atinge ţinta pînă la urmă, numai de se va ţine de capul lui cu aceeaşi neînduplecare ca şi în cazul studiului de-a lungul activităţii sale, prin acelaşi proces lent şi îndeplinit cu perseverenţă. Un om cu pasiuni iuţi şi o minte mai înceată, care deseori i-a slujit şi trebuia să-i slujească şi acum.

Pe cînd se odihnea sprijinit de zidul unei uşi, cu un ochi îndreptat spre poarta de la Temple, prin minte îi trecu bănuiala că poate ca fusese ascunsă chiar acolo, în locuinţa lui. Asta ar fi oferit o altă explicaţie asupra plimbărilor fără ţintă ale lui Eugene, tot ce se poate ! Se tot gîncli la asta, pînă ce luă hotărîrca să se furişeze pe scări în sus şi să tragă cu urechea — numai de l-ar lăsa portarul să intre.

Cu chipul lui răvăşit, parcă suspendat în văzduh, trecu strada, aidoma spectrului unuia dintre numeroasele capete înălţate odinioară pe poarta de la Temple Bar din preajmă, şi se opri dinaintea paznicului.

Paznicul se uită la el şi întrebă :

— lncoiro ?

— La domnul Wrayburn.

— E foarte tîrziu.

— Din cîtc ştiu, s-a întors acasă cu domnul Lightwood, acum vreo două ore. Dar dacă s-a culcat, am să-i las un bilet în cutia de scrisori. Sînt aşteptat.

Paznicul nu mai spuse nimic şi-i deschise poarta, deşi cam neîncrezător. Văzînd însă că străinul se ducea întins şi repede în dirccţia corectă, păru mulţumit.

Chipul răvăşit pluti în sus pe scările cufundate în întuneric, şi încetişor se apropie mai mult de uşa exterioară a locuinţei. Uşile încăperilor dinăuntru păreau să fi rămas deschise. într-una din odăi sc vedea lumină şi se auzea zgomot de paşi. Două glasuri. Cuvintele rostite nu sc puteau desluşi, dar amîndouă vocile erau de bărbat. Cîteva clipe mai apoi, glasurile încetară să se mai audă, la fel şi zgomotul de paşi, iar lumina dinăuntru sc stinse. Dacă Lightwood ar fi putut vedea faţa celui care-1 ţinea treaz, holbîndu-se şi trăgînd cu urechea în bezna de afară pe cînd el tocmai vorbea despre chipul acestuia, ar fi fost poate mai puţin îndemnat să doarmă tot restul nopţii.

„Fata nu-i aici — spuse Bradley — dar putea fi.“

Capul sc săltă de la păraînt la înălţimea de mai înainte, pluti din nou în jos pe scări şi se îndreptă spre poartă. Acolo dădu cu ochii de un om stînd de vorbă cu paznicul.

— Oh ! — făcu paznicul. — Uite-l !

Văzînd că despre el era vorba, Bradley se uită de la paznic la noul-sosit.

■— Omul ăsta vrea să lase o scrisoare pentru domnul Lightwood — explică paznicul, arătînd scrisoarea — iar cu i-am spus că cineva chiar acu s-a dus la locuinţa domnului Lightwood. Poate că-i pentru aceeaşi treabă.

— Nu — zise Bradley, uitîndu-sc la omul acela, carc-i era străin.

— Nu — încuviinţă şi omul, morocănos — scrisoarea mea...

o fi ea scrisă de fică-mca — da-i tot a mea... e despre o afacere de-a mea, şi afacerea asta nu priveşte pă nimeni dccît pă mine.

Cînd Bradley, cu paşi şovăitori, ieşi pe poartă, o auzi cum se trîntestc în urma lui şi pe omul acela venind după el.

— Să-mi fie cu iertăciune — spuse omul, care plrea băut şi se cam împiedică de el, vrînd să-l facă atent şi să-l atingă uşor — da nu care cumva-1 cunoşti pă ălălant domn şef ?

— Pe cine ? — întrebă Bradley.

— Pă ălălant domn şef — replică omul, arătînd în urmă, peste umăr, cu degetul cel mare de la mîna dreaptă.

— Nu ştiu ce vrei să spui.

— Păi cum... uite — explică el, prinzîndu-şi propoziţia în degetele de la stînga şi folosind arătătorul de la dreapta. — E doi conaşi ? Este ! Unu şi cu unu, doi... avocatu Lighlwood, primu deşt, el e unu, păi nu ? Bun ; nu care cumva-1 cunoaşteţi pe ăl de-i deştu mijlociu, adicătelea pe ălălant ?

— Ştiu despre el — rosti Bradley, încruntîndu-se şi privind în gol — exact atît cît doresc să ştiu.

— Uraaa ! — strigă omul. — Uraaa ălălant, ălălant domn şef. Uraaa ălălant domn şef ! Sînt taman de părerea mneatale.

— Nu mai face atîta tărăboi în puterea nopţii. Despre ce e vorba ?

— Uite ce e, ălălant domn şef — răspunse omul, cu un glas confidenţial, răguşit — ălălant domn şef todeauna rîdea de mine fincă, după cum cred *eu,* sînt un om cinstit, care trăieşte din sudoarea frunţii. Ceia ce el nu este şi nu f«cr.

— Şi ce am eu cu asta ?

— Ălălant domn şef — continuă omul, pe un ton de nevinovăţie jignită — dacă nu vrei să m-asculţi, nu m-asculta, Mneata ai început. Mi-ai spus, şi pormă mi-ai arătat destul de limpede, că nu eşti bine cu el. Da eu nu vreau să mă vîr pe gîtu nimănui şi nici să-mi impun părerile. Eu-s om cinstit, iaca-aşa-s eu... puneţi-mă pe banca acuzaţilor, oriunde... puţin îmi pasă unde... şi eu tot aşa zic : „înălţimea-voastră, eus un om cinstit". Puneţi-mă ca martor orişiunde... puţin îmi pasă unde... eu la fel o să zic şi am să sărut *Biblia.* Nu manşetele, *Biblia* o sărut.

Nu atît consideraţia pentru aceste dovezi puternice căare un om de caracter, cît goana nestăvilită după tot ce l-ar fi putut apropia de descoperirea asupra căreia se concentrase îl făcu pe Bradley Headstone să nu se dezvinovăţească.

— Nu-i nici un motiv să te socoteşti jîgnit. N-am vrut

— Alălant domn şef — replică domnul Ridcrhood, îm bunat şi misterios — eu ştiu ce-i aia să vorbeşti tare, şi mai ştiu şi ce-nseamnă să vorbeşti încet. Ştiu asta, firește. Ar fi de mirare dacă n-aş şti, că-s botezat cu numele de Roger, care-mi vine de la tata, care l-a luat şi el de la taică-său. Da care din familia noastră l-a luatără primu, asta bineînţeles că nu-ndrăznesc să spun, ca să nu te-ncurc. Şi îţi urez ca sănătatea să-ţi fie mai bună decît cum arăţi, că trebc să te simţi tare rău dac-ar fi să mă iau după înfăţişare.

Surprins la ideea că figura-i dezvăluia prea mult din gîndurile lui, Bradley făcu un efort să se înveselească. N-ar strica să afle ce afaceri avea de aranjat omul ăsta ciudat cu Lightwood sau cu Wrayburn, sau cu amîndoi, la o asemenea oră nepotrivită. Luă hotărîrea să descopere, căci omul ăsta era poate un intermediar între cei doi.

— Ai venit tîrziu în vizită la Temple — remarca Bradley, cu o expresie de nepăsare prost disimulată.

— Să mor eu — strigă domnul Ridcrhood, rîzînd răguşii — dacă nu era cît p-aci să-ţi spun taman aceleaşi cuvinte mneatale, ălălant domn şef !

— în ce mă priveşte, aşa este — zise Bradley, privind descumpănit în juru-i.

— La fel şi cu mine, aşa s-a-ntîmplat. Da nu mă dau în lături să-ţi spun cum adicătelea. Că de ce n-aş spune? Eu-s ăl de ţine locu paznicului de la stăvilaru de pe fluviu, şi ieri n-am fost de servici, mîinc smt.

— Da ?

— Da, şi-am venit la Londra ca să-mi văd de treburile mele particolarc. Treburile mele particolare este să fiu numit acolo ca paznic plin, şi pormă să dau în judecată un vapor care era să mă-nece. Da nu mă las cu înecat fără să plătească pentru asta !

Bradley se uita la el ca la o nălucă.

— Vaporu — continuă domnul Ridcrhood, cu încăpăţînare — m-a răsturnat, cît p-aci să mă-nece. A sărit alţii şi m-a scos la suprafaţă, da eu nu le-am cerut să mă scoată la suprafață, și nici vaporu. Și acu vreau ca vaporu să mi

— Asta, şi ca să-mi dea o patalama că eu-s primu paznic la stăvilar. Avînd nevoie de-o recomandare, păi cine altu putea sa mi-o dea ? Cum zicc în scrisoarea alcătuită de mina fică-mi, şi jos cu o cruce făcută de mine ca sa fie valabela la judecată... Cine altu decît mncata, domn arvocat Lightwood, putea să-mi dea tificatu, cine altu decît mneata poate merge pentru mine la judecată contra vaporului ăluia ? Căci (cum ziceam în scrisoarea cu crucea mai jos) am avut destul bucluc cu mneata şi pretinu mneatale. Dacă mneata, domn arvocat J.ightwood, m-ai ajutat bine şi cu-adevărat, şi dacă ălalant domn şef a scris corect diclaraţia mea (cum ziceam în scrisoarea cu crucea mai jos), astăzi aş fi bogat, în loc să fiu luat în rîs cu ghiotura şi să fiu silit să-mi înghit cuvintele, ceia ce-i un soi de hrană care nu te satură, oricît de foame ţi-ar fi ! Şi cînd mneata ai pomenit de toiu nopţii, ălalant domn şef — mormăi domnul Riderhood, punînd capăt pomelnicului monoton al necazurilor lui — aruncă-ţi ochii pe bocceluţa asta pă care-o am aici subţioară şi bagă de seamă că eu acu mă-ntorc la casa paznicului de la stăvilar, că Temple mi-e în drum.

Expresia de pe chipul lui Bradley Headstone se schimbase în timpul ultimelor relatări şi îl observa pe interlocutor cu o atenţie mai susţinută.

— Ştii — zise el, după o pauză, în care timp merseră unul lîngă altul — ţi-aş putea spune ce nume ai ? Să încerc ?

— Ilai să vedem — fuse răspunsul şi numaidecît se opri, măsurîndu-1 din priviri. — încearcă !

— Numele dumitale este Riderhood.

— Afurisit să fiu dacă nu-i ăsta ! — spuse Bradley. — Habar n-aveam că-1 cunoşti.

în timp ce Bradley continua drumul, Rogue mergea alături de el, murmurînd ceva. Iată conţinutul murmurului său : cum că Rogue Riderhood ajunsese, pe Dumnezeu meu, un fel de bun public, şi că oricine era liber să se slujească de numele lui ca de o pompă de apă de pe stradă. Iar Bradley îşi spunea în gînd : „Am dat de o unealtă. Pot s-o folosesc ?“

S-au plimbat pe Ştrand şi Pali Mall, apoi au cotit spre I lyde Park Corner ; Bradley Headstone îşi potrivi pasul după Riderhood, lăsîndu-1 pe acesta să conducă drumul mai departe. Gîndurile profesorului se depănau foarte lent, proiectele lui erau nedesluşite şi se refereau numai la ideea

inai mult chiar: aidoma unor copaci întunecaţi pc un cer furtunos, nu făceau decît să mărginească bulevardul lung, la capătul căruia el vedea două figuri, a lui Wrayburn şi a lui Lizzie, avocatul avînd ochii aţintiţi la ca — şi între timp parcurseseră cel puţin jumătate dc milă pînă să înceapă din nou vorba. Dar şi atunci doar atît:

— Şi unde-i casa paznicului de la stăvilar ?

— Vreo douăjde mile şi ceva... hai să zicem vreo douăşcinci de mile şi ceva, dacă vrei... în susul apei — răspunse acesta, morocănos.

— Şi cum se cheamă locul ăsta ?

— Casa de la stăvilaru morii din Plashwatcr.

— Să presupunem că ţi-aş da cinci şilingi, ce-ai face atunci ?

— Păi, atunci i-aş lua — rosti domnul Riderhood.

Profesorul vîrî mîna în buzunar şi scoase două jumătăţi dc
coroană şi i le puse domnului Riderhood în palmă ; acesta se opri locului în dreptul unei uşi şi înccrcă cele două monezi pe piatra dc la intrare, înainte de a recunoaşte că le-a primit.

— Aici c ceva cu mneata, ăstălant domn şef — spuse Riderhood, pornind din nou la drum— care facc impresie bună şi vine-n sprijinii mneatale. Nu eşti strîns la pungă. Uite-aşa — adăugă, după ce-şi dosi cu grijă banii în buzunarul cel mai îndepărtat, dc noul lui prieten. — Ei, ş-acu, pentru ce mi i-ai dat ?

— Pentru dumneata.

— Păi, sigur, *asta* ştiu cu — zise Riderhood, ca şi cum acest lucru era de la sine înţeles. — Sigur, ştiu asta foarte bine, că nu văd cum un om în toate minţile şi-ar închipui că mă poate face să-i dau înapoi după ce o dată am pus mîna pă ci. Da ce vrei în schimbu lor ?

— Nu ştiu dacă vreau ceva în schimbul lor. Sau, dacă vreau ceva în schimb, nu ştiu cc anume.

Bradley dăduse acest răspuns cu un aer nepăsător şi distrat, parcă adresat sieşi, de-a dreptul uluitor pentru domnul Riderhood.

— Nu prea ai ochi de cuinătru cu Wrayburn ăsta — spuse Bradley, pomenind acest nume anevoie, silit, împotriva voinţei lui pare-se.

— **Nu**

Riderhood dădu din cap şi întrebă :

— Pentru asta e ?

— Pentru asta sau pentru orice altceva. E ceva cu care trebuie să ne punem de acord într-o chestiune care mă preocupă în mod deosebit.

— Da nu *ţi-e* de loc la-ndemînă — ii întoarse vorba domnul Riderhood, fără înconjur. — Nu ! Nu ţi-e, ăstălant domn şef, şi n-are rost să te prefaci că-ţi este. Iţi spun eu : te macină. Te macină pă dinăuntru, te roade şi te-nvenineză.

— Să zicem că ar fi aşa — reluă Bradley, tremurîndu-i buzele. N-aş avea motiv crezi ?

— Motive berechet, pun rămăşag ! — strigă domnul Riderhood.

— N-ai declarat chiar dumneata că individul ăsta ţi-a aruncat în obraz tot soiul de vorbe agresive, de ocări şi insulte, ori ceva asemănător? Acelaşi lucru a făcut şi cu mine. Omul ăsta e făcut din creştetul capului şi pînă-n tălpile picioarelor numai din ocări şi jigniri pline de venin. Eşti dumneata chiar aşa de credul sau de îngust la minte încît să nu vezi că el şi celălalt îşi vor bate joc de petiţia dumitale şi-şi vor aprinde trabucul cu ea ?

— Zau, nu m-aş mira să facă una ca asta ! — exclamă Riderhood, mîniindu-se.

— Să facă ! O vor face. Dă-mi voie să-ţi pun o întrebare. Ştiu despre dumneata mai mult decît doar numele ; auzisem ceva în legătură cu Galfer Hexani. Cînd ai văzut-o ultima oară pe fiică-sa ?

— Cînd am văzut-o ultima oară pe fică-sa, ăstălant domn şef ? — repetă domnul Riderhood, prefăcîndu-se anume că pricepe greu, pe măsură ce celălalt devenea mai iute la vorbă.

— Da. Nu cînd ai vorbit cu ea. Cînd ai văzut-o... ori unde ?

Riderhood avea în mînă cheia care-i trebuia, deşi o ţinea cu stîngăcie. Se uita uluit la chipul pătimaş al acestuia ; ca şi cum şi-ar li făcut unele socoteli în minte, răspunse tărăgănat :

— N-am mai văzut-o... niciodată... de-atunci... din ziua morţii lui Ga fler.

— O cunoşti bine daca ai vedea-o ?

— Auzi vorbă, dac-o cunosc ! Nimeni n-o cunoaşte mai bine !

— Pă carc el ? — întrebă Riderhood ; îşi scoase pălări;i şi se frecă la frunte, îndreptînd totodată o privire hăbăuca spre Bradley.

— Dă-1 naibii de nume ! îţi face atîta plăcere încît vrei să-l mai auzi o dată ?

— *Aş l El!* — exclamă Riderhood, care-I încolţise pe profesor cu şiretenie, ca să-i poată vedea din nou chipul chinuit cum era de această obsesie. — *L-aş* cunoaşte dintr-o mic.

— I-ai văzut... ? — Bradley încercă să întrebe liniştit; dar, oricît şi-ar fi stăpînit glasul, faţa nu putea să şi-o ascundă ;

— ...i-ai văzut vreodată împreună ?

(Riderhood ţinea acum chcia cu amîndouă mîinile.)

— I-am văzut împreună, ăstălant domn şef, taman în ziua cînd l-am pescuit pe Gaffer.

Bradley ar fi fost în stare să ascundă un secret de privirile pătrunzătoare ale unei clase întregi de elevi curioşi, dar nu putea tăinui de privirile ignorante ale lui Riderhood întrebarea care-i stătea pe limbă.

„Trebe să vorbeşti limpede dacă vrei să-ţi răspund — gîndi Riderhood, îndărătnic ; că n-o să-ţi vin aşa, netamnesam, cu răspunsu pă tavă.[K]

— Ei, şi s-a purtat urît şi cu ea ?... — întrebă Bradley, după o luptă cu sine, — ...Ori s-a arătat a fi bun faţă de ea r

— S-a arătat cum nu se poate mai bun cu ca — zise Riderhood. — Pă Dumnezeu meu ! Acuma...

Atacul lui dintr-o latură avu un efect absolut firesc. Bradley se uita la el, aşteptînd amănunte.

— Acuma, cînd mă gîndesc — îngăimă domnul Riderhood pe ocolite, căci folosise aceste cuvinte pentru „Acuma văd eu cît eşti de gelos“, pe care de fapt le avusese în minte — poate c-a vrut să mă ducă de nas cu felii lui de-a se purta frumos cu ea !

Prin confirmarea bănuielilor sau pretinselor lui bănuieli (căci Riderhood nu credea ceea ce spunea) însemna pentru Bradley să fi depăşit limita pînă unde şi aşa se înjosise. Dar el decăzuse destul ca să-i vină în minte ideea de a se sluji de acest individ, care mînjise imaginea lui Lizzie şi a fratelui ei. Limita aceasta a josniciei fusese mult întrecută. El nu dădu nici un răspuns şi îşi continuă drumul, abătut.

Ce ar fi avut el de cîştigat din această nouă cunoştinţă, nu putea deslusi în povara gîndurilor lui învălmăşite. Omul

acesta era pornit împotriva oclui pc care el îl ura, şi asta însemna ceva, deşi mai puţin dccît ar fi bănuit, pentru că în sufletul lui Riderhood ura de moarte şi mînia nu ardeau cu acea flacără mistuitoare ca în propriul său piept. Omul acesta o cunoştea pe Lizzie, şi ar fi putut, printr-o întîmplare fericită, să o vadă sau să audă de ea ; asta însemna ceva, şi anume, încă o pereche de ochi şi de urechi pe lista celor care-1 slujeau. Omul acesta era un ticălos, gata oricînd să se lase plătit. Asta înseamnă ceva, pentru că propria lui poziţie, scopul urmărit erau cît se poate de josnice, şi avînd la dispoziţie o asemenea unealtă i se părea că i-ar fi fost întrucîtva de folos, chiar dacă n-o utiliza niciodată.

Deodată se opri locului şi-l întrebă pe Riderhood, fără înconjur, dacă ştie unde se află fata. Nu ştia, bineînţeles. îl întrebă pe Riderhood dacă e de acord, în caz că aude ceva despre ea sau despre Wrayburn, cum că acesta o căuta ori se întîlneau împreună, să-l înştiinţeze, contra unei sume de bani. Era de acord, mai încape îndoială ? ! Nu putea „să-i înghită, p-amîndoi", spuse, adăugînd şi o vorbă de ocară. „Dar de ce ?" „Că finea amîndoi mi-a stat în cale ca să-mi cîştig traiu cu sudoarea frunţii."

— Atunci, n-o să treacă mult — zise Bradley Headstonc, după ce mai schimbară cîteva cuvinte în acest sens — pînă o să ne vedem din nou. Iată, aici este drumul de ţară şi începe să se facă ziuă. Sînt surprins, nu m-aşteptam să fie nici a.şa de tîrziu şi nici că am ajuns atît de departe.

— Dar, ăstălant domn şef — spuse domnul Riderhood — nu ştiu ele un's'te iau.

— Nu-i nimic, ştiu eu de unde sa te iau ; am să trec pe la dumneata la stăvilar.

-— Da, ăstălant domn şef — spuse Riderhood iarăşi — o cunoştinţă nouă care nu-i udată de-un aldămaş n-aduce niciodată noroc. Hai s-o udăm, ăstălant domn şef, c-o duşcă de rom şi cu nişte lapte.

încuviinţînd, Bradley intră împreună cu el într-un birt deschis începînd din zorii zilei, bîntuit de mirosuri neîmbietoare de fîn încins şi paie stătute, unde cărăuşi şi muncitori zilieri se întorceau acasă, unde cîinii hodîrliţi, lighioane hrănite cu bere şi unele păsări de noapte cu chip de om forfoteau, dueîndu-se la culcare, fiecare în felul său şi unde nici una din păsările de noapte, dînd tîrcoale tejghelei sojoase, n-a pierdut

prilejul j»ă recunoască, dimr-o ochire, în pasărea de noapte pustiită de patimă şi cu pene respectabile pe cea mai păcătoasă dintre toate.

Afecţiunea subită pentru un cărăuş pe jumătate beat, care avea acelaşi drum cu el, atrase după sine cocoţatul domnului Riderhood în căruţă pe un maldăr înalt de coşuri şi continuarea călătoriei, răsturnat pe spate, cu bocceaua lui sub cap. Brad- ley făcu astfel calea întoarsă încetul cu încetul, o apucă pe străduţe puţin umblate, pînă cînd, în cele din urmă, ajunse Ia şcoală şi acasă. Soarele se înălţase pe cer şi îl găsi — rînd pe rînd — spălat, periat, îmbrăcat după cuviinţă, în haină neagră şi vestă, cravată fină neagră, după cuviinţă, şi pantaloni pepit, în buzunar cu ceasul de argint, după cuviinţă, prins de şnurul din tîrsînă, petrecut jur împrejurul gîtului ; un dascăl-vînător, înveşmîntat ca pentru cîmp, cu droaia de căţelandri chelălăind şi lătrînd în preajmă-i. Totuşi, mai vrăjit într-adevăr decît făpturile necunoscute din nişte vremuri prea jalnice, făpturi care se învinuiau pe sine de fapte Imposibile, izvorîte din molima chinului şi de sub înrîurirea puternic inspiratoare a torturii, el fusese bîntuit, în noaptea abia perindată, de duhuri rele, care îl înghionteau, îl luau cu biciul, făcîndu-1 să năduşească. Dacă povestirea peripeţiilor legate dc sportul cu pricina ajungea să ocupe cumva locul textelor paşnice din Scriptură de pe pereţii din clasă, cei mai răsăriţi dintre şcolari, înspăimîntaţi de profesorul lor, ar li rupt-o la sănătoasa, fără să se mai uite înapoi.

Capitolul XII

CU INTENŢII RELE

Soarele, înălţînclu-se pe cer, se răspîndea peste toată Londra şi, în superba lui imparţialitate, catadicsea să presare scîntei prismatice în favoriţii domnului Alfred Lammle, aflat la gustarea de dimineaţă. Domnul Alfred Lammle avea mare nevoie de puţină lumină din afară, căci făcea impresia că pe dinăuntru e destul de searbăd şi părea groaznic de nemulţumit.

Doamna Lammle se afla în faţa domnului şi stăpînului ci. I'ericita pereche de escroci, ataşaţi unul de celălalt prin plăcuta legătură, şi anume aceea că se înşelaseră reciproc, stătea abătută, cu ochii în faţa de masă. Totul în sufragerie părea sumbru, deşi aflată în partea bătută de soare de pe strada Sackville, încît orice furnizor al familiei privind pe fereastră s-ar fi folosit de prilej ca să trimită o notă de plată şi să facă presiuni pentru obţinerea banilor. într-adevăr, majoritatea furnizorilor familiei însă şi făcuseră asta, chiar şi fără acest indiciu.

— Mi se parc — zise doamna Lammle — că de cîncl neam căsătorit n-ai avut nici un ban.

— Ceea ce ţi se pare — spuse domnul Lammle — s-ar putea să fie adevărat. N-arc importanţă.

O fi oare acesta un caz special pentru domnul şi doamna Lammle, sau se mai întîmplă şi cu alte perechi de oameni care se iubesc ? în convorbirile lor conjugale, niciodată nu s-au adresat direct unul celuilalt, ci totdeauna un personaj nevăzut intervenea parcă la jumătatea drumului dintre ei. Poate că scheletul încuiat în bufet ieşea şi lua parte la asemenea dezbateri de familie.

— N-am văzut niciodată în casă 1111 ban măcar — spuse doamna Lammle, adresîndu-se scheletului — afara de renta mea anuală. De asta pot jura.

— Nu-i nevoie să te osteneşti cu jurăminte — rosti domnul Lammle, adresîndu-se scheletului. — încă o dată, n-are importanţă. Niciodată nu ţi-ai folosit atît de bine renta ta anuală.

— Atît de bine ?! Cum adică ? — întrebă doamna Lammle.

— Căpătînd pe credit şi trăind bine — răspunse domnul Lammle.

Poate ca scheletul rîdea batjocoritor la întrebarea şi răspunsul acesta ; în orice caz, în locul lui au făcut-o doamna Lammle şi domnul Lammle.

— Şi ce-o să se-ntîmplc apoi ? — îl întrebă doamna Lammle pe schelet.

— Falimentul — răspunse domnul Lammle, pe acelaşi ton categoric.

După aceea, doamna Lammle se uită dispreţuitoare Ia schelet — dar fără să-şi îndrepte privirea şi spre domnul Lammle

— şi plecă ochii. Apoi, domnul Lammle făcu absolut acelaşi lucru şi plecă şi *el* ochii. Pe urmă apăru un servitor aducînd pîine prăjită, scheletul se retrase în dulap şi se încuie acolo.

— Sophronia — zise domnul Lammle cînd servitorul se retrase. Apoi, mult mai tare : — Sophronia !

— Da !

— Ascultă, te rog. — Stărui sever, cu privirile aţintite asupra ei, pînă cînd o văzu că ascultă, pe urmă continuă. — Vreau să mă sfătuiesc cu tine. Haide-haide, să lăsam fleacurile. Tu ştii care sînt condiţiile contractului nostru. Noi trebuie să conlucrăm în interes comun, şi tu eşti la fel de iscusită ca şi mine. Dacă n-ar fi fost aşa, acum nu ne-am afla împreună. Ce-i de făcut ? Sîntem la mare ananghie. Ce ne vfacem ?

— N-ai nici un plan datorită căruia să ne punem din nou pe picioare ?

Domnul Lammle se cufundă în favoriţii lui ca să chibzuiască şi ieşi deznădăjduit ia supratatâ.

— Nu ; ca orice aventurier, sîntem şi noi siliţi să jucăm cartea cea mare dacă vrem să ajungem la cîştiguri grase

— Ce naiba, tu n-ai ?... reluă, dar soţul ci o întrerupse.

— N-avem, Sophronia. Noi, noi, noi !

— N-avcm nimic dc vînzarc ?

— Nici un capăt dc aţă. Am lăsat amanet unui cămătar mobila dc aici, pe carc ar putea s-o ridice mîinc, astăzi, acum. Ar fi luat-o, cred, şi pînă acum dacă nu era Fledgcby.

— Ce-are-a face Fledgeby cu el ?

— îl cunoaşte. M-a făcut atent împotriva lui înainte de a-i intra în gheare. Nu izbutise să-l convingă în privinţa altcuiva.

— Vrei să spui că Fledgeby I-a domolit oarccum în privinţa ta ?

— A noastră, Sophronia. A noastră, a noastră, a noastră !

— In privinţa noastră ?

— Vreau să spun că zaraful încă n-a făcut cc trebuia să facă şi că Fledgeby susţine că el l-a convins să mai amîne lucrurile.

— Şi tu ai încredere în Fledgeby ?

— Sophronia, eu niciodată n-am încredere în nimeni. Şi nici n-am avut vreodată, draga mea, de cînd m-am încrezut în tine. Dar asta-i situaţia.

După ce făcu pe ocolite această aluzie la observaţiile ei rebele adresate scheletului, domnul Lammlc se ridică de la masa — poate pentru a-şi ascunde mai bine un surîs şi petele albe dc pe nas, una sau două — trecu peste covor şi veni în dreptul carpetei din faţa căminului.

— Dacă-1 puteam îmbrobodi pe animalul ăsta cu Georgiana... oricum, şi aşa trenul e pierdut.

Spunînd aceste cuvinte, Lammle stătea cu spatele la foc şi îşi strîngca dinainte pulpanele halatului dc casă ; cînd se uită la nevastă-sa, ea se îngălbeni şi plecă ochii în pămînt, avînd conştiinţa lipsei de loialitate şi sentimentul primejdiei în carc se gaşca — pentru că-i era teamă de el, îi era teamă de mina, de piciorul lui, deşi niciodată n-o lovise — se grăbi să se ridice în ochii soţului ei.

— Dacă am putea împrumuta bani, Alfred...

— Să cerşim, să împrumutăm, să furăm, pentru noi ar fi unul şi acelaşi lucru — o întrerupse el.'

— ...Poate că atunci am ieşi la un liman ?

— Fără îndoială. Ca să mai ofer o remarcă originala şi dc

Dar văz iad că ea rumega ceva în minte, domnul Lammle îşi adună iarăşi pulpanele halatului de casă şi, luîndu-lc sub un braţ, iar cu cealaltă mînă strîngîndu-şî favoriţii, ramase în tăcere, cu ochii ţintă la ea.

— Ar fi firesc — spuse ea privindu-I în faţă cu oarecare timiditate — într-o asemenea situaţie neprevăzută să ne gîndim la oamenii cei mai bogaţi pe care-i cunoaştem şi cei mai simpli.

— întocmai, Sophronia.

— Boffinii.

— întocmai, Sophronia.

— Nu s-ar putea face nimic în combinaţie cu ei ?

— Ce s-ar putea face în combinaţie cu ei, Sophronia ?

Ea căzu din nou pe gînduri, iar el o ţintea din ochi ca mai înainte.

— Fireşte, Sophronia, m-am gîndit la Boffini în repetate rînduri — reluă el, după o tăcere infructuoasă — dar absolut degeaba. Sînt bine păziţi. Afurisitul acela de secretar stă între ei şi... oamenii de valoare.

— Dacă i-am putea descotorosi de el ? ! — zise ea, şi se lumină puţin, după ce mai medită o vreme.

— Să ne gîndim, Sophronia — rosti soţul ei cu precauţie, pe un ton protector.

— Dacă înlăturarea lui din cale s-ar putea prezenta drept un serviciu adus domnului Boffin ?

— Să ne mai gîndim, Sophronia.

— Noi am observat, Alfred, că în ultimul timp bătrînul a devenit foarte suspicios, neîncrezător.

— Dar şi zgîrcit, draga mea, ceea ce pentru noi e ceva cît se poate de puţin promiţător. Să ne mai gîndim, totuşi, Sophronia, să ne mai gîndim.

Ea se mai gîndi, şi apoi spuse :

— Dar dacă ne-am adresa acelei înclinaţii din el despre care sîntem absolut convinşi ? Dacă, să zicem, conştiinţa mea...

— Şi noi ştim ce soi de conştiinţă este, scumpa mea. Da ?

— Dacă, să zicem, conştiinţa nu-mi mai îngăduie să tăinu- iesc ceea ce parvenita aceea mi-a spus, şi anume că secretarul i-a făcut declaraţii de dragoste ? Dacă, să zicem, conştiinţa m-ar sili să repet domnului Boffin cele auzite ?

— Stii că-mi place ? — recunoscu Lammle.

sub pretext ca delicateţea mea extremă şi onoarea...

— Foarte frumoase cuvinte, Sophronia !

— ...Sub pretext că delicateţea *noastră* extremă şi onoarea

— reluă ca, accentuînd cuvintele cu amărăciune — nu ne-ar îngădui sa împărtăşim în tăcere o asemenea speculaţie interesantă şi vicleană venind de la secretar, care înşală în chip atît de grosolan încrederea patronului său. Dar să presupunem că aş fi împărtăşit neliniştea aceasta virtuoasă admirabilului meu soţ, care, cu integritatea lui, mi-a spus: „Sophronia. trebuie numaidecît să destăinui totul domnului Boffin".

— încă o dată, Sophronia — rosti Lammlc, schimbînd piciorul pe care stătea — ştii că-mi place mult ?

— Ai făcut observaţia că e păzit bine — continuă ea. — Aşa cred şi eu. Dar dacă s-ar ajunge să se descotorosească de secretar se creează un loc vacant.

— Spune mai departe, Sophronia. A început să-mi placă grozav.

— După ce îi vom fi făcut serviciul, dintr-un spirit de justeţe ireproşabilă, de a-i deschide ochii asupra trădării persoanei în care s-ar fi înşelat, atunci ne-am şi cîştiga anumite drepturi şi totodată încrederea lui. Dacă de aici vom putea trage foloase mari sau mărunte, rămîne de văzut, trebuie să aşteptăm, n-avem încotro. S-ar putea să obţinem celc mai bune rezultate.

— S-ar putea — încuviinţă Lammlc.

— Crezi că ar fi imposibil — întrebă ea, pc acelaşi ton rece, conspirativ — să-l înlocuieşti pc secretar ?

— Imposibil nu, Sophronia. Se poate ajunge şi la asta... cu dibăcie, se poate ajunge şi aici.

Privind la foc, ea dădu din cap in semn că înţelesese aluzia.

— Domnul Lammle — spuse ea, pe gînduri, nu fără o nuanţă de ironic — domnul Lammle va fi îneîntat să facă tot ce-i stă în putere. Domnul Lammle, el însuşi om de afaceri şi capitalist, obişnuit să i se încredinţeze cele mai delicate tranzacţii. Domnul Lammle, care a administrat mica mea avere atît de admirabil, dar care, la drept vorbind, a început să-şi cîştige faima prin avantajul că este un om bogat, la adăpost de orice ispită şi dincolo de orice suspiciuni.

Iui lumini pe cînd se uita la ea de sus, nasul de pe chipul
lui părea de două ori mai mare decît fusese vreodată pînă atunci.

Se afla în picioare, gînditor, şi ea stătea jos, privind nemişcată, un timp, focul care prefăcuse totul în cenuşă. Dar în clipa cînd el începu să vorbească, ea ridică ochii tresărind şi-l asculta de parcă trădarea de care pomenise o avea chiar
ea în minte, iar temerile de mîna sau piciorul lui îi reînviaseră.

— Am impresia, Sophronia, că ai trecut cu vederea o latură a subiectului. Poate că nu, pentru că femeile ţin cu femeile. Dar ce-ar fi s-o punem pe liber şi pe fată ?

Doamna Lammle datină din cap.

— Ea are o imensă influenţă asupra amîndurora, Alfred. Nu se compară cu cea a unui secretar cu simbrie.

— Dar copila aceea scumpă — rosti Lammle cu un zîmbet strîmb — trebuie să se poarte deschis faţă de binefăcătorul şi binefăcătoarea ei. Drăguţa de ea, pesemne că are o încredere neţărmurită în binefăcătorul şi binefăcătoarea ei.

Sophronia clătină iarăşi din cap.

— Bun ! Femeile ţin cu femeile — adăugă soţul, cam dezamăgit. — Nu insist. De asta s-ar putea să depindă îmbogăţirea noastră dacă le facem vînt frumuşel la amîndoi. Dacă eu mă ocup de avere, iar soţia mea de lume... phii !

Dar clătinînd din cap, ca replică :

— Niciodată n-o să se certe cu fata asta. Niciodată n-o s-o pedepsească. Trebuie s-o acceptăm, obişnuieşte-te cu ideea asta.

— Bine — exclamă Lammle, ridicînd din umeri — fie... dar să nu uiţi vreodată : n-avem nevoie de ea.

— Acum, singura chestiune care-a mai rămas — zise doamna Lammle — este cînd să încep.

— Cît se poate de repede, Sophronia. După cum ţi-am mai spus, situaţia noastră financiară este disperată, şi putem sări în aer dintr-o clipa într-alta.

— Eu trebuie, Alfred, să mă întîlnesc singură cu domnul Boffin. Dacă nevastă-sa e de faţă, l-ar putea domoli. Ştiu că n-o să-şi iasă din pepeni dacă-i nevastă-sa acolo. Cît despre

— N-ar fi bine să stabilim în scris o întîlnirc ? — întrebă Lammle.

— Nu, fireşte că nu. O sa-şi pună între ei tot felul de întrebări, de ce le-am scris, şi aş vrea să-l iau absolut pe nepregătite.

— Treci pe acolo şi ceri să stai de vorbă numai cu el ? — sugeră Lammle.

— Nici aşa nu prea aş vrea să fac. Mă ocup eu de treaba asta. Lasă-mi trăsurica mie azi şi mîine (dacă astăzi nu izbutesc) şi-o să-l aştept.

Nu apucaseră să pună bine totul la punct, cîncl o siluetă de bărbat se văzu trecînd pe la fereastră şi se auziră bătăi în uşă şi clopoţelul sunînd.

— Iată-1 pe Fledgeby — spuse Lammle. — Te admiră şî are o părere foarte bună despre tine. Eu plec. Tu linguşeşte-1 ca să-şi folosească toată influenţa pe lingă evreul acela cu numele de Riah, de la *Pubsey* & *Comp.*

Adăugind aceste cuvinte pe nerăsuflate, ca nu cumva să ajungă pînă la urechile ciulite ale domnului Fledgeby, prin două găuri de cheie şi un vestibul, Lammle, făcîncl tot soiul de semne servitorilor să nu-1 dea de gol, urcă încetişor treptele.

— Domnul Fledgeby — îl întîmpină doamna Lammle, plină de amabilitate — ce bine-mi pare că te văd ! Bietul şi dragul meu Alfred, care tocmai acum are mari necazuri în afaceri, a plecat de acasă destul de devreme. Dar te rog, scumpe domnule Fledgeby, ia loc.

Scumpul domn Fledgeby luă loc şi se convinse (şi, judecînd după expresia chipului, spre părerea lui de rău) că nimic nou nu se intîmplase în privinţa tuleielor din barbă, de cînd dăduse coltul din Albany.

— Dragă domnule Fledgeby, ar fi inutil să-ţi mai spun dumitale că bietul şi dragul meu Alfred e atît de necăjit tocmai acum în privinţa afacerilor sale, dumitale, care mi-ai povestit că ai fost aşa de bun cu el în acest impas vremelnic şi i-ai făcut un mare serviciu.

— Oh ! — exclamă domnul Fledgeby.

— Da, da ! — mai spuse doamna Lammle.

— Ştiu doar atît — remarcă domnul Fledgeby, încercînd o altă latură a jilţului — că Lammle este foarte reţinut în afaceri.

— Dar nu şi faţă de mine — zise doamna Lammlc, răspicat.

— Aa, într-adevăr ! — exclamă Fledgeby.

— Nu, nu şi faţă de mine, dragă domnule Fledgeby. Fiu sînt soţia lui.

— Da. Eu... cu totdeauna aşa am luat lucrurile — rosti domnul Fledgeby.

— Şi fiind soţia lui Alfred, îmi dai voie, dragă domnule Fledgeby — absolut fără ştirea şi fără împuternicirea lui, deoarece sînt sigură că prin spiritul dumitale de discernămînt vei înţelege — să te rog de a continua acel mare serviciu şi de a folosi încă o dată binemeritata dumitale influenţă pe lîngă domnul Riah pentru încă puţină păsuire ? Riah este numele pe care l-am auzit pomenit de Alfred (zvîrcolindu-se în somn), nu-i aşa ?

— Creditorul se numeşte Riah — încuviinţă domnul Fledgeby, accentuînd evident substantivul — din Saint Mary Axe.

— Aa, da ! — exclamă doamna Lammle, frîngîndu-şi mîinile cu un soi de frenezie spasmodică — *Pubsey* & *Comp.*

— Rugămintea fierbinte a... — începu domnul Fledgeby, dar apoi se poticni timp atît de îndelungat la un cuvînt pînă să continue. îneît doamna Lammle interveni binevoitoare.

— Unei femei ?

— Nu — se împotrivi domnul Fledgeby — genului feminin... trebuie totdeauna să fie ascultată de bărbat, şi aş dori ca lucrurile să depindă de mine. Dar Riah ăsta e un om dezgustător, doamnă Lammle ; ăsta-i cuvîntul potrivit.

— Dar va ţine seamă de vorbele *dumitale,* dragă domnule Fledgeby.

— Aşa e cum spun, pe legea mea ! — adăuga Fledgeby.

— încearcă. Mai încearcă o dată, scumpe domnule Fledgeby. Ce nu poţi face dumneata dacă vrei ?

— Mulţumesc — spuse Fledgeby — foarte amabil din partea dumitale. La cererea dumitale, nu mă dau în lături să încerc încă o dată. Dar, firește, nu-mi pot lua răspunderea urmărilor. Riah e un tip încăpăţînat, şi cînd spune că arc să facă aşa, atunci face !

— întocmai ! — strigă doamna Lammle. — Si cînd îţi

(„E o femeie deşteaptă al naibii — gîndi l ledgeby ; credeam ca i-am închis gura, şi uite că a găsit un argument asupra căruia stăruie.")

— De fapt, dragă domnule Fledgeby — continuă doamna Lammle, cu insistenţă — nu vreau să ascund speranţele tăinuite ale lui Alfred în faţa unui prieten atît de bun cum eşti dumneata, spunîndu-ţi că el are fa orizont un punct luminos îndepărtat.

Această figură de stil i se păru Fascinantului Fledgeby cam misterioasă ; de aceea, întrebă :

— Ce anume are ?

— Alfred, dragă domnule Fledgeby, a discutat cu mine chiar azi-dimineaţă, înainte de plecare, unele proiecte deale lui, care i-ar putea schimba în întregime aspectul dificultăţilor actuale.

— într-adevăr ?

— Aa, da ! — Acum, doamna Lammle aduse batista în joc. — Şi dumneata ştii, dragă domnule Fledgeby — dumneata, care studiezi lumea... ce nenorocire ar fi să pierzi poziţia şi să pierzi încrederea, cînd există posibilitatea unui scurt răgaz care să salveze aparenţele.

— Oh ! — făcu Fledgeby. — Atunci, dumneata socoteşti, doamnă Lammle, că dacă Lammle ar căpăta un răgaz... n-ar mai sări în aer ? Ca să folosesc o expresie adoptată pe piaţa monetară.

— Da, într-adevăr. Aşa este, aşa este, da !

— Atunci, se schimbă complet lucrurile — spuse Fledgeby. — Trec neîntârziat pe la Riali să stau de vorbă cu el.

— Mii de mulţumiri, scumpe domnule Fledgeby !

— Pentru nimic — rosti Fledgeby.

Ea îi întinse mîna.

-— Mîna unei femei frumoase şi deosebit de inteligente esie totdeauna o răsplată pentru o...

— Faptă nobilă ! — zise doamna Lammle, care de-abia aştepta să se descotorosească de el.

— Nu asta voiam să spun — replică Fledgeby, care niciodată nu accepta, în ruptul capului, vreo expresie sugerată — dar eşti foarte amabilă. îmi dai voie să... să... mîna dumitale ? Bună ziua !

— Mă pot bizui pe promptitudinea dumiiale, scumpe domnule Fledgeby ?

Şi Fledgeby spuse, uitîndu-se înapoi spre uşă şi sărutîndu-i respectuos mîna :

— Da, te poţi bizui.

într-adevăr, domnul Fledgeby porni la drum să îndeplinească această misiune caritabilă cu atîta iuţeală, de parcă picioarele i-ar fi fost întraripate de toate spiritele bune care slujesc generozitatea. Se prea poate ca aceste spirite să-i fi sălăşluit şi în piept, atît era de vesel, de însufleţit. Glasul lui avea un sunet plin de prospeţime, cînd, o dată ajuns la birourile de pe Saint Mary Axe şi văzînd că sînt pustii, el dădu ocol pîna la piciorul scării şi strigă :

— Hei, Riali, ce tot faci acolo sus ?

Batrînul apăru şi-l saluta cu respectul lui obişnuit.

— Bună ! —- zise Fledgeby, dîndu-se un pas înapoi şi făcîn- ciu-i cu ochiul. — Eşti pus pc rele, Jerusalem !

Batrînul înălţă ochii mirat.

— Da, da, aşa e — adăugă Fledgeby. — Ah, păcătosule î Ah, vicleanule ! Ceee ? Nu cumva ai de gînd să execuţi actirt de amanetare asupra lucrurilor lui Lammle ? Nimic nu te mai poate da înapoi... absolut nimic ? Nici măcar pentru un minut, nu, de loc ?

Poruncindu-i pe un ton de stăpîn şi cu priviri categorice să treacă la acţiune, batrînul îşi lua pălăria de pe tejgheaua micuţă, unde se afla.

— Auziseşi ca s-ar putea s-o scoată la capăt dacă nu-i ridică lucrurile numaidecît, şmecher ce eşti, nu-i aşa ? — spuse Fledgeby. — Şi nu ţi-ar conveni s-o scoată la capăt... nu-i aşa ? N-ai suficiente garanţii ca va plăti ? Ah, negru la suflet mai eşti !

Batrînul rămase locului şovăind, fără să ştie ce să facă, aştcptînd parcă şi alte instrucţiuni.

— Să mă duc, domle ? — întrebă în cele din urmă, cu glas scăzut.

— Ia uite, mă mai întreabă dacă să sc ducă ! — exclamă Fledgeby. — Mă mai întreabă, ca şi cum n-ar şti ce are de

făcut! Mă mai întreabă, ca şi cum nu şi-ar fi pus pălăria pe cap ! Mă mai întreabă, ca şi cum ochiul lui bătrîn şi ascuţit... ce mai, taie ca un cuţit... nu şi-ar căuta bastonul de lîngă uşa !

— Să mă duc, domle ?

— Auzi, dacă să se ducă ?! — îl luă Fledgeby în ze-

Capitolul XIII

CIND VREI SA SCAPI DE-UN CI1NE *'ZICA* CA-I TURBAT ŞI-I FACI DF, PETRECANIE

Ramas singur în birouri, Fascinantul Fledgeby, cu pălăria pe o parte, umbla peste tot, fluierînd, cotrobăia prin sertare, căutînd ici şi colo vreo dovadă cum că era înşelat, dar nu putea găsi nici una.

„Nu-i meritul lui că nu mă-nşală — îşi spuse domnul Fledgeby, făcînd cu ochiul — ci al meu că sînt precaut'*.

Apoi, cu un gest de grandoare indolentă, îşi afirmă dreptul de stăpîn al firmei *Pubsey* & *Comp.,* lovind cu bastonul în scaune, în cutii, scuipînd în cămin, şi astfel se apropie de fereastră nepăsător şi superb, privi afară strada îngustă cu ochii lui mici, chiar deasupra geamului pe care se putea citi *Pubsey &c Comp.* Această firmă înşelătoare îi aminti că era singur în birou, cu uşa de la stradă deschisă. Tocmai se ducea s-o închidă, ca nu cumva să fie luat, din greşeală, că ar face parte din membrii firmei, cînd fu oprit de cineva care se apropia.

Acest cineva era croitoreasa de păpuşi, venind cu un coş pe braţ şi cu bastonul-cîrjă în mînă. Ochii ei ageri îl zăriseră de departe pe domnul Fledgeby, mai înainte ca domnul Fledgeby s-o fi zărit pe ea, şi cînd vru s-o închidă afară se opri

— nu atît pentru că se apropiase de uşă, cît pentru că îl copleşise tot dînd din cap în semn de salut, din clipa în care o observase. Ea se folosi şi mai mult de acest prilej şi urcă şchiopătînd treptele de la intrare cu atîta repeziciune, că pîna să-i spună că nu e nimeni acolo, fata se şi afla în birou, dinaintea lui.

— Sper că o duci bine cu sănătatea, domle — îl

Medgeby se aruncase într-un jilţ, luînd atitudinea cuiva care aşteaptă.

— Cred că o să revină curînd — răspunse — a şters-o într-un fel ciudat şi m-a lăsat aici să-l aştept pînă se întoarce. Nu te-ani mai văzut niciodată ?

— Ba da, o dată., dacă n-ai orbul găinilor — răspunse domnişoara Wren, propoziţia condiţională fiind rostită în gînd.

— Dacă-mi aduc aminte, erai pe acoperişul casei şi jucai ceva. Ce-ţi mai face prietena ?

— Am mai multe prietene, domle, sper — replică domnişoara Wren. — Care din ele ?

— N-are importanţă — spuse domnul Fledgeby, închizînd un ochi — una din prietenele dumitale, toate prietenele du- mitale. O duc bine ?

Puţin mirată, domnişoara Wren ocoli această glumă şi se aşează într-un ungher din dosul uşii, cu coşul în poală. După un timp, destrămînd o tăcere îndelungată care se aşternuse, spuse :

— Scuză-mă, domle, de obicei îl găsesc pe domnul Riah la ora asta, cînd vin eu în general. Vreau doar atît: să cumpăr cîrpe pentru cei doi bieţi şilingi ai mei. Poate c-o să ai bunătatea de-a mi le da dumneata, şi-apoi să-mi văd de treabă.

— *Eu* să ţi le dau ? — se miră Fledgeby, întoreînd capul spre ea, căci pînă atunci stătuse cu faţa la fereastră, clipind din ochi de lumină şi pipăindu-şi obrajii. — Păi, nu cumva crezi că am de-a face cu firma asta şi cu tranzacţiile ei ?

— Să cred ? ! — exclamă domnişoara Wren. — Spusese în ziua aceea că dumneata eşti stăpînul.

— Moşneagul în negru ţi-a spus ? Riah a spus ? Asta totdeauna îndrugă verzi şi uscate.

— Da, dar şi dumneata ai spus — replică domnişoara Wren. — Sau cel puţin te-ai dat drept stăpîn şi nu l-ai contrazis.

— încă una din şmecheriile lui — spuse domnul Fledgeby, ridicînd din umeri dispreţuitor şi cu răceală. — Numai de asta se ţine. Mi-a spus, zice: „Vino sus pe acoperişul casei, domle, să-ţi arăt o fată frumoasă. Numai că o să trebuiască să treci drept stăpînul meu.“ Aşa că am urcat pe acoperişul casei şi mi-a arătat fata frumoasă

că nici cl nu ştia. îi plac şmecheriile de dragul şmecheriilor, fiind... — adăugă domnul Fledgeby, căutînd cuvinte expresive — cel mai şmecher dintre toţi şmecherii.

— Vai de mine şi de mine ! — strigă croitoreasa de păpuşi, ţinîndu-se de cap cu amîndouă mîinile, de parcă era să-i plesnească. — Nu se poate să crczi nici chiar dumneata ceea ce spui.

— Ba da, micuţa mea — replică Fledgeby — cred, te asigur.

Acest lei de a-1 ponegri nu era numai un act calculat din partea lui Fledgeby, în ca/ că ar fi fost surprins şi de alţii în treacăt pe acolo, ci şi o ripostă la adresa perspicacităţii exagerate a domnişoarei Wren şi un exemplu amuzant despre hazul făcut pe seama bătrînului evreu. „Şi-a căpătat un nume prost ca evreu, şi e plătit să şi-l păstreze aşa, iar eu vreau să-mi iau banii înapoi.“ Era modul obişnuit de a gîndi în materie de afaceri al lui Fledgeby, şi ideea asta se accentuase acum, cînd avea impresia că bătrînul ţinea ceva în secret faţă de el. deşi, cît despre secretul în sine, făcînd sînge rău cuiva pe care el nici nu-1 înghiţea, în orice caz îl dezaproba.

Domnişoara Wren, abătută, se afla în dosul uşii, cu ochii în pămînt, dusă pe gînduri. Trecuse încă un răstimp de tăcere apăsătoare, cînd chipul domnului Fledgeby dădea semne că zărise pe cineva prin partea de sus a uşii, care era din sticlă, mişeîndu-se în prag. Se auzi nunvidecît un foşnet şi ciocănit, apoi din nou un foşnet şi alt ciocănit. Deoarece Fledgeby nu se sinchisi, pînă la urmă uşa se deschise încetişor şi îşi făcu apariţia chipul uscat, blînd, al unui domn mai în vîrstă.

— Domnul Riah ? — întrebă foarte politicos noul-venit.

— Şi eu îl aştept, domnule — replică domnul Fledgeby. — A plecat şi m-a lăsat pe mine aici. îl aştept să revină dintr-o clipă într-alta. Poate că ar fi mai bine să luaţi loc pe un scaun.

Noul-venit se aşeză pe un scaun şi duse mîna la frunte, muncit parcă de gînduri negre. Domnul Fledgeby se uită la el cu coada ochiului, ca şi cum atitudinea acestuia l-ar fi bucurat.

Micuţul domn uscăţiv era aiîi de cufundat îngîndurile lui întunecate, încît îşi dădu seama că i se vorbise abia cînd glasul domnului Fledgeby se stinse. Tresări şi zise :

— îmi cer scuze, dar mă tem că v-aţi adresat mie.

— Spuneam — repetă Fledgeby, puţin mai tare ca înainte — că e o zi frumoasă.

— îmi cer scuze. îmi cer scuze. Da.

Micuţul domn uscăţiv duse din nou mîna la frunte, şi domnul Fledgeby iarăşi părea că se bucură. Cînd îşi schimbă atitudinea, oftînd, Fledgeby spuse, cu un zîmbet:

— Domnul Twemlow, dacă nu mă-nşel ?

Domnul uscăţiv păru foarte surprins.

— Am avut plăcerea să luăm masa împreună la familia Lammle -— preciză Fledgeby. — Am chiar cinstea să fim şi rude. Ne întîlnim într-un loc cu lotul neprevăzut; dar nici-odată nu ştii, ieşind în centru, cu cine te mai poţi ciocni. Sper că eşti sănătos şi mulţumit.

S-ar putea ca în ultimele cuvinte să se fi strecurat o nuanţă de impertinenţă ; dar pe de altă parte, nu era exclus să fi fost o dovadă a superficialităţii lui înnăscute. Domnul Fledgeby stătea pe un scaun, cu un picior pe stinghia altui scaun şi cu pălăria pe cap. Domnul Twemlow se descoperise de la intrare chiar. Twemlow, conştient de tot cc făcuse ca să zădărnicească planurile fermecătorului Fledgeby, se simţea grozav de stînjenit din pricina acestei întîlniri. Nu era ele loc în apele lui, ca orice om în asemenea situaţie, şi îşi dădea seama că trebuie să se poarte cu el rigid, de aceea se înclină într-un fel distant. Fledgeby, observînd atitudinea lui, îşi strînse mai mult ochii, şi aşa mici. Croitoreasa de păpuşi stătea în ungherul ei de după uşă, cu ochii în pămînt şi mîinile împreunate pe corp, ţinînd bastonul-cîrjă între ele şi părînd că nu ia nimic în seamă.

— Dar mult mai întîrzie! — murmură domnul Fledgeby, uiiîndu-se la ceas. — Ce oră e la dumneata, domnule Fwcmlow ?

După ceasul domnului Twemlow era douăsprezece şi zece.

— Merge la milimetru — încuviinţă Fledgeby. — Sper, domnule Twemlow, ca treburile dumitale aici să lie mai plă-cute decît ale mele.

— Multumesc, domnule — zise domnul Twemlow.

Fledgeby din nou strînse ochii lui şi aşa mici, aruncînd cu mare satisfacţie o privire către Tvvemlow, care bătea sfios în masă cu o scrisoare împăturită.

— Din cîte ştiu eu despre Riah — spuse Fledgeby, pronunţînd numele cu mult dispreţ — mă face să cred că ăsta e un loc pentru treburi neplăcute. Totdeauna l-am socotit cea mai crudă şi mai dureroasă menghină din Londra.

Domnul Tvvemlow încuviinţă remarca, înclinîndu-se uşor, cu răceală. Se vedea că începe să se enerveze.

— Un om îngrozitor — continuă Fledgeby — dar dacă n-ar fi să dau o mînă de ajutor unui prieten, nimeni nu m-ar putea face să-l aştept nici măcar un minut. Cînd ai însă prieteni la strîmtoare, trebuie să-i sprijini. Aşa spun cu şi aşa fac, prin urmare.

Tvvemlow, de bună-credinţă, sc gîndi că un asemenea sentiment, indiferent cine îl exprima, trebuie aprobat din inimă.

— Ai foarte mare dreptate, domnule — zise el cu căldură — aşa trebuie să se poarte un suflet generos de bărbat.

— Mă bucur că eşti de aceeaşi părere cu mine — replică Fledgeby — dintr-o pură coincidenţă, domnule Twcmlow. Aici se dădu jos de unde stătuse cocoţat şi veni spre el. - Prietenii pe care îi ajut eu astăzi sînt tocmai cei în casa cărora ne-am cunoscut noi ! Soţii Lamnile. Fa este o femeie foarte atrăgătoare şi plină de farmec, nu-i aşa ?

Conştiinţa îl lacu pe domnul Tvvemlow să păleascâ.

— Da — spuse. — într-adevăr.

— Şi cînd a apelat la mine, azi-dimineaţa, să vin şi să lac tot posibilul să-l îmbuneze pe creditorul lor, pe acest domn Riah... asupra căruia, desigur, am oarecare influenţă, cîştigată cu prilejul unor chestiuni de afaceri legate de un alt prieten, deşi nu atît de mare pe cît îşi închipuie dînsa... şi cînd o femeie ca ea îmi vorbeşte folosind cuvinte precum „scumpul meu Fledgeby", şi varsă lacrimi... păi, ce mai puteam face, îţi dai seama ?

Tvvemlow spuse, gîfiind :

— Nimic altceva decît să vii aici.

Nimic altceva decît să vin aici. Aşa că am venit. Dar oare de ce — spuse Fledgeby vîrînd mîinile în buzunare şi prefăcîndu-se că meditează profund — de ce oare Riah, de cum i-am pomenit de faptul ca soţii Lamnile îl implorau să

mai amine punerea lucrurilor în vin/are, conform unui document, de ce oare a plecat valvîrtej, zicînd că are să se întoarcă numaidecît, şi de ce m-o fi lăsat aici singur atîta vreme... asta nu pot înţelege.

Nobilul Twemlovv, acest cavaler cu suflet bun, nu era în stare să-i ofere nici o sugestie. Era prea mîhnit, prea chinuit de remuşcări. Căci pentru prima oară în viaţă luase parte la nişte afaceri tenebroase, şi procedase greşit. El intervenise pe ascuns împotriva acestui tînăr, numai şi numai pentru că tînă- rul cu pricina nu-i plăcea cum se poartă.

Şi astfel, tînărul de încredere şi-a aprins paie-n cap.

— îmi cer scuze, domnule Twcmlow ; după cum vezi, cu cunosc caracterul afacerilor care se încheie aici. Aş putea face ceva şi pentru dumneata în acest sens ? Dumneata ai fost crcscut ca un gentleman, şi nu ca om de afaceri — o altă aluzie impertinentă, probabil, şi de asta dată — şi poate că nici nu te pricepi la afaceri. Ce e de făcut ?

— Sînt omul cel mai nepriceput în afaceri din lume, domnule — replică Twemlovv — atît de neajutorat îneît nici nu găsesc cuvintele să exprim acest lucru. De fapt, nici nu prea înţeleg bine rolul meu în chestiunea pentru care am fost adus aici. Dar există unele motive care mă împiedică să accept sprijinul dumitale ; îmi este foarte, foarte greu să mă folosesc de acest sprijin. Nu-1 merit.

Ce creatură copilăroasă şi bună ! Condamnat să urmeze în această lume o poteca atît de îngustă şi de întunecoasă, fără să se întineze decît foarte puţin de-a lungul acestei căi !

— Poate — continuă Eedgeby — din mîndrie ţi-ar li greu sa-mi expui motivul venirii aici... deoarece ai fost crescut ca un gentleman.

-— Nu de asta, domnule — replică Twemlovv. - - Nu de asta. Sper să pot face deosebirea dintre mîndria adevărată şi falsa mîndrie.

— Eu unul n-am nici un fel de mîndrie — spuse Eledgebv — şi poate că nu sînt în stare să tai firul în patru ca să desluşesc una de cealaltă. Dar ceea ce ştiu esu ca acesta-i un loc unde chiar şi un om de afaceri are nevoie de toată agerimea, şi dacă a mea ar putea să ti fie de vreun folos, îti

— Eşti foarte amabil — zise Twemlow, cu un glas tremurat. — Dar nu mă pot hotărî...

— Ştii, nu sînt atît de vanitos încît să cred — îl întrerupse Fledgeby, privindu-1 pieziş — că agerimea mea ţi-ar putea fi de vreun folos în societate, aici însă poate că da. Dumneata cultivi societatea, şi societatea te cultivă. în societate, domnul Riali rămîne în umbră ; nti-i aşa, domnule Twemlow ?

— Desigur — răspunse Twemlow foarte tulburat, ducînd la frunte o mînă care-i tremura.

Tînărul demn de toată încrederea îl rugă să-i expună cazul său. Naivul Twemlow — aşteptîndu-se ca Fledgeby să fie mirat în faţa celor dezvăluite de el, şi nu să le considere drept ceva care se putea întîmpla zilnic, ci ca un fenomen groaznic, posibil să aibă loc o dată, cînd şi cînd — îi povesti cum avusese un prieten, astăzi decedat, un funcţionar, căsătorit, cu copii, căruia îi trebuiseră bani ca să-şi poată schimba locuinţa şi serviciul şi cum el, Twemlow, îi „dăduse acestuia numele lui“, cu obişnuitul rezultat, dar în ochii lui Twemlow de necrezut, că trebuie să plătească nişte bani care niciodată nu fuseseră în posesia sa. Cum că, de-a lungul anilor, încetul cu încetul el redusese suma principală, „trebuind — spunea Twemlow — să facă totdeauna mari economii, şi dispunînd de un venit fix destul de restrîns, obţinut datorită mărinimiei unui anumit nobil". El îşi plătea daunele cu o punctualitate riguroasă, ajungînd pînă la urmă să considere această datorie, singura pe care o avusese vreodată în viaţă, o reţinere regulată, la fiecare trei luni, ceea ce nu era prea rău. Dar „numele" lui a încăput, într-un fel sau altul, în ghearele domnului Riah, care i-a comunicat, în scris, că trebuia să plătească suma integrală, altminteri se expunea unor consecinţe grave. La aceste fapte se adăuga amintirea nebuloasă a unui birou unde fusese adus ca să „recunoască su.ma de bani datorată" (îşi amintea această expresie) şi cum fusese dus într-un alt birou, unde viaţa îi era în mîinile cuiva care nu părea absolut străin de negoţul cu vinuri de Xeres şi de care îşi amintea din pricina unei împrejurări ciudate, pentru că individul în chestiune avea în posesia sa o vioară Stradivarius şi o Madonă — toate acestea alcătuiau esenţa relatărilor domnului Twemlow, străjuite de umbra

Snigsworth, urmărit de la distanţă dc zarafi ca o chezăşie în negură şi amenințîndu-1 pe Twemlow cu sceptrul lui dc baron.

Fledgeby ascultă totul cu seriozitatea modestă a unui tînăr demn de încredere, care cunoştea aceste fapte dinainte, şi cînd termină ce avea dc spus clătină îngrijorat din cap.

— Nu-mi place, domnule Twemlow — rosti Fledgeby — nu-mi placc că Riah a cerut întreaga sumă deodată. Şi dacă a făcut acest lucru, trebuie neapărat să capete banii.

— Dar să presupunem, domnule — reluă Twemlow, descurajat — că nu i-ar căpăta.

— Atunci — replică Fledgeby — după cum ştii, trebuie să tc duci...

— Unde ? — întrebă Twemlow, cu glas stins.

— La temniţă — răspunse Fledgeby.

Auzind aceasta, domnul Twemlow îşi lăsă capul său nevinovat pe mînă şi scoase un geamăt scurt de deznădejde şi ruşine.

— Totuşi — spuse Fledgeby, prinzînd curaj parcă — să sperăm că situaţia nu-i chiar aşa de sumbră precum pare. Dacă o să-mi dai voie, îi voi arăta domnului Riah, cînd ari. să vină, cine eşti dumneata, îi voi spune că-mi eşti prieten şi voi sta eu dc vorbă cu el în locul dumitale ; o voi face, poate, în termeni mai reali. Nu consideri asta o prea mare libertate din partea mea ?

— îţi mulţumesc mult, mult de tot, domnule — zise Twemlow. — Mă consider foarte puţin îndreptăţit să mă slujesc de generozitatea dumitale, deşi mă supun datorită felului meu neajutorat de a fi. Căci îmi dau perfect de bine seama... ca să mă exprim în termenii cei mai puţin severi... că n-am făcut nimic pentru a o merita.

— Dar unde *poate* fi ? -— murmură f ledgeby, uitîndu-sc iarăşi la ceas. — Pentru ce ar *putea* să fi plecat ? L-ai mai văzut vreodată, domnule Twemlow ?

— Niciodată.

— Arată ca un evreu veritabil, dar în afaceri c şi mai şi. Vai de lume cînd e calm ! Dacă o să fie calm, eu voi lua acest lucru drept un semn de foarte rău augur. Să nu-1 slăbeşti din ochi cînd o veni, şi dacă-i calm. să nu-ţi faci nădejdi. Iată-1 !... Parc calm.

Cu aceste cuvime, din pricina cărora inofensivul Twemlow intră în panică, domnul Fledgeby se retrase la vechiul lui post, şi bătrînul intră în birou.

— Ei, domnule Riah — strigă Fledgeby — credeam că te-ai pierdut !

Bătrînul, uitîndu-se Ia străin, rămase locului, nemişcat. Observase că stăpînul avea să-i dea anumite instrucţiuni, de aceea aştepta, ca să le priceapă bine.

— Zău, domnule Riah, credeam că te-ai pierdut — repetă Fledgeby, tărăgănat. — Acum, cînd te privesc... nu cumva... dar nu, nu se poate să fi făcut asta ; nu, nu se poate !

Bătrînul, cu pălăria în tnînă, înălţă capul şi se uită mîhnit la Fledgeby, căutînd parcă să afle ce altă povară morală avea să-i mai fie aruncată în spinare.

— Te pomeneşti că pentru asia te-ai grăbit aşa, ca să-i pui lucrurile lui Lammle în vînzare ? — întrebă Fledgeby. — Spune-mi că n-ai făcut asta, domnule Riah.

— Ba da, domle — răspunse bătrînul, cu un glas scăzut.

— Ah, Doamne sfinte ! — strigă Fledgeby. — Ţ-ţ-ţ • Vai de mine şi de mine ! Ştiam eu că eşti hain la suflet, domnule Riah, dar nici prin gînd nu mi-a trecut că ai putea fi chiar în halul ăsta.

— Dotnle — spuse bătrînul, extrem de stînjenit — fac >i eu ceea ce mi se porunceşte. Nu sînt eu stăpîn aîci. Eu-s doar subaltern, am un superior şi nu pot alege, n-am nici o putere.

— Nu-mi spune mie asta — replică Fledgeby, şi se bucura în taină, în timp ce bătrînul întinse braţele, căutînd parcă sa se apere împotriva judecăţii aspre a celorlalţi doi care se aflau de faţă? — Nu-mi tot cînta, domnule Riah, acelaşi şi acelaşi refren. Dumneata, dacă-ţi place, ai dreptul să urmăreşti creanţele, dar nu-mi îndruga aici vorbe pe care toţi cei de meseria dumitale Ie îndrugă. Cel puţin nu faţă de mine. Şi de ce ai face-o, domnule Riah ? Dumneata ştii cît de bine te cunosc eu.

Bătrînul îşi apucă poalele redingotei sale lungi cu mîna rămasă liberă şi se uită galeş la Fledgeby.

— A, nu, nu, te rog — /isc Fledgeby. — Fă-mi acest

pentru că ştiu eu ce urmează după aceea, la Iii alem aici, domnule Riah. Dumnealui este domnul Twemlow.

Bătrînul se întoarse către cel prezentat şi făcu o plecăciune ; sărmanul miel, la rîndul lui, făcu şi el o plecăciune, politicos şi înspăimîntat.

-— Am avut o marc neizbînda — continuă Fledgeby — încercând să pun o vorbă bună pentru prietenul meu Lammle pe lîngă dumneata şi nu prea sper să pot face ceva nici pentru prietenul meu (şi chiar rudă), domnul Twemlow. Dar cred cu tărie că dacă ar fi să faci o favoare cuiva, atunci mie mi-ai face-o şi n-aş vrea sa dau greş numai pentru că n-am încercat, mai cu seamă după ce i-am şi promis domnului Twemlow, aici de faţă. Aşadar, domnule Riah, iată-1 pe domnul Twemlow. Totdeauna a fost bun platnic, totdeauna a venit punctual, totdeauna are să plătească la timp şi de acum încolo. Şi-atunci, de ce ai mai face presiuni asupra domnului Twemlow ? Nu poţi să-i reproşezi nimic ! Şi-atunci, de ce nu te-ai purta frumos cu domnul Twemlow ?

Bătrînul se uită fix în ochii micuţi ai lui Fledgeby, aşteptînd vreun semn de a se purta frumos cu domnul Twemlow — dar nu descoperi nici un astfel de semn.

— Domnul Twemlow nu este ruda dumitale, domnule Riah — reluă Fledgeby — n-ai de ce să-i porţi ranchiună pentru că a dus o viaţă de domn din lumea mare şi pentru că se simte ataşat faţă de familia sa. Dacă priveşte cu dispreţ afacerile, cc-ţi pasă dumitale ?

— Dar îmi cer scuze — interveni biata victimă — nu privesc cu dispreţ afacerile. Ar fi din partea mea o dovadă de înfumurare.

— Auzi, domnule Riah ? — îl făcu atent Fledgeby. — Nu-t aşa că e frumos spus ? Fîaide ! Hai să cădem de acord în priv inţa domnului Twemlow.

Bătrînul din nou se uită după un semn de-a i se îngădui să-l pună la adăpost pe sărmanul şi micuţul gentleman. Nu. Domnul Fledgeby voia să fie doborît la pămînt.

— îmi pare foarte rău, domle Twemlow — zise Riah — ■ dar am şi eu instrucţiunile mele şi nu mi se permite să mă abat de la ele. Banii trebuie plătiţi.

— în întregime şi peşin, vrei să spui, domnule Riah? — întrebă Fledgeby, ca să lămurească lucrurile definitiv.

— în întregime şi peşin — răspunse domnul Riah.

Domnul Fledgeby clătină capul compătimitor spre Twemlow şi părea să spună despre figura venerabilă care se afla dinaintea lui, cu ochii în pămîni : „Ce monstru mai e şi evreul asta !

— Domnule Riah ! — exclamă Fledgeby.

Bătrînul înălţă încă o dată ochii spre ochii micuţi ai domnului Fledgeby, însufleţit iarăşi de speranţa că semnul o să vină totuşi.

— Domnule Riah, ar fi inutil să-ţi mai ascund faptul că în spatele domnului Twemlow se află o anumită persoană însemnată, şi dumneata ştii acest lucru.

— Da. Ştiu — încuviinţă bătrînul.

— Acum, domnule Riah, aş vrea să pun chestiunea din punct de vedere al afacerilor, cu stricteţe. Dumneata eşti absolut hotărît (din punct de vedere al afacerilor, cu stricteţe) să obţii fie chezăşia, fie banii din partea persoanei suş- puse despre care am pomenit ?

— Absolut hotărît — răspunse Riah, care ştia să citească pe faţa stăpînului său şi învăţase lecţia pe de rost.

— Şi n-o să-ţi pese cîtuşi de puţin, ba mai mult, are să te bucure ? după cum am impresia — rosti Fledgeby cu deosebită satisfacţie — tărăboiul care-o să se işte între domnul Twemlow şi persoana sus-pusă de mai înainte ?

Aceste cuvinte nu cereau nici un răspuns şi nici nu primiră vreunul. Sărmanul domn Twemlow, care trăda cea mai teribilă spaimă de cînd rubedenia nobilă apăruse la orizont, se ridică în picioare cu un oftat şi dădu să plece.

—- îţi mulţumesc foarte mult, domnule — zise el, întinzînd spre Fledgeby o mînă febrilă. — Mi-ai făcut un serviciu pe care nu-1 meritam. Mulţumesc, mulţumesc !

— Pentru nimic — răspunse Fledgeby. — încă n-am reuşit să fac nimic, dar eu răinîn aici şi voi încerca să mai intervin pe lîngă domnul Riah.

— Nu v-amăgiţi degeaba, domn Twemlow — spuse Riah, adresîndu-se acestuia pentru prima oară direct. — Nu mai există nici o speranţă. Aici să nu aşteptaţi indulgenţă. Trebuie să plătiţi suma întreagă, şi dacă n-o să faceţi asta destul de prompt, vă expuneţi la daune grave. Nu vă bizuiţi cîtuşi de puţin pe mine, domle. Bani, bani, bani.

După ce rosti aceste cuvinte pc ton răspicat, el răspunse la salutul domnului Twemlow, care la fel de politicos dădu din cap ; micuţul domn, atît de cumsecade, îşi luă rămas bun, cît se poate de abătut.

Fascinantul Fledgeby era atît de vesel cînd acesta părăsi birourile, că trebui să se ducă la fereastră, unde se propti cu braţele în pervaz şi se porni pe un rîs domol, cu spatele la subalternul său. Cînd se întoarse — avea o mină serioasă — subalternul său rămăsese în acelaşi loc, iar croitoreasa de păpuşi, aflată dinapoia uşii, părea dezgustată.

— Ehei — strigă domnul Fledgeby — ai uitat-o pc micuţa domnişoară, domnule Riah, şi a aşteptat destulă vreme. Vin- de-i, te rog, resturile acelea, şi dacă te poţi hotărî să fii măcar o dată mărinimos, mai dă ceva şi pe deasupra.

Privi un timp cum bătrînul îi umple coşul cu zdrenţele pc care le cumpăra ea de obicci ; dar, din nou înveselindu-se. trebui să se ducă iarăşi la fereastră şi să-şi proptească braţele în cercevea.

— Aşa, draga mea Cenuşăreasă - zise bătrînul în şoaptă, istovit — acu, coşu-i plin. Du-te cu Dumnezeu.

— Nu-mi spune draga mea Cenuşăreasă ! — se răsti domnişoara Wren. — Fiinţă crudă ce eşti !

La plecare, clătină din răsputeri arătătorul ci micuţ lîngă obrazul acestuia, cu aceeaşi seriozitate şi dojenitoare, la fel cum făcea acasă totdeauna cu copilul ei bătrîn şi îngrozitor.

— Nu-esti-de-loc-zîna-pădurii ! — strigă ea. — Esti-un

Capitolul XIV

DOMNUL WEGG VREA SA-I PUNĂ DOMNULUI BOFFIN PIELEA PE BĂŢ

După ce luă parte la mai multe lecturi despre viaţa avarilor, domnul Venus ajunse să fie aproape indispensabil în serile petrecute la Boschet. Faptul de a avea încă un ascultător la minunăţiile dezvăluite de către Wegg, sau, ca să spunem aşa, încă unul care să socotească monezile de aur găsite în ceainice, hornuri, pe poliţe şi în iesle, precum şi alte asemenea depozite de bancă, pe domnul Boffin îl făcea să se bucure grozav ; Silas Wegg însă, deşi o fire destul de invidioasă, carc în împrejurări obişnuite ar fi privit cu ochi răi, dîndu-şi seama că anatomistul îi cam intra sub piele, stătea tot timpul, grijuliu, cu ochii pe el — ca nu cumva, lăsat prea mult de capul lui, să-l împingă păcatul să-i joace vreo festă cu documentul aflat în păstrare — îneît nu scăpa niciodată prilejul de a-1 recomanda atenţiei domnului Boffin, drept al treilea părtaş, prezenţa căruia fiind cît se poate de binevenită. Domnul Wegg mai avea şi o altă dovadă de prietenie, pe care o manifesta faţă de el cu regularitate. La sfîrşitul fiecărei lecturi, şi după ce stăpînul pleca, domnul Wegg totdeauna îl conducea pe domnul Venus pînă acasă. Desigur, nu trecea zi cînd să nu-i ceară să mai vadă o dată hîrtia asupra căreia era coproprietar ; dar niciodată nu uita să spună că ceea ce-1 atrăgea instinctiv către Clerkenwell era plăcerea deosebită izvorîtă din societatea plină de învăţăminte a domnului Venus şi că, aflîndu-se iarăşi atras într-acolo de înclinaţiile lui mondene, ar vrea să i se îngăduie să parcurgă din nou, ca o simplă formalitate, petecul acela de hîrtie.

Pentru că știu prea bine, domle, adăugă

trolat ori de cîte ori se iveşte ocazia, şi nu-s eu tocmai omu rare să te jignească.

în epoca aceea, la domnul Venus se observa foarte bine un soi de rugină, care nu se ducea de loc cu uleiul risipit de domnul Wegg, făcîndu-1 să scîrţîie şi să trosnească din toate încheieturile. în vreme ce asista la serile literare, el ajunsese atît de departe chiar, încît să-l corecteze pe domnul Wegg, în două sau trei rînduri, cînd acesta pronunţa evident greşit vreun cuvînt sau cînd citea anapoda cîte-un pasaj întreg. Astfel, domnul Wegg socoti nimerit să revizuiască textul de cu ziua, să facă tot ce ptjtea ca să înlăture bolovanii din cale, pentru ca seara să nu se mai împiedice de ei. îi era îndeosebi teamă pînă şi de cele mai neînsemnate aluzii anatomice, şi dacă zărea vreun ciolan în faţă, îl ocolea de la mare distanţă, numai să nu-i rostească numele.

Dar vitregia soartei a făcut ca într-o seară barca domnului Wegg, care înainta cu chiu şi vai, să se împotmolească în nişte cuvinte polîsilabîce, prinsă în urzeala unui adevărat arhipelag de vorbe anevoie de articulat. Fiind de aceea nevoit să facă tot timpul sondaje şi să bîjbîie drumul cu ceva mai mare grijă, domnul Wegg era cu ochii-n patru. Domnul Venus profită de această ocazie prielnică şi strecură domnului Boffin o hîrtie, ducînd totodată degetul la buze ca nu cumva să-l dea de gol.

Ajungînd acasă, domnul Boffin descoperi că hîrtia conţine cartea de vizită a domnului Venus şi următoarele cuvinte : „Aş fi bucuros să mă onoraţi cu vizita dumneavoastră, întruna din seri, pentru chestiuni care va interesează".

Chiar a doua zi, seara, domnul Boffin putea fi văzut cum se uită pe furiş la vitrina domnului Venus, iar domnul Venus, /.ărindu-1 pe domnul Boffin cu repeziciunea cuiva aflat la pîndă, cum îi făcea semn să intre. Răspunzînd acestui îndemn, domnul Bol fin fu poftit să se aşeze pe lada cu tot felul de oase omeneşti din faţa căminului, ceea ce şi făcu, privind în jur cu nişte ochi admirativi. Pentru că focul ardea slab şi cu toane, iar întunericul se înteţea, toate obiectele din preajmă clipeau parca şi făceau din amîndoi ochii, la fel ca şi domnul Venus. Gentilomul

tea ochilor de sticlă ai dinilor, raţelor, păsărilor. Pruncii cu capete cît toate zilele erau deopotrivă de îndatoritori, contribuind în chip grotesc la impresia generală.

— Vezi, domle Venus, n-am lăsat să treacă prea mult timp

— rosti domnul Boffin. — Iată-mă !

— Aşa e, domle, aţi venit — încuviinţă domnul Venus.

— Mie nu-mi place tainele — spuse domnul Boffin — cel puţin în general... da-mi închipui că mneata o să-mi arăţi motive serioase pentru că ai fost aşa secretos.

— Cred că da, domle — zise Venus.

— Bun — reluă domnul Boffin. — Pe Wegg nu-1 aştepţi, se-nţclege de la sine ?!

— Nu, domle, nu mai aştept pe nimeni în afară de cei de faţă.

Domnul Boffin se uita în juru-i, înţelegînd prin aceasta pe gentilomul francez şi cercul de persoane în mijlocul cărora el rămăsese nemişcat, şi repetă :

— în afară de cci de faţă...

— Domle — spuse domnul Venus —- înainte de-a trece la chestii de afaceri — vă rog să-mi daţi cuvîntu de onoare că totu rămîne-ntre noi.

— Ia stai să vedem ce-nseamnă espresia asta — răspunse domnul Boffin. — între noi pentru cîtă vreme ? între noi pentru todeauna şi-n vecii vecilor ?

— Vă-nţeleg, domle — replică Venus. — Adică vreţi să spuneţi că dacă o s-aflaţi despre ce-i vorba, steţi o fire care nu poate păstra ceva numai pentru sine ?

— Cam aşa ceva — zise domnul Boffin, cu o privire plină de precauţie.

— Adevărat, domle. Bine, domle — adăugă Venus, după ce îşi trecu mîna prin ciuful de păr prăfuit, ca să-şi adune ideile — hai s-o luăm astfel. Eu discut cu mneavoastră chestia de afaceri şi mă bizui pe cuvîntu mneavoastră de onoare că n-o sa faceţi nimic în direcţia asta şi n-o să pomeniţi de mine fără ca mai înainte să fiu înştiinţat.

— Ei da. aşa mai /ic şi eu — rosti domnul Bol fin — mări voiesc.

— Pe cuvîniu mneavoastră de onoare, domle ?

— Asculta, pretine — replică domnul Boffin — ai

Eu am arenjat la viaţa mea mult gunoi pe sonuri, da habar n-am avut că lucrurile astea două merg separat.

Observaţia aceasta păru sa-1 descumpănească pe domnul Venus. Şovăi şi spuse :

— Foarte-adevărat, domle — şi repetă — foarte-adevărat, domle... — înainte de a-şi relua lirul gîndurilor. —■ Domle Boffin, dacă v-aş mărturisi că am acceptat o propunere al cărei subiect eraţi mneavoastră, şi la drept vorbind nu trebuia să fiţi, o să-mi daţi voie să vă spun, şi-o s-aveţi bunăvoinţa să luaţi în considerare, că pe vremea aceea mă găseam într-o stare sufletească foarte proastă.

Gunoierul de aur, cu mîinile împreunate pe bastonul solid, cu bărbia sprijinită în ele şi privind puţin chiondorîş şi mucalit, dădu din cap şi spuse :

— Perfect, Venus.

— Propunerea aia, domle, era o uneltire avînd drept scop să vă-nşcle încrederea, în aşa hal, că ar fi trebuit să vă dau numaidecît de veste. Da n-am făcut asta, domle Boffin, şi m-am lăsat furat şi eu.

Domnul Boffin dădu iarăşi din cap, fără să mişte vreun ochi sau măcar un deget, şi repetă calm :

— Perfect, Venus.

— Nu că aş fi luat parte la asta din tot sufletu — continua anatomistul, cu căinţă — ori că am scăpat vreodată de re- muşcări pentru că m-am abătut de pe calea ştiinţei pe aceea a... — voia să spună „a ticăloşiei", dar, nevrînd să-şi aducă învinuiri prea aspre, spuse, Ioane răspicat ...pe aceea a *•weggeriet.*

— Perfect, Venus*'— rosti domnul Boffin, la fel de calm şi mucalit.

— Şi acu, domle — continuă Venus — că v-atn pregătit sufleteşte în mare, o să articulez amănuntele.

Cu această introducere scurtă, profesională, el ajunse la o învoială prietenească şi povesti faptele aşa cum erau în realitate. S-ar ii putut crede că istorisirea avea să-i trezească domnului Boffin surprindere sau mânie, ori alte emoţii, dar nici vorbă de aşa ceva, ci doar observaţia, ca şi mai înainte :

— Perfect, Venus.

— Trebuie să vă fi uimit, domle ? — zise domnul Venus, făcînd o pauză, nesigur.

Domnul Boffin răspunse, simplu, ca şi pînă atunci :

— Perfect, Venus.

Venus rămase uluit, lucrurilc totuşi n-aveau să continue astfel. Pentru că atunci cînd ajunse la descoperirea lui Wegg şi de aici la faptul că amîndoi îl văzuseră pe domnul Boffin dezgropînd sticla olandeză, accsta făcea feţe-feţe, îşi schimbă atitudinea, deveni extrem de agitat şi termină (cînd şi Venus termina) prin a cădea într-o stare de evidentă nelinişte, fră- mîntare şi zăpăceală.

— Ei, şi-acu, domle — rosti Venus isprăvind ce avusese de spus — mneavoastră ştiţi mai bine ca oricine ce era în sticla aia olandeză, de ce aţi dezgropat-o şi de ce aţi luat-o. Eu n-am pretenţia să spun c-aş şti mai mult decît am văzut. Tot ce ştiu este : sînt mîndru de meseria mea, la urma urmelor (deşi mi-a jucat o festă ceva de spaimă, care m-a usturat la inimă, şi aproape tot aşa de greu a fost şi pentru ciolanele mele), şi vreau să trăiesc din munca mea. Cu alte cuvinte, nu vreau să în-vîrt nici măcar un gologan din treaba asta necinstită. Singura calc de a-mi răscumpăra greşeala pe care am făcut-o faţă de mneavoastră că am luat parte la uneltirea asta este să vă-nştiinţez, să vă pun în gardă, despre ce a descoperit Wegg. Părerea mea este că Wegg n-o să tacă decît dacă va căpăta o sumă mare de bani ; eu mi-am format părerea asta din clipa cînd a început să dispună de averea mneavoastră, vă/înd că are putere. Mneavoastră o să hotărîţi dacă se cuvine să-i daţi bani ca să tacă, şi-o să luaţi măsurile necesare. Eu unu nu vreau nimic. Dacă vreodată o să fiu chemat să spun adevărul, îl voi spune, da nu vreau să mai am de-a face cu treaba asta de-acu încolo.

— Mulţumesc, Venus! — exclamă Boffin apucîndu-1 de mînă cu însufleţire. — Mulţumesc, Venus, mulţumesc, Venus! Apoi se plimbă de colo-colo prin prăvălioară, agitat la culme.

— Dj ştii ce, Venus ... — reluă el după un timp, iarăşi aşezîn- du-se, nervos, pe un scaun. — Dacă tot trebe să-l cumpăr pe Wegg, n-o să plătesc mai puţin în căzu că mneata te retragi, în loc de juma din sumă, jumate

— Ei, în loc de asta, el o să aibă toiu acum. Şi-o să plătesc la fel, dacă nu mai mult. Căci spui că-i un cîine fără conştiinţă, un ticălos hapsîn.

— Aşa e, domle — încuviinţă Venus.

— N-ai putea cumva, Venus — sugera domnul Boffin, după ce privi o vreme focul — n-ai putea face aşa fel... nu s-ar putea să nu te retragi pînă cc Wegg 11-0 să fie plătit, şi atunci să-ţi uşurezi cugetu dîndu-mi înapoi ceea ce s-ar fi presupus că intra în bu/.unaru mneatale ?

— Nu, li-aş putea, domle — replică Venus, foarte hotărît.

— Nici chiar pentru răscumpărarea greşelii ? — sugeră domnul Boffin.

Nu, domle. Mie mi se pare, după matură chibzuinţă, că cea mai bună răscumpărare a greşelii de a mă fi abătut din cale este să mă-ntorc...

— Hm ! —■ făcu domnul Boffin, dus pe gînduri. — Ce fel de cale mai e şi aia... ?

— Vreau să spun — explică Venus, scurt şi cuprinzător — să mă-ntorc pe calea cea dreaptă.

— Nu am impresia — reluă domnul Boffin, mormăind la foc, aparent jignit — că drumu cel drept e de partea mea, dacă ar fi să-l cauţi undeva. Am cu mult mai multe drepturi asupra banilor bătrînului decît ar putea avea stătu. Ce a-nsem- nat pentru el stătu altceva decît impozite ? Pe cîtă vreme eu şi cu nevastă-mea am fost pentru el totu pe lume.

Domnul Venus, cu capul în mîini, întristat la gîndul avari- ţiei domnului Boffin, ca să se adîncească în voluptatea acestei stări sufleteşti, murmură doar atit :

— Ea n-ar dori să privească în chipu asta lucrurile şi nici să fie astfel privită.

— Şi eu cum o să-mi duc zilele — întrebă domnul Boffin, jeluindu-se —- dac-o să trebe să plătesc mereu oameni din puţinu pe care-t am ? Şi cum să-ncep ? Cînd să pregătesc banii ? Cînd să-i fac oferta ? Nu mi-ai spus cînd are de gînd să tabere asupra mea.

Venus îi explică în ce împrejurări şi cu ce scop fusese amînat momentul cînd să tabere asupra domnului Boffin, şi anume pînă după ce movilele aveau să fie transportate.

— Presupun — spuse el cu un licăr de speranţă — că nu există nici o îndoială în legătură cu autenticitatea şi data afurisitului ăstuia de testament.

— Absolut nici una — replică Venus.

— Şi-acu unde-o fi ? — întrebă domnul Boffin, pe un ton mieros.

— E-n posesia mea, domle !

— Daa ? ! — strigă el, în culmea nerăbdării. — Venus, n-ai vrea să te-nvoieşti, contra unei sume bunicele de bani, să-l arunci în foc ?...

— Nu, domle, nu — îl întrerupse domnul Venus.

— Şi nici să mi-1 dai mie ?

— Asta ar fi acelaşi lucru. Nu, domle — adăugă Venus.

Gunoierul de aur ar fi continuat cu întrebările, dacă afară
nu se auzea un şontîcăit, în dreptul uşii.

— Sst! Asta-i Wegg ! — zise Venus. — Ascundeţi-vă în dosul aligatorului ăluia tînăr de colo, din colţ, domn Boffin, şi-o să-l judecaţi singur. N-o s-aprind nici o lumînare pînă nu pleacă ; o sa fie numai văpaia focului... Wegg s-a obişnuit cu aligatoru şi n-o să facă cine ştie ce caz de el. Trăgeţi-vă picioarele, domn Boffin... acu se vede o pereche de ghete la capătu cozii. Aşezaţi-vă bine capu după căpăţîna aia zîmbi- toare, domn Boffin, şi-o să staţi tihnit, acolo găsiţi destul loc. E puţin prăfuit, da are coloru hainelor mneavoastră. Staţi bine, domle ?

Domnul Boffin abia dacă avu timp sa dea pe şoptite un răspuns afirmativ, cînd Wegg apăru, şchiopătînd.

— Bună ziua, camarade, ce mai faci ? — spuse acesta cu vioiciune.

— Bună... — îl întîmpină Venus. — Eh, aşa şi-aşa. Nu prea am cu ce mă lăuda.

— Zăău ? ! — exclamă Wegg. — îmi pare rău, camarade, că nu te refaci mai iute, da sufletu mneatala, domle, e prea mare pentru trupu pe care-1 ai, asta este. Ce mai e cu marfa noastră ? Bine legat, bine păstrat, camaradc ? Ce zici. merge ?

— V rei să vezi docirmentu ? — întrebă Venus.

— Dacă eşti aşa de bun. camarade — zise Wegg,

mneaia, sau, ca să folosesc nişte cuvinte puse pe muzică acum cîtăva vreme :

Aş vrea să văd cu ochii tăi,
Dar să confirm cu-ai mei.

întoreîndu-se cu spatele şi după ce răsuci o cheie în' broască, domnul Venus aduse documentul : ţinea de un capăt, ca de obicei. Domnul Wegg, apucîndu-1 de capătul celălalt, se aşează pe locul unde cu cîteva clipe în urmă stătuse domnul Boffin şi îl parcurse din ochi.

— Totu-i în ordine, domle — recunoscu el încet şi împotriva voinţei lui, pentru că îi venea greu să se despartă — totu-i în ordine.

11 urmărea pe asociatul lui cu nişte ochi lacomi, pe cînd acesta se întorcea iarăşi cu spatele şi iarăşi răsucea o cheie în broască.

— Cred că nu mai e nimic nou — zise Venus, reluîndu-şi scăunaşul de după tejghea.

— Ba da, domle, mai este — replică Wegg. — A fost ceva nou azi-dimineaţă. Vulpoiu ăla bătrîn care nu se mai satură...

— Domnu Boffin ? — întrebă Venus, aruneînd o ocheadă spre zîmbetul de vreun metru, doi lungime al aligatorului.

— La naiba cu domnu ! — strigă Wegg, cuprins de virtuoasa lui indignare. — Boffin. Gunoieru Boffin. Vulpoiu ăsta bătrîn, domle, care nu se mai satură, trimite azi-dimineaţă în ogradă o unealtă slugarnică de-a lui, un ţîngău pe nume Sloppy, care să se-amestece-n treburile noastre. Şi ce crezi ? Cînd îi spun : „Ce cauţi aici, tinere ? Asta-i ogradă partico- leră“, el si scoate o hîrtie de la escrocu ălălant a lu Boffin, ăl de mi-a luat mie locu. „Prin prezenta, Sloppy este autorizat să supravegheze munca la t'ransportatu movilelor.[44] Domn Venus, eu cred că asta-i prea de tot, ce zici ?

— Nu uita ca el încă nu cunoaşte pretenţiile noastre asupra propităţii — sugeră Venus.

— Atunci, să i se dea de-nţeles — spuse Wegg — şi-nca zdravăn, ca să intre puţin în sperieţi. Dă-i un deşt, şj el o să-ţi ia mîna toată. Lasă-1 acuma de capu lui, şi-o să vezi ce s-alege de propitatea noastră ! Da să-ti spun eu cum stă

Boffin, altfel iau cîmpii. Abia-mi mai pot ţine cumpătu cînd mă uit la cl. De cuc ori îl văd vîrîndu-şi mîna-n buzunar, parc-ar vîrî-o într-al meu. De cîte ori îl aud zornăindu-şi banii, îl aud îngăduindu-şi parcă tot soiu de libertăţi cu propiii mei bani. Şi asta n-o s-o mai pot îndura multă vreme. Nu — adăugă domnul Wegg exasperat la culme — şi cine ştie unde-o să mai ajung. Nu există picior de lemn care să poată îndura aşa ceva !

— Dar, domle Wegg — stărui Venus — a fost chiar ideea mneatale să nu sară-n aer pînă ce movilele nu vor fi transportate.

— Dar tot ideea mea a fost, domn Venus — replică Wegg — ca atunci cînd s-ar fi strecurat şi şi-ar fi vîrît nasu peste tot, pe aici, prin propitatea noastră, să fie ameninţat, sa i se dea de înţeles că n-are nici un drept asupra ei şi să-l facem sclavu nostru. N-a fost asta ideea mea, domn Venus ?

— Ba da, desigur, domn Wegg.

— Desigur a fost, după cum spui, camarade — accentua Wegg, mai bine dispus, datorită încuviinţării nemijlocite a acestuia. — Foarte bine. Eu socot faptu că şi-a proţăpit o unealtă slugarnică în ogradă, un fel de a se strecura şi a-şi vîrî nasu peste tot. De-aia o să i se taie nasu.

— Trebuie sa recunosc, domn Wegg, n-a fost vina mneatale că a plecat în seara aia cu sticla olandeză.

— întocmai cum spui, camarade ! Nu, n-a fost vina mea. Trebuia să-i fi luat sticla aia. A trebuit să suport să vină ca un hoţ, pe întuneric, să scormonească într-o movilă care ne-aparţinea nouă mult mai mult decît lui (fincă-1 puteam lipsi de ea pîn' la ultimu fir de praf, dacă nu plătea cît ceream noi) şi să ia cu el comoara din măruntaiele ci ? Nu, lucru ăsta era de nesuportat. Şi din cauza asta o să i se taie nasu.

— Şi cum vrei să faci, domn Wegg ?

— Ca să i se taie nasu ? Propun — replică omul accla demn de toată stima — să fie insultat faţă de toată lumea. Şi dacă, uitîndu-se în ochii mei, îndrăzneşte să zică o vorbuliţa măcar, să-i arunc de la obraz pînă să n-apuce să se dumirească bine : „Mai spune un singur cuvînt, jayră

— Atunci — replică Wegg — o să cădem la învoială fără prea multă bătaie de cap, îl pun cu botu pe labe şi-l joc aşa cum vreau eu, domn Venus. Pun eu şeaua pe el şi o să-! ţin strîns în frîu, şi-l joc aşa cum vreau eu. Cu cît o să-l joc mai aprig pe bătrînu gunoier, cu atît are să plătească mai bine, domle. Şi-o să ţin la preţ, nu glumă, domn Venus, îţi promit.

— Prea vorbeşti cu parapon, domn Wegg.

-— Cu parapon, domle ? Nu pentru el, seară de seară, au decăzut şi s-au prăbuşit imperii ? Nu de hatîru lui am aşteptat cu acasă serile, ca popicele arenjate şi doborîte, arenjate şi doborîte, cu tot felu de bile... sau cărţi... pe care şi le alegea ca să le azvîrle asupra mea ? Păi, eu nu mă dau nici pe-o sută ca el, domle, nici pe cinci sute ca el !

Domnul Venus părea că se cam îndoieşte de cele auzite, poate cu intenţia răutăcioasă de a-1 face să-şi dea întru totul arama pe faţă.

— Păi ce ? Oare nu în colţu care astăzi e ocupat cu recinste de răsfăţatu soartei şi pricopsitu peste noapte — spuse Wegg, revenind la termenii lui cei mai puternici de dezaprobare şi bătînd cu palma în tejghea — stăteam pe orice vreme, eu, Silas Wegg, care fac cît cinci sute ca el de cînd mamă-sa l-a adus pe lume, aşteptînd un comision, vreun client ? Oare nu tocmai în faţa casei ăleia l-am văzut pentru prima oară pe el, care se lăfăia în îmbuibare, în vreme ce eu ma zbăteam să vînd cîntece pe nimica toată ca să-:ni ciştig pîinea ? Şi-acuma trebe oare să mă tîrăsc prin gunoi ca *el* să calce peste mine ! Nu ?

La lumina focului, pe chipul de strigoi al gentilomului francez se ivi un rînjet, ca şi cum ar fi socotit cîte mii de defăimători şi trădători existau împotriva celor norocoşi, ba- zîndu-se absolut pe aceleaşi motive ca şi domnul Wegg. S-ar mai putea presupune că pruncii cu nişte capete cît baniţa se făceau luntre şi punte să numere, cu strădanii hidrocefalice, odraslele oamenilor care răspund la binefacere prin acelaşi procedeu, cu injurii. în zîmbetul de vreun metru şi ceva al aligatorului s-ar fi putut citi tîlcul : „De veacuri şi veacuri, toate astea sînt arhicunoscute în admcurile pline de mîl".

— Dar chipu mneatale expresiv — spuse Wegg, poate

de-nţeles, domn Venus, c-aş fi mai crunt şi mai pornit ca de obicei. Poate fincă mi-am îngăduit să mă las furat prea mult de gînduri. Gata cu grijile împovărătoare ! S-a zis cu ele, domle ! M-am uitat cu atenţie la mneata, şi calmu s-a înscăunat din nou. Căci, după cum spune cîntecu, şi-mneata ai să mă corectezi, domle...

Cînd inima omului de griji năpădită-i,
Tristeţea se duce cînd Venus apare,
La fel ca vioara ce molcom înalţă simţirea
Şi molcom urechea încîntă.

Noapte bună, domle.

— Curînd, domn Wegg, am să-ţi spun cîteva cuvinte — ■ rosti Venus — în legătură cu partea mea în planul despre care am stat de vorbă.

— Timpu meu, domle, e la cheremu mneatale. Da să fim înţeleşi, domn Venus : eu nu mă las pînă nu-i tai nasu lu Boffin, gunoierul ăsta. Şi-o să mi-1 frec pîn-or ieşi scîntei clin el.

Cu această promisiune îmbietoare, Wegg plecă, şchiopă- tînd, şi închise uşa în urma lui.

— Staţi s-aprind o luminare, domn Boffin — spuse Venus — ca să ieşiţi de-acolo mai lesne.

Zis şi făcut; aprinzînd o luminare şi ţinînd-o cu braţul întins în sus, domnul Boffin ieşi de după crocodilul zîmbitor, atît de abătut incit s-ar fi spus nu numai că aligatorul se bucura de toată mascarada asta, ci şi că el o pusese la cale pe spinarea domnului Boffin.

— Ct secătură ! — exclamă domnul Boffin, şi se apropie, scuturindu-şi colbul de pe braţe şi de pe picioare, pentru că aligatorul era plin de mucegai. — Ce individ îngrozitor !

— Aligatorii, domle ?

— Nu, Venus, nu. Năpîrca.

— Vă rog să luaţi seama, domn Boffin — mărturisi Venus — că nu i-am spus nimic despre ieşirea mea din tărăşenia asta, căci în nici un caz nu voiam să vă iau pin surprindere. Da de-abia aştept s-o fac, domn Boffin, pentru tihna mea ; şi-acu vă-ntreb : cînd v-ar conveni să mă retrag ?

— Mulţumesc, Venus, mulţumesc, Venus... da nu ştiu nici cu ce să zic. Habar n-am cum să fac. In orice caz, el

să se năpustească asupra mea. Pare foarte hotărît să tabere asupra mea, nu-i aşa ?

Domnul Venus socotea că acestea îi erau intenţiile, se vedea cît de colo.

— Ai putea să-mi fii un fel de pavăză dacă nu te retragi ... — spuse domnul Boffin — ...ai putea sta între el şi mine şi să. mai uşurezi puţin din loviturile lui. Nu s-ar putea, Venus, să te prefaci că rămîi cu el, să am şi eu vreme să văd ce-i de făcut ?

Venus întrebă, bineînţeles, cît timp anume socotea că are nevoie pînă să vadă ce e de făcut.

— Drept să-ţi spun, nu ştiu — răspunse, destul de încurcat. — Totu-i aşa de încîlcit ! Dacă nu intram în stăpîni- rea averii ăşteia, nu mă durea nici capu. Da acu, are să-mi fie foarte greu să mă descurc ; nu eşti de aceeaşi părere, Venus ?

Domnul Venus spuse că preferă să-l lase pe domnul Boffin să tragă singur concluziile asupra afacerii „ăşteia" delicate.

— Zău,, nu ştiu de loc ce să mă fac — repetă domnul Boffin. — Dacă mai cer sfat de la altcineva, înseamnă încă o persoană pe care s-o plătesc, şi atunci m-aşteaptă ruina şi totodată, poate, averea risipită, şi la azil cu mine î Dacă e să mă sfătuiesc cu tînăru Rokesmith, ar trebui *să-l* plătesc. Fireşte, mai curînd sau mai tirziu, şi el o să-mi sară-n cap ca Wegg. Am venit pe lume ca toţi să tabere asupra mea, aşa mi se pare.

Domnul Venus ascultă în tăcere aceste tînguieli, iar domnul Boffin umbla de colo-colo, ţinîndu-se de buzunare, parcă îl dureau.

— La urma urmei, Venus, mneata nu mi-ai spus ce ai de gîad să faci. Cum o să procedezi dacă ieşi din tărăşenie ?

Venus răspunse că, deoarece Wegg găsise documcntul pe carc-1 lăsase la el în păstrare, intenţiona să i-1 dea înapoi, spunîndu-i totodată că personal nu mai are nimic de adăugat şi că nici nu i-ar fi slujit la ceva, iar Wegg putea să procedeze după cum îl tăia capul, luînd consecinţele asupra sa.

— Şi atunci o să tabere pe mine cu toată forţa de care-i în stare ! — strigă domnul Boffin, jeluindu-se. — Mai bine

Domnului Venus nu-i rămase decît să-i repete intenţia fermă de a se consacra ştiinţei, şi asta pînă la sfîrşitul vieţii sale ; că nu-şi va ataca nicidecum semenii decît după moarte, şi chiar şi atunci numai ca săr-i „articuleze" cu cea mai mare grijă de care era capabil, în modesta lui iscusinţă.

— Cîtă vreme ai putea fi convins să păstrezi aparenţa că eşti încă în tărăşenia asta ? — întrebă domnul Boffin, reluând cealaltă idee. — Ar fi cu putinţă pin' se termină transportam movilelor ?

— Nu. Ar însemna să se prelungească prea mult neliniştea de care era stăpînit — spuse el.

— Nici chiar dacă ţi-aş oferi şi un motiv ? — mai întrebă domnul Boffin. — Un motiv întemeiat şi îndeajuns de puternic.

Dacă prin motiv întemeiat şi îndeajuns de puternic domnul Boffin înţelegea un motiv drept şi care să nu poată fi atacat, atunci doar ar putea avea greutate în ochii domnului Venus, chiar şi împotriva voinţei lui şi fără să-i facă plăcere. Dar ţinea să adauge că nu vedea nici o posibilita.te ca un asemenea motiv să-i fie arătat.

— Vino pe la mine, Venus — îl pofti domnul Boffin — pe la mine acasă.

Acolo ar putea fi găsit motivu, dornic ? — întrebă domnul Venus, clipind din ochi şi cu un zîmbet neîncrezător.

— Poate da, poate nu — răspunse domnul Boffin — depinde cum priveşti mneata lucrurile. Da-ntre timp nu te retrage din tărăşenie. Haide, fă asta. Dă-mi cuvîntu mneatale că n-ai să faci nici un pas faţă de Wegg fără ştirea mea, aşa cum şi eu ţi-am dat cuvîntul că n-o sa fac asta fără ca mneata să ştii.

— S-a făcut, domn Boffin ! — exclamă Venus, după puţină chibzuială.

— Mulţumesc, Venus ; mulţumesc, Venus ! S-a făcut !

— Cînd să trec pe la mneavoastră, domn Boffin ?

— Cînd vrei. Cu cît mai curînd, cu atît mai bine. Acu trebe să plec. La revedere, Venus.

— Noapte bună, domle.

— Noapte bună mneatale şi celorlalţi prezenţi aici ! — adăugă domnul Boffin, dînd ocol din priviri prăvăliei. — Arată curios, Venus, si mi-ar place într-o zi să-i cunosc mai

Rostind aceste cuvinte, ieşi în strada şi apoi o lua pe drumul spre casa.

„Acuma mă-ntreb — îşi spuse în gînd, mergînd ou bastonul subţioară — nu cumva Venus vrea să-i vină de hac lui Wegg ? Nu cumva îşi închipuie că după ce-1 plătesc pe Wegg o să rămîn pe mina lui şi-mi pune el pielea pe băţ ?“

Fira o idee vicleană şi bănuitoare, exact în spiritul şcolii avarilor. Continuă drumul tropăind pe străzi cu un aer viclean şi bănuitor. Nu numai o dată sau de două ori, nu numai de două sau de trei ori, să zicem de vreo şase ori, îşi luă bastonul de la subţioară şi lovi în gol, iute şi zdravăn, cu măciulia. Poate că în clipele acelea figura cioplită în lemn a domnului Silas Wegg se afla materializată dinaintea ochilor lui, căci lovise cu multă sete.

Mai avea cîteva străzi de străbătut pînă acasă, cînd o trăsură particulară micuţă, venind din direcţie opusă, trecu pe lingă el, îl ocoli şi din nou trecu pe lîngă el. Era o trăsurică extravagantă în privinţa felului cum se mişca, pentru că din nou auzi cum se opreşte dinaintea lui, cum îi dă ocol şi cum iarăşi trece mai departe pe lîngă el. Apoi se opri, pe urmă porni şi se făcu nevăzută, dar nu pentru multă vreme, căci ajungînd la colţul străzii unde locuia, iar o văzu stînd locului.

Cînd ajunse în dreptul trăsurii, la fereastră zări un chip de femeie, şi tocmai voia să treacă mai departe, cînd se auzi strigat, încet, pe nume.

— Vă rog, doamnă ? — rosti domnul Boffin, oprindu-se.

— Sînt doamna Lammle — spuse aceasta.

Domnul Boffin se apropie de fereastră şi* se interesă de sănătatea doamnei Lammle, exprimîndu-şi nădejdea că se simte bine.

— Nu prea bine, dragă domnule Boffin, mă frămînt prea mult... poate că-i o prostie., dar sînt plină de griji şi-s neliniştită. Vă aştept de cîtva timp. Aş putea să discut ceva cu dumneavoastră ?

Domnul Boffin îi propuse doamnei Lammle să mai faca vreo sută de metri cu trăsura pînă la locuinţa lui.

— Aş prefera să nu mergem acolo, domnule Boffin, dacă nu cumva ţineţi neapărat. Ceea ce am eu să vă spun e aşa de delicat, că mi-ar veni greu să discut aceste lucruri

Domnul Boffin răspunse că nu, clar de fapt i sc părea.

— Şi asta fiindcă mă simt atît de recunoscătoare pentru afecţiunea tuturor prietenilor mei de care sînt aşa de mişcată, încît n-aş putea îndura riscul de a le trăda încrederea în nici un fel, chiar dacă e vorba de a-mi face datoria. L-am întrebat pe soţul meu (iubitul meu Alfred, domnule Boffin) de cumva *este* o chestiune de datorie, şi el mi-a răspuns foarte răspicat că da. îmi pare rău că nu l-am întrebat mai devreme. M-ar fi semit dc mult chin.

(„Te pomeneşti că-i un nou atac asupra mea“ — gîndi domnul Boffin, cle-a dreptul buimăcit.)

— Alfred este cel care m-a trimis la dumneavoastră, domnule Boffin. Mi-a spus : „Să nu te întorci, Sophronia, înainte de a te fi întîlnit cu domnul Boffin şi de a-i fi spus totul. Oricum ar privi lucrurile, trebuie neapărat să ştie.“ Aţi avea ceva împotrivă să urcaţi în trăsură ?

Domnul Boffin răspunse :

— Nu cîtuşi de puţin — *şi luă* loc lîngă doamna I-ammle.

— Mînă încet, încotro vrei ! — strigă doamna Lammle vizitiului. — Şi să nu se-audă uruitul trăsurii.

„Trebe că-i vorba de un alt atac, aşa mi se parc — îşi spuse domnul Boffin în sinea lui. Ce o mai fi ?“

Capitolul XV

GUNOIERUL DE AUR LA MARE ANANGHIE

Masa în timpul gustării de dimineaţă la domnul Boffin <e desfăşura de obicei în chip foarte plăcut, prezidată totdeauna de Bella. Deşi începea fiecare zi nouă în felul lui sănătos şi plin de naturaleţe, domnului Boffin îi trebuiau cîteva ore de perfectă trezie ca să aibă răgazul de a cădea din nou sub înrîu- rirea nefastă a averii sale; în acest răstimp, faţa şi gesturile lui erau în general luminoase, fără nori. Atunci ar fi fost lesne de crezut că nu se petrecuse nici o schimbare cu el. Pe măsură însă ce ziua înainta, norii se adunau, întunecînd strălucirea dimineţii. S-ar fi spus că umbrele avariţiei şi ale neîncrederii se alungau o dată cu alungirea propriei lui umbre, iar că noaptea se înteţea treptat în juru-i.

Dar într-o dimineaţă, care va rămîne multă vreme în amintire, cînd pentru prima oară îşi făcu apariţia, în inima Gunoierului de aur era miezul nopţii. Niciodată nu fusese aşa vizibil cît de mult se schimbase. Felul lui de a se purta cu secretarul i;ra atît de încărcat de bănuieli necuviincioase şi de aroganţă, încît acesta se ridicase de la masă înainte ca micul dejun să fi ajuns la jumătate. Căutătura îndreptată asupra secretarului, care ieşea din încăpere, era atît de răutăcioasă şi plină de şiretenie, că Bella părea uluită şi indignată, chiar dacă el, cînd Rokesmith închise uşa, nu-1 mai ameninţa cu pumnul într-ascuns. Dimineaţa asta, mai nefericită decît toate din întreg anul, era cea imediat următoare după întîlnirea domnului Boffin cu doamna Lammle în trăsura ei micuţă.

Tot ce putea desluşi pe chipul ei a fost că şi ea îl urmărea dirj o;hi neliniştită şi plină de întristare. Cînd rămaseră singure — ceea ce nu s-a întîmplat înainte de amiaz, căci domnul Boffin stătuse multă vreme în fotoliul său, din cînd în cînd ridicîndu-se şi tropăind încoace şi-ncolo prin sufragerie, cu pumnul strîns şi murmurînd ceva — Bella, consternată, o întrebă ce se întîmplase, ce nu mergea ca lumea.

— N-am voie să vorbesc cu tine nimic despre asta, Bella dragă ; nu trebuie să-ţi spun — a fost tot ce a putut obţine drept răspuns.

Şi totuşi, ori de cîte ori, mirată sau mîhnită, ridica ochii privind-o ţintă pe doamna Boffin, o găsea deopotrivă de îngrijorată şi mîhnită uitîndu-se la ea. i

Chinuită de gîndul că avea să se întîmple ceva supărător >i chibzuind de ce oare doamna Boffin o privea ca şi cum ar fi avut şi ea vreun amestec în toate astea, Bellei i se păru ziua aceea lungă şi tristă. Era tîrziu după amiază cînd, aflîndu-se în camera ei, un servitor o înştiinţă că domnul Boffin o roagă să treacă pe la el.

Acolo o găsi şi pe doamna Boffin, stînd pe o canapea, iar domnul Boffin tropăia prin odaie. Văzînd-o pe Bella, se opri din mers şi îi făcu semn să se apropie ; o luă de braţ şi i-1 petrecu pe după al său.

— Nu-ţi fie teamă, draga mea — spuse el, molcom — nu sînt supărat pe tine. Ei, da văd că tremuri, de fapt! Nu te teme, Bella, draga mea. Nu-ţi vreau decît binele.

„Nu-mi vrei decît binele!" gîndi Bella. Apoi repetă tare, pe un ton mirat:

— Nu-mi vreţi derît binele, domnule ?

— Da, da ! — exclamă domnul Boffin. — Nu-ţi vreau decît binele. Trimite-1 pe domnul Rokesmith la mine, mneata de-acolo.

Bella n-ar fi ştiut ce să spună de încurcată ce era dacă pauza se mai prelungea ; noroc că servitorul îl găsi îndată pe domnul Rokesmith, care aproape numaidecît îşi făcu apariţia.

— închide uşa, domle ! — exclamă domnul Boffin. — Am să-ţi spun ceva care cred că n-o să-ţi facă plăcere să auzi.

— Din păcate, domnule Boffin, trebuie să vă răspund —

— Ce vrei să spui ? se burzului domnul Boffin.

— Vreau să spun că pentru mine nu mai e nici o noutate să aud din gura dumneavoastră lucruri pe care aş prefera sa nu le aud.

— Aa ! O să schimbăm noi poate şi asta — adăugă domnul Boffin cu o mişcare ameninţătoare din cap.

— Nădăjduiesc — replică secretarul.

Era calm şi respcctuos, dar pregătit totodată, după cum îşi dădu seama Bella (nu fără bucurie), să-şi apere demnitatea.

— Acuma, domle — reluă domnul Boffin — ia uită-te la tînăra care se află la braţu meu.

Bella, înălţînd ochii fără să vrea la auzul acestei referiri neaşteptate, întîlni privirile domnului Rokesmith. Era palid şi părea agitat. Apoi se întoarse către doamna Boffin şi din nou întîlni ochii secretarului ; atunci se lumină într-o clipă şi începu să se dumirească despre ceea ce făcuse ea.

— Ţi-am spus să te uiţi, domle — repetă domnul Boffin — la tînăra aceasta de la braţu meu.

— Asta şi fac — replică secretarul.

Cînd privirile lui se opriră din nou un moment pe chipul Bellei, i se păru că o dojeneau. Dar s-ar putea ca dojana să fi fost chiar în sufletul ei.

— Cum de-ndrăzneşti, domle®— replică domnul Boflin — să te ţii de capu tinerei ăsteia fără ştirea mea ? Cum de-ndrăz- rreşti, în casa mea, să nu-ţi vezi lungu nasului şi s-o pisezi cu curtea mneatale deşănţată ?

— Sînt nevoit să refuz de a răspunde — zise secretarul —■ la întrebări puse în mod atît de jignitor.

— Refuzi să răspunzi ? — se răsti domnul Boffin. — Refuzi să răspunzi, hai ? Atunci, să-ţi spun eu despre ce-i vorba, Rokesmith. Răspund eu în locu mneatale. Chestia asta are două feţe, şi-o să le iau separat. Prima faţă este curată obrăznicie. Asta-i prima faţă.

Secretarul zîmbi cu oarecare amărăciune şi parcă-şi spunea : „Iată ce mi-a fost dat să văd şi să aud".

— îţi spun eu, curată neobrăzare, asta e — continuă domnul Boffin — chiar şi numai să te gîndeşti la tînăra domşoară. Tînăra domşoară e cu mult mai presus ca *mneata.* Tînăra domşoară nu-i de teapa *mneatale.* Tînăra domşoară aşteaptă pe cineva cu bani (şi aşa se şi cuvine), iar mneata esti lefter.

Bella lăsă capul în jos şi parcă se retrase puţin de lînga braţul proiector al domnului Bofiin.

— Tare-aş vrea să ştiu cine eşti mneata — reluă domnul Boffin — de-ai avut atîta curaj ca să umbli după tînăra domşoară ! Tînăra domşoară se uită în juru-i, în căutarea unei pari'ide bune ; n-are chef să fie agăţată de te-miri-cine, fără o siutaţie şi fără să fie în stare să aibă cu ce cumpăra nici de unele.

— Ah, domnule Boffin ! Doamnă Boffin, te rog, spune ceva pentru mine ! — murmură Bella, desprinzîndu-şi braţul şi acoperindu-şi faţa cu mîinile.

— Cocoană — strigă domnul Boffin, luînd-o înaintea nc- veste-si — ţine-ţi gura. Bella, draga mea, stăpîneşte-te. Eu îţi vreau binele.

— Ba nu, nu-mi vrei binele ! — exclamă Bella, foarte răspicat. — îmi vrei răul, îmi vrei răul !

— Stăpîneşte-te, draga mea — o îndemnă domnul Boltin, sigur de sine. — îl dau eu pc tînăru ăsta pe brazdă ! Aşa, acu mneata, Rokesmith ! Nu poţi refuza s-asculţi, înţelegi, aşa cum nu poţi refuza de-a răspunde. M-ai auzit zicînd că prima faţă a purtării mneatale a fost obrăznicia... obrăznicie şi în- gîmfare. Răspunde-mi un singur lucru, dacă-ţi dă mina : Nu ţi-a spus asta şi tînăra domşoară ?

— Ţi-am spus eu, domnule Rokesmiih ? — întrebă Bella cu faţa încă acoperită. — Ah, vorbeşte, domnule Rokesmith, ţi-am spus eu asta ?

— Nu te necăji, domnişoară Wilfer, acum aproape că nu mai contează.

— Aha, da-n orice caz nu poţi tăgădui asta ! — exclamă domnul Boffin, dînd şiret din cap.

— Dar între timp l-am rugat să mă ierte — strigă Bella. —- Şi acum, în genunchi l-aş ruga din nou să mă ierte, dacă i-ar sluji la ceva !

în clipa aceasta, doamna Boffin izbucni în plîns.

— Cocoană — zise domnul Boffin — ia nu mai face- atîta zgomot! Drăguţ din partea ta, Bella... da acu aş vrea să isprăvesc odată cu tînăru ăsta, mai cu seamă că l-am încolţit. Aşa... acu mneata, Rokesmith. Eu zic că prima faţă a purtării mneatale e obrăznicia şi îngîmfarea. Acu ajung şi la ailantă, care-i mult mai rea, şi anume speculaţia mneatale.

— Degeaba-ţi baţi gura cu tăgăduiala ; dacă tăgăduieşti sau nu, totuna e. Am şi eu un cap pe umeri, şi încă nu unu de copil. Păi ce ?! — exclamă domnul Boffin, adoptînd o atitudine cît se poate de bănuitoare şi încreţindu-şi faţa într-o adevărată hartă de cute şi colţuri. — Nu ştiu eu cum e jumulit cîte unu care are bani ? Dacă nu ţineam ochii deschişi şi buzunarele încheiate pînă să mă dezmeticesc bine, n-aş fi ajuns şi eu la azil ? Oare esperenţa lui Dancer, Elwes, Hopkins, a lu Blewbury Jones şi a atîtor şi atîtor alţii nu se asemăna cu-a mea ? N-a vrut care mai de care să-i jumulească de avere şi 6a-i aducă la sărăcie, la sapă de lemn ? N-a fost ei nevoiţi să-şi ascundă tot ce le-aparţinea de teamă să nu-ncapă pe mîna altora ? Ba bine că nu ! Să-mi mai spună cineva că ei nu cunoştea firea omului !

— Vai, bieţii oameni ! — murmură secretarul.

— Ce-ai zis ? — întrebă domnul Boffin, răstit. — De fapt, nici nu-i nevoie să-ţi baţi capu să repeţi, că nu merită osteneala, şi-aşa cu *mine* nu-ţi merge. Am să-ţi dau în vileag planu în faţa tinerei domşoare ; am să-i arăt tinerei domşoare şi ai!antă latură a mneatale, şi, orice-ai spune, n-are să mă-m- piedice să fac asta. (Fii atentă acu, Bella, draga mea.) Rokes- mith, eşti băiat nevoiaş. Eşti un băiat pe care l-am cules de pe drumuri. E aşa, ori ba ?

— Mai departe, domnule Boffin ; nu contaţi pe mine.

— Să nu contez pe mneata — replică domnul Boffin, ca şi cum n-ar fi procedat astfel. — Nu, sper să nu ! Să contez pe *mneata* ar fi o năstruşnicie... După cum ziceam, mneata eşti un băiat nevoiaş pe care l-am cules de pe drumuri. Ai venit la mine de pe stradă şi mi-ai cerut să te iau ca secretar, şi eu te-am luac. Foarte bine.

— Foarte rău — murmură secretarul.

— Ce-ai spus ? — întrebă domnul Boffin, din nou zborşin- du-se la el.

Acesta nu-i dădu nici un răspuns. Domnul Boffin, după ce îi aruncă o căutătură hazlie, scoţînd în vileag curiozitatea lui dezamăgită, se văzu silit să înceapă iarăşi.

— Rokesmith ăsta e un tînăr nevoiaş pe care l-am cules
ca secretar din plină stradă. Rokesmithăsta îşi vîră nasu în aiacerile mele şi află că am de gînd să pun o sumă de bani

(atunci, domnul Bot l in duse un deget la nas şi îşi lovi nara de cîteva ori cu subînţeles, vrînd parca sa spună că Rokesmith stă de vorbă confidenţial cu propriul său nas) — bună treabă ; aici e de mine, dă-i înainte !“ Aşa că, Rokesmith ăsta, lacom şi hrăpăreţ, începe să se tîrîie în patru labe după bani. La urma urmelor, nu s-a gîndit rău, căci dacă tînăra domşoară avea mai puţin cap sau era niscaiva mai puţin sensibelă şi cădea pe panta romantică, zău de n-ajungea el să pună lucrurile la cale şi să-nhaţe banii ! Da noroc că ea a fost mai ceva ca el, şi acuma, cînd e prins cu mîţa-n sac, ce mutre lace. Uite-1 colo ! — rosti domnul Boffin, adresîndu-se lui Rokesmith pe un ton răstit, caraghios. — Priveşte la el !

— Bănuielile dumneavoastră nefericite, domnule Boffin… începu secretarul.

— Tare nefericite pentru *mneata,* te-asigur ! — spuse domnul Boffin.

— …n-ar avea rost să fie combătute de nimeni, iar eu unul nu mi-aş asuma o asemenea sarcină deznădăjduită. Aş vrea însă să spun, din respect pentru adevăr…

— He-he ! Mult te mai sinchiseşti mneata de adevăr — il întrerupse domnul Boffin, pocnind din degete.

— Noddy ! Scumpul meu ! — îl dojeni soţia lui.

— Cocoană — replică domnul Boffin — mneata să taci. Eu vorbesc cu Rokesmith ăsta de-aici, că mult îi mai pasă lui de adevăr ! îi mai spun înc-o dată : mult se mai sinchiseşte de adevăr !

— Dat fiind, domnule Boffin, că relaţiile noastre au ajuns la stîrşit — rosti secretarul — prea puţin mă mai interesează ce spuneţi.

—- Ah ! Eşti destul de şmecher — îi întoarse vorba domnul Boffin, privindu-1 şiret — ca să-ţi dai seama că relaţiile noastre a ajuns la sfîrşit, nu-i aşa ? Da nu poţi să mi-o iei înainte. Ia uite ce am eu în mînă. Asta e simbria rrmeatale, la concedierea mneatale. Nu-ţi rămîne decît să te supui. N-ai încotro, ţi-am luat-o înainte. N-o să faci să se creadă că mneata ai cerut să fii concediat. Eu te-am concediat.

— Numai să plec — remarcă secretarul, înlăturînd cu un gest din mînă acest punct de discuţie. — încotro, mi-e

cliat e un lucru ; să-l conccdicz pentru obrăznicie şi îngîmfart? şi totodată pentru ca a pus gînd rău banilor stăpînului său e alta. Unu şi cu unu face două, nu unu. (Cocoană, nu te-ames- teca. Stai locului.)

— Aţi spus tot cc-aţi avut să-mi spuneţi ? — întrebă secretarul.

— Nu ştiu dacă ţi-am spus tot sau nu — răspunse domnul Boflin. — Depinde.

— Poate vă mai gîndiţi dacă mai sînt şi alte expresii tari pe care aţi dori să mi le aruncaţi în obraz.

— Am sa mă mai gîndesc — rosti domnul Boffin cu îndărătnicie — cînd socot eu de cuviinţă, nu mneata. Vrei să-ţi spun ultimu cuvînt ? Poate că nu-i momentu.

— Noddy dragă, dragă Noddy ! Ce aspru vorbeşti — strigă sărmana doamnă Boflin, care nu se mai putu stăpîni.

— Cocoană — zise soţul ei, dar fără severitate — dacă-ţi mai vîri nasu unde nu-ţi fierbe oala, am să iau o pernă să te scot pe ea afară din odaie. Ce vrei să spui mneata, Rokesmith ?

— Dumneavoastră, domnule Boflin, nimic. Numai un singur cuvînt domnişoarei Wilfer şi bunei şi amabilei dumneavoastră soţii.

— Atunci, dă-i drumu — replică domnul Boffin — şi Iii scurt, că ni s-a cam făcut lehamite de mneata.

— Am suportat poziţia mea nefirească de aici — spuse secretarul, pe un ton scăzut — numai ca să nu tiu despărţit de domnişoara Wilfer. Fiind alături de ea zi de zi a fost o recompensă pentru mine, faţă de tratamentul nemeritat de care am avut parte aici şi faţă de felul înjositor în care adesea m-a privit. Din clipa cînd domnişoara Wilfer m-a refuzat, niciodată, după cîte ştiu, nu i-am mai amintit despre acest lucru prin vreo vorba sau privire. însă nu mi-am schimbat cîtuşi de puţin devotamentul faţă de ea, doar că — să-mi ierte cuvintele — este şi mai profund decît era, şi mai temeinic.

— Acum fii atentă, cînd tipu ăsta zice „domşoara Wilfer"
— strigă domntil Boffin clipind din ochi cu şiretenie — înţelege lire, şilingi, pence. Fii atentă cum spune tipu ăsta „domşoara Wilfer“ în loc de lire, şilingi şi pence !

— Pentru sentimentele mele faţă de domnişoara Wilfer

Oriîncotro aş apuca-o acum, cînd plec din casa asta, voi duce o viaţă searbădă părăsiud-c

-— Lăsînd lirele, şilingii şi pencele în urma mea — replică domnul Boffin, făcînd din nou cu ochiul.

— Că în legătură cu domnişoara Wilfer — continuă secretarul fără să-l ia în seamă nici de astă dată — n-aş fi capabil de un plan sau un gînd prin care să urmăresc scopuri băneşti, nu-i nici o virtute pentru mine, căci orice cîştiguri închipuite de mine ar fi fost fără pic de valoare alături de ea. Dacă bogăţiile de pe pămînt îi aparţineau şi era de rangul cel mai înalt, asta n-ar face decît s-o îndepărteze şi mai mult de mine, iar eu să devin şi mai deznădăjduit, dacă e cu putinţă. Să admitem — adăugă secretarul, privindu-1 drept în faţă pe fostul său stăpîn — să admitem că putea cu o singură vorbă să-l despoaie pe domnul Boffin de avere şi să-şi însuşească totul, prin asta n-ar fi căpătat mai mare valoare în ochii mei ca altminteri.

— Acum ce părere ai, cocoană, de Rokesmith ăsta de aici şi de grija lui pentru adevăr ? — întrebă domnul Boffin pe un ton de zeflemea, întorcîndu-se către soţia lui. — Nu-i nevoie să-mi spui ce gîndeşti, draga mea, pentru că nu vreau să te amesteci, dar de gîndit poţi gîndi. Cît despre faptul de a mă deposeda de averea mea, îţi garantez că n-ar face asti, chiar de-ar putea.

— Nu — replică secretarul privindu-1 din nou drept în faţă.

-— Ha-ha-ha ! — rîse domnul Boffin. — Nu-i bine să faci lucrurile pe jumătate.

—- O clipă am fost abătut — reluă secretarul întorcîndu-se dinspre el şi adoptînd vechea atitudine — de la puţinul ce-1 aveam de spus. Interesul meu faţă de domnişoara Wilfer s-a ivit de cînd am văzut-o prima oară ; ba chiar de cînd am auzit despre ea. Acesta a fost, de fapt, motivul pentru care i-am ieşit domnului Boffin în cale şi am intrat în slujba sa. Domnişoara Wilfer n-a ştiut despre asta pînă astăzi. Pomenesc de acest lucru acum doar ca o confirmare (deşi ar li inutil, sper) a faptului că n-am nimic comun cu intenţiile murdare care mi-au fost atribuite.

— Ia uite ce vulpoi şiret ! — spuse domnul Boffin. privind cu subînţeles. — E un intrigant mai pezevenghi decît mi-am

închipuit eu. Ia te uită ce ticluit şi pe îndelete trece la treabă ! Se informează despre mine şi despre averea mea, despre această tînără domşoară şi despre partea ei în povestea cu bietu băiat John, pune ştirile cap la cap şi îşi zice în sinea lui : „Mă apropii de Boffin şi de tînăra domşoară şi mă descurc eu cu amîndoi o dată, şi pînă la urmă trag eu spuza pe turta mca“. Zău, parcă-1 aud cum spune asta ! Da, mă uit la el acuma şi-l văd cum spune asta.

Domnul Boffin făcu semn spre împricinat de parcă l-ar fi prins asupra faptului, felieitîndu-se de marea lui perspicacitate.

— Dar din fericire, Bella, draga mea, n-a avut de-a face cu alde ăia din care şi-a închipuit el ! — exclamă domnul Boffin. — Nu ! Din fericire, a avut de-a face cu tine, şi cu mine, şi cu Daniel şi domşoara Dancer, şi cu Elwes, şi cu Vulture Hopkins, şi cu Blewbury Jones şi toţi ceilalţi dc-ai noştri — cum ajungea unu la pămînt, altu venea la rînd. Aşa că a fost înfrînt — asta-i... înfrînt cum scrie la carte. Şi-a închipuit c-o să stoarcă bani de la noi, şi cind colo şi-a făcut lui râu, Bella, draga mea.

Bella, draga de ea, nu-i răspunse nimic, nu arătă nici un semn de încuviinţare. De cînd îşi acoperise faţa cu mîinile şi sc cufundase într-un jilţ, cu coatele sprijinite pe spătar, ea nu se mai mişcase de acolo. Urmă o tăcere scurtă, după care doamna Boffin se ridică încetişor, dînd să se ducă la ca. Domnul Boffin însă o opri cu un gest al mîinii, şi ea se aşeză din nou ascultătoare şi rămase acolo unde se afla.

— Aici e simbria mneatale, domn Rokesmith — rosti Gunoierul de aur, aruneînd înspre fostul lui secretar o bucată de hîrtie împăturită pe care o ţinuse în mînă.

— Cred că poţi să te-apleci s-o ridici, după cît te-ai înjosit aici.

— Nu m-am înjosit decît acum — replică Rokesmith luind hîrtia de pe duşumea — iar banii ăştia sînt ai mei, pentru că i-am cîştigat printr-o muncă anevoioasă, cît se poate de anevoioasă.

— Sper că ştii să-mpachctezi iute — zise domnul Boffin — căci cu cît o să te cărăbăneşti mai repede, cu calabalîc cu tot, cu atît mai bine pentru toţi.

— Nu vă fie teamă, domnule, n-o să întîrzii.

•— Ar mai fi însă un singur lucru — spuse domnul Boffin
— despre care aş vrea să te-ntreb înainte de a. scăpa de mneata, slavă Domnului, şi anume : să-i arăt acestei tinere domşoare cît de mult vă-nşelaţi voi intriganţii crczînd că nimeni nu-şi dă seama cum vă contraziceţi.

— întrebaţi-mă tot ce doriţi să întrebaţi — rosti Rokesmith
— dar slujiţi-vă de graba pe care o recomandaţi.

— Mneata pretinzi cumva că ai avea o puternică admiraţie pentru această tînără domşoară ? — întrebă domnul Boffin, punînd mîna, protector, pe capul Bellei, dar fără să se uite la ea.

— Eu nu pretind acest lucru.

— Ah ! Bine. Dacă ţii cu tot dinadinsu... mneata *ai* o puternică admiraţie pentru această tînără domşoară ?

— Da.

— Atunci, cum se face că ţi-ai închipuit că această tînără domşoară ar fi atît de îngustă la minte, atît de neprevăzătoare şi idioată îneît să nu ştie cum se cuvine să procedeze şi să arunce banii pe fereastră, pentru ca astfel s-o ia la sănătoasa spre azilu de muncă ?

— Nu vă înţeleg.

— Nu-nţclegi, sau nu vrei să-nţelegi ? Ce s-ar fi ales de tînără domşoară dac-ar fi dat ascultare vorbelor mneatale dulci ?

— Ce s-ar fi ales dacă eram atît de fericit îneît să-mi acorde afecţiunea şi să-i cîştig inima ?

— Să-ţi acorde afecţiunea... — îi întoarse vorba domnul Boffin, cu nespus dispreţ — şi să-i cîştigi inima ! Mîţa face miau-miau-miau, raţa face mac-mac-mac, cîinele face ham- ham-ham ! Să-ţi acorde afecţiunea şi să-i cîştigi inima ! Miau- miau, mac-mac, ham-ham !

John Rokesmith se uită la el uimit de această ieşire ; mai că-i venea să creadă că-şi pierduse minţile.

— Ceea ce i se cuvine acestei tinere domşoare — reluă domnul Boffin — sînt banii, şi această tînără domşoară ştie asta prea bine.

— Dumneavoastră o calomniaţi pe tînără domnişoară.

— *Mneata* o calomniezi pe tînără domşoară : mneata cu afecţiunea mneatale, cu inima, cu mofturile mneatale — replică domnul Boffin. — Asta se potriveşte cu restu

altminteri poţi fi sigur că ţi-aş fi vorbit mai clin vreme. Am aflat despre asta de la o doamnă cu capul bine înfipt pe umeri, care o cunoaşte pe tînăra domşoară, şi eu o cunosc pe tînăra domşoară, şi noi tustrei ştim că ea doreşte să aibă bani... bani, bani, bani... şi că mneata cu toată afecţiunea şi inima mneatale eşti o minciună, domle !

— Doamnă Boffin — i se adresă Rokesmith întoreîndu-se calm către ca — vă mulţumesc din inimă şi vă asigur de cea mai adîncă recunoştinţă pentru bunăvoinţa dumneavoastră « delicată şi constantă. Bun rămas !... Domnişoară Wilfer, bun rămas !

— Şi acum, draga mea — rosti domnul Boffin, aşezîndu-şi din nou mîna pe capul Bellei — ai să poţi începe să-ţi recapeţi liniştea pe dc-a-ntregu, şi sper că te simţi îndreptăţită.

Bella însă nu prea părea să simtă acest lucru, aşa că se feri de mîna lui şi se ridică din jilţ ; izbucni într-un hohot năvalnic de plîns şi, întinzînd braţele, strigă :

— Ah, domnule Rokesmith, ah, de rn-ai putea face din nou săracă înainte de a pleca ! Ah ! De m-ar putea face cineva din nou săracă, mă rog fierbinte, altfel, dacă lucrurile merg aşa mai departe, inima mi se va zdrobi ! Tată dragă, fă-mă iarăşi săracă şi ia-mă acasă ! Acolo am fost destul de rea, dar aici am devenit cu mult mai rea. Nu-mi da bani, domnule Boffin, nu vreau să am bani. Păstrează-i şi lasă-mă doar să stau de vorbă cu bunul şi scumpul meu tată, să-mi aşez capul pe umărul lui şi să-i spun toate necazurile mele. Nimeni altul nu mă poate înţelege, nimeni altul nu mă poate consola, nimeni altul nu ştie cît de nedemnă sînt, şi totuşi el mă mai poate iubi ca pe-un copilaş. Sînt mai bună ca oricine cu tata... mai nevinovată, mai tristă, mai veselă !

Astfel, înăbuşită de lacrimi, Bella îşi lăsă capul pe pieptul doamnei Boffin, care se apropiase de ea.

John Rokesmith şi domnul Boffin se uitau tăcuţi spre ea, fiecare de la locul său ; în cele din urmă, fata se linişti. Atunci, pe un ton amabil, încercînd s-o consoleze, domnul Boflin spuse :

— Aşa, draga mea, aşa ; acum eşti în dreptu tău şi *tot»* e-n ordine. Nu mă mir, desigur, că ai fost puţin tulburată de incidcntu cu tînăru ăsta, da totu a trecut, draga mea, şi eşti în dreptu tău, şi totu... totu-i în ordine !

Domnul Boffin repeta aceste cuvinte cu un aer foarte satisfăcut şi plin de fermitate.

— Te urăsc ! — strigă Bella, întoreîndu-se brusc spre el, bătînd în duşumele cu piciorul ei micuţ. — Adică nu, n-aş putea sa te urăsc, dar nu mai ţin ia dumneata !

— Braavoo ! — exclamă domnul Boftin uimit, pe un ten scăzut.

— Eşti un bătrîn hapsîn, arţăgos, nedrept, clevetitor, antipatic ! — strigă Bella. — îmi pare rău că sint nerecunoscătoare şi-ţi spun vorbe urite... dar aşa eşti, aşa eşti, ştii şi dumneata că aşa eşti !

Domnul Boffin se uită cînd într-o parte, cînd într-alta, neştiind ce să creadă, uluit.

— Mi-a fost ruşine cînd te-am auzit cum vorbeai — continuă Bella. — Mi-a fost ruşine de mine, mi-a fost ruşine de dumneata. Ar fi trebuit să Iii mai presus decît cine ştie ce femeie josnică, linguşitoare, care palavrageşte in stînga şi-n dreapta ; dar acum nu eşti mai presus de nimic.

Domnul Boffin, care de astă dată părea convins că are de-a face cu o criză în lege, roti privirile şi-şi desfăcu legătura de la gît.

— Cînd am venit aici, te-am respectat, te-am onorat, si curînd am început să ţin la dumneata ! — strigă Bella. — Dar acum, mi-e şi silă să te văd. L.a urma urmelor, nu ştiu dacă se cade să meig atît de departe... dar eşti un... eşti un monstru !

După ce lansă acest fulger cu o marc risipă de forţă, Bella se porni să rîdă şi să plîngă totodată, în hohote.

— Cel mai bun lucru pe care ţi l-aş putea dori — adăugă Bella, din nou în ofensivă — ar fi să rămîi fără o lâscaie chioară pe lumea asta. Dacă vreun prieten adevărat, cineva care-ţi vrea binele, te-ar ruina, atunci te-ai face o bomboană de om ; dar ca bogătaş eşti un diavol.

După ce slobozi acest al doilea fulger cu şi mai marc risipă de energie, Bella rîse şi plînse şi mai abitir.

— Domniile Rokesmith, te rog mai stai o clipă. Te rog, ascultă doar un cuvînt din partea mea pînă să pleci ! Sînt adînc mîhnită pentru mustrările pe care le-ai primit din pricina mea. Te rog din toată inima, sincer şi .u seriozitate, să mă ierţi.

îndreptîndu-se în direcţia lui, el îi veni în întîmpinare

— Fii binecuvîntată ! — spuse el.

Lacrimile Bellei nu mai erau acum amestecate cu rîs, ci pure şi fierbinţi.

— Fiecare cuvînt lipsit de mărinimie pe care l-am auzit, domnule Rokesmith — plin de dispreţ şi indignare — m-a rănit cu mult mai mult decît pe dumneata, pentru că cu îl meritam, şi nu dumneata. Domnule Rokesmith, mie trebuie să-mi mulţumeşti pentru toate injuriile primite, pentru cele petrecute între noi în seara asta. Eu am destăinuit secretul şi chiar în clipa aceea am fost furioasă pe mine că am făcut acest lucru. A fost foarte urît din partea mea, dar de fapt n-am făcut-o din răutate, ci într-un moment de vanitate şi nerozie... cum adesea am asemenea momente... asemenea ceasuri... ani. Deoarece mi-am primit din plin pedeapsa, încearcă şi iartă-mă !

— Mulţumesc. Oh, îţi mulţumesc !

— Nu pleca de aici pînă nu voi mai spune cîteva cuvinte în sprijinul dumitale. Singura greşeală de care ai putea ii pe drept învinuit cînd ai vorbit cu mine în seara aceea aşa cum ai vorbir... şi cu cîtă delicateţe şi tact, numai eu ştiu, şi îţi sînt recunoscătoare... este că te-ai expus să fii luat în rîs de o fetişcană superficială şi mondenă, orbită de egoism, absolut incapabilă să se înalţe pînă la valoarea ofertei dumitale. Domnule Rokesmith, fata aceea s-a văzut adesea de atunci într-o lumină jalnică, demnă de milă, dar niciodată atît de jalnică, de demnă de milă ca acum, cînd tonul înjositor în care ţi-a răspuns... fetişcană lacomă şi vanitoasă... i-a răsunat în urechi prin glasul domnului Boffin.

El îi sărută mîna din nou.

— Vorbele domnului Boffin au fost pentru mine detestabile, revoltătoare — continuă Bella, şi îl făcu sa tresară Imînd iarăşi în duşumea cu piciorul ei micuţ. — Este destul de adevărat, a fost un timp, şi încă foarte recent, cînd meritam să fiu astfel „apărată", domnule Rokesmith ; dar sper să nu se mai întîmple asta niciodată !

El îi duse încă o dată mîna la buze, i-o lăsă liberă şi părăsi încăperea.

Bella se grăbea să se întoarcă ta jilţul în care atît de îndelung îşi ascunsese faţa, cînd, clînd întîmplător cu ochii de doamna Boffin, se opri la ea.

— A plecat... — repetă Bella,'suspinînd indignată,

doamnei Boffin. — A fost insultat în chip cît se poate cie ruşinos, izgonit cît se poate de nedrept, şi numai eu sînt de vina !

în tot accst timp, domnul Boffin îşi rotise de zor ochii pe deasupra legăturii desfăcute de la gît, de parcă ar mai fi fost încă în plină cri*ză.* Pînă la urmă, dînd impresia că-şi revenise, se uită ţintă înaintea lui o vreme, îşi prinse din nou legătura la gît, trase îndelung aer în piept de cîteva ori, înghiţi în repetate rînduri şi, în sfîrşit, cu un oftat adînc, ca şi cum se simţea în general mai bine, exclamă :

— Mda !

Nici un cuvînt, bun sau rău, nu rosti doamna Boffin, dar, plină de afecţiune, se ocupa de Bella şi se uita la soţul ei, aş- teptînd parcă să-i dea anumite ordine.

Domnul Boffin însă nu se gîndea la aşa ceva; luă loc pe un jilţ din faţa lor, se aplecă înainte fără- să clipească şi aştepta. cu picioarele în lături, cu cîte-o mînă pe fiecare ge nunchi, cu coatele în unghi, pînă cînd, într-un tîrziu, Bella îşi şterse lacrimile şi înălţă capul.

— Trebuie să plec acasă — spuse Bella, sărind în sus ca arsă. — Vă sînt foarte recunoscătoare faţă de tot ce-aţi făcut pentru mine, dar nu mai pot rămîne aici.

— Scumpa mea fată ! — o dojeni doamna Boffin.

— Nu, nu mai pot rămîne aici — adaugă Bella. — Nu, în- tr-adevăr... Uf ! Bătrîn urîcios ce eşti! (Adresîndu-se domnului Boffin.)

— Nu te pripi, draga mea — o îndemnă doamna Boffin.

— Gîndeşte-te bine ce faci.

— Da — interveni domnul Boffin — gîndeşte-te bine înainte...

— Despre *dumneata* n-am să mai gîndesc niciodată nimic bine — strigă Bella, şi îi taie scurt vorba, cu un profund dispreţ dezvăluit de sprîncenele ei delicate şi expresive şi apărîn- du-i pe fostul secretar cu fiecare gropiţă de pe chip. — Nu ! Niciodată de-acum încolo ! Banii dumitale te-au făcut rece ca marmura. Eşti un zgripţuroi cu inimă de piatră, mai rău ca Dancer, mai rău ca Hopkins, mai rău ca Blackberry Jones, mai rău ca toţi

— Păi, nu cumva vrei să spui, domşoară Bella — protestă Gunoierul de aur, vorbind rar — că mă compar cu domnul Rokesmith ?.

— Ba da ! — încuviinţă Bella. — El e de o mie de ori mai de valoare ca dumneata.

Foarte drăguţă părea, deşi foarte supărată, încercînd să se facă mai înaltă, pe cît îi era cu putinţă (şi nu izbutea să fie extrem de înaltă), şi, cu o smucitură trufaşă a capului bogat împodobit cu un păr castaniu, pur şi simplu îl vîrî în spe- rieţi pe protectorul ei.

— Aş fi preferat să aibă gînduri bune despre mine — reluă Bella — chiar dacă a fost măturător de stradă ca să-şi cîştige pîinea, ca şi dumneata, chiar dacă dumneata l-ai stropit de noroi cu roţile unei căleşti din aur curat. Poftim !

— Na, asta-i bună ! — strigă domnul Boffin, uimit.

— Şi încă de multă vreme, pe cînd dumneata te credeai mai presus ca el, cu nu te vedeam ajungîndu-i decît pînă la calai — rosti Bella. — Poftim ! în el am văzut totdeauna stăpînul, şi în dumneata inferiorul lui... Poftim ! Şi cînd îl făceai de ruşine, îi luam partea şi-l iubeam... Poftim ! Şi sînt mîndră de asta !

După această mărturisire violentă, Bella suportă reacţia, şi plînse îndelung, cu faţa lăsată pe spătarul jilţului.

— Acuma, uite ce — rosti domnul Boffin, de îndată ce găsi prilejul să rupă tăcerea şi să intervină. I'ii atenta la ce-ţi spun, Bella. Eu nu-s supărat.

— Eu *da* ! — sări Bella.

— Cum spun — reluă Gunoierul de aur — nu-s supărat, îţi vreau binele şi am de gînd să trec totu cu vederea. Aşa că ai să rămîi un' te afli şi-o să ne-riţelegem să nu mai vorbim despre asta.

— Nu, nu mai pot rămîne aici ! — strigă Bella, iarăşi ridi- cîndu-se grăbită. — Nici gînd să mai rămîn aici. Trebuie să plec acasă pentru totdeauna.

-— Flaide, nu spune copilării — zise domnul Boffin, căutînd s-o înduplece. — Nu face ceva ce n-o să mai poţi repara... nu face ceva de care eşti sigură c-are să-ţi pară rău.

— Niciodată n-are să-mi pară rău de asta — replică

— Cel puţin, Bella, vezi să nu greşeşti — stărui domnul Boi fin. — Nu zice hop pînă n-ai sărit, ştii. Rămîi locului, şi totu-i aşa cum trebuie. Pleacă, şi atunci nu mai poţi reveni niciodată.

— Ştiu că nu mai pot reveni niciodată, dar asta şi vreau.

— Nu cumva să te-aştepţi — continuă domnul Boffin — că am să depun bani pe numele tău dacă ne părăseşti în felul ăsta, fincă n-am s-o fac. Nu, Bella ! Bagă de seamă ! Nici o lăscaie.

— Să n-aştept! — exclamă Bella cu semeţie. — Crezi că există, domnule, vreo forţă pe pămînt să mă facă de-a mă atinge de ei ?

Mai era însă şi doamna Boffin de care trebuia să se despartă, şi, copleşită de demnitatea acesteia, impresionabila creatură se dădu din nou la fund. Căzînd în genunchi dinaintea femeii aceleia binevoitoare, Bella i se aruncă la piept şi plînse cu sughiţuri şi o cuprinse cu braţele, din răsputeri.

— îmi eşti aşa de dragă... aşa de dragă, îmi eşti cea mai scumpă ! — strigă Bella. — Eşti cea mai bună fiinţă omeneasca. Nu voi putea niciodată să-ţi fiu îndeajuns de recunoscătoare... niciodată n-am să te uit. Dacă ar fi să trăiesc oarbă şi surdă, ştiu că te voi vedea şi te voi auzi în minte, pînă-n cel din urmă ceas al vieţii.

Doamna Boffin plînse, mişcată pînă-n adîncul inimii, şi o îmbrăţişa cu toată afecţiunea, dar nu spuse nimic altceva decît că e fata ei dragă, şi asta destul de des, bineînţeles, pentru că mereu, mereu repeta, însă nici un alt cuvînt.

în sfîrşit, Bella se smulse de lîngă ea şi dădu să plece plîngînd din odaie, cînd, în felul ei drăgăstos şi afectuos de a fi, se adresă domnului Boffin, pe jumătate îmbunată :

— Mă bucur foarte mult, domnule, că ţi-am aruncat tot felul de vorbe în obraz, pentru că le meriţi cu vîrf şi îndesat. Dar îmi pare foarte rău că ţi-am aruncat tot felul de vorbe în obraz pentru că înainte nu erai de loc aşa cum aşti astăzi. Ia-ţi adio de la mine !

— Adio — spuse domnul Boffin, scurt.

— Dacă aş şti — continuă Bella — care din mîinile dumi- tale c mai puţin întinată, ţi-aş cere să mi-o întinzi pentru ultima oară. Asta însă nu fiindcă mi-ar părea rău de

— Sirînge-mi mîna stingă — zise domnul Boffin, întinzîn- du-i-o cu nepăsare — e cea mai puţin folosită.

— Ai fost admirabil de bun şi de prietenos cu mine — adăugă Bella — şi de aceea o sărut. Ai fost cum nu se poate mai rău cu domnul Rokesmith, şi de aceea o resping. Adio, domnule, şi îţi mulţumesc pentru ce ai făcut pentru mine.

— Adio, zise domnul Bofiin ca mai înainte.

Bella îl cuprinse pe după gît şi îl sărută, apoi plecă pentru totdeauna.

Urcă scările în fugă şi ajunsă în camera ei se aşeză pe duşumea şi plînse lacrimi fierbinţi. Ziua însă era pe sfîrşite şi n-avea timp de pierdut. Deschise dulapurile unde-şi ţinea lucrurile, alese numai pe cele aduse la venire şi tăcu o boccea mare şi diformă ca să-i fie trimisă după aceea.

„Din celelalte lucruri nu iau nimic — spuse Bella, îegînd nodurile boccelei cit se poate de strîns, în străşnicia hotarîrii luate. Las aici toate cadourile şi încep o viaţă în întregime pe cont propriu."

Pentru ca hotărîrea să fie pusă temeinic în practică, îşi schimbă chiar şi rochia pe care o avea pe ea, cu cea în care venise la somptuoasa reşedinţă. Pînă şi pălăria pe care o luă fu aceea cu care se urcase la Holloway în trăsura domnului Boffin.

„Acum sînt gata — mai spuse Bella. îmi vine cam greu, dar mi-am dat cu apă rece pe ochi şi nu vreau să mai plîng. A fost plăcut aici, odaia mea dragă. Adio ! N-o să ne mai vedem niciodată."

După ce-i trimise un sărut din vîrful degetelor, închise binişor uşa şi coborî în pas uşor scara impunătoare. Se oprea şi trăgea tot timpul cu urechea, ca nu cumva să dea de vreunul dc-ai casei. Din întîmplare, nu s-a ciocnit de nimeni, aşa că ajunse neobservată jos, în vestibul. Uşa camerei fostului secretar era deschisă. Trecînd pe acolo, se uită o clipă înăuntru, şi pentru că pe masă nu se mai afla nimic, ghici, după aspectul general al lucrurilor, că şi plecase. Deschise încetişor uşa mare de la vestibul şi apoi închizînd-o încetişor în urma ei, se întoarse şi o sărută de afară — insensibilă combinaţie de lemn vechi şi fier — pînă să se depărteze de casă în pas iute.

„A mers bine ! — mai spuse Bella gîfîind, în clipa cînd micsora pasul pe o stradă apropiată si pornea pe o alee.

Capitolul XVI

OSPĂŢUL, CELOR TREI VtRCOLACI

Centrul comercial al Londrei părea destul de puţin îmbietor cînd Bella îşi croi drum pe străzile acelea scîrţîind sub picioare. Majoritatea morilor de bani îşi reduceau din activitatea zilei sau încetaseră să mai macine. Meşterii morari şi plecaseră, iar muncitorii tocmai plecau. Străzile de afaceri şi curţile arătau istovite, chiar trotuarele călcate de mii şi mii de picioare aveau o înfăţişare de sfîrşeală. Era nevoie de ceasurile nopţii spre a domoli zăpăceala zilnică dintr-un loc atît de zbuciumat. Deoarece vuietul morilor de bani oprite de curînd din vîrtejul şi scrîşnetul lor mai stăruia parcă în văzduh, şi calmul semăna mai mult a uriaş fără vlagă doborît Ia pămînt decît cu repaosul unuia care şi-ar fi reîmprospătat forţele.

Chiar dacă Bella se gîndea, zărind puternica Bancă a Angliei, ce plăcut ar fi fost să scotocească o oră prin bănet cu o lopăţică lucitoare de aramă, totuşi nu avea înclinaţii spre avariţie. în această privinţă mult schimbată în bine şi cu anumite imagini pe jumătate înjghebate, care cuprindeau prea puţin aur în alcătuirea lor, jucîndu-i dinaintea ochilor, ea ajunse în regiunea cu miros de doctorii, Mincing Lane, unde avu senzaţia că tocmai atunci a deschis un sertar într-o spiţerie.

Firma *Chicksey, Veneering & Stobbles* i-a fost arătată Bellei de către o bătrînică ieşind dintr-o circiumă, care avea grijă de curăţenia localului. Femeia sc ştergea la gură şi explică umezeala buzelor, ivită după principii naturale bine cunoscute în ştiinţa fizicii, prin faptul că

dintr-un perete prevăzut cu ferestre din dreptul unei porţi întunecoase ; apropiindu-se, Bella se gîndea dacă există vreo formulă în această parte a locului prin care să se poată întreba de R. Wilfer, cînd, de cine dădu cu ochii, aşezat la unul din geamurile deschise ? De R. Wilfer, care se pregătea să ia o gustare.

Y[T]enind şi mai aproape, Bella îşi dădu seama că gustarea nu era altceva decît o bucată de pîine de casă şi o cană cu lapte. în clipa în care ea făcu această descoperire, taică-său o zări la rîndu-i şi stîrni ecourile străzii cu exclamaţia :

— Sfinte Dumnezeule !

Apoi, zbură afară ca un heruvim, fără pălărie pe cap, o îmbrăţişă şi o pofti înăuntru.

— Fiindcă orele de program s-au terminat şi sînt singur,
draga mea — îi explică el — atunci mă aşez uneoricînd toţi au plecat şi iau o gustare în tihnă.

După ce aruncă o privire prin birou, ca şi cum aceasta ar fi fost celula, iar tatăl ei deţinutul, Bella îl strînse la piept cu afecţiune, cît pe ce să-l înnăbuşe.

— în viaţa mea n-arn fost atît de mirat ca acum, dragă — spuse tatăl — nici nu-mi vine să-mi cred ochilor... Mi se părea că mă-nşel, pe cuvîntul meu ! Auzi, să te văd venind singură pe străduţă ! De ce n -ai trimis valetul, draga mea ?

— N-am adus nici un valet cu mine, tată.

— Aa, zău ? ! Dar ai venit, scumpa mea, cutrăsura aceca
elegantă ?

— Nu, tată.

— Nu se poate să fi făcut drumul pe jos, draga mea.

— Ba da, tată.

Părea aşa de uimit, îneît Bella nu se putu hotărî să-i spună chiar atunci totul dintr-o dată.

— De aceea, tată, femeiuşcă minunată se simte puţin obosită, şi tare ar vrea să guste ceva împreună cu dumneata !

Pîinea de casă şi cana cu lapte puse pe o foaie de hîrtie se aflau pe pervazul ferestrei. Briceagul de heruvim, cu prima bucăţică de pîine încă în vîrf, era alături, acolo unde fusese lăsat în pripă.

Fără să ţină seama de împotrivirile Bellei, el plccă în grabă şi se întoarse numaidecît cu noi provizii.

— Copila mea dragă — zise el în timp ce aşeza cele aduse pe o altă foaie de hîrtie dinaintea ei — auzi, o doamnă... se uită apoi la îmbrăcămintea ei şi tăcu, brusc.

— Ce s-a-ntîmplat, tată ?

— ...o doamnă minunată cum eşti tu — continuă el mai pe îndelete — să fie servită în halul ăsta !... Ai pe tine o rochie nouă, draga mea ?

— Nu, tată, e veche. Nu ţi-o mai aminteşti ?

— Păi, parc-am mai văzut-o, draga mea !

— Trebuie s-o mai fi văzut, căci dumneata mi-ai cumpărat-o, tată.

— Da, *parc-am* cumpărat-o eu, draga mea ! — rosti heruvimul, lovindu-se cu mîna peste frunte, ca şi cum ar fi vrut să-şi trezească facultăţile mintale.

— Şi-ai devenit atît de nestatornic, tată dragă, încît să nu-ţi mai fie pe plac, aleasă după gustul dumitale ?

— Ei, scumpa mea — răspunse el, abia înghiţind o bucăţică de pline de casă, pentru că avea impresia că i se opreşte în gît — n-ar fi trebuit s-o socotesc îndeajuns de frumoasă pentru situaţia ta din prezent.

— Aşadar, tată — spuse Bella, şi se aşeză lîngă el, ca să-l măgulească, în loc să rămînă de cealaltă parte — uneori iei aici o gustare în tihnă de unul singur ? Nu te stînjenesc, tată, dacă-ţi ţin o mînă pe umăr, uite-aşa ?

— Da şi nu, draga mea. Da pentru prima întrebare, şi bineînţeles *nu* pentru a doua. Cit despre gustarea în tihnă, draga mea, păi, vezi tu, treburile din timpul zilei sînt cîteodată cam plictisitoare ; şi dacă între zi şi maică-ta nu intervine nimic, eh... uneori e şi *ea* cam sîcîitoarc.

— Ştiu, tată.

— Da, draga mea... Aşa că uneori îmi îngădui cîteva clipe de răgaz, aici, la fereastră, şi mă uit şi eu puţin pe stradă, în tihnă (şi atunci mă mai liniştesc), după munca din timpul zilei şi...

— Fericirea de-acasă — completă Bella, abătută.

—...Şi fericirea de-acasă — repetă tatăl ei, acceptînd bucuros sugestia.

Bella îl sărută.

— Şi în temniţa asta întunecoasă şi urîtă, sărmanul meu tata, îţi petreci tot timpul cînd nu eşti acasă ?

— Cînd nu sînt acasă, sau în drum spre casă, ori în drum spre birou, scumpa mea. Da. Vezi pupitrul micuţ din colţ ?

— Din colţul acela întunecos cel mai îndepărtat de lumină şi de sobă ? Cel mai prăpădit dintre toate ?

— Asta te miră chiar aşa de mult, draga mea ? — rosti tatăl, şi se uită la pupitru, cu un ochi de artist, ţinînd capul aplecat într-o parte — e al meu. I se spune Craca lui Rumty.

— A cui cracă ? — întrebă Bella, indignată.

— A lui Rumty. Vezi tu, ei îi spun cracă pentru că pupitrul c destul de sus, şi ca să ajungi acolo trebuie să urci două trepte. Iar *mie* îmi zic Rumty.

— Cum de-şi îngăduie una ca asta ! — exclamă Bella.

— Glumesc şi ei, dragă Bella, glumesc şi ei. Sînt mai tineri ca mine şi se ţin de joacă. Nu-i nimic ! Puteau să-mi zică Posacul sau Ursuzul, sau să-mi pună alte cincizeci de po- rccle supărătoare care, zău, nu mi-ar fi plăcut de loc. Dar Rumty ! Dumnezeule, de ce nu Rumty ?

Să aducă o cruntă dezamăgire acestui om blînd, pe care Bella, cu toate capriciile ei, recunoştea că din copilărie îl iubise şi-l admirase, i s-ar fi părut sarcina cea mai grea din ziua aceea apăsătoare. „Era mai bine dacă-i spuneam de la început — gîndi Bella — era mai bine dacă-i spuneam nu- maidecit, în clipa cînd a avut unele mici bănuieli. Acum iarăşi e fericit şi-o să-l fac să se-amărască.“

Cu cea mai desăvîrşită bună dispoziţie, el îşi văzu din nou de bucata lui de pîine de casă şi de cana cu lapte, iar Bella, strîngîndu-şi şi mai mult braţul pe după umărul lui şi în acelaşi timp ciufulindu-1 a joacă, obiceiul ei de totdeauna, căruia nu-i putea rezista, nu apucă să-i spună bine :

— Tată dragă, să nu te necăjeşti, dar trebuie să-ţi mărturisesc ceva neplăcut... !

Cînd, el o întrerupse, cu totul pe neaşteptate.

— Vai de mine ! — exclamă, stîrnind ecourile din Mincing Lane, ca mai înainte. — Aşa ceva n-am mai pomenit !

— Ce e, tată ?

— Ba da, uite-l colo ! Priveşte !

într-adevăr, domnul Rokesmith nu numai că trecu prin dreptul ferestrei, dar intră şi în birou. Şi nu numai că intră în birou, ci, trezindu-se singur cu Bella şi tatăl ei, se avîntă spre Bella, o cuprinse în braţe şi rosti plin de însufleţire :

— Draga mea, fetiţa mea dragă ! Fetiţa mea dragă, generoasă şi dezinteresată, fetiţa mea curajoasă şi nobilă !

în sfîrşit, nu numai atît (lucru şi aşa destul de surprinzător, în sine), căci Bella după ce o clipă îşi lăsă capul într-o parte, şi-l ridică şi şi-l puse pe pieptul lui, încît s-ar fi zis că acolo îşi alesese locul unde avea să rămînă pentru totdeauna !

— Ştiam că o să vii aici şi te-am urmat — spuse Rokesmith. — Iubita mea, viaţa mea ! Nu *eşti* tu fetiţa mea ?

— Ba da, *sînt* a ta — răspunse Bella — dacă mă socoteşti demnă de tine !

Ea păru că se topeşte în strînsoarea braţelor lui, poate pentru că erau atît de viguroase, poate, de asemenea, pentru că li se oferea fără nici o împotrivire.

Fleruvimul — al cărui păr, cu toate că Bella nu i-l ciufulise ca mai înainte, se zbîrli de la sine la acest spectacol uimitor — se îndreptă, clătinîndu-se pe picioare, spre locul de lîngă fereastră de unde se ridicase, şi-i privea pe cei doi cu nişte ochi holbaţi, mai să-i iasă din orbite, nu altceva !

— Dar să nu-l uităm pe scumpul de tata — îl îndemnă Bella. — Nu i-am spus încă nimic... hai să vorbim cu tau.

Zis şi făcut, se întoarseră spre el.

— Aş dori mai întîi, draga mea — se auzi heruvimul abia şoptit — să mă stropeşti cu puţin lapte, căci simt că parcă mi se face rău.

Fapt este că omul acesta micuţ şi cumsecade devenise îngrijorător de moleşit şi că simţurile îl părăseau cu repeziciune.

Bella îl copleşea cu sărutări şi-i dădu să bea puţin lapte ; încetul cu încetul, îşi reveni sub îngrijirea ei afectuoasă.

— O să-ţi împărtăşim totul pe îndelete, scumpe tată — începu Bella.

asalt, clacă mă pot exprima astfel... că acum, cred, nu mi-ar fi greu să aud şi restul fără alte pregătiri.

— Domnule Wilter — interveni John Rokesmith, emoţionat şi vesel — Bella mă acceptă, deşi n-am avere, şi nici o ocupaţie deocamdată, nimic altceva decît ceea ce aş putea obţine în viaţa pe care o avem în faţă, prin mijloace proprii. Bella mă acceptă !

— Da, bănuiam eu şi-aşa — rosti heruvimul cu o voce stinsă — că Bella te acceptă, din cele observate de mine în aceste cîteva minute.

— Nici nu ştii, tată — reluă Bella — ce urît m-am purtat cu el !

— Nici nu ştiţi, domnule — spuse şi Rokesmith — ce inimă nobilă are !

— Nici nu ştii, tată — adăugă Bella — ce fiinţă groaznică ajunsesem să fiu cînd m-a salvat de mine însămi !

— Nici nu ştiţi, domnule — repetă Rokesmith — ce sacri- liciu a făcut pentru mine !

— Draga mea Bella — replică heruvimul, încă destul de zdruncinat sufleteşte — şi dragul meu John Rokesmith, dacă-mi dai voie să-ţi spun...

— Da, tată, spune-i aşa ! — stărui Bella. — *Eu* îţi dau voie, şi dorinţa mea e lege pentru el. Nu-i aşa... dragă John Rokesmith ?

în chipul în care ea îi spuse pentru prima oară pe nume exista o sfială atît de atrăgătoare, însoţită de o atrăgătoare duioşie, încredere şi mîndrie, încît scuza pe de-a-ntregul felul cum avea să acţioneze John Rokesmith ; şi anume, făcînd-o parcă să dispară iarăşi în braţele lui, ca mai înainte.

— Eu cred, dragii mei — remarcă heruvimul — că dacă aţi face bine să v-aşezaţi unul de o parte a mea şi altul de cealaltă am putea vorbi mai cu şir, iar lucrurile s-ar lămuri mai degrabă. John Rokesmith a pomenit acum cîteva clipe că n-are ocupaţie.

— Nici una — întări Rokesmith.

— Nu, tată, n-are nici o ocupaţie — mai spuse şi Bella.

— Deduc de aici — continuă heruvimul — că l-a părăsit pe domnul Boffin.

— Stai puţin, draga mea. Vreau să înaintăm pas cu pas. Şi că domnul Boffin nu s-a purtat bine cu el ?

— S-a purtat cu el cum nu se poate mai înjositor, dragă tată ! — strigă Bella, îmbujorîndu-se la faţă.

— Şi cu asta — reluă heruvimul, făcîndu-i semn cu mîna să aibă răbdare — o anumită persoană tînără, rudă pe departe cu mine, ahtiată după bani, n-a putut fi de acord ? E a>a, sau cumva greşesc ?

— N-a putut fi de acord, scumpe tată — spuse Bella, rîzînd cu lacrimi şi sărutîndu-1 în joacă.

— Drept care — continuă heruvimul — acea tînără persoană, rudă pe departe cu mine, observînd din vreme şi pome- nindu-mi şi mie că bogăţia îl strica pe domnul Boffin, a simţit oare că nu trebuia să-şi vîndă conştiinţa pentru ce-i bine şi ce nu, pe ce-i adevărat şi ce-i strîmb, pe ce-i drept si ce-i nedrept, oricare-ar fi fost preţul dat de vreun muritor ? E aşa, sau cumva greşesc ?

Din nou rizînd cu lacrimi, Bella îl sărută încă o data.

— Şi de aceea... şi de aceea — adăugă heruvimul cu o voce tot mai însufleţită, în timp ce Bella strecură ugurel mîna din dreptul vestei lui spre gît — tînără persoană ahtiată după bani, rudă pe departe cu mine, refuză preţul şi leapădă îmbrăcămintea splendidă croită la modă, parte din acest preţ, pune pe ea rochia relativ sărăcăcioasă, ultima pe care l-am dat-o, şi vine direct la mine, încredinţată că am s-o susţin fiindcă are dreptate. Aşa stau lucrurile ?

între timp, Bella îşi pctrecuse braţul pe după gîtul lui, de care îşi lipise şi obrazul.

— Tînără persoană ahtiată clupă bani, rudă pe departe de-a mea — mai spuse bunul ei tată — n-a procedat de loc rău ! Nu degeaba a avut încredere în mine tînără persoană ahtiată după bani, rudă pe departe de-a mea ! Admir această tînără persoană ahtiată după bani, rudă pe departe de-a mea, mai mult în rochia asta decît dacă venea la mine în mătase chinezească, în şaluri de Caşmir şi cu diamante din Golconda. Pe această tînără persoană o iubesc din suflet, iar alesului inimii ei îi spun din toată inima : „Binecuvîntată fic legătura dintre voi ; îţi aduce o avere bună dacă-ţi aduce sărăcia pe care de dragul dumitale şi al adevărului a acceptat-o“.

Glasul acestui om micut si devotat se stinse cînd dădu

spre fiica lui. Dar nu pentru mult timp. Curînd, se uită în sus, v orbind pc un ton plin de vioiciune.

— Şi acum, draga mea copilă, dacă vrei, ţine-i de urît lui John Rokesmith un minut, două pînă ce dau o fugă la lăptărie să-i aduc şi lui o bucată dc pîine de casă şi o cană cu lapte, ca să putem lua o gustare împreună.

A fost, aşa cum spusese Bella veselă, o masă ca pentru trei vîrcolaci crescuţi în bîrlogul lor din pădure, doar fără murmurul supărat şi pe ton scăzut în clipa descoperirii alarmante, cum că „Cineva a băut din laptele *meu".* A fost un ospăţ delicios, cu mult mai bun decît oricare din cele la care luase parte vreodată Bella sau John Rokesmith, ori chiar R. Wilfer. Nemaipomenita ciudăţenie a locului — cu cele două măciulii de alamă ale casei de fier de la firma *Chicksey, Veneering & Stobbles,* zgîindu-se dintr-un ungher cu nişte ochi de balaur — făcea ca totul să fie şi mai îmbietor.

— Cînd te gîndeşti — rosti heruvimul, grozav de bine dispus, uitîndu-se jur împrejur prin birou — că aici avea să se petreacă ceva înduioşător, iată, asta mă înveseleşte. Ştiţi, cînd' te gîndeşti că mi-a fost dat s-o văd pe Bella a mea, cuprinsă în braţe de viitorul ei soţ, *aici !*

Abia după ce pîinea de casă şi laptele dispăruseră de cîtva timp, iar umbrele prevestitoare ale nopţii se lăsau peste Mincing Lane, heruvimul începu să dea semne de nervozitate şi i spuse Bellei :

— Hm ! — făcu el şi dregîndu-şi glasul — dar la maică-ta nu te-ai mai gîndit dc loc, draga mea ?

— Ba da, tată.

— Şi la soră-ta, I.avvy, de exemplu, draga mea ?

— Ba da, tată. Cred că acasă ar fi mai bine să nu intrăm în amănunte ; e de ajuns dacă spunem că am avut o ciocnire cu domnul Boffin şi că l-am părăsit pent.'u totdeauna.

— Pentru că John Rokesmith, scumpa mea, o cunoaşte pe maică-ta — rosti tatăl, după o clipă dc şovăire — n-o să par fără tact dacă îţi atrag atenţia faţă de el că o s-o găseşti poate pe maică-ta puţin plicticoasă.

— Puţin... dumneata spui asta, tată, care ai atîta răbdare ? ! — exclamă Bella, cu un rîs melodios ; cu atît mai

— Mda ! Spunem că e plicticoasă numai şi numai între noi... asta nu-i o apreciere — rosti heruvimul, hotărît. — Şi sora ta are o fire plicticoasă.

— Nu face nimic, tată.

— Iar tu, ştii, trebuie să fii pregătită, scumpa mea — zise tatăl, cu multă bunăvoinţă — pentru felul nostru de viaţă foarte sărăcăcios, slăbuţ, în cel mai fericit caz neconfortabil rău de tot, după ce ai stat în casa domnului Boffin.

— Nu-i nimic, tată. Aş fi în stare să îndur încercări cu mult mai grele... pentru John.

Ultimele cuvinte nu fuseseră rostite atît de încet şi cu jumătate gură îneît John să nu le fi auzit ; dovada, iarăşi o făcu să dispară misterios în braţele lui.

— Aşa ! — exclamă heruvimul, vesel, fără nici o notă de dezaprobare. — Cînd... cînd ai să te arăţi din nou la suprafaţă, scumpa mea, după dispariţia asta, cred că ar fi timpul să încui şi să plccăm.

Dacă birourile firmei *Cbicksey, Veneering & Stobbles* tuse- seră încuiate vreodată de trei persoane mai fericite, dat fiind că majoritatea oamenilor s-ar fi bucurat să le încuie, atunci trebuie că acestea erau într-adevăr în culmea fericirii. Dar mai întîi Bella se cocoţă pe „craca lui Rumty" şi spuse :

— Arată-mi, dragă tată, ce faci aici toată ziua.Scrii în felul ăsta ? — spuse, şi îşi aşeză obrazul rotund pe braţul stîng, durduliu, creionul pierzîndu-i-se din ochi în vîrtejul pletelor, într-un fel cît se poate de puţin iscusit.

Totuşi, lui John Rokesmith părea să-i placă.

Astfel, cei trei vîrcolaci după ce curăţară toate urmele ospăţului lor, scuturînd afară firimiturile, ieşiră din Mincing Lane ca să meargă pe jos spre Holloway. Dacă doi dintre ei nu doreau ca distanţa să fie îndoit mai mare decît era de fapt, atunci cel de-al treilea vîrcolac se înşela amarnic. într-adevăr, omul acesta modest, socotind că prea îi împiedică în a-şi da frîu liber bucuriei de a fi împreună pe drum, se simţi dator să se scuze, spunînd :

— Dragii mei, cred că e mai bine să trec pe cealaltă parte
a străzii, ca şi cum n-aş fi cu voi.

Era aproape ora zece cînd se opriră în dreptul Castelului Wilfer. Nu se mai vedea nimeni prin preajmă, totul fiind cufundat în tăcere, şi atunci Bella începu o serie de dispariţii în braţele lui Rokesmith, care ameninţau să dureze noaptea întreagă.

— Eu cred, John — spuse heruvimul în cele din urmă — că dacă te-ai putea lipsi în favoarea mea de tînăra persoană rudă pe departe cu mine aş lua-o în casă.

— Nu mă pot lipsi de ea — răspunse John — dar trebuie să ţi-o împrumut... Draga mea !

Cuvînt fermecat care iarăşi o lăcu pe Bella să dispară numaidecît.

— Acum, scumpe tată — rosti Bella cînd deveni din nou vizibilă — dă-mi mîna şi hai să fugim cît de tare ne-or ţine picioarele... şi gata. Acum, tată. O dată !...

— Draga mea — bolborosi heruvimul, puţin speriat — voiam să mă uit dacă maică-ta...

— Nu da înapoi, domnule, ca să cîştigi timp — strigă Bella, făcînd un pas înainte cu piciorul drept. — Vezi asta, domnule ? Aici e linia de plecare ; vino-ncoace, domnule. Unu ! Doi ! La trei pornim, tată !

Se avîntă, tîrîndu-1 şi pe heruvim după ea, fără să se oprească şi fără să-l lase să stea locului, pîna ajunse şi trase de clopoţelul de la intrare.

— Acum, tată dragă — adăugă Bella, apucîndu-1 de amîn- două urechile, de parcă ar fi fost un ulcior, şi apropiindu-i faţa de buzele ei trandafirii — iată-ne şi acasă !

Domnişoara Lavvy ieşi să deschidă poarta, însoţită de cavalerul acela atent şi prieten al familiei, domnul George Samp- son.

— Vai, Bella ! Nu se poate ! — exclamă domn'ioara Lavvy, tresărind cînd o văzu. Apoi strigă în gura mare : — Mamă, a venit Bella !

Înainte ca ei să li intrat în casă, doamna Wilfer şi apăru : proţăpită în pervazul uşii, îi întîmpină cu un aer mohorît, fantomatic, la care se adăuga tot ceremonialul de rigoare.

— Copila mea, bine-ai venit, deşi ai căzut pe neaştep- tate — spuse, prezentîndu-şi în acelaşi timp obrazul ca pe o tăbliţă rece de ardezie pe care musafirii trebuia să se înscrie.

— Şi tu, R.W., bine-ai venit, dar cam tîrziu. Servitorul

Această întrebare era pusă pe un ton răsunător şi azvir- lită în şoaptă, spre a primi un răspuns de la sluga în chestiune.

— Nu-i nimeni care să aştepte, mamă dragă — zise Bella.

-— Nu-i nimeni care să aştepte ? —• repetă doamna Wilfer,
cu nişte accente maiestuoase.

— Nu, mamă dragă.

Un fior plin de demnitate străbătu umerii şi mănuşile doamnei Wilfer, parcă însemnînd : „Ce enigmă !“ Apoi pornj în fruntea procesiunii către salonaşul familiei. O dată ajunsă acolo, ea spuse :

— Dacă tu, R.W. — acesta tresări, interpelat cu atîta solemnitate — în drum spre casă, nu ai avut cumva grijă să li adăugat ceva la cina noastră frugală, atunci Bellci n-o să-i placă de loc. Friptura rece de berbec şi salata de lăptuci nu se comparătcu luxul de la masa domnului Boffin.

— Te rog nu vorbi aşa, mamă dragă — spuse Bella. — Pentru mine, masa domnului Boffin nu înseamnă nimic.

Domnişoara Lavvy, care se uita atentă la pălăria Bellci, interveni cu :

— Vai, Bella !

— Da, Lavvy, ştiu.

Zvăpăiata coborî ochii pe rochia Bellci şi zăbovi ca s-o privească mai bine ; din nou exclamă :

— Vai, Bella !

— Da, Lavvy, ştiu ce am pe mine. Tocmai voiam să-i spun mamei cînd m-ai întrerupt tu. Mamă, am părăsit pentru totdeauna casa domnului Boffin şi am venit din nou acasă.

Doamna Wilfer nu scoase nici o vorbă, ci, după ce se uită un minut sau două la odrasla ei, se retrase cîţiva paşi înapoi, în colţul său oficial, şi păstrînd o tăcere înspăimîntătoare luă loc : aidoma unui obiect îngheţat, pus la vînzare într-o piaţă rusească.

— Pe scurt, dragă mamă — spuse Bella, ridicînd pălăria cu pricina de pe cap şi scuturîndu-şi părul — am avut o discuţie foarte serioasă cu domnul Boffin în legătură cu felul cum se purta el cu unul dintre membrii casei ; o discuţie definitivă, şi astfel totul a ajuns la capăt.

— Trebuie negresit să-ti spun, draga mea — adăugă B

— George ! — exclamă domnişoara I.avvy, pe un ton sepulcral, ameninţător, copiat după al maică-si — George Sampson, vorbeşte ! Ce ţi-am zis eu despre Boffinii ăia ?

Domnul Sampson, văzîndu-şi barca lui fragilă cum se zbate printre bancuri de nisip şi valuri, socoti cel mai nimerit să nu se refere la nimic anume din cele povestite, ca nu cumva să facă vreo gafă. Cu o admirabilă dibăcie marinărească, el îşi îndreptă barca spre larg, murmurînd :

— Da, de bună seamă.

— Da ! I-am spus lui George Sampson, după cum chiar el mărturiseşte — reluă domnişoara Lavvy — că urîcioşii ăia de Boffini aveau să se ia la harţă cu Bella de îndată ce-şi va pierde pentru ei farmecul noutăţii. Au procedat aşa, sau nu ? Am avut eu dreptate, sau am greşit ? Şi acum, Bella, ce ne mai poţi spune despre Boffinii tăi ?

— Lavvy şi mamă — rosti Bella — spun despre domnul şi doamna Boffin ceea ce totdeauna am spus, şi totdeauna voi spune ceea ce totdeauna am spus. Dar nimic nu mă va putea face să mă cert cu cineva în noaptea asta. Sper că nu-ţi pare rău, mamă dragă, că mă vezi — o sărută — de asemenea, sper că nu-ţi pare rău că mă vezi, Lavvy — o sărută şi pe ea — şi pentru că văd pe masă lăptuca despre care a pomenit mama, am să pregătesc salata.

Cînd Bella se apucă în joacă de treabă, chipul expresiv al doamnei Wilfer o urmărea cu nişte ochi pătrunzători, suge- rînd o îmbinare dintre un cap de sarazin, cîndva firma foarte populară de la o cîrciumă, şi mecanismul unui ceasornic olandez, dînd totodată de înţeles unei minţi bogate în fantezie că la pregătirea salatei ar fi mai prudent din partea fiică-si dacă ar omite oţetul. Dar nici un cuvînt nu zbură de pe buzele maiestuoasei mame. Şi asta i se părea mai îngrozitor soţului ei (fapt de care probabil nu era străină) decît orice torent de elocvenţă prin care şi-ar fi putut da arama pe faţă în prezenţa tuturor.

— Acum, mamă dragă — zise Bella la timpul potrivit — salata e gata ; a trecut de mult ora cinei.

Doamna Wilfer se ridică în picioare, dar nu scoase o vorbă.

— George ! — strigă domnişoara Lavinia, cu glasul ei amenintător. — Scaunul mamei !

Domnul Sampson se avîntă către excelenta doamnă şi o urmă de-aproape cu scaunul în mînă, pe cînd ca se apropia de masă. Ajunsă acolo, scaşează ţeapănă, după ce-1 pricopsi pe domnul Sampson cu o căutătură care-1 făcu pe tînăr să se retragă foarte încurcat la locul lui.

Necutezînd să se adreseze unui specimen atît de copleşitor, heruvimul sc sluji de mijlocirea unei a treia persoane ca să-i servească cina, de pildă :

— Friptură pentru mama, Bella dragă ; sau Lavvy, cred că mama ar lua puţină salată dacă i-ai pune în farfurie.

Doamna Wilfer primea alimentele cu o figură de automat

încremenit ; în aceeaşi stare le înghiţea, punînd jos uneori cuţitul şi furculiţa, ca şi cum şi-ar fi spus : „Ce-oi fi făcînd ?“ şi aruneînd spre unul sau altul dintre comeseni priviri indignate în căutarea unui răspuns. Efectul magnetic al acestor priviri era de natură să-l împiedice cu clesăvîrşire pe cel privit de a pretinde că n-ar şti cumva despre ce e vorba, aşa îneît un martor ocular îşi putea da seama — chiar şi fără să se uite de loc la doamna Wilfer — asupra cui îşi pironise ea ochii după trăsăturile celui privit, pe chipul căruia se răsfrîn- gea raza ei vizuală.

Cu această ocazie deosebită, domnişoara Lavinia era extrem de binevoitoare faţă de domnul Sampson şi nu se dădu în lături s-o informeze şi pe sora ei de ce anume.

— Nu merita să te plictisesc, Bella, cînd te aflai într-o sferă atît de îndepărtată de cea a familiei tale, mai cu seamă că asta nu te-ar ii interesat decît în foarte mică măsură

— spuse Lavinia, înalţînd din bărbie — dar să ştii că George Sampson îmi cerc mîna.

Bella sc bucură auzind aceasta. Domnul Sampson roşi pe neobservate şi se simţi îndemnat să-şi petreacă braţul pe după mijlocul domnişoarei Lav inia ; întîlnind însă un ac barosan în cordonul tinerei doamne, se zdreli la deget, scoase un ţipăt şi îşi atrase fulgerele căutăturii doamnei Wilfer.

— George o duce foarte bine — rosti domnişoara Lavinia (ccea ce poate nu era tocmai cazul în clipele acelea) — şi cred că o să ne căsătorim zilele astea. N-am vrut să-ţi spun cînd crai la Bof... — aici, dcm/iişoara Lavinia se întrerupse brusc, şi apoi adăugă mai potolita

— Mulţumesc, Lavvy dragă. Felicitările mele !

— Mulţumesc, Bella. De l'apt, George şi cu mine am discutat dacă să-ţi spunem ; l-am făcut atent pe George că n-o să te intereseze prea mult o chestiune atît de neînsemnată şi că ar fi fost cu mult mai probabil că aveai să te dezbari de noi cu totul mai degrabă decît să-l consideri şi pe el drept un membru al familiei noastre.

— A fost o greşeală, dragă Lavvy — se împotrivi Bella.

•— Aşa s-ar părea — încuviinţă domnişoara Lavinia — dar
situaţia s-a schimbat, ştii prea bine, draga mea. George ocupă acum un post nou şi are mari şanse de viitor. Ieri n-aş li avut curajul să-ţi vorbesc astfel, cînd ai li socotit posibilităţile lui umile ceva care nu merita să fie luat în seamă — în seara asta mă simt mîndră însă.

— De cînd ai început să fii timidă, Lavvy ? — întrebă Bella, cu un zîmbet.

— N-am spus niciodată, Bella, că sînt timidă — replică Zvăpăiata. — Dar poate c-ar fi trebuit să-ţi spun, dacă nu aveam rezerve faţă de sensibilităţile unei surori, că de cîtăva vreme mă simţeam independentă, prea independentă, draga mea, pentru a mă expune ca proiectata mea căsătorie (iar o să te-nţepi, George) să fie privită cu dispreţ. Nu că ţi-aş li putut lua în nume de rău laptul de a privi cu dispreţ căsătoria mea, cînd pe tine, Bella, te aşteaptă o partidă strălucită ; pur şi simplu mă simţeam independentă.

Fie că Zvăpăiata era iritată din pricina cuvintelor Bellei, care nu voia să se ia la harţă, ori nemulţumită văzînd că Bella din nou se lăsa curtată de domnul George Sampson, sau că în împrejurările de faţă pentru ea ar fi fost un stimulent necesar de a căuta cuiva rîcă — în orice caz, se năpusti îndată asupra nobilei sale mame, cît se poate de violent.

— Mamă, te rog nu te mai holba aşa la mine, îmi calci pe nervi ! Dacă-s murdară de negru pe nas, spune-mi ; dacă nu, dă-mi pace.

— Cu Miine vorbeşti tu astfel ? — se auzi glasul doamnei Wili'cr. — Cum de-ţi permiţi ?

— Să nu folosim cuvinte mari, pentru numele lui Dumnezeu, mamă ! O fată care-a ajuns la vîrsta de a se logodi

— Impertinento ! — exclamă doamna Wilfer. — Bunică-ta, clacă vreuna din fiicele ei, la orice vîrstă, îi vorbea cumva pe tonul ăsta, ar fi poruncit să se retragă intr-o odaie lără lumină.

— Bunică-mea — replică Lavvv, încrucişîndu-şi braţele şi lăsîndu-se pe spătarul jilţului — nu se holba la oameni pînă să-i scoată din răbdări, aşa cred eu.

— Ba da ! — stărui doamna Wilfer.

•— Atunci, păcat că n-a ştiut să se poarte mai frumos î ■—• reluă Lavvv. — Şi dacă bunică-mea poruncea oamenilor să se retragă într-o odaie fără lumină, ajunsese în mintea copiilor, asta este. Grozav trebuie să se fi dat în spectacol, n-am ce zice : Tare-aş vrea să ştiu dacă-şi expedia cumva oamenii în turla bisericii Sft. Paul ; şi în caz că da, cum proceda oare ?

— Tăcere ! — strigă doamna Wilfer. — îţi ordon să taci !

— Nici prin gînd nu-mi trece să tac, mamă — replică Lavinia cu răceală. — Dimpotrivă. N-am să stau tăcută să sc zgîiască lumea la mine, ca şi cum *eu* tocmai aş fi picat de la Boflini. N-am să stau tăcută şi să-l las pe George Sampson să se zgîiască lumea la el ca şi cum *el* tocmai ar fi picat de la Boflini. Dacă tatei ii place să se zgîiască lumea la el, ca şi cum şi *el* tocmai ar fi picat de la Boflini, perlect. Mie una nu-mi place. Şi n-am să-nghit asta !

Deoarece Lavinia deschisese pe ocolite o breşă care ducea la Bella, doamna Wilter şi porni la atac.

— Ah, suflet rebel, copil răzvrătii ! Ia spune-mi un lucru, Lavinia. Dacă ajungeai să calci în picioare simţămintele mamei talc şi catadicseai să te laşi oblăduită de Bol lini, şi dacă scăpai din acel loc al slugărniciei...

— Astea-s pur şi simplu vorbe de clacă, mamă — o întrerupse Lavinia.

— Cum ? ! — exclamă doamna Wilfer, cu sublimă severitate.

— Loc al slugărniciei, mamă, astea-s vorbe de clacă — ii întoarse vorba Zvăpăiata, fără măcar să clipească.

— îţi spun, copil îndrăzneţ: dacă veneai din cartierul Portland Place, copleşită de jugul oblăduirii şi urmată de slugile de rigoare în veşminte de gală, ca să mă vizitezi, îţi închipui cumva că sentimentele mele adînc înrădăcinate s-ar fi putut exprima din priviri ?

— l ot ce-mi închipui despre asta — răspunse Lavinia — este că aş dori să fie exprimate dinaintea persoanei care trebuie.

— Şi dacă — adăugă maică-sa — dacă, în ciuda preventţ
iilor mele că din trăsăturile chipului chiar doamna Boffin duhnea a rău, te lipeai de doamna Boffin, şi nu de mine, şi dacă după aceea ai ti venit, îndepărtată de doamna Boffin,
călcată în picioare de doamna Boffin şi dată pe uşă afară de doamna Boffin, crezi oare că simţămintele mele ar li lost cu putinţă să se citească în priviri ?

Lavinia era cît pe ce să-i răspundă respectabilei ei mame că atunci s-ar fi putut lipsi foarte bine şi de privirile ei, cînd Bell a se ridică şi spuse : /

— Noapte bună, dragă mamă. Am avut o zi obositoare :.i mă culc.

Aceasta puse capăt agreabilei petreceri. Puţin după aceea, domnul Sampson îşi luă rămas bun, însoţit de domnişoara Lavinia, cu o luminare în mînă numai pînă la vestibul şi Iară lumînare pînă la poarta din grădină ; doamna Wilfer,
spălîndu-şi mîinile de Boffini, se duse la culcare precum lady Macbeth. R.W. rămase singur, într-o atitudine melancolică. printre ruinele mesei de seară.

Un zgomot de pas uşor îl smulse însă din meditaţie — era Bella. Pletele frumoase i se revărsau peste umeri ; venea încetişor, desculţă, cu peria de cap în mînă, să-i ureze noapte bună.

— Draga mea —• rosti heruvimul, şi i prinse cu o mînă o şuviţă de păr — *eşti,* indiscutabil, ceea ce se cheamă o femeie minunată.

— Ei bine, domnule — spuse Bella — cînd această femeie minunată se va mărita, o să capeţi viţa asta, dacă vrei, împletită de ea într-un lanţ. O astfel de amintire a fiinţei iubite ar însemna ceva pentru dumneata ?

— Mult, comoara mea.

— Atunci, dacă eşti cuminte, domnule, ai s-o capeţi. îmi pare taie, tare rău, scumpe tată, că am. adus tot zbuciumul ăsta în casă.

pentru că lucrurile acasă şi aşa ar fi luat aproape aceeaşi întorsătură. Mama şi sora ta nu se simt bine dacă nu găsesc ele clin cînd în cînd vreun motiv să fie puţin plicticoase. Te asigur, draga mea, niciodată nu scăpăm noi de un subiect plicticos... Mă tem, Bella, că vechea ta odaie cu Lavvy ţi s-a părut groaznic de incomodă !

— Nu, tată, nu mi se pare. Crezi că aş avea motive, tată ?

— Ei da, copila mea, te cam plîngeai de camera asta pe vremea cînd nu era un contrast aşa de mare cum trebuie să fie acum... Pe cuvîntul meu, nu pot să-ţi răspund decît că asta din pricină că te-ai schimbat atît de mult în bine...

— Nu, tată, pentru că sînt atît de recunoscătoare şi de fericită !

Sc lipi de el, îmbrăţişîndu-1, şi părul ei lung îl făcu să strănute ; apoi Bella izbucni în rîs pînă ce sc porni şi el pe rîs ; pe urmă îl înăbuşi tot sărutîndu-1, ca să nu-1 audă cineva.

— Ascultă-mă bine, domnule — spuse Bella. — Femeiuşcă minunată ţi-a spus în drum spre casă ce-i rezervă viitorul. Nu o aşteaptă cine ştie ce avere mare, căci dacă logodnicul ei va obţine un anumit post pe care speră să-l ocupe curînd, se va căsători şi va avea un venit de o sută cincizeci de lire sterline pe an. Dar asta la început, şi chiar dacă niciodată nu vor fi mai mulţi bani, femeiuşcă minunată va face aşa fel ca să-i ajungă. Şi asta încă nu-i tot, domnule. în viitor i se mai arată un anumit bărbat blond — un om scund, spun cărţile — care, pare-se, se va găsi mereu alături de femeiuşcă minunată, care va păstra totdeauna în căsuţa ei, special pentru acest bărbat, un colţişor atît de paşnic cum nicicînd n-a mai existat. Acum, domnule, spune-mi numele acelei persoane.

— Nu cumva e-un valet din cărţile de joc ? — întrebă heruvimul, cu un licăr în ochi.

— Ba da ! — strigă Bella, foarte veselă, din nou sufocîndu-1 cu sărutul. — Este Valetul de Wilfer ! Femeiuşcă minunată, dragă tată, de-abia aşteaptă să se împlinească viitorul atît de fericit care i-a fost prezis, şi speră să facă din ea o femeie şi mai minunată decît a fost pînă acum. Cît despre bărbatul scund şi blond, nu-i rămîne altceva decît să spere şi el în acest viitor, iar cînd l-o

— în sfîrşit, am ajuns la un liman ! — repetă tatăl ei.

— Dragul meu Valet de Wilfer ! — exclamă Bella, apoi întinse picioruşul ei alb şi gol. — Iată linia de pornire, domnule. Vino la linie. Pune cizma alături. Bagă de seamă să fim în rînd ! Acum, domnule, ai voie s-o săruţi pe femeiuşcă minunată, atît de recunoscătoare şi de fericită, înainte de a porni la fugă. Aa, da, tăticul meu blond... atît de recunoscătoare şi de fericită !

Capitolul XVII

UN COR DE SOCIETATE

Uimirea stă zugrăvită pe chipurile cercului de cunoştinţe ale domnului şi doamnei Lammle cînd mobila de rnîna întîi a acestora şi în general lucrurile din casă, cuprinzîitd şi o Masă de Biliard (cu majuscule), sînt scoase la mezat, „vîndute la licitaţie", după cum se anunţă, public, pe un covor de obicei în faţa căminului, acum îluturînd in vînt, atîrnat la stradă, strada Sackville. Nimeni însă nu-i nici pe jumătate aut de uluit precum domnia-sa domnul Hamilton Veneering, membru în Parlament, deputat pentru Pocket-Breachcs ; acesta începe să-şi dea seama, ca prin minune, că printre oamenii înscrişi cîndva în catastiful sufletului său, soţii Lammle ar fi singurii care *nu* sînt cei mai vechi şi mai dragi prieteni din lume. Doamna Veneering, nevasta membrului în Parlament, deputat pentru Pockct-Breaches, împărtăşeşte, ca soţie credincioasă, descoperirea şi indescriptibila mirare a bărbatului ei. Soţii Veneering îşi închipuie poate că ultimul simţămînt inexprimabil să se fi datorat mai cu seamă reputaţiei lor, deoarece se zvoneşte că, odinioară, unele dintre capetele maî bine informate din centrul comercial al oraşului se prăpădeau de rîs auzind pomenindu-se despre afacerile imense şi despre averea barosană a lui Veneering.

Cert este însă că atît domnul, cît şi doamna Veneering nu găsesc cuvinte să-şi mărturisească uluirea, de aceea consideră necesar să ofere celor mai vechi şi mai dragi prieteni din lume o masă ca-n basme. Căci în ultimul timp [illegible]

Lady Tippins trăieşte într-o stare cronică de invitaţie să ia masa cu soţii Veneering şi într-o stare cronică de inflama- ţic, după ce s-a ospătat.

Boots şi Brewer circulă peste tot cu birja fără altă treabă vizibilă pe lumea asta decît să umble după musafiri care să vină la masă la soţii Veneering. Veneering bate în lung şi-n lat culoarele Parlamentului ca să-şi înhaţe confraţii la masă. Doamna Veneering a cinat aseară cu douăzeci şi cinci de insi absolut necunoscuţi : astăzi îi vizitează pe toţi, iar ziua următoare trimite fiecăruia cîte-o invitaţie la cină pentru de mîine în două săptămîni ; dar înainte ca si cina aceasta să fi fost digerată, se duce în vizită la fraţii şi surorile lor, la fiii şi fiicele lor, la nepoţii şi nepoatele lor, la mătuşile, unchii şi verii lor şi îi pofteşte pe toţi la masă. Şi astfel, ca şi la început, pe măsură ce grupul de oaspeţi creşte, se observă că toţi musafirii dau în general impresia că se duc la soţii Veneering nu ca să mănînce împreună cu domnul şi doamna Veneering (ultimul lucru, pare-se, la care s-ar gîndi), ci ca să mănînce ei între ei.

Dar, la urma urmelor... cine ştie ?... S-ar putea ca Veneering să considere aceste mese, deşi costisitoare, profitabile, în sensul că-şi face partizani.

Domnul Podsnap, ca om cu vază, nu este singurul care se arată foarte zelos faţă de propria lui demnitate, dacă nu faţă de aceea a cunoştinţelor sale, şi astfel îşi întreţine extrem de grijuliu amiciţiile care au căpătat blagoslovenia lui, ca nu cumva, neglijîndu-le, să se vadă el însuşi oarecum neglijat. Cămilele de aur şi de argint, frapierele şi celelalte podoabe de la masa soţilor Veneering fac o splendidă impresie, iar cînd eu, Podsnap, exprim într-o doară remarca, altundeva, cum că lunea trecută am cinat cu o superbă caravană de cămile, personal m-aş simţi jignit dacă s-ar schiţa vreo aluzie că ar fi vorba de nişte gloabe de cămile cu genunchii slăbiţi, sau de cămile suspecte de cine ştie ce metehne. „N-o să m-apuc să-mi scot cămilele la expoziţie ; eu sînt mai presus de aşa ceva... sînt un om mai de temei. Şi, unde mai pui, cămilele astea s-au încălzit la lumina chipului meu ; atunci, cum îţi îngădui, domnule, să insinuezi că aş fi iluminat altceva decît nişte cămile ireproşabile ?“

Cămilele sînt lustruite în cămara cu argintărie a

Şi domnul Twcmlow se simte puţin rău fiindcă înghiţise pe la amiaz două pilule cărora li se făcea reclamă, încrezîndu-se in modul de întrebuinţare ataşat la cutie (preţul : un penny şi jumătate, cu timbru fiscal cu tot), cum că acestea ar fi „absolut recomandabile ca măsură de precauţie pentru plăcerile gastronomice". Cînd i se făcuse un pic greaţă din pricina unei pilule insolubile care i se lipise în beregată şi pe deasupra avînd senzaţia că un nod de ceva vîscos şi cald se prelingea încetişor în jos, tocmai atunci un servitor intră anunţîndu-1 că o doamnă doreşte să-i vorbească.

— O doamnă ! — exclamă Twcmlow, netezindu-şi penele zbîrlite. — Roag-o să-ţi spună numele.

Numele doamnei e I!ammle. Doamna nu-1 reţine pe domnul Twemlow mai mult de cîteva minute. Doamna e sigură că domnul Twcmlow o să fie atît de amabil s-o primească, aflînd că ţine neapărat să aibă o convorbire scurtă. Doamna nu se îndoieşte de încuviinţarea domnului Twemlow în momentul cînd îi va auzi numele. L-a rugat pe servitor nu care cumva să-i pocească numele. I-ar li trimis o carte de vizită, dar n-are la îndemînă.

— Pofteşte-o înăuntru.

Doamna, poftită, intră.

Odăiţele domnului Twemlow sînt modest mobilate, după moda veche (seamănă cu interiorul menajerei de la Snigsworthy Park), fără dte podoabe decît o gravură, aşezată pe prichiciul căminului, a sublimului Snigsworth, în mărime naturală, care priveşte cu trufie şi dispreţ către o coloana corintică, la picioare cu un sul enorm de pergament, şi o perdea grea, gata să-i cadă în cap. Aceste accesorii, aşa se cuvine să înţelegem, îl reprezintă pare-se pe nobilul lord tocmai cînd e pe cale să-şi salveze ţara.

— Vă rog, luaţi loc, doamnă Lammle.

Doamna Lammle se aşază şi începe conversaţia.

— Domnule Twemlow, aţi aflat, desigur, despre pierderea averii noastre. Aţi aflat, nu mai încape îndoială, căci nu există veste care să se împrăştie mai repede ca asta — mai ales printre prieteni.

Cu gîndul la dineul minune, Twemlow tresare uşor şi încuviinţează observaţia.

— Probabil — continuă doamna Lammle, într-un fel ceva mai aspru, care-1 face pe Twemlow să se dea înapoi

dumneavoastră nu v-a surprins aşa de mult ca pe cîţiva alţii, după cele întîmplate între noi în casa care acum e răscolită de sus pînă jos. Mi-am îngăduit să trec pe la dumneavoastră, domnule Twemlow, pentru a adăuga un soi de post-scriptum la spusele mele din ziua aceea.

Obrajii uscaţi şi supţi ai domnului Twemlow devin mai uscaţi şi mai supţi la perspectiva unor noi complicaţii.

— Doamnă Lammle — spune stînjenit micuţul domn — doamnă Lammle, mi-aţi face într-adevăr o favoare dacă m-aţi scuti de alte mărturisiri. Unul din ţelurile vieţii mele... de-a lungul căreia, din păcate, n-am avut prea multe... a fost să fiu inofensiv şi să stau departe de uneltiri ji intrigi.

Doamna Lammle, înzestrată cu infinit mai mult spirit de observaţie decît acest domn, nici nu consideră necesar să se uite la Twemlow în timp ce el vorbeşte, atît de lesne îi prinde gîndurile.

— Post-scriptumul meu, ca să rămîn la termenul folosit de mine — adaugă doamna Lammle, pironindu-şi ochii pe chipul acestuia ca să dea mai multă tărie cuvintelor ei — este întru totul aidoma spuselor dumneavoastră, domnule Twemlow. Departe de mine gîndul de a vă supăra cu vreo nouă mărturisire, aş dori numai să v-o amintesc pe cea veche. Departe de mine gîndul de a vă cere să interveniţi, dimpotrivă : vreau să vă rog să rămîneţi absolut neutru.

Deoarece Twemlow e gata să-i răspundă, ea îşi odihneşte iarăşi ochii în altă parte, ştiind că urechile-i vor fi suficiente pentru conţinutul unui vas atît de firav.

— în aceste condiţii — rosteşte Twemlow, nervos — presupun că nu v-aş oferi nici o obiecţiune rezonabilă în a asculta orice aţi dori să-mi faceţi cinstea de a-mi spune. Dar dacă-ini este îngăduit, cu toată politeţea şi cu tot tactul posibil, vă implor să rămîneţi în limitele stabilite de dumneavoastră... eu... eu aşa v-aş ruga.

— Domnule — intervine doamna Lammle, ridicînd din nou ochii pe chipul lui şi intimidîndu-1 de-a dreptul cu atitudinea ei înăsprită — v-am împărtăşit un anumit lucru, pe care, dacă socoteaţi potrivit, ar fi trebuit să-l transmiteţi unei alte persoane.

— Ceea ce am şi făcut — spune Twemlow.

— Pentru asta, vă mulţumesc... deşi, zău, nu pica ştiu cum de mi-am putut trăda soţul pentru ea, care-i o biată prostuţă. Şi eu am fost cîndva o biată prostuţă ; ce altă scuză aş mai putea găsi ? !... — Văz.înd efectul produs asupra lui de rîsul ei indiferent şi privirea rece, doamna Eammle nu-î slăbeşte din ochi în timp ce continuă să vorbească. — Domnule Twemlow, dacă s-ar întîmpla să-l vedeţi pe soţul meu, sau pe mine, sau pe amîndoi, avînd trecere ori bucurîndu-ne de încrederea altcuiva... fie cunoştinţă comună sau nu... n-aveţi dreptul să vă slujiţi împotrivă-ne de taina încredinţată dumneavoastră cu un anumit scop, care a şi fost îndeplinit. Iată ce am venit să vă spun. Acestea nu sînt nişte condiţii impuse, ci, pentru un om de onoare ca dumneavoastră, pur şi simplu un mod de a vă aminti o promisiune făcută.

Twemlow stă cu mîna la frunte şi murmură ccva ca pentru el.

— M-am bizuit pe onoarea dumneavoastră de Ia început — continuă doamna Lammle — aşa îneît chestiunea e simplă şi în privinţa mea, şi a dumneavoastră, de aceea nu voi mai adăuga nici un cuvînt în acest sens.

Se uită stăruitor la domnul Twemlow pînă ce el, ridicînd din umeri, schiţează un mic salut lateral, ca şi cum ar fi vrut să spună : „Da, cred că ai dreptul să te bizui pe mine“. Ea îşi umezeşte apoi buzele si dă semne de uşurare.

— Nădăjduiesc să-mi fi ţinut promisiunea transmisă prin servitorul dumneavoastră, cum că o să vă reţin doar cîteva minute. Nu e cazul să vă mai deranjez, domnule Twemlow.

— Staţi ! — exclamă Twemlow, ridieîndu-se o dată cu ca. — Vă rog să mă scuzaţi. Niciodată nu v-aş fi căutat, doamnă, pentru a vă relata celc ce urmează, dar deoarece dumneavoastră m-aţi căutat pe mine şi vă aflaţi aici, am să-mi iau o povară de pe inimă. Oare a fost un act de onoare cînd, după ce am luat acea hotărîre împotriva domnului Eledgeby, dumneavoastră v-aţi adresat lui ca unui prieten apropiat şi de încredere şi să-l implorаţi să vă facă un serviciu ? Presupunînd totuşi că astfel ar sta lucrurile, eu nu pot pretinde că ştiu adevărul — mi s-a relatat doar că aşa ar fi.

— Atunci, el v-a spus ? — întreabă doamna I.ammle,

— Ce ciudat, să vă spună el adevărul ! — exclamă doamna Lammle, căzînd serios pc gînduri. — Vă rog. unde a avut loc această întîmplare cu totul neobişnuită ?

Twemlow ezită. E mai scund şi totodată mai slab ca doamna Lammle, şi deoarecc se uită la el de sus, cu atitudinea ei aspră, se simte atît dc dezavantajat, îneît ar fi dorit să aparţină celuilalt sex.

— Pot să vă-ntreb, domnule Twemlow, unde s-a întîmplat asta ? Absolut confidenţial ?

Trebuie să mărturisesc — spune micuţul şi blajinul domn, răspunzînd pe îndelete — că mi-a părut oarccum rău cînd domnul Fledgeby a pomenit despre asta. Recunosc, nu mi-a venit de loc bine, ce-i drept. Mai ales că domnul Fledgeby a făcut şi pentru mine — cu multă amabilitate, şi mi sc părea că n-o meritam — acclaşi serviciu pe care dumneavoastră l-aţi rugat să vi-1 facă.

Această ultimă frază dezvăluie nobleţea sufletească autentică a bietului gentleman. „Altfel — se gîndeşte el — m-aş vedea în situaţia avantajoasă a omului care nu are dificultăţi el însuşi, în timp ce pe ale ei le cunosc. Şi asta ar li ceva josnic, foarte josnic."

— Intervenţia domnului Fledgeby a fost la fel de utila în cazul dumneavoastră cum a fost şi într-al nostru ? — întreabă doamna Lammle.

— La fel de /«utilă.

— Nu mi-aţi putea totuşi spune, domnule Twemlow, unde l-aţi întîlnit pe domnul Fledgeby ?

— Iertaţi-mă. Voiam tocmai să vă spun. N-am avut intenţia să fac un secret din asta. Pe domnul Fledgeby l-am întîlnit întîmplător, la faţa locului... Prin expresia ia faţa locului înţeleg la domnul Riah, din Saint Mary Axe.

— Atunci, vă aflaţi din păcate în mîinile domnului Riah ?

— Din păcate, doamnă — răspunde Twemlow — singura obligaţie bănească pe care o am, singura datorie din viaţă (o datorie reală, vă rog să nu credeţi cumva că o contest), a încăput pe mîinile domnului Riah.

— Domnule Twemlow — spune doamna Lammle, privin- du-1 ţintă în ochi, lucru pe care el dacă putea l-ar fi împiedicat, dar n-are cum — a încăput pe mîinile domnului Fledgeby... Domnul Riah e un paravan. A încăput pe mîinile domnului Fledgeby. Dă-mi voie să-ti spun ca să stii

Informaţia asta ar putea să-ţi fie de folos, măcar şi numai ca să te ferească de credulitate şi de a-i socoti pe alţii cinstiţi doar pentru că eşti dumneata cinstit.

— Imposibil ! — strigă Twemlow, sărind în picioare, îngrozit. — De unde ştii asta ?

— N-aş putea spune de unde ştiu. Un lanţ întreg de împrejurări mi-a fost potrivnic, devenind evident pentru mine.

— Ah ! Atunci, n-ai nici o dovadă.

— Foarte ciudat — spune doamna Lammle, de sus şi cu răceală, oarecum dispreţuitoare — cît de aidoma pot fi doi oameni în unele privinţe, deşi au firi diametral opuse ! Cred că nu există doi oameni cu mai puţine însuşiri comune ca domnul Twemlow şi soţul meu. Şi cu toate astea, amîndoi îmi răspund absolut cu aceleaşi cuvinte : „N-ai nici o dovadă !“

— Cum aşa, doamnă ? — se încumetă Twemlow molcom să se împotrivească. — Dar de ce folosim absolut aceleaşi cuvinte ? Pentru că stabilesc un adevăr. Pentru că dumneata *nu ai* nici o dovadă.

— în felul lor, bărbaţii sînt foarte înţelepţi — rosteşte doamna Lammle, aruneînd o ochire trufaşă spre portretul lui Snigsworth şi potrivindu-şi rochia înainte de plecare — dar mai au de învăţat înţelepciune. Soţul meu, care nu-i exagerat de credul, de naiv sau lipsit de experienţă, înţelege această chestiune clară deopotrivă de puţin ca şi domnul Twemlow... pentru că nu există nici o dovadă. Şi totuşi, eu cred că în locul meu, din şase femei, cinci ar înţelege chestiunea tot aşa de limpede ca şi mine. în orice caz, n-o să am nicidecum linişte (chiar şi numai în amintirea faptului că domnul Fledgebv mi-a sărutat mîna) pînă cînd n-o să priceapă şi soţul meu. Ai face bine şi dumneata să înţelegi lucrurile de-acum înainte, domnule Twemlow, cu toate că *nu-ţi* pot oferi nici o dovadă.

îndreptîndu-se spre uşă, este condusă de domnul Twemlow, care îşi exprimă nădejdea liniştitoare că afacerile domnului Lammle nu se află într-o situaţie iremediabilă.

— Nu ştiu — adaugă doamna Lammle, oprindu-se şi urmărind cu vîrful umbreluţei de soare conturul desenului de pe tapetul de hîrtie din perete. — Depinde. Poate s-o ivi

Domnul Twemlow, în dorinţa lui generoasă de a îmbunătăţi cît mai mult lucrurile, face observaţia că se trăieşte plăcut şi în străinătate.

— Da — încuviinţează doamna Lammlc, tot continuînd să urmărească desenul tapetului. — Eu una mă îndoiesc însă că s-ar putea trăi plăcut la o masă murdară de birt, urmărit de priviri bănuitoare, fără alte mijloace de existenţă decît jocul de biliard, de cărţi şi tot restul.

— Pentru domnul Lammlc înseamnă mult — declară Twemlow politicos (deşi profund mişcat) — să aibă totdeauna lîngă el o fiinţă devotată lui la bine şi la rău şi a cărei înrîurire binefăcătoare să-l împiedice de la acţiuni nedemne şi primejdioase.

Auzind aceste cuvinte, doamna Lammlc se opreşte din urmărit desenul tapetului şi se uită la Twemlow.

— înrîurire binefăcătoare, domnule Twemlow ? Dar trebuie să avem ce bea şi ce mînca, cu ce ne îmbrăca, şi mai trebuie să avem un acoperiş deasupra capului. Totdeauna lîngă el, devotată şi la bine şi la rău ? Nici cu asta nu mă prea pot lăuda : ce poate face o femeie la vîrsta mea ? Ne-am înşelat unul pe altul căsătorindu-nc ; acum trebuie să suportăm urmările, adică să ne suportăm unul pe altul, să ducem împreună povara unui trai de azi pe mîinc, pînă ce moartea ne-o separa.

Spunînd acestea, doamna Lammlc iese în strada Duke, Saint James’s.

Domnul Twemlow revine la canapeaua lui şi îşi aşaza capul chinuit de migrenă pe o pernuţă mătăsoasă din păr de cal

— ferm convins că o convorbire apăsătoare nu e prea nimerită după nişte pastile atît de eficace în privinţa plăcerilor gastronomice.

La ora şase seara, respectabilul domn micuţ de statură se află într-o dispoziţie mai bună ; tocmai îşi pune ciorăpeii de mătase şi încălţările demodate, pregătindu-se pentru masa ca în basme de la familia Veneering. La ora şapte seara o ia pe jos de-a lungul străzii Duke, pînă-n colţ, şi economiseşte astfel şase pence, pe care altminteri ar fi trebuit să-i dea pentru o birjă de piaţă.

Divina Tippins luase în vremea asta masa şi arăta în aşa hal îneît o minte sumbră ar fi dorit, ca o binecuvînială variatie, în sfîrsit să cineze si să se ducă la culcare. Astfel

templînd-o pe Tippins cum nu sc poate mai cătrănit, în timp cc creatura aceasta năstruşnică îl ia peste picior că n-a izbutit încă să ajungă lord cancelar. Tippins e zeflemitoare şi faţă dc Mortimer Lightwood, pe care-1 atinge uşor cu evantaiul, pentru că a' fost cavaler de onoare la nunta oamenilor ăstora dc nimic... zi-i pe nume... ajunşi acum la sapă de lemn. De fapt, evantaiul este în plină activitate şi-i loveşte pe oameni din toate direcţiile, scoţînd un zgomot lugubru, care parcă sugerează clănţănitul ciolanelor doamnei Tippins.

De cînd Veneering a intrat în Parlament spre binele obştesc, în casa sa şi-a făcut apariţia o nouă speţă de prieteni intimi, cu care doamna Veneering este deosebit de atentă. Despre prietenii ăştia, aidoma distanţelor astronomice, nu se poate vorbi decît folosind cifre extrem de mari. Eoots zice că unul dintre ■ ei ar fi antreprenor şi că (aşa s-a calculat) foloseşte, direct sau indirect, un număr de cinci sute de mii de oameni. Brewer spune că un altul dintre aceştia ar fi preşedinte la un număr atît dc mare de comitete, aşa de îndepărtate unele de altele, că niciodată nu călătoreşte cu trenul mai puţin de trei mii de leghe săptămînal. Despre un al treilea, Buffer pretinde că acum optsprezece luni n-avea para chioară în buzunar, dar datorită strălucitei lui dibăcii, procurîndu-şi acţiuni de optzeci şi cinci cumpărate pe nimic şi apoi vândute la preţul nominal contra bani gheaţă, astăzi posedă trei sute şaptezeci şi cinci lire sterline. Buffer stăruia îndeosebi asupra sumei de şaptezeci şi cinci de mii şi nu vrea nici în ruptul capului să lase nici măcar o leţcaie. Lady Tippins se distrează grozav cu Buffer, Boots şi Brewer pe seama acestor prelaţi ai bisericii dividendelor ; urmărindu-i prin lornietă, îi întreabă pc Boots, Brewer şi Buffer dacă i-ar aduce noroc de s-ar îndrăgosti de ei — şi alte cîte şi mai cîte glume de acelaşi soi. Veneering, în felul lui, nu e mai puţin ocupat cu prelaţii dividendelor, cu care se retrage, curios, în seră, de unde cînd şi cînd se aude cuvîntul „Comitet[14]. Acolo, prelaţii îl dăscălesc pe Veneering cum că trebuie să lase vîlceaua pianului din stînga, să pornească pe podişul prichiciului de la cămin, să traverseze pe o cale deschisă spre candelabru, s-0 ia pe şoseaua circulată spre consolă şi să nimicească opoziţia, din temelii, în pandelele de la fereastră.

dinţată unui prelat — celui care, după Boots, ar folosi cinci sute de mii de oameni — şi e adusă spre ancorare în stînga lui Veneering, oferind astfel prilej neastîmpăratei Tippins, din dreapta (el, ca de obicei, nici nu contează), de a mai afla ceva despre scumpii de muncitori feroviari, şi anume, dacă într- adevăr se hrănesc cu biftec crud şi beau bere neagră din roabele lor. Dar, în ciuda acestor mici cochetării, toată lumea simte că aici este vorba de un dineu minune şi că minunea nu trebuie neglijată. Prin urmare, Brewer, ca omul cu cea mai marc faimă că ştie să combată, devine interpretul instinctului unanim.

— Azi-dimineaţă — începe Brewer, slujindu-se de o pauză prielnică — am luat o birjă şi m-am dus la licitaţia aceea.

Boots (devorat de invidie) spune :

— Şi eu la fel.

Buffer spune :

— Şi eu la fel — dar nimeni nu se sinchiseşte dacă era aşa sau nu.

— Şi cum a fost ? — întreabă Veneering.

— Vă asigur — spune Brewer, privind în juru-i după altcineva căruia să-i adreseze răspunsul, şi acordă preferinţă lui Lightwood — vă asigur, lucrurile s-au dat pe nimica toată. Frumoase lucruri, ce-i drept, dar n-au adus nici un venit.

— Aşa am auzit şi eu azi după amiază — intervine Lightwood.

Brewer îşi cere voie să întrebe un om de afaceri cum-naiba-au-ajuns-oâmenii-ăştia-să-dea-«w-asemenea-faliment - total ? (Brewer separă cuvintele pentru a le accentua.)

Lightwood răspunde că a fost consultat, desigur, dar că nu a putut găsi o soluţie menită să împiedice sechestrul, de aceea nu comite nici o indiscreţie dacă presupune că totul s-ar datora faptului că ci făceau cheltuieli care depăşeau veniturile.

— Dar — spune Veneering — cum *poate* cineva să facă una ca asta ?

Ah !, Toată lumea simte că aceasta a fost o lovitură

Chimistul analitic, care merge roată turnînd şampania, da impresia că dacă ar vrea le-ar putea sugera *el* destul de bine cum poate face cineva una ca asta.

— Cum — intervine şi doamna Veneerjng, lăsînd jos furculiţa ca să-şi apese laolaltă mîinilc acviline la vîrtul degetelor şi adresîndu-se prelatului care călătoreşte trei mii de leghe pe săptămînă — cum poate o mamă să-şi mai privească în faţă copilaşul cînd ştie că cheltuieşte peste veniturile soţului ei, asta nu pricep eu.

Eugene precizează că doamna Lammle nefiind mamă n-ar. nici copilaş pe care să-l privească în faţă.

— Intr-adevăr — încuviinţează doamna Venecring — dar principiul rămîne acelaşi.

Pentru Boots este limpede că principiul rămîne acelaşi. La fel şi pentru Buffer. Ghinionul lui Buffer e să se-aleaga totdeauna praful de orice s-ar atinge el. Toţi ceilalţi ^cunosc de bunăvoie că principiul rămîne acelaşi, pînă ce Buffer spuse că aşa este ; dar deodată se iscă un murmur general cum că principiul nu rămîne acelaşi.

— Insă eu încă nu ştiu — zice prelatul .cu cele trei sute şaptezeci şi cinci de mii lire sterline — dacă oamenii despre care-i vorba făceau parte din lumea bună... erau din lumea bună ?

Venecring se vede silit să mărturisească faptul că au luai masa aici şi chiar că de aici s-au căsătorit.

— Atunci, nu mai înţeleg — continuă prelatul — cum de cheltuind peste veniturile lor au putut ajunge la ceea ce s-a numit aici faliment total. Căci în cazul oamenilor de societate există totdeauna o calc de a aranja lucrurile.

Eugene (care s-ar părea că este într-o dispoziţie sumbră) vine cu sugestia :

— Să presupunem că n-ai nimic, şi totuşi depăşeşti cheltuielile ?

Aceasta ar fi o situaţie prea insolvabilă pentru ca prelatul să se ocupe de ea. Ar fi o situaţie prea insolvabilă pentru oricine se respectă cît de cît ca să se ocupe de ea, de aceea ideea este respinsă în unanimitate. Dar pare absolut uimitor cum poate cineva să ajungă la sapă de lemn, înelt fiecare .se simte dator să vină cu o explicaţie anume.

— Masa de joc — spune unul dintre prelaţi.

— A făcut speculaţii, fără să ştie că speculaţia e o ştiinţă
— spune un altul.

— Caii — se aude glasul lui Boots.

— A ţinut două casc — zice lady Tippins către evantai.

Deoarece domnul Podsnap nu spune nimic, i se cere părerea, pe care el şi-o expune după cum urmează, îmbujorîn- du-se la faţă şi extrem de iritat :

— Nu mă-ntrebaţi pe mine. Nu vreau să iau parte la o discuţie în care e vorba de afacerile acestor oameni. Subiectul ăsta îmi repugnă. E un subiect odios, un subiect jignitor, un subiect de care mi-e lehamite, eu unul...

Şi cu gestul lui favorit, rotunjind braţul drept, prin care mătură totul şi-i pune cruce pentru vecie, domnul Podsnap îi mătură de pe faţa pămîntului şi pe aceşti nenorociţi inexplicabili' şi stînjenitori, care s-au întins mai mult decît le era plapuma şi ajunseseră la sapă de lemn.

Eugene, rezemat în speteaza jilţului, se uită la domnul Podsnap cu o expresie ireverenţioasă întipărită pe chip, şi poate că ar li venit cu o nouă sugestie dacă tocmai atunci nu avea loc o ciocnire între chimistul analitic şi vizitiu. Vizitiul dă să se apropie de masă cu o tăviţă de argint, vrînd parcă să facă o chetă pentru nevastă-sa şi copii ; chimistul îi laie calea în dreptul bufetului. Maiestatea chimistului, dacă nu cumva rangul său superior, îl determină să se dea bătut pe cel care, coborît de pe capră, nu face doi bani ; şi vizitiul, ccdînd tava, se retrage înfrînt.

Apoi, chimistul citeşte biletul aflat pe tavă, cu aerul unui cenzor de cărţi, îl aşază frumos la loc, se duce la masă şi i-1 prezintă domnului Eugene Wrayburn. Cu acest prilej, lip- pins, poznaşa, exclamă cu glas tare ;

— Lordul cancelar a demisionat !

Eugene, care cunoaşte curiozitatea devorantă a fermecătoarei doamne, scoate din cale-afară de tacticos şi agale un monoclu, îl curăţă, şi citeşte biletul anevoie, cu mult după ce ii şi desluşise conţinutul. Cerneala încă umedă, stă scris :

— Tînărul Blight !

— Aşteaptă ? — întreabă Eugene peste umăr, adresîndu-se, în şoaptă, chimistului.

— Aşteaptă — răspunde chimistul, tot în şoaptă

— Scuzaţi-mă — apoi iese şi dă de tînărul Blight, funcţionarul lui Mortimer, în uşa vestibulului.

— Mi-aţi spus să-l aduc, domle, oriunde v-aţi afla, dacă ar veni cumva cînd steţi plecat, iar cu prezent — spune discretul tînăr, ridieîndu-se pe virfuri ca să-i poată vorbi la ureche — şi l-am adus.

— Deştept băiat... Unde-i ? — întreabă Eugene.

— E într-o birjă, domle, afară. M-am gîndit că-i mai bine să nu vi-1 înfăţişez, ştiţi, dacă se poate, fincă tremură din cap pînă-n picioare ca... — comparaţia lui Blight este sugerată probabil de farfuriile cu bunătăţi din jur —....ca o piftie.

— Deştept băiat, încă o dată ! — repetă Eugene. — Mă duc cu la el.

Se apropie numaidecît de birjă şi, rezemîndu-şi nepăsător braţul de fereastra deschisă a trăsurii în aşteptare, se uită bănuitor la. domnul Păpuşă, care adusese cu sine propria-i atmosferă, şi anume, judecînd după miros, pentru înlesnirea transportului, într-un poloboc de rom.

— I Tei, nea Păpuşă, scoală !

— Domn Wrayburn ? Adresa ! Cinşpe şilingi !

După ce se uită atent la petecul soios de hîrtie înminat lui şi după ce la fel de atent îl strecoară în buzunarul de la piept, Eugene îi numără banii, face însă imprudenţa să pună primul şiling în palma domnului Păpuşă, care îndată îl aruncă afară pe fereastră — pînă la urmă îi aşază banii unul cîte unul pe banchetă.

— Du-1 înapoi cu trăsura la Charing Cross, băiat deştept ce eşti, şi acolo descotoroseşte-te de el.

Cînd se întoarce în sufragerie, Eugene rămîne o clipă dina- poia perdelei de la uşă şi o aude, în zumzetul glasurilor şi zuruit de tacîmuri, pe frumoasa Tippins, spunînd :

— Mor de nerăbdare să-l întreb pentru ce a fost chemat afară.

„Serios ? murmură Eugene. — Atunci, dacă n-o să ai cum să-l întrebi, poate mori, cine ştie ? ! Aşa că am să fac un bine omenirii şi plec. Dau o raită şi fumez un trabuc, şi am timp să mai reflectez..."

Aşadar, dus pe gînduri, îşi ia pălăria şi haina şi pc-aici

CARTEA A PATRA

O ÎNTORSĂTURA

Capitolul 1

SE ÎN TIND CURSE

în serile de vară, ecluza Piashwater Weir Mill Lock te impresiona prin tihna şi pitorescul ei. O adiere molcomă tăcea să tremure frunzele copacilor de un verde proaspăt, lunecînd ca o umbră lină peste fluviu, şi mai lină încă peste iarba care se unduia în cale. Vuietul apei în cădere era, aidoma vuietului mării şi al vuitului, ca o îndepărtată amintire pentru cel care stătea ascultînd furat de gînduri — dar nu tocmai şi pentru domnul Riderhood, moţăind pe una din pîrghiile de lemn necioplit de la porţile ecluzei. Vinul ca să poată fi scos din- tr-un butoi trebuie mai înainte să li fost turnat acolo, într-un fel sau altul ; tot aşa cu simţămintele domnului Riderhood. Dat fiind că niciodată nu iusescră sădite în sufletul lui, ele n-aveau cum să iasă la iveală.

Dc fiecare dată cînd se clătina, gata-gata să-şi piardă echilibrul, totdeauna se trezea, holbîndu-se lurios şi mormăind ceva, de parcă îşi vărsa focul asupra lui însuşi, în lipsa altcuiva. în timpul uneia din aceste tresăriri, strigătul „Hei, hei ! Ecluza !" îl împiedică să mai aţipească. Clătinîndu-se cînd dădu să se ridice, ca o brută sinistră ce era, îngăimă la capătul mormăitului un soi de răspuns şi-şi întoarse faţa către josul apei, să vadă cine strigase.

Era un barcagiu amator, priceput la vîsle, deşi nu se prea sinchisea, într-o ambarcaţiune atît de uşoară care pe Rogue îl şi făcu să exclame :

— încă un pic, şi-ai fi cîştigat cursa !

Apoi se îndreptă .pre cabestan şi porţile stăvilarului ca

să se deschidă poarta, Rogue Ridcrhood îl recunoscu a fi „ălă- lant domn şef“, domnul Eugene Wrayburn — care era în oricc caz prea nepăsător sau prea ocupat ca să-l fi recunoscut şi el.

Porţile ecluzei se deschiseră încet, scîrţîind, şi bărcuţa trecu de cum se făcu îndeajuns loc, apoi porţile se închiseră, scîrţîind ; barca pluti în camera ecluzei între cele două rînduri de porţi pînă ce apa năvăli şi a doua poartă avea să se deschidă, îngăduindu-i să iasă. Riderhood se duse la al doilea cabestan ca să-l răsucească şi tocmai se opintea în pîrghia de la poarta aceea spre a o ajuta să cedeze, cînd zări un luntraş culcat sub gardul viu care tivea cărarea edecului, dindărătul ecluzei.

Apa creştea mereu-fnereu în ecluză, împrăştiind spuma formată în dosul porţilor masive, şi împingea barca în sus, aşa încît vîslaşul. se ivea treptat în zare ca o vedenie pentru cel care sta întins la marginea drumului. Riderhood observă cum acesta din urmă se ridică şi el, sprijinindu-se în braţ, şi parcă avea ochii pironiţi asupra figurii care sălta, plutind.

Dar mai trebuia să capete vama, de vreme ce porţile acum sc deschiseseră cu un vaier. „Astălant domn şef“ îi aruncă ceva înfăşurat într-o bucată de hîrtie şi abia atunci îşi dădu seama cine e.

— Aa, aa ! Dumneata eşti, preacinstitul meu prieten ?

— spuse Eugene, aşezîndu-se, ca să se apuce din nou de vîs- lit. — Aşadar, ai obţinut serviciul ?

— Am obţinut serviciu, şi nu datorită mncavoastră şi nici datorită lu arvocatu Lightwood — răspunse Riderhood, ursuz.

— Ne-am păstrat recomandarea, preacinstite prieten — rosti Eugene — pentru candidatul următor... pentru cel care s-o prezenta cînd dumneata vei fi deportat sau ţi se va pune ştreangul la gît. Fii aşa de bun şi nu-1 lăsa s-aştepte prea mult !

îşi văzu grav de treabă cu atîta stăpînire de sine, încît Ri derhood stătu locului holbîndu-se la el, fără să găsească vreo replică ; trăgea la rame depăşind un şir de obiecte din lemn, din dreptul stăvilarului, asemănătoare unor uriaşe sfîrleze care se odihneau muiate în apa, şi tot înaintînd, aproape că dispăru după crengile aplecate pe malul stîng

ceva ar fi fost vreodată posibil — preacinstitul om se mărgini să înjure şi să mormăie aprig printre dinţi.

După ce îşi închise la loc porţile, porni pe podeţul de lemn al ecluzei înspre cărarca edecului de pe malul Tamisci. In drum mai aruncă o privire către luntraş, dar pe furiş. Se tolăni alene Ungă ecluză, cu spatele în acea direcţie, şi ale- gînd cîteva fire de iarbă începu să le mestece. Abia dacă mai putea auzi zgomotul vîslelor lui Eugene cînd luntraşul trecu pe lingă el, lăsînd cît mai mult spaţiu posibil între ei şi rămînînd tot timpul în desişul gardului viu. Apoi, Riderhood se ridică în picioare şi se uită îndelung la celălalt.

— Heii ! Ecluza, heii ! Ecluza Plashwater ! — strigă el deodată.

Luntraşul rămase locului şi privi îndărăt.

— Ecluza Plashwater, ălălant domn şe-e-e-f ! — zbieră Riderhood, cu mîinile pîlnie la gură.

Luntraşul se întoarse. Venind din ce în ce mai aproape, se vedea bine că e Bradley Ileadstone, îmbrăcat în nişte haine marinăreşti vechi şi de proastă calitate, cumpărate de ocazie.

-— Să mor, zău — glăsui Riderhood, lovindu-se peste piciorul drept şi rîzînd în timp ce se aşeza din nou pe iarba — să mor dacă nu v-aţi luatără după mine, ălălant domn şef. Zău că nu mi-aş fi-nchipuit înainte că-s chiar aşa de acătării !

Intr-adevăr, în noaptea cînd se plimbaseră împreună, Bradley Headstone studiase cu atenţie hainele preacinstitului om. Pesemne că şi le întipărise bine în minte ; Ie învăţase pe dinafară, atît de aidoma erau cu cele purtate acum. Şi în vreme ce în costumul de profesor arăta ca şi cum ar fi avut pe el nişte haine de împrumut, acum, straiele unui alt om, sau ale altor oameni, îi veneau ca turnate.

— *Asta-i* ecluza dumitale ? — i se adresă Bradley, care părea sincer mirat. — Unde am întrebat ultima oară mi s a spus că trebuie să ajung la a treia. Asta-i a doua.

— Eu cred, domn sef — replică Riderhood făcînd cu

Cum acesta repezi cu subînţeles arătătorul în direcţia unde se îndepărtase barca, lui Bradley îi năvăli tot sîngele în obraji de nerăbdare şi privi îngrijorat în susul apei.

— *Mneavoastră* nu ecluzele le-aţi numărat — adăugă Ri~ derhood cînd profesorul reveni cu privirile. — Nu, nu !

— Dar la ce-ţi închipui ca mă gîndesc ? La matematică ?

— N-am mai auzit vorba asta ! De-aşa ceva n-am mai auzit niciodată. E-un cuvînt prea lung. La urma urmelor, poate c-aşa-i ziceţi mneavoastră — continuă Riderhood, mes- tecîndu-şi iarba de zor.

— Ce cuvînt ?

— Hai să spun în loc de cuvînt, cuvinte, dacă vreţi mneavoastră — răspunse cu ră.eală, ca un mormăit. — E mai sănătos aşa.

— Nu înţeleg !

— Ei, răutăţi, jigniri, sudălmi aruncate în faţă şi primite, ocări grave şi altele de-alde-astea — preciză Riderhood.

Orice-ar fi făcut, Bradley Headstone nu *s*<- putu stăpîni să nu roşească de furie ca mai înainte şi nici de a-şi struni ochii, ferindu-i să şi-i îndrepte iarăşi înspre susul fluviului.

— Ha-ha ! Nu vă speriaţi, ălălant demn şef — rosti. Riderhood. — Astălant ttebe să şi croiască drum împotriva coren- tului, şi-o ia binişor. Cu el o scoateţi repede la capăt. Da la ce bun vă mai spun eu toate astea ? *Mneavoastră* ştiţi cît de mult i aţi luat-o-nainte între locu unde-a perdut fluxu... să zicem Richmond... şi-aici, dacă vă era mintea la asta.

— Nu cumva crezi că 1 am urmărit ? — întrebă Bradley.

— Nu cred, *ştiu* asta — răspunse Riderhood.

— Ei, da, l-am urmărit — recunoscu Bradley. — Dar... — şi. din nou ss uită neliniştit spre fluviu —...s-ar putea să acosteze.

— Uşurel ! Dac-o s acosteze n-are să intre-n pămînt — spuse Riderhood. — Trebe să-şi lase barca undeva. N-o s-o poată face boccea sau pachet ca s-o ia subsuoară cu el pe ţărm.

— Adineauri a vorbit cu dumneata — se interesă Bradley, îngenunchind pe un picior în iarbă, lîngă paznicul

— Obraznicii — repetă Riderhood, înjurînd furios. — Obrăznicii, asta a spus. Cc-ar putea spune altceva dccît obraznicii ? Tare mi-ar fi plăcut sa sar, buf, peste el şi să-l înec !

Bradley îşi întoarse pentru cîteva clipe faţa buimacă, apoi spuse, smulgînd un smoc de iarbă :

— Lua-l-ar naiba !

— Huuraa ! — strigă Riderhood. — Asta vă face cinste. Huuraa ! Aşa mai spun şi eu !

— Astăzi — rosti Bradley, cu un efort de a se stăpîni care-1 făcu să-şi şteargă faţa — încotro şi-a îndreptat neobrăzarea ?

— Păi — răspunse Riderhood cu o mină feroce — zicea că speră să mă vadă rît de curînd cu laţu la gît.

— Să bage bine de seamă ! — strigă Bradley. — Să bage
bine de scamă ! O să tic vai şi-amar de el dacă oamenii pe care i-a ocărit şi de care şi-a bătut joc s-or gîndi să sfîrşească prin ştreang. Ar face bine ca *cl* să se pregătească, *el* să-şi întîmpine sorocul, dacă-i aşa. Era mai mult tîlc dccît îşi închipuia în cuvintele pe care le-a spus, altminteri ar li avut destulă minte să nu le rostească. Să bage bine de seamă... să bage bine de seamă ! Cînd oamenii pe care i-a nedreptăţit şi asupra cărora şi-a vărsat obrăzniciile vor fi duşi la ştreang, atunci va bate clopotul morţii. Şi nu pentru ei.

în timp ce profesorul pronunţa aceste cuvinte pline de cumplită indignare şi ură, Riderhood, tolănit pe jos cum era, uitîndu-se ţintă lael, se ridică încetişor în
picioare. Astfel,
cînd se stinseră şiultimele cuvinte se lăsă şi el pe un ge nunchi în iarbă ; cei doi se uitau unul la altul.

— Oh ! — exclamă Riderhood, scuipînd foarte pe îndelete iarba pe care o tot mestecase. — Atunci, se vede treaba, domn şef, că s-o fi ducînd la ca.

— A părăsit Londra — răspunse Bradley. — Nu mă prea îndoiesc de data asta că se duce la ea.

— Care va să zică, nu steţi sigur ?

— Sînt sigur — spuse Bradley, apueîndu-se cu mîna de pieptul cămăşii aspre. — Aşa de sigur, ca şi cum ar ti fost scris acolo — şi făcu semn cu pumnul, împungînd cerul.

dc sigur, şi pormă v-aţi ales cu buza umflată*. Şi nu v-a venit de loc bine.

— Ascultă... — spuse Bradley pe un ton scăzut, şi se aplecă înainte ca să pună mina pe umărul paznicului de la ecluză. — Sînt în vacanţă...

— Zău, pă Dumnezeu meu ! — murmură Riderhood, cu ochii pe chipul răvăşit de patimă al acestuia. — Zilele mnea- voastră de lucru trebe să fie tare mohorîte dacă astea de-acu c de vacanţă.

— De cînd a-nceput vacanţa — continuă Bradley, înlătu- rînd întreruperea, cu un gest nerăbdător al mîinii — o clipă nu l-am părăsit. Şi nici acum n-o să mă las pînă nu-1 văd cu ca.

— Şi cînd o să-l vedeţi cu ea ? — spuse Riderhood.

— ... Mă-ntorc la dumneata.

Riderhood încordă genunchiul pe care se sprijinea, sc ridică şi îl privi posomorit pe noul lui prieten. După cîteva clipe, porniră unul lîngă altul în direcţia în care o apucase barca, de parcă s-ar fi înţeles în mod tacit — Bradley agitîn- du-sc înainte, şi Riderhood rămînînd în urmă ; Bradley scoase din buzunar un portmoneu elegant (cadou făcut dc elevi, cu bani strînşi prin subscripţie de cîte-un penny), şi Riderhood îşi descrucişă braţele, dus pe gînduri, ca să sc şteargă la gură cu manşeta.

— Am să-ţi dau o liră — spuse Bradley.

— Ba două — zise Riderhood.

Bradley ţinea între degete o monedă de metal. Rămînînd mai deoparte, cu ochii pe cărarea edeculuí, Riderhood întinse mîna stîngă, cu palma deschisă, gata-gata parcă s-o tragă spre el, într-un gest vag. Bradley mai scoase o monedă din portmoneu, şi acum se auzi clinchetul amîndurora în mîna Iui Riderhood, iar gestul acela abia schiţat de a-şi trage braţul, acum sc manifestă brusc şi vîrî banii în buzunar.

— Acum trebuie să mă duc după el — spuse Bradley Head- stone. — Şi-a ales calea apei... nesăbuitul !... să i se piardă urma, sau să abată atenţia, dacă nu cumva numai şi numai ca să mă zăpăcească pe mine. Dar pentru a scăpa de mine ar trebui mai întîi să se facă invizibil.

Riderhood stătu locului.

— Domn şef, dacă nu vreţi să rămîneţi iar cu buza um-flată, atunci poate să intrati la întoarcere în casa ecluzei

■— Da, aşa voi face.

Riderhood dădu din cap, şi luntraşul porni la drum pe verdeaţa moale din vecinătatea cărării edecului, ţinind aproape tic gardul viu şi mergînd iute. Ajunseră la un cot dc unde se putea vedea o bună parte din fluviu. Un străin de meleagurile acelea ar fi fost poate convins că ici-colo, de-a lungul tufelor de gard viu, stătea cîte cineva la pîndă după luntraş, aşteptîndu-1 să vină. I.a început, aşa crezuse şi el, deseori, pînă ce s-a obişnuit cu parmacii împodobiţi cu emblema oraşului Londra, conţinînd pumnalul cu care fusese ucis Wat Tyler.

Potrivit cunoştinţelor domnului Riderhood, toate pumnalele erau deopotrivă. Chiar şi pentru Bradley 1 leadstone, care putea povesti lotul în amănunt, pe de rost, despre Wat Ty- fer, despre lordul primar Walworth şi despre rege lapte dc datoria tineretului să le ştie — in seara aceea de vară toate instrumentele ascuţite şi distrugătoare de pe faţa pă- mîntului nu aveau decît o singură ţintă vie. \şa că Riderhood, care se uita după el, din mers, iar cum el în trecere ducea pe furiş mina la pumnal, cu ochii înspre barcă, erau cam pe picior de egalitate.

Barca plutea mai departe, pe sub copacii răsfiraţi 111 ghirlande deasupra apei şi peste umbrele lor domoale, urmărită într-ascuns de către luntraş, aliat pe celălalt mal al lluviului. Dîre de lumină ca nişte fulgere scurte îi arătau lui Riderhood cînd şi unde îşi cufundă barcagiul vîslele, pînă ce, aşi cum stătea alene la pîndă, soarele coborî la asfinţit, iar priveliştea se îmbujora stacojiu, apoi roşul parcă se ştergea de pe pămînt, ridicîndu-sc pe crugul cerului, acolo unde, se spune, sîngcle vărsat prin crimă se înalţă.

Iniorcîndu-şi paşii către ecluză (n-o pierduse din ochi în tot acest timp), Riderhood căzuse pe gînduri, atît de profund cît era în stare un om de teapa lui. „De ce şi-o li făcut ţoale ezact la lei ca mine ? Putea şi fără asta s-arate aşa cun voia el s-arate." Acesta era miezul gîndurilor lui.

Ideea dc a-i întinde o cursă pentru a afla dacă iotul se petrecuse din întîmplare ii veni curînd în minte, ca o modalitate practică plina de şiretenie şi totodată de a desluşi taina de ce anume ar ii făcut-o altminteri. îşi ticlui un plan.

Rogue Riderhood se duse în casa ecluzei şi scoase

cu îmbrăcăminte. Se aşează pe iarbă şi luă rînd pe rînd în mînă lucrurile dinăuntru, pînă cc nimeri peste o legătură de gît, roşie, stridentă, cu pete negre ici-colo, de cît fusese purtată. Se uită cu atenţie şi se aşeză s-o privească şi mai bine, îşi scoasc apoi cîrpa urîtă şi decolorată pe care o avea pe grumaz şi o înlocui cu legătura roşie, lăsîndu-i capetele lungi să fluture libere. „Acu — îşi spuse Rogue — daca după cc m-o vedea cu legătura asta roşie la gît are să-şi pună şi el una la fel, atunci nu mai e întîmplare !

îneîntat de planul lui, duse cufărul la Loc înăuntru — şi luă masa de scară.

— Hei, ecluza ! Ecluza !

Noaptea era senină, şi o barcă plutind peste fluviu in sensul curentului îl trezi dintr-un îndelung aţipit. Numaidecît lăsă barca să treacă şi din nou rămase singur, ocupat cu închisul porţilor, cînd apăru Bradlcy Headston stînd pe marginea ecluzei.

— Hei ! — făcu Riderhood. — S-a şi-ntors, domn şei ?

— A tras peste noapte la Hanul Pescarului — răspunse obosit, cu o voce răguşită. — Porneşte dimineaţă la şase în susul apei. M-am întors pentru a mă odihni cîteva ore.

— Era şi căzu — încuviinţă Riderhood, venind spre profesor pe podeţul de lemn.

— Ba nu era de loc cazul — îi întoarse vorba Bradlcy, iritat — pentru că aş fi preferat de o mie de ori să nu mă odihnesc şi să umblu după el toată noaptea. Ei, oricum, şi dacă nu vrea să plece, n-am pe cine urmări. Am tot aşteptat prin preajmă pînă am putut afla cu certitudine la ce oră are sa pornească la drum. Dacă nu eram sigur, rămîneam acolo... Afurisit loc, unde să arunci pe cineva cu mîinile legate : Zidurile astea netede, alunecoase, nu-ţi oferă nici o şansă de salvare. Iar porţile acelea, cred, l-ar soarbe la fund.

— Ori că l-ar soarbe la fund sau l-ar înghiţi de la suprafaţă, afară tot nu mai iese — zise Riderhood. —- Chiar şt cu mîinile nclegate, de scăpat tot n-ar scăpa. închide-1 între amîndouă porţile, şi eu îi dau o stacană de bere neagra şi veche dacă mai iese el vreodată la mal unde mă aflu acum.

Bradlcy privi în jos cu o plăcere lugubră.

— Dumneata alergi încoace şi ncolo în lumina asta ne-

— Nu sc poale ! — exclamă Riderhood.

— Nu se poate să te-neci ?

— Nu ! — se împotrivi Riderhood, clătinînd din cap. cti un aer de nestrămutată convingere. — Cine nu ştie asia r Am fosi scăpai o dată de la înec, aşa că nu mă mai pol îneca.

N-aş vrea să afle blestemam ăla de vapor, că atunci oamenii lui or să-mi pună beţe-n roate cînd ar fi vorba să le cer să mi se plătească ponoasele. Da cine nu ştie din rîndu oamenilor care trăieşte ca mine pe malu fluviului că ăl de-i salvat de la-nec nu se mai îneacă de fel ?

Bradley zîmbi acru la această dovadă de ignoranţă, pe care desigur ar fi corectat-o .în cazul vreunuia dintre elevii lui, şi continuă să se uite în jos la apă, ca şi cum locul acela prezenta pentru el o atracţie ascunsă.

—• S-ar zice că vă place aici — rosti Riderhood.

Nu-1 luă în seamă, ci privi mai departe în jos, de parcă nu l-ar fi auzit. Pe chipul lui stăruia o expresie sumbră, pe care lui Rogue îi era greu s-o înţeleagă. Un amestec de cruzime şi de neînduplecare ; dar neînduplecate putea li la lei de bine şi faţă de el însuşi ca şi faţă de alţii. Dacă se dădea puţin înapoi ca să sară, făcea un salt şi se prăvălea in adîncuri n-ar fi fost de mirare. Poate că sufletul lui chinuit, pus pe rele, şovăia între a face aceea faptă rea sau cealaltă.

-— Parcă ziceaţi — se auzi glasul lui Riderhood după ce-1 urmărise un timp pieziş, din priviri că v-aţi întors pentru ;■ cîteva ceasuri de hodină !

Dar şi atunci trebui să-i dea un ghiont cu cotul ca să capete un răspuns.

— Cum ? Da !

— N-ar fi mai bine să veniţi-năuniru pentru ale cîteva ceasuri de hodină ?

— Da. Mulţumesc.

Dînd impresia unuia care tocmai atunci se trezise, intră după Riderhood în casa ecluzei, unde acesta scoase dintr-un bufet o ciozvîrtă de carne sărată de vilă, o jumătate de pîine, o sticlă cu ceva gin pe fund şi un ulcior cu apă, adusă chiar atunci de la fluviu, rcce, şi prelingîndu-se în stropi pe vas.

— Poftim, domn şef — zise Riderhood, şi se aplecă peste el ca să pună ulciorul pe masă. — Ar ii bine să

Capetele libere ale legăturii de la gîtul lui Riderhood atra- sera atenţia belferului. Acesta observă.

„Aa ! — îşi spuse preacinstitul. Ai băgat de seama, nu-î aşa ? Haide ! Zgîieşte-te la ca cît oi pofti atunci.“

Purtat de acest gînd, el se aşează la celălalt capăt al mesei, îşi descheie haina, prefăcîndu-se ca-şi potriveşte grijuliu legătura.

Bradley mînca şi bea. Stîncl cu blidul şi stacana lui în faţa, Riderhood îl vedea cum mereu-mereu arunca ochcade pe furiş la legătura lui de gît, de parcă îşi corecta notele luate, suflînd cîtc ceva la urechea memoriei sale leneşe.

— Cînd o să fiţi gata de culcare — rosti preacinstitul — ,vîrîţi-vă. domn şef, în patu meu din colţii ăla. înainte de ceasurile trei se face ziuă dc-a binelca. Eu vă scol şi mai de- yreme.

— N-o să fie nevoie — replică Bradley.

Puţin mai apoi, după ce se descălţă şi îşi scoasc haina, se culcă îmbrăcat.

Riderhood se lăsă pe spate în jilţul dc lemn, cu braţele încrucişate la piept, şi se uita la el cum dormea, cu pumnul de la mîna dreaptă strîns şi dinţii încleştaţi, pînă ce ochii i se înceţoşară şi lui şi adormi.

Cînd se trezi observă că era ziuă, şi că oaspetele lui se şi afla în picioare — se dusese la ţărmul fluviului să-şi răcorească faţa.

— Naiba să mă ia — murmură Riderhood din uşa casei, uitîndu-se după el — dacă o fi destulă apă în toată Tamisa pentru aşa ceva !

în cinci minute îşi luă rămas bun şi se îndrepă pe aceeaşi cale ca şi cu o zi înainte. Dacă un peşte ţîşnea din apă, Riderhood ştia acest lucru după felul cum tresărea şi privea jn juru-i.

— Ecluza, hei ! Ecluza !

Aşa striga la răstimpuri toată ziulica.

— Ecluza, hei ! Ecluza ! — de trei ori în puterea nopţii, dar nici picior de Bradley.

Ziua următoare a fost o zăpuşeală apăsătoare. După amiază, se iscă furtuna, şi tocmai cînd se porni un potop dc ploaie, cl dădu buzna pe uşă, chiar ca un uragan.

— l.-aţi văzut cu ca ! — exclamă Riderhood, sărind în picioare.

— Da.

— Unde ?

— l.a capătul călătoriei sale. Barca lui e trasă la mal pentru trei zile. l.-am auzit cum dădea ordin. Apoi, l-am văzut aşteptînd-o şi cum s-au întîlnit. I-am văzut... — se opri de parcă s-ar li înăbuşit şi reîncepu — ...i-am văzut ast-noapte plimbîndu-se unul lîngă altul.

— Şi ce-a ţi făcut ?

— Nimic.

— Ce-avcţi de gînd să faceţi ?

Căzu pe un scaun şi izbucni în rîs. Numaidecît după aceea îl podidi un val de sînge pe nas.

— Da ce e ? — întrebă Riderhood.

— Nu ştiu. Nu-1 pot opri. De-aseară mi s-a întîmplat asta de două... de trei ori... nici cu nu mai ştiu de cîte ori. îi cunosc gustul, mirosul, îl văd, mă îneacă, apoi ţîşneşte ca acum.

Ieşi cu capul gol în ropotul ploii şi, aplecîndu-se mult deasupra fluviului, luă apă cu amîndouă mîinile şi îşi spală sîn- gele. Cînd Riderhood se uită afară din uşă, totul, dincolo dc figura lui, era o uriaşă perdea de beznă, care se mişca solemn pe o pătrime a cerului. înălţă capul şi se întoarse, ud din creştet pînă-n tălpi, iar din partea de jos a mînecilor, pe care le cufundase în fluviu, apa curgea şiroaie.

— Parc-aţi fi o static — zise Riderhood.

— Ai văzut stafie vreodată ? — replică acesta ursuz.

— Voiam să spun că stcţi istovit.

— Se prea poate. De cînd am plecat de-aici nu m-am odih-, oii. Nu-mi aduc aminte de-atunci să mă ti aşezat măcar.

— Aşezaţi-vă acu — îl îndemnă Riderhood.

— Aş dori, numai da-mi ceva să-mi potolesc mai întîi setea.

Sticla >i ulciorul apărură din nou ; îi făcu un amestec slab, pe urmă încă unul, şi le bău pe nerăsuflate.

— Parcă m-ai întrebat ceva... — spuse el apoi.

— Nu, nimic — răspunse Riderhood.

— Totuşi — stărui Bradley, înior cîndu-se furios către *ei,* deznădăjduit — m-ai întrebat ceva înainte de a ie?i să mă spăl pe faţă cu apă din fluviu.

— Aa ! Atunci ? ! — exclamă Riderhood, codindu-se

— De unde poate şti un om în halul ăsta ? — răspunse, protestînd cu amîndouă mîinile, care-i tremurau, cu un gest aut de vehement, îneît pe jos îi cursc numai apa din mîneci. parcă le-ar ii stors. — Cum aş putea pune eu ceva la calc, dacă n-am închis ochii toată noaptea ?

— Păi, taman ziceam şi eu — replică celălalt. — Nu v-am spus eu să vă culcaţi ?

— Mda, poate c-ai spus.

— Ei da, şi-acu zic iarăşi. Dormiţi tot unde-aţi mai dormit şi ultima dată. Cu cît aţi dormi mai adînc şi mai îndelung, cu atît o să ştiţi mai bine după aia ce-i de făcut.

Patul pc rotiţe arătat cu degetul de Riderhood într-un ungher păru să-i amintească lui Bradley, tulburat de gînduri, despre un culcuş amărît. îşi trase încălţămintea ponosită de atîta mers şi se trînti greoi, aşa cum era, ud leoarcă, în pat.

Riderhood se aşeză în jilţul său de lemn, privind fulgerele pe fereastră şi ascultând tunetele.

Gîndurile lui însă, departe de a-i fi fost absorbite de tunete şi fulgere, mereu, tot mereu îi dădeau ghes să se uite cu mare curiozitate la omul acela istovit, care zăcea în pat. Bradley, ca să se apere de ploaie, îşi ridicase gulerul de la haina aspră pe care o purta şi se încheiase pîna aproape sus, la gît. Fără să bage de seamă, ca în atîtea alte situaţii, rămăsese astfel cu haina şi cînd îşi spălase faţa la fluviu, şi cînd se trîntise în pat, deşi i-ar fi fost cu mult mai lesne dacă se descheia.

Tunetele bubuiau înfundat, iar fulgerele înmănuncheate parcă sfârtecau în lung şi-n lat perdeaua uriaşă de afară, pe cînd Riderhood stătea lingă fereastră, cu ochii la pat. Uneori îl vedea pc cel din pat scăldat într-o lumină roşiatică ; alteori într-una albăstruie ; cîteodată, abia îl mai zărea în bezna furtunii ; altă dată nu se mai vedea de loc, dispărînd cu totul în flacăra care-1 orbea de la un foc alb, fremătător. îndată, ploaia din nou se abătea în rafale înfricoşătoare, şi atunci fluviul creştea să-i vină parcă în întîmpînarc. Cîte-o pală de vînt, năspustindu-se pe uşă, făcea sa-i fluture părul şi îmbrăcămintea celui care dormea, ca şi cum soli nevăzuţi ar fi dat tîrcoale ca să-l răpească. Riderhood îşi înlătură din minte toate aceste etape ale furtunii, luîndu-le drept întreruperi

„Doarme dus — spuse în sinea lui — da cu toate astea-i pornit pe mine, că numai cît mă mise din jilţ se şi trezeşte, pe cînd de trăsnetu asurzitor, nu. Damite să-l mai şi ating !‘

Se ridică în picioare cu foarte mare grijă.

— Domn şef — mai spuse, pe un ton scăzut, calm — re simţi bine ? Aeru parcă s-a răcorit, domn şef. Să te-acopăr c-o haină ?

Nici un răspuns.

— Aşa mai merge, vezi ? — murmură Riderhood. pe un ton şi mai scăzut, dar deosebit. — Să te-acopăr c-o haină, să te-acopăr c-o haină.

Pentru că cel care dormea mişcă un braţ, el se aşează iarăşi în jilţ, pretăcîndu-se că priveşte furtuna de la fereastră. Măreţ spectacol, dar nu atît de măreţ ca să-i reţină ochii jumătate de minut şi să nu se uite pe furiş la omul din pat.

Riderhood privea mai cu luare-aminte gîtul acoperit al celui care dormea, pînă în momentul cînd somnul păru să devină mai adînc, făcîndu-1 să se cufunde într-o amorţeala deplină, fizică şi mintală. Atunci, Riderhood părăsi cu băgare de seamă locul lui de la fereastră şi se apropie de pat.

— Sărmanu de el ! murmură încetişor, plin de viclenie, cu ochii-n patru şi pregătit s-o ia la picior, în caz de nevoie ; haina asta a lui îi stânjeneşte somnul. S-o deschei eu în locul lui, ca să se simtă mai bine ? Aa ! Cred c-aşa trebe să fac, sărmanu de el. Sigur că da.

Atinse foarte prudent primul nasture şi se dădu un pas înapoi. Dar pentru că ccl care dormea rămase mai departe nemişcat, atinse şi ceilalţi nasturi cu o tnînă mai sigură şi poate de aceea şi mai uşoară. încetişor şi cu grijă, întredeschise haina, dînd-o la o parte.

Ieşiră la iveală capetele care atîrnau în jos ale unei legături de gît de un roşu-aprins ; se chinuise chiar s-o înmoaie parţial intr-un lichid, ca să pară că fusese pătată la purtare. Riderhood îşi plimba uluit privirile de la legătura de gît la chipul celui care dormea şi viceversa ; pînă la urmă, îşi trfî pasii înapoi la jilţ, şi acolo, cu bărbia

Capitolul II

GUNOIERUL DI AUR SF. RIDICA PUŢIN

Domnul .şi doamna Lammle au venit să ia micul de)ur. cu domnul şi doamna Boffin. Nu erau tocmai nepoftiţi : fuseseră atît de stăruitori faţă de perechea de aur, incit ar fi fost greu, chiar dacă doreau, să renunţe la onoarea şi plă cerea unor asemenea oaspeţi. Domnul şi doamna Lammle se aflau într-o dispoziţie minunată şi se purtau cu domnul şi doamna Boffin aproape la fel de mieros ca şi aceştia cu ei.

— Dragă doamnă Boffin — începu doamna Lammle — mă simt înviorată văzîndu-1 pe Alfred al meu cum discută confidenţial cu domnul Boffin. Aceşti doi oameni sînt făcuţi să de vină prieteni. Atîta sinceritate îmbinată cu atîta forţă de caracter, atîta agerime firească împletită cu atîta amabilitate şi bunăvoinţă... iată însuşirile distinctive ale amîndurora.

Aceste cuvinte fiind spuse cu glas tare ofereau un prilej domnului Lammle ca atunci cînd se apropie de masă alături dc domnul Boffin, venind dinspre fereastră, să le prindă din zbor.

— Scumpa mea Sophronia — se adresă el iubitei şi onoratei lui neveste — eşti prea părtinitoare în aprecierile făcute despre caracterul bietului tău soţ...

— Nu ! Nu-s dc loc părtinitoare — se împotrivi doamna Lammle. înduioşată cu gingăşie. — Niciodată să nu mai spui una ca asta.

— Copila mea, atunci, părerea ta bună despre soţul tău... acum nu mai ai nimic împotrivă, iubita mea. faţă de această expresie ?

— … Aşadar, buna ta părere despre soţul tău, comoara mea, îl nedreptăţeşte pe domnul Boffin, iar pe mine mă favorizează prea mult.

— Cu prima învinuire, Alfred, sint de acord. Dar cu a doua, oh nu, nu î

— Domnul Boffin e nedreptăţit, Sophronia — roşu domnul Lammle, avîntîndu-se către un ton încărcat de elocvenţă — pentru că îl pune pe domnul Boffin faţă de mine la un nivel inferior ; pe mine, Sophronia, mă favorizează, pentru ca mă ridica la un nivel superior faţă de el. Domnul Boffin a dovedit mult mai multă răbdare decît aş putea cu dovedi.

— Mult mai multă, Alfred, chiar şi într-o chestiune personală ?

— Iubita mea, nu despre asta e vorba.

— Nu, domnule avocat ? ! — exclamă doamna Lammle, cu şiretenie.

— Nu, draga Sophronia. Dc la nivelul meu inferior îl consider pe domnul Boffin un om prea generos, prea indulgent, ca fiind prea bun cu unele persoane care nu-s demne de el şi-i sint nerecunoscătoare. Către asemenea calităţi nobile nu pot ridica nici un fel de pretenţii. Dimpotrivă, îmi stîrnesc indignarea cînd le văd exercitate.

— Alfred !

— îmi stîrnesc indignarea, draga mea, împotriva celor nedemni, şi atunci simt pornirea nestăvilită dc a mă aşeza intre domnul Boffin şi astfel de persoane. De ce ? Pentru că avind firea asta inferioară trăiesc mai pe pămînt şi sînt mai puţin delicat. Nefiind atît dc mărinimos ca domnul Boffin, simt neajunsurile pricinuite lui mai mult decît el însuşi şi mă simt capabil sa înfrunt aceste neajunsuri.

Doamna Lammle îşi dădu seama că în dimineaţa aceea ar ii fost cam greu să-i facă pe domnul şi doamna Boffin să ia parte la o conversaţie agreabilă. Nade fuseseră aruncate în cîteva rînduri, dar nici unul, nici celălalt n-a scos o vorbă. Iată că doamna Lammle şi soţul ei deodată se treziră că discuta despre lucruri plăcute şi interesante, dar discutau singuri. Presupunînd că aceste simpatice fiinţe vîrstnice erau mişcate de cele auzite, totuşi nu strica să fie siguri de asta, cu atît mai mult cu cît cel puţin la una 'dintre simpaticele fiinţe se făcuse în mod special referire.

locurile cuvenite în discuţie, ei bine, atunci s-ar cădea să fie luaţi de umeri şi aduşi cu forţa.

— Dar în admiraţia pentru omul pe care arde de nerăbdare să-l slujească — rosti doamna Lammle, cu nevinovăţie, adresîndu-se şi doamnei Bol fin — nu cumva soţul meu vrea să spună de fapi că a trecut cu vederea propriile lui necazuri vremelnice ? Şi atunci, asta nu-i oare o dovadă că e generos din fire ? Nu mă prea pricep să aduc argumente, dar desigur aşa este, dragă domnule şi doamnă Boflin !

Şi de astă dată, nici un răspuns din partea domnului şi a doamnei Boflin. El stătea cu ochii în farfurie, mîncînd frânzei uţelc şi şunca, iar ea se uita cu sfială spre ceainic. Apelul inocent al doamnei Lammle fusese aruncat pur şi simplu în văzduh, ca să se amestece cu aburii vasului de pe masă. Uitîn • du-sc către domnul şi doamna Bol lin, ea ridică foarte puţin din sprîncene, de parcă l-ar li întrebat pe soţul ei : „Am spus ceva ce nu trebuia ?'·

Domnul Lammle, care în diferite ocazii obţinuse de la pieptul său efecte impresionante, îşi manevră partea vastă de dinainte a cămăşii cît mai demonstrativ cu putinţă, şi apoi, zîmbind, dădu un răspuns neveste-si.

— Sophronia dragă, domnul şi doamna Boffin te fac să-ţi aminteşti de vechea zicală, şi anume că lauda de sine nu mi- roase-a bine.

— Lauda de sine, Alfred ? Asia fiindcă noi sîntcm unul pentru celălalt cu trup şi suflet ?

— Nu, copila mea dragă. Vreau să pun că nu se poale să nu-ţi dai seama, dacă siai o clipă sa chibzuieşti, că ceea ce ai avut bunăvoinţa să-mi atribui drept compliment ca fiind sentimentele mele pentru domnul Boffin, mi te-ai destăinuit tu însăţi ca fiind propriile tale sentimente în cazul doamnei Boffin.

(— Va trebui să mă dau bătută în laţa acestui avocat — îi spuse doamna- Lammle, în şoaptă, doamnei Boffin. — Tare mi-e teamă că o să fiu nevoită să recunosc acest lucru daca va face presiuni asupra mea, căci e dureros de adevărat !)

Cîteva pete albe încep să apară şi să dispară de pe nasul domnului Lammle văzînd că doamna Boffin ridică ochii de la ceainic pentru o clipa doar, cu un surîs

— Te supui acestei învinuiri, Sophronia ? — întrebă Aifred ironic.

— Cred, inir-adevăr — spuse doamna Lammle, iot timpul veselă — că va trebui să cer ocrotirea curţii. Sint obligată să răspund la întrebare, domnia-voastră ? — adăugă, jviresîn- du-se domnului Boffin.

— Dacă nu vreţi, doamnă, nu-i nevoie —• a fost răspunsul. — Ce importanţă are ?

Amîndoi — soţ şi soţie — se uitară la el foarte bănuitori. Avea un aer grav, fără a fi aspru, cu o anumită notă de demnitate izvorîtă din aversiunea nedeclarată pentru tonul conversaţiei.

Domnul Lammle ridică iarăşi din sprintene, aşteptînd instrucţiuni de la soţul ei. Acesta îi răspunse cu un uşor gest de încuviinţare din cap. vrînd parcă să spună : „Mai încearcă o dată".

— Ca să mă pun la adăpost, dragă doamnă Bot lin, împotriva bănuielii că m-aş lăuda singură intr-ascuns — glăsui doamna Lammle pe un ton glumeţ — trebuie de aceea să vă povestesc cum a fost.

— Nu. Vă rog, nu ! — interveni domnul Boflin.

Doamna Lammle se întoarse spre el, rîzînd.

— Curtea sc opune ?

— Doamnă — reluă domnul Boffin — curtea (daca eu sînt curtea) se opune într-adevăr. Curtea se opune pentru două motive. Mai întîi şi-ntîi fincă nu crede că-i corect. Pormă, fincă, draga mea cocoană, doamna curte (dată eu-s domnii) o să se-ntristeze din cauza asta.

Doamna Lammle şovăia cît se poate de evident între doua atitudini — între atitudinea ei împăciuitoare de aici şi cea de sfidare de la domnul Twemlow — atunci cînd rosti :

— Ce anume consideră curtea corect ?

— De-a vă lăsa să continuaţi — răspunse domnul Boffin, dind din cap binevoitor, ca şi cum ar fi vrut să spună „N-o să ne purtăm mai aspru cu voi dccît e nevoie ; o să punem lucrurile la punct cum e mai bine'\ — Nu-i un joc cu cărţile pe faţă şi nu-i corect. Cînd cocoana mea nu se simte la largu ci, ăsta-i motiv, nu glumă. Eu văd că nu-i la largu ei, şi-mi dau seama că ăsta-i motiv. *Aţi* servit micu dejun, doamnă ?

Doamna l.ammle. hotărîndu-se să adopte atitudinea sfidătoare, împinse larfuria ini r-o parte, se uită la soţul ei vi rîse, dar mînzeşte, în orice caz.

— *Aţi* servii micu dejun, doinle ? — întrebă domnul Boffin.

— Mulţumesc — răspunse Alfred, arătîndu-şi toţi dinţii. — Dacă doamna Boffin e aşa de bună, aş mai dori o ceaşcă de ceai.

Se stropi puţin pe piept, care trebuia să li făcut atîta efect, şi care de fapt n-a făcut aproape ele Ioc. Dar în general şi-a băut ceaiul fără itose, în ciuda petelor apărînd >i disparînd îot timpul şi aşa de mari, de parcă se datorau unor apăsări cu linguriţa.

— Vă mulţumesc foarte mult — adăugă el apoi. — Am servit micul dejun.

— Acum, ia spuneţi-mi — se au/i glasul molcom al domnului Boffin, scoţînd portofelul din buzunar — care din mnea- voastră doi ţine casa ?

— Sophronia, draga mea — interveni domnul l.ammle, lă- sîndu-se pe spate în jilţ, tu un gest fluturat din mina dreaptă către ea şi cu degetul mare ele la stingă proptit în subsuoara vestei — asta e treaba ta.

— Aş fi preferat — rosti domnul Boffin — să fi fost a soţului mneavoastră, doamnă, pentru că... da n-are importanţă pentru ce. Aş fi preferat să am de-a face cu mnealui. Oricum, ce am de /.is o să zic cît mai puţin jignitor cu putinţă ; dacă s-ar putea fără nici un pic tic ofensă, m-aş bucura din inimă. Mi-aţi făcut amîndoi un serviciu, un serviciu foarte mare, procedînd cum aţi procedat (cocoana mea ştie despre ce-i vorba) ; de aia am pus aici un plic de-o sută de lire. Socot că serviciu merită o sută de lire şi mă bucur că pot plaţi suma asta de bani. Vreţi s-aveţi bunătatea să-i luaţi, o dată cu mulţumirile mele ?

Cu un gest semeţ şi fără să se uite spre el, doamna l.ammle întinse mîna stingă, iar domnul Bol lin îi puse in palmă pacheţelul. După ce ea il duse la piept, domnul l.ammle păru că se simte uşurat şi răsuflă mai liber, nefiind prea sigur că cele o sută de lire aveau să fie ale lui pînă ce nu fuseseră transferate în bune condiţii din posesia domnului Boffin în aceea a Sophroniei sale dragi.

— Ar fi cu neputinţă — spuse domnul Boffin, adresîndu-se lui Altred — sa faceţi vreo propunere, domle, de a-1 înlocui pe Rokesmith, cu timpu ?

— S-ar putea — încuviinţă Alfred, cu un z.îmbet scînteie- tor şi cu nas berechet — nu-i cu neputinţă.

— Şi poate mneavoastră, doamnă — reluă domnul Boffin, întorcîndu-se spre Sophronia — o să fiţi aşa de bună să vă gîndiţi la cocoana mea să-i faceţi cinstea să întoarceţi chestiunea pe toate părţile dacă nu cumva s-ar putea, într-una din zilele astea, să va ocupaţi şi de ea ? Dacă nu s-ar putea sa fiţi pentru ea un fel de domşoară Bella Wilfer, şi ceva mai mult chiar ?

— Sper, domnule -— replică doamna Lammle, cu un aer dispreţuitor şi pe un ton răspicat — că dacă vreodată aş ajunge să însemn ceva pentru soţia dumneavoastră, să fiu cît de cît mai mult decît domnişoara Bella Wilfer, cum o numiţi dumneavoastră.

— Da *mneavoastră* cum o numiţi, doamnă ? — întreba domnul Boffin.

Doamna Lammle nu catadicsi să răspundă, ci se mulţumi să bată întărîtată cu piciorul în duşumea.

— Din nou cred că se cuvine să spun că n-ar fi cu neputinţă. Nu-i aşa, domle ? — întrebă domnul Boffin, întoreîn- du-se spre Alfred.

— Nu, nu — răspunse Alfred, zîmbind a încuviinţare ca mai înainte — n-ar fi cu neputinţă.

— Ei bine — rosti domnul Boffin, calm — nu merge. N-aş vrea să spun o vorbă de care mai tîrziu să v-amintiţi cu părere de rău ; da nu merge.

— Sophronia, scumpa mea, ai au/it ? Nu merge — repetă soţul ei, în zeflemea.

— Nu — reluă domnul Boffin pe un ton la fel de potolit
— zău, nu merge. Trebuie să ne scuzaţi mult de tot. Da ar fi mai bine să vă vedeţi de drumu mneavoastră, şi noi dc-al nostru, şi astfel treaba asta se încheie spre mulţumirea tu-turor părţilor.

Doamna Lammle îi aruncă o privire ca pornind d; la una dintre părţi temeinic nemulţumite, cerînd să fie scoasă din această categorie, dar nu spuse nimic.

— Cel mai bun lucru care ne mai rămîne de făcut în chestia asta — precizâ domnul Boffin — este s-o socotim o

irealiă de a tăceri >i tot aşa s-o şi încheiem. Mneavoastră rni-aţi tăcut un mare serviciu, un foarte mare serviciu, pentru care v-am plătit. Aveţi ceva de obiectat în privinţa sumei ?

Domnul şi doamna I.ammle se uitară peste masă unul la altul, dar nici unul nu se încumetă să spună că ar fi avut de obiectat. Demnul Lammle ridică din umeri, iar doamna I.ammle rămase nemişcată.

— Foarte bine — zise domnul Boffin. — Nădăjduim (cocoana mea şi cu mine) că recunoaşteţi că am luat calea cea mai scurtă şi cea mai cinstită oferită de împrejurări. Am discutat totu (cocoana mea şi cu mine) cu mare băgare de seamă şi-am socotit că să vă ducem de nas ori să vă lăsăm în plata Domnului n-ar li drept. De aia v-am dat eu pe faţă de înţeles că... — domnul Boffin căuta o nouă parte de vorbire, dar, cum nu găsi nici una deopotrivă de expresivă ca cea dinainte, repetă pe un ton confidenţial — că nu merge. Dacă mă pricepeam să vă-nfăţişez lucrurile mai plăcut, aş fi făcut asta. da sper că nu vi le-am înfăţişat nici prea urît ; în orice caz, n-a fost în intenţia mea. Aşa că — adăugă domnul Bof- fin în încheiere — urîndu-vă numai bine pe drumu care-o să-l apucaţi, noi încheiem cu observaţia că acu nu vă mai reţinem.

Domnul I.ammle se ridică de la locul pe care-1 ocupa la masă cu un rîs obraznic, iar doamna Lammle se ridică de la al ei încrimtîndu-se dispreţuitoare. în clipa aceea, se auziră paşi grăbiţi pe scară, şi Georgiana Podsnap dădu buzna în încăpere, neanunţată şi cu ochii în lacrimi.

— Oo, draga mea Sophronia — strigă Georgiana frîngîn- du-şi mîinile, şi alergă s-o îmbrăţişeze — cînd mă gîndesc că tu şi Alfred sînteţi ruinaţi ! Oo, sărmana şi draga mea Sophronia, cînd mă gîndesc că vi s-au scos lucrurile la vîn- zare la voi acasă, iar voi aţi fost aşa de buni cu mine ! Oo, domnule şi doamnă Boffin, vă rog iertaţi-mă că am venit pe neanunţate, dar dumneavoastră nu ştiţi cît de mult ţin la Sophronia şi ce-a fost pe mine cînd tata nu m-a lăsat să calc pe la ea, sau ce am simţit pentru Sophronia de cînd am auzit de la mama că şi-a pierdut poziţia în societate. Nu vă-nchi puiţi, nu vă puteţi închipui, niciodată n-o să vă puteţi închipui cum stăteam trează nopţile şi plîngeam pentru buna mea Sophronia,

Purtarea doamnei Lammle se schimbă o dată cu îmbrăţişările sărmanei prostuţe ; ea se făcu ga.'Denă ca ceara la laţă şi îndreptă o privire imploratoare mai întîi spre doamna Boffin, apoi spre domnul Boffin. Amîndoi o înţeleseră în acest caz cu mai multă promptitudine şi fineţe decît alţi oameni cu educaţie superioară, dar care intuiesc lucruriic mai puţin din inimă.

— Nu pot sta nici un minut — se scuză biata Georgiana. - Am ieşit devreme după cumpărături cu mama ; i-am spus ca mă doare capul şi am convins-o să mă lase singură în faeton, la Piccadilly, şi atunci am dat o fugă pînă-n strada Sackvilie şi am aflat că e aici. şi pe urmă mama s-a dus să viziteze, oh, o bătrînă îngrozitoare, o scorpie, cu turban pc cap, din Portland Place, şi eu am spus că n-aş vrea sa urc acolo cu mama, ci că aş face Un ocol ca să-mi las cartea de vizită la Boffini... icTtaţi-mă că mi-am permis sâ vă spun astfel, dar. vai de mine, mi-am pierdut capul, faetonul aşteaptă la uşă, şi ce-ar zice tata dac-ar afla !

•— Nu-ţi fie teama, draga mea — spuse doamna Bot lin. — Ai fost în vizită la noi.

— Aa, nu, asta nu ! — striga Georgiana. — E foarte nepoliticos, ştiu, dar am venit s-o văd pe sărmana mea Sophrcnia, singura mea prietenă. Oh ! Cît am suferit din pricina separării noastre, draga mea Sophronia, pînă să aflu că ai lost ruinată, iar acum sufăr mai mult !

Lacrimi adevărate curgeau din ochii femeii trufaşe cînd fata asta slabă la minte şi slabă de înger îşi încolăci braţele pc după gîtul ei.

— Dar am venit cu treburi — continuă Georgiana, suspi- nînd şi ştergîndu-şi faţa, apoi scotoci ceva în sacul ei micuţ de mînă — şi dacă nu le pun la punct, am venit degeaba, şi atunci, vai, Doamne, ce-ar zice tata de-ar afla de strada Sack- ville şi ce-ar zice mama dacă ar trebui s-aştepte în prag la femeia accca îngrozitoare cu turban, şi nu există trăpaşi aşa de buni ca ai noştri care-mi zdruncină capul dipă de clipă, tot mai mult, cînd am mai mare nevoie să-mi fie mai liniştit decît îmi este dat, şi cînd mă gîndesc că tropăie pe strada domnului Boffin, unde n-am ce căuta... Oh ! L nde-o i i. unde-o fi ? Oh ! Nu o pol găsi !

în tot acest timp suspina şi căuta în săculeţul de mînă.

-— Ce-ai pierdut, draga mea ? — întrebă domnul Boffin, apropiindu-se.

•— Oh ! O nimica toată — răspunse Georgiana -— pentru că mama mă traiea/ă totdeauna de parcă aş li la grădiniţă. (Şi ce n-aş da să fiu !) Eu aproape că nu cheltuiesc, aşa că am strîiis cincisprezece lire, Sophronia, şi sper că trei hîrtii de cîtc cinci lire sînt mai mult decît nimic, totuşi atît de puţin, atît de puţin ! Acum am găsit ! Oh, Doamne sfinte ! Acum am pierdut altceva ! Aa, nu, uite-1 !

Spunînd aceste cuvinte, tot suspinînd de zor şi scotocind prin sacul de mină, Georgiana scoase un colier.

— Totdeauna spune mama : copiii şi bijuteriile nu merg împreună — continuă Georgiana — şi de-aia n-am eu podoabe, în afară de asia ; dar cred că tanti] lawkinson era de altă părere, pentru că mi l-a lăsat mie, deşi mereu mi-am spus că putea la fel de bine sa-1 fi îngropat, şi-aşa a stat tot mereu în cutia lui, învelit în vată. Oricum, iată-1 şi-mi pare bine că în sfîrşit o să tic de folos şi o să-l poţi vinde, dragă Sophronia, şi-o să-ţi cumperi lucruri în schimb.

— I.asă-1 la mine — interveni domnul Boli in. iuîndu-1 încetişor. — O să am eu grijă să fie folosit cum se cuvine.

Oh ! Sînteţi atît de bun prieten cu Sophronia, domnule Boffin ? — strigă Georgiana. — Oh ! Ce frumos din partea dumneavoastră ! Va, Doamne sfinte, mai era ceva şi mi-a ieşit complet din cap. Aa nu, nu mai e nimic, ştiu ce-a fost. Averea bunicii, domnule Boffin, care o să lie a mea cînd oi împlini vîrsta, îmi va aparţine în întregime numai mie, aşa că nici tata, nici mama, nici altcineva nu va avea vreo putere asupra ei ; tot ce vreau să lac este să pun o parte din averea asta pe numele Sophroniei şi a lui Alfred, semnînd undeva ceva care va împuternici pe cineva să le avanseze o anumită sumă. Vreau să primească o sumă frumoasă, ca să poală ajunge din nou în rînd cu oamenii. Oh, Doamne-Dumnezeule ’

) iind atît de prieten cu draga mea Sophronia, n-o să mă refuzaţi, nu-i aşa ?

— Nu, nu — spuse domnul Bol lin. — Vom vedea.

— Oh, mulţumesc, mulţumesc ! — strigă Georgiana. — Dacă servitoarea mea ar primi un biletel si o bancnotă de o

ar veni cineva şi ar tuşi ca să-i deschid, ar trebui sa aducă toc şi cerneală şi puţină sugativă. Oh, Doamne sfinte ! Trebuie neapărat s-o şterg de aici, altfel tata şi mama vor afla *mfn- doi ! Dragă, dragă Sophronia, la revedere, la revedere !

Micuţa fiinţă atît de credulă o mai îmbrăţişă o dală cu cea mai mare afecţiune pe doamna Lammle ; apoi îi întinse mîna domnului Lammle.

— La revedere, draga domnule Lammle... adică Alfred. De azi încolo n-o să mai crezi că te-am părăsit pe rine şi pe Sophronia pentru că v-aţi pierdut poziţia în societate, nu-i aşa ? Ah, vai de mine şi de mine ! Mi s-au umflat ochii de-aiîta plîns, şi mama o să mă întrebe fără doar şi poate ce-am păţit. Oh ! Rog pe cineva să mă conducă, vă rog, vă rog !

Domnul Boffin o conduse pînă la trăsură şi o văzu pleeînd, cu bieţii ei ochişori roşii şi bărbia-i micuţă, privind peste apărătoarea voluminoasă a faetonului de culoarea gălbenuşului de ou, de parcă, poruncindu-i-se să ispăşească cine ştie ce boroboaţă de copil prin a se duce la culcare ziua-n amiaza mare, se uita pe după cuverturi plină de jalnice remuşcări şi abătută foc.

Cînd se întoarse în sufragerie, o găsi pe doamna Lammle stînd încă în picioare lîngă locul său de la masă, iar pe domnul Lammle lîngă al lui.

— Voi avea grijă — rosti domnul Boffin, arătînd banii şi colierul — ca aceste lucruri să fie curînd date înapoi.

Doamna Lammle îşi luase umbreluţa de soare — de pe o masă lăturalnică — şi urmărea cu vîrful ei desenul feţei de masă din damasc aşa cum făcuse şi cu tapetul de hîriie de pe peretele din camera domnului Twemlow.

— Sper că n-o s-o dezamăgiţi, domnule Boffin — spuse ea, întoreînd capul spre el, dar nu şi ochii.

— Nu — răspunse domnul Boffin.

— Mă gîndesc la meritele şi valoarea prieteniei sale — explică doamna Lammle, cu o voce stăpînită şi accentuînd ultimele cuvinte.

— Nu — o asigură el. — O sa-ncerc să lămuresc la ea acasă că ar avea nevoie de ocrotire afectuoasă şi atentă, dar mai mult n-o să le spun părinţilor ei ; în orice caz, nu de faţă cu ea.

— Domnule şi doamnă Boffin — reluă doamna Lammle,

cJe atenţi >i de binevoitori cum v-aţi purtat dumneavoastră cu mine chiar acum. îmi daţi voie să vă mulţumesc ?

— Mulţumirile sînt totdeauna binevenite — zise doamna Boffin, cu nedezminţita ei cumsecădenie.

— Atunci, vă mulţumesc la amîndoi.

— Sophronia, ai devenii sentimentală ? — întrebă soţul ei, ironic.

— Ei, ei, bunul meu domn — interveni domnul Boffin — c bine să nutreşti gînduri frumoase despre alţii şi e foarte bine cînd *alţii* nutresc gînduri frumoase pentru tine. Doamna Lammle n-ar avea nimic de pierdut dacă ar fi.

— Vă rămîn foarte îndatorat. Dar am întrebat-o pe doamna Lammle daca este.

Ea stătea şi urmărea mai departe desenul feţei de masă, întunecată şi rigidă la chip, şi nu spuse nimic.

— Pentru că — adăugă Alfred — sînt dispus, domnule Boffin, să fiu şi eu sentimental în legătură cu felul cum v-ati însuşit bijuteria şi banii. După cum spunea micuţa noastră Georgiana, trei bancnote de cîte cinci lire sînt mai mult decît nimic, şi dacă vinzi un colier, cu ce capeţi pe el poţi cumpăra lucruri.

— *Dacă* îl vinzi — rosti domnul Boffin, vîrîndu-1 în buzunar.

Alfred îl urmări din priviri, de aserreni şi banii (cu nişte ochi lacomi), care dispărură în buzunarul de la jiletcă. Apoi aruncă o căutătură furioasă, dar şi zeflemitoare în acelaşi timp, înspre soţia sa. Desena mai departe, dar totodată în ea se dădea o luptă care îşi găsi expresia în cele cîteva linii apăsate de la sfîrşit, trase din vîrful umbreluţei de soare în faţa de masă ; apoi, ochii i se scăldară în lacrimi.

— Ah, femeile astea, fir-ar să fie ! — exclamă domnul Lammle. — Poftim, e şi sentimentală !

Ea se duse la fereastră, ocolind săgeţile ochilor lui furioşi ; se uită afară o clipă şi se întoarse cu un aer perfect calm.

— Este pentru prima oară, Alfred, cînd te poţi plînge de sentimentalismul meu, şi pe viitor nu-ţi voi mai da niciodată acest prilej. Aşa că nu merită să atragi atenţia. Cu banii pe care i-am cîştigat aici plecăm în străinătate curîncl ?

Voi lăsa totul în urma mea. Totul *u* rămas în urma mea. Eşti gata, Alfred ?

— Dar ce Dumnezeu crezi c-am aşteptat pînă acum, So- phronia, dacă nu pe tine ?

— Atunci, să mergem. îmi pare rău că am amînat demna noastră plecare.

Ea ieşi, şi el o urmă. Domnul şi doamna Boffin avură curiozitatea să deschidă binişor o fereastră şi să se uite după ci cum se îndepărtează pe lunga stradă. Mergeau braţ la braţ, destul de ţanţoşi, dar fără să pară că schimbă un cuvînt măcar între ei. Ar putea fi o închipuire presupunerea că dincolo dc aspectul lor exterior mocnea ceva din atitudinea ruşinoasă a doi escroci legaţi laolaltă prin nişte cătuşe invizibile. N-ar fi fost însă o închipuire să se presupună că li se făcuse lehamite din cale-afară unul de altul, de ei înşişi şi de lumea întreagă. Cînd dădură colţul, a fost ca şi cum trecuseră pe un alt tărîm, cel puţin pentru domnul şi doamna Boffin, care dc atunci niciodată

Capitolul 111

GU\0II:RUI DL AUR CQBOARA DI\ NOU

Deoarece seara aceca era una din serile de lectura de la Boschet, domnul Boffin, după ce lua masa la ora cinci, o sărută pe doamna Boflin şi plecă în pasul lui ca un tropăit, strîngînd bastonul la piept cu amîndouă mîinile, la fel ca odinioară, de parcă acesta i-ar fi şoptit ceva la ureche. Pe chipul lui se citea atîta concentrare, îneît părea ca mărturisirile conlidenţiale ale bastonului masiv trebuiau urmărite îndeaproape. Faţa domnului Boffin era ca aceea a unui ascultător dus pe gînduri căruia i se face o comunicare întortocheată şi tot mergînd arunca din cînd în cînd tovarăşului său de drum cîte-o privire care de obicei însoţeşte observaţia „Nu mai spune !“

Domnul Boffin şi bastonul mersera mai departe singuri împreună, pînă ajunseră la o anumită răspîntie, unde probabil cam pe la ora aceea aveau întîlnire cu cineva venind dinspre Clcrkenwell şi dueîndu-se tot la Boschet. Aici stătură locului, şi domnul Boffin se uită la ceas.

„Mai sînt cinci minute... bun... pînă la întîlnirea cu Vc-nus — îşi zise el. — Am venit ceva mai devreme."

Venus însă era un om punctual, şi domnul Bot lin nu apucă să-şi pună bine ceasul înapoi în buzunar, cînd acesta se şi zărea, apropiindu-se. Cînd văzu că domnul Boffin şi sosise la locul întîlnirii, grăbi pasul şi curînd se afla lîngă el.

— Mulţumesc, Venus — îl întîmpină domnul Boffin.— Mulţumcsc !

Poate că n-ar fi fost prea clar de ce îi mulţumea anatomistului daca mai departe nu-i dădea o explicaţie.

— Totu-i în ordine, Venus, totu-i în ordine. Acum, că ai venit să te vezi cu mine şi că încuviinţezi sa păstrezi apa-

ca >i cum aş avea un susţinător... Totu-i în ordine, VemiS. Mulţumesc, Venus. Mulţumesc, mulţumesc, mulţumesc !

Domnul Venus strînse, cu modestie, rnîna care i se întinse şi continuară drumul spre Boschet.

— Crezi cumva că Wegg s-ar putea să m-atace deseară ?

— întrebă domnul BolTin abătut, în vreme ce-şi vedeau de drum.

— Cred că da, dom le.

— Ai vreun motiv anume, Venus, să crezi asta ?

— Da, domle — replică acesta. — De fapt, a trecut pe la mine ca să se-ncredinţcze că marla noastră, cum îi zice el, •'-n ordine şi mi-a pomenit de intenţia lui de a se agăţa de mnea- voastră de cum o să veniţi următoarea dală, şi că nimic n-p să-l împiedice de la asia. Ei, şi chiar acu esie — sugeră domnul Venus, cu multă băgare de seamă — următoarea dată, domle...

— ...Păi, ce, crezi c-o să-mi pună pielea pe băţ... ei, Venus ? — rosti domnul BolTin.

— întocmai, domle.

Domnul Bol fin duse mîna la nas, de parcă de pe acum ar fi fost jupuit şi începuse să vadă stele verzi.

— E un individ groaznic, Venus ; e înspăimîntător. Nu >tiu cum o s-o scot la capăt cu el. Trcbe să-mi dai o mînă de ajutor, Venus, ca un om bun şi cinstit. O să faci tot ce-ţi va sta-n putere să-mi dai o mînă de ajutor, Venus, nu-i aşa ?

Domnul Venus îl asigură de sprijinul său ; domnul Bol fin avea înfăţişarea omului plin de griji şi descurajat. Continuară drumul în tăcere pînă cînd sunară la poarta Boschetului. îndată se auzi pasul şchiopătat al lui Wegg apropiindu-se, şi cînd aceasta se deschise pivotînd din balamale, el apăru dina- inte-le cu mîna pe clanţă.

— Domn Boffin ? — zise el. — V-aţi înstrăinat de tot '

— Da. Am fost cam ocupat, Wegg.

— Zăău, domle ? — replică agresiv literatul, în zeflemea.

— Ha ! V-arn căutat, domle, ca sa zic aşa, spicial.

— Nu mai spune, Wegg !

— Da, domle, chiar aşa spun. Şi dacă nu voneaţi seara asta ia mine, al naibii să fiu dacă nu veneam eu tnîine La mnea- voastră ! Ei ! Ş-acu să vă spun !

— Sper că nu-i ceva rău, Wegg.

— Oo nu, domn Boffin — răspunse, ironic. — Nimica rău. Ce-ar putea fi rău în Boschetu Boffinilor *i* intraţi, domle.

Dacă vii la Boschetu pe care l-am păstrai pentru tine, la nouă,
N-o să te-odihneşti pe-un pat de trandafiri împodobiţi
cu rouă ;
Hai, vrei, vrei, vrei, vrei să vii la Boschet ?
Oh ! Nu vrei, nu vrei, nu vrei să vii la Boschet ?

Un fulger sinistru dc îndărătnicie şi ură scăpară în ochii domnului Wegg cînd încuie poarta după cc-1 introduse pe binefăcătorul său în curte, o dată cu cele cîteva fraze cîntate. Domnul Boffin părea deprimat şi umil.

— Ia uită-te la răsfăţatu soartei şi pricopsitu peste noapte
— zise în şoaptă Wegg către Venus, străbătînd ograda în urma acestuia. — L-am şi pus cu botu pe labe.

— Păi, asta fincă i-am spus eu. Ţi-am netezii calea — rosti în şoaptă Venus către Wegg.

Domnul Boffin, intrînd în obişnuita odaie, aşează bastonul pe bancheta rezervată lui, ca de obicei, îşi vîrî mîinile în buzunare şi, înălţînd din umeri îneît pălăria i se lasă pe spate, se uita dezolat la Wegg.

— Pretinu şi asociam meu, domn Venus, mi-a dat să-n-ţeleg — îi spuse acest om puternic — că eşti la corent despre puterea mea asupra mneatak. Ei, şi cînd ai să-ţi lepezi pălăria, intrăm şi în amănunte.

Domnul Boffin scutură din cap, astfel îneît pălăria îi căzu în spate, pe duşumea, şi păstră atitudinea de mai înainte, cu aceeaşi mină jalnica.

— In primul rînd, am să-ţi spun dc-acu încolo, scurt, Boffin — glăsui Wegg. — Dacă nu-ţi place, n-ai decît să te plîngi la felinar.

— Ce-are-a face, Wegg ? — răspunse domnul Boffin.

— Norocu tău, Boffin. Ei, ş-acu vrei să-ţi citesc ?

— în seara asta, Wegg, nu ţin neapărat.

"le-am slugărit vreme destul de-ndelungata şi 11-0 să ma mai las călcat în picioare de-un gunoier. Renunţ la tot, afară de simbrie.

— Dacă spui tu, aşa să fie, Wcgg — replică domnul Bol'l in, cu miinile încrucişate.'— Aşa trebe să fie, presupun.

— Cred şi *eu* c-aşa trebe să fie — se răsti Wcgg. — Mai departe (ca să lămurim lucrurile înainte de-a trece la afaceri), ţi-ai proţăpit în curtea asta o slugă parşivă, care nu face decît să pîndească şi să-şi vîre nasu-n toate cele, un smiorcăit...

— Da n-avea guturai cînd l-am trimis aici — spuse domnul Boffin.

— Boffin ! — strigă Wegg. — îţi spun dinainte : nu-ncerca să faci glume, că nu ţine cu mine.

Aici, domnul Venus interveni, şi dădu explicaţia că domnul Boffin luase cuvintele sale în sensul lor propriu, cu atît mai mult cu cît şi el, domnul Venus, şi-a închipuit că sluga cu pricina suferea de ceva, că avea un beteşug la nas, ceea ce ar fi presupus mari neajunsuri în raporturile sociale, dar pînă la urmă s-a dumerit că observaţia domnului Wcgg trebuia luată la figurat.

— Eh, ce mai tura-vura — continuă Wegg •— l-a înfipt în coasta mea, şi-acu e aici. Şi nu vreau să mai fie. De-aia-i cer lu Boffin, pînă sa nu zic vreo altă vorbă, să-l cheme înăuntru şi să-l pună să-şi ia catrafusele, şi pe-aici ţi-e drumu.

în clipa aceea, Sloppy, care nu bănuia nimic, îşi plimba mulţimea de nasturi prin dreptul ferestrei. Domnul Boffin, după un scurt interval de senină dezorientare, deschise geamul şi-i făcu semn să vină înăuntru.

— îi cer lu Boffin — glăsui Wegg, cu o mînă în şold şi cu capul lăsat într-o parte, ca un fanfaron de avocat în aşteptarea unui răspuns de la un martor — să-şi lămurească sluga că eu sînt stăpîn aici.

Cînd intră Sloppy, cu nasturii lui seînteietori, domnul Boffin, supus şi umil, îi zise :

— Sloppy, băiete dragă, domn Wegg e stăpîn aici. N-are nevoie de tine si de-aia trebe să pleci

Sloppy holbă aniîndoi ochii şi toţi nasturii, cu gura larg deschisă ; dar fără să mai piardă vremea, Silas W'egg îl escorta afară, îl imbrînci dc umeri pe poarta curţii, ferccînd-o în urma lui.

— Admosfera — spuse Wegg cînd reveni, şchiopătind, în odaie, puţin îmbujorat la faţă de efortul din urmă — admosfera e acu mai liberă şi se poale răsufla în voie. Domn Venus, ia, domle, un scaun. Boffin, poţi să stai jos.

Domnul Boffin, încă abătut, cu mîinile în buzunare, se aşează pe marginea banchctci, ocupînd cît mai puţin loc. şi se uită la puternicul Silas cu o expresie împăciuitoare.

— Mnealui — spuse Silas Wegg, făcînd semn spre Vcnus — mnealui, Boffin, e mai moale şi mai bun cu tine decît am să fiu cu. Da el n-a-ndurat jugu roman, ca mine, şi nici n-a fost silit, ca mine, să-ţi hrănească pofta deşucheată pentru nişte zgripţuroi.

— Nici prin gînd nu mi-a trecut, dragul meu Wegg... — începu domnul Boffin, dar Silas îl întrerupse.

— Taca-ţi gura, Boffin ! Răspunde numai cînd eşti întrebat.

Şi-ai să vezi c-o să ai destul de furcă. Ştii, nu-i aşa, că te afli în posesia unei averi la care n-ai nici un drept ? Ştiiasta ?

— Mi-a spus Venus — răspunse domnul Boffin, uitîndu-se Ia el cu nişte ochi care cercau ajutor.

— *Eu* îţi spun asta — se răsti Silas. — Ei bine, ici e pălăria mea, Boffin, şi colo-i bastonu meu. Joacă-te mult cu mine, şi în loc sa fac tîrg cu tine, îmi pun pălăria, iau bastonu şi plec să fac tîrgu cu-adevăratu propitar... Ei, ce zici ?

— Zic — replica alarmat domnul Boffin, apleeîndu-se înainte, cu mîinile pe genunchi — că-s sigur că nu vreau să mă joc cu tine, Wegg. I-am şi spus asta lu Venus.

— Asta aşa-i, domle — încuviinţă Vcnus.

— ['şti prea moale şi prea bun cu pretinu nostru, zău aşa — îl dojeni Silas, scuturînd dezaprobator din capul lui butucănos. — Te pomini că după aia ai să mărturiseşti că vrei să cazi la-nvoială, nu-i aşa, Boffin ? înainte de-a răspunde, bagă bine dc scamă ce ţi-am spus despre pălărie şi baston.

— Sînt gata să cădem la-nvoială, Wegg.

Domnul Wegg din nou îşi înfipse mîna în şold, aplecînd capul într-o parte.

— Da.

— Da ce ? — întrebă neîndurătorul Wegg. C *c* să lac eu cu da ? Eu vreau s-aud totu de la tine, Boffin.

— Vai de mine şi de mine ! — exclamă nefericitul acesta. — Ce năpasta ! Rog să mi se-ngăduie să cad la-nvoială, presupu- nîu.d că documentu pe care-1 ai e valabil.

— în privinţa asta nu-ţi face griji — spuse Silas, repezind capul spre el. — O să-l vezi cu ochii, fii pe pace. ’]i-l arată domn Venus, şi în timpu ăsta cu te ţin. După aia o să vrei sa afli care-s condiţiile. Nu-i aşa că la asta te gîndeşti de fapt ? Boffin, vrei să răspunzi, ori ba ?

Făcu o pauză.

— Vai de mine şi de mine ! — strigă nefericitul clin nou. —• Ce năpastă... nici nu ştiu unde mi-e capu. Mă iei aşa repede...

1ii atît de bun, Wegg, şi spune-mi condiţiile.

— Acum ascultă, Boffin — replică Silas. — Ascultă bine, finca-s condiţii grele şi-s singurele. Movila ta (movila cea mică, aia oricum îţi aparţine) o punem alături de averea generală, şi pormă împărţim întreaga propitatc în trei părţi, ţii una şi le predai pc alelante.

Gura domnului Venus se schimonosi în lăţime, în vreme ce domnului Boffin i se ascuţi faţa ; domnul Venus nu fusese pregătit pentru o asemenea cerere hrăpărcaţă.

— Ia stai puţin, Boffin — continuă Wegg. — Acu mai e ceva. Tu ai risipit averea asta .. ai cheltuit o parte din bani. Nu merge *aşa.* Ţi-ai cumpărat o casă. Ţi sc pune la socoteală.

— O să fiu ruinat, Wegg ! — protestă încetişor domnul Boffin.

— Ia stai puţin, Boffin ; acu mai c ceva. Movilele astea lc laşi în custodia mea pînă cc-or fi transportate în întregime. Dacă s-or găsi în ele niscai valori, cu am să mă ocup de asemenea valori. Tu faci contractu de vînzare a movilelor ca să ştim pîn’la ultimu gologan cît valorează, şi pe lîngă asta ai să-ntocmeşti o listă ezactă pentru tot restu averii. Cînd movilele o să fie cărate pîn’la ultima lopată, abia atunci urmează împărţeala.

— Groaznic, groaznic, groaznic ! O să mor la azil î —

•— Ia stai, stai puţin, Boffin ; acu mai e ceva. Ai scotocit curtea asta în chip nelegal. Ai fost văzut tocmai cînd cotro- băiai prin curtea asta. Doua perechi de ochi, care în clipa de faţă-s îndreptaţi asupra ta, te-au văzut dezgropînd o sticlă-n patru colţuri.

— Era a mea, Wegg — protestă domnul Boffin. — Chiar eu o pusesem acolo.

— Ce-avea-năuntru, Boffin ? —• întrebă Silas.

— Nici aur, nici argint, nici bancnote, nici juvaeruri, nimic din care să poţi face bani, Wegg, pe viaţa mea !

— Fincă eram pregătit, domn Venus — zise Wegg, întor- cîndu-se spre asociatul său, cu un aer viclean şi plin de superioritate — pentru un răspuns în doi peri din partea pre- tinului nostru Gunoier, aci dc faţă, mi-a venit o idee care cred c-o să-ţi fie pe plac. Noi socotim sticla aceea la o mie dc lire.

Domnul Boffin scoase un oftat adînc.

— Ia stai, stai puţin ; acu mai e ceva. în slujba ta se află o secătură de escroc, numit Rokesmith. Nu-mi convine să-l am în coastă cîta vreme afacerile noastre-s în curs. Trebe dat afară.

— Rokesmith a şi fost dat afară — rosti domnul Boffin, cu un glas surd, acoperindu-şi laţa cu mîinile, în timp ce se legăna pe banchetă.

— A şi fost dat afara, daa ? — replică Wegg, surprins. — Oo ! Atunci, cred că deocamdată nu mai e nimic altceva.

Deoarece nefericitul domn Boffin continua să se legene încoace şi-ncolo şi din cînd în cînd să geamă, domnul Venus îl rugă să întîmpine cu curaj nenorocirile şi să-şi lase răgaz pînă se va obişnui cu ideea noii lui situaţii. Dar tocmai despre acest răgaz Silas Wegg nu voia să audă nici în ruptul capului. „Da ori ba, fără jumătăţi de măsură !“ era cuvîntul de ordine pe care hainul personaj îl repetă în nenumărate rînduri, facînd cu pumnul la domnul Boffin şi ţintuind fiecare silabă în duşumea prin cîte-o lovitură cu piciorul lui de lemn, în chip ameninţător şi alarmant.

în cele din urmă, domnul Boffin rugă să i se îngăduie un răgaz de un sfert de ceas, în care timp să facă o plimbare prin curte ca să se mai răcorească. Domnul Wegg îi acordă cu destulă greutate acest marc hatîr, însă numai cu condiţia ca el să-l însoţească pe domnul Boffin de-a lungul plimbării, ne-

ştiind cc ar mai ti putut dezgropa în mod frauJnlos dară ramînca singur. O scena mai absurdă decît sâ-i vezi pe domnul Boffin în plină agitaţie tropăind foarte sprinten, iar pe domnul Wegg şontîcăind în urma lui ca vai de lume, avkl să surprindă pînă şi cca mai slabă mişcare din gene care ar fi putut să-i indice vreun locşor conţinînd cine ştie cc tainâ, cu siguranţă că nicicînd nu se mai pomenise la umbra movilelor. Domnul Wegg era istovit cîna sfertul de oră se scurse şi intră şchiopătînd înăuntru — un secund al naibii de rău.

— Nu ştiu ce să fac ! — strigă domnul Boffin dezamăgit, lăsîndu-se să cadă pe banchetă, cu mîinile înfundate în buzunare, de parcă buzunarele se adînciseră. — La ce bun să dau de-nţeles că ma împotrivesc dacă nu ştiu ce să fac ? Trebe să mă supun condiţiilor, n-am încotro... Aş vrea să văd do- comentu.

Wegg, care de-abia aştepta să ducă lucrurile la capăt, îi vesti că o să vadă documentul într-un ceas, cel tîrziu. Luîndu-1 în acest scop în primire sau mai bine zis păzindu-1 de parcă ar fi fost geniul răului în carne şi oase, domnul Wegg îi tufli pălăria pe ceafă şi-l scoase afară de braţ, dovedind un anumit drept de proprietate asupra sufletului şi trupului său, mai sinistru şi mai caraghios decît în cazul oricăreia dintre piesele aflate în strania colecţie a domnului Vcnus. Acesta, cu părul lui blond, venea imediat după ei, susţinîndu-1 pe domnul Boffin la propriu cel puţin, dacă spiritualiceşte recent n-a avut prilejul s-o facă ; domnul Boftin o ţinea într-un tropăit cît putea de iute, punîndu-l pe Silas Wegg în situaţia să se ciocnească tot timpul de lume, la fel cum ar păţi stă- pînul orb al unui dine.

Ajunseră în fine la prăvălia domnului Vcnus, puţin încălziţi din pricina felului cum merseseră. Mai cu seamă pe domnul Wegg îl treceau năduşelilc şi rămase în prăvălioară cîteva minute fără să scoată o vorba, gîfîind şi tamponîndu-se pe cap cu o batistă.

între timp, domnul Yenus, care în lipsa lui lăsase broaştele sa dueleze la licărul lumînării întru delectarea publicului, trase obloanele. După ce totul a fost pus la punct, uşa încuiată, el îi spuse lui Silas, care era lac de sudoare :

— Domn Weg, acuma cred că putem scoate docomentu.

în care cu alt prilej spuneai că sînt lucruri diverse... înspre mine aici, în mijlc-'u prăvăliei ?

Domnul Venus făcu ce i se ceruse.

— Foarte bine — zise Silas, privind în jur. — Foarte bine. Vrei să-mi dai, domle, şi scaunu ăla ca să-l pun deasupra ?

Venus îi dădu scaunul.

— Acuma, Boffin — adăugă Wegg — urcă ici şi ia loc dacă vrei !

Domnul Boffin urcă pe podiumul amenajat pentru el, ca şi cum s-ar fi pregătit sa i se picteze portretul, sau sa fie electrizat, ori să devină francmason, ori să fie plasat în cine ştie ce situaţie izolată defavorabilă.

— Acu, domn Venus — rosti Silas, dezbrăcîndu-se de haină — în timp ce eu il ţin pe pretinu nostru aici, pe după braţe şi corp, ţintuit bine de spătarii scaunului, n-ai decît să-i araţi ce vrea el să vadă. Dacă despătureşti docomentu şi-l apuci strîns, domle, cu o mînă, iar cu lumînarea-n ai lama, poate să citească pe cinste.

Domnul Boffin era cît pe ce să se împotrivească acestor măsuri de precauţie, dar pentru că Wegg îl cuprinse numai- dccît cu braţele, se resemnă. Venus scoase apoi documentul, şi domnul Boffin silabisi pe îndelete conţinutul, cu glas tare, atît de rar îneît Wegg, care-1 ţinea pironit în scaun cu forţa unui luptător, din nou se simţi istovit din pricina efortului.

•— Spune-mi, domn Venus, cînd l-ai pus iarăşi la loc sigur — rosti el anevoie — fincă sforţările e tcribelc.

In cele din urmă, documentul a fost pus iarăşi la adăpost, şi Wegg, a cărui poziţie incomoda lusese aceea a unui 1)111 , foarte stăruitor trudindu-se zadarnic să stea Î11 cap, luă loc pe un scaun ca sa-şi recapete cumpătul. La rîndul lui, domnul Boffin nici 1111 încercă sa coboare, ci rămase acolo sus, dezolat.

— Ei, Boffin ! — spuse Wegg de îndată ce se simţi în stare să vorbească. - Acuma ştii!

— Da, Wegg — încuviinţă domnul Boffin, umil. -— Acuma ştiu.

— Nu mai ai nici un lei de îndoieli, Boffin ?

Nu, Wegg. Nu, Wegg, Nici una — răspunse agale şi trist.

— Atunci, ia bine scama — rosti Wegg — să te supui

întîmplă să ai o picătură de ceva în casă, nu chiar aşa de slab ca ceaiu. cred că mi-aş lua pretineşte libertatea să-ţi cer o probă.

Domnul Venus, amintindu-şi dc îndatoririle ospitalităţii, aduse nişte rom.

— Vrei să adaugi şi puţină apă, domn Wegg ? — îl întrebă.

— Nu, cred că nu, domle — răspunse acesta bine dispus. — La o ocazie aşa de fericită prefer să-l gust ca pe-o trufanda.

Domnul Boffin refuză romul, dar cocoţat încă pe postamentul acela, se afla într-o poziţie potrivită pentru a fi descusut. Wegg, după ce se zgîi la cl în voie, cu neruşinare, savu- rîndu-şi băuturica. i se adresă astfel :

— Bof-fin.

— Da, Wegg — îi răspunse, revenindu-şi cu un oftat din- tr-un moment dc absenţă.

— N-am pomenit nimic despre un lucru, fincă-i un amănunt care se-nţelegc de la sine. Ştii, de-acu încolo ai să fii păzit pas cu pas. Trebuieşti ţinut sub observaţie.

— Nu prea pricep bine -— spuse domnul Boffin.

— Zăău ? ! — exclamă Wegg în zeflemea. — Da unde-ţx e minţile, Boffin ? Pai, nu uita, atîta vreme cît movilele nu c cărate şi treaba nu-i dusă pîn'la capăt trebe să dai socoteală de toată averea. Şi anume, mie trebe să-mi dai socoteală. Domn Venus, aici dc faţă, e prea blîncl şi moale cu tine, aşa că mă ocup cu dc asta.

— Mă gîndeam — îngăimă domnul Boffin, descurajat — c-ar trebui să-i dau de ştire nevesti-mi.

— Despre împărţirea averii, asta vrei să spui ? — întrebă Wegg, turnîndu-şi a treia trufanda, căci între timp o luase pe a doua.

— Da. Dac-ar fi să moară înaintea mea, atunci toată viaţa ar crede poate, biata de ca, că restu averii îl am cu şi l-am pus deoparte.

— Presupun, Boffin — replică Wegg, scuturînd din cap cu subînţeles şi făcîndu-i cu ochiul, greoi — că ai aflat vreo poveste despre cine ştie ce moşneag care trecea drept zgrip- ţuroi bătrîn şi-i mergea vestea c-ar fi avut mult mai

-— Nu pricepi, Wegg ? — caută să-i explice Boîlin, înduioşat. — Nu pricepi *t* Nevastă-niea e aşa obişnuita cu averea' asta ! Ar fi pentru ea o surpriză groaznică.

— Nu pricep de loc — răcni Wegg. — O să ai la fel ca şi noi. Da cine eşti tu ?

— Şi pe urmă — continuă domnul Bolfin, molcom — nevastă-mea se conduce după prinţipuri foarte cinstite.

-— Da cine-i nevastă-ta — se răsti Wegg — să aiba prinţipuri mai cinstite ca ale inele ?

în acest moment, domnul Bolfin, mai mult ca oricînd dea lungul negocierilor, păru că-şi pierde răbdarea. Dar se stăpîni şi spuse cu destulă blîndcţe :

— Cred că va trebui, Wegg, să nu-i spunem nimic nevesti-mi.

— Păi — tăcu Wegg, dispreţuitor, deşi altminteri, poate, desluşind un grăunte de primejdie — nu-i spune nimic ne- vesti-ti. *Eu* unu n-am să-i suflu o vorbă. Pot să te urmăresc îndeaproape şi fără asta. Sînt un om de lume ca şi tine şi chiar şi mai şi. Pofteşte-mă la masă. Dă-mi casa pc mînă. Cîndva eram la preţ faţa de tine şi nevastă-ta cînd îţi dădeam o mînă de ajutor la friptura de viţel şi Ia jambon. Oare înainte de *voi* doi nu fuseseră domşoara Elizabeth, domşoru George, tanti Jane şi nea Parker ?

— Uşurel, domn W'egg, uşurel — îi atrase atenţia Venus.

-— Blînd şi moale vrei să zici, domle — replică el, vorbind
puţin împiedicat, din pricina trulandalei, care-şi făcuse efectul. — L-am pus sub urmărire şi-o să-l urmăresc.

Iu lung $i-n lat senin al s-a dat,
Anglia aşteaptă de la ăst om aici aflat
Să-l ţină pe Boffin la datorie.

— Boffin, vreau să te duc acasă.

Domnul Boffin se dădu jos cu un aer resemnat şi se predă, după ce îşi luă prieteneşte rămas bun de la domnul Venus. încă o dată urmăritor şi urmărit porniră pc străzi împreună, şi astfel ajunseră la uşa domnului Boffin.

Chiar şi atunci însă cînd domnul Boffin spuse

apoi închise binişor uşa, chiar şi atunci atotputernicul Silas trebui să-şi exercite clin nou puterea de curînd dobîndită.

— Bof-fin ! — strigă el prin gaura cheii.

— Da, Wegg — fu răspunsul pe aceeaşi cale.

— Vino afara. Arată-te din nou. Hai sa te mai văd o dată.

Domnul Boffin — vai, cît de mult decăzuse din poziţia superioară a simplităţii lui pline de onestitate ! — deschise uşa, supus.

— Du-te-năuntru ! Acu poţi să pleci la culcare — adaugă Wegg, cu un rînjet.

Uşa abia se închise, cînd iarăşi îl strigă pe gaura cheii s

— Bof-fin !

— Da^Wegg,

De astă dată, Silas nu mai dădu nici un răspuns, ci căută să-i sugereze că ar răsuci o piatră de moară închipuită, dincolo de uşă, iar domnul Boffin se aplecă,

Capitolul IV

O CĂSĂTORIE INTR-ASCUNS

într-o zi, dis-de-dimineaţă, tata-heruvim se scula de lîngă maiestuoasa mama, iăcînd zgomot cît mai puţin posibil, şi pentru ca avea dinainte o sărbătoare, tata şi femeiuşcă minunată trebuiau să se ocupe de o întîlnire cam curioasă.

Totuşi, tat şi femeiuşcă minunată nu urmau vi plece împreună. încă înainte de patru, Bella se şi alia în picioare, dar fără pălărie pe cap. Aştepta la capătul scării — se aşezase, de fapt, pe treapta cea mai de jos — să-l împimpinc pe tata cînd cobora ; singurul ci scap părea însă a ii acela de a-1 scoate pe tata cu bine afară din casă.

— Gustarea de dimineaţă e gata, domnule — ii spuse Bella în şoaptă, după ce-1 salută cu o îmbrăţişare — şi nu mai ai altceva de făcut decît să mănînci şi să bei tot şi apoi să dispari. Cum te simţi, rată ?

— Atît cît îmi pot da eu seama, ca un spărgător la începutul carierei, draga mea, care nu-i deplin la largul lui decît > după ce se vede ieşit din casă.

Bella îşi petrecu braţul pe după al lui, rîzîntl veselă, pe înfundate, şi coborîra tiptil la bucătărie ; ea oprindu-se la fiecare treaptă în parte ca să-şi pună arătătorul pe buzele trandafirii şi apoi să-l aşeze pe buzele lui, felul ei lavorit de a-1 săruta pe tata.

— Cum *te* simţi, scumpa mea ? — întrebă R.W. pe cînd ca îi servea gustarea de dimineaţă.

— Mă simt de parcă prevestirea s-ar adeveri, dragă tată, şi bărbatul mărunţel şi blond se arată întocmai ca în prezicere.

— Aha ! Numai bărbatul mărunţel şi blond ? — rosti tatăl.

Bel 1 a îi mai puse un sărut pe buze, şi apoi spuse îngenunchind lîngă el, la masă :

— Acum, iii atent aici, domnule ; ce crezi că meriţi dacă o să te porţi lrumos astăzi ? Ce ţi-am lăgăduit eu că o să capeţi dacă vei ti cuminte la un moment dat ?

— Pe cuvîntul meu, nu-mi amintesc, scumpo. Aa, ba da, totuşi. Nu era vorba de nişte cosiţe fru-moase ? - - spuse mîn- gîind-o pe păr.

— Întocmai ! — replică Bella, alintîndu-se. — Pe cuvîntul meu ! Ştiai că ghicitorul ar da cinci mii de galbeni (dacă ar putea, dar nu e cazul) în schimbul buclei minunate pe caro am tăiat-o pentru dumneata ? Habar n-ai, domnule, de cîte ori a sărutat o şuviţă pricăjită în comparaţie cu cea tăiată pentru *cl.* Şi pot să-ţi spun că o poartă cu sine, pe după gît !

Lîngă inimă ! ... adaugă Bella dînd din cap. -- Ah ! Foarte aproape de inimă. Dar cum dimineaţa asta ai fost băiat bun, bun de tot, cel mai bun din toţi băieţii dragi din cîţi au existat vreodată, iată lanţul făcut pentru dumneata, tată, pe care trebuie să mă laşi să ţi-1 pun in jurul gîtului chiar cu mumie mele alectuoase.

Cînd tatăl îşi lăsă capul în jos, ea plînse puţin, îşi ţterse ochii de vesta lui albă (absurditate de care, cînd o descoperi, ei îi veni să rîda) şi apoi zise :

— Acum, dragă tată, da-mi miinile să le împreunez, ‚i dumneata spune după mine : „Micuţa mea Bella...“

— Micuţa mea Bella — repetă tatăl.

— Te iubesc din ţoală inima.

— Te iubesc din toată inima, scumpa mea — zise tatăl.

— N-ai voie să spui nimic, domnule, care nu ţi se dictează. N-ai îndrăzni să faci una ca asta în răspunsurile de la bisencă şi nu trebuie s-o faci în răspunsurile din afara bisericii.

— Retrag scumpa mea — se supuse tatăl.

— Ce băiat evlavios ! Acum, mai departe... Totdeauna ai fost...

— Totdeauna ai fost, repeta tatăl.

— Un animal prostcrescut...

— Nu, nu-i adevărat — se împotrivi tatăl.

— Un animal prostcrescut (ai auzit, domnule ?), prost-crescut, îndărătnic, nerecunoscător, plicticos, dar pe viitor

că era rîndul tatălui ei să repete şi se agăţă de gîtul lui. — Dragă iată, dacă ai şti cît de mult mă gîndesc dimineaţa asta la ceea ce mi-ai spus odată, cînd nc-am întîlnit pentru prima oară la bătrinul Flarmon şi cînd am bătut cu piciorul în pă- mînt. am ţipat şi te-am lovit cu pălăriuţa mea nesuferită ! Am impresia că de cînd m-am născut am tot bătut cu piciorul în pămînt, tată dragă, am ţipat şi te-am lovit cu pălăriuţa aceea urîcioasă !

— Fleacuri, scumpa mea, Cît despre pălăriile tale, totdeauna au fost frumoase, şi la orice vîrstă, totdeauna, îţi veneau bine... sau mai degrabă, tu le făceai să arate acătării, da, poate că aşa era...

— Ţi-am pricinuit multe necazuri, sărmanul meu tată — întrebă Bella, rîzînd (în ciuda remuşcărilor) —cînd te loveam cu pălăriuţa... făcînd mare haz de această scenă ?

— Nu, copila mea. N-ai fost în stare să faci rău nici unei muşte !

— Ei da, dar mi-e teamă că nu te-aş li lovit dacă nu voiam să-ţi fac rău — adăugă Bella. — Te ciupeam de picioare, tată ?

— Nu cine ştie ce, draga mea, dar cred că e aproape timpul să...

— Aa, da ! — strigă Bella. — Dacă mai flecăresc mult te vor prinde dc viu. Pleacă iute, tată, pleacă iute !

Astfel plecară din bucătărie şi urcară pe nesimţite, iar Bella cu mîna ei delicată desferecă uşa de la stradă, şi tatăl ieşi, după încă o îmbrăţişare la despărţire. Nu se depărta prea mult, şi se uită îndărăt. Bella îi mai trimise un sărut din vîr- ful degetelor, arătîndu-şi picioruşul ca să-i amintească de făgăduială. Tatăl, aflat prin preajmă, îi făcu semn să n-aibă nici o grijă şi porni la drum cît se poate de repede.

Bella se plimbă dusă pe gînduri prin grădină, vreme de o oră şi mai bine, şi apoi, întorcîndu-se în odaia de dormit, unde Lavvy, zvăpăiata, mai picotea încă, îşi puse o pălăriuţă simplă, dar nu mai puţin cochetă, pe care şi-o făcuse în ajun.

Mă duc să mă plimb puţin, Lavvy — spuse ea, şi se aplecă s-o sărute.

Zvăpăiata sări din pat, plîngîndu-se că nu era timpul să

Priviţi cum umblă Bella. în pas sprinten, pe străzi, minunea aceasta de fată, pe jos, sub razele soarelui de vară ! Pri- viţi-1 pe tatăl ei aşieptînd-o pe Bella în dreptul unei pompe de apă, cel puţin la trei leghe de casa părintească. Priviţi-o pe Beila şi pe tatăl ei la bordul unui vaporaş matinal, în cursă spre Greenwich !

Erau oare aşteptaţi la Greenwich ? Probabil. Cel puţin, domnul Rokesmith se afla la debarcader, uitîndu-se peste tot, cu vreo două ore înainte ca vaporaşul, numai funingine (pentru el însă numai colb de aur), să fi ridicat ancora la Londra. Probabil. Cel puţin, domnul John Rokesmith părea perfect satisfăcut cînd îi zări pe vas. Probabil. Cel puţin, Bella abia pusese piciorul pe ţărm, că îl şi lua pe domnul John Rokesmith de braţ, fără să arate că ar fi surprinsă, şi cei doi plecară împreună cu un aer de eterică fericire, care, ca să zicem aşa, îi înălţă de pe pământ, trăgînd după ei un moşneag pensionar, posac şi ursuz, cu amîndouă picioarele de lemn ; chiar cu 1111 minut înainte ca Bella să fi coborît din barcă şi să-şi ii petrecut braţul ei micuţ şi încrezător pe după al lui Rokesmith, acesta nu cunoscuse altceva în viaţă decît tutunul, şi nici asta îndeajuns. Moşneagul posac şi ursuz se împotmoli într-un port de mocirlă veşnică, iar Bella, cît ai bate din palme, îl făcu să se redreseze şi să pornească iarăşi.

„Spune, tată-heruvim, care conduci drumul, încotro s-o apucăm mai întîi ?“ Cu întrebarea asta în minte, moşneagul posac şi ursuz fu cuprins de un interes atît de subit, că întinse grumazul ca să privească peste lumea de care era despărţit — de parcă ar fi încercat să se ridice în vîrful degetelor cu picioarele lui de lemn — şi dădu cu ochii de R. W. Nu există nici un „mai întîi" în situaţia asta, descoperi moşneagul posac şi ursuz : tatăl-heruvim se îndreptă direct spre biserica din Greenwich, ca să-şi vadă rubedeniile ! Căci moşneagul posac şi ursuz, deşi majoritatea întîmplărilor treceau peste el pur şi simplu precum instrumentul de umplut luleaua peste tutun, pe care-1 presează şi-l strînge înăuntru, şi-a închipuit că desluşeşte o asemănare de lamilie între heruvimul din arhitectura bisericii şi heruvimul cu vestă albă. S-ar putea ca această asemănare să-i fi amintit despre străvechea zi a

ipuţin potrivit cu clima clin Anglia îi conduce pc îndrăgostiţi în faţa altarului — şi să-i fi înfierbîntat călcîiele de lemn ale moşneagului. Oricum ar fi, el ridică ancora şi-şi văzu de urmărire.

Heruvimul merse mai departe, zîmbind radios. Bella şi jjohn Rokesmith veneau în urma lui ; moşneagul posac şi ursuz se lipise ca ceara de ei. De ani de zile, aripile minţii lui fcrau în căutarea picioarelor trupului său ; Bella însă i le-a adus înapoi cu vaporul, şi acum din nou şi le întinsese.

Naviga anevoie pe vîntul fericirii, dar apucă pc o scurtătura ca să ajungă la întîlnirc şi trudea din greu, parcă ar fi jucat cu patimă o partidă de *cribbage*. Cînd umbra portalului de la biserică îi înghiţi, victorios, moşneagul posac şi ursuz se prezentă să-l înghită şi pe el. Unde mai pui că tatăl-hcru- vim se temea în aşa hal de o surpriză — noroc de picioarele de lemn pe care stătea cocoţat odihnitor moşneagul posac şi ursuz ! — încît conştiinţa îi dădea ghes să vadă, în persoana acestui invalid, pe maiestuoasa lui soţie, deghizată, adusă într-o trăsura trasă de grifoni, aidoma ielelor la botezul prinţeselor, ca să tulbure slujba de cununie prin cine ştie ce nelegiuire. Iată de ce el avea atunci într-adevăr un motiv să fie palid la faţă şi să-i spună Bellei în şoaptă :

— Draga mea, nu crezi cumva că ar putea fi maică-ta ?

Şi aceasta, din pricina unui foşnet misterios, a unui zgomot
de paşi furişaţi, undeva în vecinătatea îndepărtată a orgei, deşi numaidecît se stinsese şi nu se mai auzi. Totuşi, pe urmă s-a mai zvonit cîte ceva despre asta, după cum se va putea citi mai tîrziu 111 acest registru dc căsătorii, demn de toată încrederea.

— Cine se însoară ?

— Eu, John.

• — Cine se mărită ?

— Eu, Bella.

— Cine e tatăl fetei ?

— Eu, R.W.

De vreme ce John şi Bella au consimţit să se unească prin căsătorie, dumneata, moşneag posac şi ursuz, poţi (pe scurt) considera totul terminat şi retrage-ţi cele două picioare de lemn din această biserică. în felul ăsta vorbeşte oficiantul poporului, conducîndu-sc după însemnări, care în

de faţă este reprezentat de moşneagul posac şi ursuz, ales p'e sprinceană, mai sus menţionat.

Şi acum, portalul bisericii înghiţind-o pe Bella pentru vecie, n-avea puterea să mai restituie această tînără fată, ci în locul ei va apărea în razele binecuvîntate ale soarelui doamna John Rokesmith. Moşneagul posac şi ursuz rămase îndelung pe treptele scăldate în lumină, uitîndu-se după drăgălaşa mireasă, cu simţămîntul că visa cu txrhii deschişi.

Apoi, Bella scoase dintr-un buzunar un bileţel, pe care-1 cili cu glas tare tatălui ei >i lui John ; iată copia întocmai a conţinutului :

Scumpă mumă,

Sper că n-o să te superi, dar m-atn măritat cit domnul John Rokesmith şi sint extrem de fericită ; el mă iubeşte mai mult decit aş fi putut merita vreodată, iar eu il iubesc din toată inima. M-am gîndit că e mai bine să nu pomenesc nimic înainte, ca nu cumva sa fi stirnit cine ştie ce discuţii acasă. Te rog spune-i tatei, dragul de el. Cu multă afecţiune pentru Lavvy. Fiica dumitale, scumpă mamă, care te va iubi totdeauna

BELLA

(P. S. Rokesmith).

In fine, John Rokesmith lipi pe plic un timbru cu chipul reginei — cînd a mai arătat maiestatea-sa atît de surîzatoare ca în acea dimineaţă binecuvîntată ? — şi pe urmă Bella puse scrisoarea la cutie, spunînd veselă :

— Acum, iubite tată, eşti în siguranţă, şi cît vei trăi, nimeni nu se va agăţa de dumneata.

La început, tatăl ei, în adîncurile tulburi ale conştiinţei, departe de a se simţi în siguranţă, totuşi, vedea pe după copacii inofensivi din parcul Greenwich femei maiestuoase stînd la pîndă şi chiar i se păru că desluşeşte o figură impunătoare, legată la cap cu o batistă, preabine cunoscută lui, uitîndu-se sumbru în jos spre el de la o fereastră a Observatorului, de unde angajaţii din *Royal Astronomer* urmăreau noapte de noapte stelele care clipeau. Dar cum minutele se perindau şi nici pomeneală ca doamna Wilfer să apară in carne şi oase,

el mai prinse puţin curaj, aşa că se îndreptă binevoitor şi cu poftă de mîncare către căsuţa din Blackheath, unde gustarea de dimineaţă îi aştepta.

O căsuţă modestă, dar curată şi luminoasă, iar pe faţa de masă albă ca zăpada — cel mai îmjiietor mic dejun ! Pentru servit, ca o briză plăcută dc vară, o fată tînără care zbura de colo-colo, toată în roz şi numai panglici, îmbujorată la faţă dc parcă ea se mărita, nu Bella, şi totuşi impunîndu-şi superioritatea feminină asupra lui John şi a tatălui printr-un neastîm- păr zglobiu şi înveselitor, ca şi cum voia să spună: „Iată unde vă e dat să ajungeţi cu toţii, domnilor, cînd ne face nouă plă- cerc să vă luăm." Tînăra sprinţară era slujnica Bellei, căreia îi predă un mănunchi de chei păstrător de comori, precum : conserve, carne afumată, dulciuri, murături ; trecerea lor în revistă avea să le ocupe timpul după micul dejun, cînd Bella exclamă :

— Tata trebuie să guste din toate, John dragă, ca să ne meargă bine totdeauna.

Şi tatăl se trezi cu gura plină de tot soiul de provizii, în cit nu mai ştia ce să facă.

Apoi, toţi trei făcură o splendidă plimbare, mai întîi cu trăsura, pe urmă pe jos, hoinărind prin iarba-neagră înflorită, cînd, dc cine dau cu ochii ? Dc acelaşi moşneag posac şi ursuz, cu picioarele de lemn dispuse orizontal dinaintea lui, care părea că meditează la vicisitudinile vieţii !

— Aa, iată-te din nou ! — îi spuse Bella spontan, sur- prinsa. — Ce bătrînel simpatic eşti !

La care moşneagul posac şi ursuz îi răspunse :

— Azi-dimineaţă am fost la nuntă, frumoasa mea, şi dacă nu-mi îngădui prea mult, aş vrea să-ţi urez să ai parte numai de zile bune şi vînt prielnic ; tare aş dori să ştiu şi mai tîrziu cum îţi merge ! — Apoi, ridieîndu-se cu greu pe picioarele de lemn ca să salute, cu pălăria în mînă, ca un lup-de-mare, adop tînd curtoazia unui marinar, de pe un cuirasat, cu inimă vajnică.

Era o scenă plăcută, în mijlocul cîmpului înflorit dc aur. să vezi acest moşneag lup-de-mare, posac şi ursuz, cum Untură pălăria cu gardini largi, spre Bella, în vreme ce părul alb şi subţire îi zboară în vînt, ca şi cum ca l-ar ti trimis din nou peste îi.tinderile albastre de apă.

— Eşti un bătrîn simpa-tic — adăugă Bella. — Sînt atît de fericită, incit aş vrea să te pot face şi pe dumneata fericit.

— Dă-mi voie — răspunse moşneagul posac şi ursuz — să-ti sărut mîna, frumoasa mea, şi m-ai făcut fericit

Aşa sc şi întîmpla, spre mulţumirea generala * şi daca moşneagul posac şi ursuz nu mergea pc două cărări în acea clupă- amiază, nu-i pentru că n-ar fi avut cu ce să aducă această jignire sentimentelor unor tineri înaripaţi de nădejdi.

Masa de nuntă însă a fost încununată de succes, căci mireasa şi mirele n-au pus la cale nimic altceva decît c*i ospăţul să aibă loc chiar în încăperea aceluiaşi restaurant unde tatăl şi minunata femeiuşcă prînziseră cindva împreună ! Bclla stătea între tatăl ei şi John, acordindu-le în egală măsură atenţia cuvenită ; simţi totuşi nevoia (în absenţa chelnerului, înainte de masă) să-i amintească tatei că de acum încolo nu mai era minunata *lui* femeiuşcă.

— Ştiu asta foarte bine, draga mea — replică heruvimul — şi îţi redau libertatea de bunăvoie.

— De bunăvoie, domnule ? Trebuia sa fi fost cu inima zdrobită.

— Aşa ar fi trebuit, draga mea, dacă mă gîndeam că te voi pierde.

— Dar ştii că nu mă pierzi, nu-i aşa, tată ? Ştii doar atît: ca ai cîştigat o nouă rudă, care va ţine la dumneata şi-ţi va fi recunoscător... de dragul meu, dar şi de dragul dumitale... deopotrivă cu mine ; nu-i aşa, dragă tăticule ? Fii atent, tată !

— Bella îşi puse degetul pe buze, apoi pe ale tatei, apoi din nou pc buzele ei, pe urmă pe ale soţului său. — Acum, tustrei sîntem asociaţi, dragă tată.

Sosirea mesei o întrerupse pc Bella brusc tocmai cînd să dispară în braţele lui John, cu atît mai mult cu cit serviciul se afla sub auspiciile unui domn solemn 111 haine negre şi cravată albă, care semăna mult mai mult cu un cleric decît clericul *însuşi* şi care părea să ocupe în biserică un rang serios superior, ca să nu spunem că urcase pîna la clopotniţă. Acest înalt demnitar, conferind în taină cu John Rokesmith pe tema vinurilor şi a punciului, înclina capul ca pentru a primi

0 spovedanie la ureche, după obiceiul catolic.Tot astfel,

Dar ce masă ! Specimene clin toate soiurile de peşti care înoată în mare, desigur veniţi anume nici ; şi daca printre ei nu se puteau recunoaşte acele exemplare pestriţe din cei carc în O *mie şi una de nopţi* (adevărată explicaţie ministerială în privinţa neclarităţii) au vorbit şi apoi au sărit din tigaie, asta numai din pricina că toţi căpătaseră aceeaşi culoare, fiind prăjiţi de-a valma, laolaltă cu scrumbiile. Iar bucatele, condimentate cu voie bună — articol care la Greenwich lipseşte uneori — erau grozav de gustoase ; băuturile, trase la sticle în epoca de aur. tot adunaseră de-atunci buchet şi efervescenţă.

Lucrul cel mai bun a fost că Bella, John şi heruvimul s-au înţeles să nu dezvăluie nici unui ochi de muritor, cit de cît, că e vorba de o nunta. Acum, demnitarul inspector, arhiepiscopul de Greenwich, ştia totul aşa de bine. ca şi cum el ofi ciase cununia. Şi apoi, semeţia cu care cuvioşia-sa intrase, fără să fi fost poftită, în înţelegerea lor, şi stăruise ca nu cumva chelnerii să afle ceva, a fost un fel de încununare triumfală a petrecerii.

Un chelner tînăr şi nevinovat, puţintel la trup şi cu picioare cam slăbănoage, încă neintrodus în şiretlicurile meseriei de chelner, cu o fire romanţioasă, se vedea prea bine, era îndrăgostit profund (poate că ar fi prea mult să adăugăm : la disperare) de o tînără care habar n-avea cîte parale face. Neprihănitul tînăr priccpînd cum stăteau treburile, nici chiar inocenţa lui nu putea da greş, îşi mărgini îndatoririle de chelner la a se uita cu admiraţie şi stăruitor, rezemat de bufet, cînd Bella nu avea nevoie de ceva, şi altminteri năpustin- du-se asupra ei. Cuvioşia-sa arhiepiscopul mereu îi tăia calea, dîndu-l în lături cu coatele cînd acesta izbutea să se apropie, descotorosindu-se de el prin a-i cere, lucru înjositor, să aducă nişte unt topit, şi, dacă întîmplator punea mîna pe vreo farfurie care-i trebuia, i-o smulgea, poruncindu-i să-şi ia tălpăşiţa-

— Vă rog să-l iertaţi, doamnă — spuse arhiepiscopul, pe un ton scăzut şi plin de demnitate — e un băieţandru luat de probă, clar care nu *ne* place.

Asta îl făcu pe John Rokesmith să remarce, pentru a da lucrurilor mai multă naturaleţe :

— Bella, scumpa mea, aceasta e cea mai reuşită aniversare a noastră de pînă acum, aşa în.cît cred că aici.le vom sărbători si pe viitor.

La care Bella, probabil cu cea mai puţin reuşită încercare de a părea soţie în toată legea din cîte s-au văzut cîndva, răspunse :

— Intr-adevăr, aşa cred şi cu, John dragă.

Aici, arhiepiscopul de Grecmvich tuşi cu demnitate ca să atragă atenţia unui număr de trei dintre oficianţii săi prezenţi, şi holbîndu-sc la ei, părea să spună : „Fac apel la cinstea voastră de a crede aceste cuvinte !“

Apoi aduse desertul cu propriile lui mîini, făcînd parcă observaţia, pe care o adresa celor trei oaspeţi : „A venit timpul cînd ne putem lipsi ele prezenţa tinerilor ăstora, care şi aşa nu cunosc taina noastră[11] — şi s-ar fi retras cu perfectă demnitate dacă nu se temea de vreun act îndrăzneţ, răsărit clin mintea nesăbuită a tinerelului care se afla acolo pentru probă. Acesta, găsind din păcate o floare de portocal undeva prin vestibul, se apropie pe neobservate cu floarea într-un păhăruţ de lichior şi o aşează în dreapta Bellei. Arhiepiscopul numai- decît îl izgoni şi-l excomunică, dar fapta fusese săvîrşită.

— Sper, doamnă — rosti cuvioşia-sa, revenind singur — că veţi avea bunătatea să treceţi cu vederea fapta unui om foarte tînăr, aflat aici pur şi simplu pentru probă şi care niciodată nu va putea face faţă.

Sp unind acestea, el se înclină solemn şi se retrase, iar cei trei izbucniră într-un rîs îndelungat şi plin de veselie.

-— N-ajută la nimic să mă ascund — zise Bella — toţi şi-au dat seama ; şi asta, cred, tată şi John dragă, trebuie să fie numai pentru că arăt atît de fericită !

Acum, soţul ei simţind necesar să ceară clin partea Bellei. una din acele dispariţii misterioase în braţele sale, ca se supuse docilă, şi adaugă cu glas înduioşat, clin locul unde se ascunsese :

— îţi mai aduci aminte, tată, ce am vorbit în ziua aceea despre vapoare ?

-— Da, draga mea.

— Nu-i ciudat, tată, să nu dau de nici un John în toate vapoarele alea ?

— Cîtuşi de puţin, draga mea.

— Oh, tată ! Cîtuşi de puţin î

— Păi, sigur, draga mea. De unde să ştim noi ce oameni s-ar putea afla pe bordul vaselor care plutesc spre noi, venind de pe meleaguri necunoscute ?!

Deoarece Bella rămase mai departe invizibilă >i în tăcere, tai ăl ei, împotmolii la desert şi vin, îşi dădu seama, în l ine, că era timpul să plece acasă, la Holloway.

— Deşi, drept să vă spun, nu mă pot smulge de aici — adăugă el — ar fi păcat să plec... fără să beau urindu-vă la mulţi ani fericiţi /.iua de azi !

— Ura ! La mulţi, mulţi ani ! — strigă John. -— îmi umplu paharul şi pe cel al adoratei mele soţii.

— Domnilor, rosti heruvimul, în pornirea lui anglo saxonă de a-şi prezenta sentimentele sub forma unui discurs, în aşa lei încît să nu fie auzit de băieţii care, ei între ei, pariau afară să-şi vîre capul în noroi, care mai de care, pentru cîţiva gologani — domnilor... Bella şi John... să vă daţi lesne seama că n-am intenţia de-a vă tulbura, în această ocazie, cu prea multe vorbe. De asemenea, să-nţelegeţi numaidecît felul şi chiar termenii acestui toast pe care-1 propun în momentul de faţă. Domnilor... Bella şi John... prilejul de faţă e încărcat cu atîtea sentimente, ca nu mă pot încumeta să le exprim. Dar, domnilor... Bella şi John... pentru că şi eu iau parte aici, pentru încrederea pe care aţi avut-o în mine şi pentru dragostea şi bunăvoinţa cu care aţi socotit că nu v,ă stau în calc, deşi sini convins că altfel nu se poate, mai mult sau mai puţin, vă mulţumesc din toata inima. Domnilor... Bella şi John... eu vă iubesc din suflet... fie ca pe viitor să ne-ntîlnim de multe ori ca şi cu prilejul de taţă... adică, domnilor, Bella şi John, vă urez la mulţi ani fericiţi ziua de astăzi !

După ce isprăvi astfel cuvîntarea, amabilul heruvim îşi îmbrăţişă fiica şi porni în goană spre vaporul ce avea să-l ducă la Londra, care tocmai se afla tras la puntea de debarcare mobilă, lacînd tot posibilul s-o farîrne în bucăţele. Perechea fericită însă nu voia să se despartă de el în felul ăsta, aşa că, două minute înainte de îmbarcare, tinerii însurăţei se şi aflau acolo, privindu-1 de pe chei, de sus.

— fată dragă ! — strigă Bella, făcîndu-i semn cu umbreluţa de soare să se apropie şi aplecîndu-se graţioasă ca să-i vorbească în şoaptă.

— Da, fetiţa mea.

— Te-am lovit tare rău, tată, cu pălăriuţa aia groaznică ?

— Aa, nici nu merită să mai vorbim, draga mea.

— Eşti sigur că mă ierţi pentru toate cîte ţi-am făcut, tata ? Te rog, tată, te rog iarta-mă pentru toate !

Rîzînd şi plîngînd în acelaşi timp, Bella îl ruga plină de drăgălăşenie ; atît de fermecător, de zglobiu, de firesc, incit tatăl-heruvim căpăvă o expresie mieroasă, de parcă avea de-a face cu fetiţa de odinioară, şi spuse :

— Ce şoricel prostul este !

— Dar ai să mă ierţi pentru asta şi pentru toate celelalte... mă ierţi, da ?

— Da, scumpa mea.

— Şi nu te simţi trist şi părăsit pentru că pleci singur ; nu-i aşa. tată ?

— Domnul să te binecuvînteze ! Nu, viaţa mea !

— Adio, scumpc tată ! Adio !

— Adio, fetiţa mea ! Ia-o cu tine, dragă John. Du-o acasă !

Astfel, sprijinindu-se de braţul soţului ci, se întoarseră acasă pe un drumeag trandafiriu, pregătii generos pentru ei de soarele ajuns la asfinţii.

Da, există zile în viaţă pentru care merită să trăieşti şi sa mori. Ah, cc minunat e cîntecul acela din bătrîni :

Iubirea, iubirea, iubirea Din
lea urmeaza omenirea !

Capitolul V

DKSPRK MIREASA CI-RŞK rORTJI.UI

Aerul supărător de sumbru cucare doamnaWilfer îl întîmpină pe soţul ei la întoarcereade la nuntă bătu atît de puternic la uşa conştiinţei heruvimului şi totodată îi zdruncină în aşa hal tăria picioarelor lui de heruvim, ca starea şubredă mintală şi trupească a împricinatului ar ii putut stîrni bănuieli în sufletul unor persoane mai puţin ocupate decît erau necru- ţătoarea şi eroica doamnă, domnişoara Lavinia şi acel prea- stimat prieten al casei, domnul George Sampson. Dăr atenţia celor trei liind pe dea-ntregul concentrată asupra faptului esenţial, căsătoria, din fericire nule mai rămăsese nimic de prisos ca să risipească şi pe seama vinovatului ; acestei îm
prejurări norocoase îi datora el salvarea, nicidecum sieşi.

— R.W., nu-ntrebi nimic de fiică-ta, Bella ? — rosti doamna Wilfer, din colţul ei de onoare.

— Că bine zici, draga mea — replică el, adoptînd cît se poate de evident o atitudine de om distrat — am trecut cu vederea asta. Ce face, sau poate ar trebui să spun mai degrabă : unde este Bella ?

Nu-i aici — îl anunţă doamna Wilfer, cu braţele încrucişate.

Heruvimul abia îngâimă ceva, semănînd cu : „Aa, într-adevăr, draga mea ?“

— Nu-i aici — repetă doamna Wilfer, pe un ton se vor şi răspicat. — Cu un cuvînt, R. W., fiică-ta Bella nu mai există.

— Nu mai există fiică-mea Bella, dragă ?

— Nu. Fiică-ta Bella — rosti doamna Willer cu trufie, ca şi cum n-ar fi fost copărtaşă la venirea pe lume a acestei

cu sfatul ci — fiică-ta Bella s-a aruncai în braţele unui cerşetor.

— Cerule mare, draga mea î

— Lavinia, arată tatălui tău scrisoarea fiică-si Bella — zise doamna Wilfer, cu monotonia ei de document parlamentar, şi flutură mina. — Cred că taică-tu o va socoti o dovadă neîn- doioasă pentru ceca ce vreau să-i spun. îmi închipui că taică-tu cunoaşte scrisul fiică-si Bella. Dar. mai ştii ?... S-ar putea să susţină că nu-i scrisul ei. Pe mine, una, nimic nu mă mai surprinde.

— Pusă la poşta din Greenwich şi datată azi-dimineaţă

— glăsui Zvăpăiata, repeaindu-se la taică-său ca să-i înmîneze dovada. — Speră că mama 11-0 să se supere, dar s-a măritat cu domnul John Roksmith şi e fericită, şi n-a pomenit nimic dinainte, ca să evite discuţiile, şi te rog spune-i dragului de... dumneata şi cu multă afecţiune pentru... mine... tare-aş vrea sa ştiu ce-ai fi zis dacă aşa ceva făcea un alt membru necăsătorit din familie ! .

Fl citi sccrisoarea.

— Vai de mâne şi de mine ! — exclama, stins.

— Ai şi pentru ce spune vai de mine şi de mine ! — reluă doamna Wilfer, pe un ton profund. încurajat, el repetă exclamaţia, deşi nu tocmai cu succesul aşteptat, căci aceasta, dispreţuitoare, îi atrase atenţia plină de amărăciune : — Ai mai spus asta înainte.

-— Foarte curios ! Dar presupun, draga mea — sugeră heruvimul. împăturind scrisoarea după o tăcere neplăcută — că va trebui să faccm ceva ! Ai avea ceva împotrivă, draga mea, daca aş menţiona că domnul John Rokesmith nu este (după cum îl cunosc) ceea ce se cheamă un cerşetor ?

— într-adevăr ? — replică doamna Wilfer, grozav de politicoasă. —- Aşa să fie ? Nu ştiam că domnul John Rokesmith este proprietar de pămînturi la ţară. Dar auzind asta, mi-ai luat o piatră de pe inimă.

— M-aş îndoi să fi *auzit* aşa ceva — se împotrivi heruvimul, cu jumătate de glas.

— Mulţumesc — sări doamna Wilfer. — Ya să zică, eu fac declaraţii mincinoase ? Fie. Dacă fiică-mea îmi sare în cap, de ce n-ar face asta şi bărbat-miu ? Nu-i nimic nefiresc aici. Lucrurile merg mînă-n mînă. Bineînteles !

Rostise aceste cuvinte cu o veselie funestă şi un fior ele resemnare.

Dar aici, Zvăpăiata se avîntă în lupta, tîrîud în urma ei lăpiura domnului George Sampson, care se împotrivea.

— Mamă — interveni tânăra domnişoară — trebuie să spun că sînt de părere că ar Ti cu mult mai bine dacă ai rămîne la chestiune în loc să-i dai zor într-una cu sărit în cap, care nu-i altceva decît apă de ploaie.

— Cum ! — exclamă doamna Wilter, încruntîndu-şi sprîn- cenele întunecate.

— Pur şi simplu apă de ploaie, mamă — replică Lavvy — şi (ieorge Sampson ştie acest lucru la fel ca şi mine.

Doamna Wilfcr încremeni deodată, piron in du-şi ochii indignaţi asupra sărmanului George, care, împărţit între sprijinul datorat iubitei şi sprijinul datorat mamei iubitei, nu dădea o rnînă de ajutor nimănui, nici chiar sieşi.

— Chestiunea este — continuă Lavinia — că Bella nu s-a purtat de loc ca o soră cu mine, şi s-ar putea să mă compromită grozav faţă de George şi familia lui George, fugind de-acasă şi măritîndu-se în felul ăsta înjositor şi degradant... cu cine ştie ce îngrijitoare de biserică, presupun, presupun, drept domnişoară de onoare... cînd putea sa li avut încredere în mine şi să-mi spună : „Dacă, Lavvy, socoteşti potrivit în situaţia ta de logodnică a lui George să încununezi acest eveniment important luînd parte la el, atunci, Lavvy, te rog îă iei parte şi să păstrezi taina, ca nu cumva să afle mama şi tata." Ceea ce desigur aş fi făcut.

— Ceea ce desigur ai fi făcut ? Ingrato ! — exclamă doamna Wilfer. — Viperă !

— Dar, vă rog ! Ascultaţi, doamnă. Pe cuvîntul meu, nu trebuie să spuneţi asta — o dojeni domnul Sampson, scuturînd cu seriozitate din cap. — Cu tot respectul pe care vi-1 port, doamnă, pe cuvîntul meu, nu trebuie să folosiţi vorba asta. Nu, zău, ştiţi... un bărbat care e însufleţit de sentimente de gentleman se logodeşte cu o domnişoară pe care cineva (chiar din familie) o tratează drept viperă, ştiţi, doamnă !... Supun lucrurile bunelor dumneavoastră sentimente, ştiţi — adăugă Sampson

Privirea nimicitoare a doamnei Wilfer adresată lînărului gentleman, ca răspuns la amestecul lui îndatoritor, era de aşa natură, îneît domnişoara Lavinia izbucni în plîns şi-l cuprinse pe după gît, ca să-l apere.

— Mamă denaturată — ţipă fata — vrei să-l distrugi pe George ! Mai bine mor eu înainte.

în braţele iubitei lui, domnul Sampson se trudea să clatine mai departe capul cătrc doamna Wilfer şi să rostească :

— Cu tot respectul pe care vi-1 port, doamnă... ştiţi... cu- vîntul viperă într-adevăr nu vă face nici o cinste.

— N-o să te distrugă, George ! — strigă domnişoara Lavinia. — Mama va trebui să mă omoare întîi pe mine, şi apoi are să tie satisfăcută. Ah, ah, ah ! L-am ademenit eu oare pe (jeorge din căminul lui fericit, numai ca să-l expun la toate astea ? George dragă, liberează-te ! Părăseşte-ma, veşnic iubitul meu (îeorge, şi lasă-mă soartei şi mamei mele. Transmite cele cuvenite mătuşii tale, George draga, roag-o sa nu blesteme vipera care ţi-a tăiat calea şi ţi-a întunecat viaţa. Ah, ah, ah !

lînâra domnişoară, din punct de vedere psihic abia ajunsă la vîrsta atacurilor de nervi şi de care niciodată nu fusese pînă atunci chinuita, căzu pradă unei crize demne de toată atenţia, care, luată drept prima ei manifestare de acest soi. era încununată de succes.

Domnul George se aplecă peste trupul ei, într-o stare de deznădejde care-1 îndemnă să-i adreseze doamnei Wilter aceste cuvinte fără noimă :

— Diavole... cu tot respectul pe care ţi-1 port... priveşte-ţi opera !

Heruvimul, care îşi dădea seama de neputinţa lui. stătea şi privea, freeîndu-şi barba, dispus însă in general să vadă cu ochi buni acest incident, prin care, datorită însuşirilor absorbante ale crizei de nervi, problema anterioară avea să tie absorbită.

— George dragă, eşti teafăr ? — Iar apoi : — George, iubitule, ce s-a-ntîmplat ? Unde e mama ?

Domnul Sampson o ridică de jos cu vorbe de mîngîiere şi

ceva ca să se mai întremeze. Gustind cu demnitate din ceea ce i se oferea spre întremare, doamna Wilter îi dădu un sărut pe frunte (ca şi cum ar fi înghiţit o stridie) ; domnişoara Lavvy, împleticindu-se pe picioare, reveni sub aripa protectoare a domnului Sampson, căruia îi spuse :

— George dragă, mi-e teamă că am fost puţin nesăbuită... dar mă simt încă foarte slăbită şi se-nvîrte totul cu mine... nu-mi lăsa mîna, George !

Apoi, ea îl făcu să se frămînte grozav la răstimpuri, pentru că scotea, cînd îi era lumea mai dragă, nişte sunete aducînd a sughiţ şi a zgomotul produs de o sticlă de sifon, care ai ii zis că o să-i sfişie corsajul.

După ce calmul se restabili, s-ar putea menţiona, printre cele mai remarcabile efecte ale acestei crize, înrîurirea morală inexplicabilă, cu un caracter înălţător, asupra domnişoarei Lavinia, doamnei Wilfer şi domnului Sampson, de 3a care R.W. fusese cu desăvîrşire exclus, fiind un spectator ne- participanv. Domnişoara Lavinia adoptă atitudinea modestă a omului care se distinge prin ceva ; doamna Willer — seninătatea celui care iartă şi se resemnează ; domnul Sampson — aerul cuiva care se simte mai bun, purificat prin suferinţă. Această înrîurire se dovedi în spiritul în care reveniră la chestiunea cu pricina.

— George dragă — rosti Lavvy, cu un zîmbet melancolic după cele petrecute — sînt sigură că mama o să-i spună ratei că poate s-o anunţe pe Bella că am fi bucuroşi s-o vedem pe ea şi pe soţul ei.

Domnul Sampson îşi exprimă şi el certitudinea, murmurînd cît de mult a stimat-o pe doamna Wilfer, o stimează şi o va stima totdeauna. Mai cu seamă acum, adăugă el, după cele în- tîmplatc.

— Departe de mine gîndul — declară doamna Wilfer din ungherul ei, pe un ton profund oficial — de a mă împotrivi sentimentelor vreunuia dintre copiii mei şi ale unui june

— domnul Sampson făcea impresia că nu prea îi place acest cuvint — pe care fata şi l-a ales. Aş putea spune că simt... ba nu, ştiu... că am fost dusă de nas, înşelată. Aş putea spune că simt... ba nu, ştiu... că am fost dată la o parte şi nesocotită. Aş putea spune că simt... ba nuj' ştiu... că după ce mi-am în- frîm repulsia faţă de, domnul şi

mese sub acoperămîntul meu şi sa consimt ca tiică-ta BclJa — aici, întoreîndu-se spre bărbatu-său — să locuiască sub al lor, ar ii fost bine dacă fiică-ta Bella — din nou întoreîndu-se spre bărbatu-său — se alegea cu anumite profiluri materiale de pe urma unor cunoştinţe atîi de dezagreabile şi de dezonorante. Aş putea spune că simt... ba nu, ştiu... că luîndu-1 pe domnul Rokesmith de soţ s-a măritat cu unul care esie, în ciuda răstălmăcirilor de suprafaţă, un cerşetor. Şi aş mai putea spune că simt ceva cu certitudine, şi anume că iiică-ta Bella
— iarăşi întoreîndu-se spre bărbatul ei — nu tace nici o cinste familiei căsătorindu-se cu un cerşetor. Eu însă îmi înăbuş simţămintele şi nu mai scot nici un cuvînt despre asta.

Domnul Sampson murmură că aşa se şi aştepta >;ă se petreacă lucrurile, fiind la mijloc o fiinţă care totdeauna a însemnat pentru familia sa o pildă şi niciodată un motiv de oprobriu. Şi cu atît mai mult (adăugase domnul Sampson cam confuz), şi poate niciodată sa nu se mai repete, ţinînd seama de cele întîmplate.

Trebui să-şi îngăduie libertatea de a mai spune că ceea *cc* despre mamă era adevărat era adevărat şi despre mezină, şi că niciodată n-o să poată uita sentimentul de duioşie pe care
i l-a trezit în suflet purtarea amîndurora. în concluzie, ei speră că nu există om cu o inimă bătînd în piept care să ii fost capabil de... ceva. rămas nerostit, deoarece domnişoara Lavinia l-a întrerupt pentru că începuse să se bîlbîie.

— De aceea, R.W. — spuse doamna Wilfer, reluînd îirul discuţiei şi întorcîndu-se spre soţul ei — las-o pe fiică-ta să vină cînd i-o plăcea şi are să fie primita. De asemenea — după o scurtă pauză şi cu o înfăţişare ca şi cum între timp ar fi înghiţit un hap — de asemenea şi bărbatul ei.

— Şi te rog, tară — interveni Lavinia — să nu-i spui Bellei ce am păţit eu. N-ar sluji la nimic, iar ea -,i-ar putea face reproşuri.

— Scumpa mea fetiţă — stărui domnul Sampson — ar trebui să afle.

— Nu, George — zise Lavinia, pe un ton hotărît de

— Nimic nu c prea nobil, scumpe George — replică Lavinia. — Şi, tata, sper ca vei avea grijă, clacă-ţi va fi cu putinţă, să nu pomeneşti nimic faţă de Bella despre logodna mea cu George. S-ar putea crede că vrei să-i aminteşti ele isprava făcută chiar de mina ei. Şi sper, tată, că vei socoti la fel de potrivit să eviţi de a vorbi în pre/enţa Bellei despre viitorul din ce în ce mai strălucit al lui George. S-ar putea crede că vrei sa-i aduci reproşuri în legătură cu propria ei sărăcie. Nu vreau să uit că stnt sora ei mai mică şi aş ciori s-o scutesc de aceste contraste chinuitoare, care n-ar putea decît s-o rănească profund.

Domnul Sampson îşi exprimă credinţa că aşa trebuie să fie purtarea' îngerilor. Domnişoara Lavvy răspunse, solemn:

— Nu, scumpe George. ştiu prea bine că nti-s decît o fiinţă omenească.

Doamna Wilfer, la mulul său, se folosi de prilej ca să mai pună ceva paie pe foc, şi anume : stînd cu ochii pironiţi asupra soţului ei, ca două semne negre de întrebare, parcă îl iscodea cu asprime : „Eşti în stare să priveşti în sufletul tău ? Oare meriţi tu fericirea de care eşti copleşit ? Foţi spune cu mîna pe conştiinţă că eşti demn de o fiică atît de emotivă ? Nu ie întreb dacă eşti demn de o asemenea soţie — lasă-mă pe mine deoparte — dar îţi dai seama îndeajuns de bine şi eşti recunoscător pentru măreţia morala a scenei familiale la care iei parte ?“

Aceste întrebări se dovediră a li foarte stînjenitoare pentru R. ^ .. care, de altminteri puţintel tulburat şi de vin, era mereu hărţuit de gîndul că s-ar putea da de gol prin cine ştie ce vorbe spuse la întîmplare şi trădîndu-şi vinovăţia de complice. Dar cum incidentul luase sfîrşit — cu toate cele petrecute — şi încă în condiţii bune, el îşi găsi refugiu aţipind, ceea ce doamna Wilfer socoti o imensă insultă.

— Te poţi gîndi la fiică ta Bella şi să adormi | --- întrebă ea dispreţuitoare.

La care el răspunse blajin :

— Da, draga mea, cred că da.

— Atunci — rosti doamna Wilfer, cu supremă indignare

— Mulţumesc, draga mea — răspunse. — Cred *cu-i* locul cel mai nimerit pentru mine.

Şi cu aceste cuvinte nepăsătoare, se retrase bucuros.

Cîteva săptămîni mai tîrz.iu, soţia cerşetorului (braţ la braţ cu cerşetorul) veni să servească ceaiul la Holloway, în urma invitaţiei transmise prin tatăl ei. Felul în care tînăra doamnă lua cu asalt poliţia inatacabila ocupată de domnişoara Lavvv cu atîta amabilitate răsturnînd cît colo toate fortificaţiile, a fost triumfal.

— Scumpă mamă — strigă Bella, dînd buzna în cameră cu o taţă radioasă — cum te simţi, scumpă mamă ? — Apoi o îmbrăţişa voioasă. — Lavvy dragă, *tu* cum te simţi, şi Gcorge Sampson ce mai face, şi cum mai merg lucrurile, şi cînd o să vă căsătoriţi, şi ce venituri o s-aveţi ? Trebuie să-mi povesteşti despre toate astea, Lavvy dragă, n-umaidecît. John, iubitul meu, sărut-o pe mama şi pc I.awy şi pe urmă să ne simţim cu toţii ca acasă şi în tihna.

Doamna Wilfer privea cu gura căscată. La fel şi domnişoara Lavinia. Aparent fără să se sinchisească şi desigur fără nici un fel de ceremonie, Bella îşi aruncă pălăria de pe cap şi se aşează să pregătească ceaiul.

— Scumpă mamă şi Lavvy, amîndouă puneţi zahăr, ştiu. Şi dumneata, tată (bunul şi micuţul meu .tată), nu adaugi lapte. John pune şi lapte. Nici eu nu serveam cu lapte înainte dc-a mă căsători, dar acum da, pentru că John bea ceaiul cu lapte. John dragă, ai sărutat-o pe mama şi pe Lavvy ? Aa, da ! Foarte bine, John dragă, dar nu te văzusem, şi de-aia te-am întrebat, laie nişte felii de pîine, John, şi unge-le te rog cu unt. Mamei îi plac felii duble. Şi acum trebuie să-mi spuneţi, scumpă mamă şi Lavvy, pe cuvînt de onoare, nu v-aţi gîndit o clipă... doar o clipă.!, cînd v-am scris că am plecat în lumea marc, că sînt o mică mizerabilă afurisita ?

înainte ca doamna Wilfer să-şi fi fluturat mănuşile, joţia cerşetorului reîncepu să vorbească, afectuoasă şi plină de voioşie.

— Cred că v-am cam supărat, dragă mamă şi Lavvy, şi îmi dau scama că meritam să fiţi foarte supărate. Dar, vedeţi, eram o fiinţă atît de nepăsătoare, de fără suflet, îneît v-am făcut să vă închipuiţi că o să mă mărit pentru bani, însă că aş fi în stare să mă căsătoresc din dragoste

ca n-o să ma credcţi. Pentru că, vedeţi, nu ştiaţi cîte lucruri bune, numai lucruri bune am învăţat de la John ! De aceea am păstrat taina ; mi-era ruşine de felul cum presupuneţi că sînt, mă temeam că n-o să ne-nţelegem şi c-o sa ajungem la schimburi de cuvinte de care mai tîrziu ne-ar fi părut rău, de aceea î-am spus lui John că dacă vrea să mă ia fără mult tărăboi, s-o facă. Şi pentru că a fost de acord, ne-am căsătorit la biserica din Greenwich, în prezenţa nimănui... ba nu. era cineva, un necunoscut, care a apărut — aici, ochii îi seînteiau şi mai veseli — un invalid. Ei, şi-acum, scumpă mama şi Lavvy, nu-i frumos cînd ştim că nu s-au spus cuvinte de care vreunuia dintre noi să-i pară rău şi că sîntem cu toţii cei mai buni prieteni la cel mai plăcut ceai ? !

După ce se ridică şi le sărută din nou, se strecură înapoi la scaunul ei (fă-eînd un mic ocol în drum. ca sa se agaţe de gîtul soţului ei) şi vorbi iarăşi mai departe.

— Şi acum vreţi desigur să ştiţi, scumpă mamă şi Lavvy, cum trăim şi din ce trăim. Ei bine ! Locuim aşadar la Blackheath, în cea mai fer-mc-că-toa-re căsuţă de păpuşi, splen-did mobilată, şi avem o slujnică tînără şi pricepută, care este pe deasupra şi dră-gu-ţă, sîntem strîngători şi ordonaţi, şi totul merge strună, avem o suta cincizeci de lire sterline pe an şi avem tot ce ne trebuie, chiar şi mai mult. în fine, dacă vreţi să ştiţi părerea mea confidenţială, şi probabil că vreţi, despre bărbatul meu, ei bine, părerea mea este... că aproape îl iubesc.

— Şi daca vreţi să ştiţi părerea mea confidenţială, şi probabil că vreţi — spuse soţul ei, zîmbind, aflat chiar lîngă ea, fără să fi prins de veste cînd el se apropiase — despre soţia mea, ei bine, părerea mea este...

Dar Bella sări în picioare şi-i puse mîna peste gură.

— Opreşte-te, domnule ! Nu. John dragă ! Zău ! încă nu, te rog. Aş vrea întîi să fiu altceva şi mult mai valoroasă decît o păpuşă într-o casă de păpuşi.

— Dr^ga mea, dar nu eşti ?

— Nu pe jumătate, nu pe sfert atît de bună cum poate într-o zi sper să mă găseşti ! întîi pune-mă la încercare prin cine ştie ce stavilă. John... pune-mă în faţa unei pietre de încercare... şi apoi spune-le ce *anume* gîndeşti despre mine.

— Aşa, scumpul meu John. Şi acum, nu mai spui lin cuvînt, nu-i asa ?

— Şi acum — repetă John, aruneînd o privire în juru-i, care exprima foarte bine admiraţia — nu mai spun un cuvînt!

începu să rîdă şi îşi lăsă obrazul pe pieptul lui ca să-i mulţumească, şi spuse, uitîndu-se la ceilalţi pieziş, cu ochii ei luminoşi :

— Să merg mai departe, tată, mamă şi Lavvy. John nici nu bănuieşte... habar n-are... dar îl iubesc cu-adevărat !

Chiar şi doamna Willcr se mai destinse sub influenţa fiicei ei căsătorite şi, în chip maiestuos, dădu de înţeles, pe departe, că daca R. W. ar merita, ar catadicsi şi ea să coboare de pe piedestalul său ca să-l mai scoată puţin dintr-ale lui. Domnişoara Lavinia, pe de alta parte, avea mari îndoieli asupra oportunităţii unui asemenea mod de comportament, ca nu cumva să-l răsfeţe pe domnul Sampson, dacă s-ar experimenta cazul acestui tînăr. în ceea ce-l privea, pîna şi R.W. avea convingerea că e tatăl uneia dintre cele mai fermecătoare fete, iar Rokesmith, — omul cel mai favorizat de soartă — părere tiare probabil n-ar li fost contestata de Rokesmith dacă îi ajungea la urechi.

Tînăra pereche de însurăţei plecă devreme, ca să poată merge pe jos în tihnă pînă la debarcaderul din Londra, de unde avea să ia vaporul spre Grecmvich. La început, ei erau veseli şi vorbăreţi, dar după un timp, Bel lei i se păru că soţul ei devenise puţin cam gînditor. De aceea, îl întrebă :

— John dragă, ce s-a-ntîmplat ?

— Ce să se-ntîmple, iubito ?

— N-ai vrea să-mi spui şi mie — stărui Bella, privindu-1 în faţă — la ce te gîndeşti ?

— Aa, nu e cine ştie ce, iubita mea. Mă gîndeam dacă nu ţi-ar plăcea să fiu bogat !

— Tu, bogat, John ? ! — exclamă Bella, puţin speriată.

— Adică, într-adevăr bogat. Să zicem, tot aşa de bogat ca şi domnul Boffin. Ţi-ar plăcea ?

— Mi-ar li aproape Irică de o asemenea încercare, John dragă. Este el oare mai bun datorită averii lui ? Eram eu oare mai bună cu părticica de bogăţie pe care cîndva am avut-o acolo ?

— Atunci, majoritatea ? — sugeră Bella, dusă pe gînduri şi ridici 11 ci din sprîncene.

— Nici măcar majoritatea, să sperăm. Dacă tu erai bogată, de pildă, ai fi avut o mare putere sa faci bine altora.

— Da, domnule, de pildă... — repetă Bella, glumind. — Dar nKiş fi slujit cu oare de această putere, de pildă ? Şi apoi, de pildă, n-aş fi avut eu totodată şi o mare putere să-mi fac rău mic ?

Rîzînd şi strîngînd-o de braţ, el răspunse :

— Dar tocmai de aceea, de pildă, te-ai fi slujit tu oare de această putere ?

— Nu ştiu — rosti Bella, scuturînd gînditoare din cap. — Sper că nu. Nu cred. Dar e aşa uşor să speri şi să crezi că nu, cfnd nu c-jti bogat...

— De ce nu spui, draga mea, în loc de asta, „cîndeşti sărac" ? — întrebă el, privind-o plin de seriozitate.

— De ce nu spun „cînd eşti sărac“ ? Pentru că nu sînt săracă. Dragă John, nu cumva crezi că cu îmi închipui că sîn tem săraci ?

— Ba da, iubito !

— Oh, John !

— Sa nu mă-nţelegi greşit, drăguţa mea. Ştiu că sînt mai bogat dccît oricine pe lume fiindcă te am pe tine... dar eu mă gîndesc la tine şi pentru *binele* tău. într-o rochie ca cea pe care-o porţi acum m-ai fermecat la început, iar in ochii mei nu există rochie în care să poţi arăta vreodată mai frumoasă, mai îneîntătoare. Dar chiar astăzi ai admirat o sumedenie de toalete mai fine ; şi nu e natural ca eu să doresc să ţi le
(pot dărui ?

— Foarte frumos din partea ta, John, că doreşti aşa ceva ! Mă podidesc lacrimi de recunoştinţă şi plăcere au/indu-te vorbind despre asta cu atîta afecţiune. Dar n-am nevoie de asemenea toalete.

— Mai departe — continuă el. — Acum noi călcăm pe nişte străzi noroioase. Aşa de mult îţi iubesc picioruşele tale ^ drăgălaşe, îneît pur şi simplu sufăr cînd văd că te murdăreşti pe tălpile pantofilor. Nu-i natura! să doresc să poţi umbla

— E foarte frumos — zise Bel la, privind m jos spie picioarele în cauză — sa ştiu că Ic admiri atît de mult, John dragă, >i dacă-i aşa, află că-mi parc rău că port nişte pantofi cu un număr mai marc. Dar nu vreau trăsură, crede-mă.

— Nu ţi-ar părea bine, Bella, să ai trăsură ?

— Trăsura în sine mi-ar face pe jumătate plăcere cit dorinţa dc-a o avea. Dragă John, dorinţele tale sînt la fel de reale pentru mine ca cele din basme, care toate se îndeplineau de cum erau rostite. Doreşte orice poţi dori pentru femeia pe care o iubeşti atît de mult. ţi-i ca şi cum totul s-ar împlini, John. Chiar mai muh decît s-ar împlini, John !

Vorbind in lelul acesta nu M: simţeau m.ti puţin fericiţi, iar căminul lor nu era de aceea mai puţin atrăgător. Curînd, Bella se dovedi a ii pentru treburile gospodăreşti un adevărat geniu. Toţi zeii iubirii şi graţiile {se gîndea bărbatu-său) păreau sâ-i slujească, s-o ajute să facă interiorul mai atrăgător.

Viaţa ei conjugala se depăna în chip fericit. Toată ziua stătea singură, căci soţul ei pleca în centrul comercial după ce lua devreme gustarea de dimineaţă, şi nu se mai întorcea decît la ora cinei. Lucra la o „firmă cu articole chinezeşti*, ii explicase Bel iei, şi asta ei îi era de ajuns, nu căuta să intre în amănunte ; îşi închipuia lucrurile în mare: ceai, orez, mătăsuri cu mirosuri ciudate, cutii sculptate sau oameni cu ochi oblici şi cozi care le cădeau pe spate, cu încălţări avînd mai multe rin duri de tălpi — totul pictat pe porţelan transparent. Totdeauna îl conducea pc soţul ei pînă la gară şi apoi
ii aştepta din nou la întoarcere, cochet îmbrăcata ca odinioară, poate puţin mai sobru (dar nu prea mult), cu nişte rochii atît de îngrijit croite, ca şi cum numai de asta s-ar fi ocupat. Dar de cum pleca John la treabă, Bella se întorcea acasă, iar rochia era pusa deoparte, şi în locul ei îmbrăca un capoţel drăguţ şi un şorţ, şi după ce-şi dădea parul pe spate cu amîndouă rnîinile, deparcă ar fi făcut aranjamentele cele mai profesioniste de a apărea la teatru într-o scenă de nebunie, se apuca de treburile zilnice gospodăreşti.

Iat-o, ba cîntărind ceva, amestecînd, ba tocînd şi dînd

urmă sc apuca dc cusut, dc cîrpit, de călcat rufe, aerisea şi cîte şi mai cîte asemenea dichisuri, iar mai presus dc toate, ce mai studia ! Căci domnişoara Bclla Wilfer, care niciodată nu fusese obişnuită să se omoare cu firea acasă, acum, ca doamna Bella Rokesmith, tot timpul era necesar să recurgă, pentru sfaturi, la un volum savant intitulat *Gospodăria britanica desăvîrşită.* Stătea şi studia cu coatele pe masă şi mîinile la tîmple, ca o vrăjitoare buimacă meditînd asupra magici negre. Şi asta mai ales deoarece *Gospodăria britanică desăvîrşită,* oricît de pur britanică ar fi fost, nu sc exprima cîtuşi dc puţin într-o engleză clară, îneît uneori îşi putea oferi instrucţiunile, cu acelaşi rezultat, şi în kamciatkeză. Totdeauna în astfel de momente critice, Bclla exclama deodată în gura marc : „Oh, caraghios bătrîn, ce vrei să spui aici ? Pesemne că erai beat!“ Şi după cc făcca această notă marginală, consulta din nou *Gospodina,* cu toate gropiţele prinse în viitoarea unor buchiseli amănunţite. Spunea, dc exemplu: „Se aşază pe o plîtă de ţară“... ca şi cum un general ar porunci unuia dintre supuşii lui să pună inîna pe un tătar. Sau uneori dădea indicaţii la întîmplare : „Se pune o mînă de“ ...ceva care să te dai peste cap şi tot nu găseşti. în asemenea cazuri de nemărginită nerozie din partea *Gospodinei,* Bella închidea cartea şi o trîntea cît colo pe masă, ocărînd-o cu două-trei vorbe dulci: „Oh, gîsca bătrînă şi tîmpită ! De unde să iau toate astea, ce crezi ?“

Un alt gen de studiu solicita atenţia din partea doamnei . Bella Rokesmith, zi de zi, cu regularitate, Mai precis : lectura ziarelor, ca să poată discuta cu John, cînd venea acasă, despre subiectele la ordinea zilei. Din dorinţa dc a-î fi o tovarăşă în toate privinţele, se apucă de algebră sau de geometrie cu aceeaşi rîvnă, de parcă el şi-ar fi împărţit inima între ea şi una ori alta din aceste discipline. Era minunat cum îşi însuşea ca ştirile dîn lumea finanţelor, iar seara i le împărtăşea lui John, radioasă, pomenind într-o doară despre mărfuri cu preţul în creştere pe piaţă şi despre cît aur anume intrase în bancă, totul relatat pe un ton competent şi grav, pînă ce o apuca un rîs copios de ea însăşi şi-i spunea, printre sărutări :

— Şi asta numai fiindcă te iubesc, John dragă.

Ca om dc afaceri. Iohn desigur tot se interesa cît de cît

intrat în posesia băncii. Dar de scumpa Iui soţie sc interesa nespus de mult, ca de ceva nestemat, nepreţuit, valorînd tot aurul din lume. Iar ea, însufleţită de iubirea ei şi fiind iute la minte şi cu instincte prompte, făcea progrese uluitoare în gospodărie, deşi nu şi pe tărîm sentimental. Acesta era verdictul lui John, justifieîndu-se faţa de Bella că ea îşi începuse viaţa conjugală alături de cca mai afectuoasă fiinţă care poate exista.

— ...Şi eşti atît de veselă ! — spuse el, drăgăstos. — Eşti ca o rază de soare în casă.

— Sînt eu aşa cu-adevărat, John ?

— Dacă eşti într-adevăr aşa ? Da, cu certitudine. Şi mult
mai mult încă.

— Ştii. John draga — rosti Bella, şi îl prinse de un nasture de la haină — uneori, cînd şi cînd... nu rîde, John, te rog...

John n-ar fi rîs pentru nimic în lume cînd îi cerea ea să cm facă acest lucru.

— ...Mi sc pare că am devenit puţin cam serioasă.

— Eşti prea mult singură, iubito ?

— Aa, nu, John ! Timpul e atît de scurt, căn-am un ■minut de răgaz în cursul săptămînii.

— Atunci, de ce eşti serioasă, scumpa mea ? Şicînd anume ?

— Cînd rîd, am impresia asta — preciză Bella rîzînd, şi îşi puse capul pe umărul lui. — Nu-ţi vine să crezi, domnule, ca acum mă simt serioasă ? Dar aşa este.

Din nou începu să rîdă. şi ochii i se umeziră.

— Ai vrea sa fii bogată, scumpo ? — întrebă el, ca s-o mîngîie.

— Bogata. John ? ! Cum poţi pune asemenea întrebări năstruşnice ? ' ':'J

— Regreţi ceva, iubito ?

— Dacă regret ceva ? Nu ! — răspunse Bella, cu încredere. Apoi însă, schimbîndu-se subit, spuse între rîs şi lacrimi: —• Aa, da, totuşi. O regret pe doamna Boffin.

— Şi eu la fel, îmi pare rău că ne-am despărţit. Dar poate că totul e numai vremelnic. Cine stie, s-ar putea ca

Cu orice prilej, Bella ar fi pus incomparabil mai mult sul lot discutînd acest subiect, acum însă nu-i acordă prea mare însemnătate. Se uita distrată la nasturele acela de Ia haina soţului ei, cînd apăru tatăl, care venea să petreacă seara împreună.

Avea 1111 jilţ spccial şi un ungher special rezervat lui în toate ocaziile, unde — fără a-i subaprecia bucuriile domestice
— se simţea mai la largul său decît în orice altă parte.

Totdeauna era grozav de hazliu să-i vezi pe tată şi pe fiică laolaltă ; dar în seara cu pricina, lui John i se păru că Bella pune mai multă fantezie ca oricînd, întrecîndu-se cu joaca.

— Ce băieţel cumsecade eşti — zise Bella — ca ai venit
pe neaşteptate, întins de la şcoală ! Şi ce mai e pe la şcoală ?

— Păi, fetiţa mea —replică heruvimul, zîmbind şi freeîn-
du-şi mîinile, în timp ce ea îl aşeza în jilţ —^ eu merg la două şcoli : cea din Mincing Lane şi academia maică-ti. La care te referi, draga mea ?

— La amîndouă.

— La amîndouă, zău ? A, drept să-ţi spun, draga mea, şi una, şi alta m-au luat cam tare astăzi, dar era şi de aşteptat. Cînd e vorba de învăţătură, nu există cale bătătorită ; şi viaţa ce-i altceva decît învăţătură ?

— Şi ce-ai să faci, copil prostuţ ce eşti, dacă înveţi lec-
ţia pe de rost ?

— Păi, atunci, draga mea — spuse heruvimul după ce se gîndi puţin — cred c-o să dau ortul popii.

— Tare urîcios băiat — îl dojeni Bella — dacă vorbeşti despre lucruri lugubre şi pe deasupra mai eşti şi abătut!

— Bella mea dragă — se dezvinovăţi tatăl — nu-s abătut. Sînt vesel ca ciocîrlia.

Chipul lui confirma aceste cuvinte.

— Dacă ai convingerea ferma că nu dumneata eşti abătut, atunci se vede că eu sînt — spuse Bella — şi n-o să mai fiu. John dragă, ştii, trebuie să-i dăm tinerelului ăstuia masa de seară.

— Mi-ai luat vorba de pe limbă, draga mea — mărturisi tatăl. — Tocmai voiam să cer voie să mă spăl pe mîini.

— Poftim aici, domnule ! — strigă Bella, apucindu-1 de reverul hainei. — Poftim aici şi spală-te imediat. Dar nu se poate avea încredere că ai să faci treaba asta singur. Poftim aici, domnule !

Heruvimul, spre marea lui bucurie, a fost condus prin urmare într-un lavabou micuţ, unde Bella îl săpuni pe faţă şi-i frecă faţa, îl săpuni pe mîini şi-i frecă mîinile, îl spălă bine, îl clăti, iar apoi îl şterse cu prosopul dc se făcu roşu ca sfecla pînă-n vîrful urechilor.

— Acum, domnule, urmează periatul şi pieptănatul — zise Bella preocupată. — Ţine lumina aproape, John. închide ochii, domnule, şi dă-mi voie să te ţin dc bărbie. Stai frumos şi fă ce ţi se spune !

Deoarece tatăl ci era mai mult decît dispus să se supună, Bella îi aranja părul cît se poate de artistic, i-l întindea cu peria, despărţindu-1 în şuviţe pe care le răsucea pe degete, apoi le fixa la capete. Mereu se dădea puţin înapoi, vrînd să vadă mai bine efectele isprăvii ei, şi de fiecare dată cădea peste John; care o prindea cu braţul liber şi o ţinea strîns, în vreme ce heruvimul, răbdător, aştepta sfîrşitul toaletei sale.

— Aşa ! — exclamă Bella după ultimele retuşuri. — Acum arăţi ca un tînăr de lume ! Pune-ţi jacheta şi vino să iei cina.

De îndată ce heruvimul îşi îmbrăcă haina, fu condus îndărăt în ungherul lui, unde Bella aşternu masa şi-i aduse cina pe tavă.

— Stai o clipă — spuse ea — trebuie să-i păzim hăinuţele să nu se murdărească — şi numaidecît îi prinse cu mare grijă un şervet pe sub bărbie.

Cit dură cina, Bella stătu lîngă el, uneori muştruluindu-1 să ţină furculiţa de coadă, ca orice copil binecrescut; alteori tăia carnea în locul lui sau îi turna de băut.

Totul era atît de neserios, şi oricît ar fi fost ca de obişnuită să facă din bunul ei tată o jucărie, iar el să se lase pus totdeauna bucuros în asemenea postură, totuşi cu Bella se petrecea ceva nou în acest sens. Nu se putea spune că era mai puţin zglobie ori că dovedea mai puţin haz sau spontaneitate ca de obicei ; soţului ei i se părea

ea nu demult, şi că în toaie astea se ivea cînd şi cînd licărul unei seriozităţi mocnite.

Un fapt veni să-i întărească această impresie, şi anume : după ce aprinse pipa tatălui ei şi-i pregăti un pahar cu grog, se aşeză pe un taburet între tată şi soţ, cu un braţ lăsat pe acesta dinurmă, şi era foarte liniştită. Atît de liniştita, că atunci cînd taică-său se ridică să-şi ia rămas bun, ea îşi roti privirile, tresărind, de parcă ar fi uitat de prezenţa iui.

— Vrei să-l conduci tu pe tata, John ?

— Da, draga mea. Vii şi tu ?

— Nu i-am mai scris lui Lizzie Hexani de cînd i-am dat de veste că am un iubit în adevăratul înţeles a! aivîntului... unul cu totul şi cu totul al meu. Deseori m-am gîndit să-i spun cîtă dreptate avea cînd pretindea că citeşte în jăratec cum că aş trece prin foc şi apă pentru el. Acum sînt dispusă, John, să-i vorbesc despre toate astea, şi de aceea rămîn acasă.

— Eşti obosita.

— Ba de loc, John dragă, doar atît: am chef «ă-i scriu iui Lizzie. Noapte bună, dragă tată. Noapte bună, dragul meu, bunul meu, blîndul meu tată !

Rămasă singură, se aşeză şi-i scrise Iui Lizzie o scrisoare lungă. Abia o terminase, şi o recitea, cînd se întoarse şi soţul ei.

— Ai venit tocmai Ia ţanc, domnule — ÎI întîmpină BeJla.

— Am de gînd să te muştruluiesc clasa-ntîi. Dar o să fie o muştruluială de salon. Tu iei jilţul meu după ce închid scrisoarea, iar eu o să stau pe scăunel (deşi, drept să-ţi spun, tu ar fi trebuit să stai pe el, ca pe un scaun al pocăinţei), şi curînd o să fii luat rău de tot la trei păzeşte.

O dată scrisoarea împăturită, sigilată şi după ce scrise a- dresa, îşi şterse pana şi-şi curăţi degetul mijlociu de cerneală, încuie pupitrul de scris şi-l puse la o parte — operaţii făcute cu un aer grav, cu calm şi luciditate, atitudine adoptată probabil de *Gospodina britanică desăvîrşită*, care desigur n-ar fi stricat totul izbucnind într-

întrebare care să meargă mai direct Ia taina pe care o păstra faţă de ea nici că s-ar fi putut! El îşi ascunse însă nedumerirea şi taina şi răspunse :

— John Rokesmith, draga mea.

— Bun băiat ! Cine ţi-a dat numele ăsta ?

Muncit de bănuiala care nu-i dădea pace că trebuie să se fi trădat cumva faţă de ea, răspunse printr-o întrebare :

— Naşul şi naşa, iubito !

— Cam aşa ! — exclamă Bella. — Nu prea grozav, pentru că ai şovăit. Totuşi, deoarece cunoşti destul de bine lecţia, te iert de rest. Acum vreau să te examinez după capul meu. John dragă, de ce ai revenit astă-seară Ia întrebarea pe care mi-o puseseşi o dată înainte... dacă aş vrea să fiu bogată ?

Iarăşi taina lui ! Se uită în jos la ea, în vreme ce ea, cu mîinile împreunate pe genunchii lui, se uita în sus la el, iar secretul era cît pe ce să fie dezvăluit, cum se întîmplă de obicei.

Pentru că nu avea nici un răspuns pregătit, mai bun lucru decît s-o îmbrăţişeze nici că se putea.

— Pe scurt, dragă John — spuse Bella — ăsta esubiectul dăscălelii mele : n-am nevoie de nimic şi ţin neapărat să mă crezi.

— Dacă asta-i tot, atunci dăscăleala ta poate fi considerată ca şi încheiată, căci te cred.

— Nu-i tot, John dragă — adăugă Bella, şovăind. — E numai primul punct. Urmează un al doilea punct groaznic şi un al treilea groaznic... cum obişnuiam să-mi spun în timpul predicii pe cînd eram o foarte micuţă păcătoasă la biserică.

— Să le auzim şi pe acelea, scumpa mea.

— Eşti tu sigur, John dragă, eşti tu absolut sigur în străfundul inimii tale... ?

— Care nu-mi mai aparţine — întrerupse ei.

— Nu, John, dar cheia ei o ai... Eşti tu absolut sigur că acolo, în fundul inimii dăruite mie, aşa cum eu ţi-am dăruit-o pe a mea, nu mai există vreo amintire din vremea cînd eram ahtiată după bani ?

— Păi, dacă în mine n-ar exista amintirea timpului despre care vorbeşti — întrebă plin de blîndeţe, cu buzele

mele ? Aş mai putea eu oare... ori de cîte ori îţi privesc faţa ta dragă, sau aud vocea ta dragă... s-o văd şi s-o aud pe nobila mea apărătoare ? Cred că niciodată n-a putut să te facă aşa ceva să fii serioasă, scumpo.

— Nu, John, n-a fost asta, şi mai puţin încă din pricina doamnei Boffin, deşi o iubesc. Stai niţel, şi-o să-mi continui dăscăleala. Dă-mi voie o clipă, pentru că-mi vine să plîng de bucurie. E-aşa de minunat, John dragă, să plîngi de bucurie !

începu să plîngă de gîtul lui şi, încă agăţată de el, rîse puţin cînd spuse :

— Cred că sînt gata, John, pentru punctul trei.

— *Eu* în orice caz sînt gata — spuse John.

-— Cred, John — continuă Bella — că tu crezi că eu cred.

— Vai, copila mea ! — exclamă soţul ei, vesel — o sumedenie de cred !

-— Nu-i aşa ? — făcu Bella, din nou rîzînd. — Nici eu n-am mai pomenit una ca asta ! E pur şi simplu conjugarea verbului. Dar nu pot continua cu mai puţină încredere. Am să încerc iarăşi. Eu cred, dragă John, că tu crezi că eu cred că avem bani cît ne trebuie şi ca nu ducem lipsă de nimic.

—- Ăsta-i adevărul adevărat, Bella.

— Dar dacă banii noştri s-ar reduce într-un fel sau altul... dacă ar fi să restrîngem puţin cheltuielile pe care ni le putem permite acum... ai mai avea aceeaşi încredcre, John, că sînt perfect mulţumită ?

— Exact aceeaşi încredere, iubita mea.

— îţi mulţumesc, John dragă, îţi mulţumesc de mii şi mii de ori. Iar eu pot să fiu ferm convinsă — vorbea cu un tremur uşor în glas — că şi tu, John, te vei simţi absolut mulţumit, deopotrivă. Da, da, ştiu acest lucru. Ştiind asta, pot avea siguranţa că şi tu vei fi aşa... tu, care eşti cu mult mai puternic, mai hotărît, mai înţelegător şi mai generos ca mine.

— Sst ! — făcu soţul ei. — Să nu mai aud aşa ceva. Aici greşeşti profund, deşi în alte privinţe ai perfectă dreptate. Dar pentru că veni vorba, trebuie să-ţi aduc o veste, scumpa mea, ps care se cuvenea să ţi-o fi spus mai devreme. Am motive puternice să cred cu toată

Ea s-ar ii arătat mai interesată poate de această veste, dar revenise la studiul .minuţios al nasturelui de la haina lui, care îi răpise atenţia şi cîteva «re mai înainte, şi aproape că nici nu luă în seamă cele spuse de el.

— în fine, am ajuns la fondul chestiunii — strigă soţul ei, rîzînd — acum ştiu de ce erai atît de serioasă !

— Nu, dragă — spuse Bella, răsucind nasturele şi scutu- rînd din cap — nu asta a fost cauza.

— Păi atunci, Domnul să-mi binecuvînteze nevasta, mai există şi un al patrulea punct ! — exclamă John.

-— Asta mi-a cam dat puţin de furcă, la fel ca şi punctul doi — rosti Bella, ocupată cu nasturele — dar era cu totul alt soi de seriozitate... mai profundă, o seriozitate mai calmă, la care mă refeream eu, John dragă.

Aplecîndu-se cu faţa spre ea, Bella înălţă capul să-i vină în întîmpinare şi duse mîna dreaptă la ochii lui şi rămase astfel.

— îţi mai aminteşti, John, ce spunea tata în ziua nunţii noastre despre vapoarele care vin spre noi de pe mări ne- cunoscute ?

— Perfect de bine, scumpa mea !

— Cred că... printre ele... se află un vapor pe ocean... care ne aduce... ţie şi mie... un bebeluş, John.

Capitolul VI

UN STRIGAT DUPĂ AJUTOR

La fabrica de hîriie încetase lucrul peste noapte, iar drumeagurile şi străzile din preajmă erau presărate cu stoluri de oameni, în drum spre casă după o zi de muncă. Bărbaţi, femei şi copii, grupuri-grupuri, nu duceau lipsă de colorit viu, lluturîndu-şi îmbrăcămintea în vîntul molcom. Amestecul de glasuri diferite şi rîsete făcea *o* impresie înviorătoare auzului, la lei ca şi volbura culorilor pentru ochi. în primplanul acestui tablou, un roi de ştrengari aruncau de zor cu pietre în pînza apei oglindind cerul purpuriu şi urmăreau din priviri cum se răspîndeau rotocoalele vălurite. Aşadar, în amurgul trandafiriu puteai urmări splendoarea priveliştii sporind mereu — dincolo de muncitorii rămaşi de curînd liberi sa se întoarcă la casele lor, dincolo de fluviul argintiu, dincolo de lanurile de grîu, de un verde-închis aşa de îmbelşugate, îneît cei care treceau pe firul potecilor din preajmă parcă pluteau, cufundaţi pîna la piept, dincolo de lulăriile rînduri-rînduri şi de pîlcurile de arbori, dincolo de morile de vînt de pe povîrnişuri, dincolo de zarea unde cerul părea ca se îmîlneşte cu pămîntul, ca şi cum între oameni şi bolta cerească n-ar fi fost spaţii nemărginite.

Era sîmbată seară, şi cam atunci cîinii de ţara, mult mai interesaţi de treburile oamenilor decît de ale propriei lor rase, sînt grozav de activi. La băcănie, la măcelărie, la cîrciumă dovedeau un spirit iscoditor plin de nesaţ. Interesul lor deosebit faţă de cîrciumă s-ar părea că dezvăluie cine ştie ce pornire latentă spre desfrîu din caracterul canin ; căci acolo se mănîncă puţin, iar ci,, neavind gust pentru bere sau mahorcă (dinele coanei

nu există), nu puteau fi atraşi decît prin simpatie de apucăturile deşucheate ale chefliilor. De altminteri, înăuntru se auzea scîrţîitul unei scripci îngrozitoare ; o scripcă atit de jalnică, îneît o javră deşirată, cu urechea mai bună decît: ceilalţi, din timp în timp, se vedea silită să dea colţul ca să chelălăie. De fiecare data, totuji, revenea la cîrciumă, cu îndărătnicia unui beţivan înrăit.

Mai exista în sat un fel de bîlci micuţ, groaznic de descris. Cîteva bucăţi jalnice de turtă dulce, care străbătuseră ţara în lung şi-n lat încercînd zadarnic să se aciueze, de atîta inimă rea îşi turnaseră praf în cap cu ghiotura şi din nou făceau apel la public, dintr-o baracă şontoroagă. Tot aşa şi un purcoi de nuci, alungate de multă, multă vreme din Barcelona, vorbind totuşi englezeşte, nici prea-prea, nici foarte-foarte, căci pretindeau că paisprezece dintre ele ar avea jumătate de oca. Un stereoscop, care iniţial începuse bătălia de la Waterloo, dar de atunci slujea pentru orice bătălii de mai cîrziu schimonosind nasul ducelui de Wellington, îi ispitea pe amatorii dc istorie ilustrată. O femeie grasă, cu circumferinţa de mai mulţi coţi, care se hrănea probabil, în parte, cu carne de porc învechită, asociatul ei fiind un porc învaţat, îşi etala pe un afiş chipul în mărime naturală, într-o toaletă cu decolteu, aşa cum arăta cînd fusese prezentată la curte. Tot acest spectacol era urît, aşa cum este şi va fi mereu în ţara asta englezească orice vagă idee de amuzament venind de la tăietorii de lemne şi de la sacagii. Ei *nu trebuie* să amestece reumatismele cu amuzamentul, cu febră şi frisoane ori cu atîtea alte forme de răceală cîte încheieturi au ; în orice caz, nu cu distracţii după capul lor. Diferitele zgomote care se înălţau din acest loc al depravării, purtate de aerul amurgului liniştit, făceau înserarea, în orice punct unde tocmai ajungeau la răstimpuri, molcomită de depărtare, mai calmă prin contrast.

Astfel resimţi Eugene Wrayburn calmul înserării în vreme ce se plimba pe ţărmul fluviului, cu mîinile la spate.

Mergea încet, cu un pas măsurat, ca omul care aşteaptă, preocupat. Trecea printre două puncte : la un capăt o plantaţie de sălcii, iar în partea cealaltă pe lîngă

^.4.-------1---------- Trr.1 Tf

•— Ce linişte ! — murmură el.

Era intr-adevăr toarte linişte. Cîtcva oi păşteau în lunca fluviului şi i se părea că nu mai aurise pînă atunci freamătul făcut de animalele astea cînd retezau iarba. Se opri alene şi se uită la ele.

„Trebuie să fiţi destul de proaste, cred. Dar dacă sînteţi îndeajuns de iscusite să treceţi prin viaţă cît de cît spre satisfacţia voastră, atunci mi-aţi luat-o înainte, aşa 0111 cum sînt eu şi oi cum sînteţi voi."

U11 foşnet pe ogorul de dincolo de tufărie îi atrase atenţia.

„Ce-o mai fi ? — se întrebă, apropiindu-se agale de poartă şi privind pe deasupra. Nu cumva vreun patron gelos ? în regiunea asta nu prea sînt locuri prielnice pentru vînătoare ? Pe aici mai mult se pescuieşte !“

Cîmpul era proaspăt cosit ; pe pămîntul galben-verzui se mai vedeau semne de coasă şi făgaşele roţilor de la carele unde fusese transportat fînul. Urmărind din priviri făgaşele acestea, perspectiva se închidea în căpiţa de curînd ridicată într-un cotlon.

Acum, dacă s-ar duce spre claia de fîn şi i-ar da ocol ? Dar să zicem că aşa avea să facă, şi cum de altminteri nu s-a întîmplat ce zadarnice sînt asemenea frămîntări ! Şi apoi, dacă se ducea, cu ce s-ar fi ales dînd cu ochii de un luntraş care zăcea cu faţa la pămînt ?

„O pasăre în zbor spre tufărie" — a fost tot ce gîndi ; se întoarse şi-şi reluă plimbarea.

„Dacă n-aş avea atîta încredere în ea — spuse Eugene după cc făcu vreo şase tururi — mi-aş închipui că-mi trage clapa pentru a doua oară. Dar mi-a promis, şi-i o fată care se ţine de vorbă."

Revenind la nuferi, o văzu venind şi se duse în întîmpina- rea ei.

— Tocmai îmi spuneam, Lizzic, că sigur ai să vii, deşi întîrziaseşi.

— Ca să nu dau de bănuit, domnule Wrayburn, am fost nevoită să zăbovesc prin sat, ca şi cum n-aveam nici o treabă ; în trecere, a trebuit să stau de vorbă cu mai mulţi oameni.

— Băieţii şi fetele din sat sînt chiar aşa de scandalagii ?

Ea se împotrivi să meargă încet, ţinînd ocliii în pămînt. El îi duse mîna la buze, şi ea şi-o retrase binişor.

— Vrei să te plimbi alături de mine, domnule Wrayburn, dar fără să mă atingi ?

îşi şi furişase braţul pe după mijlocul ei.

Ea se opri locului şi-i aruncă o privire gravă, imploratoare.

— Bine, bine, Lizzie ! — rosti el degajat, deşi stînjenit în sinea lui. — Nu lua expresia asta de fiinţă nefericită şi plină de reproşuri.

— Că sînt nefericită, n-am încotro, dar nu-ţi aduc nici un reproş. Domnule Wrayburn, tc rog din suflet, pleacă din părţile astea mîine dimineaţă.

— Lizzie, Lizzie, Lizzie ! — exclamă el pe un ton de dojana. •— Poţi să-mi aduci reproşuri, să fii oricît de nerezonabilă. De plecat, tot nu pot pleca.

— De ce nu ?

— Ah ! — exclamă Eugene, în felul lui nepăsător şi deschis de a fi. — Pentru că n-ai să mă laşi. Ascultă-mă ! Nici eu nu vreau să aduc reproşuri. Nu mă plîng că ai de gînd să mă ţii aici. Dar aşa vei face, aşa vei face.

— Vezi să te plimbi alături de mine domnule Wrayburn, şi fără să mă atingi ? — Fiindcă din nou o prinsese de mij- loc : — Vorbesc foarte serios !

— Pentru dumneata, Lizzie, fac tot ce-mi stă în putinţă
— răspunse, vesel, şi îşi încrucişă braţele. — Priveşte ! Napoleon pe insula Sfînta Elena.

— Alaltăieri seară — reluă Lizzie, fixînd asupra lui o privire imploratoare, care îl mişcă în ceea ce avea el mai bun sufleteşte — cînd te-am întîlnit, ieşind dc la fabrică, mi-ai spus că nu te aşteptai de loc să mă vezi şi că porniseşi la pescuit de unul singur. Era adevărat ?

— Nu — răspunse Eugene, calm — cîtuşi de puţin. Ma aflam aici pentru că auzisem că aş putea da de dumneata.

— Ştii cumva, domnule Wrayburn, de ce am părăsit eu Londra?

— Mi-c teamă, Lizzie — răspunse, sincer — că ai părăsit Londra ca să scapi de mine. Nu-i măgulitor pentru

•— Cum poţi fi atît de crudă ?

— Oh, domnule Wrayburn — spuse ea, izbucnind în plîns *— din partea mea e cruzimea ? Oh, domnule Wrayburn, domnule Wrayburn, faptul că te afli aici astă-seară nu-i oare o dovadă de cruzime ?

— In numele a tot ce-i bun pe lume, şi asta nu înseamnă că te conjur în propriul meu nume... căci Dumnezeu ştie că eu nu sînt bun... nu fi tristă !

— Cum aş putea fi altfel cînd cunosc deosebirea, prăpastia care ne separă ? Cum aş putea fi altfel cînd spunîndu-mi de ce ai venit aici mă faci să-mi fie ruşine ? ! — exclamă Lizzie, acoperindu-şi faţa cu mîinile.

O privea pătruns cu adevărat de remuşcări, de duioşie şi milă. Acest sentiment .nu era îndeajuns de puternic ca să-l îndemne să se sacrifice şi s-o cruţe, dar era totuşi puternic.

— Lizzie ! N-aş fi crezut pînă acum să existe o femeie pe lume care spunînd atît de puţin să mă emoţioneze atît de mult. Dar nu mă judeca prea aspru. Nu ştii ce simt pentru dumneata. Nu ştii cît mă obsedează, cît mă tulbură gîndul la dumneata. Nu ştii că nepăsarea asta blestemată care-mi vine în ajutor cu vîrf şi îndesat în orice situaţie grea din viaţă, aici nu-mi ajută la nimic. Cred că ai ucis-o dumneata, şi uneori, mai că aş vrea să mă fi ucis şi pe mine o dată cu ea !

Nu fusese pregătită pentru asemenea cuvinte pătimaşe, care în sufletul ei făcură să scapere, fireşte, seîntei ele mîndrie feminină şi de bucurie. Cînd te gîndeşti că ţinea aşa de mult la ea — chiar dacă nu s-ar fi căzut — şi că ea avea puterea să-l emoţioneze într-atît !

— îţi pare rău cînd mă vezi tristă, domnule Wrayburn ? Şi mie îmi parc rău cînd te vad trist. Nu-ţi aduc reproşuri... Desigur, nu-ţi aduc reproşuri. Dumneata nu simţi în modul în care simt eu pentru că eşti cu totul altfel decît mine şi pentru că priveşti lucrurile dintr-un alt unghi. Nu te-ai gîndit... Dar te implor să te gîndeşti acum, gîndeşte-te acum !

— La ce să mă gîndesc ? — întrebă Eugene cu amărăciune.

— Gîndeşte-te la mine.

— învaţă-mă cum să *nu* mă gîndesc la dumneata,

ca rang. Nu uita că n-am lîngă mine nici un protector, dacă nu cumva acesta există în inima dumitale nobilă. îndeosebi dacă simţi faţă de mine ceea ce ai simţi dacă aş fi o doamnă adevărată, atunci acordă-mi respectul deplin pe care o doamnă l-ar pretinde ^din partea felului dumitale generos de a fi. Cc minunat, să fiu tratată ca şi cum izolarea mea ar veni din pricina titlului de regină !

Ar fi lost într-adevăr o josnicie ca Eugene să rămînă nesimţitor la apelul ei. Chipul lui exprima remuşcare şi şovăială, cînd întrebă :

— Te-am jignit atît de mult, Lizzie ?

— Nu, nu ! Lucrurile se pot pune la punct. Nu mă refer la trecut, domnule Wrayburn, ci la prezent şi viitor. Nu sîntem noi aici în clipa asta pentru ca timp de două zile m-ai urmărit pas cu pas cînd atîţia ochi sînt pe dumneata, îneît am încuviinţat această întîlnire ca pe-o salvare ?

— Din nou, nu prea măgulitor pentru amorul meu propriu... — rosti Eugene, abătut —... ba da. Da, da...

— Atunci, te implor, domnule Wrayburn, te rog, te conjur, părăseşte meleagurile astea. Gîndeşte-te în ce situaţie mă pui în caz că nu pleci.

Reflectă în sinea lui o clipă sau două, apoi răspunse i

— Eu ? în ce situaţie te pun eu ?

— Mă pui în situaţia să fiu dată afară. Aici duc o viaţă tihnită, sînt stimată şi am un post bun. Mă vei sili să părăsesc slujba aşa cum am părăsit şi Londra, şi... dacă stărui să mă urmăreşti... va trebui să plec şi de acolo unde-mi voi regăsi refugiu, aşa cum am plecat de aici.

— Eşti chiar atît de hotărîtă, Lizzie... iartă-mi expresia pe care am s-o folosesc, dar este purul adevăr... eşti hotărîtă să întorci spatele celui care te iubeşte ?

— Da, sînt absolut hotărîtă — răspunse cu fermitate, deşi cu un glas tremurat — să întorc spatele unui astfel de om. Existase o biată bătrînă care a murit aici nu demult, cu zeci de ani mai în vîrstă ca mine, şi pe care am găsit-o din întîmplare, zăcînd pe pămîntul umed. S-ar putea să fi auzit despre ea.

— Cred că da — răspunse — în caz că se numea Higden.

— Da, o chema Higden. Deşi era atît de slabă şi bătrînă, s-a ţinut de vorbă pîna-n ceasul din urmă. înainte de a-şi da sufletul, mi-a cerut să-i promit că lcgămîntul ei o

ea pot tace şi eu. Domnule Wrayburn, dacă aş fi crezut vreodată — dar nu cred — că poţi ti atît de crud cu mine încît să mă sileşti să umblu din loc în loc pentru a-mi înfrînge rezistenţa, află că mai bine mor dccît să mă dau bătută.

El îşi fixă privirea pe chipul ei frumos, iar chipul lui frumos se lumină de admiraţie, mînie, dojană laolaltă ; ea lăsă capul în jos — ea, care atîta îl iubea în taină— cu inima atît dc plină, iar el, cauza dezăgăzuirii... Ea căuta să-şi apere fermitatea, dar el vedea cum se topeşte sub ochii lui. în clipa în care se irosi şi pentru prima oară el îşi dădu pe deplin scama de influenţa lui asupra ei, Li/zic, cît pe ce sa cadă, îi veni in ajutor braţul lui Eugene.

— Lizzie ! Rămîi aşa un moment. Răspunde-mi la întrebare. Dacă n-ar exista ceea ce dumneata numeşti deosebirea, prăpastia care ne separă, ai mai li stăruit să te părăsesc ?

— Nu ştiu. Nu ştiu. Nu mă-ntreba, domnule Wrayburn. Lasă-mă să plec.

— îţi jur, Lizzie, vei pleca numaidecît. îţi jur, vei pleca singură. N-am să tc însoţesc. Nu te voi urmări, dacă-mi răspunzi.

— Cum aş putea face asta, domnule Wrayburn ? Cum pot cu să-ţi spun ce-aş face dacă n-ai li ceea ce eşti ?

— Dacă n-aş fi ceea ce faci dumneata din mine — interveni, schimbînd sensul vorbelor ei — tot rn-ai urî şi atunci ?

— Oh, domnule Wrayburn — răspunse ea, pe un ton de rugă, plîngînd — mă cunoşti prea bine cu să crezi despre mine una ca asta ! __

— Dacă n-aş fi ceea ce raci dumneata din mine, Lizzie, ai fi tot indiferentă cu mine ?

— Oh, domnule Wrayburn — repetă ca mai înainte — mă cunoşti prea bine ca să crezi despre mine şi una ca asta !

Era în atitudinea întregii ei fiinţe — pe cînd cl o sprijinea, iar ea îşi lăsă capul să-i atîrne — ceva care îl implora să se îndure şi să n-o silească să-şi dezvăluie inima. Dar nu era îndurător cu ea şi o făcu să se dezvăluie.

Dacă te cunosc prea bine ca să cred cumva (om

— Cu neputinţă, domnule Wrayburn. Cum să-mi închipui că ai fi pe picior de egalitate tu mine ? Dacă în minte tc-aş pune pe aceeaşi treaptă cu mine, atunci n-ai mai putea fi dumneata însuţi. Atunci mi-aş mai putea aduce aminte de seara cînd te-am văzut pentru întîia oară şi cînd am ieşit din odaie fiindcă te uitai atît de atent la mine ? Sau atunci cînd noaptea se îngîna cu zorile şi cînd mi-ai dat vestea că tata e mort ? Ori de serile cînd obişnuiai să vii să mă vezi în noua mea locuinţă ? Sau cînd ţi-ai dat seama ce neinstruită eram şi îţi exprimaseşi dorinţa să învăţ mai departe ? Sau cînd m-am uitat lung la dumneata, mirată, şi la început te-am crezut aşa de bun că te ocupi atîta de mine ?

— Numai „la început“ m-ai crezut aşa de bun, I.i/zie ? Cum mă vedeai după „la început ?“ Aşa de rău ?

— N-am spus asta. Nici prin gînd nu-mi trece. Dar după prima nedumerire şi bucurie că eram luată în scamă de cineva atît de deosebit în comparaţie cu toţi cei care stătuseră vreodată de vorbă cu mine, am început să simt că poate ar fi fost mai bine dacă nu te-ntîlneam niciodată.

— De ce ?

— Pentru că *erai* aşa de deosebit — răspunse ea, pe un ton scăzut. — Pentru că totul era fără sens, lipsit de orice speranţă... Dar nu mă mai întreba...

— La mine nu te gîndeai de loc, Lizzie ? — întrebă el totuşi, puţin jignit parcă.

— Nu prea, domnule Wrayburn. Pînă astă-seară, nu prea mult.

— Ai vrea să-mi spui de ce ?

— Pînă astă-seară niciodată nu mi-am închipuit că ţi-ar sluji la ceva. Dar dacă ai totuşi nevoie, dacă într-adevăr simţi 111 inima dumitale că eşti cu-adevărat ceea ce ai spus chiar dumneata adineauri şi că pentru noi nu există altceva în viaţa asta decît separarea, atunci, cerul să te ocrotească şi să te binecuvînteze !

Puritatea cu care în aceste cuvinte ea dezvăluise ceva din dragostea şi suferinţa ei făcu deocamdată o profundă impresie asupra lui. O ţinea aproape ca şi cum i-ar fi fost consfinţită prin moarte, şi o sărută o dată, parcă săruta o moartă.

— Ţi-am făgăduit să nu te însoţesc, să nu vin după dumneata, îmi dai voie să te urmăresc din priviri ? Eşti atît

— Sînt obişnuită să umblu singură pe la ora asta ; de aceea, te rog, nu mă urmări.

— îţi promit. Altceva nu-ţi pot făgădui astă-seară, Lizzie, doar că o să-ncerc să fac tot ce-mi va sta în puteri.

— în orice caz, domnule Wrayburn, nu există decît un singur lucru de făcut, în binele dumitale şi-ntr-al meu : pleacă mîine dimineaţă de aici.

— Voi încerca.

Pe cînd Eugene rostea aceste cuvinte cu o voce gravă, ea îi dădu mina, apoi şi-o retrase şi se îndepărtă pe ţărmul fluviului.

— Oare Mortimer ar crede aşa ceva ? — murmură Eugene, rămînînd un timp în locul unde ea îl părăsise. — Abia dacă mie însumi îmi vine să cred !

Făcea aluzie la faptul că pe mîna cu care el îşi acoperise ochii erau lacrimi. Apoi se gîndi : „Auzi, să te trezeşti într-o situaţie atît de caraghioasă !“

Ideea care îl preocupă pe urmă luă forma unor uşoare resentimente faţă de cauza lacrimilor.

„Şi totuşi, am cîştigat şi o surprinzătoare putere asupra ci, oricît de serios ar lua ea lucrurile !“

Avea din nou în minte imaginea chipului şi a făpturii ei, stînd cu capul plecat în timp ce o privea. Contemplînd acest tablou, i se părea că desluşeşte, pentru a doua oară, în ruga şi în acea mărturie de slăbiciune, oarecare teamă.

„Şi mă iubeşte. Un caracter atît de serios, trebuie că şi pasional e foarte serioasă. Nu poate fi în direcţia asta puternică, şovăitoare în cealaltă, şi în a treia slabă, lrebuie să se supună întru totul firii ei, aşa cum eu mă supun firii mele. Dacă natura mea provoacă pretutindeni chinuri şi ispăşiri, presupun că şi cu a ei se întîmplă la fel.“

Continuînd să facă investigaţii lăuntrice el se gîndi : „Dar dacă mă însor cu ea ? Dacă, în ciuda absurdităţii situaţiei legate de preaonoratul meu tată, l-aş uimi la culme adu- cîndu-i vestea că m-am căsătorit cu ea, oare cum ar reacţiona în înţelepciunea lui ? «Nu ţi-ai luat nevastă cu bani şi rang — ar spune — de frică să nu te plictiseşti. Este oare mai puţin probabil că te vei plictisi luîndu-ţi o nevastă fără bani si fără rang ? Esti sigur de tine ? »“

Avocatul, în ciuda protestelor de ordin juridic, trebui sa recunoască în sinea lui : „Temeinic raţionament din partea preaonoratului meu tată ! *Nu* sînt sigur de mine.“

în clipele cînd, recurgînd la acest ton uşuratic, avea impresia că săvîrşeşte ceva nedemn şi josnic, el căuta să ia apărarea fetei.

„Şi totuşi — mai zise Eugene — aş vrea să văd eu bărbatul (cu excepţia lui Mortimer) care ar îndrăzni să-mi spună că în cazul meu n-ar fi vorba de un sentiment veritabil, sădit în sufletu-mi de frumuseţea şi meritele ei, fără voia mea, *i că n-aş fi sincer cu ea. Grozav aş vrea să văd în seara asta bărbatul care să-mi spună acest lucru, sau orice altceva împotriva ei, căci mi s-a acrit de un anume Wrayburn care face pe supăratul şi ce n-aş da să-mi ies din sărite faţă de altcineva ! Eugene, Eugene, Eugene, urîtă treabă ! Ah, ăsta-i refrenul lui Mortimer Lightwood, care în seara asta tare mai sună trist!“ Hoinărind într-una, voia să se gîndească la altceva ca să-şi ocupe timpul.

„Brută, dar ce analogie există — spuse nerăbdător — între o femeie aleasă pentru tine de tatăl tău, cu răceală, şi cea pe care tu însuţi ai descoperit-o şi de care te simţi tot mai atras, din clipa cînd ai pus întîia oară ochii pe ea ? Măgarule ! Mai sănătos nu poţi judeca ?“

Dar iarăşi îşi aminti cum tocmai acum şi-a dat abia seama pe deplin de puterea lui asupra ei şi cum ea şi-a dezvăluit inima. Concluzia cinică la care ajunse în urma acestei aduceri aminte a fost să nu mai plece, ca să caute s-o cîştige din nou. Şi iarăşi refrenul : „Eugene, Eugene, Eugene, urîtă treabă !“ Şi „Ah, aş vrea să pot pune capăt acestui refren al lui Lightwood, care aduce a dangăt de clopot funebru.“

Privind în sus, descoperi că luna nouă se înălţase pe cer, iar stelele începuseră să apară, alungind dîrele roşii şi galbene pîlpîitoare de pe fundalul albastru al acestei nopţi calme de vară.

Se afla încă pe ţărmul fluviului. Intorcîndu-se brusc, văzu un bărbat, care trecea atît de aproape de el, încît Eugene, mirat, se dădu îndărăt ca să înlăture o ciocnire. Bărbatul acesta ducea ceva pe umăr, care putea fi o vîslă ruptă, un căprior sau un par, şi nu-l luă în scama, ci îşi văzu de drum.

Acesta nu-i dădu nici un răspuns ; mergea mai departe.

F.ugene Wrayburn porni în sens opus, cu mîinile la spate, prcocupat de proicetcle lui. Trecu dc oi, de poartă şi ajunse atît de aproape de sat, că îi auzea zgomotele şi veni în dreptul podului. Hanul unde trăsese era sittrat, altminteri ca şi satul şi fabrica, nu dincolo de fluviu, ci pe malul acesta unde se afla el. Ştiind totuşi că celălalt ţărm e mai la adăpost, şi pentru că nu avea chef de zgomot şi lume, trecu podul într-un pas grăbit; se uita în sus la stelele care păreau că sînt aprinse pe cer una cîtc una, se uita în jos la fluviul unde aceleaşi stele erau parcă aprinse în adîncurile apei. Mergînd mai departe, observă un loc de acostat la adăpostul unei sălcii şi o barcă uşoară priponită printre nişte ţăruşi. Locul acela se afla într-o umbră atît de profundă, înеît se opri să se dumirească ce era acolo şi apoi îşi văzu de drum.

Vuietul continuu al fluviului părea să pricinuiască o frămîntare asemănătoare şi în gîndurile lui tulburi ; le-ar fi lăsat să se odihnească dacă putea, dar ele se învolburau ca puhoiul apei, toate îndreptîndu-sc vertiginos în aceeaşi direcţie. Ca şi undele la lumina lunii, care cînd şi cînd se mistuiau şi apăreau străvezii în forme noi şi cu un nou murmur, tot aşa, frînturi din gîndurile lui se rupeau de celelalte şi îşi vărsau veninul. „Nici vorbă să mă însor cu ea — îşi spuse Eugene — dar nici vorbă s-o părăsesc. Ce criză !“

Se depărtase destul de mult. înainte dc a se întoarce pe urmele paşilor lui, se opri lîngă mal să se uite în jos la noaptea oglindită în apă. Deodată, cu o pocnitură, noaptea oglindită ' se nărui, limbi de foc brăzdau văzduhul, iar luna şi stelele că- (dea u din cer.

Fusese oare lovit de trăsnet ? Neavînd despre ceea ce se petrecea decît o idee confuză, gînduri abia mijite, se întoarse sub loviturile care îl orbeau, zdrobindu-1, şi se încaieră cu un ucigaş pe care-1 prinse de legătura roşie dc la gît — dacă nu cumva chiar sîngele ţîşnind din vinele lui îi dăduse culoarea asta.

Eugene era zvelt, sprinten, dibaci, dar avea braţele frînte parcă, sau şi le simţea amorţite, şi, cu capul căzut pe spate, aşa înеît mai putea vedea doar cerul care se învîrtca

du-se de cel care-1 ataca, se prăbuşi pe ţărm o dată cu el, pe urmă o noua trosnitură, un plescăit şi totul se sfîrşi.

Şi Lizzie Ilexam, alungată de zgomotul şi forfota de sîm- bătâ a oamenilor pe străzile răzleţe, se gîndi să se plimbe singură pe malul fluviului pînă ce avea să-şi usuce lacrimile şi putea să-şi mai vină în fire, ca nu cumva să se observe, în drum spre casă, că-i era rău ori că se simţea nefericită. Pentru că nu avea nici reproşuri să-şi facă, nici să lupte în sufletul ei cu cine ştie ce intenţii rele, se lăsă pradă farmecului paşnic al acelui ceas şi loc, resimţind o înrîurire binefăcătoare. Era dusă pe gînduri şi mai prinsese puţin curaj. Tocmai se îndrepta şi ea spre casă, cînd auzi un zgomot straniu.

O făcu să tresară, căci parcă erau nişte lovituri. Stătu locului liniştită şi ascultă. Se sperie, căci loviturile răsunau greoi, cumplit, în tăcerea nopţii. Asculta nedumerită •' linişte pretutindeni. Tot trăgînd cu urechea, auzi un geamăt slab şi căderea unui corp în fluviu.

Obiceiurile şi viaţa aspră de odinioară i-au slujit. Fără să-şi' bată gura degeaba să strige după ajutor, cînd şi aşa n-avea. cine s-o audă, alergă spre locul de unde venise zgomotul, între' ea şi pod, dar mai departe decît şi-ar fi închipuit. Noaptea fiind atît de calmă, sunetele se răspîndeau pînă hat, purtate dc curentul apei.

în sfîrşit, ajunse într-un punct al malului verde, călcat mult şi proaspăt în picioare, unde dădu cu ochii de nişte aşchii de lemn şi de cîteva bucăţi de îmbrăcăminte sfîşiată. Aple- cîndu-se, văzu că iarba e plină de sînge. Se duse după picăturile şi dîra de sînge şi observă stropi de sînge şi pe marginea umedă a malului. Se uită de-a lungul apei şi văzu un chip mînjit de sînge, cu faţa spre lună, luat dc curent.

„Cerule îndurător, îţi mulţumesc pentru timpul dc demult! Doamne, fii binecuvîntat şi fă ca prin minune totul să se termine cu bine ! Oricine ar fi chipul acela, bărbat sau femeie, ajută mîinilor mele umile, o, Doamne, să-l salveze de la moarte şi să-l redea cui îi este drag !“

Mergea iute, hotărîtă, şi mai presus de orice, plină de dîr- zenie — căci fără dîrzenie nimic n-ar fi putut face — către locul de acostare. sub salcie. unde văzu si barca

Cu mişcări precise din mîinilc ei dibace, cu practică îndelungată, cu un pas sigur şi experimentat, cu o legănare din corpul ei mlădios — se şi afla în barcă. O căutătură rapidă din ochii ei ageri îi arătă, chiar şi prin umbra aceea deasă, că vîs- lcle erau într-un rastel fixat de zidul de cărămizi roşii al grădinii. O clipă, şi desfăcu funia din pripon, iar barca ţîşni în lumina lunii ; vîslea purtată de curentul fluviului în jos, cum nici o altă femeie n-a mai vîslit în apele din Anglia.

Avea privirea aţintită peste umăr, fără să micşoreze viteza, în direcţia unde plutea corpul acela. Trecu de locul încăierării
— aflat departe, spre stînga, dincolo de barcă şi mult îndărătul ei ; lăsă în urmă, spre dreapta, capătul uliţei principale din sat, o uliţă în pantă, care aproape că ajungea pînă în Tamisa ; din nou larma satului se stinse treptat. încetini mersul privind peste tot — în vreme ce barca înainta — peste tot, peste tot, după chipul care plutea.

Acum lăsă barca în voia curentului numai şi se sprijini în vîsle, ştiind prea bine că dacă nu vedea curînd corpul acela pe apă, însemna că se cufundase şi astfel se put'ea întîmpla să treacă mai departe. Un ochi neexperimentat n-ar fi desluşit la lumina lunii în vecii vecilor ceea ce desluşi ea la oarecare distanţă îndărăt. Descoperi corpul, gata-gata să se înece, zbătîndu-se deasupra apei şi, instinctiv, răsturnat pe spate ca să poată pluti. întocmai ca atunci cînd pentru întîia oară abia îi zărise chipul, pe care acum, din nou, abia îl zărea.

Cu un ochi ager şi plină de fermitate, ea îl urmări atentă cum înaintează, pînă veni foarte aproape ; săltă vîslele din apă şi se tîrî, ba în genunchi, ba pe brînci, prin partea dindărăt a bărcii. Prima dată întinse mîinile să-l prindă, dar ne- fiind sigură, corpul acela îi scăpă. încă o dată, dar acum îl apucă bine de părul năclăit de sînge.

Era în nesimţire, dacă nu cumva mort chiar ; era mutilat şi lăsa în apă jur împrejur dîre de un roşu întunecat. Cu neputinţă pentru ea să aducă în barcă acest corp inert. Se aplecă în spatele bărcii ca să-l prindă cu funia, iar strigătul în- spăimîntător pe care-1 scoase făcu să vuiască fluviu si maluri

cumpătul, căci ştia că dacă nu izbutea să se stăpînească, totul se ducea de rîpă.

Ea trase barca la ţărm. Intră în apă, îl dezlegă din funie şi, adunîndu-şi toate puterile, îl ridică în braţe şi-l aşeză în fundul bărcii. Era numai răni, nişte răni îngrozitoare. îl bandajă cu fîşii pe care le rupse din rochie, căci presupunînd că trăia încă îşi dădea seama că ar fi pierdut tot sîngelc pînă să ajungă la hanul lui, locul cel mai apropiat unde putea căpăta asistenţă. După ce făcu roate astea în mare pripă, ea îl sărută pe fruntea plină de răni, privi plină de nelinişte spre stele, îl binecuvîntă, iertîndu-1 — „dacă avea ce să-i ierte". Abia în clipa aceea se gîndi la sine, dar şi atunci numai pentru el.

„Acum, cerule îndurător, îţi mulţumesc pentru trecut, căci doar astfel am izbutit, fără a pierde o clipă măcar, să pornesc barca şi să mă întorc împotriva curentului ! Şi fă, Doamne, ca prin sărmana de mine să se salveze de la moarte şi să fie redat cuiva care-1 va îndrăgi într-o zi, deşi nimeni nu-1 îndrăgeşte mai mult decît mine !"

Vîslea din greu — vîslea în disperare, dar tot fără să-şi piardă cumpătul — şi rareori îşi lua ochii de la cel din fundul bărcii. îl aşezase în aşa fel încît să-i poată vedea chipul desfigurat. Era aşa rău desfigurat, că maică-sa le-ar fi învelit; în ochii ei însă era mai presus de orice desfigurare.

Barca atinse marginea peteculuí de peluză din faţa hanului, povîrnită lin spre apă. Se vedeau ferestrele luminate, dar se întîmpla ca nimeni să nu fie pe afară. înţepeni bine barca şi din nou îl ridică din răsputeri, ducîndu-1 pînă în han, dar fără să-l fi lăsat jos vreodată.

Se trimise după doctor, iar ea îi sprijinea capul. Pe vremuri auzise adesea povestindu-se cum că doctorul la căpătîiul unui om rănit, aflat în nesimţire, îi ridica mîna, şi dacă acesta era mort i-o lăsa să cadă. Aştepta momentul ăsta groaznic cînd doctorul avea să-i ridice mîna, numai fracturi şi vînătăi, şi apoi i-ar fi dat drumul.

Primul care sosi dintre doctori întrebă, înainte de a începe consultul :

— Cine l-a adus aici ?

— Eu l-am adus, domnule — răspunse Lizzie, spre care toţi ochii erau îndreptaţi.

— Dumneata, draga mea ? Dar cum ai putut ridica un

— Cred că n-aş fi putut, în alte împrejurări ; dar de astă dată...

Doctorul se uită foarte atent la ea şi cu oarecare compasiune. Dupi} ce atinse, grav, rănile de la cap şi braţele fracturate, ii luă mîna.

„Oh ! Oare arc s-o lase să cadă ?“

Parca nehotărît. Nu i-o reţinu prea nuilt, ci o lăsă încet jos, luă o luminare, sc uită mai îndeaproape la rănile de ia cap şi la pupilele ochilor. După aceea, puse luminarea la loc şi din nou îi luă mîna. Cînd un alt doctor sosi, cei doi schimbară cîteva cuvinte în şoaptă, şi noul-venit îi luă mîna. Nici acesta n-o lăsă să cadă brusc, ci i-o ţinu o clipă, apoi o aşeză uşurel.

— Aveţi grijă de biata fată — spuse în cele din urmă primul doctor. — Şi-a pierdut cunoştinţa. Nu vede şi nici nu aude. Cu atît mai bine pentru ea ! Să n-o treziţi, dacă se poate ; duceţi-o de-aici. Sărmana fată, sărmana fată ! Trebuie să aibă o inimă surprinzător de tare, dar se prea poate să-şi li dăruit inima unui mort. Purtati-vă frumos cu

Capitolul Vil

MAI BINE ABFX DI-CIT CAIN

La ecluza Plashvvater, zorile începeau să mijească. Stelele se mai vedeau încă, dar o lumină slabă înspre soare-răsarc nu părea să aparţină nopţii. Luna se culcase ; pe malurile fluviului se ridică ceaţa, prin care copacii păreau nişte năluci, iar apa — strigoiul apei. Pămîntul avea ceva fantomatic, la fel ca şi stelele palide, în vreme ce geana rece din răsărit, care nu se ştie dacă era văpaie sau culoare, de la ochiul cerului închis, putea fi asemuită cu privirea sticloasă de mort.

Poate comparaţia asta îi venise în minte luntraşului, care stătea singur pe marginea ecluzei. Oricum, intr-acolo privea Bradley Headstone, cînd deodată se stîrni un vînt rece şi se pierdu cu un murmur, de parcă ar fi şoptit ceva care făcea arborii şi apa nălucă să tremure — sau îi ameninţase — căci în închipuire era posibil şi una, şi alta.

Luntraşul se întoarse şi încercă uşa de la casa ecluzei. Era închisă pe dinăuntru.

— I-o fi teamă de mine ? — mormăi, bătînd.

Rogue Riderhood se trezi numaidccît; dădu îndată zăvorul la o parte şi-l lăsă să intre.

— Aha, domn şef, credeam că v-aţi rătăcitără ! Două nopţi aţi lipsit! Mai-mai să-mi închipui că mi-aţi tras clapa, şi mă şi gîndeam să vă dau semnalimentele la ziar ca să vă ia urma.

La auzul acestor cuvinte, Bradley într-atît se întunecă la faţă, că Riderhood socoti de cuviinţă să-l îmbuneze cu un compliment.

— Da nu făceaţi mneavoastră una ca asta, domn şef, nu mneavoastră, — adăugă el, scuturînd hăbăuc din cap

aia năstruşnică, ca de-un joc, nu glumă ? Păi, zic cu în sinea mea : Asta-i om de onoare. Iaca, taman asta mi-am zis eu în sinea mea. Asta-i de două ori om de onoare.

Foarte curios, Riderhood nu i-a pus nici o întrebare. Des- chizînd uşa, se uitase la el, şi acum din nou îl privea (de astă dată pe furiş), iar rezultatul a fost că nu l-a întrebat nimic.

— Pesemne că vreţi să vă hodiniţi puţin, domn şef, înainte de-a vă gîndi la masă — spuse Riderhood cînd oaspetele său se aşează, rezemîndu-şi bărbia în mînă, cu ochii în pămînt.

Iarăşi, foarte curios, Riderhood îşi căuta de lucru, în timp ce vorbea, punînd bura lui de mobilă în ordine, pasămite, numai ca să aibă cît de cît un motiv să nu se uite la el.

— Da, cred că ar fi mai bine să mă culc — încuviinţă Bradley, fără să-şi schimbe poziţia.

— Taman asta şi eu v-aş îndemna să faceţi, domn şef — îi ţinu isonul Riderhood. — Da poate vi s-o fi uscat gura de sete ?

— Da. Aş vrea să beau ceva — răspunse Bradley, dar fără prea mare tragere de inimă.

Domnul Riderhood îşi scoase sticla, aduse un urcior cu apă şi-i pregăti de băut. Apoi scutură cuvertura patului şi o netezi frumos. Bradley se întinse peste ea, aşa îmbrăcat cum era. Domnul Riderhood, după ce făcu remarca, nu fără poezie, că are să-i treacă os prin os cît s-o odihni noaptea pe scaunul lui de lemn, se aşează lîngă fereastră, ca mai înainte ; dar ca şi mai înainte, pîndindu-1 îndeaproape pe cel care dormea, pînă cînd acesta căzu într-un somn adînc. Apoi se ridică în picioare şi începu să-l privească atent la lumina clară a zilei, peste tot, cu mare minuţiozitate. Ieşi afară la ecluză ca să recapituleze ceea ce văzuse.

„Una din mîneci e sfîşiată de tot, mai jos de cot, iar ailantă
— ruptă zdravăn la umăr. Da bine s-a mai agăţat de el, de-aia cămaşa-i toată numai zdrenţe la gît. S-a tăvălit, prin iarbă şi a intrat şi-n apă. Şi-i plin de pete, şi eu ştiu cu ce şi de la cine. Urraa !“

Bradley dormi îndelung. Devreme, după amiază, apăru

barcă îi aduseră noutăţi, ,'ăbovind spre a-i da şi unele amănunte.

Douăsprezece ore s-au scurs de cînd se culcase Bradley. Acum se trezise.

— N-o să-mi spui mie, bătrîne — rosti Riderhood cu o căutătură şaşie spre ecluză cînd îl văzu pe Bradley că-şi face apariţia din casă — c-ai dormit tot timpu ăsta !

Bradley veni spre el şi se aşeză pe o pîrghie de lemn ; îl întrebă cît e ceasul. Riderhood îi răspunse :

— între două şi trei.

— Cînd ieşi din servici ? — mai întrebă Bradley.

— Poimîine, domn şef.

— Nu mai devreme ?

— Nici o clipită mai devreme, domn şef.

Amîndouă părţile păreau să ascundă importanţa acestei chestiuni.

— Nu-u... nici o clipită mai devreme, domn şef — repetă Riderhood tacticos răspunsul, prelungind o legănare negativă din cap.

— Ţi-am spus că deseară plec ? — întrebă Bradley.

— Nu, domn şef — replică Riderhood, pe un ton vesel, sprinten, ca omul care avea chef de vorbă. — Asta nu mi-aţi spus. Da pesemne c-aţi vrut să-mi spuneţi şi v-a ieşit din minte. Altmintrelea, cum să mai fi avut îndoieli, domn şef, pe chestia asta ?

— Cînd soarele coboară la asfinţit, am de gînd să plec.

— Atunci, cu-atît mai mult trebe să ciuguliţi ceva — spuse Riderhood. — Veniţi înăuntru să luaţi o gustărică, domn şef ?

Deoarece formalitatea de a aşterne o faţă de masă nu era cunoscută în bîrlagul domnului Riderhood, servirea „gustării“ avea loc într-o clipă; consta pur şi simplu în a aduce o strachină cît toate zilele, conţinînd trei sferturi dintr-o plăcintă cu carne, şi în punerea la dispoziţie a două bricege, a unei stacane de pămînt şi a unei sticle barosane de bere brună.

Au mîncat şi au băut amîndoi, dar Riderhood mult mai vîrtos. în Toc de farfurii, preacinstitul personaj tăie două bucăţi triunghiulare din crusta groasă a plăcintei şi le puse pe masă cu partea dinăuntru deasupra ; una în faţa lui, şi cealaltă în faţa oaspetelui. Pe acestc blide aşeză două hălci

cintă, aşa incît fiecare buciirîndu-se de avantajul neobişnuit de a avea posibilitatea să se înfrupte din ce era pe blid şi în acelaşi timp să-l şi mănînce o dată cu ultima îmbucătură, iar pe deasupra, plăcerea de a urmări bucăţelele ele carne şi sos închegat pe masa goală şi de a le duce la gură, rînd pe rînd, cu lama briceagului, în caz că între timp nu le-ar fi pierdut pe drum.

Bradley Headstone era tare neîndemînatic la aceste exerciţii, şi Rogue observă.

— Fiţi cu băgare de scamă, domn şef ! — strigă el. — O să vă tăiaţi la mînă !

Dar prevenirea veni prea tîrziu, căci în aceeaşi clipă Brad- ley se şi crestă adînc. Şi — ceea ce era şi mai neplăcut — cînd îl rugă pe paznic să-l lege şi se afla aproape de el in acest scop, smucind rnîna ele durere, îi stropi cu sînge hainele lui Riderhood.

După masă, cînd blidele rămase şi fărîmele de carne şi sos închegat fuseseră puse pe resturile de plăcintă, slujind drept loc unde aduna tot soiul de agonisiri, Riderhood umplu stacana cu bere şi sorbi o înghiţitură bună. Şi acum se uita cu ochi răi la Bradley.

— Domn şef ! — spuse el răguşit, apleeîndu-se peste masă ca să-i atingă braţul. — S-a dus vestea despre mneavoastră pe fluviu în lung şi-n lat.

— Ce este ?

— Cine credeţi... — adăugă Riderhood, cu o clătinare din
cap, ca şi cum ar fi alungat îndărăt prefăcătoria, dis preţuitor —... cine credeţi c-a pescuit trupu ? Ghiciţi.

— Nu mă prea pricep la ghicit.

— Ea l-a pescuit. Urraa ! Iar e împreună. Ea l-a pescuit.

Tremurul convulsiv al obrajilor lui Bradley Headstone şi sudoarea subită carc-i năpădi faţa, totul dovedea cît de cumplit îl tulburase această ştire. Dar nu scoase o vorbă — bună sau rea. Zîmbi numai, abătut, se ridică în picioare şi, sprijinindu-se de fereastră, privea afară. Riderhood ii urmărea din ochi, descoperi petele de sînge de pe propriile lui haine şi dădu de în
ţeles că c mai bun ghicitor chiar decît Bradley.

— Am aşa mare nevoie de odihnă — spuse belferul — că m-aş culca din nou, cu voia dumitale.

Se trînti în pat fara să mai aştepte altceva şi dormi pînă ce soarele coborîse la asfinţit. Cînd se trezi, pregătindu-se de drum, găsi afară gazda pe iarbă, în aşteptarea lui, lîngă poteca edeculuí, în dreptul uşii.

— Dacă va ti necesar ca eu şi dumneata să luăm legătura -— spuse Bradley — mă voi întoarce. Bună seara !

— Păi, pînă una-alta... — spuse Riderhood, răsucindu-sc pe calci ie. — Bună seara ! — Dar se întoarse din nou, în vreme ce celălalt pornise la drum, şi, uitîndu-se chiorîş după el, adăugă încet: — Nu te lăsam eu să pleci aşa dacă înlocuitorii meu făcea bine şi venea. Te prind eu pînă n-apuci să te-ndepărtezi
o leghe.

De fapt, trebuind să fie înlocuit în seara aceea după apusul soarelui, colegul lui sosi cam într-un sfert de ceas. Şi, fără a mai întîrzia nici o clipă, împrumutînd o oră sau cam aşa ceva, pe care avea s-o recupereze faţă de schimbul său cînd îl va înlocui, Riderhood plecă întins pe urmele lui Bradley Head- stone.

Se pricepea la urmărit mai bine ca Bradley. Toată viaţa nu făcuse altceva decît să stea la pîndă, să se furişeze în umbră, să adulmece urmele cuiva, să se ascundă spre a nu fi văzut
— şi îşi cunoştea bine meseria. După ce părăsi ecluza, întreprinse un marş de-a dreptul forţat, că pînă să treacă a doua ecluză îl şi ajunse din urmă — adică, atît de aproape cît îi îngăduia situaţia. Urmăritul se uita deseori înapoi din mers, dar habar n-avea de celălalt. *Acesta* ştia să se slujească de teren ; ba se dădea după nişte tufişuri, ba după un zid, ştia cînd să se aplece şi cînd să se trîntească la pămînt — o sumedenie de vicleşuguri care scăpau puterii greoaie de pătrundere a nefericitului de Bradley.

Dar toate vicleşugurile sale încetară şi se opri cînd Bradley apucă pe o cărăruie înverzită, sau drumeag pentru călărit, chiar de lingă malul fluviului, un loc singuratic, năpădit de urzici, măceşe, ruguri de mure, de la poalele unei pădurici, unde peste tot erau numai trunchiuri putrezite de la şiruri întregi de copaci doborîţi. începu să calce peste acele trunchiuri, ba să şi mai cadă printre ele, apoi din nou se urca, aparent aşa cum un scolar ar fi făcut

— Ce-o fi avînd de gînd ? — murmură Riderhood, care, aflat într-o groapă, trăgea puţin la o parte crengile tufişului cu amîndouă mîinile. Şi curînd, mişcările lui îi oferiră un răspuns nemaipomenit: — Pe sfîntul Gheorghe. şi pe balaur ! — strigă Riderhood. — Zău dacă nu vrea să se scalde !

Se reîntoarse, printre şi peste trunchiurile de copaci, porni spre fluviu şi începu să se dezbrace în iarbă. O clipă, dădu de bănuit că vrea să-şi pună capăt zilelor, în aşa fel încît să pară un accident-

— Dacă ăsta-ţi era gîndu, atunci n-ai fi înhăţat o bocceluţă subţioară de printre butucii de lemn ! — mai spuse Riderhood. Se simţi totuşi uşurat cînd Bradley, după ce sări în apă şi înotă puţin, ieşi la mal. — Că nu voiam — zise cu emoţie — să te fi pierdut pînă nu mai fac rost de ceva bani de pe urma ta.

Lungit la pămînt într-o altă groapă (schimbase groapa cînd Bradley îşi schimbase poziţia) şi dînd la o parte tufişul atît de puţin încît pînă şi cel mai ager ochi nu l-ar fi descoperit, Rogue Riderhood îl urmări din priviri în timp ce se îmbrăca. Şi iată că treptat-treptat, minunea se înfăptui — în faţa lui, înveşmîntat din cap pînă-n picioare, se afla un alt bărbat, nu luntraşul.

— Aha ! — făcu Riderhood. Cam aşa erai înţolit în seara aia... Aşa mai vii de-acasă. Acu nu mai scapi de mine. Oi fi tu şmecher, da eu ştiu pe unu şi mai şmecher.

După ce isprăvi cu îmbrăcatul, Bradley îngenunche în iarbă şi meşteri ceva cu mîinile ; apoi se ridică din nou, cu bocceluţa sub braţ. Tot uitîndu-se foarte atent jur împrejur, se duse pe urmă la marginea fluviului şi o azvîrli cît putu mai departe şi mai fără zgomot. Abia după ce acesta porni hotărit diii nou la drum, dispărînd din vedere la o meandră a fluviului, Riderhood se tîrî afara din groapă.

„Acu, să te urmăresc pas cu pas — îşi spuse războindu-se cu sine — ori să^ţi dau drurnu să-ţi iei valea, iar eu să mă duc să pescuiesc." Chestiunea nefiind rezolvată, continuă urmărirea ca o măsură de prevedere, în orice caz, şi din nou nu-1 scăpă din ochi. „Dac-ar fi să te las de data asta — adăugă Riderhood, urmărindu-1 de zor — te-aş

duc la pescuit, aş face eu altfel... De data asta te las să-ţi iei vîlceaua şi mă duc la pescuit !“

Cu aceste cuvinte, abandonă brusc urmărirea, făcînd calea- ntoarsă.

Ticălosul pe care 11 lăsase liber, dar nu pentru multă vreme, se îndrepta spre Londra. Bradley tresărea la cel mai mic zgomot, la fiecare chip apărut dinaintea lui şi se afla sub o vrajă care foarte adesea îl cuprinde pe cel ce face vărsare de sînge, încît nu avea nici pic de bănuieli asupra primejdiei negre care-i pîndea şi de care pînă la urmă nu se putea salva. Mereu se gîndea la Riderhood — nu-i ieşise din minte din seara cînd se întîlniseră întîmplător, pentru prima oară ; Riderhood juca însă în cugetul lui un rol foarte deosebit de cel al unui copoi. Bradley se chinuise să facă tot soiul de planuri ca să-l potrivească pe măsura lui şi să-l forţeze să intre în rol, încît
i se părea de neconceput că ar fi putut juca şi un altul. Iar asta-i o altă vrajă împotriva căreia cel care face vărsare de sînge se zbate pe veci, zadarnic. Existau cincizeci de uşi pe unde destăinuirea putea pătrunde. Cu nemărginite dureri şi şiretlicuri, el ferecă şi răsferecă patruzeci şi nouă dintre ele şi nu-i în stare să vadă că a cincizecea e larg deschisă.

Pe de altă parte, se zbatea, ca sub povara unui blestem, în- tr-o stare sufletească mai chinuitoare şi mai cumplită decît remuşcările. Nu avea remuşcări, dar răufăcătorul care ştie să ţină în frîu acea pornire nu poate scăpa de tortura lentă de a săvîrşi din nou fapta cea rea, cu urmări şi mai grave. în declaraţiile rostite în scopul de a se apăra şi puţinele mărturisiri ale criminalilor, nelipsita umbră a acestui chin este prevăzută în fiecare minciună spusă de ei. Dacă eu aş fi săvîrşit ceea ce mi se pune în spinare, îşi poate cineva închipui că făceam eu cutare şi cutare greşeală ? Dacă eu aş fi săvîrşit ceea ce mi se pune în spinare, treceam eu cu vederea cutare situaţie, de care martorul ăsta fals şi afurisit se slujeşte în chip atît de mîrşav împotriva mea ? Obsesia acelui mizerabil care mereu descoperă punctele slabe din propria lui crimă, străduindu-se să le întărească, deşi totul este iremediabil, îi agravează vinovăţia, făcînd fapta de o mie de ori mai

Bradley îşi tîra zilele mai departe, încătuşat din greu de gîndul urii şi al răzbunării lui, rumegînd cum anume să le satisfacă pe amîndouă cu mijloace mai bune decît cele folosite. Avea nevoie de o mai bună unealtă, locul şi ceasul trebuiau mai bine alese. Halal, să loveşti un om pe la spate şi în întuneric, la malul apei, nu-i rău, dar trebuia din prima clipă să-l fi imobilizat, cînd colo, acesta s-a răsucit şi s-a încăierat cu agresorul; şi astfel, ca să termine pînă ce întîmplarea să nu-i vină într- ajutor şi ca să se descotorosească de el, se grăbise să-l arunce în apă, mai înainte ca viaţa să i se fi irosit din trup cu desăvîr- şire. Ei, şi acum, dacă s-ar putea să ia totul de la capăt, avea să procedeze altminteri. Să admitem că i-ar fi ţinut un timp capul sub apă. Să admitem că prima lovitură era mai deplină. Să admitem că l-ar fi împuşcat, să admitem că-1 sugruma. Să admitem cutare, cutare şi cutare. Să admitem orice, dar un lucru era absolut cu neputinţă : să se lepede de gîndul acela obsedant.

A doua zi, şcoala îşi deschise din nou porţile. Şcolarii observau oarecare schimbare, sau cîtuşi de puţin, pe chipul profesorului lor, căci totdeauna avea expresia aceea apăsătoare, chinuită. Dar în timp ce-şi preda orele, mereu săvîrşea fapta şi o săvîrşea mai bine. Cînd se oprea cu bucata de cretă pe tablă, înainte de a începe să scrie ceva se gîndea la locul acela... dar dacă apa ar fi fost mai adîncă şi căderea mai abruptă, puţin mai în sus, ori puţin mai în josul fluviului ?... Fusese cît pe-aci să tragă o linie, două pe tablă ca să se dumerească pe sine. Mereu săvîrşea asasinatul din nou şi cu mai multă grijă, în timpul rugăciunilor, al socotelilor de aritmetică, tot timpul cînd punea întrebări, cît era ziua: de lungă.

Charley Hexam ajunsese acum şi el profesor, la o altă şcoală şi cu un alt director.

Era seară, şi Bradley se plimba prin grădină, privit de după storuri de gingaşa şi micuţa domnişoară Peecher, care se gîndea dacă n-ar fi fost bine să-i ofere împrumut sticluţa ci cu săruri împotriva durerilor de cap, cînd Mary Ann, credincioasă şi nelipsita, ridică mîna.

— Ce este, Mary Ann ?

— Dacă-mi permiteţi, domşoară, tînărul domn Hexam vine în vizită la domnul Headstone.

— Foarte bine, Mary Ann

— Poţi spune cc ai de spus, Mary Ann.

— Domnul Hcadstone, domşoară, i-a făcut semn domnului Hcxam să intre în casă, iar el a intrat fără să mai aştepte să \ ină şi domnul Hexani ; acum s-a dus şi *cl* înăuntru, domşuară, şi a închis uşa.

— Din partea mea, Mary Ann...

Din nou braţul telegrafic al lui Mary Ann se puse pe lucru.

— Ce mai este, Mary Ann ?

— Trebuie să fie destul de urît şi dc întuncric înăuntru, domşoară, fiindcă storurile dc la salon sînt trase şi nici unul, nici altul nu le ridică.

— în materie de gusturi — glăsui buna domnişoară Peechcr, cu un oftat scurt şi trist, pe care şi-l întrerupse punînd mîna pe corsajul ei drăguţ — în materie dc gusturi nu încape discuţie, Mary Ann.

Intrînd, Charley se opri numaidecît cînd îl văzu pe vechiul lui prieten învăluit în umbra galbenă a odăii întunecoase.

— Poftim, Hexam, poftim.

Charley înaintă către mîna care-i era întinsă ; din nou se opri pînă să i-o strîngă. Ochii grei, injectaţi de sînge ai pro- fesorului, ridieîndu-se anevoie pc chipul acestuia, întîlniră privirea lui scrutătoare.

— Domnule Headstone, ce s-a-ntîmplat ?

— Ce să se-ntîmple ? Unde ?

— Domnule Hcadstone, aţi auzit vestea ? Vestea despre omul acela, Eugene Wrayburn ? Că a fost ucis ?

— Aşadar, a murit ? ! — exclamă Bradley.

în vreme ce tînărul Elexam stătea şi se uita la el, accsta îşi trecu limba peste buze, umezindu-şi-le ; privi în juru-i prin odaie, ridică ochii Ia fostul lui elev, apoi îi lăsă în jos.

— Am auzit despre acest act de violenţă — spuse Bradley, încercînd să-şi stăpînească trcmurul buzelor — dar nu ştiam cum s-a sfîrşit.

— Unde eraţi — rosti băiatul, făcînd un pas spre cl şi co- borînd glasul — cînd a avut loc ? Ştiţi! Nu vreau să pun întrebări. Nu-mi spuneţi. Dacă vă siliţi să-mi faceţi confidenţe, domnule Headstone, cu voi declara totul, cuvînt cu cuvînt. Luaţi seama ! Voi declara totul şi vă dcpunt să stiti !

categoric abandon puse stăpînire pe el, ca o umbră vizibilă.

— E rîndul meu să vorbesc, nu al dumneavoastră — adăugă băiatul. — Dacă o faceţi cumva, e spre primejdia dumneavoastră. Vă voi pune faţă-n faţă cu egoismul dumneavoastră, domnule Headstone — un egoism pătimaş, violent şi neînfrînat — spre-a vă arăta de ce nu pot şi nu vreau să mai am de-a face cu dumneavoastră.

Se uita la tînărul Hexam de parcă ar fi aşteptat un elev să continue o lecţie ştiută de la el pe dinafară şi de care se plictisea de moarte. Dar nu mai scoase o vorbă.

-— Dacă aveţi vreun amestec... nu spun de ce natură... în acest atac — reluă băiatul — ori dacă ştiţi ceva despre asta... nu spun cît de mult anume... sau dacă ştiţi cine e vinovatul... nu merg mai departe... atunci, mi-aţi făcut un rău pe care nu vi-1 voi ierta niciodată. Ştiţi că v-am luat cu mine la locuinţa lui diu Temple, cu care ocazie i-am spus părerea mea despre el şi m-am făcut răspunzător de părerea mea despre dumneavoastră. Ştiţi că v-am luat cu mine cînd l-am urmărit ca s-o salvez pe soră-mea şi s-o aduc la realitate ; ştiţi că mi-am permis să mă amestec împreună cu dumneavoastră în această treabă numai pentru a vă sprijini în dorinţa dumneavoastră de-a vă căsători cu soră-mea. Şi de unde ştiţi că nu m-aţi expus bănuielilor, urmărindu-vă scopul în felul dumneavoastră violent de a fi ? Asta era recunoştinţa dumneavoastră faţă de mine, domnule Headstone ?

Bradley, aşezat pe un scaun, avea privirile pironite în gol. De îndată ce tînărul Hexam tăcea, îşi întorcea ochii spre el, aşteptînd parcă să-şi continue lecţia şi s-o ducă pînă la capăt. De cum tînărul începea din nou să vorbească, Bradley recăpăta expresia aceea de împietrire.

— Voi fi deschis cu dumneavoastră, domnule Headstone
— spuse tînărul Hexam, clătinînd din cap oarecum ameninţător — pentru că nu e momentul să dau impresia că n-aş şti ceea ce de fapt ştiu... cu excepţia anumitor lucruri, despre care n-ar fi prea sănătos pentru dumneavoastră să mai pomenesc. Iată la ce mă refer : dacă dumneavoastră aţi fost un bun profesor, eu am fost un bun elev. V-am făcut mare cinste, şi reputaţia mea sporită v-a slujit în aceeaşi măsură. Foarte bine atunci. Vorbind de la

ce mi-a stat în putinţă să încurajez năzuinţele dumneavoastră în legătură cu soră-mea. M-aţi compromis fiind văzut cu mine în încercarea de a-i dejuca planurile acestui domn Eugene Wrayburn. Ăsta-i primul lucru pe care l-aţi făcut. Dacă bunul meu renume şi desolidarizarea de dumneavoastră mă vor ajuta, domnule Headstone, să ies cu obraz curat, aceasta se va datora numai mie, nicidecum dumneavoastră. Nu vi se cuvine să vă aduc mulţumiri !

Tînărul din nou făcînd o pauză, acesta schimbă 'iarăşi direcţia privirilor.

— Am să continui, domnule Headstone, nu vă fie teamă. Voi merge pînă la capăt, şi v-am spus dinainte care este capătul. Cunoaşteţi povestea mea. Ştiţi tot aşa de bine ca şi mine că în viaţă am avut multe piedici de învins. M-aţi auzit pomenind despre taică-meu şi sînteţi la curent cu un fapt, şi anume : casa părintească de unde, ca să zic aşa, am scăpat nu avea o faima prea bună. Tata a murit şi se putea presupune că drumul meu spre respectabilitate era destul de liber. Nu. Fiindcă de aici încolo începe soră-mea.

Vorbea atît de sigur pe sine şi fără pic de culoare în obraji care să-l trădeze, ca şi cînd trecutul n-ar fi avut pentru el nimic înduioşător. Şi nici nu era de mirare, căci inima lui găunoasă, goală, nu *ştia* ce înseamnă duioşia. Egoistul, privind îndărăt, mai vede oare altceva decît pe sine ?

— Cînd vorbesc despre soră-mea aş dori din toată inima ca dumneavoastră să n-o fi văzut niciodată, domnule Headstone. Totuşi, aţi văzut-o, şi acum totul e zadarnic. V-am făcut destăinuiri în legătură cu ea. V-am explicat ce fel de caracter este şi cum în calea strădaniei noastre de a fi cît mai respectabil punea tot felul de născociri care îţi stîrneau rîsul. Dumneavoastră v-aţi îndrăgostit de ea, iar eu v-am încurajat din răsputeri. Nimic n-a putut-o determina să accepte afecţiunea dumneavoastră, şi astfel ne-am ciocnit de acest Eugene Wrayburn. Şi acum ce-aţi făcut ? Păi, ce altceva decît să-i daţi sorei mele justificarea pentru atitudinea ei, de la început pîna la sfîrşit, absolut potrivnică faţă de dumneavoastră, iar pe mine m-aţi pus într-o lumină proastă ? Şi de ce-aţi făcut toate astea ? Fiindcă, domnule Headstone, atît de egoist sînteţi în pasiunile dumneavoastră şi atît de concentrat asupra

Convingerea rece cu care tînărul îşi înjghebase şi îşi men ţinea poziţia n-ar fi putut izvorî din altă meteahnă a firii omeneşti.

— Există un fapt nemaipomenit care se întîmplă în viaţa mea — continuă el, cu ochii în lacrimi acum : orice strădanie a mea de a ajunge la respectabilitate îmi este împiedicată de cîte cineva, fără ca eu să am vreo vină ! Nu v-aţi mulţumit cu ceea ce aţi făcut şi despre care v-am vorbit, vreţi să-mi tîrîţi şi numele către oprobriul public, expunîndu-1 pc-al sorei inele... — lucru pe care desigur îl veţi face, dacă bănuielile mele sînt cît de cît întemeiate... şi în măsura în care vinovăţia dumneavoastră se va dovedi, cu atît mai greu va fi pentru mine să-i împiedic pe oameni de-a mă asocia în mintea lor de dumneavoastră.

După ce îşi şterse ochii, cu un oftat, la gîndul neajunsu-rilor pricinuite, se îndreptă spre uşă.

— Am hotărît totuşi în sinea mea să-mi consolidez o poziţie respectabilă în societate şi să nu mă las tîrît în jos de alţii. Am terminat atît cu sora mea, cît şi cu dumneavoastră. De vreme ce atît de puţin se sinchiseşte de mine încît nici nu-i pasă dacă-mi subminează respectabilitatea, atunci n-are decît să-şi vadă de drumul ei, iar cu de-al meu. Am planuri mari şi vreau să le duc singur la îndeplinire. Domnule Headstonc, nu vorbesc de ceea ce aveţi pe conştiinţă, pentru că nu ştiu. Dar orice-aţi avea, sper că veţi socoti potrivit să vă îndepărtaţi definitiv de mine, găsind o consolare în a nu lăsa să cada decît asupra dumneavoastră întreaga vinovăţie. Sper ca nu după mulţi ani să ajung director la şcoala unde predau acum, iar directoarea fiind necăsătorită, deşi ceva mai în vîrstă ca mine, s-ar putea chiar să mă-nsor cu ca. Dacă vă aduce cît de cît o mîngîiere faptul dc a cunoaşte ce am de gîncl să fac: pentru a rămîne cu stricteţe respectabil în societate, acestea sînt planurile care mă preocupă în momentul dc faţă. în concluzie, dacă aveţi sentimentul neajunsurilor pricinuite mie şi dorinţa de a-mi prilejui unele mici satisfacţii, sper că vă veţi da scama ce viaţă respectabilă aţi fi putut duce în comparaţie cu existenţa dumneavoastră mizerabilă de astăzi.

Nu este ciudat ca nefericitul Bradley să fi pus toate astea prea mult la inimă ? Poate că se ataşase de acest băiat de-a lungul unui mare număr de ani laborioşi ; poate

viu. mai pătrunzător ca al său : poate ca acrul ele familie dintre frate şi soră, asemănarea la chip şi voce să-l fi doborît : cu seamă în bezna stării de decădere în care se afla ! Pentru unul sau altul din aceste motive, ori pentru toate laolaltă, de îndată ce tînărul plecă, Bradley îşi lăsă în pămînt capul blestemat, apoi se aruncă pe duşumea şi rămase umil acolo, încovrigat, cu mîinile lipite de lîmple, care-i ardeau, chinuin- du-se cumplit şi lăra să se descătuşeze măcar printr-o singură lacrimă.

SN

în ziua aceea, Rogue Riderhood avusese treabă la fluviu. Pescuise de zor seara trccută, dar s-a înnoptat repede şi mare lucru n-a făcut. A doua zi, din nou a pescuit, de astă dată cu mai mult noroc, iar peştele îl duse la casa ecluzei din Plashwater Weir Mill Lock.

Capitolul VIII

ŞI UN PRAF DE PIPER

Croitoreasa de păpuşi n-a mai dat pe la birourile firmei *Pubsey* & *Comp.,* din Saint Mary. Axe, după descoperirea făcută întîmplător (aşa credea ea) privind caracterul dur şi făţarnic al domnului Riah. în timpul lucrului, deseori îl dojenea pe mişelul acela venerabil pentru trucurile şi apucăturile lui ; micile ei cumpărături şi le făcea însă în altă parte şi ducea o viaţă retrasă. După lungi frămîntări în sinea ei, hotărî să n-o pună în gardă pe Lizzie Hexam asupra bătrînului, spunîndu-şi că dezamăgirea de a-şi da singură seama de asta nu va întîrzia să aibă loc. De aceea, nu-i comunică nimic în scris prietenei sale pe această temă şi se ocupa mai cu scamă de vechea patimă a copilului ei scîrbos, în care mereu cădea, zi de zi, tot mai aprig şi mai aprig.

— Copil afurisit ce eşti — îi spunea domnişoara Wren, ame- ninţîndu-1 cu degetul — ai să mă sileşti să te părăsesc pîtiă la urmă, aşa va fi ; şi-atunci o să te bîţîi de-ai să te faci fărîme şi n-are să fie nimeni să-ţi adune bucăţelele de pe jos !

în faţa profeţiei acestui sfîrşit pustiitor, afurisitul de bă- trîn începea să se vaite şi să scîncească, tremurînd din toate mădularele, pînă în clipa cîncl putea să-şi ia tălpăşiţa din casă şi iarăşi turna în el, cu o mînă tremurată, de trei parale rom. Dar mort de beat sau mort de viu (ajunsese la stadiul că în a doua ipostază era mai puţin viu), cu conştiinţa unei sperietori de ciori damblagii, îşi trădase agera rubedenie de şaizeci de ori cu cîte trei parale de rom, care toate s-au dus pe copcă, iar aceasta, prin agerimea ei, avea să afle mai curînd sau mai tîrziu, fără doar şi poate, ceea ce făcuse el. De aceea, ce mai calea-

tejiseră, frunzele erau complet uscate, aşa că se odihnea pe un pat în care rămăseseră doar spini şi cătină.

într-o bună zi, domnişoara Wren, singură, ţinînd uşa deschisă ca să mai intre răcoare, îşi vedea de lucru şi fredona cu un glas mic şi dulce un cîntecel trist, care putea trece drept cîntecul păpuşii pe cale s-o îmbrace, plîngîndu-şi fragilitatea cerii, care se topeşte lesne, cînd, pe cine zăreşte, stînd pe trotuar şi uitîndu-se la ea ? Tocmai pe domnul Fledgeby.

— îmi închipuiam eu că dumneata eşti ! — rosti domnul Fledgeby, şi urcă cele două trepte.

— Zău ? — replică domnişoara Wren. — Şi eu îmi închipuiam că eşti mneata, tinere. Ce coincidenţă ! Mneata n-ai greşit, şi eu n-am greşit. Ce deştepţi sîntem !

— Ce mai faci ? — adăugă Fledgeby.

— Cam ca de obicei, domle — răspunse domnişoara Wrem.

— Sînt o mamă nefericită pe care o chinuie de moarte un copil rău.

Ochii mici ai lui Fledgeby se holbară larg, încît acum puteau trece drept nişte ochi de mărime obişnuită, uitîndu-se la mult prea tînăra persoană despre care, presupunea el, era vorba.

— Dar mneata nu eşti tată — reluă domnişoara Wren — prin urmare ce rost are să discut cu mneata chestiuni de familie ? Dar căfui fapt datorez cinstea şi plăcerea de a te primi ?

— Dorinţei de a ne cunoaşte mai bine — răspunse domnul Fledgeby.

Domnişoara Wren, care tocmai era pe punctul să rupă firul cu dinţii, se opri, uitîndu-se la el cu luare-aminte.

— De-atunci nu ne-am mai întîlnit, nu-i aşa ? — o întrebă Fledgeby.

— Nu — răspunse domnişoara Wren, scurf.

— De aceea — continuă Fledgeby — m-am gîndit să stau de vorbă cu dumneata despre pezevenghiul acela de prieten al meu, fiul lui Israel.

— Aha, *el* ţi-a dat adresa mea, nu-i aşa ? — întrebă domnişoara Wren.

— Am aflat-o de la el — zise Fledgeby, bîlbîindu-se puţin.

— S-ar părea că-1 vezi deseori — remarcă domnisoara

— încă n-ai intervenit pe lingă el ? — întrebă croitoreasa, apleeîndu-se peste păpuşa la care îşi exercita arta.

— Nu — zise Fledgeby, clătinînd din cap.

— Ei asta-i ' Tot timpul intervii pe lingă el, eşti nedezlipit de el ! — rosti domnişoara Wren, ocupată cu lucrul.

— Nedezlipit de el, iată cuvîntul nimerit — glăsui I-Ted- geby.

Domnişoara Wren îşi vedea de treabă cu un aer de concentrarc ; după un răstimp de lucru asiduu, întrebă :

— Eşti în armată ?

— Nu chiar... — răspunse Fledgeby, destul de flatat de întrebare.

— La marină ? —• întrebă domnişoara Wren.

— N... nu — zise Fledgeby.

Dăduse aceste două răspunsuri negative în aşa fel îneît să lase.să se înţeleagă de fapt că nu făcea parte nici din una, nici din cealaltă, ci din amîndouă oarecum.

— Atunci, ce eşti mneata ? — mai întrebă domnişoara Wren.

— Sînt un gentleman, asta sînt.

— A ! — încuviinţă domnişoara Wren, schimonosindu-şi gura, în semn că se convinsese. — Da, pricep acum ! Asta explică de ce ai atîta timp să intervii. Şi cînd te gîndeşti ce gentleman bun şi prietenos trebuie să fii !

Domnul Fledgeby băgă de seamă că patina jur împrejurul unei pancarte pe care stătea scris „Primcjdie'; şi că era mai bine să-şi caute un alt loc.

— Să revenim la pczevcnghiul pezevenghilor — zise el. —- Ce are el de gînd cu prietena dumitale, fata aceea frumoasă ? Trebuie să urmărească el ceva. Ce-o fi urmărind ?

— Habar n-am, domle ! — replică domnişoara Wren, calmă.

— Nici în ruptul capului nu spune unde s-a dus — glăsui Fledgeby — şi parcă aş vrea s-o mai văd o dată. Şi ştiu că ştie unde s-a dus.

— LIabar n-am, domle ! — repetă domnişoara Wren.

— Dar dumneata ştii unde s-a dus ? — se încumetă să întrebe Fledgeby.

— Habar n-am, domle, zău ! — răspunse domnişoara

jilul gentleman nu mai ştiu un timp cum să-şi reia partea lui fermecătoare din dialog. în cclc din urmă, spuse :

— Domnişoară Jenny !... ăsta-i numele, dacă nu mă-nşel.

— Probabil nu te-nşeli, domle — a fost răspunsul rece al domnişoarei Wren — pentru că l-ai căpătat din sursa cea mai sigură. De la mine, ştii...

— Domnişoară Jenny ! Decît să stai degeaba şi să amorţeşti, mai bine fă ceva şi fii plină de vioiciune. Merită, te asigur — mai spuse Fledgeby, făcînd ademenitor cu ochiul spre croitoreasă. — O să găseşti că merită.

— Poate... —- zise domnişoara Jenny, ţinînd o păpuşă la distanţa braţului şi privind critic efectul artei sale, cu foarfecele între buze şi capul lăsat pe spate, de parcă acolo era centrul atenţiei, nu conversaţia — ...poate binevoieşti să-mi explici tîlcul, tinere, altfel c ca şi cum ai vorbi chinezeştc cu mine... îţi mai trebuie o idee de albastru ca garnitură, draga mea.

După ce adresă această ultimă observaţie frumoasei sale cliente, domnişoara Wren începu să taie cu foarfecele din nişte bucăţi albastre, aflate în faţa ei, printre resturi de toate culorile, şi să vîrc aţă în ac dintr-o jurubiţă de ibrişin albastru.

— Aşadar... — reluă Fledgeby. — Fii atentă !

— Sînt atentă, domle — răspunse domnişoara Wren, fără să arate cîtuşi de puţin că face acest lucru. — încă o idee dc albastru ca garnitură, draga mea.

— Ei, aşadar... — repetă Fledgeby, cam descurajat de situaţia în care vedea că decurge conversaţia. — Dacă eşti atentă...

(— Albastru-deschis, dulcea mea domniţă — rcmarcă domnişoara Wren, pe un ton vioi — este cel mai potrivit pentru tenul tău alb şi buclele blonde...)

— După cum spuneam, dacă eşti atentă — continuă Flcd- geby — în felul ăsta, merită mai mult osteneala. Lucrurile vor merege pe ocolite şi vei putea obţine de la *Pubsey & Comp.* deşeurile, resturile, la un preţ nominal sau chiar pe nimic.

„Aha —gîndi croitoreasa. Dar tu nu prea umbli pe ocolite, Ochi Mici, ca să nu-mi dau seama pînă la urmă că tu răspunzi de firma *Pubsey & Comp.!* Ochi Mici, Ochi Mici, viclean mai esti !"

— Desigur — replică croitoreasa, dînd din cap cu subînţeles, de mai multe ori — nu-i de loc de lepădat să fac bani.

— Bun — încuviinţă Fledgeby — acum răspunzi ca o fată cu scaun la cap. Eh ! Ai înccput să te dezmorţeşti ! Aşa că, domnişoară Jenny, îmi îngădui să fac observaţia că dumneata şi Iuda eraţi prieteni prea apropiaţi ca legătura asta să dureze. Nu poţi avea încredere într-un asemenea pungaş cum e Iuda fără să-ţi dai seama puţintel şi cîte parale face, ştii... — rosti Fledgeby cu un semn din ochi.

— Trebuie să mărturisesc — replică croitoreasa, cu ochii aplecaţi asupra lucrului — că în momentul de faţă nu mai sîntem buni prieteni.

— Ştiu că în momentul de faţă nu mai sînteţi buni prieteni — spuse Fledgeby. — Ştiu totul în direcţia asta. Aş vrea să-i iau apa de la moară lui Iuda şi să nu-1 mai las să-şi vîre nasul în toate. Face ce face şi se vîră în toate !... fir-ar să fie !... Dar tocmai asta vreau eu, să nu-1 mai las să-şi vîre nasul în toate celea. Asta-i din cale-afară !

Domnul Fledgeby rostise aceste cuvinte cu oarecare înflăcărare şi parapon, ca un adevărat apărător al virtuţii.

— Cum aş putea eu să-l împiedic să-şi vîre nasul în toate? •— întreabă croitoreasa.

— în toate celea, ziceam eu — interveni Fledgeby.

— ...în toate celea, în orice !

— Să-ţi spun drept — reluă Fledgeby — întrebarea asta o aud cu plăcere, înseamnă că te-ai dezmorţit. Tocmai asta aşteptam de la judecata dumitale pătrunzătoare. Eh, sincer vorbind...

— Cum ? — strigă domnişoara Wren.

— Am spus „sincer vorbind[1]- — explică domnul Fledgeby, puţin fîstîcit.

— Aaa !

— Aş fi bucuros să-i spulber planurile în legătură cu fata aceea frumoasă, prietena dumitale. A pus ceva la cale. Poţi fi sigură, Iuda a pus ceva la cale. Are un scop ; fireşte, scopul lui e dubios. Ei bine, oricare ar fi acest scop, e necesar ca acest scop... — spiritul oratoric al domnului Fledgeby n-avea cum să nu cadă întrucîtva în tautologie — ...de vreme ce ţine tăinuit faţa de mine locul unde a dus-o ? Nu vreau să ştiu mai mult. Şi ce vreau eu să aflu este oare mult în comparaţie cu ce ai de cîştigat ?

Domnişoara Jenny Wren, care după ultima întrerupere îşi îndreptase din nou ochii asupra lucrului, rămase cîteva clipe cu acul în mînă, dar fără să coasă. Apoi îşi reluă iute lucrul, cu o privire piezişă spre domnul Fledgeby şi o smucitură din bărbie, spunînd :

— Unde locuieşti ?

— în Albany, Piccadilly — răspunse Fledgeby.

— Cînd ai să fii acasă ?

— Cînd doreşti.

— La ora gustării de dimineaţă ? — zise domnişoara Wren, în felul ci cum nu se poate mai repezit şi mai scurt.

— Cel mai nimerit moment — spuse Fledgeby.

— Am să trec pe la mneata mîine, tinere. Cocoanele astea amîndouă — făcînd semn spre păpuşi — au o întilnire pe strada Bond, la zece punct. După ce le las pe ele acolo, dau o fugă pînă la mneata.

Domnişoara Jenny, cu un rîs scurt, straniu, arătă către bastonul-cîrjă, ca şi cum ar fi fost echipajul ei.

— Asta mai zic şi eu vioiciune ! — strigă Fledgeby, ridicîn- du-sc.

— Bagă de seamă ! Nu ţi-am promis nimic — adaugă croitoreasa de păpuşi, împungînd de două ori eu acul în văzduh, de parcă l-ar fi înţepat pe Fledgeby în amîndoi ochii.

— Nu, nu. înţeleg — replică Fledgeby. — Trebuie pusă la punct mai întîi chestiunea deşeurilor. Are să merite osteneala, nu te teme. Bună ziua, domnişoară Jenny.

— Bună ziua, tinere.

Seducătorul Fledgeby se îndepărtă ; micuţa croitoreasă îşi văzu de croit, de tăiat şi de cusut şi de tăiat şi de croit, şi lucra de zor, dusă pe gînduri, murmurînd tot timpul :

— Negură, negură, negură. Nu pricep nimic. Ochi Mici şi vulpoiul s-au înţeles împreună ? Sau Ochi Mici şi vulpoiul, unul împotriva celuilalt ? Nu pricep nimic. Sărmana mea Lizzie ! Amîndoi pun ceva la cale contra ei ? Nu pricep nimic. Oare Ochi Mici o fi *Pubsey,* iar vulpoiul *Comp. ?* Nu pricep nimic. *Pubsey* credincios lui *Comp.,* iar *Comp.* lui *Pubsey ? Pubsey* îl înşală pe *Comp.,* iar *Comp.* pe *Pubsey ?* Nu pricep nimic. Cum spune Ochi Mici ? „Eh, sincer vorbind !“ Ah ! Oricum ar fi, pisica tot în picioare cade, şi *el* tot mincinos e. Asta-i tot ce pricep deocamdată ; dar poti să te culci pe urechea *aceea* în Albany, Piccadilly

Spunînd acestea, micuţa croitoreasă din nou îi împunse ochii, unul după altul, şi l'ăcînd un gest rotund în aer cu firul pe carc îl înnoda abil la ac dădu impresia că ar vrea să-l şi sugrume pe deasupra.

Nu există cuvînt potrivit pentru a putea desemna chinurile suferite de domnul Păpuşă cînd în seara aceea văzu cum micuţa lui mamă stătea cufundată în gînduri şi lucra, iar ori de cîte ori îşi schimba atitudinea sau se uita spre el, se şi închipuia prins cu mîţa-n sac. De altminteri, obiceiul ei era să clatine din cap către afurisitul acela de bătrîn de fiecare dată cînd li se întîlneau privirile, iar pe el îl treceau toţi liorii şi tremura ca varga.

în seara aceea pusese siăpînire pe el din plin, ceea ce popular se cheamă „tremurici'* şi „groază[11], iar faptul că gem: a într-una „şaizeci de cîte trei parale rom“ nu a fost de natură să-i facă soarta mai bună. Crîmpeiul acesta de frază nefiind de loc înţeles ca o mărturisire, ci părînd o pretenţie pantagruelică de a mai face un chef, îi aduse noi neajunsuri, pentru ca maică-sa să ri la el mai aprigă decît îndeobşte, copleşindu-1 cu un val de reproşuri amare.

Dar momentele grele prin care trecea domnul Păpuşă nu întîrziau să vină şi în cazul croitoresei pentru păpuşi. Oricum, a doua zi dimineaţă era în fierbere. Se duse pe strada Bond, predă punctual cele două doamne şi apoi porunci echipajului s-o conducă la Albany. Ajunsă la uşa casei unde se afla locuinţa domnului Fledgeby, dădu de o doamnă într-un costum de călătorie, carc avea în mînă — culmea — o pălărie bărbătească.

— Căutaţi pe cineva ? — întrebă doamna pe un ton aspru.

— Vreau să urc pînă la domnul Fledgeby.

— Chiar acum nu puteţi face acest lucru. E un domn la el.
îl aştept pe acest domn. Afacerea cu Fledgeby va fi curînd
încheiată, şi pe urmă puteţi urca. Pînă ce domnul acesta coboară va trebui să aşteptaţi aici.

Cît timp vorbi şi după aceea, doamna stătea lapîndă între
ca şi scară, pregătită parcă să i se împotrivească dacă ar fi încercat să se ducă cu tot dinadinsul. Deoarece doamna

— Un zgomot ciudat venit de ştiu eu unde — spuse croitoreasa, cu nişte priviri curioase.

— Domnul Fledgeby face un duş, poate — remarcă doamna, zîmbind.

— Şi parcă cineva bate un covor.

— Covorul domnului Fledgeby, mi se pare — răspunse doamna, surîzătoare.

Domnişoara Wren se pricepea la zîmbete, fiind foarte obişnuită cu ele de la tincrele-i prietene, deşi zîmbetele lor erau de proporţii mai mici decît în natură. Niciodată însă nu văzuse un surîs atît de ciudat ca cel de pe chipul doamnei, care îi dilata nările într-un mod nemaipomenit, zgîrcindu-i buzele şi sprîn- cenele. Era şi un surîs de veselie, deşi de un soi arît de feroce ca domnişoara Wren se gîndi mai bine să nu se bucure decît astfel.

— Eh ! — făcu doamna, urmărind-o din priviri. — Acum ce mai e ?

— Sper să nu se-ntîmple nimic ! — exclamă croitoreasa.

■—• Unde ? — întrebă doamna.

— Ştiu şi eu unde ? ! — rosti domnişoara Wren, uitîndu-se în jur. — Dar asemenea zgomote curioase n-am mai auzit în viaţa mea. Nu credeţi c-ar trebui să strig pe cineva ?

— Eu cred c-ar fi mai bine să nu faci asta — replică doamna, încruntîndu-se cu subînţeles şi venind mai aproape.

La acest avertisment, croitoreasa abandonă ideea şi rămase mai departe locului, cu ochii la doamnă, la fel de îndârjită precum doamna se uita la ca. între timp, croitoreasa trăgea cu urechea, uimită, la zgomotele ciudate care încă mai continuau ; doamna asculta şi ea, dar cu o răceală lipsită de orice urmă de uimire.

îndată după aceea se auzi trîntit de uşi ; apoi, un domn cu favoriţi coborî scara în goană, abia trăgîndu-şi răsuflarea, roşu ca para focului.

— Ai pus la punct afacerea, Alfred ? — întrebă doamna.

— Cît se poate de temeinic — răspunse domnul cu pricina, şi îşi luă pălăria din mîinile ei.

— Poţi urca la domnul Fledgeby cînd doreşti — spuse doamna, dîndu-se trufaşă la o parte.

n?ţi-i că vin de la domnul Alfred Lammle, cu complimente din partea sa la plecarea din Anglia. Domnul Alfred Lammle. Nu uitaţi numele, vă rog.

Cele trei bucăţi rupte erau trei părţi dintr-un baston solid şi totodată mlădios. Domnişoara Wren le luă uimită, iar domnul repetă cu un rînjet :

— Domnul Alfred Lammle, dacă o să fiţi aşa de bună. Complimente la plecarea din Anglia.

Doamna şi domnul porniră la drum, nepăsători, iar domnişoara Jenny cu bastonul ei cîrjă urcă scara.

„Lammle, Lammle, Lammle ! — repetă domnişoara Jenny, gîfîind, din scară în scară. Unde am mai auzit eu numele ăsta? Lammle, Lammle... Aa, ştiu ! Saint Mary Axe !“

Chipul ei inteligent se lumină de această nouă descoperire. Ajungînd la uşa domnului Fledgeby, trase de clopoţel. Nici un răspuns ; dar dinăuntru se auzea un zgomot, un fel de plescăit, foarte neobişnuit şi greu de înţeles.

— Cerule mare ! Oare Ochi Mici se sufocă ? — strigă domnişoara Jenny.

După ce din nou trase de clopoţel şi nu primi nici un răspuns, ea vru să împingă în uşa de la intrare, şi atunci îşi dădu seama că e întredeschisă. O deschise mai mult, şi cum nu se vedea nimeni, iar zgomotul ca un plescăit continua, îşi îngădui libertatea de a. încerca o uşă interioară şi deodată se trezi în faţa unui spectacol nemaipomenit: domnul Fledgeby în cămaşă, cu o pereche de şalvari pe el şi fes, se tăvălea pe covor, de nu mai putea, tuşea şi strănuta de rrania focului.

— Ah, Doamne sfinte !— exclamă, gîfîind, domnul Fledgeby. — Oh, ochii mei ! Puneţi mîna pe hoţ ! Mă înec ! Fooc ! Ah, ochii mei ! Un pahar cu apă. Dă-mi un pahar cu apă. închide uşa. Ucigaşul ! Ah, Doamne sfinte !

Apoi se tăvăli mai departe, tuşind şi strănuiînd mai abitir.

Alergîr.d în odaia alăturată, domnişoara Jenny luă un pahar cu apă şi-l aduse domnului Fledgeby să se mai liniştească ; acesta între timp, gîfîind, tuşind, strănutînd şi horcăind, bău cîteva înghiţituri de apă şi-şi lăsă istovit

Acum începu să cloncăne groaznic, cu ochii ieşiţi din cap cit cepelc, de-ai fi zis că e pradă cine mai ştie cărci boleşniţe, ucigătoare în cazul orătăniilor.

— Ah, ochii mei, ce tare mă dor ! — strigă Fledgeby, şi sc aruncă pe spate, zvîrcolindu-se, încît croitoreasa se retrase la perete. — Ah, ce mai ustură ! Pune-mi ceva pe spate, pe braţe, pe picioare, pe umeri... Uh ! Mi s-a aşezat în gît şi nu mai iese. Au! Au ! Au ! Ah-h-h-h ! Uh, ce mai arde!

Acum, domnul Fledgeby sări în sus de doi coţi, apoi se aruncă pe jos, zvîrcolindu-se ca-n gură de şarpe.

Croitoreasa de păpuşi se uita la el, pînă cînd acesta se tăvăli ajungînd într-un ungher, cu tîrlicii în aer ; apoi, hotă- rîndu-se să-i vină în ajutor mai întîi împotriva sării şi a tutunului, îi mai dădu nişte apă şi-l bătu pe spate. Dar acest din urmă tratament n-a avut nici un fel de succes, căci îl făcu pe domnul Fledgeby să ţipe şi să se văicărească.

— Ah, ochii mei ! Nu mă atinge cu mîna ! Sînt peste tot numai băşici... ah, cum mă mai ustură !

Treptat-treptat, încetă totuşi sa se mai înece şi să cloncăne, doar cînd şi cînd. Domnişoara Wren îl duse să se aşeze într-un fotoliu, unde, cu ochii lui roşii scăldaţi în lacrimi şi cu cele vreo jumătate duzină de dungi galbene de pe faţă, avea un aspect jalnic.

— Ce ţi-o fi venit, tinere, să-nghiţi sare şi tutun ?

— Nu eu am înghiţit — răspunse nefericitul tînăr. — Mi-au fost îndesate în gură.

— Cine ţi le-a îndesat ? — întrebă domnişoara Jenny.

— El, asasinul, Lammle — răspunse Fledgeby. — El mi le-a îndesat în gură, pe nas şi pe gît în jos... Au ! Au ! Au ! Ah-h-h ! Uh L.ca să mă-mpiedice să strig, şi apoi m-a luat îngrozitor la bătaie.

— Cu aşa ceva ? — întrebă domnişoara Jenny, arătîndu-i bucăţile de baston.

— Da, asta a fost arma — zise Fledgeby, privindu-le, cu aerul că le cunoaşte. — A rupt bastonul pe mine. Ah, ce mă ustură ! Dar cum ai dat de ele ?

— Cînd a coborît scara şi s-a întîlnit cu doamna pe care o lăsase jos, şi care i tinea pălăria, începu

— Ah ! - gemu domnul Fledgeby, încovoindu-sc. — Ii ţinea pălăria, nu-i aşa ? Trebuia să-mi fi dat scama c-a avui şi ea un amestec.

— Cînd a coborit scara şi s-a întîlnit cu doamna care n-a vrut să mă lase sus, mi-a dat bucăţile astea pentru dumneata şi m-a rugat să-ţi spun : „Cu complimente din partea domnului Alfred Lammle, la plecarea lui din Anglia".

Domnişoara spusese aceste cuvinte cu o bucurie atît de pizmaşă şi o asemenea smucitură din bărbie, care i-ar mai fi pus lui Fledgeby sare pe rană dacă din pricina durerii nu-ji acoperea ochii cu mina.

— Să chem poliţia ? -— întrebă domnişoara Jcnny, dînd sa se ducă, sprintenă, spre uşă.

— Stai ! Nu, nu te duce ! — strigă, Fledgeby. — Te rog, nu te duce. Lasă mai bine să nu facem vîlvă. Vrei să fii aşa de bună să-nchizi uşa ? Ah, cum mă mai ustură !

Ca mărturie pentru proporţia usturimilor, domnul Fledgeby se desprinsese din jilţ, impleticindu-se, şi iarăşi se tăvăli pe covor.

— Acum, că uşa-i închisă — spuse domnul Fledgeby, şi se ridică pe picioare grijuliu, cu fesul gata să-i cadă de pe cap, iar dungile de pe faţă tot mai vinete — Iii aiîi de bună şi aruncă-ţi o privire pe spatele şi umerii mei. Trebuie să fie într-o stare înspăimîntătoare, căci n-apucasem să-mi pun halatul cînd bruta aia a dat năvală înăuntru. Taie-mi cămaşa de la guler în jos ; pe masă găseşti un foarfece. Ah ! — gemea domnul Fledgeby, cu mîna iarăşi la cap. — Cum mă mai ustură, vai de mine !

— Aici ? — întrebă domnişoara Jenny, arătînd la spate şi umeri.

— Ah, Dumnezeule, da ! — se văita Fledgeby, zvîrcolin- du-se. — Şi încoace ! Peste tot !

Micuţa croitoreasă îi tăie cu îndemînare cămaşa, lăsînd descoperit rezultatul unei ciomăgeli atît de furibunde şi de zdravene, întocmai pe cît merita domnul Fledgeby.

—■ Nu mă mir de loc că te ustură, tinere ! — exclamă domnişoara Jenny, care în spatele lui îşi freca pe furiş mînuţele, şi, în culmea bucuriei, îl îmboldi de cîteva ori în creştetul capului cu amîndouă degetele arătătoare.

— Ce-ai zice de nişte oţet şi puţină sugativă ? — întrebă chimistul Fledgeby, zvîrcolindu-se şi gemînd tot timpul. — Crezi c-ar fi cazul să aplici nişte sugativa înmuiată în oţet ?

— Da — răspunse domnişoara Jenny, chicotind pe înfundate. — Arată ca şi cum ar trebui murat.

Domnul Fledgeby îngheţă auzind cuvîntul „murat" şi din nou începu să se văicărească.

— Bucătăria e imediat din vestibul — spuse el. — Acolo ai să găseşti într-un sertar dc la bufet sugativă, şi pe un raft — o sticlă de oţet. Vrei să fii aşa de bună să-mi pui nişte comprese ? Iotul trebuie să rămînă în taină.

— Una, două... cinci, şase. Ai nevoie de şase — îl vesti croitoreasa.

— Mă ustură berechet — se jelui domnul Fledgeby, din nou gemînd şi încovoindu-se — ca pentru şaizeci.

Domnişoara Jenny, cu foarfecele în mînă, se duse la bucătărie, găsi sugativa, găsi oţetul ; tăie, abilă, şase bucăţi de hîrtie şi le îmbibă în oţet pentru comprese. După ce le puse toate pe masă, pregătite, cînd să le ia de acolo îi veni o idee.

„Ce-ar fi — îşi spuse domnişoara Jenny, rîzînd în sinea ei — să-i pun şi niţel piper ? Doar cîteva fire i Cred că pentru trucurile şi apucăturile lui se cuvine să-i presar şi puţin piper |"

Deoarece steaua nefastă a domnului Fledgeby hotări'se ca ea să descopere cutia de piper pe prichiciul căminului, fata se urcă pe un scaun, luă cutia şi împrăştie piper pe toate compresele, cu o mînă chibzuită. Apoi reveni la domnul Fledgeby şi le aplică toate pe el, iar domnul Fledgeby scotea cîte un răcnet dc fiecare dată cînd i le aşeza.

— Aşa, tinere ! — zise croitoreasa pentru păpuşi. — Acum
o să te simţi mai bine, sper.

S-ar părea că nu era cazul, căci în loc de răspuns, strigă :

— Ah-ah, cum mă ustură !

Domnişoara Jennv îi puse halatul persan pe umeri, îi trase fesul pieziş peste ochi şi-l ajută să ajungă pînă la pat, în care se sui gemînd.

— Pentru că astăzi, tinere, noi doi nu mai putem

în clipa cînd părăsea încăperea, domnişoara se întoarse şi-l văzu pe domnul Fledgeby cum sărea şi se rostogolea în pat, ca un delfin, zbenguindu-se în voia valurilor. închise apoi uşa dormitorului: şi toate celelalte uşi. şi cobori scara. Ieşind din Albany ajunse pe străzi aglomerate şi luă omnibuzul către Saint Mary Axe. Pe drum se sluji de toate doamnele îmbrăcate, văzute de la fereastră, după care croi*i şi însăila în minte fel de fel de modele, făeîndu-le, fără ştirea lor. manechine pentru păpuşi".

Capitolul IX

DOUA POSTURI VACANTE

Lăsată dc omnibuz la colţul străzii Saint Mary Axe, croitoreasa de păpuşi îşi luă picioarele la spinare, sprijinindu-se în bastonul-cîrjă, şi făcu drumul pî-nă la firma *Pubsey & Comp.* Afara, totul era numai soare şi pace ; înăuntru — umbră şi linişte. Se ascunse în vestibul. Diu acest post de observaţie îl putea vedea prin geamul uşii pe bătrân, care, cu ochelarii pe nas, scria ceva la masa lui de lucru.

— Buh ! — strigă croitoreasa, virând capul pe uşa cu geam.

— Domnul Lup e-acasă ?

Bătrânul îşi lepădă ochelarii şi-i puse jos, încetişor, alături de el.

— A, Jenny, dumneata erai ? Credeam că m-ai dat uitării.

— în orice caz, am dat uitării lupul hapsîn din pădure — răspunse ea — dar mneata te-ai întors, mi se pare, ca un om cumsecade. Nu sînt chiar aşa de sigură, pentru că lupul şi mneata cam faceţi schimb de piele. Vreau să-ţi pun o întrebare, ca să aflu dacă eşti într-adevâi omul bun, sau lupul. îmi dai voie ?

— Da, Jenny, da.

Riah însă se uită spre uşă la gîndul ca nu cumva să aparâ patronul lui, pe nepusă masă.

— Ţi-e teamă de vulpoi ? — rosti domnişoara Jenny. — Poţi sta liniştit, că n-o să-ţi fie dat acum să vezi animalul ăsta. Multe zile n-o să iasă din bîrlog.

— Ce vrei să spui, copila mea ?

— Vreau să spun, om bun — răspunse domnişoara Wren, aşezîndu-se lingă bătrîn — că vulpoiul a mîncat o [illegible]

Apoi, domnişoara Jcnny îi povesti ce s-a petrecut în Albany, fără să pomenească ceva despre praful de piper.

— Ei, şi acum, om bun — continuă ea — aş dori să te întreb mai cu seamă ce s-a-ntîmplat de cînd l-am lăsat aici pc vulpoi. Pentru că un gînd ca o mărgică se tot dădea de-a dura în tărtăcuţa asta a mea. Mai întîi de toate, mneata eşti *Pubsey* & *Comp.,* sau unul din doi ? Te rog să-mi răspunzi pe cuvîntul dumitale de onoare.

Bătrînul clătină din cap.

— In al doilea rînd, nu-i aşa că Fledgeby este atît *Pubsey,* cît şi *Comp. ?*

Bătrînul răspunse dînd din cap dezgustat.

— Gîndul meu — rosti domnişoara Wren — c cît o portocală acum. Dar înainte de a se face şi mai mare, dă-mi voie, om bun, să-ţi urez. din nou : fii binevenit !

Micuţa creatură îşi petrecu braţele pc după gîtul bătrînului şi-l sărută din toată inima.

— Te rog cu umilinţă să mă ierţi, om bun. îmi pare sincer rău. Trebuia să fi avut mai multă încredere în mneata. E>ar ştii, ce puteam cu crede dacă nu spuneai nimic ca să te aperi ? Nu vreau să folosesc asta drept scuză, dar ce puteam eu crede dacă stăteai aşa de tăcut la tot ce spunea ? Era ceva urît la mijloc, nu-i aşa ?

— Atît de urît, Jenny — întări bătrînul, grav — îneît am să-ţi spun deschis ce impresie îmi făcea toată treaba asta. îmi era silă de mine însumi. îmi era silă de mine pentru că mă urau datornicii şi dumneata. Dar mai mult decît atît şi mai rău decît atît, cu totul în afara persoanei mele... stăteam singur seara aceea în grădina mea de pe acoperiş şi mă gîndeam că în felul ăsta aduceam o dezonoare credinţei şi neamului meu străvechi. Mă gîndeam... şi pentru prima oară îmi dădeam scama că, plecînd capul la jugul pe care-1 purtam de bunăvoie, subjugam întreg poporul evreu, împotriva voinţei mele. Căci în ochii creştinilor, evreii nu sîm la iei ca celelalte neamuri. Lumea spune : „Ăsta-i un grec rău, dar există şi greci buni. Asta-i un turc rău, dar există şi turci buni." Nu acelaşi lucru se întîmplă cu evreii. Oamenii îi descoperă printre noi pe cei răi cu uşurinţă... dar la ce popor nu-i descoperi pe cei răi cu uşurinţă ? Ei însă îi iau pe cei mai răi drept exemple de cei mai buni, iar pc cei mai josnici dintre noi drept întru-

fel⁻ⁱ. Dacă... făcînd ccca cc am făcut aici cu dragă inima, fiindcă sînt recunoscător pentru trecut şi nu prea am nevoie de bani... aş fi fost creştin, aş fi putut face accst lucru fără să compromit pe nimeni în afară de mine. Dar făcînd asta ca evreu, 11-aveam încotro, trebuia să-i compromit pe evreii de toate condiţiile şi din toate ţările. Ne vine cam greu, dar ăsta e adevărul. Aş vrea ca întreg poporul meu să nu uite acest lucru, deşi nu prea am dreptul să vorbcsc astfel, eu, care mi-am dat atît de tîrziu scama de asta.

Croitoreasa de păpuşi îl ţinea de mînă pe bătrîn, fără să-l slăbească din ochi, cufundată în gînduri.

— Aşa îmi spuneam, stînd seara aceea în grădina mea de pe acoperiş. Şi, depănîndu-mi de mai multe ori în minte scena dureroasă din ziua aceea, îmi dădeam scama iot mai bine că bietul om a crezut povestea numaidecît, pentru că sînt evreu... că dumneata ai crezut povestea numaidecît, copila mea, pentru că sînt evreu... că povestea în sine a puiuţ fi născocită, numai pentru că sînt evreu. Faptul că v-am avut pe voi trei lîngă mine, faţă-n faţă, chestiunea mi se prezenta limpede dinaintea ochilor ca pe o scenă de teatru. Dc aceea m-am simţit dator să părăsesc slujba asta. Dar, Jenny, draga mea — adăugă Riah, întrerupîndu-se pe sine însuşi — ţi-am făgăduit să-ţi ascult întrebările şi tot eu te împiedic sa mi le pui.

— Dimpotrivă, om bun ; ideea mea e acum mare ca un dovleac... şi *dumneata* ştii cît de mare e-un dovleac, nu-i aşa ? Aşadar, ai renunţat la slujbă. L-ai anunţat ? — întrebă domnişoara Jenny, foarte atentă.

— Am trimis o scrisoare şefului meu. Da. în acest scop.

— Şi ce-a /is Mîncărilă-Zgîlţîilă-Chinuilă-Văicărilă-Scărpi- nilă-Usturilă ? — întrebă domnişoara Wren, nespus de bucuroasă cînd rosti acele titluri onorabile şi aduoîndu-şi aminte de piper.

— Mi-a prelungit robia cu cîteva luni, slujindu-se de drepturile lui legale cînd e vorba de aşa ceva. Termenul expiră mîiine. Şi de cuim lua sfîrşit... nu înainte însă... aveam de g.înd să mă justific faţă de Cenuşăreasa mea.

— Ideea mea a ajuns atît de uriaşă acum — strigă domnişoara Wren, ducînd mîinile la tîmple — că nici nu mai încape In ţeastă ! Ascultă, om bun ; trebuie să-ţi spun.

(Văicărilă-Scărpinilă-Usturilă) nu mai poate de furie că pleci. Ochi Mici caută să se răzbune cît mai straşnic pe dumneata. Ochi Mici se gîndeşte la Lizzie. Ochi Mici îşi spune : „Aflu eu unde-a dus-o pe fata aia, şi am să dau în vileag taina la care ţine aşa de mult“. Ochi Mici crede poate „am să-i fac şi cu curte", dar de asta n-aş pune mîna-n foc... de restul însă pot jura. Aşadar, Ochi Mici a venit la mine, iar eu am fost la Ochi Mici. Aşa stau lucrurile. Şi acum, după ce crima s-a comis — mai spuse croitoreasa de păpuşi, înăsprită din cap pînă-n picioare de atîta vehemenţă şi agitînd pumnul micuţ dinaintea ochilor ei — îmi parc rău că nu i-am dat cu boia de ardei iute !

Deoarece domnul Riah nu înţelegea părerile ei de rău decît în parte, bătrînul reveni la neajunsurile pricinuite lui Flcdgcby şi sugeră că ar trebui să se ducă numaidecît să îngrijească javra aceea chelfănită.

— Om bun, om bun ! — strigă domnişoara Wren, iritată. — Zău că-mi pierd tot cumpătul cu mneata. Crezi, pare-mi-se, în samariteanul milostiv. Cum poţi fi aşa nestatornic ?

— Jenny dragă — începu bătrînul, molcom — e un obicei al neamului nostru să ajutăm...

— Ah ! Ce tot îi dai zor cu neamul dumitale ? — îl întrerupse domnişoara Wren, smucind capul. — Dacă neamul dumitale n-are aliceva mai bun de făcut decît să se ducă să-l ajute pc Ochi Mici, păcat că a plecat din Egipt. Şi în afară de asta
— adăugă ea — nici n-ar primi ajutorul dumitale, chiar dacă i l-ai oferi. Prca-i este ruşine. Vrea să păstreze total în- trascuins şi să fie lăsat în pace, iar pe mneata să te ţină la o parte.

încă se mai ciorovăiau pe tema asta, cînd o umbră întunecă intrarea, iar un mesager deschise uşa cu geam şi aduse o scrisoare, adresîndu-se fără nici un fel de ceremonial :

— Pentru Riah !

Spuse apoi că aşteaptă răspuns.

Scrisoarea — mîzgălită cu creionul ca vai de lume, cînd la deal, cînd la vale şi jur împrejur pe la colţurile îndoite — suna astfel :

Moş Riah,
Conturile dumitale sint verificate, pleacă. Încuie biroul, sterge-o

scrisoarea. Pleacă. Cline de evreu nerecunoscător ce eşti. A jară !

Croitoreasa de păpuşi descoperi incîntată în scrisul acela schimonosit al misivei urmele lui văicărilă şi usturilă de Ochi Mici. Se prăpădi de rîs şi-şi bătu joc de scrisoare, spre marea nedumerire a mesagerului, retrăgîndu-se într-un ungher tihnit al încăperii, în vreme ce bătrinul îşi strîngea lucruşoarele într-o geantă neagră. închise după aceea obloanele de la ferestrele superioare, storurile biroului fură trase şi, însoţiţi de mesager, ieşiră pe scările din faţa casei. Acolo, domnişoara Jenny ţinînd geanta, bătrinul încuie uşa de la intrare şi înmînă cheia mesagerului, care plecă numaidecît.

— Ei bine, om bun — spuse domnişoara Wren cînd rămaseră împreună pe scări, uitindu-se unul la celălalt. — Uite că ai ajuns şi pe drumuri !

— Aşa se pare, Jenny, şi unde mai pui, cam subit.

— Pe undc-ai să-ţi încerci norocul acum ? — întrebă domnişoara Wren.

Bătrinul zîmbi, dar se uită dezorientat în juru-i, expresie care nu rămase neobservată de croitoreasa de păpuşi.

— Adevărat, Jenny — zise el — întrebarea-i nimerită, dar e mai lesne de pus decît să-i dai un răspuns. Deoarece am experienţă însă cu cei care au fost atît de cumsecade şi au ajutat-o pe Lizzie să ia o slujbă, cred că am să-i caut şi pentru mine.

— Pe jos ? — se miră domnişoara Wren, schimbînd vorba.

— Ei da ! — încuviinţă bătrinul. — N-am bastonul cu mine ?

Tocmai pentru că avea bastonul şi arăta atît de ciudat, de aceea se cam îndoia ea că va putea rezista la drum.

— Cel mai bun lucru pe care-1 ai de făcut — spuse Jenny

— cel puţin deocamdată, este să vii cu mine. Nu-i nimeni acasă, doar urîciosul de copil, iar locuinţa lui Lizzie stă goală.

Cînd bătrinul îşi dădu seama că prin prezenţa lui nu stînjenea pe nimeni, acceptă bucuros. Astfel, curioasa pereche porni din nou pe străzi.

Dat fiind că urîciosul de băiat primise poruncă de la

închipuia că-1 arc asupra negustorilor de băuturi spirtoase de a-i da pe gratis de trei parale rom, şi al doilea, se ducea să prezinte domnului Eugene Wravburn nişte păreri de rău plîngărcţe şi să vadă cu ce s-ar mai putea alege din asta. impleticindu-se, minat de aceste două scopuri — amîndoua însemnau rom, singurul ţel de care mai era capabil pe lume — fiinţa asta decăzută se tîrî pînă la piaţa Covent Garden, şi acolo poposi în pragul unei uşi, într-o criză de tremurici urmat de un atac de spasme.

Piaţa Covent Garden era situată absolut în afara drumului creaturii ăsteia, dar pentru el avea atracţia exercitată asupra celor mai răi dintre membrii stingheri ai tagmei beţivilor. S-ar putea să umble după tovărăşia zarvei nocturne, ori poate după tovărăşia ginului şi a berei care curge gîrlă în rîndul cărăuşilor şi al tarabagiilor, sau ar putea fi tovărăşia resturilor de legume, care, călcate în picioare, semănau aşa de mult cu propria lor îmbrăcăminte îneît să ia piaţa drept un mare garderob ; dar oricum ar fi, nicăieri nu găseşti ca acolo atîţia beţivi pe pragurile caselor. La lumina soarelui de dimineaţă te loveşti mai cu seamă de femei moţăind, bete, pe care zadarnic le-ai căuta prin alte părţi în Londra. Nicăieri nu mai întîlncşti ziua-n amiaza mare asemenea boarfe de îmbrăcăminte veche şi scîrboasă, amintind de frunza şi cotorul de varză, asemenea mutre ca nişte portocale stricate, asemenea ciurucuri ale omenirii. Aşadar, atracţia pieţei îd aduse pe domnul Păpuşă intr-acolo, unde avu cele două crize de tremurici şi de spasme în poarta unei case şi unde cîteva ore mai devreme o femeie trăsese un pui de somn ca să-i treacă aburii beţiei.

O ceată de ţîngăi sălbatici dau totdeauna tîrcoaie pe aici, tîrînd după ei bucăţi de lăzi de portocale şi paie încinse — Dumnezeu ştie în ce cotloane le-or fi ducînd, căci n-au nici măcar acoperiş deasupra capului ! — şi, urmăriţi de poliţie, fac pe caldarîm cu picioarele lor grele un zgomot înfundat, surd şi moale, pe care autorităţile nu prea îl aud (poate tocmai din pricina asta), pe cînd dacă ar purta cizme cu carîmbi înalţi ar produce un tropăit asurzitor. Ţîngăii se înveseleau de tremuriciul şi spasmele domnului Păpuşă ca la un spectacol gratuit, se îngrămădeau jur împrejurul lui în poarta casei, îl înghionteau, ţopăiau pe lingă el, îl luau cu

mai rău ca oricîncl. Dar nu cel mai rău, căci ducîndu-se la o cîrciumă şi în toiul trcbii servit cu romul lui a încercat s-o şteargă fără să plătească, dar a fost luat de guler, scotocii prin buzunare, şi cum nu s-a găsit nici o leţcaie la el l-au beştelit să nu se mai ţină de aşa ceva pe viitor şi i-au turnat o găleata cu zoi în cap. Asta i-a stârnit o altă criză de tremurici, după care domnul Păpuşă, simţindu-se în stare să facă o vizita unui prieten învăţat, se îndreptă spre Temple.

Acolo, nu-1 găsi decît pe tînărul Blight. Tinerelul acela plin de tact, dîndu-şi seama că un asemenea muşteriu ar fi îutru- cîtva nepotrivit cu clientela care într-o bună zi nu va înііrzi.i să apară, căuta să tărăgăneze lucrurile şi, îndemnat de cele mai bune intenţii, ii oferi un şiling ca să ia o birjă de piaţă pînă acasă. Domnul Păpuşă, primind şilingul, il dădu nuinai- decît pe „de două ori trei parale" de uneltire împotriva propriei lui vieţi şi „de două ori trei parale" de remuşcări crînceno. Revenind cu această povară la Temple, a fost zărit cum dădea colţul şi intra în curte de vigilentul tinerel, care pîndea la fereastră ; încuie îndată uşa exterioară şi-l lăsă pe nenorocit să-şi verse focul în tăbliile acesteia.

în măsura în care uşa îi rezista, cu atit devenea mai primejdioasă şi mai de neînlăturat conspiraţia sîngeroasa împotriva vieţii lui. Sosi poliţia şi recunoscînd în oamenii ei nişte uneltitori, începu să zbiere răguşit, să lovească în stingă şi-n dreapta furibund, cu îndîrjire, spasmodic, lăcînd spume la gură. S-a trimis în mod inevitabil după ceea ce se cheamă expresiv brancardă ; a fost apoi aşezat şi legat pe acest umil pat, familiar uneltitorilor, o mînă de zdrenţe mute şi lără cunoştinţă, cu viaţa pe cale să se stingă. Tocmai cînd bran- carda purtată de patru bărbaţi ieşea pe poarta din Temple, sărmana, micuţa croitoreasă de păpuşi şi prietenul ei evreu treceau pe acolo.

— Ia să vedem ce se petrece — strigă croitoreasa. — 1 lai să mergem mai iute să ne uităm.

Micul şi sprintenul baston-cîrjă nu era parcă de ajuns de iute.

— Vai, domnilor, domnilor, el îmi aparţine !

— îţi aparţine ? — spuse căpetenia brancardierilor, stînd locului.

— Oo, dragă domnilor, e copilul meu, care a plecat de-acasă fără să fi avut voie. Sărmanul meu băiat

băiat neastâmpărat !... şi nici nu mă mai recunoaşte, nici nu mă mai recunoaşte ? Oh, ce mă fac — strigă micuţa făptură, frîngîndu-şi mîinile disperată — ce mă fac dacă propriul meu copil nu mă mai recunoaşte ?

Căpetenia brancardierilor se uita la bătrîn (cum era şi firesc) căutînd o explicaţie.

— E tatăl ei beat — şopti bătrînul, în vreme ce croitoreasa pentru păpuşi se aplecase peste trupul acela istovit, zadarnic încercînd să scoată de la el vreun semn de recunoaştere.

Cînd lăsă în stradă povara, Riah trase la o parte căpetenia brancardierilor şi-i împărtăşi impresia că omul acela e pe moarte.

— Eh, da de unde ? — răspunse.

Dar uitîndu-se mai bine, începu să fie mai puţin încrezător şi îşi dirija subalternii spre cea mai apropiată spiţerie. A fost adus acolo ; vitrina pe dinăuntru părea un zid de feţe, care privite prin sticlele globulare roşii, verzi, albastre şi de alte culori erau schimonosite în fel şi chip. O lumină fantomatică de care nu mai avea nevoie stăruia asupra bestiei atît de furioase cu citeva minute în urmă, acum de ajuns de calmă, cu un stigmat misterios scris pe faţă, reflectat de la una din sticlele acelea mari, ca şi cum moartea l-ar fi însemnat : „Al meu“.

Verdictul medical a fost mai precis şi mai fără ocolişuri decît este uneori cel dat de tribunal.

— Trimiteţi mai bine după ceva cu care să fie acoperit. Totul s-a terminat.

Astfel, poliţia trimise să se aducă ceva pentru a-1 acoperi. A fost acoperit şi purtat pe străzi, iar lumea se împrăştie. Imediat în urmă mergea croitoreasa pentru păpuşi, avînd faţa ascunsă în pulpanele de la anteriul evreului, cu o mînă ţinîndu-se de el, iar cu cealaltă sprijinindu-se în baston. A fost transportat acasă şi, din pricină că scara era foarte îngustă, l-au depus în odaia de jos — băncuţa de lucru dată la o parte, ca să fie mai mult loc — şi acolo, printre păpuşile cu priviri încremenite, zăcea domnul Păpuşă, şi el cu priviri încremenite.

Multor păpuşi cochete trebuia croitoreasa să le facă toalete strălucitoare mai înainte ca în buzunarul ei să intre banii cu care să-şi poată cumpăra cele necesare doliului pentru tatăl

său. Bătrînul Riah, aflat prin preajmă-i şi ajutînd-o în lucruri mărunte cum putea şi el, i se părea greu să înţeleagă dacă într-adevăr fata îţi dădea seama că cel decedat fusese tai-că-său.

— Dacă sărmanul meu băiat ar fi avut o educaţie mai bună
— spunea ea — ar fi trăit mai bine. Nu că mi-aş face reproşuri. Cred că nu-i vina mea.

— Nu, nici vorbă, Jenny, sînt sigur.

— Mulţumesc, om bun. Mă bucur că te aud vorbind astfel. Dar vezi, e aşa anevoie să dai o educaţie bună unui copil cînd toată ziulica trebuie să munceşti şi iar să munceşti !. Cînd a ajuns să şomeze nu-1 puteam avea tot timpul lîngă mine. începuse să devină ursuz şi nervos şi am fost silită să-l las să umble pe străzi. Şi o dată ajuns pe străzi s-a ţinut de rele, numai de rele se ţinea cînd nu eram cu ochii pe el. Aşa se-ntîmplă adesea cu copiii !

„Prea adesea, chiar şi în cazul ăsta trist !“ — gîndi bătrînul.

— Ştiu şi eu ce aş fi făcut dacă de mică nu aveam spatele atît de bolnav şi picioarele aşa de firave ! — continuă croitoreasa. — Nu rămînea decît să muncesc, aşa că am muncit. De jucat nu mă puteam juca. Dar sărmanul şi nefericitul meu băiat putea să se joace, şi asta a fost spre răul lui.

— Şi nu numai pentru el, Jenny.

— Păi !... ştiu eu, om bun... Nefericitulmeu băiat a suferit
mult. Era foarte, foarte bolnav uneori, iar eu îl ocăram în fel şi chip... — clătina din cap deasupra lucrului, plîngînd. — Nu ştiu dacă purtarea lui urîtă mi-a înrăutăţit mie situaţia. Oricum ar fi, hai să uităm toate astea.

— Eşti o fată bună şi răbdătoare.

— Ah, răbdătoare — răspunse ea, ridicînd din umeri — nu prea, om bun. Dacă aş fi fost răbdătoare, nu-1 ocăram niciodată. Dar spui că am făcut asta spre binele lui. Şi apoi, simţeam din plin răspunderea de mamă. Am încercat cu binele, dar am dat greş. Am încercat să-I îmbunez consolîn-du-1, dar şi aşa am dat greş. Am încercat cu vorba rea, dar am dat greş. Aveam datoria, ştii, să încerc totul şi să-mi iau asemenea răspundere în mîini. Dacă nu încercam totul, atunci cum rămînea cu datoria mea fată de sărmanul băiat ?

cicnt de păpuşi elegante, le expedic, ca să-şi poală procura şi aduce în bucătărie, unde se afla bancheta ei de lucru, stola neagră necesară în această împrejurare şi pentru a face faţă celorlalte cheltuieli.

— Ei, acum — spuse domnişoara Jenny — după ce m-am ocupat de tinerele mele prietene cu obraji trandafirii, să mă ocup puţin şi de chipul meu palid.

Asta de referea la confecţionarea propriei sale rochii, pe care pînă la urmă o puse la punct.

— Neajunsul cînd lucrezi ceva pentru tine — adăugă domnişoara Jenny, stînd în picioare pe un scaun şi privind rezultatul în oglindă — este că nu poţi cere bani pentru lucru, iar avantajul este că nu trebuie să te duci la probă. Hm ! Arată foarte bine, zău. Dacă m-ar putea vedea (oriunde ar fi) cred că s-ar simţi mulţumit.

Treburile simple le aranjă singură, apoi se adresă Iui Riali :

— Intenţionez să mă duc numai eu, om bun, în trăsura mea obişnuită, iar dumneata, dacă vrei, în timp ce eu voi fi plecată, o să ai grijă de casă. Nu-i departe de aici. Şi cînd mă întorc, vom servi împreună cîte-o ceaşcă de ceai şi o să vorbim despre planurile de viitor. Ultima locuinţă pe care am fost în stare să i-o dau sărmanului şi nefericitului meu băiat este cum nu se poate mai simplă ; dar el o să accepte, pentru intenţia ca atare, presupunînd că şi-ar da seama de ceva, iar dacă nu-şi dă seama de nimic —- rosti ca cu un oftat, ştergîn- du-şi ochii de lacrimi •—■ eh, atunci îi e totuna. Văd că, după cum scrie în cartea de rugăciuni, n-am adus nimic pe lumea asta cu noi şi desigur nu putem lua nimic dincolo. Asta mă consolează că nu pot închiria o sumedenie de lucruri de la antreprenorul de pompe funebre pentru sărmanul meu copil, nişte lucruri stupide, pe care dacă aş încerca să le trec prin contrabandă o dată cu el pe lumea cealaltă, la o asemenea încercare firește m-aş frînge şi ar trebui să aduc totul îndărăt. Aşa însă, n-am nimic de adus înapoi decît pe mine însămi, şi asta e ceva, căci într-o bună zi n-o să mai pot fi adusă înapoi nici *eu!*

După ce iniţial fusese purtat pe străzi, nenorocitul acela de bătrîn parcă era îngropat a doua oară. A fost dus pe umeri de jumătate duzină de bărbaţi rumeni la faţă, care se tăbîrciră cu el pînă la cimitir, precedaţi de un alt bărbat rumen Ia

chip, mergînd cu pompă, de parcă era poliţist din Divizia M(orţii) şi, conducînd cortegiul, se prefăcea ceremonios că nu-şi mai recunoaşte amicii apropiaţi din urmă, la doi paşi de el. lotuşi, la vederea cortegiului alcătuit numai din micuţa îndoliată, care abia mai şchiopăta, multă lume întorcea capul şi se uita cu interes.

în sfîrşit, buclucaşul decedat a fost depus în groapă, o dată pentru totdeauna, iar cel care conducea maiestuos cortegiul se întoarse înaintea croitoresei solitare, ca şi cum ea ar fi avut datoria de onoare să nu mai cunoască drumul înapoi spre casă.

Convenţionalismul, Furiile acelea fiind astfel îndeplinite, el o părăsi.

— Ca să mai prind niscaiva curaj, om bun — spuse micuţa creatură de cum ajunse acasă — trebuie să plîng puţin. Pentru că, ştii, la urma urmelor, un copil tot copil rămîne.

Plînsul a durat mai mult decît era de aşteptat, totuşi pîna la urmă se despovără de lacrimi, într-un ungher întunecos ■ apoi, croitoreasa îşi făcu din nou apariţia, se spălă pe faţă şi pregăti ceaiul.

— Nu te superi, nu-i aşa, dacă în timp ce luăm ceaiul o să croiesc ceva ? îl întrebă binevoitoare pe bătrînul ei prieten.

— Draga mea Cenuşăreasă — o dojeni prietenos bătrînul
— nu vrei de loc să te-odihne>ti ?

— Aa, ca să croiesc un model nu-i cine ştie ce treabă — rosti domnişoara Jenny, întepînd să şi taie dintr-o hîrtie cu foarfecele ei abil. — De fapt, om bun, vreau să fac modelul cit timp îl am corect în minte.

— Asta înseamnă că l-ai văzut astăzi ? — întrebă Riah.

— Da, om bun. L-am văzut chiar acum. E o sutană, asta-i. Ştii, ceva ce poartă clericii — explică domnişoara Jenny, ţinînd seama de faptul că el era de altă religie.

— Şi cc-are-a face asta cu tine, Jenny ?

— Păi, om bun — răspunse croitoreasa — trebuie să ştii că noi, artiştii, care trăim de pe urma gustului şi a fanteziei noastre, sîntem obligaţi să avem tot timpul ochii deschişi. Şi ştii că acum chiar am multe cheltuieli neprevăzute. Aşa ca mi-a venit în minte pe cînd plîngeam la mormîntul sărmanului meu băiat să aceva a ar putea face cu un cleric

Ştii foarte bine că oamenilor nu le place să-i întristezi. Mi se-ntîmplă prea rar să mi se ceară sa-mi îmbrac în doliu tinerele mele prietene ; adică nu în doliu de-adevăratelea. Cînd e vorba însă de doliul curţii, ele sînt pur şi simplu mîndre. Dar o păpuşă cleric, dragul meu... cu păr negru, lucios si favoriţi... care să-i unească prin căsătorie pe doi dintre tinerii mei prieteni — adăugă domnişoara Jenny, clăiimnd degetul arătător — e cu totul altceva. Dacă n-o să-i vezi pe cei trei în faţa altarului, în strada Bond, cît ai baie din palme, să nu-mi spui mie pe nume !

Nici nu se terminase masa, că mîinile ei iuţi şi iscusite şi îmbrăcaseră din hîrtie alb-cafenie o păpuşă în sutană de ecleziast şi tocmai i-o arăta pentru a-1 lămuri pe bătrînul evreu, cînd se auziră bătăi la uşa care dădea în stradă. Ria'n se duse să deschidă şi numaidecît se întoarse conducînd un domn, pe care-1 pofti să intre cu acel aer grav şi curtenitor care-i stătea aşa de bine.

Noul-sosit era un străin pentru croitoreasă, dar chiar în clipa cînd acesta îşi îndreptă ochii spre ea, ceva în atitudinea lui o făcu să-şi aducă aminte de domnul Eugene Wrayburn.

— Scuzaţi-mă — spuse acesta — dumneavoastră sînteţi croitoreasa pentru păpuşi ?

— Da, domnule, eu sînt croitoreasa pentru păpuşi.

— Prietena lui Lizzie Hexam ?

— Da, domnule — răspunse domnişoara Jenny, plasîndu-se numaidecît în defensivă. — Şi prietena lui Lizzie Hexam.

— îată, aici am un bilet de la ea, unde vă imploră să răspundeţi la riigămintea celui care vi-1 va preda, domnul Mortimer Lightwood. întîmplător, domnul Riah ştie ca eu sînt domnul Mortimer Lightwood şi vă va confirma asia.

Riah încuviinţă din cap.

— Vreţi să citiţi biletul ?

— E foarte scurt — spuse Jenny, mirată, după lectură.

— N-a avut vreme să scrie mai mult. Timpul era atlt de preţios ! Prietenul meu drag, domnul Eugene Wrayburn, e pe moarte.

Croitoreasa îşi împreună mîinile şi scoase un strigat scurt de compasiune.

— E pe moarte — repetă Lightwood, înduioşat —• la oarecare distanţă de aici. Se stinge din pricina loviturilor primite de la un tîlhar, care l-a atacat pe întuneric. Vin de

pătîiul Iui cliiar. Este încă aproape inconştient. într-un scurt interval de luciditate parţială, mi-am dat seama că a cerut să fiţi adusă la el. Deoarece nu mă puteam bizui că am înţeles bine sunetele nedesluşite pe care le rostise, am rugat-o şi pe Lizzie să asculte. Acum amîndoi sîntem siguri că a cerut să veniţi acolo.

I Croitoreasa, cu mîinile încă. împreunate, privea speriată cînd la unul, cînd la celălalt dintre cei doi oaspeţi ai săi.

— Dacă mai zăboviţi, s-ar putea să moară fără să i se fi îndeplinit ultima dorinţă... încredinţată mie... iar noi sîntem de multă vreme unul faţă de celălalt mai mult dccît doi fraţi. Mi-aş pierde cumpătul încercînd să mai adaug ceva.

în cîteva clipe, pălăriuţa neagră era potrivită pe cap, iar bastonul-cîrjă — pus în funcţiune ; bunul evreu rămase singur acasă, şi croitoreasa pentru păpuşi, alături de Mortimer Ligiitwood, într-o diligenţă, ieşea din oraş.

Capitolul X

CROITOREASA DE PĂPUŞI DESCOPERĂ UN CUVÎNT

0 odaie paşnică şi cu storurile lăsate ca să fie întuncric ; afară, sub ferestre, fluviul involburîndu-se spre mare. In pat, zace pe spate, neajutorat, un chip de om bandajat şi legat la cap, cu cele două braţe imobile în aţele, de o parte şi de alta. Două zile numai i-au fost de ajuns micuţei croitorese sa se familiarizeze cu tabloul, care cu două zile în urmă fusese ocupat de amintiri dintr-un şir întreg de ani.

De cînd venise, el abia dacă făcuse vreo mişcare. Ţinea uneori ochii deschişi, alteori îi închidea. Cînd îi avea deschişi, nimic nu se putea citi în căutătura spre un singur punct, drept înainte, fără să clipească ; doar pentru o clipă se încrunta cîteodată, într-o vagă expresie de mînie sau nedumerire. Atunci, Mortimer Lightwood îi vorbea, iar cînd şi cînd părea atit de lucid, îneît încerca să rostească numele prietenului său. Dar cît ai clipi, din nou îşi pierdea cunoştinţa şi nimic din spiritul lui Eugene nu mai rămînea în această carcasă zdrobită.

1 s-au dat lui Jenny materialele trebuitoare muncii sale şi o măsuţă chiar la piciorul patului. Stînd acolo, cu părul bogat revarsîndu-i-se peste spătarul scaunului, ei sperau că poate avea să-i atragă atenţia lui Eugene. în acelaşi scop, cînta încetişor, cînd el deschidea ochii ori cînd îl vedea că se încruntă, capătînd expresia aceea vagă, atît de fugitivă, ca o umbră treeînd pe apă. Dar pînă atunci, încă n-o observase. Prin „ei“, aici menţionat, înţelegem medicul, Lizzie, care venea totdeauna cînd era liberă, şi Lightwood, tot timpul la că- pătîiul lui.

Cele două zile se făcură trei, iar din trei — patru. Pînă la

— Vrei... Mortimer...

— Cc să vreau... ?

—- Să trimiţi după ea ?

— Dragul meu, dar e aici.

Fără să fie cîtuşi de puţin conştient de timpul îndelung scurs, el avea impresia că vorbeau mai departe împreună.

Micuţa croitoreasă se ridică în picioare la marginea patului, fredonîndu-şi cîntecul şi dînd din cap spre el, cu vioiciune.

— Nu-ţi pot da miîna, Jenny — spuse Eugene, cu un licăr în priviri, ca odinioară — dar mă bucur grozav că te văd.

Mortimer îi repetă cele spuse, căci nu-1 putea înţelege decît apleeîndu-se înspre el şi urmărind atent mişcările buzelor. După puţin timp, adăugă :

— întreab-o dacă i-a văzut pe copii...

Mortimer nu înţelegea, nici chiar Jenny, dar apoi mai spuse :

— întreab-o dacă a mirosit florile...

— Aa, ştiu ! — exclamă Jenny. — Acum pricep !

Atunci, Mortimer îi cedă locul, iar fata se apropie repede şi, apleeîndu-se peste pat, către privirile lui mai limpezi, spuse :

— Te gîncleşti la şirul lung, şerpuitor 'i vesel de copii care veneau adueîndu-mi alinare şi linişte ? Te gîndeşti la copiii care mă ridicau pe sus şi mă făceau uşoară ca un fulg ?

Eugene zîmbi.

— Da.

— Nu i-am mai văzut de cînd mă aflu aici cu dumneata. Acum nu-i mai pot vedea. Dar acum nu prea mai am dureri.

— Era un vis frumos... — zise Eugene.

— Mi-am auzit însă păsărelele cîntînd ! — strigă micuţa creatură — şi am simţit în nări mireasma florilor. Da, zău, aşa este ! Şi ce minunat era, ce dumnezeiesc !

— Rămîi aici şi dă o mînă de ajutor la îngrijirea mea — reluă Eugene, liniştit. — Aş vrea să ai visul acela şi aici, înainte ca eu să mor...

Ea îi atinse buzele cu mîna şi cu aceeaşi mînă îi umbri ochii, apoi se întoarse la lucru, fredonînd încet un cîntecel. El asculta melodia cu vădită plăcere, pînă cînd, treptat,

— Dacă mi-ai pute3 da ceva carc să mă ţină aici cîteva minute...

— Să te ţină aici, Eugene ?

— Să mă oprească de a rătăci, nici eu nu ştiu unde... pentru că încep să bag de seamă că abia mi-am revenit şi mă şi pierd din nou... fă asta, dragă băiete !

Mortimer îi dădu unele întăritoare .despre care ştia că nu sînt primejdioase (aflate tot timptil la îndemînă, pregătite), şi, aplecîndu-se deasupra lui încă o dată, -să-l prevină, acesta tocmai continua :

— Să nu-mi spui -să tac, căci trebuie să vorbesc. Dacă ai şti ce teamă îngrozitoare mă chinuie, mă hărţuie, eind rătăcesc prin locurile acelea... unde-or ti locurile acelea nemărginite, Mortimer ? Trebuie să fie la o depărtare uriaşă !

Observă pe chipul prietenului său că din nou avea să se piardă, dar după o clipă adăugă :

— Nu-ţi fie teamă... n-am plecat încă. Ce-a fost ?

— Voiai să-mi spui ceva, Eugene. Sărmanul meu, dragul meu prieten ! Voiai să-i spui ceva vechiului tău prieten... celui care totdeauna te-a iubit, te-a admirat, te-a imitat, care se bizuia pe tine, care fără tine nimic nu valorează şi care numai Dumnezeu ştie cît ar dori să sufere în locul tău, daca ar putea.

— Sst, sst ! făcu Eugene, uitîndu-se la el cu duioşie, în timp ce celălalt îşi acoperea faţa cu mîna. — “Nu merit. Mărturisesc, îmi place tot cc-ai spus, dar nu merit. Atacul ăsta, dragul meu Mortimer, crima asta...

Prietenul lui se aplecă peste el cu şi mai mare atenţie, spunînd :

— Tu şi cu mine avem o bănuială.

— Mai mult decît o bănuială. Dar, Mortimer, mă bazez pe tine că, atîta timp cît zac eu aici, răufăcătorul nu va ii adus în faţa justiţiei.

— Eugene!

— Reputaţia ei nepătată ar avea grav de suferit, dragul meu. Ea ar fi pedepsită, şi nu el. De fapt, i-am pri inuit şi aşa destul rău... şi mai rău, prin intenţiile mele. îţi aminteşti despre drumul pavat cu intenţii bune. Dar e făcut ₛ<i cu intenţii rele. Mortimer, acolo zac eu şi ştiu acest lucru.

— Liniştează-te, dragul meu Eugene.

— Numai după ce ai să mi făgăduieşti... Dragă

trebuie să-l faci să tacă şi să-l salvezi. Nu te gîndi să mă răzbuni cumva ; gândeşte-te numai cum să muşamalizezi lucrurile şi s-o ocroteşti pe ea. Ai putea să încurci situaţia si să distragi atenţia. Ascultă ce-ţi spun. N-a fost profesorul Bradley Headstone. Mă auzi ? încă o dată : n-a fost profesorul Bradley Headstone. Mă auzi ? îţ>i spun a treia oară : n-a fost profesorul Bradley Headstone.

Rămase tăcut un timp, istovit. Vorbele acestea fuseseră rostite în şoaptă, cu întreruperi, nedesluşit ; dar, cu un mare efort, el se făcu pe deplin înţeles.

— Dragă băiete, acum simt că mă pierd. Opreşte-mă încă
o clipă, dacă poţi.

Lightwood ii ajută, ridicîndu-i capul, să bea puţin vin din paharul pe care i-1 duse la buze. Se mai învioră.

— Nu ştiu cît e de cînd s-a întîmplat... săptămîni, zile sau ore. N-are importanţă. Dar ancheta a început, sînt în curs urmăriri... Vorbeşte ! Nu-i aşa ?

— Da.

— Opreşte totul... îndreaptă cercetările în altă direcţie. Fă aşa fel să nu se pomenească de ea. Apăr-o. Vinovatul adu> în faţa justiţiei i-ar păta numele cu venin. Lasă-1 pe vinovat nepedepsit. înainte de toate, Lizzie şi reînsănătoşirea mea. Promite-mi ?

— Da, Eugene. îţi promit.

Tocmai cînd să-şi întoarcă plin de recunoştinţă ochii spre prietenul său, îşi pierdu cunoştinţa. Ochii i se pironiseră în gol, ca mai înainte, fără nici o expresie.

Rămase în această stare ore după TC, zile şi nopţi în şir. Se întâmpla uneori ca după o perioadă lungă de inconştienţa să stea de vorbă, calm, cu prietenul lui ; îi spunea că se simte mai bine şi cerea cîte ceva. Dar pînă să-i dea ceea ce ceru e, din nou se pierdea.

Croitoreasa pentru păpuşi, plină de compasiune şi duioşie, îl veghea cu o rîvnă neistovită. îi schimba cu regularitate punga de gheaţă sau compresele răcoritoare cu alcool de pe cap ; din cînd în cînd, îşi apropia urechea de pernă, ascuhînd să prindă vreo vorbă, cît de slabă, ieşită de pe buzele lui în timpul leşinului. Era uimită cum putea rămîne atîtea ceasuri la căpătîiul lui, încovoiată, atentă la cel mai uşor geamăt. Pentru că nu putea mişca nici măcar o mînă, el nu era în stare să facă nici un semn cînd se simţea

acostai veghi neîntrerupte (dacă nu cumva se sprijinea pe o simpatie şi puteri tainice), micuţa creatură ajunsese să-l înţeleagă mai bine decît Lightwood chiar. Deseori, Mortimer se întorcea spre ea, ca şi cum fata ar fi fost un mijlocitor între lumea aceasta sensibilă şi cel căzut în nesimţire. Ea se pricepea să-i schimbe un pansament la o rană, să-i desfacă o legătură carc-i pricinuia dureri, să-i întoarcă faţa, să schimbe poziţia pernei — totul cu o mînă în care avea siguranţă absolută şi totodată o firească abilitate şi gingăşie, calităţi cîştigate, desigur, dc-a lungul experienţei într-o muncă de migală ; dar agerimea ci nu era mai puţin delicată.

Un cuvînt, Lizzie, îi revenea pe buze fără întrerupere. La un moment dat, în timpul stării lui grave, poate cel mai grav pentru cei care-1 îngrijeau, începu să-şi legene capul pe pernă, repetînd numele într-una, iute şi neliniştit, cu disperarea unei minţi tulburi şi cu o monotonie de mecanism. Şi cînd zăcea liniştit, privind în gol, îi repeta numele fără încetare, dar atunci totdeauna pe un ton înfrînat, de avertisment şi oroare. Cînd Lizzie se afla lîngă el şi-i atingea pieptul sau faţa, adesea se oprea, şi atunci ştiau că pentru o bucată de vreme avea să rămînă calm, cu ochii închişi, şi că în clipa în care îi va deschide va li conştient. Dar ce cruntă dezamăgire a speranţei lor, trezită de tăcerea binevenită din odaie — cînd din nou îşi pierdea lent cunoştinţa, tocmai în momentele de bucurie că avea mintea lucidă !

Era groaznic să asişti la acest du-te-vino al unui înecat care iese la suprafaţă din adîncuri pentru ca iarăşi să se cufunde. Dar treptat-treptat, schimbarea asta se furişă în sufletul lui şi era teribil pentru el. Nevoia de a împărtăşi ceea ce avea pe inimă, dorinţa indescriptibilă de a sta de vorbă cu prietenul lui şi de a-.i comunica ceva, într-atît îl chinuiau cînd îşi recăpăta cunoştinţa, înelt aceste clipe de luciditate sc scurtau în timp. La fel ca omul care ieşind la suprafaţă din adîncuri se duce mai iute la fund dacă se luptă cu apa, tot aşa şi el, zbătîndu-se disperat, se cufunda din nou.

într-o după-amiază, pe cînd stătea liniştit, iar Lizzie, pe care n-o recunoscuse, tocmai se strecura afară din odaie, el rosti numele lui Lightwood.

Dragul meu Eugene, sînt aici

— Dar, Eugene, nu ţi-e mai rău ca înainte.

— Ştiu însă că nu mai am nici o speranţă. Mă rog totuşi să dureze îndeajuns de mult să-mi poţi face un ultim serviciu, iar eu să duc la îndeplinire o ultimă acţiune. Ţine-mă cu tine cîteva clipe, Mortimer. încearcă... încearcă !

Prietenul lui căută să-i vină cît putu în ajutor, îl îndemnă rsă creadă că e mai lucid, deşi chiar atunci ochii îşi pierdeau expresia pe care atît de rareori o recăpătau.

— Ţinc-mă, dragul meu, prietene dragă, dacă poţi. Nu mă lăsa să mă pierd. îmi pierd aproape cunoştinţa !...

— încă nu, încă nu. Spune-mi, dragă Eugene, ce-aş putea face ?

— Ţine-mă aici doar un singur minut. Iar simt că mă pierd. Nu mă lăsa să plec. întîi ascultă ce vreau să-ţi spun. Opreşte-mă... opreşte-mă !

— Sărmanul meu Eugene, încearcă să fii calm.

— Asta şi fac. îmi dau toată silinţa. Dacă ai şti cît mă zbat ! Nu mă lăsa să-mi pierd cunoştinţa pînă nu-ţi spun. Mai dă-mi puţin vin.

Eightwood îi apropie paharul de buze. Eugene făcu un efort ca să alunge norul care-i întuneca mintea ; privirea imploratoare a acestuia îl mişcă profund pe prietenul lui.

— Mă poţi lăsa cu Jenny — rosti Eugene — în vreme ce tu stai de vorbă cu ea şi-i spui ceca ce am rugat-o. Cît timp eşti plecat, mă poţi lăsa cu Jenny. Nu-i cine ştie ce de făcut. Te întorci repede.

— Nu, nu, nu. Dar spune-mi ce trebuie să fac, Eugene !

— Mă pierd ! Nu mă poţi reţine.

—- Spune-mi într-un cuvînt, Eugene !

Din nou îşi pironi privirile în gol şi singurul cuvînt care-i zbura de pe buze era unul de o mie de ori repetat: Lizzie, Lizzie, Lizzie...

Dar micuţa croitoreasă era vigilentă ca totdeauna în veghea ei ; acum se apropie şi atinse braţul lui Eightwood, pe cînd acesta se uita în jos la prietenul lui, deznădăjduit.

— Sst ! — şopti, cu degetul Ia buze. — I se închid ochii. Cînd are să-i deschidă iarăşi o să fie conştient. Pot să-ţi dau cuvîntul pe care să i-1 spui ?

— Ah, Jenny, dacă mi-ai putea da cuvîntul potrivit !

— Pot. Apleacă-te.

El se aplecă, şi ea îi şopti ceva la ureche. îi şopti la ureche un cuvînt scurt. Lightwood tresări şi se uită la ea.

— încearcă — îl îndemnă micuţa făptură, radioasă.

Ea se aplecă apoi deasupra bolnavului inconştient şi, pentru prima dată, îl sărută pe obraz, apoi îi sărută mîna amorţită de lîngă ea. După aceea se retrase din dreptul patului.

Vreo două ore mai tîrziu, Mortimer Lightwood îşi dădu seama că prietenul său îşi revine în simţiri, şi numaidecît, dar foarte calm, se aplecă înspre el.

— Nu vorbi, Eugene. Uită-te la mine, doar atît, şi ascultă-mă. Ai auzit ce-am spus ?

Acesta încuviinţă din cap.

— Continui din clipa în care ne-am întrerupt. Cuvîntul la care curînd aveam să ajungem... este cumva... soţie ?

— Ah, Dumnezeu să te binecuvînteze, Mortimer !

— Sst ! Nu te frămînta. Nu vorbi. Ascultă-mă, draga Eugene. Ai să te simţi mai în pace cît timp stai aici dacă o iei pe Lizzie de soţie. Vrei ca eu să vorbesc cu ea şi să-i spun asta şi s-o rog să-ţi fie nevastă. Tu îi ceri să îngenuncheze, lîngă marginea patului şi să se mărite cu tine, ca însănătoşirea ta să fie deplină. Este, sau nu aşa ?

— Da, aşa e. Dumnezeu să te binecuvînteze. Da.

— Astfel se va întîmpla, Eugene. Poţi să te bizui pe mine. Va trebui să plec pentru cîteva orc ca să-ţi îndeplinesc dorinţele. Vezi, e inevitabil !

— Dragă prietene, spuneam eu...

— Exact. Dar atunci nu cunoşteam explicaţia. Cum crezi că am ajuns la ea ?

Privind galeş prin odaie, Eugene o văzu pe domnişoara Jenny la piciorul patului, cum se uita la el, cu coatele pe pat şi cu capul în mîini. Cîncl încercă să surîdă, avu ceva din vechea lui atitudine glumeaţă.

— ...Da, într-adevăr — spuse Lightwood — descoperirea, ei îi aparţine. Fii atent, dragă Eugene ; în timp ce eu voi fi plecat, vei afla că ţi-am îndeplinit dorinţa faţă de Lizzie, prin faptul că o vei găsi aici, în locul meu de acum, de la marginea patului, şi nu te va mai părăsi. încă un ultim cuvînt înainte de a pleca. Purtarea ta, Eugene, e aceea a unui bărbat adevărat. Şi cred, solemn, din tot sufletul, că dacă providenţa se va îndura să ni te redea, vei avea

soţie nobilă, cea care ţi-a salvat viaţa şi pe care o vei iubi din inimă.

— Aşa va fi, sînt sigur de asta. Dar n-o să-mi revin, Mortimer.

— Din pricina asta, Eugene, nu vei avea mai puţine speranţe şi nici nu vei fi mai slab.

— Nu. Aşază-ţi obrazul pe obrazul meu, în caz că nu voi mai fi cînd te reîntorci. Te iubesc, Mortimer. Nu-ţi face griji pentru mine cită vreme vei lipsi. Daca scumpa şi curajoasa mea Lizzie va consimţi să mă ia, sînt încredinţat că o să trăiesc atît cît să mă căsătoresc, dragă băiete.

Domnişoara Jenny se pierdu cu firea cînd avu loc despărţirea între cei doi prieteni şi, stînd cu spatele la pat, cu părul ei auriu drept pavăză, plînse lacrimi fierbinţi, deşi pe tăcute. Mortimer Lightwood nu mai întîrzie mult şi plecă.

Pe cînd lumina înserării alunga umbrele greoaie ale copacilor în apă, uşa se deschise, şi în odaia bolnavului intră, cu un pas uşor, o altă făptură.

— E conştient ? — întrebă micuţa croitoreasă cînd acea făptură îşi luase culcuşul pe pernă. Căci Jenny îi cedase numaidecît locul şi nu putea vedea chipul bolnavului, în camera întunecată, din noua ei poziţie ceva mai îndepărtată.

— E conştient, Jenny — murmură Eugene, ca pentru sine.

Capitolul XI

DESCOPERIREA CROITORESEI DE PĂPUŞI ARE UN EFECT

Doamna Rokcsmith lucra în camera ci mică şi curată ; lîngă ca — un coş cu lucratoare drăguţe de îmbrăcăminte, foarte asemănătoare cu cele aparţinînd croitoresei de păpuşi, îneît s-ar fi putut crede că intenţiona să-i facă domnişoarei Wren concurenţă. Dacă *Gospodina britanică desăvîrşită* îi oferise sfaturi practice în această direcţie nu e sigur, dar mai probabil că nu, căci oracolul acela tenebros nu era nicăieri de văzut. Cert, totuşi, este că doamna Rokesmith cosea cu o mînă atît de iscusită, că trebuie să fi luat lecţii de la cineva. Iubirea-i în toate celea un mentor minunat, şi poate că iubirea (cu tot pitorescul ci şi nimic altceva decît un degetar la îndemînă) o învăţase pe doamna Rokesmith această ramură a lucrului din- tr-o gospodărie.

Curînd, avea să vină şi John acasă, şi cum Bella dorea să isprăvească pînă la masă o capodoperă, un adevărat triumf al dibăciei ei, nu se dusese să-l ia ca de obicei. Calmă, mereu surîzătoare, îşi vedea de cusut făcînd un zgomot regulat ca un soi dc mic ceasornic minunat, cu gropiţe, din porţelan de Dresda, de cea mai bună calitate.

O bătaie în uşă şi un clinchet al clopoţelului. Nu era John, altminteri ar fi zburat să-i iasă în întîmpinare. Atunci, cine să fie dacă nu John ? Bella tocmai îşi punea întrebarea, cînd zăpăcita aceea de slujnică dădu buzna înăuntru, spunînd :

— Domnul Lightwood !

— Vai de mine !

Bella mai avu doar timpul să arunce o batistă peste coşul de lucru, cînd domnul Lightwood se şi afla în odaie, salutînd cu o plecăciune. Ceva nu era în ordine cu domnul Lightwood, pentru că părea ciudat de gray şi avea o paloare

l'ăcmd o scurtă referire la epoca fericită cînd îi fusese dat s-o cunoască pe doamna Rokcsmith, atunci domnişoara Wilfer, domnul Lightwood îi explică ce nu era în ordine cu el şi scopul vizitei. Venise din partea domnişoarei Lizzie Hexam, care dorea din toată inima ca doamna Rokcsmith să fie de faţă Ia căsătoria ei.

Bella era atît de tulburată de această cerere şi de relatările lui pline de însufleţire, îneît n-a existat flacon de săruri mai oportun ca bătăile în uşă ale lui John.

— Soţul meu ! —■ exclamă Bella. — îl aduc aici numai-dccît.

Dar asta a fost mai lesne de spus decît de făcut, căci, de îndată ce ca menţionă numele domnului I.ightwood, John se opri cu mîna pe clanţa uşii.

-— Vino sus, draga mea.

Bella se miră văzînd că-i năvălise sîngele în obraji şi că-şi schimbase subit atitudinea.

„Ce-o fi însemnînd asta ?“ — se gîndi ea, însoţindu-1 pe scări în sus.

— Acum, iubita mea - - rosti John, luînd-o pe genunchi — povesteşte-mi tot.

Simplu de spus „Povesteşte-mi tot", John însă părea foarte încurcat. Cînd şi cînd, nu era de loc atent, deşi Bella îi povestea totul. Ştia că-1 interesase foarte mult soarta lui Lizzie. Ce s-o ii petrecînd ?

— Mergi cu mine la oficierea căsătorieilor, John dragă?

—- N... nu, iubita mea ; nu pot face acest lucru.

— Nu ? De ce, John ?

— Nu, draga mea, ai să te duci cu domnul Lightwood.

— Nu crezi că ar fi timpul să cobori la domnul Lightwood, dragă John ? — sugeră Bella.

— Draga mea, e aproape timpul să te duci tu ; pe mine însă te rog să mă scuzi faţă de el.

— Nu cumva vrei să spui, dragă John, că nu ţii să-l vezi ? Păi, ştie c-ai venit acasă. I-am şi spus asta.

— îmi parc rău, dar n-am ce faice. Rău-nerău, pur şi simplu n-aş putea da ochi cu el, iubita mea.

Stînd pe genunchii lui şi uitîndu-se la el nedumerită >i puţin bosumflată, Bella îşi frămînta mintea să afle ce motive putea avea John pentru purtarea lui inexplicabilă. Un motiv slab i se prezentă.

— John dragă, nu cumva eşti gelos pe domnul Lightwood^?

— Ei, scumpa mea fetiţă — replică soţul ei, izbucnind în rîs — cum aş putea fi gelos pe omul ăsta ? De ce-aş fi gelos pe el ?

— Pentru că, ştii bine, John — reluă Bclla, şi mai bosumflată — deşi odinioară mă cam admira, eu n-aveam nici o vină.

— Tu ai fost de vină că te-am admirat — rosti John, mîndru de ea — şi de ce n-ar fi vina ta cînd te admira el ?... Dar eu gelos din pricina asta ! Ar trebui să-mi iau cîmpii dacă aş fi gelos pe toţi care consideră că soţia mea este frumoasă şi fermecătoare !

— Sînt puţin supărată pe tine, John dragă — zise Bella, rîzînd uşor — şi în acelaşi timp îmi face şi plăcere, pentru că eşti atît de prostuţ şi totuşi spui lucruri drăguţe, la care parcă te-ai fi gîndit dinainte. Nu umbla cu ascunzişuri, domnule. Ce cusururi ai descoperit la domnul Lightwood ?

— Nici unul, iubita mea.

— Atunci, ţi-a făcut ceva vreodată, John ?

— Nu mi-a făcut niciodată nimic, draga mea. Ştiu despre el la fel de puţin cît ştiu şi despre domnul Wrayburn ; nu mi-a făcut nimic niciodată — nici domnul Wrayburn, deopotrivă. Şi totuşi, am exact aceleaşi obiecţiuni faţă de amîndoi.

— Oh, John ! — replică Bella, de parcă l-ar fi lăsat în plata Domnului, depunînd armele. — Eşti pur şi simplu un sfinx !! Şi sfinxul însurat nu este... nu-i un soţ bun, în care să ai încredere... — adăugă Bella, aparent jignită.

— Bclla, scumpa mea — spuse John Rokesmith, cu un zîmbet grav, atingîndu-i obrazul, pe cînd ca îşi lăsase ochii în jos, bosumflîndu-se din nou.

— Cu toată seriozitatea. Şi făcînd mărturisiri în camera secretă ? întrebă Bella, cu o lumină nouă pe chipul ei frumos.

— Cu toată seriozitate. Şi făcînd mărturisiri în camera secretă. Nu-ţi mai aduci aminte că mi-ai cerut să nu-ţi destăinui ce gîndesc eu despre însuşirile talc superioare pînă ce nu vei fi pusă la încercare ?

— Da, John dragă. Şi eram pe deplin sinceră, aşa cum sînt şi acum.

vei li supusă unor încercări pe care nu le poţi trece cu succes în ochii mei dacă n-ai absolută încredere în mine.

— Atunci, poţi fi sigură de mine, John dragă, pentru că am absolută încredere în tine, acum şi totdeauna, totdeauna voi avea. Nu mă judeca, John, după un lucru mărunt ca acesta, în lucruri mici sînt şi cu mică... aşa am fost totdeauna. Dar

jj. în lucrurile mari, sper să nu fie aşa ; nu vreau să mă laud,
i John dragă, dar sper să nu fie aşa !

John era mai convins de adevărul spuselor Bellei chiar decît ca însăşi cîncl simţi braţele-i drăgăstoase în jurul lui. Dacă era în posesia bogăţiilor Gunoierului de aur, le-ar fi pus pînă la ultima leţcaie pe fidelitatea inimii ci afectuoase şi sincere, la bine şi la rău.

— Acum o să cobor şi plec împreună cu domnul Lightwood

— spuse Bella, sărind în picioare. Eşti omul cel mai neglijent, John, mai stîngaci şi care se pricepe cel mai puţin din n-ai să mai faci aşa niciodată (deşi habar n-am ce-ai făcut!), atunci poţi să-mi strîngi ceva lucruri într-un pacheţel pînă ce-mi pun eu pălăria.

Se supuse bucuros. Bella îşi legă pălăria pe sub bărbia cu gropiţă, scoase afară cele două ochiuri ale băierilor, îşi trase

I mănuşile, potrivind deget cu deget pe mînuţele ei durdulii, şi, luîndu-şi rămas bun, se duse jos. Nerăbdarea domnului Lightwood se domoli mult cînd o văzu gata de plecare.

— Merge şi domnul Rokesmkh cu noi ? — întrebă el şovăitor, cu ochii la uşă.

— Aa, uitasem ! — exclamă Bella. — Complimente din partea lui, dar e îngrozitor de umflat la faţă şi trebuie să se

* aşeze numaidecît în pat, bietul băiat, în aşteptarea doctorului ca să-l deschidă cu lanţeta.

— Ce ciudat ! — remarcă Lightwood. — încă nu l-am văzut pînă acum pe domnul Rokesmith, deşi lucrăm amîndoi în acelaşi domeniu.

— Serios ? — se miră Bella, fără să roşească.

— încep să cred — adăugă domnul Lightwood — că nu-mi va ii dat să-l văd niciodată.

— Lucrurile astea bizare se-ntîmplă uneori — mai spuse Bella, fără să clipească măcar — îneît ai impresia că la

Plecară numaidecît, într-o rrăsurică pe care Lighi'vood o adusese cu el din comitatul Greenwich. De la (ʿreemvich porniră îndată spre Londra ; la Londra an aşteptat într-o gară sosirea reverendului Frank Milvcy şi a soţiei lui, Margareua, cu care Mortimer Lightwood stătuse de vorbă din vreme.

Această respectabilă pereche intîrzise din pricina unei enoriaşe bătrâne vi sinistre, adevărată pacoste pe capul lor, pe care o suportaţi cu o nemaipomenită blindeţe şi bunăvoinţă, în ciuda faptului că suferea şi de un soi de nerozie cronică, de care se molipsea oricine «i orice avea cîi de cît legătură cu ea. Făcea parte din congregaţia reverendului Frank Milvey şi se remarcase în acest grup de oameni prin aceea că se pornea totdeauna pe un plîns în hohote, oricît de Însufleţitoare ar fi fost predica pastorului ; de altfel. îşi aplica sieşi psalmii trişti ai lui Davicl, jeluindu-se într-un chip cît se poate de personal (cu mult îndărătul paracliserului şi al restului credincioşilor), cum că duşmanii săpau fel de fel de gropi în juru-i, anume ca să cadă în ele, şi că o omorau în bătăi cu vergele de fier. L)ar văduva asta bătrână îndeplinea acea parte a slujbei de dimineaţă şi scara ca şi cum ar fi depus o plângere sub jurămînt, soliei tînd în faţa judecătorului un mandat de arestare. Dar nu aceasta era caracteristica ci mai stânjenitoare, ci cea care lua forma unei impresii petrecîndu-sc de obicei pe vreme rea şi-n zori de zi, cînd i se părea că are ceva pe inimă şi simţea neapărat nevoia ca pastorul Frank să vină s-o despovăreze. De cîte ori nu se scula omul ăsta binevoitor ca să se ducă la doamna Sprodgkin (numele discipolei), înăbuşindu-şi prin puternicul sentiment al datoriei sentimentul puternic al ridicolului pentru femeia in cauză, ştiind perfect de bine că rezultatul n-avea să fie altul decît că se va alege cu un guturai ’ Totuşi, exceptînd timpul cînd se aflau între ei, rareori ar fi dat de înţeles reverendul Frank Milvey şi doamna Milvey că doamna Sprodgkin nu merita cumva cazna la care îi supunea ; dar amîndoi îndurau această caznă ca pe toate celelalte.

Enoriaşa aceasta atît de exigentă părea înzestrată cu un al şaselea simţ, şi anume : ştia totdeauna cînd vizita la pastorul Frank Milvey era mai nepotrivită, şi tocmai atunci îşi făcea cu promptitudine aparitia în vestibulul lui micut. De

lui îl vor însoţi pe Lightwood la întoarcere, spuse, ca ceva de la sine înţeles :

Trebuie să ne grăbim, dragă Margareua, astfel nu mai scăpăm de doamna Sprodgkin.

La care doamna Milvey, pe tonul ei răspicat şi plăcut:

— Aa, *da,* căci e o încurcă-lume, Frank, şi-i *atît* de pisaloagă !

Abia apucase să rostească aceste cuvinte, cînd li se şi anunţi că cea de care se temeau aştepta jos, gata la datorie, să i se dea un sfat într-o chestiune spirituală. Diversele puncte asupra cărora doamna Sprodgkin voia să se lămurească avînd rareori un caracter urgent (ca de pildă : cine a dat naştere cui, ori unele informaţii despre amoriţi), în asemenea cazuri speciale, doamna Milvey recurgea la procedeul de a o momi cu cite-un cadou alcătuit din ceai şi zahăr, o bucată de piine şi unt. Aceste daruri, doamna Sprodgkin le primea, dar stăruind totuşi, dintr-un simţ al datoriei, să rămînă în vestibul pînă iăcea o plecăciune în faţa pastorului Frank, la revenirea sa.

Acesta spuse neprevăzător, în felul lui blîncl de a fi :

— Ei, Sally, aici erai !

Atît i-a trebuit, că doamna Sprodgkin îl şi prinse în mrejele unei sporovăieli fără sfîrşit, în legătură cu semnificaţia pe care o aveau în ochii ei ceaiul şi zahărul devenit mirt şi tămîie, iar pîinea şi untul identifieîndu-se cu lăcustele şi mierea de pădure. După ce doamna Sprodgkin îşi împărtăşi ştirile edificatoare, domnul şi doamna Milvey porniră în grabă şi înfierbîntaţi spre gară, lăsînd-o mai departe, neclintită, în vestibul.

Lot ceea ce notăm aici este spus în cinstea acestei perechi de buni creştini, reprezentanţi a sute de alte perechi de buni creştini, deopotrivă de conştiincioşi şi de utili, care vin cu mica lor contribuţie la marca operă şi nu consideră că sînt în primejdie de a-şi pierde demnitatea dacă se pun la dispoziţia unor fiinţe pe cît de flecare pe atît de incoerente.

— Am fost reţinuţi în ultima clipă de o persoană care avea dreptul să fie ascultată de mine — se scuză cu modestie reverendul Frank Milvey faţă de Lightwood.

La care, doamna Milvey adăugă, luînd apărarea pastorului, în felul ei bătăios de a-şi ocroti soţul :

— Aa, da, am fost reţinuţi în ultima clipă. Dar cît *despre*

cred că eşti *exagerat* dc cumsecade şi îngădui să se *cam* abuzeze de tine.

Bella îşi dădea scama, cu toate garanţiile prezentate de ca, că absenţa lui John va fi un prilej dezagreabil de nedumerire din partea soţilor Milvey, şi păm puţin încurcată cînd doamna Milvey o întrebă :

— Ce mai face domnul Rokesmith, a plecat înaintea noastră ? Sau *vine* după noi ?

Se văzu astfel nevoită să-l expedieze din nou în pat, unde să aştepte pînă la sosirea medicului ca să-l taie încă o dată cu lanţeta, dar de astă dată Bella nu mai era la fel dc sigură pe sine ca prima oară ; căci o minciună necesară spusă de două ori ajunge să fie aproape o minciună adevărată cînd nu eşti obişnuit să minţi.

— Vai de mine ! — exclamă doamna Milvey. — Ce *rău* îmi parc ! Cînd am mai fost pe acolo, domnul Rokesmkh arătase *atîta* interes pentru Lizzie Hexam ! *Măcar* dacă ştiam că s-a umflat la faţă, i-am fi *putut* aduce ceva care să facă să nu-1 mai doară, cît timp dura această *scurtă* excursie.

Ca să mai îndulcească puţin minciuna nevinovată, Bella se grăbi să precizeze că nu avea dureri.

Doamna Milvey se bucură *grozav.*

— Nu ştiu *cum* se face — continuă doamna Milvey ____ si sînt *sigură* că nici tu nu ştii, Frank, dar clericii şi soţiile lor s-ar părea că *pricinuiesc* feţe umflate. Ori de cîte ori mă uit la vreun oopil la şcoală, am impresia că i se umflă faţa *numaidecit. Nu e chip* să facă Frank cunoştinţă cu vreo bătrînă, că aceasta şi începe să aibă dureri în obraji. Şi încă ceva : pe bieţii *copii* îi facem să capete guturai. Nu ştiu *cum* vine asta şi tare aş vrea să nu mai fie aşa... dar cu *cît* ne ocupăm mai mult de ei, cu *atît* ei se guturăiesc mai mult. întocmai ca atunci cînd începe predica... Frank, uite un profesor. L-am mai văzut undeva.

Se referea la un tînăr sfios ca înfăţişare, în haină şi vestă dc culoare neagră şi pantaloni pepit. Intrase cam iritat în gară, dintr-un birou, îndată după ce Lightwood se dusese spre tren ; citea grăbit afişele şi anunţurile de pe pereţi. Era atent şi neliniştit în legătură cu ce vorbea lumea care aştepta în- tr-un necontenit du-tc-vino. Se apropiase mai

clipa eînd doamna Milvey pomeni de Lizzie Hexam, şi de atunci, aco.o rămase, deşi tot timpul cu ochii spre uşa pe care Lightwood ieşise. Stătea cu spatele către ei, cu mănuşi în mîinile împreunate dinapoia lui. Acum se vedea bine că şovăie dacă să recunoască faptul că auzise referirea la cl, cînd domnul Milvey i se adresă :

— Am uitat numele dumneavoastră — spuse el — dar îmi aduc aminte că v-arn văzut la şcoala unde predaţi.

— Numele meu este Bradley Headstonc, domnule — răsipunse el, retrăgîndu-se într-un loc mai ferit.

— Nu trebuia să-l fi uitat — rosti domnul Milvey, întinzîndu-i mîna. — Sper că vă simţiţi bine. Puţin cam obosit, mi-e teamă.

—- Da, domnule, sînt obosit de prea multă muncă, în momentul de faţă numai.

— Nu v-aţi refăcut în ultima vacanţă ?

— Nu, domnule.

— Numai şi numai muncă, fără nici un fel de destindere, domnule Headstone... în cazul dumneavoastră nu mă tem că o să vi se facă lehamite, dar dacă nu luaţi seama o să căpătaţi o astenie.

— O să caut să fiu mai atent, domnule. Aş putea să vă rog să veniţi cu mine afară, pentru o clipă ?

— Bineînţeles.

Era seară, şi gara — luminată din plin. Profesorul, care tot timpul nu-şi luase ochii de la uşa pe unde ieşise Lightwood, trecu acum pe lîngă o alta dintr-un ungher mai îndepărtat, cu mai multă umbră, şi spuse trăgîndu-şi mănuşile din mină :

— Una dintre doamnele cu care sînteţi, domnule, a pomenit în apropierea mea un nume pe care-1 cunosc bine, aş putea spune. Numele sorei unui fost elev de-al meu. Mi-a fost elev cu mult în urmă, şi muncind din greu s-a ridicat repede. Numele este Hexam. Lizzie Hexam...

Părea un om timid, căznindu-se să-şi stăpînească nervii, şi vorbea într-un fel foarte chinuit. Pauza dintre ultimele două propoziţii a fost destul de sîînjenitoare pentru cel care-1 asculta.

— Da — încuviinţa domnul Milvey. — Tocmai nc du con la ca.

— Mi-am închipuit, domnule. Sper că nu i s-a-ntîmpla'c ceva râu sorei fostului meu elev. Nu s-a abătui vreo nenoro- cire asupra ei, nădăjduiesc ? N-are vreun necaz, sper. N-a pierdut pe nimeni... din familie ?

Domnul Milvey se gîndi că omul acesta era foarte ciudat, că avea nişte priviri sumbre, sfioase, dar îi răspunse ca dc obicei, în felul lui deschis.

— Mă bucur că vă pot spune, domnule Headstone ; sora vechiului dumneavoastră elev nu a suferit nici o astfel de pierdere. Credeaţi că mă duc poate într-acolo ca să înmormîn- tez pe cineva ?

— E posibil să fi făcut, domnule, o asemenea asociere de idei, ştiind că sînteţi pastor, dar n-am fost conştient dc acest lucru... Atunci, domnule, nu pentru aşa ceva vă duceţi ?

Un om într-adevăr foarte ciudat, cu nişte priviri ascunse, pur şi simplu apăsătoare !

— Nu. De fapt — reluă domnul Milvey — dat fiind că vă interesează atît dc mult sora fostului dumneavoastră elev, aş putea să vă spun că mă duc într-acolo pentru căsătorie.

Profesorul tresări şi se retrase.

— Nu eu mă căsătoresc cu ea — adăugă domnul Milvey, zîmbind — pentru că eu am soţie, ci ca să oficiez slujba de cununie la nunta ei.

Bradley Headstone se prinse de un stîlp dindărătul lui ; dacă domnul Milvey nu văzuse încă un om livid la faţă, vedea atunci.

— Sînteţi foarte bolnav, domnule Headstone !

— Nu cine ştie ce, domnule. O să-mi treacă foarte curînd. Am adeseori ameţeli, m-am obişnuit. N-aş vrea să vă mai reţin, domnule ; nu e nevoie să fiu ajutat, mulţumesc. Vă rămîn recunoscător pentru aceste minute pe care mi le-aţi acordat.

Deoarece domnul Milvey nu mai avea prea mult timp la îndemînă, dădu un răspuns politicos şi se întoarse în 9ala de aşteptare ; observă că profesorul, cu pălăria în mînă, se re- zemase de stîlp şi trăgea din răsputeri de fularul de la gît, gata-gata să-l rupă parcă.

De aceea, reverendul Erank Milvey atrase atenţia unui funcţionar din gară asupra lui, anunţînd

— Este cineva afară care pare foarte bolnav >i ar avea nevoie de ajutor, deşi refuza să ccară.

între timp, Lighrwood avusese grijă să ia bilete ; clopoţelul sună dc plecare. îşi ocupară locurile, şi trenul se urni din gară, cînd acelaşi funcţionar alergă pe peron, uitîndu-se prin toate vagoanele.

— Aa, aici sînteţi, domnule ! — spuse el, sărind pe scară ; se ţinea cu coatele de rama ferestrei de la portieră, în timp ce trenul se puse în mişcare. - Persoana pe care mi-aţi arătat-o a făcut o criză de nervi.

— Deduc, din cîte mi-a spus, că face deseori asemenea crize. La aer curat are să-şi revină.

Avusese, după cum mărturisea funcţionarul, o criză foarte rea ; muşca şi lovea în jurul lui, furibund. N-ar vrea să-i dea cartea sa de vizită, deoarece el îl văzuse pentru prima oară ?

Domnul Milvey îi înmînă cartea de vi/ită, cu explicaţia că era un om cu o profesie foarte respectabilă şi că-i spusese că nu se simte bine, după cum se citea şi pe chipul lui.

Funcţionarul luă cartea de vizită, aşteptă un moment prielnic să sară, sări, şi astfel incidentul luă sfîrşit.

Trenul uruise printre acoperişurile caselor, printre frînturi de ziduri de la casele dărîmate pentru a-i face mai mult loc* pe deasupra străzilor în forfotă, pe sub pămîntul rodnic, pînă ce zbură peste fluviu, ţîşnind ca o bombă peste suprafaţa liniştită, şi din nou dispăru ca şi cum ar fi explodat, în trîmbe de fum, de aburi şi de foc. încă puţin, şi iarăşi urlă peste fluviu, ca o rachetă uriaşă, privind meandrele, colurile apei cu nespus dispreţ şi gonind drept spre ţintă, la fel ca şi Timpul, căruia nu-i pasă dacă valurile vii se înalţă sau cad, dacă reflectă lumini cereşti sau tenebre, de produc micile lor recolte de grîne şi flori, de cotesc ici ori colo, dacă sînt zgomotoase sau tăcute, tulburi sau limpezi, căci cursul lor are un unic şi sigur scop final, deşi izvoarele şi căile lor sînt numeroase.

Apoi, urmă o cursă cu trăsura de-a lungul fluviului solemn, care se furişa în-noapte aşa cum totul se furişează, noapte şi zi, cedînd atît de paşnic atracţiei acelei stînci de magnet : Eternitatea. Şi cu cît se apropia de camera unde zăcea bolnav Eugene, cu atît mai mult se temeau sa nu se fi

sfîrşh' totul. Văzură, în fine, lumina diluză licărind la fereastra Lui, ţi [ast]a l[e] dădu nădejdi, deşi Lightwood tremura la gîndul : „Chiar dacă s-ar fi prăpădit, ca tot acolo avea să fic“.

Dar Eugene zăcea liniştit, într-o stare de amorţeală şi -.om nolenţă. Bella intră în încăpere, atrăgînd atenţia cu un deget ridicat să 1111 se facă zgomot; o sărută încet pe Lizzie, dar nu spuse un cuvînt. Nici unul dintre ei nu vorbi, ci se aşezară cu toţii la marginea patului şi aşteptau în tăcere.

Acum, în veghea nopţii, sumedenie de întrebări o frămîntîau pe Bella, ţesute în volbura fluviului şi vuietul trenului : ce s-o fi ascunzînd în adîncurile tainei lui John ? Cum se face că n-a fost niciodată văzut de domnul Lightwood, pe care încă îl mai ocolea ? Cînd va avea loc încercarea la care va fi supusă şi prin care îşi va dovedi încrederea şi simţul datoriei faţă de soţul ei, făcîndu-1 să triumfe ? Căci aşa se exprimase el. Trecerea ei prin această încercare urma să-l facă din toată inima pe bărbatul iubit să triumfe. în adîncul sufletului ei, Bella nu putea uita aceste cuvinte.

Tîrziu, în toiul nopţii, Eugene deschise ochii. Era conştient şi deodată întrebă :

— Cît să fie ceasul ? Oare Mortimer al nostru s-o fi întors ?

Lightttood, care se afla în imediata lui apropiere, răspunse el însuşi :

— Da, Eugene, şi totul este pregătit. "

— Dragă prietene ! — replică Eugene, zîmbind. — Amîndoi îţi mulţumim din inimă. Lizzie, spune-le că sînt bineveniţi şi că dac-aş putea, aş fi mai vorbăreţ.

— Nu e nevoie — interveni domnul Milvey. Noi ştim acest lucru. Te simţi mai bine, domnule Wrayburn ?

— Sînt nespus de fericit... — glăsui Eugene.

— Şi în privinţa sănătăţii mai bine, sper ?

Eugene întoarse ochii spre Lizzie, semn că voia s-o cruţe, şi nu dădu nici un răspuns.

Apoi se ridicară cu toţii, şi domnul Milvey. deschizînd cartea, începu slujba cununiei, cuvinte rar asociate de umbra morţii şi atît de inseparabile de iureşul vieţii, de veselie, speranţă, vigoare, satisfacţii. Bella îşi aminti cit de diferit

a decurs totul la modesta ci căsătorie, atu de insorită, şi o podidi plînsul.

Copleşită de milă, doamna Milvey se porni şi ea pe plîns. Croitoreasa pentru păpuşi, cu faţa ascunsă în mîini, plîngca în cununa ei aurie dc păr.

Domnul Milvey oficie slujba cu simplitatea cuvenită, citind cu voce limpede, aplecat deasupra lui Eugene, care ţinea ochii îndreptaţi spre el. Deoarccc mirele nu putea mişca mîna, îi atinse degetele cu verigheta şi apoi o puse în inelarul miresei. Cînd cei doi îşi jurară credinţă, ea îşi aşeză mîna peste mîna lui şi rămaseră astfel cîteva clipe. După ceremonie, toţi părăsiră încăperea ; Lizzie îşi petrecu braţul pe sub capul lui şi îşi lăsă fruntea pe pernă lîngă el.

— Dă perdelele în lături, fetiţa mea dragă — o rugă Eugene după un timp — să putem privi ziua noastră de nuntă.

Soarele răsărea, şi primele raze pătrundeau în încăpere cînd ca se întoarse şi-l sărută pe buze.

— Fie intr-un ceas bun ! — rosti Eugene.

— Fie într-un ceas bun ! — repetă Lizzie.

— Ai avut o biată nuntă, scumpa mea soţie — spuse Eugene. — Un om zdrobit nedemn, întins cit e de lung în nat şi care nu-ţi va lăsa nimic cînd vei fi văduvă linără.

— Am avut o nuntă — răspunse ea — pentru carc numai dacă mi se îngăduia să sper aş fi dat o lume întreagă.

— Tu ai făcut un sacrificiu — zise Eugene, clătinînd din cap. — Dar ţi-ai slujit cu credinţă tot tezaurul din inima ta. Singura mea justificare este că te-ai sacrificat de la început, fetiţa mea dragă !

— Nu. Este un dar pe carc ţi-1 fac ţie.

— E acelaşi lucru, sărmana mea Lizzie !

— Sst, sst ! Cu totul altceva.

Ochii lui erau scăldaţi în lacrimi, şi ea îl rugă să-i închidă

— Nu — se împotrivi Eugene, iarăşi clătinînd din cap — lasă-mă să te privesc, I.izzic, cît îmi mai e cu putinţă. Nobila şi devotata mea copilă [1]

La aceste laude, i se umplură şi ci ochii dc lacrimi. Iar cînd Eugene îşi adună toată forţa să-şi mişte puţin capul rănit ca să şi-l aşeze pe pieptul ei, lacrimile lor se amestecară.

— Lizzie... — spuse Eugene, după un timp de tăcere — cînd vezi că mă pierd din acest adăpost pe care atît de puţin îl merit, vorbeşte-mi, strigă-mi numele, şi cred că o să-mi revin

— Da, dragă Eugene.

■— Vezi ! — exclamă el, zimbind. -— Fără line mi-aş li pierdui din nou cunoştinţa !

Puţin mai tîrziu, cînd dădea semne că avea să se culunde iarăşi în nesimţire, ea spuse, cu un glas scăzut şi molcom :

— Eugene, dragul meu soţ.

Numaidecît, el răspunse :

— Vezi, din nou ! Uite, mă poţi readuce la simţire !

Mai apoi, chiar dacă nu mai vorbea, îi dădea răspuns prin- tr-o uşoară mişcare a capului, pe pieptul ei.

Soarele se înălţase pe cer cînd ea se desprinse ca sa-i poată da întăritoarele şi hrana de care avea neapărat nevoie.

Slăbiciunea extremă a unui trup numai fracturi, epavă inertă — iată ce o alarma acum ; totuşi, Eugene părea să se simtă ceva mai bine.

— Ah, iubita mea Eizzie ! — spuse el, abia şoptit. — Dacă mă voi însănătoşi, cum o să mă pot răscumpăra pentru tot ce-ţi datorez ?

— Să nu-ţi fie ruşine cu mine — răspunse ea — şi atunci te vei răscumpăra mai mult decît trebuie.

— Va fi nevoie de o viaţă întreagă, Eizzie, ca să răscuinpăr totul ; mai mult decît o viaţă întreagă.

-— Atunci, trăieşte pentru asta... trăieşte pentru mine, Eugene... trăieşte să vezi cit de mult îmi voi da silinţa să mă instruiesc şi să nu te fac niciodată de ris.

•— Fetiţa mea dragă — răspunse el, pe tonul de odinioară, mai mult ca orieînd. — Dimpotrivă, mă gîndesc dacă n-ar fi mai bine să mor.

— Ar fi mai bine să mă laşi cu inima zdrobită ?

— Nu asta voiam să spun, fetiţa mea dragă, nu la asia mă gîndeam. Iată la ce mă gîndeam. Din milă pentru mine... în halul ăsta, rănit şi infirm cum sînt, faci atît de mult pentru mine... te gîndeşti aşa de frumos la mine... mă iubeşti atît de mult !

— Da, numai cerut de deasupra noastră ştie cit de mult te iubesc.

— Numai cerul de deasupra noastră ştie cît de mult te preţuiesc pentru asta. Ei bine. Dacă voi trăi, ai să descoperi cine sînt.

— Am să descopăr că bărbatul meu este o mină de calităţi şi energie, pe care le va folosi cît mai bine ?

— - Sper acest lucru, scumpă Eizzie - spuse Eugene, dus pe gînduri, şi totuşi oarecum vesel. — Sper acest lucru. Dar nu-s destul de orgolios ca să cred asta. Cum pot crede aşa ceva, privind în urmă la tinereţea mea istovită în nimicuri, inutilă ? Sper din toată inima, dar nu-mi vine să cred. Arn o puternică presimţire că trăind te-aş dezamăgi în bunele tale păreri despre mine... şi de aceea, mai bine să mor, draga mea !

Capitolul XII

UMBRA CARE TRECE

Vînlul şi marea se schimbaseră de un număr cuvenit de ori, pămîntul se rotise în jurul soarelui de un număr cuvenit de ori, iar vaporul necunoscut făcuse călătoria pe occan în tihnă şi adusese un bebeluş cu numele de Bella. Cine era mai norocos şi mai fericit ca doamna Rokesmith, în afară de domnul John Rokesmith ?

— *Acum* ai vrea să fiu bogat, scumpo ?

— Cum poţi să-mi pui o asemenea întrebare, John draga ? Nu sînt bogată oare ?

Acestea erau printre primele cuvinte spuse în preajma pruncului Bella în timp ce dormea. Curînd, s-a dovedit a fi o fetiţă de o uimitoare deţleptăciune, care se împotrivea din răsputeri la apropierea bunică-si, iar cînd doamna aceea o blagoslovea cu cine ştie ce atenţie, atunci numaidecît o apuca durerea de burtă.

Era ceva îneîntător s-o vezi pe Bella mereu cu ochii pe pruncul ăsta, descoperindu-şi gropiţele în reproducerea aceea delicată, ca şi cum s-ar fi uitat în oglindă fără urmă de vanitate. Tatăl-heruvim tocmai făcuse observaţia, adresîndu-se soţului ei, că datorită copilului părea mai tînără ca înainte şi că-i amintea de zilele cînd avea o păpuşă favorită, căreia în timp cc o purta cu sine obişnuia să-i vorbească. Să fi cotrobăit lumea în lung şi-n lat, şi tot nu găseai un alt copil răsfăţat cu atîtca fleacuri plăcute, cu atîtea cîntece cîte spunea şi fredona Bella fetiţei ei, care să fi fost îmbrăcată şi dezbrăcată atît de des în douăzeci şi patru de ore aşa cum Bella o îmbrăca şi o dezbrăca pe a ei, ori care să fi fost ţinută ascunsă după uşă şi scoasă, de îndată ce taică-său venea acasă, să se împiedice de ea în drum, ca fetita asta. Intr-un cuvînt :

un copil extrem de neastâmpărat, care, graţie spiritului năstruşnic şi inventiv al unei mame tinere şi mîiidre, făcea doar jumătate din şotiile puerile fireşti.

Copilul extrem de neastâmpărat avea vreo două-trci luni cînd Bella începu să observe un nor pe fruntea soţului ei. Cu cît îl privea mai mult, cu atît îşi dădea seama că expresia de îngrijorare de pe chipul lui se accentua, pricinuindu-i ei o stare de mare nelinişte. Nu o dată l-a trezit pentru că vorbea prin somn ; şi cu toate că nu făcuse altceva decît să-i repete numele, în mintea ei era limpede că această agitaţie izvora din cine ştie ce griji împovărătoare. Dc aceea, pînă la urmă Bella îşi asumă dreptul de a împărţi povara, purtînd şi ea jumătate.

— Ştii, John dragă — spuse ca, revenind veselă la convorbirea lor de mai înainte — cred că în lucruri importante te poţi bizui pe mine liniştit. Şi, desigur, nu dintr-o nimica toată eşti tu atît dc abătut. Foarte frumos din parte-ţi de a încerca să-mi ascunzi că ceva te stânjeneşte, dar c cu neputinţă, John iubitule.

— E adevărat, scumpa mea, nu mă prea simt în apele mele.

— Atunci, spune-mi, domnule, din cc cauză.

John ocoli întrebarea.

„Nu-i nimic — gândi Bella, hotărâtă. — John îmi cerc să arn încredere absolută în el şi nu va fi dezamăgit.[41]

într-o zi se duse să-l întâlnească la Londra, pentru a face unele cumpărături. La capătul călătoriei îl găsi aşteptând-o şi se plimbară împreună pe străzi. Era vesel, deşi mereu revenea la ideea bogăţiei de care duceau lipsă. O întreba dacă nu i-ar plăcea să aibă cutare echipaj, care să-i aştepte pentru a-i duce acasă, o casă frumoasă, şi în acest caz, cc ar dori Bella cel mai mult să găsească în casă ?

Ei bine ! Bella habar nu avea. Deoarece nu-i lipsea nimic, nu putea spune. Dar, treptat, ea a fost pusă în situaţia de a mărturisi că ar fi vrut să aibă pentru copilul extrem dc neastîmpărat o odaie aşa şi aşa, cum alta nu se mai pomenise. „Trebuie să fie un adevărat curcubeu dc culori", pentru că era sigură că fetiţa observase culorile ; scara avea să fie împodobită cu cele mai frumoase flori, căci fetiţa, fără doar şi poate, remarcase florile ; şi undeva mai trebuia să fie o colb âc cu cele mai minunate păsărele.

mai încăpea nici cea mai mică îndoiala — remarcase păsările. Atît ? Nimic altceva ? Nu, John dragă. Gusturile copilului neastâmpărat o dată satisfăcute, Bella nu se mai gîndea la nimic altceva.

Discutau mai departe pe tema asta, cînd John o întrebă :

— Cum, de pildă, nu vrei nici un fel de bijuterii pe care să le porţi tu ?

Iar Bella răspunsese, rîzînd :

— Ah, dacă ai ajuns aici, da, n-ar strica să fie pe maia de loaletă şi o casctă frumoasă, de fildeş, cu bijuterii.

Dar toate visurile astea deodată se întunecau, destrăinîn- du-se.

Tocmai dădeau colţul unei străzi, cînd se întâlniră cu domnul Lightwood.

Rămase locului ca împietrit văzîndu-1 pe soţul Bellei, care în aceeaşi clipă schimbă feţe-feţe.

— Domnul Lightwood şi cu mine ne-am mai întâlnit pîna acum — spuse el.

— V-aţi mai întâlnit, John ? — repetă Bella pe un ton de mirare. — Domnul Lightwood spunea că nu te-a mai văzut niciodată.

— Atunci, n-am ştiut că era dumnealui — răspunse Lightwood, cam descumpănit din pricina Bellei. — Credeam că auzisem numai de... domnul Rokesmith.

Accentuă numele.

— Când domnul Lightwood m-a cunoscut, iubita mea — prociză John, fără să ocolească privirea lui, ci dimpotrivă uitin- du-se ţintă la el — pe atunci mă numeam Julius LIandford.

Julius I landford ! Nume de care Bella de atîtea ori dăduse în ziare, mai demult, pe vremea cînd locuia în casa domnului Boffin. Julius Handford, la care se făcuse în presă un apel stăruitor să apară, iar pentru cine va aduce veşti despre el şe^publicase că se va oferi o recompensă !

— Aş fi evitat să pomenesc despre acest lucru în prezenţa dumitale — spuse Lightwood Bellei, politicos — dar deoarece chiar soţul dumitale a adus vorba, nu-mi rămîne decît să confirm această curioasă mărturisire. L-am cunoscut drept domnul Julius Handford, şi mai tîrziu (desigur, cu ştirea lui) mi-a fost extrem de greu să-i mai dau de urmă.

întocmai — recunoscu Rokesmith calm — iar scopul

Bclla sc uita uimita cînd la unul, citul la celalalt.

— Domnule Lightwood — continuă soţul ei deoarece întîmplarea ne-a pus, in sfîrşit, faţă-n faţă... ceea ce nu-i de mirare... ar fi fost de mirare dacă, în ciuda împotrivirilor melc asidue, întîmplarea făcea să ne-ntîlnim mai devreme... vreau, doar atît. să-ţi aduc aminte că ai mai trecut pe la mine si totodată să adaug că nu mi-am schimbat domiciliul.

— Domnule — replică l ightwood, cu o privire plină de subînţeles către Bclla — poziţia mea este intr-adevăr penibilă. Sper să nu Iii amestecat într-o afacere atît de sumbră, deşi nu se poate să nu-ţi fi dat seama ca purtarea dumitale cel puţin ciudată a atras după sine suspiciuni.

— Ştiu asta — a fost tot ce i-a răspuns.

— Datoria mea profesională — continuă Lightwood, şovăind, din nou aruneînd o privire spre Bella — se afla in profund dezacord cu sentimentele mele personale, dar nu prea şi iu, domnule l landford, sau domnule Rokesmith, dacă am dreptul să mă despart de dumneata aici fără o temeinică lămurire a atitudinii dumitale de la un capăt la altul.

Bella îl prinse dc mînă pe soţul ei.

— Nu I' neliniştită, scumpa mea. Domnul Lightwood va vedea că are foarte bine dreptul să-şi ia rămas bun de la mine aici. In orice caz — adăugă Rokesmith va vedea ca eu ţin să-mi iau rămas bun dc la dumnealui aici.

— Cred, domnule — spuse Lightwood — că n-ai putea tăgădui prea lesne că atunci cînd am fost la dumneata acasă, cu prilejul despre care pomeneai, tc-ai ferit să dai ochi cu mine în acest scop.

— Domnule Lightwood, te asigur, nici prin gînd nu-mi trece să tăgăduiesc. Aş fi continuat să mă feresc de dumneata, îu acelaşi scop, încă puţin timp, dacă nu ncntîlneam cu dumneata acum. Mă duc direct acasă, unde voi rămîne pînă mîinc la amiază. Aşadar, sper să ne cunoaştem mai bine. Bună ziua.

Lightwood rămase locului, neştiind ce să facă, dar soţul Bellei porni, trecînd pe lîngă el, la braţ cu Bella ; ajunseră acasă fără să întîmpine vreun neajuns din partea cuiva.

’ Seara, după cină, John Rokesmith îi spuse soţiei lui, care îşi păstrase buna dispoziţie :

— Şi nici măcar nu mă-ntrebi, draga mea, de cc-am purtat numele acela, Julius l landford ?

—=■ Nu, iubiie John. Aş vrea sa ştiu din toată inima, fireşte (ceea ce confirma şi neliniştea întipărită pe chipul ei), dar o să aştept pînă-mi vei spune tu, de bunăvoie. M-ai întrebat dacă aş putea avea încredere în tine, şi-ţi răspund da, fără şovăire.

Că el începuse să triumfe, Bella bineînţeles observă. N-avea nevoie de o confirmare a convingerii ei, dar dacă totuşi i-ar fi trebuit, ar fi dedus-o după faţa lui luminoasă.

— Nu puteai să fi fost pregătită, scumpa mea, pentru o asemenea descoperire, cum că misteriosul domn IT and lord era una şi aceeaşi persoană cu soţul tău ?

— Nu, John dragă, fireşte că nu. Dar mi-ai spus să mă pregătesc pentru a trece printr-o încercare, şi cu m-am pregătit.

O trase să se cuibărească mai aproape de el şi îi spuse că lotul are să se termine curînd, iar adevărul va ieşi la iveală.

— Şi acum — continuă el — ia aminte, draga mea, la ce voi adăuga îndată. Nu mă aşteaptă nici un fel de primejdie şi nimeni nu s-ar putea atinge de mine ca să-mi facă vreun rău.

— Eşti sigur de asta, John dragă, absolut sigur ?

— Nimeni nu s-ar putea atinge nici măcar de-un fir de păr din cap ! De altfel, n-am pricinuit nimănui neplăceri şi nici n-am făcut pe cineva să sufere. Vrei să-ţi jur acest lucru ?

— Nu, John ! — exclamă Bella, punîndu-i mîna pe buze, cu o expresie plină de mîndrie. — Niciodată faţă de mine !

— Dar împrejurările — continuă el — pe care numaidecît le voi lămuri şi pot sa le lămuresc au aruncat asupra mea suspiciuni dintre cele mai stranii. E-ai auzit pe domnul Light- wood vorbind despre o afacere sumbră ?

— Da, John.

— Eşti pregătită să auzi limpede ce a vrut să spună ?

— Da, John.

— Iubita mea, se gîndca la uciderea lui John Harmon, soţul care-ţi fusese destinat.

Bella îl apucă de braţ ; inima îi zvîcnea iute în piept.

— John, tu nu poţi fi bănuit ?!

— Iubita mea, s-ar putea... pentru că şi sînt bănuit !

Amîndoi tăceau. Bella stătea şi se uita la el ; faţa şi

— Cum de-ndrăznesc una ca asta ? — strigă în cele din urmă, izbucnind intr-un plîns de generoasă indignare. — Iubitul meu soţ, cum de-ndrăznesc una ca asta ?

O îmbrăţişă, iar ea işi deschise braţele, ţinînd-o aproape de inima lui.

— Ştiind toate astea chiar, încă mai poţi avea încredere în mine, Bella ?

— Am încredere în tine, John dragă, cu toată fiinţa mea. Dacă n-aş avea încredere în tine, ar trebui să cad moartă la picioarele tale.

Triumful de pe chipul lui era într-adevăr strălucitor cînd privi în sus, întrebînd-o, cu înflăcărare, ce anume făcuse el ca să merite inima acestei făpturi atît de dragi şi dc devotate. Din nou îi puse mîna pe buze.

— Sst!... făcu ea, apoi îi spuse, în felul ei firesc şi duios, că dacă toată lumea ar fi împotriva lui, ea ar ii pentru el ; că dacă toată lumea l-ar acuza, ea l-ar crede nevinovat ; că dacă ar fi dc ocară în ochii tuturor, în ochii ei ar fi onorat; şi că, bănuit cu totul şi cu totul pe nedrept, ea şi-ar putea închina viaţa ca să-l consoleze şi să sădească în sufletul fetiţei lor credinţa pe care o avea în el.

Un amurg calm şi fericit încheie acea splendidă zi. Stăteau în tihnă unul lingă celălalt şi între timp se lăsase întunericul, cînd o voce stranie îi făcu pe amîndoi să tresară :

— Să nu se sperie doamna dacă fac lumină — spuse necunoscutul ; numaidecît se auzi un chibrit scăpărînd şi o flacără apăru în mîna cuiva.

îndată, John Rokesmith îşi dădu seama că băţul de chibrit şi glasul aparţineau domnului inspector, pe care cîndva, în cursul acestei povestiri, l-am văzut meditînd şi acţionând.

— îmi îngădui libertatea — rosti domnul inspector pe un ton oficial — să fac apel la memoria domnului Julius Handford, care cu mult, mult timp în urmă mi-a lăsat numele si adresa la noi la birou. Doamna ar avea ceva împotrivă dacă aş aprinde cele două lumînări de pe prichiciul căminului, pentru a arunca mai multă lumină asupra chestiunii ? Nu ? Mulţumesc, doamnă. Ei da, acum mai zic şi eu !

Domnul inspector, în pantaloni şi redingotă de culoare albastru-închis, încheiată pînă sus, părea 1111 militar în retragere din Armata Regală cînd, cu batista la nas, se aplecă dinaintea doamnei Rokesmith.

— Mi-aţi făcut cinstea, domnule Ilandford — continuă inspectorul — dc a vă însemna numele si adresa dumneavoastră ; iată petecul de hîrtie pe care aţi notat. Comparind scrisul de aici cu dedicaţia : „Doamnei Bel la Rokesmith. De la soţul ei, de ziua naşterii'[1] — de pe foaia de titlu a acestei cărţi de pe masă... ce volumaş frumos... plăcute amintiri... seamănă perfect. Aş putea sta puţin de vorbă cu dumneavoastră ?

— Desigur. Chiar aici, vă rog — răspunse.

— Păi — replică inspectorul, din nou slujindu-se de batistă — deşi doamna n-ar avea nici un motiv să se alarmeze, doamnele totuşi se cam sperie cînd e vorba dc afaceri... pentru că sînt mai gingaşe, obişnuite îndeosebi cu treburile gospoda reşti... şi în general îmi propun ca o regulă să mă retrag din prezenţa doamnelor înainte de a intra în chestiuni de afaceri. Sau poate — sugeră inspectorul — doamna binevoieşte să urce scara să vadă ce mai face bebeluşul !

— Doamna Rokesmith... — începu soţul ei.

Dar inspectorul, luînd aceste cuvinte drept o prezentare, spuse :

— Sini fericit, desigur, că am avut onoarea.

Apoi se aplecă, ceremonios.

— Doamna Rokesmith — reluă soţul ei este mulţumită că n-are nici un motiv să se alarmeze, oricare ar fi chestiunea pe care doriţi s-o discutaţi.

— Intr-adevăr ? Aşa este ? —- se miră inspectorul. — De la sexul frumos ai numai dc învăţat cît trăieşti ; nu există ceva care să nu poată fi îndeplinit de o doamnă cînd îşi pune serios în gînd acest lucru, l.a fel şi cu nevastă-mca... Ei bine, doamnă, domnul acesta, soţul dumneavoastră, a dat loc la sumedenie de neajunsuri, care puteau fi înlăturate dacă se prezenta şi aducea explicaţii. Păi. vedeţi, dumnealui *nu* s-a prezentat să aducă explicaţii. In consecinţă, acum. că ue-ntîlnim, dînsul şi cu mine, veţi spune... şi pe bună dreptate... că nu există motive să se alarmeze cineva dacă-i propun să se prezinte... ori, cu alte cuvinte, să vină cu mine... şi să se explice.

Aceste cuvinte ..să vină cu mine[1]', inspectorul le rosti cu oarecare trufie în glas, şi ochii îi străluceau de o lumină rece, oficială.

— Vreti să mă arestati ? întrebă John Rokesmith, foarte

— Ce să mai discutăm ? — replică inspectorul, pe un ion de dojană binevoitoare. — Nu-i de-ajuns că v-am propus să veniţi cu mine ?

— în ce scop ?

— Cerul să vă binecuvînteze ! — exclamă inspectorul. — Mă mir, un om cu educaţia dumneavoastră... Ce să mai discutăm ?

— De ce anume mă acuzaţi ?

— Mă mir de dumneavoastră... în faţa unei doamne... — spuse inspectorul, clătinînd din cap cu un aer de reproş. — Mă mir, cu educaţia dumneavoastră, să nu aveţi atîta delicateţe ! Ei bine, atunci, vă acuz că sînteţi amestecat în crima Harmon. Nu spun dacă înainte de a fi săvîrşilă fapta, în timpul, sau după aceea. Nu spun că, ştiind despre fapta în sine, aţi avut un motiv oarecare de-a o ascunde.

— Vizita dumneavoastră nu mă surprinde. Mă aşteptam să veniţi azi după amiază.

— Nu mai spuneţi ! — se miră inspectorul. — De ce, de ce să mai lungim vorba ? Este de datoria mea să vă aduc la cunoştinţă că orice-aţi spune ar putea fi folosit împotriva dumneavoastră.

— Eu unul nu cred.

— Ascultaţi-mă pe mine — stărui inspectorul. — Acum, după ce v-am avertizat, încă mai susţineţi că v-aţi aşteptat la vizita mea azi după amiază ?

— Da. Şi vă voi spune şi mai mult decît atît dacă veniţi cu mine în camera vecină.

După ce dădu Bellei, care se înspăimîntase, un sărut liniştitor, pe buze, soţul ei (căruia inspectorul îi oferi braţul politicos) luă o luminare şi ieşiră împreună din odaie. Statură de vorbă o jumătate de oră încheiată. Cînd se întoarseră, inspectorul părea extrem de nedumerit.

— L-am poftit pe domnul inspector, draga mea — rosti John — să facă o plimbare cu mine, la care vei lua şi tu

[>arte. Va servi ceva de mîncare şi de băut, dacă-mi îngădui,

a invitaţia ta, în vreme ce tu îţi pui pălăria pe cap.

Domnul inspector nu vru să mănînce, dar luă un pahar cu grog. Amestecînd aceste lichide reci, începu să bea dus pe gîriduri şi din cînd în cînd se trezea vorbind de unul singur, cum că aşa ceva n-a mai pomenit, că niciodată n-a fost

ruiii poate vedea cîtc parale face un om cu părerile lui despre sine cu tot ! De-a lungul acestor observaţii, nu numai o dată a izbucnit în rîs, jumătate vesel, jumătate supărat, cu aerul omului care, după multă chibzuială, ticluisc o ghicitoare straşnică şi-i dădea şi dezlegarea.

Bell a era atît de speriată de soarta lui, că nici nu cuteză să ridice ochii de jos; îşi dădu totodată seama că se petrecuse o marc schimbare în atitudinea lui faţă ele John. Purtarea acestuia din clipa cînd îi spusese „Veniţi cu mine“ se topise în căutături duse pe gînduri, îndelungi, spre John şi ea însăşi, sau uneori îşi trecea greoi mîna peste frunte, de parcă ar fi călcat cu fierul încreţiturile lăsate de meditările lui adînei. Cîţiva sateliţi de-ai lui, care tot gravitau prin preajmă, într-ascuns, tuşind şi fluierînd, acum nu se mai vedeau. Inspectorul se uita la John ca şi cum ar fi vrut să-i facă un serviciu care, din păcate, fusese anticipat. Oare putea înregistra mai multe amănunte dacă ar fi fost mai puţin speriată ? Bella nu ştia ; totul i se părea însă inexplicabil şi nici măcar n-avea în minte o idee cît de cît vagă despre adevărata stare a lucrurilor. Atenţia din ce în ce mai accentuată cu care o privea inspectorul, felul şiret de a ridica din sprînccne cînd ochii li se întîlneau din întîmplare, ca şi cum ar fi întrebat-o „Tot nu pricepeţi ?“, îi sporeau temerile şi în consecinţă nedumerirea.

Astfel, cînd pe la ora nouă, intr-o seară de iarnă, el, ea şi John debarcară la Londra şi, luînd o birjă de la Podul Londrei, treccau pe lîngă cheiuri şi docuri presărate în vale, pe malul fluviului, şi prin dreptul unor locuri stranii, Bella parcă visa. De loc nu-i venea să creadă că ea se afla acolo, nu era cîtuşi de puţin în stare să prevadă ce urma să se mai întîmple ori încotro mergea şi de ce. N-avea nici un fel de certitudini despre prezentul imediat, doar încredere în John, iar John părea şi mai triumfător. Dar ce certitudine era asta !

în sfiişit, coborîră -dinaintea unei curţi unde se afla o clădire cu un lampadar luminat şi portiţă de lemn. Aspectul îngrijit al casei se deosebea foarte mult de al celor din vecinătatea, explicabil prin inscripţia POST DE POLIŢIE.

— Doar n-o să intrăm aici. John ? — întrebă Bella, agaţîndu-se de el.

— Ba da, draga mea ; dar de bunăvoie. Vom pleca din nou, la fel de lesne, nu-ţi fie teamă.

încăperea văruită era albă, ca odinioară, registrul continua să fie ţinut paşnic şi în ordine, ca odinioară, şi ca odinioară se auzea cineva răcnind şi lovind cu picioarele în uşa unei celule îndepărtate. Acest sanctuar nu era un loc de detenţie permanentă, ci un soi de punct de trecere pentru infractori. Patimile josnice şi viciile erau trecute în registru, înmagazinate în celule, apoi expediate cu scrisoare de trăsură, şi lăsau puţine urme.

Inspectorul puse pentru oaspeţi două scaune dinaintea focului şi comunica ceva în şoaptă cu un coleg (cu aceeaşi înfăţişare de militar în retragere din Armata Regală); judecînd după îndeletnicirea lui din clipele acelea, putea li luat drept un scrib în exerciţiul funcţiunii. Cînd isprăviră convorbirea, inspectorul se apropie de cămin şi, spunînd că are să plece undeva în vecinătate, şi anume la birtul Cei şase hamali veseli, să vadă ce mai e pe acolo, ieşi pe uşă. Se întoarse numaidecît, cu observaţia :

— Mai bine nici că se putea ; i-am găsit la masă, în bar, cu domnişoara Abbey.

Plecară toţi trei, împreună.

Bellei i se părea că visează încă ; se pomeni trecînd pragul unui birt plăcut, ca de pe vremuri, şi se pomeni introdusă pe furiş într-o odăiţă triunghiulară, situată cam în faţa barului din acest local. Inspectorul se ocupă de introducerea ei şi a lui John în odăiţa năstruşnică, pe furiş — denumita COSY (tihnă), după inscripţia de pe uşă — intrînd primul pe coridorul îngust, ca apoi să se întoarcă spre ei şi să le facă semn cu braţele deschise, de parcă ar fi condus două oi. Odăiţa era luminată în aşteptarea lor.

— Acum — rosti inspectorul, adresîndu-se lui John şi făcînd lampa mai mică — o să mă duc să beau un pahar cu ei, ca într-o doară, şi cînd o să pronunţ cuvîntul „identificare^ atunci poate că vă arătaţi şi dumneavoastră.

John încuviinţă din cap, iar inspectorul se apropie de uşiţa barului. Din pragul întunecat al odăiţei COSY, unde se aflau în picioare Bella şi soţul ci, puteau desluşi un grup de trei persoane, stînd tihnit la masă in bar, şi puteau auzi tot ce vorbeau.

Ceic trei persoane erau domnişoara Abbey şi doi musafiri bărbaţi.

— Pentru anotimpul ăsta — spuse inspectorul, adresîndu-se tuturor — prea te pătrunde frigul pin' la oase.

— Trebuie să fie pătrunzător, domnule, ca să fie ia înălţimea dumneavoastră — zise domnişoara Abbey. — Pe ce aţi mai pus mîna acum ?

— Mulţumesc pentru compliment, domnişoară Abbey, dar n-am făcut mare ispravă — răspunse inspectorul.

Cu cine-aţi venit în COSY ? — mai întrebă domnişoara
Abbey.

Numai un domn şi nevastă-sa, domnişoară.

— Şi cine suit ? Dacă se poate întreba fără a dăuna planurilor dumneavoastră iscusite puse la cale spre binele celor cinstiţi — rosti domnişoara Abbey, mîndră de domnul inspector ca de un geniu pe tărîm administrativ.

— Sîm străini prin partea asta a oraşului, domnişoară Abbey. Ei aşteaptă pînă ce o să cred eu de cuviinţă să-l duc pe domnul acela într-un anumit loc pentru cîteva clipe.

— - Cît aşteaptă ei — stărui domnişoara Abbey — nu s-ar putea să luaţi cina cu noi ?

Inspectorul se strecura numaidecît în bar şi se aşează în dreptul uşiţei, cu spatele spre coridor, chiar dinaintea celor doi oaspeţi.

— Eu nu iau cina decît seara tîrziu — spuse el. — De aceea, n-o să vă stînjenesc restul mesei. Dar aş servi un pahar de *flip,* dacă c *flip* în cana de lîngă sobă.

— *Flip, flip* este — răspunse domnişoara Abbey — făcut de mine, şi dacă s-ar găsi unul mai bun, tare aş vrea şi eu să ştiu unde anume î

După ce îi umplu un păhărel cu mîini ospitaliere din băutura care scotea aburi, domnişoara Abbey aşează vasul iarăşi lîngă foc, deoarece comesenii încă nu ajunseseră atît de departe îneît să ia *flip,* ci se luptau cu nişte bere blondă, tare.

— Ah-li ! — exclamă inspectorul. — Gustos mai c ! în toată poliţia nu există detectiv care să poată descoperi ceva mai bun ca băutura asta.

— Mă bucur că vă aud vorbind astfel interveni domnişoara Abbey. — Dumneavoastră ar trebui să ştiţi dacă ar exista.

— Domnule Job Potterson continuă inspectorul — beau în sănătatea dumneavoastră. Domnule Jacob Kibble, beau în sănătatea dumneavoastră. Sper, domnilor, că amîndoi aţi călătorit bine pînă acasă.

Domnul Kibble, un bărbat unsuros şi corpolent, care vorbea puţin şi minca mult, ducind stacana de bere la buze spuse, mai mult scurt decît cu haz :

— Şi eu Ia fel.

Domnul Job Potterson, marinar pe jumătate, cuviincios din fire, zise :

Mulţumesc, domnule.

— Cerul să mă aibă-n pa/a lui ! - strigă inspectorul. —

Vorbiţi-mi despre meserii, domnişoară Abbey, şi de felul cum laşa ele urme asupra oamenilor (un subiect pe care nimeni nu l-a atacat)... cine nu-şi dă seama că fratele dumneavoastră-i chelner pc vapor ! Ochii lui strălucesc de agerime şi vioiciune, e plăcut la chip, are o siguranţă în mişcări, aerul omului pe care te poţi bizui la nevoie, ceea ce caracterizează un adevărat chelner ! Iar domnul Kibble, nu e aşa că-i tipul pasagerului din cap pînă-n picioare ? In ciuda trăsăturilor lui de comerciant, care pe orîcine-ar face fericit să-i dea cinci sute de lire pe credit, nu vedeţi cum sclipeşte şi pe el sarea mării ?

— *Dumneavoastră*, poate — se împotrivi domnişoara Abbey — *eu* una nu ! Cît despre meseria de chelner, cred c-a venit vremea ca frate-miu să renunţe la ea şi să ia locul ăsta în primire, căci sora lui se retrage. Dacă nu vine el, aici totul se duce de rîpă. Pentru nimic în lume nu l-aş vinde cuiva de care n-aş fi sigura că duce mai departe tipicul casei înscăunat de mine.

— Aici, domnişoară, aveţi dreptate — interveni inspectorul.

— Oamenii noştri nu cunosc un local mai bun ca ăsta. Dar ce zic eu? Pe jumătate atit de bun ca localul asta n:i cunosc oamenii noştri. Cereţi unui poliţist, domnule Kibble, să va arate un local desăvîrşir, ş-o să vă ducă, pîn' la cel din urmă agent, la Cei şase hamali veseli.

Domnul Kibble aprobă din cap, serios.

— Ce să mai vorbim de timpul care se strecoară printre degete de parc-ar fi un animal avînd coada unsă cu săpun, ca la serbările sătesti — continuă inspectorul (din nou ata-

/"au aşa ! Cum a mai trecut timpul de cînd domnul Job Potterson, aici de faţă, domnul jacob Kibble, aici de faţă, şi un funcţionar de la poliţie, aici de faţă, s-au întîlnit cu toţii pentru prima dată într-o chestiune de identificare !

Soţul Bcllci se apropie tiptil de uşiţa barului şi rămase acolo în picioare.

— Cum a mai trecut timpul — continuă inspectorul molcom, urmărindu-i atent din ochi pe cei doi oaspeţi — de cînd noi trei, cei de-acum, am luat parte la o anchetă chiar în casa asta... domnule Kibble ? Vi s-a făcut rău, domnule ?

Domnul Kibble, cu gura căscată de uimire, se ridică do jos clătinîndu-se ; îl apucă pe Potterson de umăr şi-i făcu semn spre uşiţă, strigînd :

— Potterson ! Ia uite î Uite colo !

Potterson sări în picioare ca ars, se dădu un pas îndărăt şi exclamă :

— Cerule, apără-ne pe noi... ce-o mai fi şi asta ?

Soţul Bcllci reveni lîngă ea, o luă în braţe (căci era îngrozită dc spaima inexplicabilă a celor doi bărbaţi) şi închise uşa de la odăiţă. Se auzi apoi un iureş de voci, în care vocea inspectorului era cea mai activă ; treptat, se potoli şi se făcu linişte, iar inspectorul apăru din nou.

— Acum repede, domnule ! — spuse el, ttitîndu-se înăuntru şî clipind şiret. — S-o scoatem pe doamna numaidccît dc aici.

îndată, Bclla şi soţul ei se şi aflau sub cerul înstelat, revenind singuri la vehiculul pe care-1 păstraseră să-i aştepte.

loatc astea păreau nemaipomenite şi singurul lucru limpede pentru Bella era că soţul ei avea dreptate. Nu-şi dădu seama cum dc avea. dreptate şi cum de-l suspectau că ar fi greşit într-un fel sau altul, ideea nelămurită că poate John niciodată nu adoptase cu adevărat numele de Handford şi că exista o puternică asemănare între el şi persoana aceea misterioasă, iată unica explicaţie satisfăcătoare pe care o găsea. Dar John era triumfător — dc asta îşi dădea seama, iar pentru rest putea să aştepte.

A doua zi, cînd John veni la masă, îi spuse, stîncl pe canapea lîngă Bclla şi micuţa Bella :

— Draga mea, am să-ţi dau o veste. Am părăsit firma dc porţelanuri chinezeşti.

Deoarecc asta părea să-i Iacă plăcere, Bella consideră că nu era nici o ncnorocire.

— într-un cuvînt, iubita mea — continuă John — vechea firmă s-a desfiinţat, s-a dus. Dc acum încolo nu mă mai ocup dc aşa ceva.

— Atunci, ai şi început să lucrc/.i pentru o altă firmă, John ?

— Da, scumpa mea. Mă ocup dc altceva. Şi încă în con diţii mai bune.

Copilul neastîmpărat a fost pus numaidecît să-l felicite şi, cu o mişcare dintr-un braţ durduliu şi pumnişorul nu mai pete, să spună :

— Ulaa ! De tlei oii, doamnelol şi domnilol !

— Mi-e teamă, iubita mea — rosti John — că te simţi foarte legată dc căsuţa asta.

— Ţi-e teamă că mă simt legată de ea, John ? Bineînţeles că da.

— Motivul pentru care am spus că mă tem — adăugă John — este că trebuie să ne mutăm.

— Oh, John !

— Da, draga mea, trebuie să ne mutăm. Acum trebuie să avem o locuinţă la Londra. Pe scurt: noua mea situaţie prevede şi o reşedinţă pentru care nu plătesc nimic şi de aceea trebuie s-o ocupăm.

— Atunci, e un chilipir, John.

— Da. draga mea, este fără îndoială un chilipir.

El se uita la ca cu nişte ochi fericiţi şi totodată cu mult subînţeles. Asta o făcu pe micuţa neastâmpărată să ridice pumnişorul numai pete şi să-l întrebe pe un ton ameninţător ce voia să spună.

— Iubita mea, ai spus că-i un chilipir, iar *eu* am spus că-i un chilipir. Desigur, o observaţie foarte nevinovată.

— Nu-ţi-dau-voic — zise micuţa neastâmpărată — să-lîzi-de-mămica-mea-iubită.

La fiecare cuvînt îşi îndesa pumnişorul numai pete în obrazul lui.

Pe cînd John se apleca să-şi primească pedeapsa, Bella îl întrebă dacă va fi nevoie să se mute neîntârziat. Păi, da. desigur (spuse John), el era de părere să se mute foarte curînd. Şi să-şi ia şi mobila cu ei, bineînţeles ? (întrebă Bella)

Aa, nu (răspunse John), de iapi casa era... intr-un fel, ca să zicem aşa... mobilau gata.

Auzind asta, micuţa neastîmpărată relua ofensiva >i il certă :

— Da acolo, domle, nu există camelă pentlu copii. Cum se poate asta, tată cu inimă de piatlă ?

La care, tatăl cu inimă de piatră îi spuse că există... intr-un fel, ca să zicem aşa, o cameră pentru copii... dacă nu, „facem noi să fie".

— Facem noi să fie ? — se miră micuţa neastîmpărată, în- ghiontindu-1 şi mai şi — da cine clezi că sînt eu ?

Bella o luă apoi în poală şi întorcînd-o cu spatele o îmbuna din sărutări.

— Chiar aşa, John dragă — reluă Bella, îmbujorată fermecător din pricina efortului. — Casa asta, aşa cum este ea, o să fie potrivită pentru fetiţă ? Asta-i întrebarea !

— Bănuiam cu că asta va fi întrebarea — răspunse — şi de aceea am stabilit să vii mîine dimineaţă cu mine s-o vezi.

Rămaseră înţeleşi aşadar ca Bella să-l însoţească pînă acolo a doua zi dimineaţă ; John o sărută, şi Bella era încîntată.

Ajungînd la Londra, ca urmare a micului lor plan, luară o birja de piaţa şi se îndreptară spre soare-apune. Nu numai că se îndreptau spre soare-apune, dar şi către o anumită parte din acest cartier de vest căruia Bella îi întorsese spatele atunci cînd părăsise casa Boffin. Se îndreptau nu numai către o anumită parte din acest cartier, ci tocmai pe strada aceea. Şi nu numai pe strada aceea, ci se opriră, în fine, chiar în faţa acelei case.

— John dragă ! — strigă Bella într-un suflet, privind afară pe fereastră. — Ai văzut unde sîntem ?

— Da, iubita mea. Vizitiul nc-a condus bine.

Fără să bată ori să sune, uşa casei se deschise, şi John o ajută numaidecît să coboare din trăsură. Slujitorul care ţinea uşa deschisă nu-i puse nici o întrebare lui John, nici nu porni înainte sau după ci cînd începură să urce întins treptele. Doar braţul soţului ei, care o înlănţuise, ademenind-o să meargă mai departe, o împiedică pe Bella să se oprească la piciorul scării. Peste tot se vedeau flori splendide, rînduite cu mult gust.

— Oh, John ! — murmură Bclla. — Ce-o mai ti însemnînd şi asta ?

— Nimic, scumpa mea, nimic. Hai să mergem mai departe.

Ceva mai sus, dădură cu ochii de o minunată colivie uriaşă cu nişte păsări tropicale zburînd înăuntru, mai strălucitor eolorate decît florile. In preajmă — un bazin cu o fîntînă arteziană, cu peşti aurii şi argintii, plante de apă şi nuferi, şi fel de fel de minunăţii.

— Oh, dragul meu John î — exclamă Bclla. — Cc-o mai fi însemnînd şi asta ?

— Nimic, scumpa mea, nimic. Hai să mergem mai departe.

Au mers mai departe, pîna ce ajunseră în dreptul unei uşi. Cînd John dădu s-o deschisă, Bclla îl apucă de mină.

— Nu ştiu ce înseamnă, dar pentru mine e prea mult... Ţine-mă, John.

John o cuprinse în braţe şi împreună pătrunseră încetişor în cameră.

Priviţi ce radioşi sînt domnul şi doamna Boffin ! Priviţi cum bate din palme îneîntată doamna Boffin, alergînd spre Bella, cu lacrimi de bucurie care i se preling pe faţa ei binevoitoare !

— Drăguţa mea, drăguţa mea fată ! — strigă doamna Boffin, strîngînd-o la piept. — Fetiţa mea dragă, pe carc Noddy şi cu mine am văzut-o căsătorindu-se, dar n-am putut s-o felicităm, nici măcar nu i-am vorbit ! Drăguţa mea, drăguţa mea soţie a lui John şi mama copilaşului ăstuia ! Scumpa mea, frumoasa mea, comoara mea, bine-aţi venit în casa şi căminul vostru, drăguţa mea !

Capitolul XIII

GUNOIERUL DE AUR CAUTĂ SA ARUNCE PRAF ÎN OCfII

Dintre toate minunăţiile care o nedumeriră pe Bella în primele clipe, lucrul cel mai uluitor a fost figura radioasă a domnului Boffin. Că soţia lui se bucura sincer, din lot sufletul, ori că faţa ei exprima numai simţăminte nobile şi generoase, nimic meschin sau josnic, pentru Bella nu era o noutate. Dar ca el, cu un aer de o desăvîrşită cumsecădenie, cu obrajii lui bucălaţi şi trandafirii, să stea acolo şi să se uite la Bella şi la John, de parcă ar fi fost cine ştîe ce spirit bun, zîmbind pe sub mustaţă, asta era ceva miraculos ! Căci cum arăta el cînd îl privise ultima dată, chiar în camera aceasta (era încăperea unde la despărţire Bella îi împărtăşise ceea ce gîndea despre el), ce se alesese de toate liniile întortocheate ale suspiciunii, avariţiei şi neîncrederii care ii schimonoseau chipul atunci ?

Doamna Boffin o aşează pe Bella pe divanul încăpător şi apoi luă loc alături de ca, iar John se instala de cealaltă parte ; domnul Boffin privea radios la toţi şi la toate, vesel nevoie-mare. Pe urmă, doamna Boffin începu să rîdă în hohote, batea din palme şi se lovea peste genunchi, legănîndu-se încoace şi-ncolo ; apoi iarăşi o apuca rîsul şi o îmbrăţişa pe Bella, legănînd-o cînd într-o parte, cînd într-aha — ambele crize de rîs durară vreme îndelungată.

— Ehei, cocoană... cocoană... — rosti în cele din urmă domnul Boffin — dacă nu deschizi tu vorba, atunci irebe alt cineva să facă asta.

— Deschid eu vorba, dragă Noddy replică doamna Boffin. — Numai că nu-i uşor pentru cineva să ştie cu ce sănceapă cînd e în starea asta de fericire... Bella, draga mea... Ja spune-mi, cinc-i el ?

— Cine-i el ? — repetă Ileii a. — Soţul meu.

— Aa ! Da spune-mi cum îl cheamă, drăguţa ! — strigă doamna Boffin.

— Rokesmith.

— Nu, nu-i aşa ! — exclamă doamna Boffin. bătînd din palme şi clătinînd din cap. — Nici poveste !

— Handford atunci — sugeră Bella.

— Nu, nu-i aşa ! — exclamă doamna Boffin. bătînd din palme şi clătinînd din cap. — Nici poveste !

— Cel puţin se numeşte oare John ? — mai spuse Bella.

— Aa ! Cred şi eu că da, drăguţă ! — strigă doamna Boffin. — Sper că da ! De atîtea şi atîtea ori l-am chemat cu pe numele ăsta de John... Da care-i ălălant nume, numele lui adevărat ? Ia să văd de ghiceşti, scumpa mea.

— Nu pot ghici — spuse Bella, întoreîndu-şi faţa palidă de la unul la celălalt.

— *Eh* pot — strigă doamna Boffin. — Şi unde mai pui, l-am şi ghicit ! Mi-a răsărit în minte ca prin minune, cum s-ar zicc, într-o scară. Nu-i aşa, Noddy ?

— Da, da ! Aşa s-a-ntîmplat cu cocoana mea ! — îi ţinu isonul domnul Boffin, grozav de mîndru din pricina acestui fapt.

— Ascultă-mă pe mine ce-ţi spun, drăguţă — continuă doamna Boffin. luînd mîinile Bellei într-ale ei şi lovindu-i-le uşurel din cînd în cînd. — Era după o anumită seară cînd se simţea... după cum spunea el... dezamăgit în dragoste. Era după o scară cînd John făcuse o propunere unei anumite tinere domnişoare care-I refuzase. Era după o anumită seară cînd avea impresia că este izgonit şi luase hotărîrca să plccc încotro l-o purta norocu. Era taman a doua seară. Noddy al meu avea nevoie de-un act din odaia secretarului, şi ce-i spun cu Iu Noddy : „Mă duc la uşă şi-o să-l rog să nii-1 dea“. Zis şi făcut. Bat încctişor în uşă, da el nu m-a auzit. Mă uit înăuntru şi-l văd stînd singur-singurel, cufundat în gîn- duri. Cînd mă văzu — privise din întîmplare — începu să zîmbească de bucurie că am venit, apoi, într-o clipită doar. tot prafu dc puşcă adunat în strat gros pe capu lui, dc cînd am pus ochii pe el ca unul din cei de la Boschet, luă foc ! Dc prea multe ori l-am văzut stînd singur cuc, cînd era un biet copilaş, să ţi se rupă inima dc milă, nu altceva ! De prea multe ori l-am văzut avînd nevoie de-o vorbă dc mîn-

gîierc ca să se mai înveselească ! Prea, prea de multe ori, ca să mai cred că greşcsc... şi atunci, în sfîrşit, îşi aruncă ochii spre mine. Nu, nu ! Scot un ţipăt: „Eu-mi dau seama că tu ştii că eşti John !“ şi ma ţinu sa nu cad... Ei, şi-acum, dragă
— adăugă doamna Boffin, întrerupîndu-se în toiul povestirii ca să surîdă cum nu se poate mai radioasă — cam cum crezi că se numeşte soţu tău ?

— Nu cumva — replică Bella, cu buze tremurinde —• nu cumva Harmon ? Dar asta nu-i posibil !

— Să nu mai tremuri. De ce nu-i posibil, drăguţă, cînd atîtea lucruri e posibile ? — întrebă doamna Bofl'in, pe un ton domolitor.

— A fost ucis — roşii cu un suspin Bella.

— Aşa s-a crezut — spuse doamna Boffin. Totuşi, dacă a ezistat vreodată cineva cu numele de John Harmon pe pămînt, atunci să ştii că braţu lu John Harmon te ţine acum de mijloc, scumpa mea. Dacă John Harmon a avut vreodată o soţie pe pămînt, soţia aceea eşti tu, fără doar şi poate. Dacă John Elarmon şi soţia lui a avut vreodată un copil pe pamînt, copilu acela e negreşit ea.

Printr-o lovitură de maestru pusă la cale în taină, fetiţa neastîmpărată apăru în uşă, suspendată în aer de o mînă nevăzută. Doamna Boffin se năpusti asupra ei şi o aşează în poala Bellci, unde atît doamna, cît şi domnul Boffin (cum s-ar zice) îi potoliră neastîmpărul într-un val de mîngîieri. Numai această apariţie o împiedică pe Bella să leşine, iar John putea să-i explice mai departe cu toată seriozitatea cum se face că ajunsese să se presupună că fusese ucis şi chiar să fie bănuit de propria lui crimă şi, de asemenea, despre ce fraudă se arăta a fi vinovat faţă de ea, fraudă pioasă de care era cu atît mai frămîntat, cu cît timpul dezvăluirii se apropia, căci poate ea nu avea să scuze motivul ce-1 determinase să recurgă la acest pas.

— Dar slavă Domnului, frumoasa mea ! — exclamă doamna Boffin, întrerupîndu-1 brusc, şi bătu din palme cu însufleţire. — Nu numai John era amestecat, ci noi, cu toţii.

— încă nu pricep... — rosti Bella, privind buimacă de la unul la altul.

— Desigur că nu-nţelegi, drăguţă ! — strigă doamna Boffin. — Cum să pricepi pînă nu ţi se spune tot ? Am să-ţi povestesc- eu. Aşa că pune-ţi iarăşi amîndouă mîinile între ale

mele o îndemnă binevoitoarea făptură şi o îmbrăţişa -— şi în timp ce minunăţia asta de copil îţi stă pe genunchi, eu am să-ţi spun povestea de la un capăt la altu. Un, doi, trei, şi caii porneşte. Gata ! Cînd am strigat în seara aia „Eu-mi dau seama că tu ştii că eşti John astea a fost ezact vorbele mele, nu-i aşa, John ?

— Exact vorbele dumitale — încuviinţă John. punîndu-şi mina peste a ei.

— Buna treabă — strigă doamna Boffin. Ţine-o acolo, John. Da cum noi cu toţii am avut un amc.uec... Noddy, vino şi tu şi pune mina deasupra, peste-a lui, şi nu le dăm la o parte pînă nu termin cu istorisiui.

Domnul Boffin trase un scaun mai aproape şi îşi aşează nuna lui dreaptă, mare şi arsă de soare, peste celelalte.

— Grozav ! — exclamă doamna Boffin, sărutîndu-i mîna.

— Parc-ar fi o construcţie de familie, nu-i aşa ? Da caii a pornit. Bun ! Ei, şi cînd zic în seara aia : „Eu-mi dau seatna că tu ştii că eşti John !“, atunci John m-a prins, ce-i drept, da eu nu-s povara uşoara, slavă cerului, şi de-aia a fosB nevoit să mă lase jos. Noddy aude zgomot şi trop-trop înăuntru şi cum îmi vin oarecum în fire îi zic : „Noddy, poc să-ţi spun, după cum am mai spus şi în seara aceea la Boschet, că, Domnii fie lăudat, ăsta-i John !“ Ea care el icneşte şi deodată, bîldîbîc, se duce cu capu sub masa de scris. Asta mă dezmorţeşte dc-a binelea şi îşi revine şi el binişor, şi apoi John, cu el şi cu mine, toţi ne pornim pe plîns de bucurie.

— Da ! Plîngeau de bucurie, scumpa mea — interveni soţul Bellei. — înţelegi ? Ei doi, pe carc prin revenirea mea la viaţă urma sa-i deziluzionez, deposedîndu-i de avere, ei plîn- geau de bucurie !

Bella se uita tulburată la soţul ei şi din nou îşi aţinti privirile pe chipul radios al doamnei Boffin.

— Âsta-i adevăru. draga mea, nu-ţi bate capu cu el —• spuse doamna Boffin — fii atentă la mine. Buun ! Apoi ne aşezăm, încet-încet spiritele se potoleşte şi stăm la taifas. John ne spune ce disperat e în legătură cu o anumită fată frumoasă, şi cum că dacă nu-1 recunoşteam avea să se ducă în lumea largă să-şi caute norocu şi că era hotărît să nu mai iasă niciodată la iveală, că voia să ne lase nouă moştenirea, căpătată pe nedrept, pentru vecie. N-ai văzui de cînd eşti un om mai speriat ca cum era atunci Noddy al meu. Căci

gîndu că putea să moştenească pe nedrept o avere, orieîi de fără vina lui şi, mai mult ca atît, s-o păstreze pînă-n ceavu morţii, asta l-a făcut să devină mai alb ca varu la faţă.

— Şi tu la fel — spuse domnul Boffin.

— Nu-1 lua nici pe el în seamă, drăguţa mea — continua doamna Boffin. — Fii atentă la mine... Şi ne aşezam la taifas despre o anumită fată frumoasă, şi Noddy îşi spune părerea cum că e o făptură drăgălaşă, dar că „poate-i puţintel răzgîiată, în chip firesc răzgîiată de împrejurări[44] — zicea — „da asta numai la suprafaţă[44], şi „pe viaţa mea — zicea — dacă inima ei nu-i din auru ăl mai curat".

-- Şi tu la fel — interveni domnul Boffin.

— Nu-1 lua de loc în seamă, draga mea — continuă doamna Boffin — fii atentă la mine numai. Apoi, zice John, oh, de s-ar putea convinge de asta ! Pe urmă noi amîndoi am sărit ■şi-am spus în aceeaşi clipă : Convinge-te !'[4]

Tresărind, Bella se uită iute la domnul Boffin. El stătea însă dus pe gînduri şi zîmbea, cu ochii la mîna aceea mare şi brună a lui, fără să observe, ori făcîndu-se că nu observă ce se petrece în juru-i.

— „Convinge-te, John ![41] am zis noi — repetă doamna Boffin. — „Convinge-te şi triumfă asupra îndoielilor ; fii lericit pentru întîia oară în viaţă şi pentru tot restul vieţii iale.[1;] Asta binenţeles l-a făcut pe John să se frămînte. Pe urmă, spuneam noi, „ce te-ar putea mulţumi ? Dacă ţi-o lua apărarea cînd ai să fii la ananghie, dacă are să se poarte cu mă- rinimie__cînd oi fi nedreptăţit, dacă ţi-o fi credincioasă cînd ai să fii cel mai sărman şi mai părăsit, şi toate astea împotriva propriului ei interes... are să-ţi fie de ajuns ?[44] „De ajuns

zice John. — Asta ar însemna să mă-nalţ în al nouălea cer." „Atunci — zice Noddy al meu — pregăteşte-te de drum, John, că sînt încredinţat pînă-n pînzele albe c-ai să te-nalţi ![k4]

Bella întîlni pentru o clipă ochii seînteietori ai domnului Boffin ; dar şi-i desprinse dintr-ai ei, îndreptîndu-şi-i din nou către mîna lui marc şi brună.

— De la-nceput i-ai fost totdeauna dragă lu Noddy ca lumina ochilor — reluă doamna Boffin, clătinînd din cap. •— Da, da, aşa este! Şi dacă eram geloasă, nu ştiu cc-ar ii trebuit să-ţi fac. Dar cum n-am fost, vai, frumoasa mea...

- rosti îmbrăţişînd-o şi rîzînd cu poftă — ...am început şi

sa dea col\n. Buun ! Pe urmă, Noddy zice, şi se porneşte pe-un rîs de-1 durea fălcile : „Fa aşa fel, John, să fii nedreptăţit şi la ananghie, şi dacă a ezistat vreodată stăpîn hain la suflet, de azi înainte în mine-ai să găseşti un astfel de om." Şi apoi, ţin-te ! — strigă doamna Boffin, în culmea admiraţiei. •— Cerule mare, pe urmă s-a pornit ! Şi *cum* s-a mai pornit!

Bella, pe cît era de speriată, pe atît îi venea să rîdă totuşi.

— Dar, ccru aibă-te-n paza lui — continuă doamna Boffin — să-l fi văzut atunci, în scara aia ! Cum stătea şi nu se mai putea ţine de rîs ! Şi cum spunea „Azi m-am purtat ca un adevărat urs“, şi la gîndu ce brută s-a prefăcut că este, se prindea cu braţele şi se mîngîia. Dar seară de scară îmi tot zicea : „Merge din ce în ce mai bine, cocoană. Ce-am spus noi de ea? Arc să iasă curată ca auru din tevatura asta. Va fi cca mai bună treabă făcutăde noi vrodată.“ Şi pe urmă, zice : „Mîine-o să fiu un urs şi mai cumplit !“ şi sc porneşte pe-un rîs, că John şi cu mine ne-am văzut siliţi să-l batem pe spate, şi ca să nu sc-nece i-am dat sa bea un pic de apă.

Domnul Boffin tăcea mîlc, ţinînd mai departe privirile aplecate asupra mîinilor lui greoaie, cînd pomeni de el, mişcă din umeri încoace şi-ncolo, de parcă i-ar li făcut mare plăcere.

— Şi uite-aşa, buna şi scumpamea — reluă doamna Boffin — a venit şi ziua nunţii, şila cununie soţul tău ne-a ascuns în orgă, că n-a vrut să dea totu în vileag cum ne-nţelesesem la-nceput. „Nu — zice — e aşa de dezinteresată şi bucuroasă acum, că încă nu-mi vine să-i spun că-i bogată. Trebe să mai aştept puţintel.“ Apăi, cînd aştepta copilu, zice : „E-aşa de fericită, minunata gospodină, că încă nu-mi vine să-i spun că-i bogată. Trebe să mai aştept puţintel.“ Şi azi aşa, mîine-aşa, pînă cînd îi zic verde în faţă : „Uite ce, John, dacă nu hotărăşti odată cînd s-o instalezi în propia ei casă, în protpiu oi cămin, iar noi să ne mutăm de aici, să ştii că te dau de gol“. Pe urmă zice că nu vrea altceva decît să triumfle asupra tuturor aşteptărilor noastre, şi ca să ne-o ara iernai presus decît am fi bănuit vreodată că este ; şi zice : „Trebe să mă vadă acuzat că m-am ucis pe mine însumi, şi-o să vă daţi seama *cit* de mare încredere are în mine şi ce

istorisirea s-a isprăvit, şi ceru să le ocrotească, frumoasa mea, şi sa ne ocrotească pc toţi î

Fiecare îşi retrase mina, iar Bella şi doamna Boffin se îmbrăţişară îndelung una pe alta, punînd oarecum în primejdie fetiţa neastîmpărată din poala maică-si, care privea cu ochi mari.

— Dar s-a terminat *oare* istorisirea ? — întrebă Bella dusă pe gînduri. — Nu mai e nimic de adăugat ?

— Ce-ar mai putea fi, drăguţo ? — replică doamna Boffin, veselă.

— Eşti sigură că n-a mai rămas nimic de spus ? — stărui Bella.

— Cred că nu - rosti doamna Bol fin, pusă pe şotii.

— John dragă — reluă Bella — tu te pricepi la copii, vrei să ţii fetiţa ?

După ce aşeză copilul neastîmpărat în braţele lui, rostind cuvintele de mai sus, Bella se uită atentă la domnul Boffin, care se aşezase la masa de lucru, unde stătea cu capul sprijinit în mînă, iar faţa întoarsă în altă parte, şi, căzînd liniştită în genunchi, lingă el, cu un braţ ridicat pc umărul lui, spuse :

Iartă-mă, te rog. M-am exprimat greşit cînd mi-am luat rămas bun ultima oara. Iartă-mă. Cred că eşti mai bun (nu mai rău) decît Hopkins, mai bun (nu mai rău) ca Dancer, mai bun (nu mai rău) ca Blackberry Jones, mai bun (nu mai rău) decît toţi laolaltă. Te rog, încă ceva ! — strigă Bella, rîzînd în hohote, în timp ce lupta să-l facă să-şi întoarcă faţa înveselită spre ea. — Te rog, am mai descoperit ceva despre care nu s-a pomenit nimic. Te rog, nu cred cîtuşi de puţin că eşti un zgripţuroi cu inimă de piatră, şi, te rog, nu cred că ai fost vreodată astfel, nici o clipă măcar !

Auzind aceste cuvinte, doamna Boffin scoase un strigăt de bucurie şi începu să lovească în duşumea cu picioarele, să bată din palme, legănîndu-se înainte şi înapoi, ca cine ştie ce membru descreierat dintr-o familie de mandarini.

— Aa, acum pricep eu, domnule ! — strigă Bella. — Nu vreau ca dumneata, şi nici altcineva să-mi spună restul povestirii. Eu însă pot acum s-o continui, dacă n-ai avea nimic împotrivă s-o asculţi.

— Serios, draga mea ? — se miră domnul Boffin, —■ Atunci, începe.

— Cum ? ! — strigă Bella, ţinîndu-şi prizonierul de haină, cu amîndouă mîinile. — Gînd ai văzut cărei scorpii mici şi hrăpăreţe ai dat azil, te-ai hotărît să-i arăţi în ce hal banul îi poate strica pe oamenii care nu ştiu să-l folosească aşa cum se cuvine... este ? Fără să vă pese ce crede ea despre dumneavoastră (şi la urma urmelor, *asta* n-a avut nici un fel de urmări !), i-aţi arătat, prin dumneavoastră, părţile detestabile ale bogăţiei, spunîndu-vă în sine : „Creatura asta searbădă n-o să afle niciodată adevărul prin sufletul ei firav, chiar de-ar fi să cotrobăiască o sută de ani, dar un exemplu izbitor înfăţişat ei ar putea s-o facă să deschidă ochii şi s-o pună pe gânduri“. Iată ce v-aţi spus în sine ; nu-i aşa, domnule ?

— Nu mi-am spus niciodată aşa ceva — declară domnul Bol fin, cît se poate de bine dispus.

— Atunci, s-ar fi cuvenit să vă spuneţi, domnule — replică Bella, zgîlţîindu-1 de două ori şi săruiîndu-1 o data. — Trebuia să vă fi gîndit la asta cu toată seriozitatea. Aţi văzut că banul îmi sucise capul meu neghiob şi-mi împietrea inima asta neroadă... mă făcuse hrăpăreaţă, calculată, obraznică, nesuferită... şi dumneavoastră v-aţi dat osteneala să fiţi călăuza cea mai drăguţă şi mai amabilă care-a existat vreodată undeva, arătîndu-mi ce cale trebuia să urmez şi încotro ducea. Mărturisiţi numaidecît!

— John — zise domnul Boffin, radios din cap pîna-n picioare. — Sper c-o să-mi dai o mînă de ajutor să ies din încurcătura asta.

— Nu vi se îngăduie să primiţi sfaturi, domnule — replică Bella. — Trebuie să vă apăraţi singur. Mărturisiţi numaidecît !

— Ei bine, draga mea — continuă domnul Boffin — adevăru este că de atunci cînd am pus la cale micu nostru plan despre care a vorbit cocoana mea l-am întrebat pe John ce crede dacă ar fi să urmăm în general planu *aşa* cum a fost prezentat. Da nu m-am esprimat nicidecum în termenii ăştia, finea nici nu mi-ar fi venit în minte. I-am spus doar atît lu John : dacă tot m-am purtat faţă de el ca un urs în lege, n-ar fi mai de crezut să mă port cu toată lumea ca un urs în lege ?

— Mărturisiţi în clipa asta, dotnnulc Boffin — stărui Bclla — ca aţi făcut acest lucru ca să mă îndrept şi să devin raai bună !

— Fireşte, copila mea dragă — încuviinţă domnul Boffin

— n-am făcut-o spre rău tău, poţi fi sigură de asta. Şi, sper, numai ca o măsură dc precauţie. Totuşi, mai trebe menţiona* şi că John, de îndată cc cocoana mea l-a descoperit, ne-a înştiinţat pe ea şi pe mine că era cu ochii pe o anumită persoană nerecunoscătoare care se cheamă Silas Wegg. în parte pentru pedepsirea lui Wegg ăsta, ca să-l prindă într-un joc foarte urît şi ascuns pe care el îl pusese la cale împotriva mea, persoana cu numele de Silas Wegg am făcut-o să-mi citească tare cărţile alea (şi fincă veni vorba, draga mea, nu e Blackberry Jones, ci Blewberry) cumpărate cu duiumu clc tine şi de mine, împreună.

Bclla, care stătea încă în genunchi la picioarele domnului Boffin, pînă la urmă sc aşează în capul oaselor pe jos, dir. ce în cc mai furată dc gînduri, cu ochii asupra chipului lui radios.

— îmi mai rămîn două lucruri pe care încă nu lc pot înţelege — rosti Bella, după un răstimp de meditaţie. — Doamna Boffin niciodată n-a crezut cîtuşi de puţin că schimbarea domnului Boffin ar fi reală, nu-i aşa ? Niciodată n-aţi crezut, nu-i aşa ? — mai întrebă, întoreîndu-se spre ea.

— Nu ! — spuse doamna Boffin, încărcînd gestul de cea mai ampla şi mai aprigă împotrivire.

— Şi totuşi, aţi pus la inimă vorbele lui mult de tot — reluă Bella. — îmi aduc aminte ce stînjcnită eraţi, într-adevăr. i

— Atenţie, John, doamna ta are ochi ageri ! — strigă domnul Boffin, scuturînd din cap cu admiraţie. — Ai dreptate, drăguţă. Cocoana mea de multe ori ne-a vîrît în sperieţi.

— Şi de ce ? — mai întrebă ea. — Cum putea face acest lucru dacă ştia taina ?

— Păi, din slăbiciune — zice domnul Boffin. — Şi totuşi, ca să-ţi spun adevăru gol-goluţ, sînt de fapt mîndru de asta. Drăguţă, cocoana mea are o părere atît de bună despre mine, că nu putea îndura să mă vadă şi să mă audă cum mă port

ca un urs în toată legea. Nu putea îndura să se ia drept bun

Doamna Bol lin rîse cu poftă do ea însăşi ; dar un anumit licăr din ochii ci cinstiţi, umezi de lacrimi, dădea de înţeles că nicidecum nu se lecuise de această meteahnă.

— Te asigur, draga mea — reluă domnul Boffin — că în ziua aceea vestită cînd am făcut ceea ce s-a socotit a fi cea mai mare demonstraţie a mea... mă refer la miau zice pisica, mac-mac zice raţa şi ham-ham-ham zice cîinelc... te asigur, draga mea, că în ziua cu pricina, cuvintele alea reci ca piatra şi de necrezut, aşa de rău au impresionat-o pe cocoana mea în ce mă priveşte, că a trebuit s-o împiedic ca nu cumva să alerge afară după tine şi să-mi ia apărarea, spunînd că joc teatru.

Doamna Boffin rîse din noucu poftă ; din nou îi apăru licărul acela în ochi. Nu numai cei doi complici ai săi con siderau, pare-se, că în ziua aceea domnul Boffin se depăşise pe sine cînd avusese acea explozie de elocinţă plină de sarcasm, ci chiar el însuşi o socotea o lovitură de maestru.

— Pînă-n clipa aia — i se adresă el Bellei — nici prin gînd nu mi-ar fi trecut aşa ceva, drăguţă ! Cînd John a spus că ar fi atît de fericit să-ţi cîştige afecţiunea şi să pună stăpînire pe inima ta, atunci mi-a venit în minte să-i zic, întoreîndu-mă spre el : „miau face pisica, mac-mac raţa, ham-ham-ham cîinele". N-aş putea să-ţi spun cum de mi-a trăsnit prin minte aşa ceva, de unde şi pînă unde, da grozav ce mai aducea a pisălogeală, că, trebe să-ţi mărturisesc, şi pe mine m-a mirat. Şi cît pe ce să mă pun pe-unrîs în hohote văzînd ce ochi făcea John !

— Spuneai, draga mea — îi aminti doamna Boffin Bellei

— c-ar mai fi ceva ce n-ai putut pricepe.

— Aa, da ! — exclamă Bella, acoperindu-şi faţa cu mîinile. — Dar asta n-o să pot pricepe cît timp voi trăi. Şi anume : cum de-a putut John să mă iubească atît cînd eu meritam aşa de puţin, şi cum se face că dumneavoastră, domnule şi doamnă Boffin, v-aţi trudit, v-aţi bătut capul cu totul dezinteresat să faceţi să fiu ceva mai bună, şi pînă la urmă să-l ajutaţi să ia o soţie atît de puţin demnă de el. Dar sînt foarte, foarte recunoscătoare.

Veni apoi rîndul lui John Harmon — de acum încolo John llarmon pentru totdeauna, niciodată John Rokesmith — s-o roage (absolut inutil) să-l ierte pentru că o înşelase şi să-i

repete într-una că îmbogăţirea s-a tot amînat numai graţie farmecului ei cuceritor, făcînd-o să rămînă într-o situaţie falsă. Urmarea a fost o sumedenie de semne de afecţiune şi bucurie din toate părţile, în toiul cărora observară că fetiţa neastîmpărată, la pieptul doamnei Boffin, părea cît se poate de nedumerită, ceea ce i-a făcut s-o declare nemaipomenit de isteaţă de-a lungul întregii tevaturi, şi fu pusă să declare în faţa doamnelol şi domnilol, fluturînd mînuţa cu pumnul îngălat (desprins cu greutate dintr-un lăibăraş extrem de scurt) :

— Am şi aflat tot de la mămica mea.

Apoi, domnul John Harmon o întrebă pe doamna Bella Harmon dacă ar dori să şi viziteze casa. Şi ce superbă casă mai era, aranjată cu mult gust ! Porniră cu toţii în alai: neastîmpărata, tot nedumerită în braţele doamnei Boffin, se afla la mijloc, iar domnul Boffin la urmă.

Pe splendida măsuţă de toaletă a Bellei se găsea o casetă de fildeş, iar în casetă — giuvaeruri cum nici nu visase ; sus la etaj — o odaie pentru copii împodobită în toate culorile curcubeului.

— A fost foarte greu — mărturisi John Harmon — să fie pus totul la punct într-un timp atît de scurt.

După vizitarea casei neastîmpărata a fost luată de cîneva în primire şi puţină vreme mai apoi se auzea cum ţipă printre culorile curcubeului. îndată, Bella se retrase din preajma domniilor, ţipetele încetară, iar pacea zîmbitoare se uni cu rămurica aceea fragedă de măslin.

— Vino, Noddy, şi uită-te înăuntru ! — îl îmbie doamna Boffin pe domnul Boffin.

Domnul Boffin se lăsă condus pe vîrfuri la uşa camerei pentru copii, privi înăuntru cu imensă satisfacţie, deşi nu văzu pe altcineva în afară de Bella, fericită şi dusă pe gînduri, stînd pe un scăunel lîngă cămin, cu fetiţa în braţele ei frumoase şi gingaşe, iar genele lungi şi delicate umbrindu-i ochii la văpaia focului.

— Nu ţi se pare, Noddv, că sufletul bătrînului Harmon şi-a găsit în sfîrşit odihna ? — rosti doamna Boffin.

— Da, cocoană.

— Şi că banii lui a început din nou să lucească, după ce a zăcut atît de îndelung în întuneric, şi că acum a început să seînteie din nou în lumina soarelui ?

— Da, cocoană.

— Ce tablou frumos şi plin de speranţe... nu-i a>a ?

— Da, cocoană.

Dar pentru că i se păru un moment nimerit să facă o glumă, domnul Boffin repetă observaţia soţiei lui pe un ton cît se poate de mormăit, ca un urs în toată legea :

— Un tablou frumos şi plin de speranţe ? Miau, mac-mac, ham-ham-ham !

Apoi porni, tropăind, pe scări în jos, liniştit, mişcînd din umeri cu mare vioiciune.

*Capitolul XI*1

ŞAH MAT DAT I'ACFUI UI I'IUI. IT.NESC

Domnul şi doamna Harmon au făcut în aşa fel încu intrară în posesia numelui lor adevărat şi a casei din Londra tocmai în ziua cînd ultima haraba împovărată cu rămăşiţele celei din urmă movile ieşea pe porţile din Boschetul lui Boffin. Pe cînd se hurduca îndepărtîndu-se, domnul Wegg simţea că astfel i se ia şi lui o piatră de pe suflet şi saluta clipa fericită cînd oaia neagră, Boffin, avea sa fie despuiată pîna la piele. Silas urmărea cu un ochi rapace întregul proces lem al nivelării movilelor. Dar ochi nu mai puţin rapace au urmărit cu ani în urmă ridicarea movilelor şi au cernut atent gunoaiele din care erau alcătuite. Nimic de valoare nu ieşise la iveală. Şi nici n-ar fi fost cu putinţă. Deoarece cu multă vreme înainte, hătrînul şi nemilosul temnicer de la închisoarea Harmon}- prefăcuse totul, pîna la ultimul fir de praf, în bani gheaţă !

Deşi dezamăgit din pricina acestui rezultat fără foloase la capătul caznei asteia se simţea prea deplin uşurat ca să se mai plîngă. Un reprezentant de frunte clin tagma antreprenorilor gunoieri care cumpăraseră movilele, pur şi simplu scosese untul din domnul Wegg. Acesta supraveghease operaţiunile acordînd funcţionarilor lui dreptul de a executa transportul zi şi noapte la kimina naturală, la lumina felinarelor, a torţe lor, oricînd dor.'au, şi dacă treaba ar mai fi durat mult, Silas ajungea în mormînt. Parcă n-ar fî avut nevoie să doarmă, căci, cu capul înfăşurat de-ai fi zis că-i era spart, cu o pălărie de cărbunar şi în pantaloni de catifea pînă la genunchi, ca un vîrcolac afurisit, îşi făcea apariţia la orele cele mai nepotrivite, cînd te aşteptai mai puţin. Istovii de atîta veghe, după

grozitor sub cap, vestind apropierea convoiului de harabale — escortate de demonul acela al Neliniştii — şi reînceperea lucrului. Uneori sarea ca ars în toiul nopţii, luat pe sus de atîta hărmălaie ; alteori era ţinut la post timp de patruzeci şi opt de orc, fără întrerupere. Şi cu cît prigonitorul lui stăruia să nu-şi mai bată capul, cu atît bănuielile vicleanului Wegg sporeau cum că celălalt dăduse de ceva ascuns şi că voia cu tot dinadinsul să se descotorosească de el. Atît de mult îşi zdruncinase odihna, că ducea o viaţă ca şi cum ar fi făcut rămăşag sa ţină ele veghe zece mii de copoi în zece mii de ceasuri, şi avea impresia că arată jalnic deoarece se afla tot timpul în picioare, niciodată nu apuca şi el să închidă măcar un ochi. Pînă la urmă ajunsese slab şi hodîrlit ca o umbră, iar piciorul de lemn părea disproporţionat şi avea un aspect înfloritor faţă de restul trupului sau chinuit — s-ar fi spus că arăta chiar dolofan.

Oricum, Wegg se mîngîia la gîndul că toate neplăcerile lui ajunseseră acum la un capăt şi că mult nu mai era pînă să pună mîna pe avere. De o vreme încoace, pasămite, pielea îi ajunsese la saramură mai abitir decît a domnului Boffiu, dar nu-i nimic, o să-i vină el de hac lui Bolfin ! Astfel, domnul Wegg o cam slăbise cu vizitele la prietenul lui gunoierul, dat fiind că planul binevoitor pe care şi-l făcuse de a lua cît mai des masa cu el fusese dejucat de maşinaţiile celui care nu dormea niciodată. A trebuit să-i încredinţeze domnului Venus sarcina de a-1 păzi pe prietenul lor gunoier, Boffiu, ca el să se ocupe de Boschet pînă la istovire.

Abia cînd, în sfîrşit, movilele au fost desfiinţate, iar ultimul car părăsea curtea, domnul Wegg se gîncli să mai treacă pe la muzeul domnului Venus. Fiind seara, îl găsi pe acesta, după cum se şi aştepta, aşezat lingă foc, dar nu înccîndu-şi în ceai spiritul prodigios, cum deopotrivă s-ar fi aşteptat.

— Prii, aicea miroase a tihnă ! — exclamă Wegg de cum intră, stînd locului şi adulmecînd acrul, de parca ar fi luat asta în nume de rău.

— Mă şi aflu în tihnă, domlc — spuse \ ’enus.

— Lămîie nu foloseşti la treaba mneatalc, nu-i aşa ? — întrebă Wegg, adulmecînd din nou.

— Nu, domn Wegg — zise Venus. — Daca e să folosesc

— Cum adică punciu pantofarului ? — întrebă Wegg, mai supărat ca înainte.

— Ar fi greu să va dau raţeta, doinle — răspunse Venus
— fincă oricît de grijuliu aţi fi în potrivirea materialelor, depinde însă foarte mult de talentu personal şi de sufletu pe care-1 pui. Da la bază stă tot ginu.

— Dintr-o sticlă olandeză-n pairu colţuri ! — adăugă Wegg posomorit, şi luă lor.

— Foarte bine, domle, foarte bine ! — strigă Venus. — Vreţi să gustaţi, domle ?

— Dacă vreau ? — replică Wegg, grozav de abătut. — Păi, sigur că vreau ! Mai e vorbă, cum să nu *viei* un păhărel cînd eşti chinuit din cale-afară de un gunoier legat la cap, care nu-ţi dă pace zi şi noapte, de-ţi vine să iei arapii ? Auzi, mai încape vorbă ?

— Nu vă pierdeţi cumpăni, domn Wegg... Da parcă nu steţi în apele mneavoastră.

— Ei, finc-ai adus vorba de asta, nici mneata nu eşti în apele mneatale — mormăi Wegg. — Parc-ai avea mîncărimi la limbă.

Domnul Wegg părea profund jignit, în starea de spirit în care se găsea.

— Şi te-ai mai şi tuns ! — reluă Wegg ; îi lipsea chica prăfuită, cu care se obişnuise, a acestuia.

— Da, domn Wegg. Da nu vă supăraţi şi pentru asta.

— Naiba să ma ia dacă nu te-ai îngrăşat! — zise Wegg, în culmea nemulţumirii. — Şi după aia ce-ai de gînd să faci ?

— Păi, domn Wegg — rosti Venus, zîmbind şăgalnic — nu prea cred c-o să ghiciţi ce am de gînd să fac.

— Nici nu vreau să ghicesc — replică Wegg. Tot ce ţin să spun e că ai nimerit-o bine că împărţeala muncii a fost aşa sum a fost. Pun mîna-n foc daca ştii *mneata* ce-nseamnă să fii stîrnit cînd te odihneşti.

— Nu, habar n-am, domle — recunoscu Venus. — Nici-odată nu m-am odihnit mai bine ca acum, vă mulţumesc !

— Ah ! Mneata trebuia sa fi fost în locu meu. Daca erai în locu meu şi vreme de luni în şir te smulgeai speriat brusc din pat, din somn, de la masă, din gînduri, acuma ai fi fost

— Desigur, asta v-a stors de vlagă, domle Wegg — spuse Venus, privindu-i atent chipul cu un odhi de artist. — V-a stors de vlagă rău de tot, zău ! Pielea care vă acopcră oasele e-aşa de galbenă şi de uscată, că s-ar spune aproape c-aţi venit mai degrabă să-i faceţi o vizită franţuzului din ungheru ăla decît mie.

Domnul Wegg, uitîndu-se în mare silă către ungherul unde se afla francezul, părea să fi observat ceva nou acolo, ceea ce îl făcu să privească şi în colţul opus, apoi să-şi pună ochelarii pe nas şi sa cerceteze rînd pe rînd fiecare colţişor din dugheana aceea întunecoasă.

— Ia te uită, s-a făcut curăţenie aici ! exclamă el.

— Da, domle Wegg. De mina unei femei adorabile.

— Atunci, ce ai de gînd sa faci curînd este, cred. să te însori ?

— întocmai, domle.

Silas îşi scoase din nou ochelarii — prea revoltat de înfăţişarea veselă a prietenului şi asociatului său ca să mai suporte acum imaginea lui măritată — şi îl întrebă :

— Cu partida aia de-odinioară ?

— Domn Wegg ! — se răsti Venus, cuprins subit de mînie.

— Doamna în chestie nu-i în vîrstă.

— Voiam să spun — explică Wegg pe un ton iritat — cu persoana care la-nceput s-a împotrivit.

— Domn Wegg — reluă Venus — într-o situoaţic aşa de delicată, trebe să vă necăjesc să-mi vorbiţi desluşit. Sînt unele corzi care nu trebe atinse. Nu, domle ! Nicidecum, doar dacă asta se-ntîmplă cu foarte mare luare-aminte şi în chip armonios. Din asemenea corzi melodioase e făcută domşoara Pleasant Riderhood.

— Atunci, e doamna care la-nceput s-a împotrivit ? — spuse Wegg.

— Domle — replică Venus cu demnitate — încuviinţez espresia modificată. Este doamna care la-nceput s-a împotrivit.

— Cînd o să aibă loc ? — întrebă Silas.

— Domle Wegg — răspunse Venus, ureîndu-i-se iarăşi sîngele în cap. — Nu pot îngădui să vorbiţi ca şi cum ar fi la mijloc o afacere. Trebe să v-atrag atenţia, domle, calm, dar cu hotărire, să puneţi întrebarea în forma cuvenită.

— Cînd anume — rectifică Wegg întrebarea, fără pic de

tovărăşia lor şi de actul aflat în custodic la Venus — cînd anume 'va dărui doamna mîna ălui căruia i-a şi dăruit inima ?

— Domle — răspunse Venus — încuviinţez din nou espre- sia modificată, şi cu plăcere încă. Doamna va dărui mîna ălui căruia i-a şi dăruit inima, lunea viitoare.

— Atunci, doamna nu se mai împotriveşte ? — întrebă Silas.

— Domn Wegg — răspunse Venus — v-aş putea spune, deşi cred că am făcut-o altă dată, dacă nu cumva în nenumărate rînduri...

— în nenumărate rînduri — îl întrerupse Wegg.

— ...De ce natură a fost împotrivirea doamnei — reluă Venus — fără a nesocoti vreuna din mărturisirile duioase care de atunci s-a depănat între doamna aceasta şi mine, ca şi cum a fost înlăturată înpotrivirea asta, datorită sprijinului binevoitor a doi pretini de-ai imeâ, unu cunoscut mai demult de doamna, celălalt nu. Cînd cei doi pretini ai mei mi-a făcut marele serviciu s-o caute pe domşoara Pleasant şi să vadă dacă nu pot pune la cale unirea dintre mneaei şi mine, m-am întrebat, domle, dacă după însurătoare m-aş mărgini numai la articularea ciolanelor de bărbaţi, copii şi animale inferioare, domşoara Pleasant n-ar fi mai împăcată în simţirea ei de femeie care se respectă... ca o doamnă ce este... ştiind că nu e privită în lumina scheletului mneaei. A fost o idee fericită, domle, şi a prins rădăcini.

— S-ar părea, domn Venus — făcu Wegg observaţia, puţin bănuitor — că ai pretini berechet ?

— Destui, domle — răspunse acesta, pe un ton calm şi misterios. — Aşa şi-aşa, domle. Destui.

— Oricum — reluă Wegg după ce-1 mai privi o dată întru- cîtva bănuitor — îţi urez noroc. Unu îşi iroseşte averea în- tr-un*fel, altu intr-alt fel. Mneata încerci cu însurătoarea. Eu aş vrea să încerc să călătoresc.

— Zău, domn Wegg ?

— O schimbare de aer, privelişti de mare .şi odihna mea firească sper să mă pună iar pe picioare după persecuţiile îndurate de la gunoieru legat la cap, despre care chiar acu am pomenit. Deoarece truda asta cumplită s-a isprăvit, iar movilele nu mai e, a venit ceasu să-l punem pe Boffin cu botu pe labe. Ce-ai zice, camarade, ca mîine

A doua *A* dimineaţă, domnului Venus ii convinc dc minune ora zece pentru a ducc la îndeplinire accl excelent, proiect.

— Sper ca l-ai urmărit îndeaproape ? — întrebă Sila*».

Domnul Venus îl ţinuse straşnic sub urmărire, zi dc zi.

— Ce-ar fi dacă te-ai duce chiar astă-seară să-i dai porunci din partea mea... am zis din partea mea fincă ştie ca cu mine nu se joacă el... să fie gata cu hîrtiile. socotelile şi cu banii, dimineaţă, la ora aceea ? — rosti Wegg. — înainttc de a pleca, aşa, numai de formă, şi cred ca n-ai nimic împotrivă (am să merg cu mneata o bucată de drum, cu toate că un picior mă lasă de oboseală), hai să ne mai uităm o dată la do- comcntu aflat aici în păstrare.

Domnul Venus scoase documentul şi totul era în ordine ; domnul Venus se angaja să-l aducă a doua zi dimineaţă, la în- tîlnirea cu domnul Wegg, în faţa uşii lui Boffin, cînd orologiul o să bată de zece.

Intr-un anumit punct al drumului dintre Clerkenwell vi casa lui Boffin (domnul Wegg stărui să nu se mai pună cuvîn- tul de politeţe „domnul[44] înaintea numelui Gunoierului dc aur), cei doi asociaţi se despărţiră pentru noapte.

A fost o noapte foarte urîtă, după care urmă o dimineaţă foarte urîtă. Străzile desfundate erau neobişnuit de noroioase, de-a dreptul mizerabile, îneît domnul Wegg luă o birjă pînă la locul acţiunii, pe temeiul că un om ca el care se ducea la bancă sa încaseze o avere frumuşică îşi putea permite fleacul ăsta de cheltuiala.

Venus a fost punctual, şi Wegg îşi asumă sarcina de a ciocăni la uşă şi de a vorbi primul. Aşadar, bătu la uşă. Uşa se deschise.

— Boffin c-acasă ?

Servitorul răspunse că *domnul* Boffin e acasă.

— O fi — adăugă Wegg — cu toate că cu nu-i spun aşa.

Servitorul îi întrebă dacă erau aşteptaţi.

— Uite, să-ţi spun ceva, tinere — rosti Wegg — nici n-am nevoie de asta. La ce bun ? Nu-mi trebuie slugi, eu-l caut pe Boffin.

Au fost conduşi într-o anticameră unde atotputernicul Wegg, cu pălăria pe cap, începu să fluiere, iar cu degetul arătător întoarse limbile unui ceasornic de pe prichiciul căminului pînă ce începu să bată orele. După cîteva minute

însoţiţi la etaj, în aşa-numita odaie a Iui Boffin. Camera, în afară de uşa de la intrare, mai avea nişte uşi batante, care dădeau într-un alt şir de încăperi, utilizate Ia nevoie.

Aici, domnul Boffin stătea la o masă de scris, şi aici domnul Wegg, după ce făcu poruncitor un semn către servitor să plece, trase un scaun şi se aşează în imediata sa apropiere. Tot aici, domnul Wegg se trezi că-i zboară pălăria de pe cap, afară pe fereastră, care fusese deschisă şi închisă în acest scop.

— Fii atent, să nu te porţi obraznic în prezenţa acestui domn — spuse stapînul mîinii care făcuse isprava — aklei te duci după pălărie.

Wegg se lovi, involuntar, cu palma peste tigva goală şi se uita mirat la secretar. Pentru că el îi vorbise cu asprime în glas, venind încetişor pe uşa batantă.

— Oh ! — exclamă Wegg de îndată ce-şi recăpătă graiul care i se tăiase. — Foarte bine ! Am dat ordin ca *mneata* să fii concediat. Şi n-ai plecat, nu-i aşa ? Oh ! O să stăm noi de vorbă şi despre asta. Foarte bine !

— Nici *eu* n-am plecat — se auzi un alt glas.

Se mai strecurase cineva încetişor pe uşa batantă. întorcînd capul, Wegg dădu cu ochii de persecutorul lui, gunoierul veşnic treaz, în carne şi oase, cu pălărie de cărbunar şi pantaloni de catifea pînă la genunchi. Acesta, desfăcîndu-şi legătura din jurul capului spart, îşi dezvălui capul absolut nevă- tărriat şi un chip care era al lui Sloppy.

— Ha-ha-ha, domnilor ! — răcni Sloppy, rî/îiul în hohote, grozav He satisfăcut. — Nici prin gînd nu i-a trecut că pot dormi de-a-n picioarele, aşa cum făceam în atîtea rînduri cînd învîrteam la calandru în casa doamnei Higden ! El habar n-avea că obişnuiam să-i citesc doamnei Higden ştirile poliţieneşti pe mai multe voci !

^ j\poi, domnul Sloppy, deschizînd o gură alarmant de mare. lăsă capul pe spate şi izbucni iarăşi într-un rîs în hohote ; dădu la iveală un număr incalculabil de nasturi.

— Oh ! — făcu Wegg, uşor descumpănit, dar nu *prea mult — unu şi cu unu e doi care n-a fost daţi afara, nu-i aşa ? Boffin ! Numai o întrebare să-ţi pun : Cine l-a îmbrăcat pe băiat în hainele astea cînd a începui carat ura ? în slujba cui e tipu ăsta ?

— Mai încet! se burzului Slopps, smucind capul înainte. —- Mai încet cu tipu... Nu mă lua pe mine cu de-alde astea, ca *acu* te azvîrl afara pe geam !

Cu un gest din mină, domnul Boffin ii făcu semn să se domolească şi spuse :

— E-n slujba mea, Wegg.

— Oh ! în slujba mneatale, Boffin ? Foarte bine. Nu ne rămîne decît să punem condiţiile, aşa că mai bine sa trecem la treabă. Bof-fin ! Vreau să liberezi odaia de lepădăturile-astea două.

— Cu neputinţă, Wegg — răspunse domnul Boffin, aşezîn- du-se calm la un capăt al mesei de scris, iar secretarul, calm deopotrivă, la celălalt.

— Bof-fin ! Cu neputinţă ? — repetă Wegg. — Chiar în dauna mneatale ?

— Nu, Wegg — sc împotrivi domnul Boffin. clătinînd din cap bine dispus. — Nu, chiar în dauna mea şi în orice alte condiţii.

Wegg stătu puţin pe gînduri, apoi spuse :

— Domn Venus, vrei să fii aşa de bun să-mi dai docomentu ăla ?

— Desigur, domlc — răspunse Venus, tnmînîndu-i-1 foarte politicos. — Poftim. Acu. că am scăpat de el. aş dori să fac o observaţie : nu atît de mult pentru că ar fi necesară ori că înseamnă o lecţie nouă sau o descoperire, ci fincă-mi uşurează conştiinţa. Silas Wegg, eşti un ticălos bătrîn şi afurisit.

Domnul Wegg, care la politeţurile celuilalt batea tactul cu hîrtia ca şi cum s-ar fi aşteptat la un compliment, cînd auzi încheierea neprevăzută se opri brusc.

— Silas Wegg — continuă Venus — află că mi-am îngăduit să-l iau pe domnu Boffin ca asociat nedeclarat în treaba asta, încă dintr-o perioadă foarte timpurie, de cînd ezista firma noastră.

— Absolut adevărat — încuviinţă domnul Boffin — şt l-am pus pe Venus la încercare făcîndu-i una sau două propuneri false : ei bine, Wegg, mi-am dat seama că în general c un om foarte cinstit.

-— Aşa binevoieşte domnu Boffin cu îmgăduinţa dumisale să spună — mărturisi Venus — deşi pentru cîtcva ceasuri, la-nceputu istoriei ăsteia murdare, mîinile melc n-

chiar aşa de curate precum aş ti dorii. Da sper c-am pus repede lucrurile la punct de la un cap la aliu.

— Aşa ai făcut, Venus — zise domnul Boffin. — Desigur, desigur, desigur.

Venus înclina capul cu respect şi recunoştinţă.

— Mulţumesc, domle. Vă sînt foarte îndatorat, domle, pentru tot. Pentru buna mneavoastră părere de acum, pentru felu cum m-aţi primit şi m-aţi încurajat cînd am luat prima oara legătura cu mneavoastră şi pentru înrîurirea pe care de-atunci aţi avut-o cu bunăvoinţă pe lîngă o anumită domşoară... atît mneavoastră, cît şi domnu John Harmon.

Şi către acesta din urmă se înclină deopotrivă cînd pomeni de el.

Wegg ciuli urechile auzind acest nume, iar plecăciunea o privi cu nişte ochi cît cepele. Un fior de ploconire începu să-i moaie atitudinea lui de fanfaron, dar din nou îşi concentra atenţia asupra lui Venus.

— Tot restu între mneata şi mine, domn Wegg — spuse Venus — se lămureşte de la sine acu şi poţi pricepe şi fără să mai adaug vreo vorbă. Da ca să înlătur orice neajuns ori greşeala care s-ar putea ivi asupra ceea ce cu socot un punct însemnat, ca să fie limpede la încheierea cunoştinţei noastre, cer voie domnului Boffin şi domnului John Harmon să repet observaţia pe care am mai avut plăcerea s-o fac : eşti un ticălos bătrîn şi afurisit !

— Iar tu ai înnebunit — zise Wegg, pocnind din degete.

— M-aş fi lepădat dinainte de tine, dacă ştiam cum. Cu atît mai bine pentru mine. Pentru că ştii — adăugă Wegg, adresînd următoarea observaţie atît domnului Boffin, cît şi domnului Harmon — eu merit paralele şi vreau să le şi capăt. Intr-un fel e foarte bine că te cărăbăneşti, şi asta-i pe măsura unei pacoste de anatomist — făcînd semn către Venus — dar nu merge cu un om ca mine. Am venit aici să fiu cumpărat, iar preţu îl cunoaşteţi. Şi acuma, cumpăraţi-ma, sau daţi-mi voie să plec.

— In ce mă priveşte, Wegg — rosti domnul Boffin, rîzînd — eu îţi dau voie să pleci.

— Bof-fin ! — răspunse Wegg, întoreîndu-se spre el cu un aer plin de severitate. — Pricep noua *mneatale* îndrăzneală. îţi *dai* arama pe faţă. ji-ai luat nasu la purtare. Ştiind

că nu mai ai cc pierde, o iaci pe grozavu. Păi, se vede asta de la o poşta, înţelegi ? Da domn Harmon e-ntr-o altă sitoaţie Ce ri/ică domn Harmon e o altă mîncare de peşte. Ei, am auzit cu cîte ceva în uhimu timp cum că el c domn Harmon... acu pricep eu unele aluzii despre asta pe care le-am întîlnii în ziare... şi de aia nu mă mai ocup de mneata, Bof-fin, nu merită să-mi pierd vremea. Pe domn Harmon îl întreb dacă ştie ce scrie în hîrtia asta.

— Este un testament al răposatului meu tată, mai vechi decît cel probat de domnul Boffin (căruia dacă i te mai adresezi pe tonul de adineauri, să ştii că te fac una cu pămîntul), prin care îşi încredinţează coroanei întreaga sa avere — spuse domnul Harmon, cu exact atîta indiferenţă cît se cuvenea să aibă o dată cu atitudinea lui extrem de severă.

— Aşa e ! — strigă Wegg. — Atunci... — şi lăsîndu-şi toată greutatea trupului pe piciorul de lemn îşi răsuci capul lui pătrat foarte mult într-o parte şi clipi dintr-un ochi — atunci, te-ntreb cu pe mneata, cît valorează hîrtia asta ?

— Nimic — răspunse John Harmon.

Wegg repetă cuvîntul cu un rînjet şi tocmai se pregătea să dea un răspuns zeflemitor, cînd, spre nemărginita lui uimire, se trezi înşfăcat de guler, scuturat pînă ce-i clănţăniră dinţii în gură, împins îndărăt, poticnindu-se, într-un ungher al odăii şi pironit locului.

— Ticălosule ! — strigă John Harmon, a cărui mină de marinar îl strîngea pe acesta ca într-o menghină.

— Mă loveşti cu capu de perete — gemu Silas, abia auzit.

— Asta şi vreau, să te lovesc cu capul de perete — replica John Harmon, procedînd ca atare, cu toată însufleţirea — şi aş da o mie de lire sterline numai să-ţi pot zbura creierii ! Ascultă, ticălosule, şi uită-te la sticla asta.

Sloppy o ridică s-o vadă mai bine.

— în sticla asta, ticălosule, se alia ultimul din numeroasele testamente făcute de tatăl meu, care s-a chinuit atît de mult pe sine şi care a fost un om atît de nefericit! Prin acest testament, el lasă absolut totul nobilului meu binefăcător şi al tău, domnul Boffin, iar pe mine şi pe sora mea (care a şi murit atunci de durere), pur şi simplu ne reneagă, ocărîndune. Sticla asta a fost găsită de binefăcătorul meu şi al tău, după ce intrase în posesia averii. Prin conţinutul ei, sticla

întristat peste măsură, pentru că, deşi nici eu, nici soră-mea nu mai existam, lăsa o pată asupra memoriei noastre, şi domnul Boffin ştia că noi nu făcusem nimic rău în copilăria noastră nefericită ca să meritäm acest oprobriu. De aceea, el a îngropat sticla în movila care-i aparţinea, şi acolo a rămas pînă cînd tu, nemernic fără pic de recunoştinţă, te-ai apucat să răscoleşti peste tot... deseori, aş spune, foarte aproape chiar. Intenţia lui era să n-o mai scoată niciodată la lumina zilei, dar se temea s-o distrugă, şi asta ca nu cumva distrugînd un document, deşi din motive atît de generoase, sa încalce intr-un fel legea. După ce s-a făcut descoperirea identităţii mele, domnul Boffin, încă neliniştit în legătură cu această chestiune, mi-a încredinţat, în anumite condiţii cu neputinţă de apreciat de către un cîine ca tine, întreaga taină a sticlei, l-am explicat în amănunt necesitatea dc-a o dezgropa şi de a legali/a şi stabili autenticitatea documentului. La primul act ai fost de taţă, al doilea l-a făcut fără ştirea ta. Prin urmare, hîrtia care tremură în mîna ta acum, cînd te zgîlţîi... şi ce n-aş da să te zgîlţîi pînă te-ai duce pe copcă... valorează mai puţin decît dopul ăsta putrezit al sticlei, pricepi ?

Judecînd după mutra abătută a lui Silas, în vreme cc capul i se clătina înainte şi înapoi, într-un fel cit se poate de stîn- jenitor, el înţelegea pc deplin.

— Şi acum, ticăloşiile — reluă John Harmon, din nou înşfăcîndu-l marinăreşte şi ţinîndu-1 în ungherul acela, la distanţa braţului — nu mai am să-ţi spun decît vreo două cuvinte, care sper că te vor chinui îndeajuns. Descoperirea ta (aşa cum ai făcut-o) a fost o adevărata surpriză, căci nimeni nu şi-ar fi închipuit c-ai să scotoccşti şi acolo. Nici noi habar
i -aveam de asta dacă Vcnus nu vorbea cu domnul Boffin, deşi te ţineam pas cu pas sub observaţie, din prima clipă cînd am apărut eu aici, şi cu toate că Sloppv îşi făcuse ocupaţia şi desfătarea cea mai de seamă a vieţii lui în a te urmări ca propria-ţi umbră. Ascultă ce-ţi spun, nu strică să afli că noi ştiam destul de multe despre tine ca să-l convingem pe domnul Boffin să ne lase să te ducem de nas pînă-n ultima clipă posibilă, pentru ca dezamăgirea să-ţi fie cîi mai greu de îndurat. Ăsta-i primul cuvînt. pricepi ?

John Harmon sublinie ultimele sale vorbe cu noi zgît-

— Şi-acum, ticălosule — continuă el — sîiu pe cale să termin ce aveam de spus. Chiar adineauri mi-ai dat să înţeleg că mă socoteşti posesorul averii tatălui meu... Ei bine, aşa şi este. Dar îţi închipui că asta pe baza vreunui act lăsat de tata sau datorită cine ştie cărui drept pe care l-aş avea eu ? Nu. Prin generozitatea domnului Boffin. Condiţiile puse de către domnia-sa mie, înainte de a-mi împărtăşi taina sticlei, au fost ca eu să iau averea, iar el să intre în posesia movilei lui şi nimic mai mult. Tot ce posed datorez numai şi numai dezinteresului, cinstei, duioşiei, bunăvoinţei (nu găsesc cuvintele care să mă satisfacă) domnului şi doamnei Boffin. Iar cînd eu, ştiind tot ce ştiam, am văzut un asemenea viernr. spurcat ca tine că vrea să ridice capul în casa asta împotriva acestui suflet nobil, mă întreb — mai spuse John Harmon printre dinţii încleştaţi şi cu o nouă smucitură zdravănă, prin2Îndu-l pe Wegg de guler — cum de am răbdat să nu-ţi sucesc gîtul, iar *capul* să ţi-1 arunc pe fereastră ! Uite-aşa. Astea sînt ultimele cuvinte, pricepi ?

După ce-i dădu drumul din strînsoare, Silas duse mîna la beregată şi-şi drese glasul ; arăta ca şi cum i s-ar fi oprit un os mare în gît. O dată cu mişcarea asta din partea lui şi în ungherul lui, domnul Sloppy făcea la rîndu-i o mişcare ciudată, neinteligibilă la prima vedere. începuse sa se apropie pe lingă zid, cu spatele spre domnul Wegg, la fel ca un hamal pe punctul să ia în cîrcă un sac de făină sau de cărbuni.

— îmi pare rău, Wegg — zise domnul Boffin, cu obişnuita-i bunăvoinţă — că cocoana mea şi cu mine ’,u putem avea o părere mai bună despre tine decît cea rea pe care ne-ai silit sa ne-o menţinem. Da n-aş vrea să te părăsesc, după toate cele spuse şi făcute, într-o situaţie mai proastă decît cea în care te-am găsit. De aceea, înainte de a ne despărţi, spune în cîteva cuvinte cit ar costa să-ţi instalezi o altă tarabă.

— Şi în altă parte — interveni John Harmon. — Să nu te prind în faţa ferestrelor ăstora.

— Domn Boffin — replică Weyg umil şi avar cînd pentru prima oară mi-a fost dată cinstea să vă cunosc, aveam o colecţie de balade care era, aş putea spune, mai presus de orice preţ.

— Atunci, nu pot li plătite — rosti John Harmon — şi ai

— îmi ccr iertare, domn Boffin — reluă Wegg, aruucînd o privire înveninată spre cel care vorbise mai înainte — m-am adresat mneavoastră, care, dacă simţurile nu mă-nşală, mî-aţi pus o întrebare. Aveam o colecţie de balade alese pe sprinceană, iar în cutia de tablă se afla un stoc proaspăt de turtă dulce. Nu mai spun nimic, mai degrabă las totu să apreciaţi mneavoastră.

— Da-i greu de spus cum ar fi drept —• reluă domnul Bof fin stînjenit, cu mîna în buzunar. — şi n-aş vrea să fac ceva nedrept, pentru că mneata te-ai purtat cu adevărat într-un chip atît de urît. Ai fost aşa de viclean şi de nerecunoscă tor ; te-am jignit cu oare cu ceva ?

— Mai eram după aia — continuă domnul Wegg. dus pe gînduri — legat şi de anumite comisioane, treabă pentru care toţi mă respecta foarte mult. Da n-aş vrea să par lacom, şi de-aia las la cheremu mneavoastră, domn Boffin.

— Pe cuvîntu meu dacă ştiu cît ar face aşa ceva — murmură Gunoierul de aur.

— Mai era tot aşa — rosti Wegg — două capre de lemn, pentru care, numai pentru ele, un irlandez (care se pricepea la capre de lemn) mi-a oferit cinci şilingi jumate... nici n-am vrut s-aud de suma asta, că aş fi pierdut... mai era un taburet, o umbrelă, un suport pentru haine şi o tavă. Da le las toate la aprecierea mneavoastră, domn Boffin.

Deoarece Gunoierul de aur părea adîticit în unele socoteli anevoioase, domnul Wegg îl ajută adăugînd şi alte articole.

— Apoi a mai fost domşoara Elizabeth, domşoru George, tani Jane şi nenea Parker. Ah ! Cînd te gîndeşti că pierzi o asemenea aripă oblăduitoare... cînd vede omu o grădină aşa frumoasă scormonită de porci, îţi vine greu, zău, să socoteşti totu în bani fără să ajungi la sume prea mari. Da eu las totu la cheremu mneavoastră, domle.

Domnul Sloppy îşi continua mişcarea ciudată, neinteligibilă la prima vedere.

— Nu e lesne, de asemenea — continuă Wegg, melancolic a spune cît de rău mi-a făcut mintal, ce mult am coborît prin lectura nesănătoasă despre zgripţuroi, în vreme ce mneavoastră şi alţii mă îndemna să cred că şi mneavoastră, domle. aţi fi unu de-alde-ăştia. Tot ce pot spune e că simţeam ca mintea mi se ducea de rîpă. pe-atunci. Şi cum ai putea pune

vreun preţ pe minlc ? Mai era >i pălăria, uu demult. Da cu las totu în seama mneavoastră, domn Boffin.

— Ţine ! — rosti domnul Boffini. — Uiic-aici, două lire.

— Nu pot lua banii ăştia, domle, dacă vreau să fiu drept faţă de mine.

Abia dacă rostise aceste cuvinte, cînd John Harmon ridică un deget; Sloppy, aflat acum aproape de Wegg, veni spate-n spate cu el, se opri, îl înşfăcă de gulerul hainei, dindărăt, cu amîndouă mîinile, şi-l săltă în cîrcă, dibaci, ca pe-un sac de făină sau de cărbuni, după cum s-a pomenit mai înainte, în poziţia aceasta, domnul Wegg făcea o mutră de deplină nemulţumire şi uimire, cu nasturii deopotrivă de la vedere ca şi ai lui Sloppy însuşi, iar cu piciorul de lemn într-o poziţie extrem de stînjenitoare. Dar numai pentru puţine secunde a mai putut fi văzută mutra lui în odaie, căci Sloppy o şi zbughi cu el într-un trap sprinten, coborî scara, domnul Ve- nus avînd grija să-i deschidă uşa de la stradă. Domnul Sloppy primise instrucţiuni să-şi depună povara în drum, dar cum din întîmplare teleaga unui măturător se găsea în colţul străzii, fără stăpîn, cu scăriţa proptită în roată, domnul Sloppy nu se putu împotrivi ispitei de a-1 hurduca pe domnul Silas Wegg peste cele aflate în cotigă. Treabă destul de anevoioasă, făcută cu deosebită îndemînare şi cu un pleoscăit urias

Capitolul XV

CE S-A PRINS ÎN CURSA ÎNTINSA

Gît de tu uit a pătimit Bradley Headstone în sufletul lui din seara aecea liniştită, dnd a apărut la ţărmul fluviului parcă răsărind din cenuşa luntraşului — nimeni decît cl n-ar fi putut spune. Nici chiar el n-ar fi putut spune, pentru că asemenea cazne se pot simţi doar.

Mai întîi, trebuia să îndure o triplă povară : a conştiinţei pentru fapta săvîrşită, a remuşcării hăituitoare că putea s-o săvîrşeasca mult mai bine şi spaima ca nu cumva totul să fie dat în vileag. Piatra asta de moară îl muncea zi şi noapte. Era la fel de covîrşitoare în clipele fugare de somn, cît şi în ceasurile de veghe, cînd stătea cu ochii injectaţi în tavan, îl tîra în jos cu o groaznică monotonie, în care clipe de varietate nu existau. Animalul de povară sau robul supraîncărcat de greutate au unele momente în care îşi mută sarcina, găsesc un scurt răgaz, chiar dacă se forţează prea tare, sporind astfel durerea muşchilor sau a membrelor. Nenorocitul de Bradley, sub presiunea atmosferei infernale în care intrase, nu putea avea nici măcar alinarea asta iluzorie.

Timpul trecea, şi nici o bănuială vizibilă nu-1 urmărea : timpul trccca, iar clin rapoartele asupra atacului, reînnoite cînd şi cînd în presă, începea să-şi dea seama că pe măsură ce domnul Lightwood (care acţiona ca avocat al victimei) se abătea tot mai mult de la adevăr, îndepărtîndu-se de faptele în sine. şi zelul îi scădea în chip vădit. Treptat, cauza acestei stări de lucruri începu să mijească în ochii lui Bradley. Apoi a mai fost şi întîlnirea întîmplătoare cu

fiind locul unde s-ar ii aliat orice veste nouă despre iapta lui, sau poate se lipea vreun afiş referiior la acest lucru) — atunci a văzut limpede ce a izbutit să facă.

Abia atunci şi-a dat seama că prin încercarea lui disperată de a-i despărţi pe cei doi de-a pururi a reuşit să le ofere calea de a sc uni. Că şi-a muiat mîinile în sînge doar ca să ajungă o unealtă mizerabilă şi neghioabă. Că Eugene Wray- burn, de dragul soţiei lui, l-a înlăturat, lăsîndu-1 să se tîrască mai departe pe drumul lui pustiit. Se gîndi la soartă, ori la providenţă, sau la cine ştie ce forţă diriguitoare care l-ar fi înşelat, ducîndu-1 de rîpă, iar în starea lui de furie dementă şi neputincioasă, în toiul crizei, muşca şi sfîşia în stînga şi-n dreapta.

Cîteva zile mai apoi, adevărul apăru şi mai mult la lumină ; ştirea căsătoriei i-a fost confirmată de ziare, care afirmau, dînd unele amănunte, că, deşi încă în primejdie, domnul Wrayburn se simţea ceva mai bine. Bradley prefera de o mie de ori să fi fost prins şi judecat sub învinuirea de crimă decît să citească rîndurile acelea, ştiindu-se înlăturat şi cunoscînd motivul.

Da, ca să nu fie mai departe înşelat, dus de rîpă — lucru ce se putea întîmpla dacă era denunţat de Riderhood, şi pedepsit de lege pentru un eşec abject, de parcă ar fi fost cine ştie ce izbîndă — ziua stătea lot timpul în şcoală şi nu se aventura să iasă decît noaptea, pe furiş, însă şi atunci nu mergea decît pînă la gară. Citea cu băgare de seamă anunţurile din ziare, căuta un indiciu că Riderhood acţiona în sensul ameninţării la care făcuse cîndva aluzie, silindu-1 astfel să aibă iarăşi de-a face cu el, dar nu descoperi nimic. Deoarece îl plătise bine pentru ospitalitatea cu care fusese găzduit în casa ecluzei şi ştiind că ăsta nu putea să scrie şi nici să citească, începuse să aibă îndoieli dacă era cazul să-i fie cîtuşi de puţin teamă, ori dacă va fi nevoit să se mai întîlnească vreodată.

în tot acest timp, obsesia din suflet nu-i dăduse pace, iar conştiinţa chinuitoare că se aruncase peste prăpastia care-i despărţea pe cei doi, slujindu-le drept punte ca ei să fie împreună, nu-1 slăbise niciciînd. Starea aceasta îngrozitoare ii aduse alte cri/.e. N-ar fi putut spune cîte, sau cînd anume, dar deslusoa pe fetele elevilor lui că ei îl surprinsoseră în

starea aceea şi că erau cuprinşi de teama că o să-l apuce clin nou o criză.

Era într-o zi de iarnă. L'n strat subţire de zăpadă că/usc peste pervazul ferestrelor şcolii ; se afla la tablă, cu creta în mtnă şi tocmai se pregătea să înceapă predarea, cînd, citind pe chipurile copiilor că ceva în neregulă se petrece şi că par alarmaţi pentru el, îşi îndreptă ochii spre uşă, în direcţia în care se uitau ci. Atunci văzu un om gîrbovit, respingător la înfăţişare, stînd în mijlocul clasei, cu o legătură subsuoară, tşi dădu scama că e Riderhood.

Se aşează pe un scaun adus de unul dintre copii ; avea impresia trecătoare că c în primejdie să cadă şi că se schimonosise la faţă. De astă dată însă. criza îl cruţă : se şterse la gură şi se ridică în picioare.

— îmi cer iertare, domn şef! CAI voia mneavoastră ! — zise Riderhood şi se lovi cu palma peste frunte. începu să chicotească, uitîndu-se pieziş. — Ce-o fi aici ?

— Asta-i o şcoală.

— Unde tinerii învaţă ce e bine ? — întrebă Riderhood, dînd grav din cap. — îmi cer iertare, domn şef ! Citi voia mneavoastră. I)a cine predă în şcoala asta ?

— Eu.

Mneavoastră steţi dascălu învăţat, nu-i aşa, domn şef ?

— Da. Eu sînt dascălul.

— Grozav lucru trebe să fie — continuă Riderhood — să-i înveţi pe tineri să facă ce sc cuvine şi ca *ei* să ştie cum faceţi mneavoastră asta ! îmi cer iertare, domn şef învăţat ! Cu voia mneavoastră ! Tabla aia neagră de acolo... pentru ce e ?

— E pentru desenat sau ca să scrii pe ca.

— Zăău ?! — se miră Riderhood. — Cine-ar fi crezut, vă/înd cum arată ?! *Aţi* vrea să fiţi aşa de bun să va scriţi numele pe ea, domn şef ? — adăugă, pe un ton mieros.

Bradley şovăi o clipă, clar scrise pe tablă obişnuita semnătura, cu litere mai mari.

— Eu nu-s un învăţat — spuse Riderhood, cu un ochi la clasa — da admir învăţătura altora. Aş dori din toată inima să-i aud pe tinerii de aici citind numele cela de colo, unde-a fost scris.

Toţi ridicară mina. La un semn din cap al mizerabil ului de profesor, piţigăiat, în cor 3

Bradley Headstone !

— Nu! Nu sc poate! — sc împotrivi Ridcrhood. Cc vreţi să spuneţi ? Headstone[1] ? ! Păi asta sc găseşte în cimitire. Uraa. înc-o dată !

Din nou mîini ridicate, alt semn din cap. din nou sc auzi corul piţigăiat :

— Bradley Headstone !

— Alia. acu viu cu de-acasă ! — exclamă Ridcrhood, după ce ascultă atent; şi repetă cu glas scăzut: — Bradley. Priccp. Nume de botez. Bradley, la fel ca Rogcr, cum mă numesc cu. Aşa-i ? Numele de familie... Headstone, la fel ca Ridcrhood, care-i al meu. Nu-i aşa ?

Corul piţigăiat:

— Da.

— Nu cumva cunoaşteţi, domle-nvăţat — reluă Ridcrhood

0 anumită persoană cam de-nălţimea şi talia mneavoastră, care pus pe cîntar ar arăta cam greutatea mneavoastră şi ca-re răspunde la un nume cam aşa : „ălălant domn şef“ ?

Deznădăjduit, dar perfect calm, deşi gura i se strîmbase râu dc tot, cu ochii asupra lui Riderhood şi cu unele semne la nări că răsuflarea i sc iuţise, profesorul răspunse după o pauză, cu vocea sugrumată :

— Cred că ştiu despre cine c vorba.

— Mi-nchipuiam eu că ştiţi de cine-i vorba, domle-nvăţat. Pe omu ăsta-1 caut.

Bradlev răspunse, uitîndu-sc cu coada ochiului la elevii lui :

— Crezi cumva că-i aici ?

— îmi cer iertare, domle-nvăţat, şi cu voia mneavoastră —• rosti Riderhood, rîzînd — cum să cred eu că-i aici, cînd aici nu-i nimeni altu decît mneavoastră şi cu mine şi iezişorii ăştia pe care-i dăscăliţi ? Da omu ăsta e-ntr-o tovărăşie cum nu se poate mai bună şi-aş vrea să mă caute acolo, pc fluviu în sus, ia ecluză.

— Am să-i spun.

— Credeţi c-o să vină ? — întrebă Ridcrhood.

— Sînt sigur că are să vină.

— Acuma, că am cuvîntu mneavoastră pentru cl — con-

[1] *Headstone* — piâirS tombală.

bun, domle-nvaţat, să-i spuneţi că daca nu vine prea iute, îl caut eu atunci.

— îl voi înştiinţa.

— Mulţumcsc. După cum ziceam mai adineauri — continuă Riderhood, schimbîndu-şi tonul răguşit al vocii şi din nou aruncînd o privire zbanghie către elevi — cu toate că eu nu-s învăţat, admir învăţătura la alţii, zău ! Acuma, că sînt aicf şi finea m-am bucurat de grija mneavoastră, domn şef, nu s-ar putea, înainte de-a pleca, să pun o întrebare iezişorilor ăstora ai mneavoastră ?

— Da, dacă e o întrebare legată de şcoală — spuse Brad- ley, menţinîndu-şi ochii întunecaţi asupra celuilalt şi vorbind cu glas sugrumat.

— Aa, e legată de şcoală ! — strigă Riderhood. — Fac eu aşa fel, domn şef, să fie legată de şcoală. în ce se-mpane apele, iezişorii mei ? Cîte feluri de ape există pe pămînt ?

Corul piţigăiat:

— Mări, rîuri, lacuri şi bălţi.

— Mări, rîuri, lacuri şi bălţi - repetă Riderhood. — Le-au prins pe toate, domn şef! Afurisit să fiu dacă n-aş fi lăsat lacurile pe din afară, că, după cîte ştiu, niciodată n-am pus ochii pe vreunu. Mări, rîuri, lacuri şi bălţi... Da ia să vedem, iezişori, ce se prinde în mari, lacuri şi bălţi ?

Corul piţigăiat (cu oarecare dispreţ pentru întrebarea prea uşoară) :

— Peşte !

— Iarăşi bine ! — spuse Riderhood. — Da ce altceva, iezi- şorii mei, se mai prinde cîteodată în rîuri ?

Corul e nesigur. Un glas piţigăiat :

— Ierburi.

— Iarăşi bine ! — striga Riderhood. — Da nu-i nici asu. N-o să ghiciţi cît îi hău, dragii mei. Ce se mai prinde cîteodată pe lîngă peşte, în rîuri ?... Pai, să vă spun eu. Haine de-mbrăcat.

Bradley schimba feţe-feţe.

— Cel puţin eu, iezişorii mei — spuse Riderhood, uiiîndu-se la el cu coada ochiului — asta pescuiesc uneori în rîuri. Să chiorăsc, iezişorii mei, daca n-am prins în fluviu tocmai legătura asta pe care-o am sub braţ.

Clasa îl privea pe profesor ca şi cum făcea apel în faţa încuietorilor neobişnuite din acest mod de examinare. Pro

fesorul se uita Ia examinator de parcă ar fi vrut să-l lărîine în bucăţele.

— îmi cer iertare, domle-nvăţat — rosti Riderhood, trecîndu-şi mîneca peste gură şi rîzînd cu poftă — nu-i drept pentru iezişori, ştiu. A fost o glumă de-a mea. Da pe sufletu meu că am scos din fluviu legătura de-aici. E un costum de luntraş. Vedeţi, l-a aruncat în apă ăl care l-a purtat, iar eu l-am dat din nou la iveală.

— De unde ştii că a fost aruncat în apă de cel care l-a purtat ? — întrebă Bradley.

— Că fincă l-am văzut — răspunse Riderhood.

Se uitară unul la altul. Retrăgîndu-şi încetişor privirile dinspre el, Bradley se întoarse cu faţa spre tablă şi şterse numele, agale.

— Mii de mulţumiri, domn profesor — zise Riderhood — că v-aţi pierdut atîta timp mneavoastră şi iezişorii cu un om care n-are altă ricomandaţie în ochii mneavoastră decît aceea că-i un om cinstit. în nădejdea că persoana de care-am vorbit şi de care aţi spus că răspundeţi c-o să vină la ecluza din susu apei, îmi iau rămas bun de la iezişori şi de la învăţatu lor profesor.

Cu aceste cuvinte; el plecă, gîrbovit, din şcoală, lăsîndu l pe profesor să-şi continue lecţia anevoioasă cum o putea, iar pe elevi şuşotind şi urmărind din ochi figura profesorului, pîtiă ce avu loc criza, care de mult îl ameninţase.

După două zile, era într-o sîmbătă şi sărbătoare, Bradley se sculă în zori ca să pornească spre ecluza Plashwater Weir Mill Lock. Se sculase atît de devreme, că nu se luminase încă bine de ziuă cînd era gata de plecare. înainte de a stinge luminarea la care se îmbrăcase, îşi făcu un pacheţel cu ceasul lui frumos de argint şi lanţul delicat şi scrise în interior, pe hîr- tie : „Vă rog, păstraţi-mi aceste lucruri". Adresă apoi pachetul domnişoarei Peecher şi-l puse în colţul cel mai ferit de pe băncuţa aflată în portalul micuţ al locuinţei sale.

O dimineaţă geroasă, bîntuită de crivăţul aspru, venind dinspre răsărit. încuie poarta de la grădină şi plecă. Ninsoarea care fulguise ferestrele clasei lui mai stăruia în văzduh, căzînd albă, iar vîntul sufla zburătăcind-o şi lăsînd

la răsarii înspre apus, cale de două ceasuri, şi abia atunci ziua tîrzie îşi făcu apariţia. Gustarea de dimineaţă o iuă în cîrciuma neîmbietoare unde se despărţise de Riderhood cu ocazia plimbării lor nocturne. Rămase în picioare, la tejgheaua în neorînduială, şi se uita posomorit către un bărbat care se afla tocmai în locul unde stătuse Riderhood în dimineaţa aceea, devreme.

Merse toată ziua, care nu dură mult ; îl cam supărau picioarele de oboseală cînd ajunse pe poteca edeculuí de pe malul fluviului. Se lăsa întunericul. Mai avea vreo două-trei leghe pînă la ecluză şi rări puţin pasul, dar merse mai departe, fără întrerupere. Pămîntul se aşternuse acum cu un strat subţire de zăpadă. în locurile mai puţin ferite ale fluviului pluteau sloiuri, iar la adăpostul malurilor, pojghiţa de gheaţă era numai ochiuri. Nu-1 preocupa altceva decît distanţa, zăpada, sloiurile de gheaţă, cînd zări, drept în faţă, licărul unei lumini de care ştia că vine de la fereastra ecluzei. Se opri din mers şi privi în jur. Doar sloiurile de gheaţă, şi zăpada, şi el, şi singura luminiţă puseseră stăpînire peste împrejurimile hîde. Dinainte-i, în depărtare, se afla locul unde dăduse acele lovituri mai mult decît inutile, ironia soartei, căci Lizzie era acum soţia lui Eugene. Dinapoia lui, în depărtare, se afla locul unde copiii, cu braţele ridicate, păreau să-l alunge în lumea demonilor, strigîndu-i numele. între cele două locuri, acolo unde se zărea lumina, se alia omul care putea să-i ruineze viaţa, în amîndouă sensurile. Pentru el, lumea se reducea la aceste două limite.

Iuţi pasul, cu ochii pironiţi, straniu, la punctul acela luminos, făcînd din asta un reper. Cînd veni îndeajuns de aproape, razele pe care le împrăştia păreau să se concentreze înspre el şi să-l atragă. După ce bătu în uşă, într-atît îi dădură ghes picioarele, îneît intră în odaie înainte să fi primit vreun răspuns.

Lumina venea de la foc şi de la o luminare, laolaltă. între cele două, şedea Riderhood, pe un scaun, cu picioarele în cenuşar şi pipa în gură.

Cînd musafirul îşi făcu apariţia înăuntru, el ridică privirile, dînd ursuz din cap. Musafirul coborî privirile, dînd şi el din cap. După ce-şi lepădă paltonul, oaspetele luă un scaun şi se aşeză la celălalt capăt al căminului.

— Nu fumaţi, parc-mi-se ? — îl întrebi Riderhood, împingind spre cl o sticla care era pe masă.

— Nu.

Tăcură amîndoi un timp, cu ochii la foc.

— Nu-i nevoie să-ţi mai spun că mă aflu aici rosti Bradlcy în cele din urmă. — Cine trebuie să înceapă ?

— Eu o să-ncep — zise Riderhoocl — după ce isprăvesc de fumat pipa asta.

Termină foarte pe îndelete de fumat, ciocăni cenuşa afară şi aşeză luleaua la o parte.

— Eu o să-ncep — repetă el apoi domn profesor Bradlev Eleadstonc, clacă vreţi.

— Dacă vreau ? Vreau să ştiu ce doreşti de la mine.

— Aşa şi trebe. — Riderhood se uita atent la mîinile şi

buzunarele lui, din spirit de precauţie parcă, nu care cumva să fi adus vreo armă cu el. Acum se aplecă spre oaspetele său însă, şi, curios, ridicînd cu degetul gulerul de la jiletca acestuia, întrebă : — Păi, unde vi-i ceasu ?

— E-am lăsat acasă.

— îl vreau. Da poate fi luat şi după aia. Mi-a căzut cu tronc la inimă.

Drept răspuns, Bradley rîsc dispreţuitor.

— îl vreau — repetă Riderhood, mai tare — şi-o să-l am.

— Asta vrei să capeţi de la mine, nu-i aşa ?

— Nu — răspunse Riderhood, şi mai tare — asta-i numai o parte din ce vreau să capăt de la mneavoastră. Vreau bani de la mneavoastră.

— Şi încă ceva ?

— Şi-ncă totu ! — răcni Riderhood, pe un ton foarte răspicat şi mînios. — Răspundeţi-mi mereu aşa, şi nu vă mat spun o iotă.

Bradlcy se uită la cl.

— Nu vă mai uitaţi aşa la mine, că nu vă mai vorbesc deloc — urlă Riderhood. — Şi-n loc să vorbesc, am să las să cadă mîna asta pe mneavoastră cu toată greutatea... — lovind în masă din răsputeri — ... şi vă fac praf !

— Mai departe — îl îndemnă Bradley. după ce-şi umezi buzele

— Oho ! Am să vă spun şi mai departe. Să nu vă temeţi cumva că n-o să vorbesc berechet de iute pentru mneavoastră şi că n-o să merg departe berechet pentru mneavoastră... ŞJ fără să-mi fi spus. Uite ce, domn profesor Bradley Headstone. Puteai să-l fi făcut pe ălălant domn şef bucăţele, fără ca mie să-mi pese, doar că aş fi venit cfnd şi cînd la mneata pentru vreun păhărel, două. Altminteri n-am cu mneata nici în clin, nici în mînecă ! Da cînd mi-ai copiat ţoalele şi legătura de la gît, şi cînd rn-ai mînjit cu sînge după ce făcuscşi isprava aia. apăi pentru asta trebe să-mi plăteşti, şi-ncă bani grei. Dacă beleaua cădea pe capu mneata, crai gata să dai vina pe mine, nu-i aşa ? Unde alt decît la ecluza din Plashwater Weir Mill Lock există cineva îmbrăcat aşa şi-aşa ? Unde alt decît la ecluza din Plashwater Weir Mill Lock există cineva care-a avut un schimb de cuvinte cu el cînd a ajuns cu barca acolo ? Ia uită-te la paznicu de la ecluza din Plashwater Weir Mill Lock, îmbrăcat în taman ţoalele alea şi cu taman legătura aia roşie la gît, şi vezi daca hainele lui e pătate de sînge sau ba. Da. din întîmplare e pătate de sînge. Ah, diavol viclean ce eşti !

Bradley, alb ca varul la faţă, îl privea în tăcere.

— Da n-ai fost numai mneata aşa de viclean în treaba asta — continuă Riderhood, pocnind spre el de şase ori din degete. — Şi eu am fost, cu multă vreme înainte, cu mult înainte ca mneata să-ţi fi încercat mîna stîngace, într-o vreme cînd mneata încă nu-ncepuseşi să-ţi croncăneşti dăscăleala sau mai ştiu şi eu ce făceai în şcoala aia a mneatale. Cunosc Jir fir în păr cum ai pus totu la cale. Pe unde te-ai tupilat, ajm putut să umblu pc furiş după mneata, şi-ncă mai dibaci ca mneata. Ştiu cum ai plecat de la Londra în hainele mneatale, şi unde le-ai schimbat, şi unde le-ai ascuns. Parcă văd cum ţi-ai scos hainele din ascunzătoarea aia dintre copacii dobo- rîţi la pămînt şi te-ai scăldat în fluviu ca să esplici oricui ar fi trecut pe-acolo de ce te-ai dezbrăcat. Parcă văd cum din luntraş ai apărut deodată ca domn profesor Bradley Headstone. Parcă văd cum ai azvîrlit legătura cu . ţoalele de luntraş în fluviu, da eu am scos-o

rarii, mînjite cu verde dt- la iarbă şi palate cit ce a ţîşnit în urma loviturilor. Am pus mîna pe ele şi-am pus mîna pe rnneata. Nu-mi pasă nici cît negru sub unghie de ălălarit domn şef, viu sau mort, da-mi pasă mult de tot de mine. Şi cum ai uneltit împotriva mea şi te-ai purtat ca un diavol viclean cu mine, ai să-mi plăteşti pentru asta... ai să-mî plăteşti pentru asta... ai să-mi plăteşti pentru asta... ai să-mi plăteşti de-are să te secе la inimă !

Bradley îşi întoarse faţa chinuită spre foc şi rămase tăcut o vreme. în cele din urmă, spuse, cu un calm silit în glas şi înfăţişare :

— Nu poţi scoate sînge din piatră, Riderhoocl.

— Cu toate astea, pot scoate bani de la 1111 belfer.

— Nu poţi scoate de la mine ce nu am. Nu poţi smulge do la mine ce nu există. Meseria mea nu-i bănoasă. Pînă acum ai şi primit de la mine mai bine de doi galbeni. Ştii în cît timp am cîştigat suma asta, fără să mai pun la socoteală anii de studiu migălos ?

— Nu ştiu şi nici nu-mi pasă. în meseria mneatale eşti bine văzut. Ca să-ţi scapi renumele, face să dai cu amanet tot ce ai ca lucruri de îmbrăcăminte, să vinzi din casă pînă la ultimu capăt de aţă, să te-mprumuţi pîn' la ultima lăscaic pe care-o poţi căpăta. După ce faci asta şi-mi predai suma, îţi dau drumu. Nu înainte.

— Cum adică îmi dai drumul ?

— Adică, am să-ţi ţin tovărăşie ; oriunde te duci după ca pleci de-aici. Ecluza să-şi poarte singură de grijă, cu am să-ţi port de grijă mneatale, o dată ce te am la mînă.

Bradley iarăşi se uită la foc. Privindu-1 pieziş, Kiderhood luă pipa, o umplu din nou, o aprinse şi începu să fumeze. Bradley î;i sprijini coatele pe genunchi şi, cu capul în mi ini, se uita absent la foc.

— Ridcrhood — spuse el după o tăcere îndelungată ; se sculă de pe scaun, scoase punga de bani din buzunar şi o puse pe masă. — Să zicem că-ţi dau asta, unde sînt toţi banii pe care-i am ; să zicem că-ţi aduc şi ceasul ; să zicem că la fiecare trimestru cînd iau salariul iţi plătesc o anumită suma.

— Să zicem nimic din toate astea — îi întoarse vorba Riderhood. scuturînd din cap în timp ce fuma. — Ai şters-o o dată, a doua oara nu mă mai păcălesc eu. Am avut destul

bucluc piua să dau de mneata, şi nu te-aş mai li găsit dacă nu te vedeam într-o seară furişîndu-te pe stradă ; atunci te-am urmărit pîn-acasă, în tihnă. Acum vreau să pun lucrurile la punct de la un capăt la altu.

— Riderhood, eu sînt un om care a dus o viaţă retrasă. N-am alte surse de venit în afară de meseria mea. N-am absolut nici un prieten.

— Asta-i o minciună — se împotrivi Riderhood. — Ai o pretină, după cum ştiu, bună ca un livret la o casă de economii, să nu-mi spui mie pe nume dacă nu-i aşa.

Bradley se întunecă la faţă şi apucă încetişor punga cu mîna şi o trase înapoi, în timp ce se opri să asculte ce avea de spus mai departe celălalt.

— Alaltăieri cînd am venit la mneata am nimerit într-alt loc — zise Riderhood. — M-am trezit printre nişte domşoare tinere, pe Dumnezeu meu ! Şefa lor era o profesoară. Eu zic că dînsa ţine destul de mult la mneata, domn profesor, ca să-şi vîndă tot, cît ai bate din palme, să te scoată din bucluc. Spune-i să facă asta.

Bradley holbă ochii la el atît de brusc, îneît Riderhood nu prea ştia cum să ia asta şi se prefăcu a fi ocupat să scoată rotocoale de fum din lulea, pe care le destrăma cu mîna, suflîndu-le într-o parte.

— Ai vorbit cu profesoara aceea, nu-i aşa ? — întrebă Bradley, cu calmul de odinioară în glas şi atitudine, care părea silit, şi fără să-l privească.

— Puf !... Da — răspunse Riderhood ; nu mai era atent la fum. — Ani vorbit cu ea. Nu i-am spus prea multe. S-a fîstî,cit. cînd a văzut că pic printre tinerele domşoare (nu prea am avut eu cine ştie ce trecere la fete) şi m-a poftit într-un salonaş, în nădejdea că nu era nimic rău la mijloc. Eu îi spun s „Aa nu, nu-i nimic rău. Domn profesor e-un pretin foarte bun de al meu.“ Da am văzut eu cum stă lucrurile şi că-i dă mîna.

Bradley puse punga în buzunar, apucă încheietura stîngii cu mîna dreaptă şi rămase ţeapăn, cu ochii la foc.

— Nici că s-ar putea să locuiască mai la-ndemînă — continuă Riderhood — şi cînd o să merg acasă cu mneata (cum de altfel o să se-ntîmple), eu zic să nu mai pierzi vremea şi s-o jumuleşti numaidecît. Poţi să te-nsori cu ea, după îce mneata şi cu mine ajungem la o înţelegere. E

ştiu că n-ai putea face casă cu altcineva, după ce-ai fost aşa de dezamăgit, nu de multă vreme.

Toată noaptea, Bradley n-a mai scos o vorbă. Nu şi-a mai schimbat atitudinea şi nici nu a slăbit din st rin soare încheietura mîinii. Stătea ţeapăn dinaintea focului, ca şi cum o flacără l-ar fi îmbătrînit ca prin minune ; creţurile întunecata de pe chip i se adînciseră, căutătura ochilor era tot mai rătăcită, pielea — din ce în ce mai albă, de parcă fusese dat cu cenuşă pe faţă, iar părul începuse să-i încărunţească.

Abia după ce lumina tardivă a zilei făcu ferestrele străvezii, statuia aceasta decrepită începu să se mişte. Apoi se ridică încet şi se aşeză pe pervazul ferestrei, privind afară.

Riderhood rămase toată noaptea pe scaun. în prima parte a nopţii, tot mormăise ceva, de două sau trei ori, că era cumplit de frig ; ori că focul ardea prea iute şi se dusese să mai pună nişte cărbuni. Dar, cum nu putu smulge de la tovarăşul său nici un sunet, nici măcar un gest, se potoli după aceea. Dădu să facă unele pregătiri pentru cafea, fără nici o noimă, cînd Bradley plecă de lîngă fereastră şi-şi puse pe el paltonul şi pălăria.

— N-ar fi mai bine să-mbucăm ceva înainte de-a porni la drum ? — spuse Riderhood. — Nu-i bine să-ngheţi cu burta goală, domn profesor.

Fără să facă vreun semn că ar fi auzit, Bradley ieşi din casa ecluzei. Riderhood înşfacă o bucată de pîine de pe masă şi, luînd legătura hainelor de luntraş sub braţ, veni numaidecît în urma lui. Bradley o apucă spre Londra. Riderhood îl ajunse şi mergea alături de el.

Cei doi bărbaţi se tăbîrciră, cot la cot, în tăcere, trei leghe încheiate. Deodată, Bradley se opri, făcînd calcantoarsă. Numaidecît, Riderhood se întoarse şi cl şi se înapoiau, unul lîngă altul.

Bradley intră din nou în casa ecluzei. La fel făcu şi Riderhood. Bradley se aşeză pe pervazul ferestrei. Riderhood se încălzea la foc. După vreo oră şi ceva, Bradley sări în picioare şi din nou ieşi afară, de astă dată însă porni în direcţia opusă. Riderhood veni repede în urma lui, îl ajunse după cîţiva paşi şi mergea lîngă el.

De astă dată, ca şi mai înainte, văzînd că nu scapă de

ca şi mai înainte, Riderhood se întoarse, mergînd lîngă el. Dar de astă dată, nu ca mai înainte, ei nu reveniră la casa ecluzei, căci Bradley se opri pe malul acoperit cu zăpadă, în dreptul ecluzei, şi se uita în susul şi-n josul fluviului. Navigaţia era întreruptă din pricina gerului, şi cit vedeai cu ochii — o întindere pustie înveşmântată în alb şi galben.

— Hei, vino, vino, domn profesor — stărui Riderhood, de lîngă el. — Degeaba te joci cu mine. Ce rost mai are? De mine tot nu scapi, doar dacă ajungem la o-nţelegere. Mă ţin de mneata pînă-n pînzele albe.

Fără să-i răspundă vreun cuvînt, Bradley trecu iute de el şi porni pe podeţul de lemn care ducca la porţile ecluzei.

— Păi, ce faci acu e şi mai fără noimă decît ce-ai făcut mai-nainte — zise Riderhood, urmărindu-1. — Colo-i stăvilaru, şi o să trebe să te-ntorci, ştii...

Bradley, fără să-l ia cîtuşi de puţin în seamă, se sprijini cu tot trupul de un stîlp ca şi cum ar fi vrut sa se odihnească şi rămase aşa, cu ochii lăsaţi în jos.

— Acu, că tot îs aici — spuse Riderhood, morocănos — o să mă slujesc de prilej ca să schimb porţile.

Porţile, care fuseseră deschise, scrîşniră, apa se năpuSti în puhoi, porţile se strînseră din nou, şi ecluza se- găsea deocamdată închisă din toate părţile.

— Ai face mai bine să te porţi ca un om cu scaun la cap, domn profesor Bradley Headstone — rosti Riderhood. trecînd pe dinaintea lui — ori de nu, o să fiu şi mai aprig cînd ne-om socoti... Ah ! De-asta-mi eşti tu !

Bradley îl prinsese cu braţul pe după şale. Parcă era strîns într-o chingă de fier. Se aflau la parapetul ecluzei, cam în mijloc, între cele două rînduri de porţi.

— Dă-mi drumu ! — răcni Riderhood. — Dacă nu, scot custura şi te lovesc unde văd cu ochii. Dă-mi drumu !

Bradley se trăgea spre marginea ecluzei. Riderhood căuta să se depărteze. A fost o luptă corp la corp înverşunată, pe viaţă şi pe moarte, cu braţele şi picioarele, Bradley îl prididi

— cu spatele spre prăpastia ecluzei — şi îl tot tîra îndărăt.

— Dă-mi drumu ! — zbieră Riderhood. — Stai ! Ce vrei să faci ? Nu poţi să mă-neci. Nu ţi-am spus că un om care a scăpat de la înec nu se mai îneacă niciodată ? Pe mine nu mă poţi îneca !

— Eu da ! — răspunse Bradley, disperat, cu dinţii încleştaţi. — Sînt hotărît. Mă ţin de tine, viu sau mort. Jos cu tine !

Riderhood se prăvăli pe spate în prăpastia netedă, şi după el — Bradley Headstone. Cînd au fost găsiţi cei doi, zăcînd sub mîl şi spumă îndărătul uneia din porţile putregăioase, Riderhood îi dăduse drumul din strînsoare, pesemne în cădere, şi ochii priveau încremeniţi spre cer. Mai era însă ţintuit în chinga lui Bradley de fier, iar niturile chingii de fier îl tineau strasnic

Capitolul XVI

DESPRE OAMENI ŞI LUCRURI ÎN GENERAT.

Prima treabă plăcută a doamnei şi domnului John Harmon a fost sa pună în ordine orice lucru care nu era întru totul la focul lui, oricare ar fi fost, putea fi, ar fi putut fi sau trebuia să nu fie la locul lui cit timp chestiunea numelui lor nu fusese limpezită. Pentru cercetarea faptelor în care moartea fictivă a lui John trebuia într-un fel sau altul considerată cauza principală, folosiră un procedeu foarte amplu şi elastic. De pildă, pe croitoreasa de păpuşi au socotit-o avînd unele drepturi de a primi sprijin din partea lor, din pricina legăturii ei cu doamna Lizzie Wrayburn, din pricina legăturii doamnei Lizzie Wrayburn, la rîndul său, cu latura sumbră a acestei istorii. De aici rozului că bătrînul Riah, ca prieten bun şi săritor la nevoie în cazul amîndurora, nu trebuia lăsat la o parte. Nici chiar inspectorul, care fusese indus în eroare şi dezlănţuise o urmărire asiduă pe o pistă falsă. în privinţa acestui funcţionar valoros, nu strica să spună că la poliţie se stârnise un zvon cum că el i-ar fi mărturisit domnişoarei Abbey Potterson, la o stacană dc flip în barul La cei şase hamali veseli, că prin revenirea la viaţă a domnului Harmon „n-a pierdut nici o lăscaie“, ci, dimpotrivă, a avut numai de cîştigat, ca şi cum omul acela ar fi fost ucis mişeleşte, iar el (inspectorul) nu făcea decît să încaseze recompcnsa guvernamentală.

în toate acţiunile de acest fel, doamna şi domnul John Harmon au căpătat un marc sprijin din partea eminentului avocat, domnul Mortimer Lightwood, care, profesional, dăduse dovadă dc o nemaipomenită rîvnă şi discreţie, că o dată treaba începută cu temeinicie era dusă pînă la capăt fără întîrziere. De aici rejesea că tînărul Bligbt parcă ar fi

chizător de ochi, căci se pomeni uitîndu-se ta clienţi in carne şi oase, şi nu pe fereastră. Promptitudinea lui Rlah doveJin- du-se foarte utilă pentru unele sugestii oferite în descurcarea afacerilor băneşti ale lui Eugene, Lightwood se porni cu o neţărmurită plăcere să-l atace şi să-l hărţuie pe domnul Fledgeby, care, văzîndu-se în primejdie să sară în aer din pricina unor tranzacţii fulminante în care se angajase şi socotind că pătimise destul de pe urma ciomăgelii, se înfiinţa cu cenuşă pe cap să ceară iertate. Inofensivul Tvvemlow avu de profitat de pe urma situaţiei în care intrase, deşi nici n-ar fi visat aşa ceva : domnul Riah devenise inexplicabil de îngăduitor, nu mai era violent, ci blînd, şi îl vizitase personal în locuinţa lui de deasupra grajdurilor din strada Duke, St. James's, informîndu-1 că urma să plătească mai departe dobînzile ca şi pînă atunci, dar de atunci încolo la birourile domnului Lightwood, şi cînd să plece încredinţîndu-i taina că domnul John Harmon îi avansase suma de bani şi devenise astfel creditor. De aceea s-a preîntîmpinat mînia sublimului Snigsvvorth şi de aceea nu i-a mai fost dat să forăie dinaintea coloanei corintice, înălţată pe prichiciul căminului, cu şi mai multă măreţie morală decît îi îngăduia în mod normal constituţia lui şi aceea a Marii Britanii.

Prima vizită făcută de doamna Wilfer în noua locuinţă a cerşetorului, care se căsătorise cu fiica ei, a fost un mare eveniment. Tatăl, după care se trimise la birou chiar în ziua cînd avusese loc intrarea în posesia averii, se pierduse cu firea de uimire, dar, readus apoi la simţire, a fost purtat prin casa de urechi ca să vadă diferitele ci comori, şi rămase îneîntat, vrăjit. De altminteri, tatăl fu numit secretar, drept care va primi dispoziţia să demisioneze numaidecît de la *Chicksey, Veneering* & *Stobbles,* pentru totdeauna.

Mama apăru mai tîrziu, cu mare pompă, după cum se şi cuvenea. S-a trimis o trăsură pentru mama, care păşi înăuntru într-o atitudine demnă de această ocazie, mai mult însoţită decît ajutată de domnişoara Lavinia — absolut îndărătnică în a recunoaşte maiestatea maternă. Urina, resemnat, domnul George Sampson. în trăsură îl întîmpină doamna Wilfer, ca şi cum i s-ar fi făcut cinstea să ia parte la niste funeralii de familie, apoi ea se adresă valetului

— Dă-î drumul !

— Pentru numele lui Dumnezeu, mamă — spuse Lavvy, tolănindu-se pe spate în perne, cu braţele încrucişate — leagană-tc şi dumneata puţin !

— Cum ? Să mă legăn ? — repetă doamna Wilfcr.

— Da, mamă.

— Sper — rosti emotiva doamnă — că nu-s 111 stare de aşa ceva.

— Asta mai mult ca sigur. mamă. Dar pentru că ne ducem să luăm masa cu propria fiică sau soră, *nu* pricep de ce trebuie să fim băţoase ele parcă am avea o seîndură sub jupon.

— Nici eu nu pricep — răspunse doamna W ilfcr, cu mult dispreţ — cum poate o domnişoară să folosească astfel de expresii. Roşesc în locul tău.

— Mulţumesc, mamă — spuse Lavinia, căscînd — clar pot face asta şi singură cînd e cazul... oricum, îţi rămîn îndatorată.

Aici, domnul Sampson, din dorinţa de a restabili armonia, ceea ce niciodată n-a izbutit să facă, ori de cîte ori a încercat, spuse, cu un zîmbet agreabil :

— La urma urmelor, ştiţi, doamnă, noi ştim că asta există.

Dar numaidecît se simţi ca şi cum s-ar fi dat de gol.

— Noi ştim că există ! — exclamă doamna Wilfcr. fulge-ri ndu-1 din ochi.

— Zău, George — îl dojeni domnişoara Lavinia — trebuie sa mărturisesc că nu înţeleg aluzia ta şi cred că s-ar cădea să fii mai delicat şi mai impersonal.

— Dă-i înainte ! — strigă domnul Sampson. ajuns pradă desperării cînd rosti această observaţie extrem de scurtă. — Haide, dă-i înainte, domnişoară Lavinia Wilfcr !

— Habar n-am ce vrei să spui, George Sampson, cu expresiile dumitale de birjar — zise domnişoara Lavinia. Şi nici nu doresc să aflu. Mi-e de ajuns să ştiu că în sufletul meu n-am de gînd să... — deoarece din nebăgare de scamă rostise
o frază fără să-i prevadă sfîrşitul, domnişoara Lavinia se văzu silită să încheie cu —... n-am de gînd să-i dau înainte !

O biată încheiere, cărcia tonul dispreţuitor îi conferi totuşi un simulacru de forţă.

— Dacă vrei să spui — îi tăie scurt vorba domnişoara Lavvy — că n-ai crescut încă niciodată o gazdă tînără, poţi să-ţi cruţi osteneala, pentru că nimeni din trăsura asta n-ar crede să li făcut aşa ceva. Te cunoaştem noi prea bine. (Era lovitura de graţie, pare-se.)

— Lavinia — replică domnul Sampson, foarte abătut — nu asta am vrut să spun. Eu voiam să spun că nu mă mai aştept să păstrez locul privilegiat în această familie, căreia norocul a început să-i suridă. De ce mă duci în nişte saloane splendide — adăugă domnul Sampson — cu care niciodată n-o să mă pot lua la întrecere, şi-apoi să rîzi de salariul meu modest ? E frumos asta ? Se cade aşa ceva ?

Maiestuoasa doamnă Wilfer se folosi de prilej şi rosti cîteva observaţii de la înălţimea tronului său, intervenind în toiul discuţiei.

— Domnule Sampson — începu ea — nu-ţi permit să răstălmăceşti astfel bunele intenţii ale unui copil dc-al meu.

— Lasă-1 în pace, mamă — rosti cu trufie domnişoara I.avvy. — Puţin îmi pasă ce spune sau ce face el.

— Nu-i aşa, Lavinia — se împotrivi doamna Wilfer. —• Asta pune în joc onoarea familiei. Dacă domnul Sampson atribuie chiar şi celei mai tinere liice a mele...

— Nu înţeleg, mamă, de ce întrebuinţezi cuvîntul „chiar“

— sări domnişoara Lavvy — pentru că şi eu sînt la fel de importantă ca oricare altul.

— Tăcere ! — exclamă doamna Wilfer, solemn. — Repet s dacă domnul George Sampson atribuie fiicei mele mai mici anumite porniri puţin elevate, atunci el le atribuie deopotrivă şi mamei fiicei mde mai mici. Mama aceasta le respinge şi-i cere domnului George Sampson, ca unui tînăr de lume, să se *explice.* N-ar fi exclus să mă înşel... tot ce se poate... dar domnul George Sampson — continuă doamna Wilfer, fluturîn- du-şi maiestuos mănuşile — se află aşezat, pare-mi-se, într-un echipaj de primul rang. Domnul George Sampson, pare-mi-se, este, cu propria sa încuviinţare, în drum spre o reşedinţă pe care am putea-o denumi princiară. Domnul George Sampson, pare-mi-se, a fost poftit să participe la elevaţia, aş zice, pogorîtă asupra familiei din care el are ambiţia, a^ zice, să facă parte. Şi-atunci, de unde şi pînă unde tonul ăsta la domnul Sampson ?

— Doamnă — explică domnul Sampson. mai abătut ca oricînd — asta numai deoarece am sentimentul chinuitor al lipsei mele de demnitate sub raport pecuniar. Lavinia are acum rude sus-puse. Pot cu spera că va rămîne aceeaşi Lavinia de odinioară ? Şi nu c scuzabil dacă sînt sensibil cînd văd la ea tendinţa de a mă lua peste picior ?

— Domnule, dacă nu sînteţi mulţumit cu poziţia dumneavoastră — rosti Lavinia pe un ton foarte politicos — vă putem lăsa în oricc loc pe care l-aţi indica vizitiului sorei mele.

— Scumpă Lavinia — spuse patetic domnul Sampson — te ador.

— Dacă nu poţi face asta în chip mai plăcut — replică tînăra domnişoară — atunci, mai bine te-ai lipsi.

— Iar pe dumneavoastră, doamnă — continuă domnul Sampson— vă respect într-o măsură, sînt convins, mai prejos decît meritele dumneavoastră, deşi deasupra nivelului obişnuit. Fii îngăduitoare, Lavinia, şi dumneavoastră, doamnă, cu un biet om care-şi dă seama de nobilul sacrificiu pe care-1 faceţi pentru el, dar care aproape îşi iese din minţi — domnul Sampson se lovi peste frunte — la gîndul că va trebui să se ia la întrecere cu bogăţia şi cu influenţa.

— Cînd va trebui să te iei la întrecere cu bogăţia şi cu influenţa, ţi se va spune probabil — rosti domnişoara Lavvy — din vreme. Cel puţin, în ce *mă* priveşte.

Domnul Sampson îşi exprimă numaidecît părerea înflăcărată că asta era „mai mult decît uman[11] şi îngenunchc la picioarele domnişoarei Lavinia.

Era un adaos neapărat necesar pentru încununarea deplinei bucurii atît a mamei, cît şi a fiicei de a-1 purta pe domnul Sampson, captiv recunoscător, prin saloanele splendide despre care pomenise el, de a-1 duce din încăpere în încăpcre, ca pe un martor în carne şi oase al gloriei lor, pildă strălucită a condescendenţei lor. Urcînd scara, domnişoara Lavinia ii îngădui să meargă alături de ea, cu aerul că ar vrea să spună : „Indiferent de luxul care mă înconjoară, eu tot a ta sînt, George. Cît de mult o să dureze ? Asta-i altceva, dar sînt încă a ta.“ A mai avut şi

cit glas tare, despre obiectele la care se uita el, neobişnuite pentru el, ca de exemplu :

— Plante exotice, George... o colivie cu păsărele, Georgc... un ceas din bron/. aurit, (George...

Şi aşa mai departe.

Doamna Wilfer conducea parada, cu nepăsarea unei căpetenii de sălbatici care s-ar compromite în sinea sa dacă ar da cel mai slab semn de surprindere sau admiraţie.

Intr-adevăr, purtarea acestei femei impozante de-a lungul întregii zile a fost exemplară, pentru toate femeile impozante în împrejurări asemănătoare. Ea reîmprospătă cunoştinţa cu domnul şi doamna Boffin, ca şi cum domnul şi doamna Boffin spuseseră despre ea ceea ce ca a spus despre ei şi ca şi cum numai timpul ar mai ii putut şterge injuriile aduse. La masă, orice slujitor care se apropia de ea îl privea ca pe-un duşman de moarte, pus anume să-i ofere afronturile pe tavă, şi din carafe să toarne ultragii peste simţămintele ei morale. Stătea ţeapănă pe scaun, la dreapta ginerelui ei, de parcă avea bănuiala că bucatele conţineau otravă şi că numai prin forţa ei firească de caracter ar fi putut preîntîmpina alte primejdii funeste. Faţă de Bella se purta ca faţă de o doamnă tîtiără cu o situaţie bună pe care cu cîţiva ani iîn urmă o întîlnise în societate. Sub influenţa şampaniei fremătătoare, mai dezgheţîndu-se puţin, chiar şi atunci, povestind ginerelui său unele amănunte particulare despre tatăl ei, strecură în istorisire cîteva aluzii care-i îngheţară pe ascultători pînă-n măduva oaselor, cum că ea a fost pentru umanitate o adevărată binecuvîntare, încă de pe cînd trăia taică-său, şi de asemenea că domnul acela fusese personificarea glacială a unei rase congelate.

A fost adusă şi neastâmpărata, cu ochişorii ei mari, care se pregătea îu chip vădit să schiţeze un surîs vag, dar cînd o văzu, deodată deveni agitată şi nimeni nu-i mai putu intra în voie.

Cînd, iu sfîrşit, doamna W ilfer îşi luă rămas bun c!e la gazde, avea acrul fie că se ducc la eşafod, ori că-i părăseşte pe cei ai casei pentru a fi numaidecît executaţi — în orice caz, greu de spus. John Ilarmon se bucură totuşi grozav, şi cînd rămaseră singuri îi mărturisi soţiei lui ca niciodată naturaleţea ei nu i s-a părut mai fermecător de firească decît pe acest

fundal şi că deşi nu contestă că e fiica tatălui ci, îşi va păstra totdeauna convingerea fermă că a maică-si, oricum, nu poate fi.

Vizita aceasta, după cum s-a mai spus, fusese un mare eveniment. Un alt eveniment, fără a fi mare, dar socotit remarcabil de cei ai casei, petrecut cam în aceeaşi perioadă, a fost prima întâlnire dintre domnul Sloppy şi domnişoara Wren.

Croitoreasa pentru păpuşi lucra de zor la garderoba unei păpuşi, destinată neastîmpăratei, încă o dată mai mare decît fetiţa. Domnul Sloppy luă hotărîrea să vadă cum stau lucrurile. Zis şi făcut.

— Intră, dom le... — spuse domnişoara Wren, care se afla la masa ei de larcru. — Da cine eşti raneata ?

Domnul Sloppy se prezentă pe sine şi nasturii.

— Aa ! — exclamă Jenny. — Aa ! Chiar ţineam să te cunosc. Am auzit că eşti un om foarte ales.

— Chiar aşa, domşoară ? — se miră Sloppy, rin jind. — Zău că-mi pare bine că te-aud spuaînd asta, da de unde şi pînă unde ?

— Păi, nu mneata ai zvîrlit pe unu în teleaga de gunoi ? *— spuse domnişoara Wren.

. — Aa, de-asta ! — strigă Sloppy. — Da, domşoară.

. îşi smuci capul îndărăt şi rîse.

— Maică Precistă ! — exclamă domnişoara Wren, tresărind. *— Nu mai căsca atît de mult gura, tinere, să nu rămîi cu ea #şa într-o bună zi.

Domnul Sloppy o deschise, dacă-i posibil, şi mai şi, ţinînd-o căscată pînă ce-i trecu rîsul.

— Vai de mine ! Parc-ai fi căpcăunu din poveste — spuse domnişoara Wren — care-a venit în Ţara Vrejului de Fasole, şi la cină a vrut să-l înfulece pe Jack.

■— Era chipeş, domşoară ? — se interesă Sloppy.

— Nu — răspunse domnişoara Wren — slut rău.

Musafirul aruncă o privire prin odaie — care era mult mai

confortabila ca înainte — şi zise ;

•— Frumoaisă cameră, domşoară !

— Mă bucur că-ţi place, domle — replică domnişoara Wren. — Da ce zici de mine ?

Se codi să răspundă, răsucind un nasture şi rânjind,

— Hai, dă-i drumu ! — îl îndemnă domnişoara Wren, glumeaţă. — Nu ţi se parc că sînt o mică şi ciudată creatură ?

Clătinind din cap spre el, după ce rosti întrebarea, părul i se revărsă peste umeri.

— Oo ! — exclamă Sloppy, în culmea admiraţiei. — Cs bogat, şi ce culoare !

Domnişoara Wren, cu felul ei expresiv de a smuci bărbia, îşi văzu mai departe de lucru : nu-i displăcea efectul produs.

— Nu locuieşti singură aici, nu-i aşa, domşoară ? — întrebă Sloppy.

— Nu — răspunse domnişoara Wren, scurt. — Locuiesc aici cu un om ca-n basme de cumsecade.

— Cu cine... — domnul Sloppy nu prea înţelese — ... cu cine locuieşti aici, domşoară ?

— Păi... — rosti domnişoara Wren mai serioasă — ... cu cel de-al doilea tată al meu. Sau, mai bine zis, cu primu meu tată. — Clătină din cap şi scoase un oftat. — Dat-ai fi cunoscut un sărman copil pe care-1 aveam aici — adăugă ea — • m-ai înţelege. Dar cum nu l-ai cunoscut şi nu mă poţi înţelege, cu-atît mai bine.

— Trebe c-ai învăţat vreme îndelungată — spuse Sloppy, uitînidu-'se la şirul de păpuşi din faţa lui — pînă să ajungi sa lucrezi aşa frumos, domşoară, şi cu atâta gust.

— N-am fost învăţată nici măcar să ţin acu-n mînă, tinere ! — răspunse croitoreasa, scuturînd capul îndărăt. —- Am tot încercat şi iar am încercat pînă cînd am nimerit cum să fac. La-nceput a mers prost de tot, dar acum e mai bine.

— Iar eu — spuse Sloppy, mustrîndu-se oarecum pe sine — am tot învăţat şi-am învăţat, şi domn Boffin a tot plătit şi-a plătit pînă n-a mai putut !

— Am auzit eu ce meserie ai. Eşti tîmplar de mobilă — zise domnişoara Wren.

Domnul Sloppy dădu din cap.

— Acuma, că s-a isprăvit cu movilele. Ştii ce, am să-ţi spun ceva, domşoară. Aş vrea sa-ţi lucrez ceva.

— îţi sînt foarte îndatorată. Dar ce ?

— Aş putea să-ţi fac — se oferi Sloppy, rotindu-şi p r i virii a prin ofdaie — aş putea să-ţi fac un dulap cu multe despărţituri pentru păpuşi sau unu cu nenumărate sertăraşe

cinste, pentru bastonu-cîrjă de colo, dacă-i al ăluia care zici că ţi-e tată.

— E-al meu — replică micuţa creatură roşind pînă în vîrful urechilor, într-o clipă. — Sînt şchioapă.

Bietul Sloppy roşi şi el, pentru că îndărătul nasturilor lui se ascundea o lire delicată, pe care singur o făcu să vibreze, îi spuse poate cel mai potrivit lucru pe care-1 putea spune ca să repare greşeala.

— îmi pare foarte bine că-i al dumitale, că prefer să-l împodobesc pentru mneata decît pentru oricine altu. îmi dai voie să mă uit puţin la el ?

Domnişoara Wren tocmai se pregătea să i-1 înmîneze peste masa de lucru, cînd se opri locului.

— Dar mai bine să vezi cum îl folosesc — zise, cu vioiciune. — lata cum fac. Şontîc-şontîc, poc-poc-poc. li drăguţ, nu-i aşa ?

— Mi se pare mie că nu prea ai nevoie de el — rosti Sloppy.

Micuţa croitoreasă se aşează din nou pe scaun şi-i înmînă bastonul cu expresia aceea plăcută de pe chipul ei şi zîmbind.

— îţi mulţumesc !

— Cit priveşte dulapii şi sertarele — rosti Sloppy după ce măsură minerul pe manşetă şi apoi sprijinind bastonul încetişor pe perete — păi, asta o să fie pentru mine o adevărată plăcere. Am auzit vorbindu-se că ştii să cînţi o minune ; cu un cîntec m-ai plăti mai bine decît cu bani, că todeauna mi-a plăcut aşa ceva... Şi eu adesea am înveselit-o pc coana Iligden şi pe Johnny cu cîte-un cîntecel hazliu, şi cu cuvinte din loc în loc : da ăsta nu-i genii dumitale, pun rămăşag.

— Eşti un băiat foarte cumsecade — replică croitoreasa. —

Zău, foarte cumsecade băiat eşti. Primesc oferta făcută... Sper că el n-o să aibă nimic împotrivă... — adăugă ea după ce

stătu puţin pe gînduri, ridicînd din umeri. — ...Şi dac-o să aibă, treaba lui !

— Adtcă-i vorba de ăl ce zici ca ţi-j tata, domşoară ? — întrebă Sloppy.

mine preciza domnişoara \\ ren. \ ai de mine, da greu mai pricepi !

— Aha, el ! spuse Sloppy, şi căzu pe gînduri, parcă puţin tulburat. — Nici nu m-am gîndit la el. Cînd are să vină, domşoarâ ?

— Păi, sfinte Dumnezeule, de unde să ştiu eu ? î Are să vină, cred, de undeva, habar n-am de unde, şi cred că arc să vină într-o zi sau alta. Nu mai ştiu altceva despre el, deocamdată.

Aceasta i se păru domnului Sloppy o glumă nemaipomenit de bună ; îşi smuci capul pe spate şi se prăpădea de rîs, grozav de amuzat.

Văzîndu-1 că ride în felul ăsta caraghios, croitoreasa de păpuşi se porni şi ea pe un rîs din toată inima. Aşa că amîndoi au rîs pînă n-au mai putut.

— Haide-haide ! Pentru numele lui Dumnezeu, opreş-te-te, căpcăunule, altfel mă-nghiţi de vie, fără ca eu să-mi dau seama. Şi pînă-n clipa de faţă încă nu mi-ai spus pentru ce-ai venit.

— Păi, am venit pentru păpuşa lu micuţa domşoară Harta on — zise Sloppy.

— Mi-am închipuit eu — rosti domnişoara Wren. — Poftim, păpuşa micuţei domşoare Harmon te aştepta. Uite-o, cnfăşurată în hîrtie de mătase, parc-ar fi îmbrăcată din cap pînă-n picioare în bancnote nou-nouţe. Ai grijă de ea, şi hai să-ţi strîng mîna. încă o dată, mulţumesc.

— O să am grija de ca ca şi cum ar fi de aur — spuse Sloppy — iar eu îţi întind *amîndoua* mîinile, domşoară, şi-am ?â mai trec pe-aici curînd.

Dar cel mai mare eveniment dintre toate cele petrecute în noua viaţă a doamnei şi domnului John Harmon a fost vizita doamnei şi a domnului Eugene Wrayburn. Impunătorul Eugene de odinioară era acum epuizat, palid şi abătut. Mergea la braţul soţiei lui, sprijinindu-se greoi în baston. însă din zi în zi se înzdrăvenea tot mai mult, iar doctorii spuneau că s-ar putea, cu timpul, să nu rămînă prea desfigurat. Cu adevărat marc eveniment instalarea doamnei şi a domnului Eugene Wrayburn în casa doamnei şi a domnului John Harmon, unde, în treacăt fie zis, domnul şi doamna Boffin puteau rămînc, de asemenea, cît doreau

Doamna Bella Harmon ii împărtăşi confidenţial domnului Eugene Wrayburn că ştiuse despre afecţiunea soţiei lui încă din vremea cînd el nu-şi definise încă poziţia. Iar doamnei Bella Harmon, domnul Eugene Wrayburn îi împărtăşi confidenţial că dacă o să-i ajute Dumnezeu, ea îşi va da seama în ce măsură a izbutit să se schimbe graţie soţiei lui !

— Eu nu umblu cu vorbe mari... — spuse Eugene. — Ce om serios ar face asta ?... Am luat o hotărîre.

— Dar o să-ţi vină să crezi, Bella — interveni Lizzie, apropiindu-se şi luîndu-şi locul de îngrijitoare lîngă bolnav, căci niciodată nu se simţea bine fără ea — că în ziua cînd ne-am cununat mi-a spus că cel mai bun lucru pe care-1 avea de făcut i se părea că ar fi să moară ?

— Cum însă n-am murit atunci, Lizzie — reluă Eugene — voi face un lucru mai bun, sugerat de tine, şi anume, voi trăi de dragul tău.

în aceeaşi după-amiază, pe cînd Eugene se afla în odaia lui, întins pe o canapea, veni Lightvvood să stea de vorbă cu el, iar Bella o luă pe Lizzie să facă o plimbare cu trăsura.

— Numai cu forţa ai putea-o face să se urnească de-aici
— spuse Eugene.

Aşa că Bella o forţă, în joacă, şi plecară.

— Dragul şi vechiul meu prieten — i se adresa Eugene lui Lightwood, stnngîndu-i mîna — mai potrivit nici că se putea să vii, căci mintea mi-e plină de gînduri şi-aş vrea să le destăinui. Mai întîi să ne ocupăm de prezent, înainte de-a trece la viitor. Preaonoratul meu tată, care-i un cavaler mai aprig decît mine şi un admirator declarat al frumuseţii, a avut amabilitatea să remarce mai deunăzi (ne-a făcut o vizită de două zile, acolo, la hanul de lîngă fluviu, şi s-a plîns rău de tot de condiţiile în care-a stat) că Lizzie ar trebui să-şi comande un portret pictat. Venind de la preaonoratul meu tată, ideea trebuie luată drept o binccuvîntare melodramatică.

— începi să te refaci — zise Mortimer zîmbind.

— intr-adevăr, asta şi vreau — încuviinţă Eugene. — Cînd preaonoratul meu tată a rostit acele cuvinte, după care sorbi din vinul roşu de Bordeaux (cerut de el şi plătit de mine), şi adăugă : „Dragul meu fiu, de ce înghiti toate

însoţită, de un potop de lacrimi. Calmul preaonoratului meu tată nu se poate măsura cu etalonul obişnuit.

— Foarte adevărat — spuse Lightwood.

— Asta-i tot cc voi mai auzi de la onoratul meu tată în acest sens — reluă Eugene — şi-o să continue să umble haihui prin lume cu pălăria pe-o ureche. Căsătoria mea fiind astfel recunoscută dinaintea altarului familial, nu-mi mai fac griji în direcţia asta... Altceva : tu ai făcut intr-adevăr minuni pentru mine, Mortimer, mi-ai pus la punct toate dificultăţile băneşti, şi cu o asemenea îngrijitoare lângă mine, un adevărat înger păzitor, care să-mi ocrotească viaţa (încă nici acum nu-s prea puternic, vezi bine, ca să am tăria de-a mă adresa ei fără să-mi tremure glasul... nu găsesc cuvinte, Mortimer, să-ţi spun cît îmi este de scumpă !), iar cu puţinul ce pot spune că-mi aparţine sînt mai bogat decît am fost vreodată. Era şi nevoie de-aşa ceva : în mîinile mele, nu se alegea nimic din mica mea avere.

— Chiar şi mai rău decît nimic, eu aşa cred, Eugene. Cît despre venitul meu modest (aş fi dorit din toată inima ca bunicul decît să mi-1 lase mie, mai bine-1 arunca în ocean !), acesta a însemnat ceva, care m-a scutit să mă apuc de altceva. Şi-mi închipui că şi în cazul tău a fost cam la fel.

— Vorbele tale sînt pline de înţelepciune — rosti Eugene.

— Noi amîndoi sintem nişte păstori. Dacă ne apucăm de treabă, o facem cu toată seriozitatea. Hai să nu mai discutăm despre asta cîţiva ani de-acum încolo. Nu demult, Mortimer, m-am gîndit să plec împreună cu nevastă-mea într-una din colonii, şi acolo să lucrez în meseria mea.

— Fără tine aş fi pierdut, Eugene, dar poate că ai dreptate.

— Nu — zise Eugene răspicat. — N-ain dreptate. Greşesc !

Pusese în vorbele lui atîta vioiciune ostentativă — vecină cu mînia — îneît Mortimer părea foarte mirat.

— îţi închipui poate că ţeasta asta spartă a mea s-a înfierbântat ? — continuă Eugene, privindu-1 de sus. — Nu, nicidecum, crcde-mă. Ţi-aş putea spune şi eu despre muzica sănătoasă a pulsului meu ceea cc Hamlet spunea despre al lui. Sfngele-mi fierbe, dar fierbe teafăr, cînd stau să mă

fug pe furiş cu ca, ca şi cum mi-ar ii ruşine do ea ? Cc s-ar fi ales de prietenul tău pe lumea asta, Mortimer, dacă şi ea se purta ca o laşă faţă de el, şi încă într-o situaţie infinit mai importantă ?

— Onorabil şi devotat — rosti Eightwood. — Şi totuşi, Eugene...

— Şi totuşi ce, Mortimer ?

— Şi totuşi, eşti sigur că 11-0 să simţi, din dragoste pentru ea, repet, din dragoste pentru ca, răceala cu care va fi primită de... lume ?

— Ah ! Tu şi cu mine, mult ne mai pasă nouă de lume. Te gîndeşti cumva la lady Tippins ?

— Poate că da — spuse Mortimer, rr/înd şi el.

— De bună seamă că da ! — replică Eugene, cu mare însufleţire. — Ne putem da după deget, putem bate în retragere, dar n-avem încotro. Totuşi, nevastă-mea, Mortimer, mi-e mai aproape de inimă ca Tippins, îi datorez ceva mai mult decît i-aş datora lui Tippins şi sînt mai mîndru de ea decît am fost vreodată de Tippins. De aceea, o să lupt pînă în pînzelc albe cu ea şi pentru ea, aici, în cîmp deschis. Dacă
o ascund, sau o zbughesc pentru ea în gaură de şarpe, din laşitate, vrei să-mi spui, tu, care după ea te iubesc cel mai mult pe faţa pământului, vrei să-mi spui cc-aş merita la drept vorbind să-mi audă urechile : că în seara aceea, cînd zăceam plin de sînge, mai mult mort decît viu, oa să mă fi întors cu piciorul şi să mă fi scuipat în obrazul ăsta dc om fricos şi laş !

înflăcărarea pe care o pusese în cuvintele rostite îi lumina chipul, îneît părea, cel puţin în clipele acelea, că nici vorbă să fi fost vreodată desfigurat. Prietenul lui răspundea întocmai cum Eugene se şi aştepta să-i răspundă, şi discutară despre viitor pînă cînd reveni Lizzie.

După ce-şi luă locul lîngă el, mîngîindu-1 duioasă pe mîini şi pe faţă, ea spuse :

— Eugene dragă, m-ai făcut să plec, dar trebuia să fi rămas cu tine. Eşti mai încălzit, aşa cum nu tc-am văzut de multe zile. Ge s-a-ntîmplat ?

— Nimic — răspunse Eugene — doar că de-abia aşteptam să te-ntorci.

— Şi să stai de vorbă cu domnul Lightwood — zise Lizzie, adrcsîndu-i accstuia un zîmbet. — Nu crcd că lumea să te li tulburat într-atît.

— Ba da, iubita mea ! — replică Eugene, în felul lui uşuratic de-odinioară, rîzînd şi sărutînd-o. — Cred că *lumea* e de vină, totuşi!

Cuvîntul ăsta îi reveni lui Mortimer Eightwood de nenumărate ori în minte pe cînd se ducea acasă, la Temple, în seara aceea, îneît luă hotărîrea să dea o raită prin lume, pe care de atîta amar de vreme n-o mai văzuse !

Ultimul capitol

GURA LUMII

De aceea, primind o carte de vizită du la domnul şi doamna Veneering, prin carc era rugat să lc facă onoarea de a pofti la masă, domnul Mortimcr Lightwood se grăbeşte să le răspundă, fericit, că onoarea este de partea lui.

Soţii Veneering trimiteau invitaţii la lume, în stînga şi-n dreapta, neobosiţi ca de obicei, şi cine dorea să mai ia o dată parte la joc nu trebuia să întîrzie, deoarece în cartea Destinului, la capitolul Insolvabili, stătea scris că săptămâna următoare Veneering va da un faliment răsunător. Da. Dat fiind că găsise cheia dezlegării marelui mister de a şti cum izbutesc oamenii să cheltuiască mai mult decît îi lasă punga şi după ce a făcut tot soiul de matrapazlâcuri în funcţia lui de legislator cu sufragiu universal, votat de alegătorii neîntinaţi din Pocket-Breaches, fapt este că săptămîna viitoare Veneering avea să accepte mandatul pentru Chiltern Hun- dreds, iar omul de încredere al Britanniei va vîrî în buzunar miarele de la Pocket-Breaches şi soţii Veneering se vor retrage la Calais, unde să trăiască de pe urma diamantelor doamnei Veneering (pentru care domnul Veneering ca soţ bun investise, când şi când, sume considerabile) şi să-i povestească lui Neptun şi altora cum Camera Comunelor, înainte ca Vc- neering să se fi retras din Parlament, era alcătuită din el şi şase sute cincizeci şi şapte dintre cei mai dragi şi vechi prieteni de pe pământ.

De asemenea, cam în aceeaşi epocă, lumea avea să descopere că totdeauna îl desconsiderase pe Veneering, că

odată nu i-a acordat încredere şi că ori de cîte ori lua parte la dineurile oferite de Vennering o făcea cu inima strînsă — deşi pe atunci foarte într-ascuns, pare-se, şi în mod cît se poate de particular şi confidenţial.

Cartea despre Destinul Insdlvcnţilor de săptămîna următoare nefiind încă deschisă, la soţii Veneering are loc obişnuita goană a celor care mergeau să ia masa acolo, unii cu alţii şi nu împreună cu ei. Iat-o pe lady Tippins. Iată-1 pe Podsnap cel Marc şi pe doamna Podsnap. Iată-1 pe Twemlow. lată-i pe Buf fer, Bools şi Brcwer. Iată Furnizorul care asigură hrana pentru cinci sute de mii comeseni. Iată Preşedintele, carc bate trei mii de leghe pe săptămînă. Iată şi Geniul strălucit care i-a convertit acţiunile în suma aceea grozav de exactă de treisuteşaptezecişicinci mii lire sterline, zero şilingi, zero pence.

La numărul acestora se mai adăuga Mortimer Lightwood, venind printre ei cu aerul acela nepăsător de odinioară, întîlnit şi la Eugene, din vremea cînd istorisea povestea omului venit de cine ştie unde.

Cînd dădu cu ochii de infidelul ei adorator, zîna Tippins, numai prospeţime, a început să ţipe. Face semne desperate cu evantaiul, către cel care dăduse bir cu fugiţii, să vină la ea, dar dezertorul, hotărît dinainte să nu vină, stă de vorbă cu Podsnap despre Marea Britanie. Podsnap vorbeşte mai departe despre Marea Britanie, şi dă-i şi dă-i, de parcă ar fi fost un paznic de noapte particular slujind interesele britanice, împotriva lumii întregi.

— Noi, domnule, ştim ce intenţii are Rusia — spune Podsnap — noi ştim ce vrea Franţa ; noi vedem ce urmăreşte America... dar ştim şi ce este Anglia. Asta ne e deajuns.

Totuşi, cînd se serveşte masa, iar Lightwood ajunge pe vechiul lui loc, dinaintea doamnei Tippins, nu mai poate fi ocolită.

— Ia spune, Robinson Crusoe, atîta vreme surghiunit —

i se adresează fermecătoarea doamnă după ce schimbară saluturile de rigoare — cum se face că ai părăsii insula ?

— Aa, mulţumesc răspunde Lightwood — n-a fost nici o pagubă nicăieri.

— Dar cum dc i-ai părăsit pe sălbatici ? — întreabă lady Tippins.

-— începuseră să se civilizeze, cînd l-am părăsit pe Juan I ernandez — spune Lightwood. — Cel puţin se mîncau unii pe alţii, asta înseamnă că s-au dat pe brazdă.

— Călăulc ! — îi întoarce ^orba tînăra şi simpatica făptură. — Ştii foarte bine la ce mă refer şi te joci cu răbdarea x mea. Povesteşte-mi ceva, numaidecît, despre însurăţei. Ai fost la nuntă.

— Am fost, cumva ? — Mortimer se preface, foarte pe îndelete, că vrea să-şi aducă aminte. — Aa, da, am fost !

— Cum era îmbrăcată mireasa ? în costum de barcagiu ?

Mortimer se întunecă la faţă şi nu-i dă nici un răspuns.

— Sper că singură şi-a condus cîrma, singură a vîslit, singură a dat la rame, singură la babord, singură la tribord, sau mai ştiu şi cu ce termeni tehnici or mai fi existînd, către ceremonie ? — continuă şăgalnica Tippins.

— Oricum ar fi procedat, ea a venit cu graţie — spune Mortimer.

Lady Tippins atrage atenţia generală printr-un ţipăt scurt şi tremurat.

— Cu graţie ! Ţine-mă să nu leşin, Venecring. LI încearcă să îndruge-n faţa noastră că barcagioaica aia oribilă ar fi graţioasă !

— Scuză-mă. Nu încerc să îndrug nimic, lady Tippins — răspunde Lightwood.

Nu mai scoate o vorbă şi mănîncă, aparent, cu cel mai perfect sînge rece.

— N-ai să scapi de mine in felul ăsta, pustnic morocănos cc. eşti ! — se burzuluieşte doamna Tippins. — Nu căuta să fugi de răspuns ca să-ţi acoperi prietenul dumitale, pe Eugene, care s-a compromis în halul ăsta. Trebuie să-ţi intre bine-n cap că lumea condamnă o asemenea situaţie caraghioasă. Dragă doamnă Venecring, îngăduiţi întregii camere să se pronunţe, întrunindu-se un comitet, asupra acestei chestiuni.

Doamna Veneering, totdeauna încîntaiă do silfida asta gălăgioasă, strigă :

— O, da ! Haideţi, toată camera în comitet ! Ce minunat!

— Cei care sînt de această părere să spună da — adaugă Veneering. — Cei care se împotrivesc, nu... Da, are majoritatea.

Dar nimeni nu ia cîtuşi de puţin în seamă gluma lui.

— Acum, eu sînt preşedinta comitetului ! — strigă lady Tippins.

(— Ce plină de vervă este ! — exclamă doamna Veneering; dar nici ei nu-i dă nimeni atenţie.)

— Iar acest comitet, alcătuit din întreaga camera -- continuă sprinţara — reprezintă, presupun, ceea ce se cheamă Gura lumii. Problema care se pune dinaintea comitetului este dacă un tînăr de foarte bună familie, chipeş şi cu oarecare talent face o neghiobie, sau un act de înţelepciune, cdsa- torindu-se cu fiica unui barcagiu, ajunsă muncitoare în fabrică.

— Lucrurile nu stau tocmai aşa, cred eu — intervine Mortimer, cu îndărătnicie. — Chestiunea se pune : dacă un om ca cel descris de dumneata, lady Tippins, face bine, sau greşeşte, xnsurmdu-se cu o fată curajoasă (nu pomenesc nimic despre frumuseţea ci), care i-a salvat viaţa, cu o minunată energic şi iscusinţă; despre care ştie că e virtuoasă şi că arc calităţi remarcabile ; pe care de mult o admiră şi care îi oste profund devotată.

— Scuzaţi-mă — intervine Podsnap, cu spiritul şi gulerul de la cămaşă aproape deopotrivă de şifonate — dar fata asta totdeauna a tras la rame ?

— Nici vorbă! Cred că uneori vîslea împreună cu tatăl ci, în acceaşi barcă fiind.

Rumoare generală împotriva fetei.

lîrewer clatină din cap.

Boots clatină din cap.

Buffer clatină din cap.

— Şi acum, domnule Lightwood continuă domnul Pods-nap, cu o indignare care lacc sa i se ridice parul măciucă
— totdeauna a fost muncitoare in fabrică ?

— Nici vorbă ! Doar acum lucrează ceva la o fabrică ele hîrtie, cred.

Din nou rumoare generală.

— Vai de mine şi de mine ! — exclamă Brewer.

— Vai de mine şi de mine ! — exclamă Boots.

— Vai de mine şi de mine ! — exclamă Buffer.

Cu toţii pe un ton furtunos de protest.

— Atunci, tot ce pot *eu* spune — strigă Podsnap, şi înlătură problema cu o fluturare a braţului drept — este că mi se întoarce stomacul pe dos cînd mă gîndesc la căsătoria asta... care mă răneşte şi mă dezgustă... că mi se face pur şi simplu rău... şi că nu vreau să mai aud nimic despre asta.

(„Acum mă întreb — gîndeşte Mortimcr amuzat — dacă *tu* eşti Gura lumii!“)

— Bravo, bravo, bravo ! — exclamă lady Tippins. — Părerea dumitale asupra acestei *mezalianţe,* onorabilă colegă a onorabilului membru care tocmai a luat loc ?

Doamna Podsnap este de părere că în astfel de chestiuni „trebuie să existe o egalitate în rang şi avere şi că un om avînd uzanţa lumii ar trebui să-şi caute o soţie şi ea cu uzanţa lumii, capabilă să-şi joace rolul în societate... cu naturaleţe şi eleganţă de comportament... că...“

Doamna Podsnap se opri aici, vrînd să dea de înţeles, delicat, că orice bărbat ar trebui să caute o femeie fină, care sa-i semene ei cît mai mult, dacă-i posibil aşa ceva.

(„Acum mă întreb — gîndeşte Morvimer — dacă *iu* eşti cumva Gura lumii !“)

Lady Tippins îl trage apoi de limbă pe Furnizorul la puterea cincisutedemii.

După acest potentat, bărbatul cu pricina trebuia să-i cumpere tinerei doamne o barcă şi să-i asigure o mică renta anuală, ca ca să poată trăi pe cont propriu. Chestiune de biftec şi bere neagră. îi cumperi fetei o barcă. Foarte bine. îi asiguri totodată o mică rentă anuală. Renta asta o socoteşti în lire sterline, dar de fapt e vorba de atîtea şi atîtea livre de biftec, de atîtea şi atâtea halbe dc bere. Pe de o parte, fata se alege cu barca. Pe dc altă parte, consumă atîtea şi atîtea livre dc biftec, atîtea şi atîtea halbe de bere. Biftecurile

alea şi berea aia sînt aidoma combustibilului pentru o locomotivă. Fata capătă de aici un anumit potenţial de forţa ca să poată vîsli barca, iar forţa asta va produce bani, pe care îi adaugi la mica rentă anuală, şi pînă la urmă ajungi să stabileşti venitul tinerei femei. în felul acesta (i se pare Furnizorului) trebuie privită problema.

Deoarece în timpul ultimei expuneri frumoasa ademenitoare trage un pui de somn, nimeni nu are inima s-o trezească. Din fericire, se deşteaptă singură şi adresează întrebarea Preşedintelui ambulant. Preşedintele poate vorbi de cazul în sine numai dacă se pune el însuşi în situaţia asta. Dacă o asemenea fată ca cea despre care e vorba î-a salvat viaţa, el îi va rămîne foarte îndatorat, dar nu trebuia să se însoare cu ea, şi s-ar fi cuvenit să-i găsească un post la *Elcctric Telcgraph Office,* unde fetele se descurcă de minune.

Dar ce gîndeşte Geniul cu treisuteşaptezecişicinci mii de lire sterline, zero şilingi, zero pence ? Nu poate dezvălui ce gîndeşte pînă nu întreabă dacă fata are bani.

•— Nu — răspunde Lightwood cu răceală — n-are bani.

— Nebunie şi gărgăuni! — iată verdictul lapidar al Geniului. — Pentru bani, omul poate să facă orice, în limitele legii. Dar pentru nimic... prostii !

Ce zice Boots ?

Boots zice că n-ar fi făcut asta sub douăzeci de mii de lire sterline.

Ce zice Brewer ?

Brewer zice ce zice Boots.

Ce zice Buf fer ?

Buffer zice că el cunoaşte pe unul care »-a însurat cu o băieşiţă şi apoi a spălat putina.

Lady Tippins îşi închipuie că a strîns sufragiile întregului, comitet (nimănui, nici prin gînd nu-i trece să ceară şi soţilor Veneering părerea), cînd, privind în jurul mesei prin lor- nietă, îl zăreşte pe domnul Twemlow cu mîna la frunte.

— Cerule mare ! L-am uitat pe Twemlow al meu ! Scumpul meu Twemlow ! Nepreţuitul meu ! în ce fel votează el ?

— Iui sînt dispus să cred spune el — ca aici e vorba de sentimentele unui gentleman.

— Un gentleman care face asemenea căsătorie nu poate avea nici un fel de sentimente — se amestecă Podsnap.

— îmi cer scuze, domnule — rosteşte Twemlow, mai puţin blînd ca de obicei — dar nu sînt de acord cu dumneata. Dacă sentimentele de recunoştinţă, de respect, de admiraţie, de afecţiune ale acestui domn l-au determinat să se însoare cu acea doamna...

— Acea doamnă ! — repetă Podsnap.

— Domnule — ii întoarce vorba Twemlow, şi manşetele îi tremură uşor — *dumneata* repeţi, repet şi *eu:* acea doamnă. Cum i-ai spune dacă domnul în chestiune ar fi de faţă ?

Deoarece întrebarea era stânjenitoare pentru Podsnap, ci se mulţumeşte s-o înlăture cu o fluturare mută a braţului.

— Eu spun — continuă Twemlow — dacă asemenea sentimente l-au determinat pe acest gentleman să se însoare cu acea doamnă, cred că prin fapta asta este mai gentleman dc- cît un gentleman, iar pe ea o face şi mai doamnă. Cînd folosesc cuvîntul gentleman, daţi-mi voie să vă spun, îl folosesc în sensul unui calificativ suprem la care trebuie să tindă orice bărbat. Sentimentele unui gentleman sînt pentru mine sacre şi, mărturisesc, nu-mi vine de loc bine cînd văd că sînt luate in derîdere sau devin subiectul unei disiuţii generale.

— Tare aş vrea să ştiu dacă ruda dumitale de viţă nobila ar fi ele părerea dumitale ! — spune Podsnap în zeflemea.

— Dă-mi voie, domnule Podsnap — adaugă Twemlow. — S-ar putea să fie, s-ar putea să nu fie, nu ştiu. Dar n-aş putea să-i îngădui nici chiar lui să-mi impună punctul său de vedere într-o chestiune atît de delicată şi care mă preocupă în aşa mare măsură.

Ceva ca un fel de zăbranic umed parcă se lasă peste comeseni. I.ady Tippins n-a fost văzută niciodată să mănînce cu atîta lăcomie şi nici să fie în halul ăsta de întoarsă. Doar Mortimcr se luminează la faţă. Se întrebase rîncl pe rînd, la

asia : sc uiia înspre Twcmlovv ca şi cum i-ar fi fost recunoscător.

Cînd oaspeţii sc împrăştiau carc-ncotro — după cc domnul şi doamna Veneering avuseseră parte de cinste bercchct, iar musafirii şi ei, atît cît au vrui — Moriimer îl conduce pe Tvvemlow pînă acasă, dă cordial mîna cu el la despărţire şi porneşte vesel spre Temple.

Post-scriptum

IN LOC Dl', PREFAŢA

Cînd atn conceput aceasta povestire, prevăzusem posibilitatea unei anumite categorii de cititori şi critici carc aveau sa presupună că mi-a fost foarte greu să ascund ceea ce atît do anevoie voiam să sugerez, şi anume : că domnul John Harmop nu fusese ucis şi că era domnul John Rokesmith în persoană. M-am complăcut în ideea că presupunerea putea parţial să răsară din cine ştie ce ingenuitate a povestirii, şi pornind dc la gîndul că în interesul artei merita să dau publicului dc înţeles că unui artist (oricum s-ar numi el) s-ar cuveni să
i se arate încrederea că-şi cunoaşte meseria, mai cu seamă dacă i se acordă puţină răbdare, n-am fost de loc alarmat din pricina acestei anticipări.

Deodată însă, cea mai interesantă şi mai dificilă latură a plăsmuirii mele a fost aceea de a înlătura, cit mai îndelung, bănuiala, deşi mereu prezentă, asupra altei intenţii ivite simultan cu incidentul cheie, şi pe care pînă la urmă s-o plămădesc într-un motiv agreabil şi util. Dificultatea a fos# mult sporită de felul în care a apărut cartea. Era cu totul ilogic să aştepţi ca numeroşii cititori urmărind, desfăşurarea povestirii în fragmente lunare, timp de nouăsprezece luni, să fi putut pătrunde — pînă să o aibă integral la îndemînă
— legătura dintre firele ei mai delicate şi întreaga tramă totdeauna dinaintea ochilor ţesătorului povestirii aflat la războiul său. Totuşi, sînt de părere că avantajele întrec dezavantajele şi se cuvine să fie crezut lesne, ca unui care a reînviat acest mod de apariţie, cu *Documentele Picktvick,* după o lungă perioadă de desuetudine, şi dc atunci l-a

Există uneori atitudinea ciudată în ţara asta de a contesta faptele cele mai banale din realitate, ca fiind neverosimile în ficţiune. De aceea, menţionez aici, deşi poate să nu fie cîtuşi de puţin necesar, că sînt sute de cazuri de succesiune (după cum se numesc) mult mai remarcabile decît cel închipuit în această carte şi că arhivele de pe lîngă *Prerogative Office* [1] gom de exemple de testatori care au făcut, au schimbat, au atacat, au dosit, au dat uitării, au anulat, au lăsat neanulate, fiecare dintre ei, testamente cu mult mai numeroase decît cele întocmite cîndva de bătrînul domn Elar- mon de la temniţa Ilarmony.

De-a lungul experienţelor mele sociale, din clipa cînd doamna Betty Higden a apărut şi apoi a părăsit scena, am descoperit eroi palavragii gata să se bată cu pumnii-n piept pe tema vederilor mele asupra legii pentru săraci. Prietenul meu, domnul Bounderby[2] n-a putut niciodată vedea vreo deosebire între a-i lăsa pe minerii din bazinul carbonifer exact în situaţia de mai înainte şi a cere să fie hrăniţi cu supă de ţestoasă şi carne de căprioară în tacîmuri de aur. Propuneri absurde de cam acelaşi soi mi s-au servit cu nemiluita să le iau în considerare, cerîndu-mi-se să sprijin Legea pentru săraci, în favoarea oricui, oriunde şi orieînd. Lăsînd fleacul ăsta la o parte, am observat tendinţa dubioasă a eroilor ăstora de a se împărţi în două tagme : unii susţinînd că n-ar exista săraci atît de merituoşi care să prefere moartea prin înfometare lentă şi să îndure vitregia vremii, la cheremul eîtorva funcţionari oblăduitori şi la cheremul unor aziluri ; alţii, pornind de la icleea că există.astfel de săraci, neagă că ar avea vreun motiv sau justificare de a face acest lucru, însemnările din presă, ultima dezvăluire din *THE LANCET* [3], bunul-simţ şi înţelepciunea oamenilor de rînd furnizează dovezi împotriva ambelor teorii. Dar, ca nu cumva punctul meu de vedere asupra Legii pentru săraci să fie greşit înţeles ori denaturat, îl voi expune. Cred ca niciodată în Anglia, din vremea Stuarţilor, n-a mai existat o lege atît de tnîrşav aplicată, o lege atît de adesea şi de vădit călcată în picioare, o lege îndeobşte aiît de prost supravegheată.

[1] Instituţie oare se ocupă cu chestiuni de succesiune testamentară.

[3] Josiali Bounderliv, personaj din roma.mil *Timpuri %rele,* de Ch. Dicfcens

[3] BISTURIUL.

în majoritatea cazurilor ruşinoase ele boală şi moarte din pricina lipsurilor care zguduie omenirea şi face ţara de ocară, ilegalitatea merge mînă-n mînă cu neomenia — aşa că fărădelegile se ţin lanţ.

Vineri. 9 iunie, anul curent, domnul şi doamna Boffin (îmbrăcaţi în straiele manuscrisului ca să-i primească pe domnul şi doamna Lammle la gustarea de dimineaţă) se găseau cu mine pe linia de cale ferată dinspre sud-est, cînd a avut loc un accident groaznic. După ce am făcut tot ce mi-a sta» în putinţă ca să-i ajut pe ceilalţi, m-am suit din nou în vagonul meu — cît pe-aci să se prăvale peste un viaduct, dar s-a înţepenit de-a curmezişul în cădere — spre a-i scoate afară pe cei doi soţi demni de tot respectul. I-am găsit în-nămoliţi din cap pînă-n picioare, dar altminteri nevătămaţi. La fel s-a petrecut şi cu domnişoara Bella Wilfer în ziua nunţii, şi cu domnul Ridcrhood pe cînd privea atent legătura roşie de la gîtul lui Bradlev Headstone, în timp ce acesta zăcea dormind dus. îmi dau scama cu adîncă recunoştinţă că niciodată nu m-aş putea afla mai aproape de tovărăşia cititorilor mei de-a pururi decît atunci cînd voi fi scris, cu preţul vieţii mele, cuvîntul cu care astăzi am încheiat aceasta carte : SFÎRŞIT.

CUPRINS

Cartea a treia. CALE LUNGA
I Oameni strînşi cu uşa. . . . » » • 6
II Un prieten respectat într-o nouă lumină , . 20
III Acelaşi prieten respectat şi în alte ipostaze . » 32
IV La mulţi ani fericiţi....., 39
V Gunoierul de aur încape pe mîini rele ... 53
VI Gunoierul de aur cade din lac în puţ 70
VII Prietenii asociaţi, tari pe poziţie. . . . 87
VIII Sfîrşitu! unei lungi călătorii 101
IX Cineva ajunge subiectul unei preziceri . , . 114
X Iscoada..... . 133
XI Pe întuneric.....149
XII Cu intenţii rele.....160
XIII Cînd vrei să scapi de-un cîine zici că-i turbat şi-i faci de petrecanie.....171
XIV' Domnul Wegg vrea să-i pună domnului Boffin pielea pe băţ.....1®^
XV Gunoierul de aur la mare ananghie 198
XVI Ospăţul celor trei vîrcolaci.....'. 215
XVII Un cor de societate..... . 233
Cartea a patra. O ÎNTORSĂTURA
I Se întind curse....., 2 4 9
II Gunoierul de aur se ridică puţin 262
III Gunoierul de aur coboară din nou 271
IV O căsătorie într-ascuns.....286
V Despre mireasa cerşetorului.....298
VI Un strigăt după ajutor.....318
Vil Mai bine Abel decît Cain 333
VIII Şi un praf de piper 346
IX Două posturi vacante 359

X Croi tor cai* de păpuşi descoperi un cuvînt , , 372
XI Descoperirea croitoresei de păpuşi are un efect, 380
XII Umbra care trece 394
XIII Gunoierul de aur caută să arunce prafînochi , 410
XIV Şah mat dat pactului prietenesc.....422
' XV Ce s-a prins în cursa întinsă *M I I » »* 436
XVI Despre oameni şi lucruri în general , , . 450

Apărut 1973. Uirtia tipar înalt B ele 63 g/m'. Coli editoriale 28,28. Coli de tipar 30. Tiraj 90 670 + i 500. C.Z. *pentru bibliotecile mici 82*—31—fi.

Tiparul executat sub comanda nr. 20 603 la Combinatul Poligrafic „Casa Seînteii“, Piata Scînteii 1, Bucureşti, Republica Socialistă România

Vol. I-II, Lei 36

EDITURA CARTEA ROMÂNEASCĂ